# فہرست

# نویکلے موضوعات دی فہرست

تثلیث، یوحنا 14:26

مسیحی اتے اطمینان، یوحنا 14:27

آگ، یوحنا 15:6

پربھو دا نام ، یوحنا 15:16

یوحنا دی تحاریر وچ ”برحق“، یوحنا 17:3

پرمیشور سے انداز، یوحنا 17:12

پینطوُس پلاطُوس، یوحنا 18:29

عورت، جس نے ایشو دا پیچھا دیاں، یوحنا 19:25

تجہیزو تکفین دے لوازمات، یوحنا 19:39

یوحنا باب ائول بموازنہ پہلا یوحنا باب ائول، پہلا یوحنا 1:1

مسیحیت منظم ہے، پہلا یوحنا 1:3

یوحنا دی تحاریر وچ ”قائم رہنا“، پہلا یوحنا 2:10

انسانی حنُوںمت ، پہلا یوحنا 2:15

نویں عہد نامے دی ایشو دی آمد دیلئے استعمال ہونے والی اصطلاحات، پہلا یوحنا 2:28

راستبازی، پہلا یوحنا 2:29

کسی دی مُکتی دیلئے نویں عہد نامے دا ثبوت، پہلا یوحنا 3:1

پرمیشور دا بیٹا، پہلا یوحنا 3:8

دُعا، لامحدود تاحال محدود، پہلا یوحنا 3:22

دیاں مسیحیوں نُوں اک دوُسرے دی عدالت کرنی چاہئیے، پہلا یوحنا 4:1

”آزمائش“ دیلئے یونانی اصطلاحات اتے اوہناں دے اشارے، پہلا یوحنا 4:1

ایہہ پوتھی میں اپنی ساتھی، مددگار اتے میری حیاتی دی شادمانی اپنی بیوی

**پیگی**

نُوں منسوب کردا ہاں

جیہنے مینوں حوصلہ افزائی اتے مضبوطی دتی اتے ایس قابل بنایا، تاں جے میں پرمیشور دی بُلاہٹ اتے نعمت دے عین مُطابق ایس خدمت نوں نبھا سکاں

# نویں امریکی معیار دی تجدیدی بائبل - 1995

## سکھیا وچ سوکھی :

☆ قدیم انگریزی "thee's" اتے ـ"thou's" وغیرہ دے نال حوالیاں‌دی جدید انگریزی وچ تجدید دتی گئی ائے ۔

☆ شبداں اتے بولیاں ، جنہاں نُوں گُزرے وی وریاں‌وچ مطلب وچ تبدیلی دے کارن غلط سمجھیا جاوندا سی، ااوہناں دی ہُن دی انگریزی دے نال تجدید دتی گئی ائے۔

☆ اوکھے شبداں دی ترتیب یاں فرہنگ دے نال آیتاں دا فیر روانی دی انگریزی وچ ترجمہ دتا گیاائے ۔

☆ "فیر" دے نال شروع ہون والے فقریاں دا اوہناں دی قدیم بولیاں‌اتے جدید انگریزی دے وچار ادبی طرز وچ فرق دی پہچان دے کارن چنگی انگریزی لئی فیر ترجمہ دیتا گیا ائے ـاصل یونانی اتے عبرانی وچ وقفے یاں ٹھہرائو نویں ہووندے سی۔ جیویں انگریزی وچ ہوندے نیں اتے کئی واراں جدید انگریزی دے وقفیاں‌دیاں علامتاں اصل وچ "فیر"دے طور کم کردیاں نیں۔ کُجھ دوُجیاں صُورتاں وچ "فیر" دا ترجمہ مختلف شبد جیویں "ہور" یاں "پر"وچ سیاق و سباق دی مُناسبت نال دتا گیا ائے۔ جیہڑا اصل بولی وچ موجود ترجمے دی اجیہی گُنجائش اتے شبداں دی دستیابی دے کارن ائے۔

## پہلاں تھوں وی چنگا:

☆نویں عہد نامے دے قدیم اتے سُلکھے یونانی نُسخہ جات اتے موجودہ تحقیق دا جائزہ لیتا گیا ائے اتے کُجھ حصیاں دی حتی کہ اصل نُسخہ جات دے نال بوہتی نزدیکی لئی تجدید دتی گئی ائے۔

☆ ساویں حصیاں دا موازنہ اتے جائزہ لیتا گیاں ائے۔

☆ کُجھ حصیاں وچ کھلرے مطلباں والے افعال دا ااوہناں دے سیاق وسباق وچ چنگے احاطے لئی فیر ترجمہ دتا گیا ائے ۔

## اتے فیر وی NASB :

☆NASB تجدید کسے ترمیمی ترجمے دے کارن ترمیم نویں ائے ـاصل NASB وقتی معیار اُتے پُوری آوندی ائے اتے ترمیم گھٹ تھوں گھٹ حد تیکر دتی گئی ائے ، ااوہناں معیاراں دی تصدیق دے کارن جیہڑی نویں امریدی معیاںر دی بائبل نیں وضع دیتے نیں۔

☆NASB تجدید بلا مُشروط اصل یونانی اتے عبرانی دی NASB دی ریتاں دے ادبی ترجمے نوں جاری رکھے ائے۔ عبارت وچ ترمیم نوں ااوہناں سخت اصُولاں دے ملحوظ خاطر رکھیا گیا ائے جیہڑا لوک مان فائونڈیشن دے چہار طرفی عزم نیں وضع کیتے نیں ۔

☆ترجمہ کرن والے اتے ماہراں جنہاں NASB تجدید وچ حصّہ پاتا ائے اوہ بُنیاد پرست بائبل دے عالم ہن اتے بائبل دی زُباندانی، الہیات وچ ڈاکٹریٹ یاں دُوجیاں اعلیٰ ڈگریاں دے حامل سگے ۔ اوہ مُختلف کلیسیائی پس منظراں دی نمائندگی کردے سگے۔

## روایت نُوں وادھا دیندیاں ہوئیاں:

اصل NASB نیں سب تھوں دُرست ترین انگریزی بائبل دے ترجمے دے طور شہرت حاصل کیتی ائے ۔ دوُجے ترجمیاں نیں پچھیترے کئی وریاں وچ دونوں دُرستگی اتے عام فہم ہون دے کئی واری دعوےٰ دتے نیں پر کوئی وی پڑھن والا تفصیل لئی اخیری ایہہ دریافت کردا ائے تاں ایہناں ترجمیاں وچ یکساں طور اُتے غیر یکسانیت ائے ۔ جدوں کے کدی کدی ادبی طور،ایہہ اکثر اصل داتفصیل بیان دیندا ائے، سکھیا دے طور کُجھ حاصل کردیاں ہوئیاں اتے وفاداری نال کُجھ قُربان کردیاں ہوئیاں ۔ تفصیلی بیان بُری نیت نال نئیں ہوونا چاہیدا بلکہ ایہہ حوالے دی وضاحت اتے مطالب جیویں ترجمہ کرن والا سمجھدا اتے ترجمہ کردا ائے ہوونا چاہیدا ائے۔ اخیری تفصیلی بیان کسی حد تیکر ترجمے دے نال نال بائبل دا وی تبصرہ ہی ہووندا ائے۔ NASB تجدید ، NASB دی آیتاں نُوں مد نظر رکھدیاں ہوئیاں بائبل دا اصل ترجمہ ائے، جیہڑا ایہہ ظاہر کردا ائے جو اصل نُسخہ جات آکھدے نیں نہ کہ محض ا اوہ جو ترجمہ کرن والا یقین رکھدا ائے کہ اوہدے معانی نیں ۔

- لوک مان فائونڈیشن

# لکھاری دے قلم تھوں: ایہہ تبصرہ کیویں تہاڈی مدد کرسکدا ائے ؟

بائبل دا ترجمہ اک انقلابی اتے رُوحانی عمل ائے جیہڑا قدیم الہامی لکھاری نُوں جانن دی اک انداز وچ کوشش ائے تاں جے پرمیشور دا پیغام سمجھیا جاوے اتے اپنی روز دی حیاتی وچ کمے لایاں جاوے-

رُوحانی عمل اہم ائے پر واضح کرن وچ اوکھا ائے - پر ایہدے وچ لازمی طور پرمیشور لئی صاف دلی اتے دستیابی ہووندی ائے - ایہدے وچ (1) پرمیشور لئی (2) پرمیشور دی جانکاری لئی اتے (3) ااوہدی خدمت لئی تانگ ہونی چاہیدی ائے- اِیس عمل وچ پراتھنا، اعتراف اتے حیاتی دی ٹور وچ تبدیلی لئی رضا مندی ہوونی چاہیدی ائے- ترجمے دے عمل وچ پوتر آتما بوہت اہم مقام رکھدا ائے پر مخلص اتے پرمیشور دا خوف رکھن والے مسیحی بائبل نُوں کیوں مختلف سمجھدے نیں ایہہ اک معمہ ائے -

انقلابی عمل بیان کرن وچ آسان ہووندا ائے - سانوں عبارت دے نال بااصُول اتے ایماندار ہوونا چاہیدا ائے اتے اپنے ذاتی یاں کلیسیائی تعصبات تھوں اثّر نئیں لینا چاہیدا ائے - اساں سبھے تاریخی طور مخصُوص کیتے گئے ہاں-ساڈے کولوں کوئی وی با مقصد، غیر جانبدار ترجمہ کرن والا نئیں ائے - ایہہ تبصرہ تِن ترجمیاںدے اصُولاں دی بُنیاد اُتے اک محتاط انقلابی عمل پیش کردا ائے جیہڑا ساڈے تعصبات نُوں شکست دیون وچ مدد لئی بنایا گیا ائے--

## پہلا اصُول :

پہلا اصُول ایہہ ائے کہ اوس تاریخی پس منظر اتے اوس دے لکھے جاون لئی اوہ خاص تاریخی واقع اُتے چانن پائیے جیہدے وچ بائبل دی ا اوہ پوتھی لکھی گئی ائے - اصل لکھاری دا کوئی مقصد یاں پیغام ہووے گا جیہڑا اوہ پُچانا چاہندا ہووے گا- عبارت سانوں کوئی اجیہا مفہوم نئیں دے سکدی جیہڑا اصل، قدیم، الہامی لکھاری دا کدی سگا ایں نئیں - اوہدا مقصد، نہ کہ ساڈی تاریخی، جذباتی ، ثقافتی، ذاتی یاں کلیسیائی ضرورت کُلیدی حیثیت رکھدی ائے - عملی استعمال ترجمے لئی اک لازمی حصّہ دار ہووندا ائے پر مناسب ترجمہ ہمیش عملی استعمال دی پیش روی کردا ائے - ایہہ یاد رکھنا چاہیدا ائے کے ہر بائبل دی عبارت دا اک اتے محض اک مفہوم ہووندا ائے - اتے ایہہ مفہوم اوہ ائے جیہڑا اصل بائیبل دا لکھاری پوتر آتما دی ہدایت نال اپنے دیہاڑیاں وچ پُہنچانا چاہندا ائے - اِیس اک مفہوم دے مختلف تہذیباں اتے صُورتاں وچ ہوسکدا ائے بوہت

سارے استعمال ہوون - ایہناں عملی استعمالاں نُوں اصل لکھاری دی مرکزی سچائی نال جوڑنا چاہیدا ائے - اِیس مقصد لئی ایہہ سکھیا دی رہنمائی دا تبصرہ وضع کیتا گیا ائے تاں جے بائبل دی ہر پوتھی دا تعارف پیش کیتا جاوے -

## دوُجا اصُول:

دُوجا اصُول ادبی اکائیاں دی شناخت کردا ائے۔ بائبل دی ہر پوتھی اک مُکمل دستاویز ائے۔ ترجمہ کرن والے نُوں کوئی حق نئیں پہنچدا کے اوہ سچائی دے اک پہلو نُوں دوُجے تھوں خارج کردیاں ہوئیاں وکھ کرے۔ ایس لئی سانوں ادبی اکائی دے ترجمے تھوں پہلاں پُوری بائبل دی پوتھی دے مقصد نُوں سمجھن دی کوشش کرنی چاہیدی ائے۔ انفرادی حصّہ ۔ابواب، پیرے یاں آیتاں اوہ مفہوم نئیں دے سکدیاں جیہڑا مُکمل اکائی دا مفہوم ائے۔ ترجمہ مُکمل دی استخراجی رسائی تھوں حصّیاں دی غیر استخراجی رسائی ول ہوونا چاہیدا ائے ۔ ایس لئی ایہہ سکھیا دی رہنمائی دا تبصرہ سکھن والیاں لئی ہر ادبی اکائی دے حصیاں دی ساخت دے جائزے وچ مدد لئی وضع کیتا گیا ائے۔ پیرے ایہدے نال نال باب دی تقسیم الہامی نئیں ائے پر ایہہ سانوں اُفکاری اکائیاں دی شناخت وچ مدد ضرور کردی ائے۔

پیراگراف دی سطح اُتے ترجمہ ناں کے فقرہ، جزو، اکھان یاں شبد دی سطح اُتے بائبل دے لکھارے دے مطلوبہ مفہوم دی پیروی لئی اہم جُز ائے ۔ پیرے مجموعی موضوع دی بُنیاد اُتے ہوندے نیں جیہڑے اکثر موضوعاتی یاں عنوانی فقرہ اکھواندے نیں ۔ پیراگراف وچ ہر شبد ، اکھان، جُزو اتے فقرہ کسے حد تیکر مجموعی موضوع نال مناسبت رکھدا ائے ۔اوہ ایہنوں محدود کردے نیں ، وسعت دیندے نیں ، وضاحت کردے نیں اتے یاں ایہدے اُتے پرشن کردے نیں ۔ مناسب ترجمے کیتے لازمی جُز اصل لکھاری دے اُفکار دی پیراگراف دی بُنیاد اُتے پیروی انفرادی ادبی اکائیاں جیہڑیاں بائبل دی پوتھی تشکیل دیندیاں دے ذریعے کرناائے ۔ ایہہ سکھیا دی رہنمائی دا تبصرہ سکھن والیاں دی مدد لئی بنایا گیا ائے تاں جے ااوہ اجیہا جدید انگریزی ترجمے دا موازنہ کرن نال کر سکن ۔ ہیٹھاں دتے ہوئے ترجمے اِیس لئی چُنے گئے نیں کیوں جے ااوہ مختلف ترجمے دے مفروضیاں نُوں استعمال کردے نیں۔

1۔ یونائٹڈ بائبل سوسائٹی دی یونانی عبارت تجدید شُدہ چوتھا ایڈیشن ائے (UBS4) ۔ ایس عبارت دے پیرے جدید عبارتی عالماں نیں کیتے نیں۔

2 ۔ نیو کنگ جیمز ورژن (NKJV) شبد بہ شبد ادبی ترجمہ ائے جیہڑا تیکسٹس ریسیپٹس (Textus Receptus) نامی یونانی نُسخہ جات دی روایت دی بُنواںد اُتے ائے۔
ایہدی عبارتی تقسیم دوُجے ترجمیاں نالوں لمبی ائے ۔ ایہہ لمیاں اکائیاں سکھن والیاں دی مجموعی موضوع ویکھن وچ مدد کردیاں نیں۔

3 ۔ نیو تجدید شُدہ معیاری ورژن (NRSV) اک ترمیم شُدہ شبد بہ شبد ترجمہ ائے ۔ ایہہ ہیٹھاں دے دو جدیدورژنوں دے وچکار درمیانی نُکتہ بناوندا ائے ۔ اِیس دے پیراگراف دی تقسیم فاعلاں دی شناخت لئی کافی مددگار ہے

4 ۔ ٹوڈے انگریزی ورژن (TEV) اک شاندار برابر ترجمہ ائے جنھوں یونائٹڈ بائبل سوسائٹی نیں شائع کیتا ائے ۔ ایہہ بائبل دا ترجمہ اِیس انداز وچ کرن دی کوشش کردا ائے کے جدید انگریزی پڑھن یاں بولن والا یونانی عبارت دا مفہوم سمجھ سکدا ائے ۔ اکثر خاص طور اُتے انجیلاں وچ ایہہ NIV دی طراں پیریاں

نُوں بولن والے دی بُنیاد اُتے تقسیم کردا ائے نہ کہ فاعلی بُنیاد اُتے ۔ ترجمے دے مقصداں دے حوالے نال ایہہ ایہڈا مدد گار نئیں ائے۔ایہہ قابل غور دلچسپ گل ائے کے دونوں **UBS4** اتے **TEV** اکو طباعتی ادارے دے شائع کردہ نیں پر ااوہناں دیاں عبارتاں فرق نیں ۔

**5۔** نیو یروشلیم بائبل (**NJB**) اک شاندار برابری دا ترجمہ ائے جیہڑا فرانسیسی کاتھولک ترجمے دی بُنیاد اُتے ائے ۔ایہہ یورپین ظاہری تناسب تھوں عبارتی تقسیم دے موازنے لئی بوہت فائدہ مند این۔

**6۔** طباعتی عبارت **1995** دی تجدیدی نیو امریکن معیاری بائبل (**NASB**) ائے جیہڑا شبد بہ شبد ترجمہ ائے ۔ آیت بہ آیت تبصرہ اِیس عبارتی تقسیم دی پیش روی کردا ائے ۔

## تیجا اصُول :

تیجا اصُول ایہہ کے بائبل نُوں مختلف ترجمیاں وچ پڑھو، تاں جے وسیع ممکنہ مطالب(مفہومی میدان وچ) اُتے گرفت حاصل کیتی جا سکے جیہڑے بائبل دے شبد اتے اکھان دے وس ہوندے نیں ۔ کئی واراں یونانی شبد یاں اکھان مختلف انداز وچ سمجھے جا سکدے نیں ۔ ایہہ مختلف ترجمے ااوہناں ترجیحات نُوں سامنے لیاوندے نیں اتے یونانی نُسخہ جات دے فرقاں دی وضاحت اتے شناخت وچ مدد کردے نیں ۔ایہہ مذہبی تعلیم نُوں مُتاثر نئیں کردے پر لازمی طور قدیم الہامی لکھاری دی دتی ہوئی اصل عبارت تیکر پہنچن وچ ساڈی مدد کردے نیں۔

ایہہ تبصرہ سکھن والیاں نُوں اپنے ترجمے دی جانچ پڑتال لئی اک پھُرتیلا انداز دیندا ائے ۔ ایہہ تعریفی ہون لئی نئیں ائے پر ایہدے اُلٹ معلوماتی اتے وچار نُوں اُبھارن لئی ائے۔ کئی واری دُوجے ترجمے ساڈی مدد کردے نیں تاں جے اسیں جماعتی، پُر تُکبر اتے کسے محدود حلقے دے ناں ہو کے رہ جائیے ۔ ترجمہ کرن والیاں دیاں وڈے پیمانے دیاں ترجمہ کرن دیاں ترجیحات ہونیاں چاہیدیاں نیں تاں جے ااوہ پہچان سکن دے قدیم عبارت کنی مُبہم ہو سکدی ائے ۔ ایہہ وڈی حیرانی دی گل ایں دے کناں وڈا معاہدہ اوہناں مسیحیاں‌دے وچ ایں جیہڑے بائبل نُوں اپنی سچائی دا ماخذ ہون دا دعویٰ کردے نیں۔ ایہناں اصُولاں نیں قدیم عبارت نال لڑن اُتے مجبُور کردیاں ہوئیاں مینوں میری تاریخی کیفیت اُتے قابُو پاون وچ مدد کیتی ائے ۔ مینوں اُمید ایں کے ایہہ تُہاڈے لئی وی ااوہناں ایں برکت دا باعث ہووے گا۔

بوب اُطلے
مشرقی ٹیکساس بیپٹسٹ یونیورسٹی
**جُون 27 ، 1996**

# بائبل دی چنگی سکھیا لئی رہنمائی
## قابل تصدیق سچائی لئی ذاتی تحقیق

کیہ اسیں سچائی نُوں جان سکدے ہاں ؟ ایہہ کتھے پائی جاوندی ائے ؟ کیہ اسیں منطقی طور ایس دی تصدیق کرسکتے ہاں ؟ کیہ کوئی بُنیادی اختیار ائے ؟ کیہ کوئی واجب الوجود ہیگے نیں جو ساڈی دُنیا، ساڈی زندگیاں دی رہنمائی کر سکدے نیں ؟ کیہ زندگی دا کوئی مقصد ہے ؟ اسیں کیوں ایتھے ہاں ؟ اسیں کیہڑے پاسے جا رہے ہاں ؟ایہہ سوالات ۔ سوالات جیہڑے سبھے صاحب عقل لوگ تصور کردے نیں ۔ ایہناں نیں انسانی شعور نُوں ابتدائے وقت تھوں گھیرے وچ لے رکھیا ائے ۔(واعظ 1:13-18;3:9-11 )۔ مینوں اپنی زندگی دے مرکباتی مرکز دیلئے ذاتی تحقیق اچھی طرح یاد ہے ۔ میں چھوٹی عُمر وچ ہی اپنے خاندان وچ اہم طور پر دوُسروں دی گواہی دی بُنیاد پر مسیح پر ایمان لانے والا بن گیاں تھا۔ اتے پھر جیسے ہی میں بلوغت دی طرف ودھیاں، پرشن میری ذات اتے میری دُنیا دے بارے وچ وی ودھدے گئے۔ سادہ تہذیبی اتے مذہبی فرسودات مُجھے پیش آنے والے یاں پڑھے جانے والے تجربات نُوں معنی نہ دے سدے۔ یہ میرے لئے اُس شدید کٹھن دُنیا وچ جس وچ رہتا تھا دا سامنا کرتے ہوئے اُلجھن، تحقیق، اشتیاق اتے اکثر نااُمیدی دے احساسات دا وقت تھا۔

بہت سے لوگ اِن بُنیادی سوالات دے جواگل رکھنے دا دعوٰ کرتے نیں، لیکن تحقیق و تفتیش دے بعد وچ نے دیکھا کہ اوہناں دے اُتر درج ذیل بُنیادوں دی بنا پر نیں : (1) ذاتی فلسفے (2) قدیم فرضی داستانیں (3) ذاتی تجربات یاں (4) نفسیاں‌تی تجاویز۔ مُجھے تصدیق دے کُج دائرہ دار، کُج ثبوت، کُج انقلابیت دی ضرورت تھی جن دی بُنیاد پر میں اپنے دُنیاوی نظرئے، میرے مرکباتی مرکز، میرے رہنے دے منطق نُوں قائم رکھ سنُوں ۔

میں ایہناں نُوں اپنے بائبل دے مُطالعہ وچ پایا۔میں ایہناں دے قابل اعتبار ہونے دیلئے ثبوتاں دی تحقیق شروع کردی جو مینوں درج ذیل وچ ملے: (1) بائبل دا تاریخی قابل اعتماد ہونا جیسا کہ آثار قدیمہ نے تصدیق دی ہے (2) پُرانے عہد نامے دی نبوتوں دی دُرستگی (3) بائبل دے پیغام وچ اپنے انشا سے سولہ سو برس تك وحدانیت اتے (4) لوگوں دی ذاتی گواہیاں‌جن دی زندگیاں‌مُستقل طور پر بائبل سے ناطہ جوڑنے دے بعد تبدیل ہو گئیں۔ مسیحیت بطور ایمان اتے یقین دے وحدانی نظام دے انسانی زندگی دے پچیدہ سوالوں دیلئے اہلیت رکھتی ہے ۔ نہ صرف یہ اك انقلابی ساخت فراہم کرتی ہے بلکہ بائبل دے ایمان دے تجرباتی پہلونے مُجھے جذباتی شادمانی اتے پائیداری بخشی۔

میں وچار کیتا کہ میں اپنی زندگی دا مرکباتی مرکز پا لیا ہے یعنی مسیح جو کلام دے وسیلے سے وی جانا جاتا ہے ۔ یہ اك تیز تجربہ اك جذباتی رہیا کردا سگا۔ بحر حال ، مُجھے اوی وی اوہ صدمہ اتے درد یاد نیں جب یہ مُجھ پر نمُودار ہونا شروع ہوا کہ ایس کتاب دے کتنے مختلف تراجم دی ودالت دی گئی ہے اتے کدی کدائیں اك ہی کلیسیائوں وچ اتے مکتبہ فِکر وچ وی۔بائبل دے قابل اعتبار ہونے اتے الہیات دی تصدیق انجام نہ تھا بلکہ محض ابتدا تھی۔میں اجیہے کلام دے بہت سے مختلف حوالوں دے متفرق اتے متضاد تراجم دی تصدیق یاں تردید کرسکتا ہوں اوہناں سے جو ایس دی حاکمیت اتے قابل اعتبار ہونے دا دعوٰ کرتے سگے ؟

یہ کم میرا مقصد حیات اتے ایمان دی یاترا بن گیا۔ میں جان دا سگا کہ مسیح وچ میرے ایمان نے (1) مُجھے بڑا اطمینان اتے شادمانی دی۔ میرا ذہن میری ثقافت (جدیدیت سے قبل) دے نظریہ اضافیت دے وسط وچ چند غیر مشروط دی تلاش وچ تھا (2) تضاداتی مذہبی انظام (دُنیا دے مذاہب) دی مذہبی تعلیم۔ اتے (3) جماعتی غرور۔ قدیم مواد دے تراجم دیلئے اپنی مصدقی رسائیوں دی تلاش وچ ، وچ اپنی ہی تاریخی، تہذیبی، جماعتی اتے تجرباتی تعصگل نُوں پا کر بہت حیران ہوا۔وچ اکثر بائبل اپنے ذاتی نظریارت نُوں مضبوط کرنے دیلئے پڑھتا تھا۔ وچ ایسے مذہبی تعلیم دی بُنوان‌د بناتے ہوئے دوُسروں پر تنقید دیلئے استعمال کرتا تھا اتے ایس دے ساتھ ساتھ اپنی ذاتی عدم تحفظات اتے نُوں‌تاہیوں دی دوبارہ توثیق کرتے ہوئے۔ میرے لئے یہ قابل عمل ہوتے دیکھنا کتنا دردمند تھا !

حالانکہ میں کدی وی مکمل طور پُر مقصد ننیں ہو سکدا پر میں بائبل دا بہتر مُطالعہ کرن والا بن سکدا ہاں۔ میں اپنے تعصبات نُوں اوہناں دی شناخت کردیاں ہوئیاں اتے اوہناں دی موجودگی نُوں من دیاں ہوئیاں محدود کرسکدا ہاں۔ میں تا حال اوہناں تھوں آزاد ننیں ہاں پر میں اپنی ذاتی کمزوریاںنال مقابلہ کیتا ائے۔ مترجم اکثر بائبل دے اچھے مُطالعہ دا سب تھوں وڈا دُشمن ہوندا ائے۔مینوں کُجھ قیاس اولین دا اندراج کرن دیوں جیہڑا میں اپنے بائبل وچ لیاوندا ہاں تا کہ قارئین میرے نال اوہناں دا مُشاہدہ کر سکن :

## ۱۔ قیاس اولین:

ا۔ میں ایمان رکھتا ہوں کہ بائبل اک سچے پرمیشور دا واحد الہی ذاتی مُداشفہ ہے۔ ایس لئے یہ حقیقی الہی لکھاری (روُح اُلقدس) دے مقاصددی روشنی وچ انسانی مُصنف دے ذریعے سے خاص تاریخی پس منظر وچ لکھے گئے طور دا ترجمہ دیاں جائے۔

ب۔ میں ایمان رکھتا ہوں کہ بائبل عام شخص۔ تمام لوگوں دیلئے لکھی گئی۔ پرمیشور نے اپنے آپ نُوں ہم سے تاریخی اتے تہذیبی سیاق و سباق وچ واضح طور پر گل کرنے دیلئے موافق ائے۔ پرمیشور سچائی نُوں ننیں چُھپاتا۔ اوہ چاہتا ہے کہ ہم سمجھ پائیں۔ ایس لئے ایس دا اوہناں ایام دی روشنی وچ ترجمہ ہونا چاہئیے نہ کہ ساڈے۔ بائبل دا ساڈے لئے اوہ مفہوم ننیں ہونا چاہئیے جو ایس دا کوی وی اوہناں دیلئے نہ تھا جنہوں نے سب سے پہلے بائبل پڑھی یاں سُنی تھی۔ یہ اوسطً انسانی ذہن دے سمجھنے دے قابل ہے اتے ایس وچ عام انسانی ابلاغ دی صُورتیں اتے تکنیدیں استعمال ہوئی نیں۔

ج۔ میں ایمان رکھدا ہاں کہ بائبل وچ اک متحدہ پیغام اتے مقصد ہے۔ یہ خُود اپنی تردید ننیں کرتی حالانکہ ایس وچ مُشکل اتے خلاف قیاس حوالے نیں۔ پس، بائبل دا سب سے بہترین مترجم بائبل ازخُود ہے۔

د۔ میں ایمان رکھتا ہوں کہ ہر حوالہ (نبوتوں دے علاوہ) وچ حقیقی الہامی لکھاری دے مقصد دی بُنیاد پر اک اتے صرف اک مفہوم ہوتا ہے۔ حالانکہ ہم کوی وی مُکمل طور پُر یقین ننیں ہو سکتے کہ ہم حقیقی لکھاری دے مقصد نُوں جانتے نیں ، بہت سی علامتیں ایس سمت وچ اشارہ کرتی نیں :

۱۔ پیغام دے اظہار دیلئے چُنا گیاں ادبی فن پارہ (ادبی قسم)۔
۲۔ تاریخی پس منظر اتے / یاں خاص موقع جس نے تحریر نُوں ظاہر دیاں۔
۳۔ پُوری کتاب دا ادبی سیاں‌ق و سباق ایس دے ساتھ ساتھ ہر اک ادبی ادائی۔
۴۔ ادبی ادائی دی عبارتی تزئین (خاکہ) جب اوہ پُورے پیغام سے تعلق پیدا کرتے نیں۔
۵۔ مخصُوص گرائمر دے اجزا جو پیغام پہنچانے دیلئے استعمال ہوئے نیں۔
۶۔ پیغام نُوں پیش کرنے دیلئے چُنے گئے شبداں۔
۷۔ متوازی حوالے۔

ایہناں وچوں ہر اک طول و عرض دی تحقیق ساڈی حوالے دی تحقیق دا حصّہ بن جاتا ہے۔ ایس سے قبل کہ وچ بائبل دے اچھے مُطالعہ دیلئے اپنے طریقہ دار دی وضاحت کروں مُجھے کُج غیر مناسب طریقہ دار بیان کرنے دیں جو آج کل استعمال وچ عام نیں اتے جنھوں نے تراجم دی اتنی زیاں‌دہ اقسام پیدا کردی نیں اتے جن سے ایس وجہ سے پرہیز دیاں جانا چاہئیے:

## II۔ غیر مُناسب طریقہ دار:

ا۔بائبل دی کتابوں دے ادبی سیاں‌ق و سباق نُوں نظر انداز کرنا اتے ہر فقرے، جُز یاں حتی کہ انفرادی شبداں نُوں سچائی دے بیانات دے طور استعمال کرنا جو لکھاری دے مقصد یاں وسیع اُلنظر سیاں‌ق و سباق سے غیر متعلقہ ہو۔ یہ اکثر ”عبارتی۔ ثبوت“ کہلاتا ہے۔

ب۔ کتابوں دے تاریخی پس منظر نُوں نظر انداز کرتے ہوئے ، اُس فرضی تاریخی پس منظر دے مُتبادل سے جس نُوں از خُود عبارت سے کم یاں کوئی معاونت حاصل ننیں ہوتی۔

ج۔ کتابوں دے تاریخی پس منظر نُوں نظر انداز کرتے ہوئے اتے اُسے ایسے مُقامی اخبار دے طور پر پڑھتے ہوئے جو بُنیادی طور پر جدید انفرادی مسیحیوں دیلئے لکھا گیاں ہو۔

د۔ کتابوں دے تاریخی پس منظر نُوں نظر انداز کرتے ہوئے اتے عبارت نُوں تمثیلی طور فلسفیانہ / الہیاں‌تی پیغام وچ بدلتے ہوئے جو مُکمل طور حقیقی لکھاری دے ارادے اتے پہلے سُننے والوں سے غیر متعلقہ ہو۔

ر۔ اصل پیغام نُوں کسی دے ذاتی الہیاں‌تی نظام، دلپسند مذہبی تعلیم یاں ہم عصر مسئلے سے بدلتے ہوئے نظر انداز کرناجو حقیقی لکھاری دے مقاصد اتے بیان کردہ پیغام سے غیر متعلقہ ہو۔ یہ مظہر قُدرت اکثر بائبل دے ابتدائی مُطالعہ دی بطور مقرر دے اختیاں‌ر وضع کرنے دے ذریعے دی تقلید کرتا ہے۔ یہ اکثر ”قاری دے رد عمل“ دا حوالہ دیندا ہے ( ”عبارت دا میرے لئے دیاں مطلب ہے“ ترجمہ)۔

حقیقت وچ ترجمے دے عمل دے دوران تمام تینوں اجزا شامل رکھنے چاہئیے۔ تصدیق دے طور پر میری تفسیر پہلے دو اجزا پر مرتُوں‌ز ہے: حقیقی لکھاری اتے عبارت۔ وچ نے مُمکنہ طور پر اوہناں بدسلودیوں دے رد عمل دے طور پر ایسا دیاں جن دا وچ نے مُشاہدہ دیاں (1) عبارتوں نُوں تمثیلی یاں روُحانی بنانا اتے (2) ”قاری دا رد عمل“ ترجمہ (ایس دا میرے لئے دیاں مطلب ہے)۔ بدسلودی ہر مرحلے پر وقوع ہو سکتی ہے۔ہوچ ہمیشہ اپنے مقاصد ، تعصگل، تکنیدیں اتے دستوُر اُلعمل نُوں پرکھنا چاہئیے

۔مگر ہم اِننیں کیویں پرکھ سکتے نیں جب اگر ترجمے دیلئے کوئی حدیں نہ ہوں کوئی حد ننیں ، کوئی طریقہ دار ننیں ؟ یہ اوہ مُقام ہے جہاں مُصنفاتی ارادہ اتے عبارتی ساخت مُجھے مُمکنہ مُستند تراجم دے دائرہ دار نُوں محدود کرنے دیلئے کُج طریقہ دار فراہم کرتا ہے۔

اِن غیر مُناسب مطالعاتی تکنیئُوں‌دی روشنی وچ بائبل دے اچھے مُطالعہ اتے ترجمے دیلئے اوہ نُون سی مُمکنہ رسائیانیں جو تصدیق اتے استحکم دا دائرہ فراہم کرتی نیں ؟

## III ۔ بائبل دے اچھے مُطالعہ دیلئے مُمکنہ رسائیاں‌ن:

ایس نُکتے پروچ تشریح دی خاص ادبی قسم دی مُنفرد تکنیئُوں‌دی گل ننیں کر رہا بلکہ عمومی تشریح و تاویل دے اصُولوں دی گل کرتا ہوں جو ہر قسم دے بائبل دی عبارتوں دیلئے مُستند نیں ۔ ادبی قسم دی خاص رسائیوں دیلئے ”بائبل نُوں اپنی مُکمل قدروقیمت دے ساتھ کیویں پڑھا جائے“ اک اچھی کتاب ہے جو گورڈن فی اتے ڈگلس سٹیوارٹ نے لکھی ہے اتے اُسے زوندروان نے شائع دیاں ہے ۔

میرا طریقہ دار ابتدائی طور پر روُح اُلقدس نُوں بائبل دے چار پڑھنے دے شخصی ادوار دے ذریعے واضح کرنے دیلئے اجازت دیتے ہوئے قارئین پر مرنُوں‌ز ہے۔ یہ روُح اُلقدس ، عبارت اتے پڑھنے والے بُنیادی بناتا ہے نہ کہ ثانوی ۔ یہ پڑھنے والے نُوں تبصرہ نگار سے غیر ضروری اثر لینے سے وی محفُوظ رکھتا ہے ۔وچ نے یہ کہتے ہوئے سُنا ہے : ”بائبل تبصروں پر بہت زیاں‌دہ روشنی ڈالتی ہے “۔ یہ مُطالعاتی امداد دی قدرو قیمت کم کرنے دا مفہوم ننیں ہے بلکہ ایس دے بجائے اوہناں دے استعمال دیلئے مُناسب اوقات دی دلیل ہے ۔

ہم اپنی تشریح دی ازخُود عبارت سے معاونت کرسکتے نیں ۔ پانچ مندرجات کم از کم محدود تصدیق فراہم کرتے نیں :

1۔ حقیقی لکھاری دا

ا۔ تاریخی پس منظر

ب۔ ادبی سیاں‌ق و سباق

2۔ حقیقی مُصنف دی درج ذیل ترجیح

ا۔ گرائمر دی ساختیں (نحو علم)

ب۔ ہم عصر کم دا استعمال

ج۔ ادبی قسم

3۔ مناسب دی ساڈی سمجھ

ا۔ متعلقہ متوازی حوالے

ایہہ ضروری ہے کہ اپنی تشریح دے پس پُشت اسباب اتے منطق فراہم کر سدیں ۔ بائبل، ایمان اتے عمل دیلئے ہمارا واحد ذریعہ ہے ۔ افسوس دے ساتھ ، مسیحی اکثر جو یہ سکھاتی یاں تصدیق کرتی ہے سے اتفاق ننیں کرتے۔ بائبل دی الہیت پر دعویٰ خُود شکستی ہے اتے پھر ایمانداروں دیلئے جو یہ سکھاتی اتے طلب کرتی ہے پر مُتفق نہ ہونا۔

درج ذیل تشریحی بصیرت فراہم کرنے دیلئے چار مُطالعاتی ادوار وضع کئے گئے نیں :

ا۔ پہلا مُطالعاتی دور :

۱۔ بائبل نُوں اک ہی نشست وچ پڑھیں۔ ایسے دوبارہ مختلف ترجمے وچ پڑھیں ، مُمکنہ طورپر مختلف ترجمے دے نظرئیے سے۔

ا۔ لفظ بہ لفظ (NKJV,NASB,NRSV)

ب۔ قوت عمل رکھنے والا مساوی (TEV,JB)

ج۔ مُفصل بیان (زندہ بائبل، طوالتی بائبل)

۲۔ مُکمل تحریر دا مرکزی مقصد تلاش کریں ۔ ااوہدے موضوع دی شناخت کریں ۔

۳۔ ادبی ادائی، باب، پیرے یاں فقرے نُوں جُدا (اگر مُمکن ہو) کریں جو واضح طور ایس مرکزی مقصد یاں موضوع دا اظہار کرتے ہوں ۔

۴۔ قوی تر ادبی اقسام دی شناخت کریں ۔

ا۔ پُرانا عہد نامہ

(۱) عبرانی بیانہ

(۲) عبرانی شاعری (حکمتی مواد ، زبُور)

(۳) عبرانی نبوتیں (نثر، شاعری)

(۴) شریعتی قوانین

ب۔ نواں عہد نامہ

(۱) بیانیہ (انجیلیں، اعمال)

(۲) تمثیلیں (انجیلیں)

(۳) خطوط / رسُولوں دے خط

(۴) الہامی مواد

ب۔ دوُسرا مُطالعاتی دور:

۱۔ مُکمل کتاب دوبارہ اہم موضوعات یاں عُنوان دی شناخت دی تلاش دیلئے پڑھیں ۔

۲۔ اہم موضوعات دا خاکہ کھینچیں اتے اوہناں دے مواد نُوں سادہ فقرے وچ مُختصر بیان کریں ۔

۳۔ اپنے بیانی مقصد اتے وسیع خُلاصے دی مُطالعاتی امداد دے ساتھ پڑتال کریں ۔

ج۔ تیسرا مُطالعاتی دور :

۱۔ مُکمل کتاب نُوں تاریخی پس منظر دی شناخت اتے خاص مواقعے جو اِن دی تحریر دیلئے از خُود بائبل دی کتاب وچ سے نیں دی تلاش دیلئے دوبارہ پڑھیں ۔

۲۔ اوہناں تاریخی عناصر دی فہرست درج کریں جن دا بائبل دی کتاب وچ ذکر ہوا ہے ۔

ا۔ مُصنف

ب۔ تاریخ

ج۔ حصُول کُنندہ

د۔ تحریر دا خاص سبب

ر۔ تہذیبی پس منظر دے پہلو جو مقصدِ تحریر سے مُناسبت رکھتے نیں

س۔ تاریخی شخصیات اتے واقعات دیلئے حوالے

۳۔ بائبل دی کتاب دے اُس حصّے دے اپنے خُلاصے نُوں پیراگراف دی سطح پر وسعت دیں جس دی آپ تشریح کر رہے نیں ۔ ہمیشہ ادبی ادائی دی شناخت اتے خُلاصہ بنائیں۔ یہ بہت سے ابواب یاں پیرے ہو سکتے نیں ۔ یہ آپ نُوں حقیقی لکھاری دی منطق اتے عبارتی تزئین دی تقلید دے اہل کرتا ہے ۔

۴۔ مُطالعاتی امداد دا استعمال کرتے ہوئے تاریخی پس منظر دی پڑتال کریں ۔

د۔ چوتھا مُطالعاتی دور:

۱ ۔ مخصُوص ادبی ادائی دا دوبارہ مختلف تراجم وچ مُطالعہ کریں :

ا۔ لفظ بہ لفظ **(NKJV,NASB,NRSV)**

ب۔ قوت عمل رکھنے والا مساوی **(TEV,JB)**

ج۔ مُفصل بیان (زندہ بائبل، طوالتی بائبل)

۲ ۔ ادبی یاں گرائمر دی ساختوں نُوں دیکھیں

ا۔ دُہرائے گئے فقرے ، افسیوں **1:6,12,13**

ب۔ دُہرائی گئی گرائمر دی ساختیں ، رومیوں **8:31**

ج۔ موازناتی تصورات

۳۔ درج ذیل اجزا دا اندراج کریں :

ا۔ اہم اصطلاحات

ب۔ خلاف معمول اصطلاھات

ج۔ اہم گرائمر دی ساختیں

د۔ خاص طور پر مُشکل شبداں، جُز اتے فقرے

۴۔ متعلقہ متوازی حوالوں نُوں دیکھیں

ا۔ درج ذیل دے استعمال سے اپنے موضوع پر واضح سکھانے والے حوالے نُوں دیکھیں:

(۱) ”مُنظم الہیاتی“ کتابیں

(۲) حوالہ جاتی بائبلیں

(۳) مُطابقاتیں

ب۔ اپنے موضوع دے اندر مُمکنہ قول محالی جوڑوں دیلئے دیکھیں ۔ بہت سی بائبل دی سچائیاں مُقامی لسانی جوڑوں وچ پیش دی جاتی نیں ، بہت سے جماعتی تصادم عبارتی ثبوت سے پیدا ہوتے نیں جو کہ بائبل دے الجھائو دا جُزوی سبب ہے ۔ پُوری بائبل الہامی ہے اتے ہوچ ایس دا مُکمل پیغام اخذ کرنا چاہئیے تا کہ اپنی تشریح وچ کلام دی متوازنیت لا سدیں ۔

ج۔ اُسی کتاب ، اُسی لکھاری یاں اُسی ادبی قسم دے اندر متوازی پہلوئوں دیلئے دیکھیں ، بائبل از خُود اپنی بہترین تشریح کرتی ہے کیوں جے ایس دا اک ہی لکھاری یعنی رُوح اُلقدس ہے ۔

۵۔ تاریخی پس منظر اتے واقعات دے اپنے مُشاہدات دی پڑتال دیلئے مُطالعاتی امداد دا استعمال کریں :

ا۔ تحقیقی بائبل

ب۔ بائبل انسائیکلوپیڈیاں، حوالہ جاتی کتابیں اتے لُغات

ج۔ بائبل دے تعارف

د۔ بائبل دے تبصرے (اپنی تحقیق وچ ایس نُکتے پر ، ایماندار جماعت نیز ماضی اتے حال نُوں ایس اہل کریں کہ اوہ آپ دی ذاتی تحقیق دی امداد اتے دُرستگی کرسدیں۔

## IV ۔ بائبل دی تشریح دا استعمال:

ایس نُکتے پر ہم استعمال دی طرف جاتے نیں ۔ آپ نے عبارت نُوں اوہدے حقیقی پس منظر وچ سمجھنے وچ وقت گُذارا، اب آپ ایسے اپنی زندگی ، اپنی تہذیب وچ وی استعمال کریں ۔وچ بائبل دے اختیار دی تعریف "اوہ سمجھ جو حقیقی بائبل دا لکھاری اپنے ایام وچ کہتا تھا اتے اوہی سچائی ساڈے ایام وچ استعمال کرتا ہے" دے طور کرتا ہے ۔

استعمال نُوں ہمیشہ حقیقی لکھاری دے ارادے دی دونوں وقت اتے منطق وچ تشریح دی تقلید کرنی چاہئیے۔ ہم کوی وی بائبل دے حوالے نُوں اپنے ذاتی ایام وچ استعمال ننیں کر سکتے جب تک کہ جانیں کہ یہ اپنے ایام وچ دیاں کہتی تھی ۔ بائبل دے حوالے دا کوی وی اوہ مطلب ننیں ہونا چاہئیے جو کوی تھا ہی ننیں ۔

آپ دا تفصیلی خُلاصہ پیراگراف دی سطح پر (مُطالعاتی دور نمبر 3 ) آپ دی رہنمائی ہوگا۔ استعمال پیراگراف دی سطح پر ہونا چاہئیے نہ کہ لفظ دی سطح پر۔ شبداں دے مطالب صرف سیاق و سباق وچ ہی ہوتے نیں، جُز دے مطالب صرف سیاق و سباق وچ ہی ہوتے نیں اتے فقروں دے مطالب وی صرف سیاق و سباق وچ ہی ہوتے نیں ۔ تشریحی عمل وچ واحد الہامی شخص حقیقی لکھاری ہی ہے ۔ ہوچ رُوح اُلقدس دی ہدایت سے صرف اوہدے خیال دی پیروی کرنی چاہئیے۔ مگر ہدایت الہام ننیں ہے ۔ یہ کہنا کہ "پربھو یُوں فرماتا ہے" ہوچ حقیقی لکھارے دے ارادے سے مُستقل رہنا چاہئیے۔ استعمال خاص طور پر پُوری تحریر دے عمومی مقصد ، خاص ادبی ادائی اتے پیرگراف دی سطح دی افُداری ترویج سے متعلقہ ہونا چاہئیے۔

ساڈے آج دے دور دے مسائل نُوں بائبل وچ عمل دخل مت کرنے دیں، بائبل نُوں خُود بولنے دیں ۔ ایس دے لئے ضروری ہے کہ ہم عبارت سے اصُول اخذ کریں ۔ یہ مستند ہے اگر عبارت اُصول دی معاونت کرتی ہے ۔ لیکن بدقسمتی سے بہت دفعہ ساڈے اصُول صرف "ساڈے" ہی ہوتے نیں ۔ نہ کہ عبارت دے اصُول ۔

بائبل وچ استعمال کرتے ہوئے یہ یاںد رکھنا ضروری ہے کہ (ماسوائے نبوتوں دے) اک اتے صرف اک مفہوم ہی کسی خاص بائبل دی عبارت دیلئے مُستند ہے - یہ مفہوم حقیقی لکھارے دے اُس ارادے سے متعلقہ ہوتا ہے جس بحران یاں ضرورت نُوں اوہ اپنے دور وچ وچ مخاطب کرتا ہے - بہت سے مُمکنہ استعمال ایس مفہوم سے اخذ کئے جا سکتے نیں - استعمال حصُول کُنندہ دی ضرورت دی بُنواںد پر ہو گا لیکن حقیقی لکھارے دے مفہوم سے متعلقہ ہونا چاہئیے -

## V - تشریح دے روُحانی پہلو:

اب تک تشریح اتے استعمال وچ شامل منطقی اتے عبارتی عمل پروچ نے گل چیت دی ہے -اب مُجھے مختصراً تشریح دے روُحانی پہلو پر گل کرنے دیں - درج ذیل پڑتالی فہرست میرے لئے مدد گار رہی ہے :

ا- روُح اُلقدس دی مدد دیلئے دُعا کریں (بحوالہ پہلا کرنتھیوں1:26-2:16 )-

ب- شخصی مُعافی اتے دانستہ پاپوں سے پادی دیلئے دپعا کریں (بحوالہ پہلا یوحنا 1:9 )-

ج- پرمیشور نُوں جاننے دیلئے بڑی خواہش دیلئے دُعا کریں (بحوالہ زبُور 19:7-14;42:1ff;119:1ff ) -

د- اپنی زندگی وچ کوئی وی نئی بصیرت استعمال کریں -

ر- صابر اتے سکھانے والے رنیں -

یہ بہت مُشکل ہے کہ منطقی عمل اتے روُح اُلقدس دی روُحانی قیاںدت دے درمیان توازن برقرار رکھیں - درج ذیل اقتباس نے مُجھے اِن دونوں وچ یہ توازن رکھنے وچ معاونت دی ہے :

ا- جیمز ڈبلیو سائر دی کتاب "مُبالغائی کلام" صفحہ 17-18 سے

"ہدایت پرمیشور دے لوگوں دے ذہنوں وچ آتی ہے - نہ کہ محض روحانی اعلیٰ نُوں - بائبل دی مسیحیت وچ کوئی گُرو کلاس ننیں ہے ، کوئی ہدایت ننیں ،کوئی ایسے لوگ ننیں کہ جنہاں دے ذریعے سے مُناسب تشریح جاری ہو- اتے ایس لئے چونکہ روُح اُلقدس خاص نعمتیں جیسا کہ حکمت، سمجھ اتے روُحانی امتیازیت دیندا ہے ، اوہ اِن نعمت یافتہ مسیحیوں نُوں ذمہ داری ننیں دیندا کہ اوہ ااوہدے کلام دے واحد با اختیاںر تشریح کرنے والے ہوں - یہ پرمیشور دے ہر اک بندے پر منحصر ہے کہ اوہ بائبل دے حوالے دے ذریعے سے عدالت کرنا اتے امتیاںز کرنا سیکھیں جو خُود اختیاںر دے طور ٹھہرتا ہے حتی کہ اوہناں دیلئے جن نُوں پرمیشور نے خاص صلاحیتیں بخشی نیں - لب لباب یہ ہے کہ جو اندازہ وچ پُوری کتاب دے دوران کر رہا ہوں اوہ یہ ہے کہ بائبل پرمیشور دا تمام انسانیت دا الٰہی مُداشفہ ہے کہ یہ ہمارا تمام معاملات دیلئے بُنیادی اختیار ہے جس دے بارے وچ یہ گل کرتی ہے کہ مُکمل بھید ننیں ہے بلکہ ہر تہذیب وچ عام لوگوں دیلئے مناسب طور قابل سمجھ ہے "-

ب- دیردے گارڈ پر، جو برنارڈ ریم دی کتاب "پروٹسٹنٹ بائبل دی تشریح" صفحہ 75 وچ پایاں گیاں ہے :

دیردے گارڈ دے مطابق ، بائبل دی گرائمر دی، لُغاتی اتے تاریخی تحقیق ضروری تھی مگر بائبل دے حقیقی مُطالعی دیلئے تمہیدی- "بائبل نُوں پرمیشور دے کلام دے طور پڑھنے دیلئے سانوں اپنے مُنہ وچ دل دے نال پڑھنا چاہئیے ایس

خواہش دے نال کہ پرمیشور دے ساتھ ہم کلام ہو رہے نیں - بائبل نُوں بے دھیانی وچ، نصابی طور ، پیشہ ورانہ یا بے خیالی وچ پڑھنا بائبل نُوں پرمیشوردے کلام دے طور پڑھنا ننیں ہے- اتے جب کوئی ایسے عشقیہ خط دی طرح پڑھتا ہے تو تب ہی اوہ ایسے پرمیشور دے کلام دے طور پڑھتا ہے"-

ج- ایچ، ایچ راولے دی "بائبل دی مُطابقات" وچ صفحہ 19 -"نہ محض بائبل دی شعوری سمجھ دے طور بحر حال مکمل طور ہی ایس دے تمام قدر رکھی جا سکتی ہے- یہ ایسی گھٹیاں سمجھ دیلئے ننیں بلکہ یہ مُکمل سمجھ دیلئے ضروری ہے- اتے گرچہ یہ مُکمل ہے تو ایسے ایس کتاب دے رُوحانی فضائل دیلئے رُوحانی سمجھ دی طرف جانا ہے -اتے اُس رُوحانی سمجھ دیلئے شعوری ہوشمندی سے بڑھکر کر وی کُج ہونا ضروری ہے - رُوحانی چیزوں دی رُوحانی امتیازیت ہوتی ہے اتے بائبل دے طُلبا نُوں رُوحانی قبُولیت دے روئیے دی ضرورت ہوتی ہے یعنی پرمیشور نُوں ڈھونڈنے دی جُستجو کہ اوہ اپنا آپ پرمیشور نُوں دے سدے یعنی گرچہ اُسے اپنی سائنسی تحقیق سے بالاتر ہو کر اُس تمام کتابوں سے عظیم تر دی زرخیز وراثت وچ سے گُزرنا ہو گا"-

## VI - ایس تبصرے دا طریقہ دار:

یہ مُطالعاتی رہنما تبصرہ آپ دے تشریحی عمل نُوں درج ذیل انداز وچ امداد بہم پہنچانے دیلئے وضع دیاں گیاں ہے :

ا- مختصر تاریخی خاکہ ہر کتاب دا تعارف دیندا ہے - جب آپ "مُطالعاتی دور نمبر 3 " کر چُکتے نیں تو ایس معلومات دی پڑتال کریں -

ب- سیاق و سباق دی بصیرت ہر باب دے شروع وچ دی گئی ہے - یہ آپ نُوں دیکھنے وچ معاونت کرے گا کہ کیویں ادبی ادائی وضع دی گئی ہے -

ج- ہر باب یاں اہم ادبی ادائی دے شروع وچ ، عبارتی تقسیم اتے اوہناں دے بیانیہ عنوانات درج ذیل کئی جدید تراجم سے فراہم کئے گئے نیں -

۱- یونائیٹڈ بائبل سوسائٹی یونانی عبارت، تجدید شُدہ چوتھا ایڈیشن (UBS4) -

۲- نیو امریکن معیاری بائبل ، 1995 تجدیدی (NASB) -

۳- نیو کنگ جیمز ورژن (NKJV) -

۴- نواں تجدیدی معیاری ورژن (NRSV) -

۵- آج دا انگریزی ورژن (TEV) -

۶- یروشلیم بائبل (JB) -

عبارتی تقسیم الہامی ننیں ہے - اننیں سیاق و سباق سے معلوم دیاں جانا چاہئیے- مختلف تراجم دے ہروضوں اتے الہیاں‌تی پہلوئوں سے کئی جدید تراجم دا موازنہ کرنے سے ہم حقیقی لکھاری دی سوچ دی فرضی ساخت دا جائزہ لے سکتے نیں - ہر پیراگراف وچ اک اہم سچائی ہوتی ہے - یہ "عنوانی فقرہ" یاں "عبارت دا مرکزی خیال" کہلاتا ہے -

یہ مُتحدہ سوچ مناسب تاریخی اتے گرائمر دی تشریح دیلئے کُلید ہے - کسی نُوں وی پیراگراف سے کم کوی وی تشریح ، تبلیغ یاں سکھانا ننیں چاہئیے- یہ وی یاںد رکھیں کہ ہر پیراگراف ارد گرد دے پیروں سے متعلقہ ہوتا ہے - ایسی لئے پُوری کتاب دا پیرے دی سطح دا خُلاصہ اتنا اہم ہے - ہوچ حقیقی الہامی لکھاری دے مُخاطب کردہ موضوع دے منطقی بہائو دی تقلید دے اہل ہونا چاہئیے-

د- بوب دے نوٹس تشریح دی آیت بہ آیت رسائی دی تقلید کرتے نیں - یہ ہوچ حقیقی لکھاری دی سوچ دی تقلید پر مجبُور کرتی ہے - نوٹس درج ذیل عوامل سے

معلومات فراہم کرتے نیں :

١- ادبی سیاق و سباق

٢- تاریخی، تہذیبی بصیرت

٣- گرائمر دی معلومات

۴- شبداںی تحقیق

۵- متعلقہ متوازی حوالے

ر- تبصرے وچ چند نُدات پر، نئی امریدی معیاںری ورژن (1995 update) دی مطبوعہ عبارت دیگر کئی جدید تراجم دے ورژنوں دے اضافہ دے ساتھ پیش دی گئی ہے

١- نیو کنگ جیمز ورژن (NKJV) ، جو "ٹیکسٹس ریسیپٹس" Textus Receptus دے عبارتی نُسخہ جات دی تقلید کرتا ہے -

٢- نواں تجدیدی معیاںری ورژن (NRSV) ، جو تصیحی معیاںری ورژن دیلئے نیشنل نُونسل برائے کلیسیاںئوں دی لفظ بہ لفظ دوبارہ جانچ پڑتال ہے -

٣- روز حاضر دا انگریزی ورژن (TEV) ، جو امریکن بائبل سوسائٹی دے قوت عمل دے مساوی ترجمہ ہے -

۴- یروشلیم بائبل (JB) ، جو فرانسیسی داتھولك دے قوت عمل مساوی ترجمے دی بُنواںد پر انگریزی ترجمہ ہے -

س- اوہناں دیلئے جو یونانی ننیں پڑھتے، انگریزی ترجمے دا موازنہ عبارت وچ مسئلے دی شناخت دیلئے معاونت کرسکتا ہے :

١- نُسخہ جاتی متفرقات

٢- شبداں دے متبادل مطالب

٣- گرائمر دی روُ سے مُشکل عبارتیں اتے بناوٹ

۴- مبہم عبارتیں

حالانکہ انگریزی تراجم اِن مسائل نُوں حل ننیں کرسکتا، لیکن اوہ اننیں گہری اتے تفصیلی تحقیق دیلئے اہدافی مُقام ضرور دے سکتے نیں -

ص- ہر باب دے اختتام پر متعلقہ سوالات برائے مباحثہ فراہم کئے گئے نیں جو اُس باب دے اہم تشریحی معاملات دیلئے اہداف دی سعی نیں-

# رومیوں پہلا باب(Romans 1)

## جدید ترجمیاں دی عبارتی تقسیم

| JB | TEV | NRSV | NKJV | UBS |
|---|---|---|---|---|
| خطاب<br>1:1-2;1:3-7 | سلام<br>1:1;1:2-6;1:7a;1:7b | سلام<br>1:1-6;1:7a;1:7b | جی آیانُوں سلام<br>1:1-7 | سلام<br>1:1-7 |
| شُکر گُزاری اتے پراتھنا<br>1:8-15 | شُکر گُزاری دی پراتھنا<br>1:8-12;1:13-15 | شُکز گُزاری<br>1:8-15 | روم دے سفر دی تانگ<br>1:8-15 | پولُوس دی روم دے سفر دی تانگ<br>1:8-15 |
| بیان دیتا موضوع<br>1:16-17 | خُوشخبری دی طاقت<br>1:16-17 | پتر دا موضوع<br>1:16-17 | راست ایمان نال زندہ رہندے نیں<br>1:16-17 | خُوشخبری دی طاقت<br>1:16-17 |
| پرمیشور دا بت پرستاں دے خلاف قہر<br>1:18-25;1:26-27;1:28-32 | انسان دا پاپ1:18-23<br>1:24-25;1:26-27;1:28-32 | پاپ اُتے پرمیشور دی عدالت 1:18-23<br>1:24-25;1:26-27;1:28-32 | ناراستوں اُتے پرمیشور دا قہر 1:18-32 | انسان دا پاپ<br>1:18-23;1:24-32 |

**پڑھن دا تیجا طریقہ دار (ویکھو ورقہ vii )** عبارتی سطح اُتے لکھاری دے اصل مقصد دی پیروی کرو۔

ایہہ اک سکھیاں دی رہنمائی دا تبصرہ ایں۔ جیہدا مطلب ایں دے تُسی بائبل دی اپنی تشریح دے آپ ذمہ وار ائو۔ ساڈے وچوں ہر اک نُوں اوس چانن وچ ٹُرنا ائے جیہدے وچ اسیں ہاں۔ تُسی، بائبل اتے پاک پوتر تشریح وچ سب تھوں پہلاں نیں ۔تُسی ایہہ تبصرہ کرن والے اُتے ناں چھڈُوں۔

اک باب نُوں اُنوں‌واری وچ پڑھو اتے ایس باب دے موضوع دی نشاندہی کرو۔ اپنیموضوعات دی تقسیم دا اُتے دتے ہوئیے پنج ترجمیاںال موازنہ کرو۔ عبارت سازی الہامی نوی‌ایں پر ایہہ اصل لکھاری دے مقصد دی اک لڑی ائے جیہڑی دے ترجمے دی جان ائے ۔ ہر عبارت دا صرف اک اتے اک موضوع ہووندا ائے۔

۱۔ پہلی عبارت

۲۔ دوُجی عبارت

۳۔ تیجی عبارت

۴۔ وغیرہ وغیرہ

تاں جے الہامی طور نویں، ہر عبارتاں دی تقسیم لکھاری دے ارادے نُوں سمجھن اتے جانن لئی بہت اہم ایں۔ ہر جدید ترجمے وچ پہلے باب نُوں تقسیم دیتا ایں اتے نتار دتا ائے۔ ہر عبارت دا اک مرکزی عنوان ، سچائی یاں وچار ہووندا ائے۔ ہر ترجمہ ایس عنوان نُوں اپنے انداز وچ بیان کردا ائے۔ جدوں تُساں بائبل پڑھدے ائو تاں دیہڑا ترجمہ تہانوں فاعل اتے آیتاں دی تقسیم دی سمجھ وچ مناسب لگدا ائے ؟

ہر باب وچ پہلاں بائبل نُوں پڑھو اتے اوس دے فاعل (عبارت) دی نشاندہی دی جُد کرو۔فیر اپنی سمجھ دا جدید ترجمے نال موازنہ کرو۔ صرف ایس طرآں جدوں کوئی اصل لکھار دے مقصد نُوں ااوہدی منطق اتے پیشداری دی تقلید کرن اُتے ہی کوئی اصل مطلب وچ بائبل نُوں سمجھ سکدا ائے ۔ صرف اصل لکھاری ہی اثر لیون دا متحمل ہووندا ائے ، پڑھن والے نُوں کوئی حق نویں پہنچدا دے ااوہ اوس پیغام وچ ترمیم یاں تبدیلی کرن۔ بائبل دے پڑھن والے دی ایہہ ذمہ واری ائے دے ااوہ الہامی کلام دی سچائی دا اپنی روز دی حیاں تی وچ اثر لین۔

دھیان کرو دے سبھے تکنیدی اصطلاحات اتے اختصاریانوں جدول **1,2,3** وچ مکمل طور بیان دیتا گیاں ائے ۔

---

## سیاںق و سباق دی بصیرت:

ا۔ آیتاں **1-7** پتر دے تعارف اُتے مُشتمل نیں۔ ایہہ پولُوس دے کسے وی پتر دا لماں ترین تعارف ائے۔ ااوہ اپنے آپ نُوں اتے اپنی الہیاںت نُوں اوس کلیسیاں اُتے متعارف کروانا چاہ رہیاں سگا۔جیہڑے ااوہنوں شخصی طور نویں جاندے اتے ااوہدے بارے وچ منفی معلومات سُن چُدی ہون۔

ب۔ آیتاں **8-12** شُکر گُزاری دی ابتدائی پراتھنا ائے۔ ایہہ عموماً یونانی پتراں دا طُرہ امتیاںز ہووندا سی اتے بالخصوص پولُوس دی تحریراں دا۔

ج۔ آیاںت **16-17** پوتھی دا موضوع بیان کردیانیں۔

د۔ آیت **18** تھوں **3:20** پہلی ادبی ادائی بناوندیانیں اتے پولُوس دی خُوشخبری دا اہم نُکتہ کہ سبھے انسان پاپی نیں اتے ااوہناں نُوں مُکتی دی لوڑ ہووندی ائے۔ (بحوالہ پیدائش)

ا۔ غیر اخلاقی مُشردین

۲۔ اخلاقی مُشردین

۳۔ یہودی

ر۔ رومیوں **1:18ff** پیدائش **3** دا چانن دیندا ائے۔ انسان پرمیشور دی قُربت وچ ااوہدی اپنی شکل اُتے بنایاں گیاں (بحوالہ پیدائش **1:26-27** )۔ جد وں کہ انسان چان چُن دا ائے اتے ایہدے علااوہ وچن اتے پہلاں تھوں موجود گی۔ پرمیشورانسان نُوں دوناں ااوہناں دے اتے اپنے انتخاب تھوں وکھ کردا ائے۔ (وچن دا تعلق)۔ااوہ ااوہناں نُوں اپنی ذات تھوں اپنے سبھے کماں دے نال چُنن دی اجازت دیندا ائے۔ پرمیشور افسوس کردا ائے (بحوالہ پیدائش **6:5-7** )پر انسان آزاد اخلاقی ذریعہ ائے ااوہناں سبھے ذمہ واریاں اتے حقوق دے نال جیہڑیاں آوندیاں

نیں۔ دُہرایاں گیاں فقرہ "پرمیشور نیں ااوہناں نُوں چھڈ دتا "(بحوالہ 1:24,26,28 ) اوس آزادی دی پہچان ائے نہ پرمیشور دا اپنی مرضی تھوں اندار۔ایہہ پرمیشور دا انتخاب نویں سگا۔ ایہہ ااوہ دُنیا نویں ائے۔ جیہدا پرمیشور ارادہ رکھدا سگا (بحوالہ پیدائش 3:22;6:5-7,11-13 ) !۔

س۔ 1:8-3:20 دا الہیاں تی خُلاصّہ 3:21-31 وچ پایاں جاوندا ائے۔ ایہہ خُوشخبری دا پہلا ابتدائیہ ائے۔ سبھے انسان پاپی نیں اتے ااوہناں نُوں پرمیشور دی معافی دی لوڑ ائے۔

ص۔ پولُوس دی انجیل دی پیشکش دی ایس پہلی ادبی ادائی وچ ایہہ من بھاوندی غور طلب گل ائے کہ انسان اپنی بغاوت اتے پاپ دا بغیر شیطان یاں بدی دے حوالے تھوں ذمہ وار ٹھہرایاں جاوندا ائے (بحوالہ رومیوں 1:18-3:20 )۔ایہہ حصّہ یقیناً پیدائش 3 دی الہیات دی عکاسی کردا ائے۔ پر بغیر ذاتی ورغلان والے دے۔ا اوہ اپنے انتخاگل دے دوننیں منظم طور آدم وچ اتے ذاتی پاپ وچ انفرادی طور ذمہ وار نیں(بحوالہ 3:23 )۔

## شبداں اتے اکھان دی تحقیق:

## NASB (تجدید شُدہ)عبارت :1:1-6

۱۔پَولُسؔ ولوں جیہڑا ایشو مسیح دا بندہ ائے اتے اتے رسُول ہون لئی سدیاں گیاں اتے پرمیشور دی اوس خوُشخبری لئی مخصُوص دِیتا گیاں ائے۔ ۲۔جیہدا ااوہنے پہلاں تھوں اپنے نبیاں دی معرفت کِتابِ مقُدّس وچ ۳۔اپنے پُتر ساڈے پربھو ایشو مسیح دی نِسبت وچن دتا سگا، جیہڑا جِسم دے اِعتبار تھوں اتے داؤدؔ دی نسل تھوں جمیاں سگا۔ ۴۔پر پوتری دی آتما دے اِعتبار تھوں مُردیاں وچوں جی اُٹھن دے پاروں قدُرت دے نال پرمیشور دا پُتر ٹھہریاں۔ ۵۔جیہدی معرفت سانوں فضل اتے رِسالت مِلی تاں جے ااوہدے ناں لئی سب قوَماں وچوں لودی دھرم دے تابِع ہون ۔ ۶۔ جنہاں وچوں تُسی وی ایشو مسیح دے ہون لئی سدے گئے ہو۔

**1:1** "پولُس"۔ پولُوس دے دور وچ زیاں دہ تر یہودیاں دے دو ناں ہووندے سگے، اک یہودی اتے اک رومی (بحوالہ اعمال 13:9 )۔ پولُوس دا یہودی ناں سائول سگا ۔ا اوہ اسرائیل دے قدیم بادشاہاواں دے وانگر بنواں مین دے قبیلے تھوں سی (بحوالہ رومیوں 11:1 فلپئیوں 3:5 )۔ااوہدے یونانی ناں پولوُس (پولُس)دا مطلب ائے ندا۔ باوہت سارے مفروضے ایس یونانی نام دی ابتدا دے بارے وچ نیں ۔(1) دوُجی صدی دی روایت کہ پولوُس ندے قد دا، فربہ، ڈنگیاں لتاں والا، گھنی بھوواُں اتے دھنسی ہوئیاں اکھاں والا سگا جیہڑا کہ ایس ناں دا ممنکہ ذریعہ ہووے گا اتے غیر شرعی پوتھی "پولوُس اتے سگیکلہ" تھوں نکلے ہوون گے ۔(2) ااوہ حوالے جسگے پولوُس اپنے آپ نوں چُنے ہویاں تھوں کمتر اکھواندا ائے۔ دیوں جے ا اوہ کلیسیاں نوں اذیت دیندا سگا بمطابق اعمال 2 - 9:1 (بحوالہ پہلا کرنتھیوں15:9، افسیوں 3:8، پہلا تمیتھُیس 1:15 ) یاں(3) محضا اوہ ناں جیہڑا ااوہدے ماں پئیو نیں جمن دے ویلے ااوہنوں دتا ہووے گا۔

☆ "بندہ"۔ NKJV,NRSV & JB ترجمے ایہنوں بندہ لکھدے نیں ۔ایہہ نظریہ یاں اتے (1) خصُوصیاں تی طور ایشو بطور

پربھو ائے یاں(2) پُرانے عہد نامے دا عزت افزائی دا لقب ائے (بحوالہ موُسی گنتی 12:7 وچ اتے یوشیع ، یوشیع 24:25 وچ اتے دائود دے زبُوراں وچ (القاگل) اتے یسعیاہ 42:1,19;52:13 )۔

☆ "رسُول ہون لئی سدیاں گیاں "-ایہہ پرمیشور دا انتخاب سگا نہ کہ ااوہدا (بحوالہ اعمال 9:15 گلتیوں 1:15 افسیوں 3:7 )۔ پولُوس اپنی الٰہیاں تی اہلیت اتے اختیارر دا دعویٰ کردا ائے (جیویں کہ ا اوہ پہلا کرنتھیوں 1:1 دوُسرا کرنتھیوں 1:1 گلتیوں 1:1 افسیوں 1:1 کُلسیوں 1:1 پہلتمیتھیس 1:1 اتے طیطس 1:1 وچ کردا ائے ) ااوہناں کلیسیاں ئواں تھوں جنھاں نال ااوہ کدی نویں ملیاں ۔ ویکھو نوودیلا موضوع : سدے گئے 1:6 اُتے ۔

اصطلاح "رسُول" دا پہلی صدی دے یہودی فلسطینی حلقے وچ مطلب "ااوہ جیہڑا سرداری نمائندے دے طور بھیجیاں گیاں"ہووے (بحوالہ دوُسرا تواریخ 9-17:7 )۔ نویں عہد نامے وچ ایہہ اصطلاح دو مطلباں وچ استعمال ہوئی ائے: (1) پولُوس اتے بارہ نوویکلے شاگرداں لئی اتے (2) الٰہی نعمت لئی جیہڑی کلیسیاں وچ جاری رہیندی ائے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں 12:28-29 افسیوں 4:11 )۔

☆" مخصُوص دیتا گیاں "-ایہہ اک کمل مجہول صفت فعلی ائے جیہڑا ایہہ مفہوم دیندا ائے کہ ااوہنوں ماضی وچ پرمیشور نیں مخصُوص دیتا سگا (بحوالہ یرمیاہ 1:5 اتے گلتیوں 1:15 )اتے ایہہ ہوون دی صُورتحال نُوں جاری رکھدی ائے ۔ ایہہ آرامی شبد "فریسی" لئی دا مُمکنہ کھیڈ سگا ۔ا اوہ یہودی شریعت نال جُڑے ہوئے سگے (اتے پولُوس وی سگا [فلپئیوں 3:5 ]اپنی ایشو نال دمشق دی راہ اُتے مُلاقات تھوں پہلاں)پر ہن ااوہ خُوشخبری دے نال جُڑیاں ہویاں سگا۔

ایہہ عبرانی شبد "پوتر" لئی نال تعلق رکھدا ائے جیہدا مطلب "پرمیشور دے کم لئی مخصُوص دیتا گیاں" (بحوالہ خروج 19:6 پہلا پطرس 2:5 )۔ اصطلاحات "مُقدسین"، "پوتر کرنا" اتے "مخصُوص دیتا گیاں" سبھے یونانی بُنواںد "پوتر" (hagious) رکھدے نیں ۔

☆"پرمیشور دی اوس خوُشخبری لئی "-حرف جار eis ایس سیاںق و سباق وچ (اتے آیت 5 وچ) پولُوس دی "بُلاہٹ" ، اتے "مخصُوص دیتا گیاں" (آیت 1c) دا مقصد ظاہر کردا ائے۔

خُوشخبری "خُوش" (eu) اتے "خبر، پیغام" (angellos) تھوں مُرکب شبد ائے ۔ ایہہ ااوہدے لئی اصطلاح بن گئی جیہڑی نویں عہد نامے وچ ظاہر ہون والی الٰہی تعلیم نوں بیان کردی ائے (بحوالہ آیت 2 اتے یرمیاہ 31:31-34 حزقیاںل 36:22-32 ) جیہڑا پرمیشور دا وچن دا مسیحا ائے (بحوالہ آیاںت 3-4 )۔

ایہہ پرمیشور دی خُوشخبری ائے ناں کہ پولُوس دی (بحوالہ 15:16 مرقس 1:14 دوُسرا کرنتھیوں 11:7 پہلا تھسلنیکیوں 2:2,8,9 پہلا پطرس 4:17 )۔ پولُوس کوئی موجد یاں ثقافتی داتب نویں سگا بلکہ سچائی دی مُنادی کرن والا سگا جیہڑی ااوہنے پائی (بحوالہ پہلا کرنتھیوں 1:18-25 )۔

1:2"ااوہنے پہلاں تھوں اپنے نبیاںں دی معرفت کِتابِ مقُدّس وچ وچن دتا سگا"-ایہہ اک مضارع وسطی (منحصر) علامتی ائے ۔

خُوشخبری کوئی پرمیشور دے نال بعد دا وچار نویں‌سی بلکہ ااوہدا ہمیش دا بامقصد منصوبہ سگا (بحوالہ پیدائش 3:15 یسعیاہ 53 زبُور 118 مرقس 10:45 لُوقا 22:22 اعمال 2:23;3:18;4:28 طیطس 1:2 )۔ اعمال وچ ابتدائی وعظ کریگمہ (the kerygma) ایشو نُوں بطور پُرانے عہد نامے دے وچن اتے نبوتاں دی تکمیل دے طور پیش کردے نیں۔

## نوویکلہ موضوع: ابتدائی کلیسیاں دا وعظ (KERYGMA)

۱۔ ایشو دے بطور مسیحاآون نال پرمیشور دے پُرانے عہد نامے وچ دیتے گئے وچناں دی ہُن تکمیل ہو گئی ائے (اعمال 2:30;3:19,24;10:43;26:6-7,22 رومیوں 1:2-4 پہلا تمیتھیس 3:16 عبرانیوں 1:1-2 پہلا پطرس 1:10-12

دوُسرا پطرس 1:18-19 )۔

۲۔ ایشو اپنے بپتُسمے ویلے بطور مسیحا مسح دیتا گیاں (اعمال 10:38 )

۳۔ ایشو نیں اپنے بپتُسمہ دے ویلے تھوں بعد گلیل وچ اپنی خدمت شروع دیندی (اعمال 10:37 )۔

۴۔ ااوہدی خدمت پرمیشور دی قُدرت دے وسیلے نال چنگے کم اتے وڈے وڈے کم کرن دی خصُوصیاں‌ت رکھدی سگی (مرقس 10:45 اعمال 2:22;10:38 )۔

۵۔ مسیحا نُوں پرمیشور دے منصُوبے موافق مصلُوب دیتا گیاں (مرقس 10:45 یوحنا 3:16 اعمال 2:23;3:13-15,18;4:11;10:39;26:23 رومیوں 8:34 پہلا کرنتھیوں 1:17-18;15:3 گلتیوں 1:4 عبرانیوں 1:3 پہلا پطرس 1:2,19;3:18 پہلا یوحنا 4:10 )۔

۶۔ اوہ مُردیاں‌وچوں جیوندا دیتا گیاں اتے اپنے شاگرداں اُتے ظاہر ہویاں (اعمال 2:24,31-32;3:15,26;10:40-41;17:31 26:23; رومیوں 8:34;10:9 پہلا کرنتھیوں 15:4-7,12ff پہلا تھسلنیکیوں 1:10 پہلا تمیتھیس 3:16 پہلا پطرس 1:2;3:18,21 )۔

۷۔ ایشو نُوں پرمیشور نیں سد لیاں اتے اوس نیں ناں پربھو پایاں (اعمال 2:25-29,33-36;3:13;10:36 رومیوں 8:34;10:9 پہلا تمیتھیس 3:16 عبرانیوں 1:31 پہلا پطرس 3:22 )۔

۸۔ اوس نیں پرمیشور دی نویں جماعت بناون لئی پوتر آتما دتا (اعمال 1:8;2:14-18,38-39;10:44-47 پہلا پطرس 1:12 )۔

۹۔ اوہ سبھے شیواں دی بحالی اتے عدالت لئی فیر آوے گا (اعمال 3:20-21;10:42;17:31 پہلا کرنتھیوں 15:20-28 پہلا تھسلنیکیوں 1:10 )۔

۱۰۔ ااوہ سبھے جیھڑے خُوشخبری سُندے نیں ا اوہ توبہ کرن اتے بپتُسمہ لیون (اعمال ;2:21,38;3:19;10:43,47-48 17:30;26:20 رومیوں 1:17;10:9 پہلا پطرس 3:21 )۔

ایس ابتدائی منصوبے نیں ابتدائی کلیسیاں نُوں ضروری مُنادی دا کم دیتا ،دیوں جے نیویں عہد نامے دے مختلف لکھاریاں نیں کوئی حصّہ چھڈ دتا ہووے گا یاں‌اپنی مُنادی وچ کسے دوجے اُتے باوہتا زور دیندے رہے ہوونگے۔ مرقس

دی پُوری انجیل پطرس دے ابتدائی کلیسیاں دے وعظ دی پُوری تقلید کردی ائے ۔ مرقس روایتی طورپطرس دے رومہ وچ دتے گئے وعظاں نُوں تحریری انجیل دی صُورت وچ ڈھالن والا کردار ائے ۔ دونوں متی اتے لُوقا مرقس دے بُنیادی ڈھانچے دی پیروی کردے نیں ۔

**1:3**۔"اپنے پُتر دی نسِبت تھوں "خُوشخبری دا مرکزی پیغام ناصرت داایشو اک شخص ائے جیہڑا کنواری مریم تھوں جمیاں ائے ۔ پُرانے عہد نامے وچ ، اک قوم، بادشاہ، اتے مسیحا 'پُتر " اکھواندے نیں (بحوالہ دوُسرا سیموئیل **7:14** ہوسیع **11:1** زبُور **2:7** متی **2:15** )۔

پُرانے عہد نامے وچ پرمیشور اپنے بندیاں‌اتے نبیاں‌دے ذریعے گلاں کردا رہئیاں ۔ ایشو پرمیشور دا بندہ نویں‌سگا ۔ ااوہ خاندان دا فرد سگا (بحوالہ عبرانیوں **1;1-2;3:6;5:8;7:28** )۔ حیران کُن طور اُتے ایہہ پوتھی وچ واحد مُقام ائے جسگے پولُوس مسیحیت اُتے زور دیندا ائے ۔ رومیوں اک مکمل منظم الہیاںت نویں‌ائے ۔

## خصُوصی موضوع: پرمیشور دا پُتر

ایہہ ایشو لئی نویں عہد نامے دا اک اہم لقب ائے ۔ ایہدے وچ یقیناً الہی اشارے نیں ۔ ایس لقب وچ رلدے ملدے ایشو لئی خاندانی القاگل جیویں کہ "پُتر" یاں"میرا پُتر" اتے انج ای جدوں پرمیشور نُوں بطور "باپ" مُخاطب دیتا جاوندا ائے ۔ایہہ نویں عہد نامے وچ کوئی**124** واری وقوع ہویاں ائے ۔ ایتھوں تیکر دے ایشو دے ذاتی لقب "ابنِ انسان "وچ وی دانی ایل **7:13-14** تھوں الہیاں‌تی اشارے موجود نیں۔

۱۔ فرشتے (اکثر جمع وچ ، بحوالہ پیدائش **6:2** ایوب **1:6;2:1** )

۲۔ اسرائیل دا بادشاہ (بحوالہ دوُسرا سیموئیل **7:14** زبُور **2:7;89:26-27** )

۳۔ قوم بنی اسرائیل مجموعی طور اُتے (بحوالہ خرُوج **4:22-23** استعثنا **14:1** ہوسیع **11:1** ملادی **2:10** )۔

۴۔ اسرائیلی قضاۃ(بحوالہ زبُور **82:6** )

یہ دوجا استعمال ائے جیہڑا ایشو نال تعلق رکھدا ائے ۔ ایس طرآں "دائود دا پُتر " اتے "پرمیشور دا پُتر" دونوں دوُسرا سیموئیل **7** ؛زبُور **2** اتے **89** تھوں متعلقہ نیں۔ پُرانے عہد نامے وچ "پرمیشور دا پُتر " کدی کدی خاص طور اُتے مسیحا لئی استعمال نویں‌ہوئیاں ائے ماسوائے بطور الہیاں‌تی بادشاہ بطور اسرائیل دے "مسح کردہ"۔ بحر حال بحیرہ مُردار دے داغذاں‌دے پلندیاں‌وچ مسیحائی مفہوم دے نال لقب عام ائے (ویکھو ایشو اتے انجیل دی لُغت، ورقہ **770** اُتے نوویکلے حوالے)۔ نیز "پرمیشور دا پُتر" دو بین اُل بائبل دے یہودی نحوی کماں وچ دو واری (بحوالہ دوُسرا مدابین **7:28;13:32 9:37,52;14**, اتے پہلا حنوُک **105:2** )۔

ایہدا نویں عہد نامے دا پس منظر جیویں ایہہ ایشو دا حوالہ دیندا ائے دا باوہت ساریاں‌قسماں وچوں بہترین خُلاصہ دتا گیاں‌ائے :

۱۔ ااوہدی ابتدا تھوں موجود گی (بحوالہ یوحنا **1:1-18** )

۲۔ ااوہدی انوکھی (کنواری تھوں) پیدائش (بحوالہ متی 1:23 لُوقا 1:31-35 )۔

۳۔ ااوہدا بپتُسمہ (بحوالہ متی 3:17 مرقس 1:11 لُوقا 3:22 ۔پرمیشور دی آداش تھوں آواز زبُور 2 دے شاہی بادشاہ نُوں یسعیاہ 53 دے دُکھ سہن والے خادم دے نال جوڑدی ائے۔

۴۔ ااوہدی شیطان نال آزمائش (بحوالہ متی 4:1-11 مرقس 1:12,13 لُوقا 4:1-13 ۔ا اوہ ااوہدا پُتر ہووندیاں شک وچ آزمایاں جاوندا ائے یاں کم از کم صلیب دے بجائے اپنے مختلف ذرائع تھوں مقاصد دے حصُول لئی)۔

۵۔ ااوہدی غیر قبُولیت دے اعتراف کرن والیانال توثیق

ا۔ ناپاک آتماواں تھوں (بحوالہ مرقس 1:23-25 لُوقا 4:31-37 مرقس 3:11-12 )

ب۔ غیر ایماندار (بحوالہ متی 27:43 مرقس 14:61 یوحنا 19:7 )۔

۶۔ ااوہدے شاگرداں تھوں ااوہدی توثیق

ا۔ متی 14:33;16:16

ب۔ یوحنا 1:34,49;6:69;11:27

۷۔ ااوہدی ذاتی توثیق

ا۔ متی 11:25-27

ب۔ یوحنا 10:36

۸۔ ااوہدا پرمیشور بطور باپ دے خاندانی استعارے دا استعمال

ا۔ ااوہدا پرمیشور لئی ”ابا“ دا استعمال

1 ۔ مرقس 14:36

2 ۔ رومیوں 8:15

3 ۔ گلتیوں 4:6

ب۔ ااوہدا مسلسل باپ (pater) دا استعمال، اپنی الاوہئیت نُوں بیان کرن لئی

المختصر، لقب ”پرمیشور دے پُتر“ وچ ااوہناں لئی باوہت الہیاں‌تی معنی نیں جیہڑے پُرانے عہد نامے نُوں اتے ااوہدے مقامات اتے درجات نُوں جان دے نیں پر نویں عہد نامے دے لکھاری ایہدا غیر قوماں دے نال استعمال تھوں گھبراوندے سگے دیوں جے ااوہناں دا بت پرستی دا پس منظر سگا کہ دیوتا زنانیاںنُوں ویاں‌وندے سگے اتے ااوہناں تھوں جن اتے دیو پیکر مخلوقاں جمدیاں‌سگیاں‌ں۔

☆”داؤد ؑ دی نسل تھوں جمیاں “۔ ایہہ دوُجا سیموئیل 7 دی نبوت تھوں متعلقہ ائے ۔ مسیحا نُوں دائود دی نسل تھوں ہوونا سگا (بحوالہ یسعیاہ 9:7;11:1,10 یرمیاہ 23:5;30:9;33:15 )اتے یہوداہ دے قبیلے تھوں (بحوالہ پیدائش 49:4-12 یسعیاہ 65:9 )۔متی دی انجیل وچ ایشو نُوں ایس لقب تھوں کئی واری مخاطب دیتا گیاں ائے (بحوالہ ;9:27;12:23;15:22

20:30 ) جیہڑا یہودیاں دے متوقع مُنجی دی آمد دی عکاسی کردا ائے ۔
ایہہ حیرت دی گل ائے۔ دیوں جے پولُوس ایشو دے ایس پہلو اُتے زور نویں دیندا ۔ ااوہنے صرف ایسگے اتے دوُجے تمیتھیس2:8
وچ تذکرہ دیتا ائے دونوں حوالے ہو سکدے نیں ابتدائی کلیسیاں دے عقائدی کُلیسہ دے اقتباس ہون ۔

☆ NASB, NKJV,NRSV ”جیہڑا جِسم دے اعتبار نال “
TEV ”جیہڑا اِنسانیت نال “
JB ”جیہڑا اِنسانی اعتبار نال “
ایہہ نبوت دی تکمیل سگی اتے ایشو دے انسان ہون دی تصدیق سگی جیہدا اکثر پہلی صدی دے چُنے ہوئے مذاہب دی
دُنیا انداز کردی سگی (بحوالہ پہلا یوحنا 1:1-4;4:1-3 )۔ ایہہ آیت واضح طور ظاہر کردی ائے کہ پولُوس ہمیش اصطلاح
”جسم“ (sarx) منفی معنواں‌وچ استعمال نویں کردا سگا (بحوالہ 2:28;9:3 )بحرحال پولُوس اکثر ”جسم“ ، آتما دے موازنے لئی
استعمال کردا سگا (بحوالہ 6:19;7:5,18,25;8:3-9,12,12 پہلا کرنتھیوں5:5 دوُسرا کرنتھیوں1:17;11:18 گلتیوں
3:3;5:13,16,17-19,24;6:8 افسیوں 2:3 کُلسیوں 2:11,13,18,23 )۔

1:4”ٹھہریاں“۔ ایہہ اک مضارع مجہول صفت فعلی ائے ۔ پرمیشور نیں واضح طور ایشو نُوں ”پرمیشور دا پُتر“ ٹھہرایاں۔
ایہدا ایہہ بالکل وی مفہوم نویں کہ بیت الحم ایشو دی ابتدا ہے یاں‌ا اوہ کسے طرآں وی باپ تھوں گھٹ ائے ۔ ویکھو
نوویکلہ موضوع: تثلیث 8:11 پر۔

☆”پرمیشور دا پُتر“۔ نویں عہد نامے دے لکھاری اکثر ایشو دا حوالہ لقب ”پرمیشور دا پُتر“تھوں نویں‌دیندے (بحوالہ متی 4:3
) ااوہ اجیہا صرف یونانی بھیداں دی جھوٹی تفسیر دے دارن کردے سگے (اجیہا ہی کنواری تھوں جمن دے حوالے نال ائے )۔
نظریہ اکثر ”مُنفرد، اپنی طرز دا واحد“ (monogenes) ہون دی اہلیت رکھدا ائے (بحوالہ یوحنا 1:18;3:16,18 پہلا یوحنا
4:9 ) ایس لئی ایہدا ائے کہ ”ایشو ، واحد حقیقی پرمیشور دا پُتر“۔
نویں عہد نامے وچ پرمیشور باپ اتے ایشو دے پُتر ہون دے حوالے نال دو الہیاں‌تی نظریاں‌ت نیں :(1) ااوہ برابر نیں (بحوالہ یوحنا
1:1;5:18;10:30;14:9;20:28 دوُسرا کرنتھیوں4:4 فلپئیوں 2:6 کُلسیوں 1:15 عبرانیوں 1:3 ) اتے (2) ااوہ وکھو وکھ
شخصیاں‌ت نیں (بحوالہ مرقس 10:18;14:36;15:34 )۔

☆ ”جی اُٹھن دے سبب“۔ پرمیشور باپ ایشو دی حیاں‌تی اتے پیغام دا ااوہنوں مُردیاں‌وچوں جیوندہ کرن نال تصدیق کردا ائے
(بحوالہ 4:24;6:4,9;8:11 ) ۔ الاوہئیت (بحوالہ یوحنا 1:1-14 کُلسیوں 1:15-19فلپئیوں 2:6-11 ) اتے ایشو دا جی اُٹھنا
(بحوالہ 4:25 پہلا کرنتھیوں15 ) مسیحیت دے دو ستون نیں ۔

☆ ۔ایہہ آیت اکثر”لے پالک “ بناون دے حوالے نال بدعت دی ودالت لئی استعمال ہووندی ائے جیہڑی ایہہ کہندی ائے کہ
ایشو نُوں ااوہدی تابعداری دی مثالی حیاں‌تی دے پاروں پرمیشور ولوں ایہہ فضل بخشیاں گیاں۔ بدعتی کہندے

نیں کہ ااوہ ہمیش تھوں الٰہی نویں سگا بلکہ الٰہی بن گیاں جدوں پرمیشور نیں ااوہنوں مُردیاں وچوں جیوندا دیتا ۔ حالانکہ ایہہ واضح طور اُتے دُرست نویں ائے جیہڑا کہ باوہت ساریاں عبارتاں تھوں ویکھیاں جا سکدا ائے مثال دے طور اُتے یوحنا **1** اتے **17** ۔ایہہ بیان کرنا مُشکل ائے کہ ااوہنوں الاوہیت دیویں بخشی گئی لیکن ایہہ ااوہ ائے جیہڑا ہوئیاں سی ۔ ایہدے باوجود ایشو نیں ایس ہمیش دے جلال دی باپ دے نال سانجھ دیندی ، ااوہدا مرتبہ کسے حد تیکر ااوہنوں پرمیشور ولوں دتے گئے کفارے دی ذمہ داری دی تکمیل اُتے کمل ہوئیاں۔ جی اُٹھنا باپ دی ناصرت دے ایشو دی حیاتی ، مثال، تعلیم اتے کُفارے دی موت دی تصدیق سگی جیہڑا کہ ہمیش تھوں الٰہی، مُکمل انسان، کمل مُکتی دہندہ، بحال دیتا گیاں اتے فضل نال بھرپُور بے مثال پُتر سگا ۔ ویکھو جدول تِن۔ لے پالک بنانا۔

☆۔ NASB ,NKJV, ”پر پوتری دی آتما دے اِعتبار نال“
NRSV ”پر پوتری دی آتما دے اعتبار تھوں “
TEV ”پر پوتری دی آتما ولوں “
JB ”پر پوتری دی آتما دے حکم نال “

کُجھ ترجمے آتما **Spirit** وچ **"S"** نُوں وڈا لکھدے نیں ایہہ معنی دیندیاں ہوئیاں کہ پوتر آتما ائے جدوں کہ ندا **"s"** ایشو دی آتما دا حوالہ ائے۔ جیویں پرمیشور باپ پوتر آتما ائے انج ہی ایشو وی ائے ۔ پُرانی عبرانی اتے یونانی عبارتاں وچ کوئی وڈے حروف نویں ہووندے ، کوئی رموز اوقاف نویں ائے اتے کوئی اعراب یاں آیتاں دی تقسیم ائے ۔ایس لئی ایہہ سب ترجمہ کرن والیاں ولوں روایات اتے تشریح دے نُدات نیں ۔
آیات تین اتے چار نُوں ویکھن دے تِن انداز نیں : **(1)** ایشو دیاں دو فطرتاں انسانی اتے الٰہی دے حوالے دے طور اُتے **(2)** ااوہدی دُنیاوی حیاتی وچ دو درجات انسان اتے جی اُٹھن والے پرمیشور دے حوالے نال یاں **(3)** ”ایشو مسیح ساڈا پربھو “ دے متوازی دے طور ۔

☆ ”ایشو “۔ ارامی ناں ایشو عبرانی ناں یوشیع دی طرآں ہی ائے ۔ایہہ دو عبرانی شبد **YHWH** ”یہواہ“ اتے ”مُکتی“ دا مُرکب سگا ۔ ایہدا مطلب ”یہواہ بچاوندا ائے “، ”یہواہ دیندا ائے “ یاں یہواہ مُکتی ائے “ ہو سکدا ائے ۔ مطلب دا واضح مفہوم متی **1:21,25** وچ ویکھیاں جا سکتا ائے ۔

☆۔”مسِیح “۔ ایہہ عبرانی اصطلاح ”مسیحا“ دا یونانی ترجمہ سگا جیہدا مطلب ”مسح دیتا گیاں ائے “۔ پُرانے عہد نامے وچ باوہت سارے رہنماواں دے گراوہاں (نبیوں، داہنوِ اتے بادشاہوں) نُوں پرمیشور ولوں چُنے جانے اتے تیار کرن دی علامت دے طور مسح دیتا جاوندا سگا ۔ ایشو نیں مسح دیتے جاون دے ایہہ تنوں درجات دی تکمیل دیندی (بحوالہ عبرانیوں **1:2-3** )۔
پُرانے عہد نامے نیں پیشنگوئی دیندی سگی کہ پرمیشور اک ”مسح دیتے گئے “نُوں سانوں راستبازی دے نویں دور وچ لے جاون لئی بھیجے گا ۔ ایشو پرمیشور دا خاص ”بندہ“، ”پُتر “ اتے ”مسیحا“ سگا ۔

☆ "پربھو"- یہودیت وچ پرمیشور دا عہد دا ناں YHWH یہواہ ایناں پوتر بن گیاں کہ ربئیانیں ایہنوں لقب "پربھو" (Adon) نال بدل دتا جدوں وی ااوہ کتاب مُقدس پڑھدے سگے دیوں جے ااوہ ڈردے سگے کہ کِتے ااوہ پرمیشور دا ناں بے فائدہ نہ لے لین (بحوالہ خروج 20:7 استعثنا 5:11 ) اتے پرمیشور دے دس حُکماں وچوں پہلا توڑ بیٹھن -جدوں نویں عہد نامے دے لکھاری ایشو نُوں الہیاں‌تی حوالے نال "پربھو" (Kurios) آکھدے نیں تاں ااوہ ااوہدی الاوہیت دی تصدیق کردے نیں (بحوالہ اعمال 2:36 رومیوں 10:9-13 فلپئیوں 2:6-11 )-

1:5-"اسی "-- پولُوس اپنے پتر دے تعارف وچ کسے دوُجے شخص دا حوالہ نویں‌دیندا جیویں کہ ااوہ اکثر اپنے پتراں وچ کردا ائے- ایہہ پہلا فقرہ پولُو س دے دمشق دی راہ اُتے تبدیلی اتے تقرری دا حوالہ ائے (بحوالہ اعمال 9 ) جیہڑا مجموعی "اسی " دے استعمال دا مضبوط مفہوم ائے-

☆ "جیہدی معرفت سانوں فضل اتے رِسالت مِلی "-پولُوس نہ صرف مسیح دے وسیلے نال مُکتی دی نعمت دی تصدیق کر رہیاں ائے بلکہ اتے ااوہدے تھوں متعلقہ غیر قوموں لئی رسُول ہون دی بُلاہٹ دی وی توثیق کر رہیاں ائے - ایہہ سب کُجھ فی الفور دمشق دی راہ اُتے ہویاں (بحوالہ اعمال 9 )- ایہہ معیاںر دی بنا اُتے نویں‌سگا بلکہ پرمیشور ولوں بامقصد فضل سگا -

☆-

| | |
|---|---|
| NASB, JB | "ایمان دے تابع" |
| NKJV | "دی خاطرِایمان دے تابعِ ہُوون " |
| NRSV | "اِیمان تھوں تابعِ ہُوون " |
| TEV | "اِیمان لیاں‌ون اتے تابع ہوون" |

ایہہ اہم اصطلاح "ایمان" دا رومیوں وچ پہلا استعمال ائے - ایہہ ایس پوتھی اتے باب وچ تین مُنفرد انداز وچ استعمال ہوئی ائے:

ا- آیت 5 -ایہہ ایشو اتے مسیحی حیاں‌تی تھوں متعلقہ الہی تعلیم اتے سچائیاں‌دے بدن لئی استعمال ائے (بحوالہ اعمال 6:7;13:8;14:22;16:5 رومیوں 14:1;16:26 گلتیوں 1:23;6:10 یہوداہ 3:20 )-

۲- آیت 8 - ایہہ ایشو وچ ذاتی بھروسے دے معنواں‌وچ استعمال ہوا ائے- انگریزی اصطلاح "ایمان"، "یقین" اتے "بھروسہ" سبھے اک یونانی اصطلاح (pistis/pisteuo) دا ترجمہ کردے نیں -انجیل دونوں نظریاں‌تی( الہیاں‌تی) اتے شخصی ائے (بحوالہ آیت 16 یوحنا 1:12;3:16 )-

۳- آیت 17- ایہہ اپنے پُرانے عہد نامے دے معنی قابل بھروسہ ہون، وفاداری یاں‌انحصاری وچ استعمال ہویاں ائے - ایہہ عبرانیوں 2:4 دا معنی ائے- پُرانے عہد نامے وچ ایمان دی کوئی وضع کردہ الہی تعلیم نویں‌سگی پر ایمان دی زندگی دی بیش بہا مثالاں سگیاں (بحوالہ پیدائش 15:6 وچ ابراہام) نہ کہ کمل ایمان بلکہ مسلسل جدوجہد کرن والا ایمان (بحوالہ عبرانیوں 11 )- انسان دی اُمید ااوہدے کم کرن دی اہلیت یاں‌دُرست طور ایمان وچ نویں‌ائے بلکہ پرمیشور دے کردار وچ ائے - صرف پرمیشور وفادار ائے !

اعمال دا اک تسلسل ائے جیہڑے مُکتی دے عمل اکھواندے نیں : (1) توبہ (بحوالہ مرقس 1:15 لُوقا 13:3,5 اعمال 3:16,19;20:21 )؛ (2) ایمان (بحوالہ یوحنا 1:12;3:16 اعمال 16:31 ؛ (3) تابعداری (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں9:13;10:5 پہلا پطرس 1:2,22 )؛ اتے (4) ثابت قدمی (بحوالہ تھسلنیکیوں;18:1 دوُسرا کرنتھیوں4:1,16 گلتیوں 6:9 دوُسرا تھسلنیکیوں3:13 )۔ ایہہ نویں عہد نامے دی شرائط نیں ۔ سانوں مسیح وچ پرمیشور دی دعوت نُوں قبول کرنا اتے کردے رہنا چاہئیدا ائے ( بحوالہ آیت 16 یوحنا 1:12 )۔

☆ NASB , NRSV "سب غیر قوماں وچوں"

NKJV "سب قَوماں وچوں"

TEV "سب قوَماں دے لوک"

JB "سب بُت پرست قَوماں دے لِئی"

ایہہ عالمگیر خُوشخبری ائے ۔پرمیشور دے پیدائش 3:15 وچ کفارے دے وعدے وچ سب انسان شامل نیں۔ ایشو دی کفارے دی موت وچ آدم دے تمام برگشتہ فرزند شامل نیں(بحوالہ یوحنا 3:16;4:42 افسیوں 2:11-3:13 پہلا تمیتھیس2:4;4:10 طیطس 2:11 دوُسرا پطرس 3:9 )۔ پولُوس اپنی خاص بُلاہٹ نُوں غیر قوماں وچ پرمیشور دی خوشخبری دی مُنادی لئی سمجھدا ائے (بحوالہ اعمال 9:15;22:21;26:17 رومیوں 11:13;15:16 گلتیوں 1:16;2:29 افسیوں 3:2,8 پہلا تمیتھیس2:7 دوُسرا تمیتھیس4:17 )۔

1:6۔"تساں وی "۔ پولُوس پرمیشور دے فضل دی ایہہ انتم مثال (کلیسیاں دا ستایاں ہویاں) سگی پر ااوہدے پڑھن والے وی پرمیشور دے غیر اہل، غیر معیاںر فضل دیاں مثالاں سگیاں۔

☆ NASB ,NKJV "ایشو مسیِح دے ہوون دے لِئی بُلائے سدے ائو"

NRSV "تساں وی ایشو مسیِح دے ہوون دے لِئے سدے گئے ائو"

TEV "ایشو مسیِح وچ سدے گئے ائو"

JB "یِسُوعؔ مسیِح دے ہوون دے لِئی تُساں وی سدے گئے ہو"

ایہہ درج ذیل ہو سکدا ائے : (1) اصطلاح" کلیسیاں" اُتے شبدی کھیڈ جیہدا مطلب " سدے گئے" یاں"اکٹھے دیتے گئے" (2) الہی چُنے جاون دا حوالہ (بحوالہ رومیوں 8:29-30;9:1ff افسیوں 1:4,11;3:21;4:1,4 )؛ یاں(3) فقرے دا Revised English Bible ترجمہ "تُہاڈے وچوں ااوہ جنھاں نیں بُلاہٹ سُنی اتے ایشو مسیح تھوں ائو "۔ایہہ وی ایس فقرے دی سمجھ دی عکاسی کردا ائے جیویں NRSV,TEV and JB وچ ترجمہ دیتا گیاں ائے ۔

## نویکلہ موضوع: سدے گئے

پرمیشور ہمیشں ایمانداروں نُوں بُلاوندا ائے ، چُن دا ائے اتے ااوہدے نال پریت لئی سواگت کردا ائے (بحوالہ یوحنا 6:44,6;15:16 پہلا کرنتھیوں1:12 افسیوں 1:4-5,11 )۔ اصطلاح "بُلانا" کئی الہیاںتی معنواںوچ استعمال ہووندی ائے ۔

ا۔ پاپیانُوں مُکتی لئی بُلایاں جاوندا ائے پرمیشور دے فضل تھوں مسیح دے تکمیل شُدہ کم دے وسیلے نال اتے پوتر آتما دی یقین دہانی نال (مثلاً کلیٹوز **kletos** بحوالہ رُومیوں 1:6-7;9:24 جو کہ الہیاںتی طور پر پہلا کرنتھیوں1:1-2 اتے دوُسرا تمیتھیس1:9 دوُسرا پطرس 1:10 نال رلد ملدا ائے ۔

ب۔ پاپی پرمیشور دے ناں اُتے مُکتی لئی سدے جاوندے نیں (مثلاً ایپی کلیو**epikaleo** بحوالہ اعمال 2:21;22:16 روُمیوں 10:9-13 )۔ ایہہ بیان یہودی پرستشی اکھان ائے ۔

ج۔ ایمانداروں نُوں مسیح ور گی جنڈری بسر کرن لئی سدیاں جاوندا ائے (مثلاً کلیسز **klesis** بحوالہ پہلا کرنتھیوں 1:26;7:20 افسیوں 4:1 فلپئیوں 3:14 دوُسرا تھسلنیکیوں 1:11 دوُسرا تمیتھیس1:9 )

د۔ ایمانداروں نُوں خدمت دے کماںلئی سدیاں جاوندا ائے (بحوالہ اعمال 13:2 پہلا کرنتھیوں12:4-7 افسیوں 4:1 )۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:1:7

۷۔ ااوہناں ساریاںدے ناں جیہڑے رومہؔ وچ پرمیشور دے پریمی نیں اتے مُقدّس ہوون دے لِئی سدے گئے نیں ۔ساڈے باپ پرمیشور اتے پربھو ایشو مسیحِ دے ولوں تُہانوں فضل اتے اطیمنان حاصلِ ہووندا رہوے "۔

1:7۔"پرمیشور دے پریمی "۔ ایہہ فقرہ اکثر ایشو لئی استعمال ہووندا سگا (بحوالہ متی 3:17;17:5 )۔ ہُن ایہہ رومہ وچ کلیسیاں لئی استعمال ہووندا سگا ۔ ایہہ ااوہناں لئی پرمیشور دی گوُڈی پریت ظاہر کردا ائے جیہڑے ااوہدے پُتر وچ بھروسہ رکھدے نیں ۔ ایس قسم دا تبادلہ افسیوں 1:20 (ایشو دی خاطر وچ پرمیشور دا کم ) اتے 2:5-6 (ایشو دے کم ایمانداراں دی خاطر) وچ ویکھیاں جا سکدا ائے۔

☆"رومہؔ"۔پولُوس نیں ایس کلیسیاں دا آغاز نیں دیتا سگا ۔ کوئی نیں جان دا کہ کہنیں دیتا سگا ۔ رومیوں اک پتر سگا جیہڑا پہلاں تھوں موجود کلیسیاں دا تعارف پیش کردا ائے ۔ رومیوں دی پوتھی ااوہدی مُنادی وچ انجیل دی سب تھوں وضع شُدہ پیش کش سگی ۔ ایہہ مُقامی صُورتحال تھوں بہت گھٹ مُتاثرہ ائے حالانکہ اوسگے یہودیاںاتے غیر قوماں دے ایمانداراں دے درمیان تنائو موجود ائے جیہدے اُتے ااوہ سارے پتر وچ تبصرہ کردا ائے ۔

## نویکلہ موضوع: مُقدسین

ایہہ عبرانی شبد داداش **kadash** دے برابر یونانی ائے۔جیہدا بُنیادی مطلب کسے شخص، شے یاں جگہ نُوں مکمل

طور اُتے یہواہ دے استعمال لئی وقف کرناں ائے۔ ایہہ انگریزی نظریہ "مقُدس" نُوں ظاہر کردا ائے۔ یہواہ انسانیت تھوں اپنی ساخت (ابدی ناں بنائی گئی آتما) اتے اپنے کردار (اخلاقی کملیت) دے پاروں الگ ائے۔ا اوہ اک ایسا پیمانہ ائے جیہدے نال ہر کسے دا انصاف دیاں جاوندا ائے اتے ناپیاں جاوندا ائے ۔ ااوہ پاک و افضل اتے ہر طرح تھوں پاک و برتر ائے۔

پرمیشور نیں انساناں نُوں صحبت لئی بنایاں سگا پر موروُثی پاپ (پیدائش 3 ) نیں پاپ آلودہ انسان اتے پاک پرمیشور دے درمیان تعلقاتی اتے اخلاقی رُداوٹ پیدا کردتی۔ پرمیشور اپنی ہوشمند تخلیق نُوں بحالی لئی چُن دا ائے ۔ اِیس لئی ااوہ اپنے لوداں نُوں بُلاوندا ائے تاں جے ااوہ پوتر بنن ۔ (بحوالہ احبار 11:44;19:2;20:7,26;21:8 )۔ یہواہ دے نال ایمان دے تعلق تھوں ااوہدے لودی ااوہدے وچ اپنی عہد بندی دی حیثیت دے دارن پوتر بن دے نیں پر ااوہ ایہدے لئی وی سدے جاوندے نیں دے پوتر جندڑی گُزارن (بحوالہ متی 5:48 )۔

ایہہ پادیزگی دی جندڑی ہو سکدی ائے دیوں جے ایمانداراں دی قُبولیت ہووندی ائے اتے معافی ہووندی ائے مسیح دی زندگی اتے کم تھوں اتے ااوہناں دے دلاں اتے دماغ وچ پوتر آتما دی موجودگی تھوں۔ ایہدے تھوں درج ذیل خلاف قیاںس صُورتحال پیدا ہووندی ائے :

۱۔ مسیح تھوں منسوب راستبازی دے وسیلے تھوں پوتر بننا

۲۔ پوتر جندڑی بسر کرن لئی سدیاں جاونا آتما دی موجودگی دے وسیلے نال

ایماندار "مقُدسین" (hagioi) نیں۔ دیوں جے ساڈی جندڑیاںوچ درج ذیل دی موجودگی تھوں : (1) پرمیشور ئیں پاک (باپ) دی مرضی ہوون دے دارن تھوں (2) پاک بیٹے (ایشو) دے کم دی بدولت (3) پوتر آتما دی موجودگی نواں عہد نامہ ہمیش مُقدسین دا جمع دے طور حوالہ دیندا ائے (ماسوائے اک واری فلپئیوں 4:12 وچ پر اوسگے وی عبارت ایہدا مطلب جمع دا ہی دیندی ائے )۔مُکتی پاوناء اک خاندان ، اک بدن، اک عمارت دا حصہَ بننا ائے ! بائبل اُتے ایمان ذاتی قبُولیت تھوں شروع ہووندا ائے پر جاری باہمی شراکت نال ہووندا ائے ۔ساڈے وچوں ہر اک نُوں (بحوالہ پہلا کرنتھیوں 12:11 ) مسیح دے بدن ۔ کلیسیاں (بحوالہ پہلا کرنتھیوں12:7 ) دی صحت، وادھے اتے خیروعافیت دیانعمتاں ملیاں نیں ۔ سانوں مُکتی ملی ائے خدمت لئی ! پادیزگی اک خاندانی خصُوصیت ائے !

☆۔"تُہانوں فضل اتے اطیمنان حاصلِ ہووندا رہوے "۔ ایہہ پولُوس دی خصُوصیاںتی ابتدائی برکت ائے ۔ ایہہ روایتی یونانی اصطلاح "تسلیمات" (charein) اتے مُنفرد طور اُتے مسیحی اصطلاح "فضل" (charis) دا شبدی کھیڈ ائے ۔ پولُوس ہوسکدا ائے ایس یونانی ابتدائے نُوں روایتی عبرانی سلام شالوم یاں"سلامتی" دے نال ملاوندا ہووے ۔ بحرحال ایہہ محض اندازہ ائے۔ غور کرو کہ الہیاںتی طور اُتے فضل دے نال ہمیش اطمینان آوندا ائے ۔

☆۔"ساڈے باپ پرمیشور اتے ایشو یِسُوعؔ مسیح دی طرف سے "۔ پولُوس متواتر صرف اک حرف جار دونوں ناموں دیلئے استعمال کرتا ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں1:3 دوُسرا کرنتھیوں1:2 گلتیوں 1:3 افسیوں 1:2 فلپئیوں 1:2 دوُسرا تھسلنیکیوں1:2 پہلا تمیتھیس1:1 دوُسرا تمیتھیس1:2 طیطس 1:4 )۔ یہ اُس دا تثلیث دے دو اشخاص نُوں گرائمر دی رو سے جوڑنے دا انداز تھا۔ یہ ایشو دے مرتبہ پربھو اتے برابری پر زور ہو سکتا ہے ۔

## خُصوصی موضوع: باپ

پُرانا عہد نامہ پرمیشور دیلئے اشارتی جانا جانے والے استعارے دا باپ دے طور تعارف کرواتا ہے- ۱) قوم بنی اسرائیل عموماً یہوواہ دے فرزند دے طور بیان دی جاتی ہے- ۲) حتی کہ پہلے پہل استعثنا وچ پرمیشور ( .cf ہوسیع 11:1 ملادی3:17 ) دی باپ دے طور مطابقت استعمال ہوئی ہے- (1:31 )- ۳) استعثنا 32 وچ بنی اسرائیل ااوہدے فرزند اتے پرمیشور "اوہناں دا باپ" کہلاتے نیں- ۴) یہ تناسب زبُور 163:13 وچ بیان دیاں گیاں ہے- اتے زبُور 68:5 وچ (یتیموں دے باپ) فروغ پاتا ہے- اتے ۵) یہ نبیوں وچ عام تھا ( .cfیسعیاہ 63:8 ;1:2 اسرائیل بطور فرزند، اتے پرمیشور بطور باپ 64:8 ;63:16 یرمیاہ 3:4,19;31:9 )-

ایشو ارامی زُبان بولتا تھا- جس دا مطلب ہے کہ بہت سی جگنیں جہاں "باپ" یونانی (Pater) دے طور ظاہر کرتا ہے - (cf.14:36 ) - یہ معروف اصطلاح "ڈیڈی" یاں "پاپا" ایشو دی باپ دیساتھ بے تکلفی دی عکاسی کرتی ہے- اُس دا یہ اپنے ماننے والوں پر ظاہر کرنا ساڈی اپنی پرمیشور سے بے تکلفی دی حوصلہ افزائی کرتی ہے- اصطلاح "باپ" پُرانے عہدنامے وچ بہت دھیان دیساتھ یہوواہ دیلئے استعمال ہوئی ہے- مگر ایشو ایسے عموماً اتے نفوز پزیری سے استعمال کرتا ہے- یہ ساڈے پرمیشور دے ساتھ مسیح دے وسیلے سے نویں تعلق دا بڑا انکشاف ہے-

## NASB(تجدیدشُدہ )عبارت :15-1:8

۸-اوّل تو وچ تُم سب دے بارے وچ یِسُوؔع مسیح دے وِسیلہ سے اپنے پرمیشور دا شُکر کرتا ہوں کہ تُمہارے اِیمان دا تمام دُنیا وچ شُہرہ ہو رہا ہے - ۹-چناوہناں‌چہ پرمیشور جِس دی عِبادت مَیں اپنی رُوح سے ااوہدے بیٹے دی خُوشخبری دینے وچ کرتا ہوں وُہی میرا گواہ ہے کہ وچ بلاِناغہ تُمنیں یاں‌د کرتا ہُوں - ۱۰ -اتے اپنی دعاؤں وچ ہمیشہ یہ درخواست کرتا ہُوں کہ اب آخِر دا ر پرمیشور دی مرضی سے مُجھے تمہارے پاس آنے وچ کِسی طرح کمیاں‌بی ہو-- ۱۱ -کیوں جے مَیں تُمہاری ملاقات دا مُشتاق ہُوں تاکہ تُم نُوں کوئی رُوحانی نِعمت دُوں جِس سے تُم مضبُوط ہو جاؤ- ۱۲ -غرض مَیں وی تُمہارے درمیان ہو کر تُمہارے ساتھ اُس اِیمان دے باعث تسّلی پاؤں جُو تُم اتے مُجھ وچ دونوں وچ ہے-۱۳ -اتے اَے بھائیوامَیں ایس سے تُمہارا ناواقِف رہنا ننیں چاہتا کہ مَیں نے بارہا تُمہارے پاس آنے دا اِرادہ دیا تا کہ جِیسا مجُھے اَور غیر قوموں وچ پھل مِلا وِیسا ہی تُم وچ وی مِلے مگر آج تک رُدا رہا-۱۴ -مَیں یوُنانیوں اتے غیرَیوُنانیوں -داناؤں اتے نادانوں‌دا قرض دار ہُوں-۱۵ -پس مَیں تُم نُوں وی جو روؔمہُ وچ ہو خُوشخبری سنُانے نُوں حتّی المقدُور تیّار ہوُں -

**1:8**- "اوّل"- ایس سیاں‌ق و سباق وچ "ائول" دا مطلب "ابتدا سے " ہے یاں "وچ ابتدا کرتا ہوں " (جے بی فلپس)-

☆- " یِسُوؔع مسیِح دے وِسیلہ سے اپنے پرمیشور دا شُکر کرتا ہوں"-پولُوس عام طور پر اپنی دُعائیں ایشو مسیح دے وسیلے سے پرمیشور سء کرتا ہے - ایشو ہی پرمیشور تک رسائی دیلئے ہمارا واحد راستہ ہے- دیکھئیے خصُوصی موضوع: پولُوس دی تمجید اتے شُکر گُزاری دی دُعائیں 7:25 پر-

☆- " تُم سب دے بارے وچ"- آیت 7 دی طرح یہ "سب" دا استعمال ایمان رکھنے والے یہودی رہنمائوں جو کلادیس دے زیر

حنوں مت رومہ نُوں چلے گئے سگے (بحوالہ اعمال 18:2) اتے نتیجہ دے طور غیر قوموں دے ایماندار رہنمائوں جنھوں نے اوہناں دی جگہ لے لی تھی دے درمیان حسد اتے تصادم دی عکاسی کرتا ہے۔ رومیوں 9-11 مُمکنہ طور پر ایسی مسئلے نُوں مخاطب کرتا ہے۔ یہ وی مُمکن ہے کہ شامل حال رومیوں 14:1-15:13 دے کمزور اتے قوت رکھنے والوں نُوں تخاطب ہو۔ پرمیشور رومہ دی کلیسیاں دے سب نُوں مُحبت رکھتا ہے اتے اوہ اوہنانیں برابری دی سطح پر مُحبت رکھتا ہے۔

☆۔"کہ تُمہارے اِیمان دا تمام دُنیا وچ شہُرہ ہو رہا ہے"۔رومیوں 16:19 ایسی سچائی دا اشارہ دیندا ہے۔ یہ واضح طور پر رومی دُنیا (بحوالہ پہلا تھسلنیکیوں1:8 ) دا حوالہ دیتے ہوئے اک مشرقی بیان بازی ہے۔

1:9۔"پرمیشور...وُہی میرا گواہ ہے"۔پولُوس پرمیشور دے نام وچ حلف لے رہا ہے (بحوالہ 9:1 دوُسرا کرنتھیوں 1:23;11:10-11,31;12:19 گلتیوں 1:20 پہلا تھسلنیکیوں2:5 )۔ یہ اُس دا اپنی سچائی دے دعویٰ دے یہودی انداز تھا۔

☆۔"اپنی رُوح سے"۔یہ انسانی رُوح دیلئے pneuma دے استعمال دی اچھی مثال ہے (بحوالہ 8:5,10,16;12:11 ) جو انسانی زندگی دی معنوں وچ استعمال ہوئی ہے (یعنی سانس لینا ، عبرانی ruach بحوالہ پیدائش 2:7 )۔

1:10۔"اتے اپنی دعاؤں وچ ہمیشہ یہ درخواست کرتا ہُوں"۔پولُوس نے ایس کلیسیاں دا آغاز ننیں دیاں تھا اتے بھر وی اوہ ایس دیلئے متواتر دُعا کرتا ہے (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں11:28 ) جیسے کہ اوہ تمام کلیسیاںئوں دیلئے کرتا تھا۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع: درمیانی دُعا 8:26 پر۔ بحرحال پولُوس دے بہت سے ساتھی اتے دوست رومیوں دی کلیسیاں وچ سگے جیسے کہ باب 16 واضح طور پر ظاہر کرتا ہے۔

☆"اگر"۔ یہ پہلے درجے دا مشروُط فقرہ ہے جو لکھاری دے نُکتہ نظر اتے اپنے ادبی مقاصد سے درُست متصور ہوتا ہے۔ پولُوس اپنے اسپین دے سفر دے دوران رومہ نُوں جانے دا ارادہ کرتا ہے (بحوالہ 15:22-24 )۔اوہ زیادہ عرصہ قیام ننیں کرنا چاہتا۔ پولُوس ہمیشہ نویں مُقام دی تلاش وچ تھا جھاں پہلے کسی اتے نے کم نہ دیاں ہو (بحوالہ 15:20 دوُسرا کرنتھیوں10:15,16 )۔ یہ وی مُمکن ہے کہ رومیوں دے نام خط دا اک مقصد چندہ اکٹھا کرنا تھا تا کہ اسپین دا سفر مُمکن بنایاں جا سدے (بحوالہ 15:24 )۔

☆۔" آخرِ دا ر پرمیشور دی مرضی سے مُجھے تمہارے پاس آنے وچ کِسی طرح کمیاں بی ہو"۔یہ آیت 13 اتے 15:32 وچ متوازیت ہے۔ پولُوس ننیں سمجھتا تھا کہ ااوہدے سفر اتے اُس دی زندگی اپنے بس وچ تھی بلکہ سب کُجھ پرمیشور دے ہاتھوں وچ تھا (بحوالہ اعمال 18:21 پہلا کرنتھیوں4:19;16:7 )۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع 12:2 پر۔

1:11۔"کیوں جے مَیں تُمہاری ملاقات دا مُشتاق ہُوں"۔یہ 15:23 دے متوازی ہے۔ اک مُدت سے پولُوس رومہ وچ ایمانداروں سے ملنا چاہتا تھا (بحوالہ اعمال 19:21 )۔

☆۔"تا کہ تُم نُوں کوئی رُوحانی نِعمت دُوں"۔فقرہ "رُوحانی نعمت" رُوحانی بصیرت یاں برکت دے معنوں وچ استعمال ہوا ہے (بحوالہ 11:29;15:27 )۔ پولُوس اپنے آپ نُوں مُنفرد طور پر غیر قوموں وچ رسُول ہونے دیلئے بُلائے جانے دے طور پر دیکھتا ہے (بحوالہ آیت 15 )۔

☆۔"جِس سے تُم مضبُوط ہو جاؤ"۔یہ **histemi** دا مضارع مجہول متعدی فعل ہے۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع 5:2 پر۔

1:12 ۔ یہ مسیحی شراکت دا مقصد ہے ۔ نعمتیں ایمانداروں نُوں خدمت والے مُعاشرے وچ متحد رکھنے دیلئے ہوتی نیں ۔ ایمانداروں نُوں مُشترکہ اچھائیوں دیلئے نعمتیں دی جاتی نیں ۔ تمام نعمتیں رُوح اُلقدس مُکتی دے وقت دیندا ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں 12:11 )۔ تمام ایماندار بُلائے گئے نیں ، نعمتوں دے حصُول کُننده نیں اتے کُل وقتی خدمت کرنے والے نیں (بحوالہ افسیوں 4:11-12 )۔ پولُوس واضح طور پر اپنے رسالتی اختیارر دے معنی بیان کرتا ہے بلکہ ایس دے ساتھ ساتھ معاشرتی سطح پر بالیدگی وی۔ ایمانداروں نُوں اک دوُسرے دی ضرورت ہوتی ہے۔

1:13۔"تمہارا ناواقِف رہنا ننیں چاہتا "۔یہ اک محاتیہ ہے جو پولُوس اکثر اہم بیانات مُتعارف کروانے دیلئے استعمال کرتا ہے (بحوالہ 11:25 پہلا کرنتھیوں10:1;12:1 دوُسرا کرنتھیوں1:8 پہلا تھسلنیکیوں4:13 )۔ یہ ایشو دے "آمین ، آمین" دے ادبی مقاصد سے ملتا جُلتا ہے ۔

☆۔" مگر آج تک رُدا رہا "۔یہ مجہول فعل ہے ۔ یہی فقرہ پہلا تھسلنیکیوں2:18 وچ وی آیاں ہے جہاں شیطان محرک ہے۔ پولُوس ایمان رکھتا تھا کہ اُس دی زندگی پرمیشور دی رہنمائی وچ تھی لیکن شیطان اُسے مُتاثر کرتا تھا۔ کسی حد تک دونوں دُرست نیں (بحوالہ ایوب 1-2 دانی ایل 10 )۔ 15:22 وچ ایس اصطلاح دا استعمال یہ مفہوم دیندا ہے کہ رُداوٹ پولُوس دا مشرقی بحیرہ روم دے علاقے وچ مشنری کم تھا جو اوی مُکمل ننیں ہو پایاں تھا۔

☆۔"تا کہ جِیسا مجُھے اَور غیر قوَموں وچ پھِل مِلا، ویسا ہی تُم وچ وی ملے "۔ایس سیاںق و سباق وچ "پھل" نویں ایمان لانے والوں دا حوالہ ہو سکتا ہے لیکن یوحنا 15:1-8 اتے گلتیوں 5:22 وچ یہ مسیحی بالیدگی دا حوالہ ہے ۔ متی 7 کہتا ہے "اپنے پھل سے تُم جانے جائو گے" مگر یہ اصطلاح پھل نُوں بیان ننیں کرتی۔ بہترین متوازی مُمکنہ طور پر فلپئیوں 1:22 ہے جہاں پولُوس ایسی زرعی استعارے نُوں استعمال کرتا ہے۔

**1:14**۔"وچ قرض دار ہُوں"۔پولُوس ایس اصطلاح نُوں رومیوں وچ متعدد بار استعمال کرتا ہے ۔

ا ۔ پولُوس تمام غیر قوموں وچخُوشخبری دی مُنادی دا قرض دار ہے

۲۔ پولُوس "جسم" دا قرضدار ننیں ہے **(8:12)**

۳۔ غیر قوموں دی کلیسیاںئیں یروشلیم وچ ابتدائی کلیسیاں دی مدد دی قرضدار نیں **(15:27)**۔

☆۔"یوُنانیوں"۔یہ بحیرہ روم دے اِردگرد مہذب،ثقافتی لوگوں دا حوالہ ہے ۔ اسکندر اعظم اتے ااوہدے پیرودار وں نے اُس زمانے دی دُنیا نُوں ہلا کر رکھ دیاں تھا۔ رومیوں نے اوہنانیں شکست دی تھی اتے یونانی تہذیب پر غالب آ گئے سگے۔

☆۔"غیرَیوُنانیوں"۔ایس **(onomatopoeia)** اصطلاح دا مطلب غیر تعلیم یاںفتہ ا غیر مہذب لوگوں دا گراوہ ہے جو عموماً شمال سے تعلق رکھتے سگے۔ یہ اوہناں لوگوں دیلئے استعمال ہوتا تھا جو یونانی بولنے والے نہ سگے۔ اوہناں دی بولی یونانیوں اتے رومیوں دیلئے "بر بر بر" دی طرح لگتی تھی۔

☆۔"داناؤں اتے نادانوں"۔یہ وی مُمکن ہے کہ یہ "یونانیوں اتے غیر یونانیوں" دے متوازی ہے لیکن ضروری ننیں ۔ یہ تمام لوگوں دے گراوہوں اتے افراد دے حوالے دا اک اتے انداز ہے۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت : 1:16-17

۱۶۔کیوں جے مَیں اِنجیل سے شرماتا ننیں ۔ایس لِئے کہ اوہ ہر اک اِیمان لانے والے دے واسطے پہلے یہُودِی اتے پھِر یوُنانی دے
واسطے مُکتی دے لِئے پرمیشور دی قدُرت ہے ۔۱۷۔ایس واسطے کہ اُس وچ پرمیشور دی راستبازی اِیمان سے اتے اِیما ن دے لِئے
ظاہِر ہوتی ہے جَیسا لِکھا ہے کہ راستباز اِیمان سے جِیتا رہے گا۔

**1:16** **NASB,NRSV** "کیوں جے مَیں اِنجیل سے شرماتا ننیں"

**NKJV** "کیوں جے مَیں مسیح دی اِنجیل سے شرماتا ننیں"

**TEV** "کیوں جے مَیں اِنجیل پر پُورا بھروسہ رکھتا ہُوں "۔

**JB** "مَیں خوشخبری سے شرماتا ننیں "

پولُوس ہوسکتا ہے کہ مرقس **8:38** اتے لُوقا **9:26** دے ایشو دے شبداں دا اشارہ دے رہا ہو۔ اوہ انجیل دے مواد یاں ااوہدے پیش خیمہ دُکھ اُٹھانے دے نتائج سے ننیں شرماتا(بحوالہ دوُسرا تمیتھیس**1:12,16,18** )۔

پہلا کرنتھیوں**1:23** وچ یہودی خُوشخبری سے ایس لئے شرماتے سگے کیوں جے یہ دُکھ اُٹھانے والے مسیحا دی تصدیق کرتی تھی اتے یونانی ایس لئے کیوں جے یہ جسم دے جی اُٹھنے دی تصدیق کرتی تھی ۔ آیاںت **17-16** پُوری کتاب دا عنوان ہے ۔ ایس عنوان نُوں **3:21-31** وچ واضح دیاں گیاں ہے اتے خُلاصہ پیش دیاں گیاں ہے۔

☆۔" مُکتی "۔ پُرانے عہد نامے وچ عبرانی اصطلاح **(yash)** بُنیادی طور پر جسمانی رہائی دا حوالہ ہے (بحوالہ یعقوب **5:15** )

لیکن نویں عہد نامے وچ یونانی اصطلاح (sozo) بُنیادی طور پر روُحانی رہائی دا حوالہ ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں1:18,21 )۔ دیکھئیے رابرٹ بی گیرڈلسٹون دی کتاب ''پُرانے عہد نامے دے مترادف'' صفحات 126-124 ۔

☆۔ NASB۔''ہر اک اِیمان لانے والے نُوں''۔
NKJV۔''ہر اک اِیمان لانے والے دے واسطے''۔
NRSV۔''ہر اک جو اِیمان لاتا ہے ''۔
TEV۔''تمام جو یقِین رکھتے نیں ''۔
JB۔''تمام جو اِیمان رکھتے نیں''

خُوشخبری تمام انسانوں دیلئے ہے لیکن ایمان رکھنا قبُولیت دیلئے واحد شرط ہے۔ دوُسری توبہ ہے (بحوالہ مرقس 1:15 اعمال 3:16,9,20:21 )۔ پرمیشور انسانوں دے ساتھ عہد دے ذریعے سے برتائو کرتا ہے ۔ اوہ ہمیشہ شروعات کرتا ہے اتے لائحہ عمل طے کرتا ہے (بحوالہ یوحنا 6:44,65 )۔ لیکن یہاں بہت سی باہمی شرائط نیں ، دیکھئیے نوٹ 1:5 پر۔
یہاں پر ترجمہ کردہ یونانی اصطلاح ''ایمان'' نُوں انگریزی اصطلاح ''یقین'' یاں ''بھروسہ'' وچ وی ترجمہ دیاں جا سکتا ہے ۔ ۔ یونانی لفظ وچ کسی وی انگریزی لفظ دی نسبت وسیع اشارے نیں ۔ غور کریں کہ یہ زمانہ حال صفت فعلی ہے ۔ مُکتی دا ایمان مسلسل جاری رہنے والا ایمان ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں1:18;15:2 پہلا کرنتھیوں2:15 پہلا تھسلنیکیوں4:14 )۔
بُنیادی طور پر ایس یونانی اصطلاح ''ایمان'' دے پیچھے متعلقہ عبرانی اصطلاحات دا مطلب ثابت قدم یعنی ایسا شخص جودونوں پائوں جوڑے کھڑا ہو تا کہ آسانی سے اُسے ہلایاں نہ جا سدے پُرانے عہد نامے دا اُلٹ استعارہ ''میرے پائوں دلدل دی دیچڑ وچ سگے'' (زبُور 40:2 )، ''میرے پائوں پھسلنے نُوں سگے'' (زبُور 73:2 )۔ عبرانی متعلقہ بُنواںدیں emun, emunah, aman استعاراتی طور پر ایسوں دیلئے استعمال ہونے لگے جو قابل اعتبار، وفادار یاں انحصار کرنے والے سگے۔ مُکتی دا ایمان برگشتہ انسان دی وفادار رہنے دی اہلیت دی عکاسی ننیں کرتا بلکہ خپدا دی کرتا ہے ۔ ایمانداروں دی اُمید اوہناں دی اہلیت وچ ننیں ہے بلکہ خپدا دے کردار اتے وعدوں وچ ہے۔ یہ اُس دا قابل اعتبار ہونا، اُس دی وفاداری اتے اتے ااوہدے وعدے نیں ۔

☆۔''پہلے یہُودی دے واسطے''۔ ایس دیلئے وجہ تفصیل دے ساتھ 2:9-10 اتے باب تین وچ بیان دی گئی ہے اتے مُکمل طور ابواب 9-11 وچ وضع ہوتی ہے۔ یہ متی 10:6;15:24 مرقس 7:27 وچ ایشو دے بیانات دی تقلید کرتی ہے۔
یہ ایماندار یہودیوں اتے رومیوں دی کلیسیاں وچ غیر قوموں دے درمیان حسد سے متعلقہ ہو سکتا ہے۔

1:17۔''پرمیشور دی راستبازِی''۔یہ فقرہ سیاق و سباق وچ درج ذیل دا حوالہ ہو سکتا ہے : (1) پرمیشور دا کردار اتے (2) کیویں اوہ یہ کردار پاپ گار انسان نُوں دیندا ہے۔ یروشلیم دی بائبل دے ترجمے وچ یہ ''یہ اوہ ہے جو پرمیشور دی راستبازی نُوں ظاہر کرتا ہے''۔ یہ پرمیشور دی راستبازی دا سبب برگشتہ، پاپ گار انسان، اصلاھات سے لیکر بطور ''ایمان دی معقولیت'' دی خصُوصیت رکھتا ہے (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں5:21 فلپئیوں 3:9 )۔یہ اوہ واحد آیت ہے جس نے مارٹن لُوتھر دی زندگی اتے

الہیات نُوں تبدیل کردیاں۔ بحرحال واجبیت دی منزل پاک ہونا، مسیح دی طرح ہونا، یاں پرمیشور دا راستباز کردار ہے (بحوالہ رومیوں 8:28-29 افسیوں 1:4;2:10 گلتیوں 4:19 )۔ راستبازی نہ صرف شرعی حُکم ہے بلکہ یہ اک پادیزہ زندگی ہے، پرمیشور دی شبیہہ دا انساناں وچ مُکمل طور پر بحال ہونا ہے (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں 5:21 )۔

## خصوصی موضوع ” راستبازی“

راستبازی اک ایسا خصوصی موضوع ہے کہ ہر بائبل دے طالب علم نُوں اس تصور دے مطالعہ سے واقفیت ہونا ضروری ہے۔ پُرانے عہد نامہ مں خدا دی صفات وچ سے اک صفت انصاف یاں راستی ہے۔ یہ اک ایسی اصطلاح ہے جو سیدھی دیوار یاں تحفظ باڑ دیلئے استعمال ہوتی ہے ۔ خدا نے یہ اصطلاح اپنی داوہری صفات نُوں بیان کرنے دیلئے چنی، اوہ اک ایسی راستبازی ہے جس سے تمام چیزوں نُوں پرکھا جاتاہے ، یہ اصطلاح جھاں خدا دے انصاف نُوں ظاہر کرتی ہے اوہاں پرااوہدے منصف ہونے نُوں وی بیان کرتی ہے۔

انسان خدا دی شبیہ پر خلق دیاں گیاں (پیدائش 1:26-27;5:1,3;9:6 ) انسان نُوں خدا دے ساتھ اخوت دیلئے خلق دیاں گیاں، تمام چیزیں جو خلق دی گئی اوہ خدا دے انسان دے ساتھ ابلاغ دیلئے خلق دی گئیں ( پیدائش 3 ) اتے ساڈے پہلے ماں باپ اپنے امتحان وچ ناکم ہوگئے جس دے نتیجے وچ خدا اتے انسان دے مابین تعلقات اچھے نہ رہ سدے (پیدائش 3 ، رومیوں 5:12-21 ) خدا نے ایس باہمی شراکت نُوں پھر سے بحال کرنے دا وعدہ دیاں۔ ( پیدائش 3:15 ) ااوہنے یہ اپنی رضا سے اپنے بیٹے دے ذریعے دیاں۔

انسان اس خلا نُوں پُر کرنے دے قابل نہ تھا۔ (رومیوں 3:20 ;1:18 )

گناہ وچ گرنے دے بعد خدا نے ایس تعلق نُوں بحال کرنے دیلئے پہلا قدم اٹھایاں ، اتے مختلف طریقے بتائے اتے اوہناں نُوں پچھتانے ،وفاداری اتے فرمانبرداری دے قابل بنایاں کیوں جے گرنے دے بعد انسان اس قابل ننیں رہا تھا کہ اوہ تعلقات دی بحالی دیلئے کوئی قدم اُٹھائے ۔( رومیوں 3:21-31 ، گلتیوں 3) خدا نُوں اِن تعلقات دی بحالی دیلئے خود قدم اُٹھانا پڑا تاکہ ٹوٹے ہوئے رشتے پھر سے جڑ جائیں۔ اِن سب دیلئے ااوہنے یہ دیاں :

1 ۔ گناہگار انسان نُوں ایشو دے کم دے (عدالتی راستبازی) وسیلہ سے راست بنانے دا اعلان کردے۔

2 ۔ ایشو دے کم (منسوب راستبازی) دے وسیلے سے انسان نُوں راست بازی مفت بخش کر

3 ۔ اوہناں نُوں روح القدس دی بھر پوُری مہیاں کر دے جو انساناں وچ راست بازی (اخلاقی راستبازی) پیدا کرتی ہے ۔

4 ۔ ایمانداروں وچ پرمیشور دی شبیہ(بحوالہ پیدائش 1:26-27 ) دی بحالی مسیح دے وسیلے سے کرتے ہُوئے باغ عدن دے تعلقات دی بحالی کرنا (تعلقاتی راستبازی) ۔

تاہم خدا انسان سے عہد نما جواب دا خواہش مند ضرور ہے۔ خدا نے انساناں نُوں مفت وچ دیاں ، انساناں نُوں وی خدا نُوں مثبت جواب دینا چاہیے اتے دیتے رہنا چاہیے۔ یہ جواب مندرجہ ذیل صورتوں وچ دیاں جاسکتا ہے۔

1 ۔ توبہ

2۔ ایمان

3۔ تابعداری دی طرز زندگی

4۔ مستقل مزاجی

اس لیے راستبازی خدا اتے اشرف المخلوقات دے درمیان عہد ہے۔ اس دی بنوا‌د ہی خدا دی اپنی صفت، ایشو دے کموں دی تکمیل اتے روح القدس دے فضائل اتے ہر انسان دے ذاتی جواب پر مبنی ہے۔ اس خیال نُوں تقدیس اتے ایمان دا نام دیاں گیاں ہے۔ اس تصور نُوں انجیل وچ ظاہر دیاں گیاں ہے ،لیکن ان اصطلاحات وچ ننیں ، اس اصطلاح نُوں پولوس نے متعارف کروایاں اتے تقریباً 100 دفعہ۔ پولوس اک تربیت یاں‌فتہ ربی ہوتے ہوئے عبرانی طرز دی اصطلاح ڈیگنوا استعمال دی جو کہ خود یونانی ادب سے ننیں تھی ۔ یونانی تحریروں وچ یہ اصطلاح کسی دے آسمانی قوتوں اتے معاشرے دے ساتھ تعلقات دی توقعات نُوں ظاہر کرتی ہے ، لیکن عبرانی وچ یہ اصطلاح ہمیشہ عہد دیلئے استعمال ہونی ہے ۔ یہواہ منصف ہے اوہ چاہتا ہے کہ ااوہدے لوگ اُس دی خوبیاں‌اپنائیں فدیہ دیکر چھڑائے جانے دے بعد اک نئی دُنیا تخلیق ہوتی ہے یہ نواں پن نویں طرز زندگی نُوں جنم دینداہے رومن داتھولک انصاف پر زیاں‌دہ زوردیتے نیں ، چونکہ اسرائیل اک نظریاں‌تی قوم ہے اس لیے سینُوں‌لر اتے تقدیست وچ کوئی زیاں‌دہ فرق ننیں‌ہے۔ یہ صرف عبرانی اتے یونانی اصطلاحات وچ بتایاں گیاں ہے جس دا ترجمہ (عدل) دیاں گیاں ہے۔

ایشو دی انجیل دے مطابق یہ تعلق بحال دیاں جا چدا ہے۔ پولوس دے مطابق خدا نے انسان دے گناہوں نُوں ایشو دے خون مین دھوڈالا ہے۔ یہ باپ دی محبت ، رحم اتے فضل بیٹے دی زندگی، موت اتے جی اُٹھنے اتے پھر روح القدس دے نزول دے ذریعے یہ عدل پورا ہوچدا ہے۔ عدل خدا دی اک صفت ہے جوکہ انجیلی آزادی دی اصطلاحات اتے رومن داتھولک دے تبدیل شدہ محبت بھری زندگی اتے وفاداری سے مکمل ہوتی ہے۔

میرے حیال وچ تمام بائبل پیدائش 4 باب سے لیکر مکاشفہ 20 باب تک باغ عدن دے ٹوٹے ہوئے رشتوں نُوں بحال کرنے دے بارے وچ ہے ، بائبل ابتدا وچ خدا دے انسان اتے زمین دے اختتام وی اسی پس منظر وچ ہوتا ہے ۔ مذنُوں‌رہ بالا گفتگو نُوں مندرجہ ذیل نویں عہد نامے دے حوالہ جات جو یونانی شبداں دے گراوہ نُوں ظاہر کرتے نیں پر غور کریں :

1۔ خدا راستباز ہے ( اکژ خدا نُوں عادل ظاہر کرنے دیلئے استعمال ہوتی ہے) ۔

ا۔ رومیوں 3:26

ب۔ دوُسرا تھسلنیکیوں1:5-6

ج۔ تمیتھیس4:8

د۔ مکاشفہ 16:5

2۔ ایشو راستباز ہے

ا۔ اعمال3:14;7:52;22:14 (مسیحا دا خطاب)

ب۔ متی 27:19

ج۔ پہلا یوحنا 2:1,29;3:7

3۔پرمیشور دی مرضی اپنی مخلوق دیلئے راستبازی ہے ۔

ا۔ احبار 19:2

ب۔ متی 5:48 (بحوالہ 5:17-20 )

4۔ خدا دی راست بازی مہیاں کرنے اتے پادیزہ کرنے دے طریقے

ا۔ رومیوں 3:21-31

ب۔ رومیوں 4

ج۔ رومیوں 5:6-11

د۔ گلتیوں 3:6-14

ر۔ خدا دی طرف سے دیاں گیاں

ا ۔ رومیوں 3:24; 6:23

۲۔ دؤسرا کرنتھیوں 1:30

۳۔ افسیوں 2:8-9

س۔ ایمان دے وسیلے سے پایاں گیاں

ا ۔ رومیوں 1:17; 3:22,26; 4:3,5,13; 10:4,6,10

۲۔ پہلا کرنتھیوں 5:21

ص۔ خدا دے بیٹے دے کموں دے ذریعے سے

ا ۔ رومیوں 5:21-31

۲۔ دؤسرا کرنتھیوں 5:21

۳۔ فلپیوں 2:6-11

5۔ پرمیشور دی مرضی یہ ہے کہ اُس نُوں ماننے والے راستباز ہوُں ۔

ا۔ متی 5:3-48; 7:24-27

ب۔ رومیوں 2:13; 5:1-5;6:1-23

ج۔ دؤسرا کرنسگیوں 6:14

د۔ پہلا تمیتھیس 6:11

ر۔ دؤسرا تمیتھیس 2:22;3:16

س۔ پہلا یوحنا 3:7

ص۔ پہلا پطرس 2:24

6۔ خدا راست بازی سے دُنیا دی عدالت کرے گا۔

ا۔ اعمال 17:31

ب۔ دوُسرا تمیتھیس4:8

راستبازی پرمیشور دی اک خصُوصیت ہے جو پاپگار انسان نُوں مسیح دے وسیلے سے مفت مہیاں دی گئی ۔ یہ

۱۔ پرمیشور دا فیصلہ ہے ۔

۲۔ پرمیشور دا تحفہ ہے ۔

۳۔ مسیح دا اک عمل ہے ۔

لیکن یہ راستباز بننے دا اک اتے عمل ہے جو جراتمندی اتے مستقل مزاجی سے جاری رکھا جائے ۔اتے یہ اک دن آمد ثانی پر پوُرا ہوگا ۔ پرمیشور دے ساتھ صحبت مُکتی دے موقع پر بحال ہوتی ہے لیکن ساری زندگی موت دے شانہ بشانہ فروغ پاتی ہے ۔ یہاں پر اک اچھی اکھان پولوُس اتے ااوہدے خطوط دی لُغت منجانب آئی، وی، پی سے لی گئی ہے ۔دیلون، لوتھر سے وی زیاںدہ خدادی راست بازی دے تعلقاتی پہلووٌں پر زور دیندا ہے۔ لوتھر دا خدا دی راستبازی دا تصور حتمی فیصلے دا پہلو سمیٹے ہوُئے دکھائی دیندا ہے ۔ دیلون ابلاغ عامہ یاں پرمیشور دی راستبازی دا ہوچ دیاں جانا دی زبردست فطرت پر زور دیندا ہے ۔ (صفحہ 834 ) ۔

میرے نزدیک خدا اتے انسان دے رشتے دے تین پہلو نیں:

۱۔ خُوشخبری اک شخص ہے (مشرقی کلیسیاں اتے دیلون زور دیتے نیں)

۲۔ خُوشخبری اک سچائی ہے (اگسٹین اتے لوُتھر زور دیتے نیں)

۳۔ خُوشخبری تبدیلیِ زندگی ہے (مغربی کلیسیاں زور دیندی ہے )

یہ تمام سچے نیں اتے اکٹھے طور صحتمند، اتے خُوشحال بائبل دی مسیحیت دیلئے ہونے چاہئیں۔ اگر کسی اک پر زیاںدہ زور دیاں جاتا ہے یاں کمتر دیاں جاتا ہے تو مسئلہ پیدا ہوتا ہے ۔ ہوچ ایشو نُوں قبوُل کرنا چاہئیے ! ہوچ خُوشخبری پر ایمان لانا چاہئیے ! ہوچ مسیح دی طرز دی زندگی اختیاںر کرنی چاہئیے ! ۔

☆۔ NASB ,NKJV "اِیمان سے اتے اِیمان دیلئے"۔

NRSV "اِیمان سے اتے اِیمان دے وسیلے سے "۔

TEV "یہ اِیمان دے وسیلے سے ائول و آخر تک ہے"۔

JB "یہ ظاہر کرتا ہے کہ دیسِے اِیمان سے اِیمان تک راہنمائی ہوتی ہے "

ایس فقرے وچ دو حرف جار ek اتے eis نیں جو ترویج و تغیر دا اشارہ کرتے نیں ۔ پولُوس یہی بناوٹ دوُسرا کرنتھیوں2:16 اتے apo اتے eis دوُسرا کرنتھیوں3:18 وچ استعمال کرتا ہے ۔ مسیحیت اک نعمت ہے جو توقع رکھتی ہے کہ ہم طرز زندگی اتے خصُوصیاںت وچ ایسے ہوں۔

ایس فقرے دے ترجمے دیلئے بہت سی مُمکنات نیں ۔ ولیمز دا نواں عہد نامہ ایسے "ایمان دی راہ جو بڑے ایمان تک راہنمائی کرتا ہے" دے طور کرتا ہے۔ اہم الہیاںتی نُدات درج ذیل نیں (91 ایمان پرمیشور سے آتا ہے ("ظاہر ہونا")؛ (2) انسانوں نُوں ردعمل کرنا چاہئے اتے کرتے رہنا چاہئیے؛ اتے (3) ایمان دا نتیجہ پرمیشور خوفی دی زندگی ہونا چاہئے۔

اک امر یقینی ہے، مسیح وچ "ایمان" ضروری ہے(بحوالہ 5:1 فلپئیوں 3:9 )- پرمیشور دی مُکتی دی دعوت ایمان دے رد عمل سے مشروُط ہے(بحوالہ مرقس 1:15 یوحنا 1:12;3:16 اعمال 3:16,19;20:21 )-

☆-" NASB "لیکن راستباز انسان اِیمان سے جِیتا رہے گا"-
NKJV "کہ راست باز اِیمان سے جِیتا رہے گا"-
NRSV "اوہ جو راستبازِ ہے اوہ اِیمان سے جِیتا رہے گا"
TEV "اوہ جو ایمان دے وسیلے سے پرمیشور وچ راست ٹھہرایاں جاتا ہے جیتا رہے گا"
JB "راست باز انسان ایمان دے وسیلے سے زندگی پاتا ہے"

یہ عبرانیوں 2:4 وچ سے اقتباس ہے لیکن میسورینٹ عبارت یاں ہفتاوی وچ سے ننیں ہے - پُرانے عہد نامے وچ "ایمان"، "قابل بھروسہ ہونے"، "قابل اعتبار ہونے" یاں کسی سے وفاداری" دے استعاراتی وسیع معنی رکھتا ہے - مُکتی دا ایمان پرمیشور دی وفاداری دی بُنواںد پر ہوتا ہے (بحوالہ 3:5,21,22,25,26 )- بحرحال انسانی وفاداری اک ثبوت ہے کہ کوئی پرمیشور دے مہیاں کرنے وچ بھروسہ رکھتا ہے - یہی پُرانے عہد نامے دی عبارت دا گلتیوں 3:11 اتے عبرانیوں 10:38 وچ اقتباس دیاں گیاں ہے - اگلی ادبی ادائی رومیوں 1:18-3:20 پرمیشور سے وفاداری دے اُلٹ نُوں ظاہر کرتی ہے- یہ اندراج کرنا مددگار ہوگا کہ کیویں مختلف جدید تبصرہ نگار ایس فقرہ نُوں سمجھتے نیں -

۱- وان Vaughan : "ایمان وچ ابتدا اتے ایمان وچ انتہا ہوتی ہے"
۲- ہوگ Hodge : "صرف ایمان سے"
۳- بیرٹ Barrett : "کسی دی وی بُنواںد پر ننیں محض ایمان سے"
۴- ناکس Knox "ائول و آخر ایمان"
۵- سٹیگ Stagg : "راست باز ایمان سے جیتا رہے گا"

## NASB (تجدیدشُدہ )عبارت :1:18-23

۱۸-دیو نکہ پرمیشور دا غضب اوہناں آدمیوں دی تمام بے دِینی اتے ناراستی پر آسمان سے ظاہر ہوتا ہے جو حق نُوں ناراستی سے دبائے رکھتے نیں -۱۹- کیوں جے جو کُجھ پرمیشور دی نسِبت معلُوم ہو سکتا ہے اوہ اوہناں دے باطن وچ ظاہِر ہے ایس لِئے کہ پرمیشور نے اُس نُوں اوہناں پر ظاہِر کر دِیاں-۲۰- کیوں جے اُس دی اَن دیکھی صفتیں یعنی اُس دی ازلی قُدرت اتے اُلُوہیت دُنیا دی پیدایش دے وقت سے بنائی ہُوئی چِیزوں دے ذِریعہ سے معلُوم ہو کر صاف نظر آتی نیں -یہاں تک کہ اوہناں نُوں کُجھ عُذرباقی ننیں - ۲۱-ایس لِئے کہ اگرچہ اوہناںہوں نے پرمیشور نُوں جان لِیاں مگر اُس دی پرمیشورئی دے لائقِ اُس دی تمجیدِ اتے شُکر گزُاری نہ دی بلکہ باطل خیالات وچ پڑ گئے اتے اوہناں دے بے سمجھ دِلوں پر اندھیرا چھا گیاں -۲۲-اوہ اپنے آپ نُوں دانا جتا کر بیوقوُف بن گئے -۲۳-اتے غیر فانی پرمیشور دے جلا ل نُوں فانی اِنسان اتے پرندوں اتے چَو پایوں اتے دیڑِے مکوڑوں دی صورُت وچ بدل ڈالا -

1:18۔" کیوں جے"۔ غور کریں کہ **gar** کتنی مرتبہ آیات **16-17** دے موضوعاتی بیانات وچ استعمال ہوا ہے --تین مرتبہ اتے اب یہ پولُوس دی خُوشخبری دے پہلے نُکتے دا تعارف کرواتا ہے **(1;18-3:31)** جس دا موازنہ مُکتی پر پرمیشور دی قُدرت سے دیاں جاتا ہے **(1:16-17)** ۔

☆۔"پرمیشور دا غضب"۔ آیات **18-23** پولُوس دے دور دی مُشردین دی دُنیا نُوں ظاہر کرتی نیں۔ پولُوس دی مُشردین دی دُنیا دی خصُوصیت یہودی مواد وچ وی پائی جاتی ہے (بحوالہ سُلیمان دی حکمت **13:1ff** اتے اریستیس دے خطوط **134-38** ) اتے ایس دے علاوہ یونانی اتے روُمی اخلاقی تحاریر وچ وی۔ یہی بائبل جو ہوچ پرمیشور دی مُحبت دے بارے وچ بتاتی ہے ااوہدے غضب نُوں وی ظاہر کرتی ہے (بحوالہ آیات **5-13:4;12:19;9:22;5:9;4:15;3:5;2:5,8;23-32** )۔
دونوں مُحبت اتے غضب انسانی اصطلاحات نیں جو پرمیشور سے منسوب دی جاتی نیں ۔ اوہ اُس سچائی نُوں بیان کرتی نیں کہپرمیشور دے پاس اک راہ ہے اتے اوہ چاہتا ہے کہ ایماندار اُس پر چلیں اتے جیتے رنیں۔ کسی دا پرمیشور دی مرضی سے آزادانہ اندار (مسیح دی انجیل سے) ایسے صُورتحال دے نتائج دا پیش خیمہ ہوتا ہے دونوں اخلاقی جیسے ایس آیت وچ ہے اتے قیامت سے متعلقہ (بحوالہ **2:5** )۔ بحرحال پرمیشور نُوں بدلہ لینے والے دے طور پر ننیں دیکھنا چاہئیے۔ عدالت اُس دا "عجیب کم" ہے (بحوالہ یسعیاہ **28:21ff** )۔ مُحبت اُس دا کردار ہے، استعثنا **5:9** دا **5:10;7:9** سے موازنہ کریں ۔ اُس وچ فضل اتے رحم غالب آتا ہے ۔ پھر وی تمام پرمیشور نُوں جوابدہ نیں (بحوالہ وعظ **12:13-14** گلتیوں **6:7** )حتی کہ مسیحی وی (بحوالہ **14:10-12** دوُسرا کرنتھیوں**5:10** )۔

☆۔"ظاہر ہوتا ہے "۔ جیسے کہ خُوشخبری ظاہر ہونے والی سچائی ہے (آیت **17** ) ایسی طرح پرمیشور دا غضب وی۔ نہ ہی انسانی دریافت یاں منطق دے عمل۔

☆۔"جو حق نُوں دبائے رکھتے نیں "۔یہ انسانی مرضی دے اندار دا حوالہ ہے نہ کہ جہالت دا (بحوالہ آیات **21,32** یوحنا **3:17-21** )۔ ایس فقرہ دا مطلب یہ ہو سکتا ہے **(1)** اوہ سچائی نُوں جانتے نیں لیکن اُس سے اندار کرتے نیں **(2)** اوہناں دا طرز زندگی ظاہر کرتا ہے کہ اوہ سچائی سے اندار کرتے نیں یاں **(3)** اوہناں دی زندگیاںاتے / یاں شبداں دوُسروں نُوں راغب کرتے نیں کہ اوہ سچائی نُوں نہ پہچانیں اتے قبُول نہ کریں ۔

## خصُوصی موضوع : "سچائی" پولُوس دی تحریروں وچ

پولُوس دا ایس اصطلاح اتے ایس دی متعلقہ صُورتوں دا استعمال پُرانے عہد نامے دے مساوی لفظ **emet** سے آتا ہے جو کہ قابل اعتبار یاں وفادار ہے ۔ ہمہ بائبل یہودی تحریروں وچ یہ سچائی دا ضھُوٹ دے موازنے وچ استعمال ہوتا تھا ۔ ہوسکتا ہے نزدیدی متوازیت بحیرہ مُردار دے داغذوں دے پلندے "شُکر گُزاری دے گیت" ہُوں ، جہاں یہ دریافت ہونے والی الہامی کتابوں دا

استعمال ہو۔ ایسنی معاشرے دے اردان ”سچائی“ دے گواہ بنے ۔

پولوُس اصطلاح نُوں ایشو مسیح دی خُوشخبری دے حوالے دے طور پر استعمال کرتا ہے :

1۔ رومیوں 1:18,25;2:8,20;3:7;15:8

2۔ پہلا کرنتھیوں13:6

3۔ دوُسرا کرنتھیوں4:2;6:7;11:10;13:8

4 ۔ گلتیوں 2:5,14;5:7

4 ۔ گلتیوں 2:5,14;5:7

5۔ افسیوں 1:13;6:14

6۔ کُلسیوں 1:5,6

7۔ دوُسرا تھسلنیکیوں2:10,12,13

8۔ پہلا تمیتھیس2:4;3:15;4:3;6:5

9۔ دوُسرا تمیتھیس2:15,18,25;3:7,8;4:4

10۔ طیطس 1:1,14

پولوُس اپنی گل دی درستگی دے اظہار دے انداز دیلئے وی یہ اصطلاح استعمال کرتا ہے ۔

1۔ اعمال 26:25

2۔ رومیوں 9:1

3۔ دوُسرا کرنتھیوں7:14;12:6

4۔ افسیوں 4:25

5۔ فلپئیوں 1:18

6 ۔ پہلا تمیتھیس2:7

اوہ ایس دا استعمال پہلے کرنتھیوں5:8 وچ اپنے مقاصد اتے طرز زند گی (تمام مسیحیوں دیلئے وی) افسیوں 4:24;5:9 فلپئیوں 4:8 وچ کرتا ہے ۔ اوہ کوی کبھار شخصیات دیلئے وی کرتا ہے ۔

1۔ پرمیشور، رومیوں 3:4 (بحوالہ یوحنا 3:33;17:17 )

2 ۔ یسوع افسیوں 4:21 (یوحنا14:6 دی طرح)

3 ۔ شا گردوں دی شہادت ، ططس 1:13

4 ۔ پولوس، دوُسرا کرنتھیوں 6:8

صرف پولوس فعل دی صُورت (یہ کہ ہیلیلویاہ **aleheeuo** ) غلاطیوں 4;16 اتے افسیوں 4:15 وچ استعمال کرتا ہے ۔ جہاں یہ انجیل دا حوالہ ہے ۔ مذید مطالعہ دے لئے نُوںلن برون دی کتاب ”نویں عہد نامے دی الہیات دی نئی عالمی لغت دیکھیے ، والیم 3 صفحہ 78-902۔

1:19۔"کیوں جے جو کُج پرمیشور دی نسِبت معلُوم ہو سکتا ہے اِس لِئے کہ پرمیشور نے اُس نُوں اوہناں پر ظاہِر کر دِیاں"۔تمام انسان خپدا دے بارے وچ تخلیق سے ہی کُج جانتے نیں (بحوالہ آیت 20 ایوب 12:7-10 اتے زبُور 19:1-6,12-15 )۔ الھیات وچ یہ قُدرتی ظہور کہلاتا ہے ۔ یہ مُکمل ننیں ہے لیکن یہ اوہناں نُوں پرمیشور دی طرف سے ذمہ دار ٹھہرانے دی بُنیاد ہے جو کوی پرمیشور دے "خاص ظہور" نُوں کتاب مُقدس وچ ننیں دیکھ پائے یاں واضح طور پر ایشو وچ (بحوالہ کُلسیوں 1:15;2:9 )۔

اصطلاح "جاننا" نویں عہد نامے وچ دو معنوں وچ استعمال ہوا ہے : (1) ایس دے پُرانے عہد نامے دے دوستانہ شخصی تعلقات دے معنوں وچ (بحوالہ پیدائش 4:1 یرمیاہ 1:5 )۔ اتے (2) ایس دے موضوع دے بارے وچ حقائق دے یونانی معنوں وچ (بحوالہ آیت 21 )۔ خُوشخبری دونوں طور قبُولیت دیلئے اک شخص ہے اتے اُس شخص دے بارے وچ پیغام ہے جسے قبُول دیاں جائے اتے ایمان لایاں جائے ۔ ایس آیت وچ یہ صرف معنی نمبر دو وچ استعمال ہوا ہے ۔

1:20 ۔ یہ آیت پرمیشور دے تین پہلو ئوں دا ذکر کرتی ہے۔

۱۔ اُس دی ان دیکھی صفتیں (اُس دا کردار ، بحوالہ کُلسیوں 1:15 پہلا تمیتھیس1:17 عبرانیوں 11:27 )۔
۲۔ اُس دی ازلی قُدرت (مادی تخلیق وچ دیکھی جانے والی)
۳۔ اُسدی الاوہیت (اُس دی اعمال اتے تخلیق دے مقاصد وچ دیکھی جانے والی)

☆۔" دُنیا دی پیدَائش دے وقت سے"۔حرف جار **apo** عارضی معنوں وچ استعمال ہوا ہے ۔ ایسی طرح دا فقرہ مرقس 10:6;13:19 دوُسرا پطرس 3:4 وچ وی پایاں جاتا ہے ۔ اندیکھا پرمیشور اب درج ذیل وچ دیکھا جا سکتا ہے : (1) مادی تخلیق (2) کتاب مُقدس اتے (3) واضح طور پر ایشو وچ ۔

☆۔"الاوہیت "۔یونانی ادب سے **theiotes** دا ترجمہ "الھی قُدرت" دیاں جا سکتا ہے ۔ یہ اعلیٰ طور پر ایشو وچ دیکھا جا سکتا ہے ۔ اوہ مُنفرد انداز وچ الھی شبیہہ رکھتا ہے (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں4:4 عبرانیوں 1:3 )۔ اوہ انسانی صُورت وچ پرمیشور دا مُکمل ظہور ہے (کُلسیوں 1;19;2:9 )۔ خُوشخبری دی انوکھی سچائی یہ ہے کہ برگشتہ انسان مسیح وچ ایمان دے وسیلے سے مسیح دا سا ہونے دی شراکت کرتا ہے (بحوالہ عبرانیون 12;10 پہلا یوحنا 3:2 )۔ پرمیشور دی انسان وچ شبیہہ(بحوالہ پیدائش 1:26-27 )بحال ہو چُدی ہے (**theios** بحوالہ دوُسرا پطرس 1:3-4 )۔

☆۔"یہاں تک کہ اوہناں نُوں کُج عُذرباقی ننیں"۔یہ لغوی طور "کوئی شرعی دفاع ننیں" ہے ۔ یہ یونانی اصطلاح (**aplus** **apologeomai**) صرف یہاں استعمال ہوئی ہے اتے نویں عہد نامے وچ 2:1 وچ ۔ یاد رکھیں کہ باب 1:18-3:20 دا الھیاتی مقصد تمام انسانوں دی روُحانی گُمراہی نُوں ظاہر کرنا ہے ۔ انسان جو علم اوہ رکھتے نیں ااوہدے ذمہ دار ہوتے نیں۔ پرمیشور انسانوں نُوں صرف اُس دا ذمہ دار ٹھہراتا ہے جو اوہ جانتے نیں یاں جان سکتے نیں ۔

**1:21**۔"ایس لئے کہ اگر چہ اوہناں ہوں نے پرمیشور نُوں جان تو لیاں"۔انسان مذہبی طور ترقی ننیں کر رہے نیں -- اوہ بتدریج بددار نیں ۔ پیدائش **3** سے لیکر انسانیت زوال دی طرف جا رہی ہے۔ تاریدی بڑھ رہی ہے ۔

☆۔"مگر اُس دی پرمیشورئی دے لائقِ اُس دی تمجیدِ اتے شُکر گزُاری نہ دی"۔یہ مُشردین دی آیات **23,24** (بحوالہ یرمیاہ **2:9-13** ) دی بُت پرستی دا المیہ ہے ۔

☆۔"بلکہ باطل خیالات وچ پڑ گئے اتے اوہناں دے بے سمجھ دِلوں پر اندھیرا چھا گیاں"۔نواں عہد نامہ : اولف ایم مورلی دے نویں ترجمے وچ "بلکہ ااوہدے بارے وچ بیوقوفانہ خیالات وچ پڑ گئے اتے اوہناں دے نا سمجھ ذہنوں پر تاریدی چھا گئی"۔ انسانی مذہبی نظام رُوحانی بغاوت اتے تکبر دی یاں د گاریں نیں (بحوالہ آیت **22** کُلسیوں **2:16-23** )۔

دونوں افعال مجارع مجہول علامتی نیں ۔ دیاں یہ مجہول صوت یہ مفہوم دیندی ہے کہ اوہناں دی سمجھ دی کمی اتے مناسب رد عمل ایس لئے تھا کیوں جے پرمیشور نے اوہناں دے دلوں پر پردے ڈال دئے سگے یاں اوہناں دا نُور سے اندار نے اوہناں دے دلوں نُوں سخت کردیاں تھا (بحوالہ **10:12-16** دوُسرا سلاطین **17:15** یرمیاہ **2:5** افسیوں **4:17-19** )؟یہ سارا سیاق و سباق تمام انسانیت دی خطائوں دی تصویر کشی کرتا ہے ۔

☆۔"دل"۔یہ پُرانے عہد نامے دے معنوں وچ مُکمل شخص دیلئے استعمال ہوا ہے ۔ بحرحال، یہ اکثر خیالی یاں محسوس کرنے دے عمل دے حوالے دا انداز تھا ۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع **1:24** پر۔

| | | |
|---|---|---|
| **1:22** | **NASB ,NKJV** | "اوہ اپنے آپ نُوں دانا جتا کر بیوقوُف بن گئے"۔ |
| | **NRSV** | "اپنے آپ نُوں دانا جتا کر اوہ بیوقُوف بن گئے"۔ |
| | **TEV** | "اوہ اپنے آپ نُوں عِقلمند جان کر بیوقُوف بن گئے"۔ |
| | **JB** | "اوہ اپنے آپ نُوں فلاسفر جان کر بیوقُوف ترین بن گئے"۔ |

یونانی لفظ "بیوقوف" سے ہم انگریزی "**moron**" لیتے نیں ۔ مسئلہ انسان دے اپنے علم وچ تکبر اتے اعتماد دا ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں **1:18-31** ؛ کُلسیوں **2:8-23** )۔ یہ پیدائش **3** دی طرف واپس جاتا ہے ۔ علم علیحدگی اتے سزا لاتا ہے ۔ یہ یُوں ننیں ہے کہ انسانی علم ہمیشہ غلط ہوتا ہے ، یہ بالکل انتہائی ننیں ہوتا۔

**1:23** " جانتے بوجھتے جہالت سے، انسان جو پرمیشور دی شکل وچ بنائے گئے (بحوالہ پیدائش **1:26-27;5:1,3;9:6** )اوہناں ہوں نے پرمیشور نُوں زمینی شبیہہ وچ تبدیل کردیاں

جیسے کہ **(1)** جانور (مصر)، **(2)** دائنات دی قوتیں (فارص) یاں **(3)** انسانی صُورتیں (یونان/ روم)--بُت! حتی کہ پرمیشور دے اپنے لوگوں نے ایسا دیاں (بحوالہ استعثنا **4:15-24** اتے عاموس **5:25-26** )۔ایس پُرانے پاپ دی کُج نئی صُورتیں درج ذیل نیں

**(1)** ماحولیات (دھرتی ماں)،نویں دور دا مشرقی تصور (مذہبی بھید، روُحانیت اتے مخفی علوم)، **(3)** دہریت انسانیت (مارکسزم، یٹوپیانزم، بتدریجی تصوراتی اتے سیاست یاں تعلیم وچ انتہائی ایمان، **(4)** کُلی ادویات (صحت اتے طویل اُلعمری)، اتے **(5)** تعلیم

☆۔"جلال "۔دیکھئیے خصُوصی موضوع **3:23** پر۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت :1:24-25

۲۴۔ایس واسطے پرمیشور نے اوہناں دے دِلوں دی خُواہشوں دے مطُابِق اوہنانیں ناپادی وچ چھوڑ دِیاں کہ اوہناں دے بدن آپس وچ بے حرُمت کِئے جائیں ۔۲۵۔ایس لِئے کہ اوہناںہوں نے پرمیشور دی سچّائی نُوں بدل کر جُھوٹ وچ بنا ڈالا اتے مخلُوقات دی زِیاںدہ پرسِتش اتے عِبادت دی بہ نِسبت اُس خالِق دے جوابد تك محمُود ہے ۔آمین۔

**1:24,26,28** "پرمیشور نے اوہناں نُوں چھوڑ دیاں"۔یہ بدترین مُمکنہ سزا تھی۔ یہ پرمیشور دا یہ کہنا تھا کہ "تا کہ اوہ اپنے ہی مشوروں پر چلیں"(بحوالہ زبُور **81:12** ہوسیع **4:17** اعمال **7:42** )۔ آیات **32-23** مُشردین دُنیا دا پرمیشور سے اندار (عارضی غضب) اتے اُس دی مذہبیت (اتے ساڈی)بیان کرتی نیں۔ یونانی مُشردین جنسی بے راہ روی اتے پامالی دی خصُوصیت رکھتی ہے اتے تھی۔

**1:24** "دلوں"۔ دیکھئیے درج ذیل خصُوصی موضوع۔

## خصُوصی موضوع : دِل

یہ یونانی اصطلاح **kardia** ہفتاوی (یونانی توریت) وچ استعمال ہوُئی ہے اتے نویں عہد نامے وچ عبرانی اصطلاح **leb** عکاسی دیلئے ہے ۔ یہ بہت سے انداز وچ استعمال ہوُئی ہے (بحوالہ گلے ، ارندت، گنگرک اتے ڈینکر ، یونانی انگریزی لُغت، صفحات **403-404** ) ۔

**1**۔ جسمانی زندگی دا مرکز ، انسان دیلئے استعارہ (بحوالہ اعمال **14:17** دوُسرا کرنتھیوں**3-2:3** یعقوب **5:5** )۔

**2**۔ روحانی (اخلاقی) زندگی دا مرکز

ا۔ پرمیشور دلوں نُوں جانتا ہے (بحوالہ لوُقا **16:15** رومیوں **8:27** پہلا کرنتھیوں**14:25** پہلا تھسلنیکیوں**2:4** مُداشفہ **2:23** )۔

ب۔ انسانی روحانی زندگی دیلئے استعمال ہُوا (بحوالہ متی **15:18-19;18:35** رومیوں **6:17** پہلا تمیتھیس**1:5** دوُسرا تمیتھیس**2:22** پہلا پطرس **1:22** ) ۔

**3** ۔ خیال‌لی زندگی دا مرکز (یہ کہ فہم، بحوالہ متی **13:15;24:48** اعمال **7:23;16:14;28:27** رومیوں **1:21;10:6;16:18** دوُسرا کرنتھیوں**4:6** افسیوں **1:18;4:18** یعقوب **1:26** دوُسرا پطرس **1:19** مُداشفہ **18:7** دل دوُسرا

کرنتھیوں15-3:14 اتے فلپئیوں 4:7 وچ دماغ دے مترادف ہے )

4۔ برضا و رغبت دا مرکز (یہ کہ خواہش بحوالہ اعمال 5:4;11:23 پہلا کرنتھیوں 4:5;7:37 دوُسرا کرنتھیوں 9:7 )۔

5۔ جذبات دا مرکز (بحوالہ متی 5:28 اعمال 2:26,37;7:54;21:13 رومیوں 1:24 دوُسرا کرنتھیوں 2:4;7:3 افسیوں 6:22 فلپئیوں 1:7 ) ۔

6۔ روُح دے کموں دا اک مُنفرد مُقام (بحوالہ رومیوں 5:5 دوُسرا کرنتھیوں 1:22 گلتیوں 4:6 یہ کہ مسیح ساڈے دلوں وچ ] )
۔

7۔ دل مکمل انسان دا حوالہ دینے دا اک استعاراتی انداز ہے (بحوالہ متی 22:37 استعثنا 6:5 دی مثال دیتے ہُوئے) ۔ دل سے منسوب افُدار، مقاصد اتے
سرگرمیاں کُلی طور پر فرد دی قسم نُوں ظاہر کرتی نیں ۔ پُرانے عہد نامے وچ کُج مُتاثر کُن اِن اصطلاھات دا استعمال ہے ۔

ا۔ پیدائش 6:6;8:21 "پرمیشور نے اپنے دل وچ غم دیاں" (ہوسیع 9-11:8 پر وی غور کریں)
ب۔ استعثنا 4:29;6:5 "اپنے سارے دل اتے اپنی ساری جان سے"۔
ج۔ استعثنا 10:16 "نا مختون دل" اتے رومیوں 2:29 ۔
د۔ حزقی ایل 32-18:31 "اک نواں دل" ۔
ر۔ حزقی ایل 36:26 "اک نواں دل" بمقابلہ "سنگ دل"۔

1:25۔"اوہناں ہو ں نے پرمیشور دی سچّائی نُوں بدل کر جھوٹ بنا ڈالا"۔یہ درج ذیل مختلف انداز وچ سمجھا جا سکتا ہے (1) انسانیت دی خُود سری (بحوالہ دوُسرا تھسلنیکیوں 2:4,11 )؛ (2) انسانوں دی اپنے ہاتھوں سے بنائی ہوئی چیزوں دی پرستش ۔۔۔بُت (بحوالہ یسعیاہ 44:20 یرمیاہ 13:25;16:19 ) بجائے YHWH یہواہ دے جس نے تمام چیزیں تخلیق دیں (بحوالہ آیات 23-18 ) یاں (3) انسان دا خُوشخبری دی سچائی سے بُنیادی اندار (بحوالہ یوحنا 14:17 پہلا یوحنا 2:21,27 )۔ سیاق و سباق وچ نمبر زیادہ موزوں ہے۔

☆۔"پرستش اتے عبادت دی بہ نِسبت"۔انسان دے پاس ہمیشہ پرمیشور ہونگے۔تمام انسان محسوس کرتے نیں کہ اوہناں سے بالاتر کوئی سچائی ، کوئی چیز یاں کوئی ضرور ہے۔

☆۔" جوابد تک محموُد ہے ۔آمین۔"۔ پولُوس یہودی بردات وچ اُتر آتا ہے جو اُس دا خاصہ بن گیاں ہے (بحوالہ رومیوں 9:5 دوُسرا کرنتھیوں 11:31 )۔ پولُوس اکثر لکھتے ہوئے دُعائوں دا وی سلسلہ جاری رکھتا ہے (بحوالہ 9:5;11:36;15:33;16:27 )۔

☆-"ابد تك"-یہ لغوی طور یونانی محاتیاں‌تی فقرہ ہے "شروع سے" (بحوالہ لُوقا 1:33 رومیوں 1:25;11:36;16:27 گلتیوں 1:5 پہلا تمیتھیس1:17 ) جو ہو سکتا ہے عبرانی olam دی عکاسی کرتا ہو گا- دیکھئیے رابرٹ بی گریڈلسٹون دی کتاب "پُرانے عہد نامے دے مترادف" صفحات 319-321 ۔ دیگر متعلقہ فقرے "شروع سے" (بحوالہ متی 21:19 [مرقس 11;14 ]؛ تھسلنیکیوں1:55 یوحنا 6:5,58;8:35;12:34;13:8;14:16 دوُسرا کرنتھیوں9:9 ) اتے "پُشت در پُشت" (بحوالہ افسیوں 3:21 )- ایس "ابد تک" دے محاتیے وچ کوئی فرق دکھائی ننیں دیندا ۔ اصطلاح "پُشت" ربئیوں دی گرائمر دی بناوٹ دی روُ سے علامتی معنوں وچ جمع ہو گی جو بہت سی" پُشتوں یاں ادوار' ' دے نظریاں‌ت دا حوالہ ہو سکتا ہے یعنی یہودی معنوں وچ "پادیز گی دا دور"، "گُمراہی دا دور"، "آنے والا دور" یاں "راستبازی دا دور"-

☆-"آمین"- دیکھئیے درج ذیل موضوع-

## خصُوصی موضوع: آمین

I- پُرانا عہد نامہ

(A) آمین عبرانی زبان دے لفظ (Emeth) ایمتھ جس دا مطلب ہے ' ایمان ' سے لی گئی ہے-

(B) یہ اصطلاح کسی انسان دے زبانی اتے جسمانی طور پر مضبوط رہنے سے ہے، اس دے مخالف وچ ایسا شخص جوغیر تقینی دی حالت وچ ہو اتے کسی وقت وی پھیل سکتا ہو (استعثنا 28:64-67 ; 16:38 ; زبور 2:40 ; 18:73 ; یرمیاہ 12:23 ) یاں پھرنے والا ( زبور 2:73 )

(C) خصوصی طور پر اس اصطلاح دا استعمال ۔

1- اک مینار دے طور پر 2 قضات 16:18 ; 1 تیمسگیس 15:3

2 -یقین دہانی (خروج 12:17 )

3 - ثابت قدمی (خروج 12:17 )

4- ایستقلال (یسعیاہ 34,4:33 )

5- سچائی، قضات 6:10 ; 24:17 ; 16:22 امثال 22:12

6 - قابلِ بھروسا زبور 43 ; 141 ; 151

(D) نویں عہد نامے وچروح اتے ایمان دی چستگی دیلئے استعمال ہوئی نیں- 1 ' بیھاچ' معنی ' ایمان' 'یاں‌رامی معنی خوف ،عزت عبادت (پیدائش 12:22 )

(E) سچائی دے نقطہ نگاہ سے کلیسیاں‌ئی لطوریاں وچ لفظ 'کمل بھروسا ' لیاں گیاں ہے (استعثنا 15:27-26 ; نحمیاں‌ہ 6:8 ; زبور 19:70 ; 52:89 ; 48:106)

(F) الہیاں‌تی طور پر اس اصطلاح نُوں انسان دے قابل وفادار ہونے دیلئے استعمال ننیں دیاں گیاں بلکہ یہواہ خروج 6:34 استعثنا 4:32 زبور 4:108 ; 1:115 ; 2:117 ; 12:138 خدا گناہ وچ گرے ہوئے انسان دیلئے وعدہ کرتا ہے-جو یہواہ دے پاس جاتے

نیں اوہ اوہنانیں پنسد کرتا ہے (حبقوق 11:2 )بائیبل مقدس اُس تاریخ نُوں بیان کرتی ہے جس وچ خدا اپنی شبیہ نُوں بار بار مکمل کرتا ہے (پیدائش 1:26-27 ) 'مُکتی ' انسان نُوں خدا سے بار بار ملاتی ہے ۔ اس طرح ہم تخلیق وی ہوئے۔

2 نواں عہد نامہ

اے ۔ آمین جو کہ جس دے معنی وثوق دے ساتھ اپنے قابل بھروسا ہونے دا یقین دلانا نویں عہد نامے وچ عام ملتا ہے (1 کرنتھیوں14 :16 ; 2 کرنیھیوں 20:1; 7:1 ; 14:5 ; 12:7

ی۔ اس اصطلاح دے استعمال ' دُعا ئیہ ' طور پر وی عام ملتا ہے (رومیوں 25:1; 5:9 ; 36:11 ; 27:16 ) گلتیوں 5:1 ; 6"18 افسیوں 21:3 ; فلپیوں 20:4; 2 تھسلنیکیوں18:3 ; 1 تیمسگیس 17:1 ; 11:16 ; 2 تیمسگیس 18:4

سی۔ صرف ایشو مسیح کسی خاس گل کہنے پر اس اصطلاح دا استعمال کرتا ہے۔ (لوقا 17:18 ; 21:29 ; 32:21 ; 43:23 24:4 ; 12: 37 ; )

ڈی۔ یہ ایشو دیلئے بطور خطاب وی استعمال ہوا ہے، 3 : 14 ( ممکن ہے یہی خطاب یہواہ دیلئے استعمال ہوا ہے ( یسعیاہ16:65 )

ای۔ تابعداری یاں تابعدار ، بھروسا پن یاں بھروسا یونانی دے لفظ پیطوس یاں پیطِس سے نکلا ہے جس دا مطلب بنتا ہے بھروسا ایمان ، وفادار۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت:1:26-27

۲۶۔ایسی سبب سے پرمیشور نے اوہناں نُوں گندی شہوتوں وچ چھوڑ دِیاں ۔یہاں تک کہ اوہناں دی عِورتونے اپنے طبعی دا م نُوں خلافِ طبع کم سے بدل ڈالا۔۲۷۔ایسی طرح مرَد وی عِورتوں سے طبعی کم چھوڑ کر آپس دی شہوت سے مست ہو گئے یعنی مَردوں نے مَردوں دے ساتھ رُوسیاں ہیدے کم کر دے اپنے آپ وچ گمُراہی دے لائِق بدلہ پایاں۔

1:26,27 ۔ ہم جنس پرستی پرمیشور دی واضح مرضی دی تخلیق سے ہٹ کر زندگی دی اک مثال ہے۔ یہ اک پاپ تھا اتے اک اہم تہذیبی مسئلہ (1) پُرانے عہد نامے وچ (بحوالہ احبار 18:22;20:13 استعثنا 23:18 )؛ (2) یونانی۔رومی دُنیا وچ (بحوالہ پہلا کرنتھیوں6:9 پہلا تمیتھیس1:10 )؛ اتے (3) ساڈے دور وچ ۔ ہم جنسی پرستی مُمکنہ طور پر برگشتہ زندگی دی اک مثال ہے کیوں جے ایس دے پیدائش 3-1 سے مُکمل سیاںق و سباق دی معلومات سے۔ انسان پرمیشور دی شبیہہ پر بنایاں گیاں(بحوالہ پیدائش 1:26-27;5:1,3;9:6 )۔ انسان نُوں نر و ناری بنایاں گیاں (بحوالہ پیدائش 1:27 )۔ پرمیشور دا حُکم تھا کہ پھلو اتے بڑھو (بحوالہ پیدائش 1:28;9:1,7 )۔ انسان دی برگشتگی (بحوالہ پیدائش 3) نے پرمیشور دی مرضی اتے منصُوبے نُوں مُتاثر دیاں۔ ہم جنس پرستی اک واضح پامالی ہے۔ بحرحال یہ کوئی واحد پاپ ننیں ہے جس دا ایس سیاںق و سباق وچ تذکرہ ہے (بحوالہ آیاںت 29-31 )۔ تمام پاپ انسان دی پرمیشور سے علیحدگی اتے اوہناں دی واجب سزا نُوں ظاہر کرتے نیں ۔ تمام پاپ خاصکر طرز زندگی وچ پاپ پرمیشور نُوں ناپسند نیں ۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع درج ذیل۔

## خصُوصی موضوع: ہم جنس پرستی

ایس پر بہت زیادہ تہذیبی دبائو رہا ہے کہ ہم جنس پرستی نُوں مناسب متبادل طرز زندگی دے طور پر قبُول دیاں جائے۔ بائبل ایس دی مذمت کرتی ہے، یہ ہلاکت دا طرز زندگی ہے جو پرمیشور دی اُس دی تخلیق دی مرضی سے ہٹ کر ہے۔

١۔ یہ پیدائش 1 دے پھلو اتے بڑھو دے حُکم دی پامالی کرتی ہے

٢۔ یہ یونانی مُشردین دی تہذیب و تمدن دی خصُوصیت دیندی ہے (بحوالہ احبار 18:22;20:13 رومیوں 1:26-27 اتے یہوداہ 7 )۔

٣۔ یہ پرمیشور سے ذاتی مرنُوںز آزادی نُوں ظاہر کرتا ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں6:9-10 )

بحرحال ایس سے پہلے کہ وچ ایس موضوع نُوں ختم کروں مُجھے یہ کہنے دیں کہ پرمیشور دی مُحبت اتے معافی تمام باغی بنی نوع انسان دیلئے ہے ۔ مسیحیوں نُوں کوئی حق ننیں ہے کہ اوہ ایس پاپ دے حوالے سے نفرت اتے غُصے دا اظہار کریں خاص طور پر جب یہ واضح ہے کہ ہم سب پاپ کرتے نیں ۔ دُعاء فکر، گواہی اتے جذبہ کنیں زیادہ ایس معاملے وچ بجائے مذمت دے کم کرتا ہے ۔ پرمیشور دا کلام اتے اُس دا رُوح اُلقدس مذمت کرے گا اگر ہم اُسے کرنے دیں۔ تمام جنسی پاپ نہ صرف یہ پرمیشور نُوں ناپسند نیں اتے سزا دی طرف لے جاتے نیں ۔ جنسی عمل انسان دی بڑھوتری، مُسرت اتے پائیدار معاشرے دیلئے پرمیشور دی نعمت ہے۔ لیکن یہ پرمیشور دی عطا کردہ خواہش اکثر ذاتی مرنُوںز، باغیانہ،شہوت پرستی، میرے لئے ہر قیمت پر دی زندگی اختیار کر لیتی ہے (بحوالہ رومیوں 8:1-8 گلتیوں 6:7-8 )۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:1:28-32

٢٨۔اتے جِس طرح اوہناںہوں نے پرمیشور نُوں پہچاننا نا پسند دیا اُسی طرح پرمیشور نے وی اوہناں نُوں ناپسندیدہ عقل دے حوالہ کر دِیاں کہ نالائقِ حرکتیں کریں۔ ٢٩۔پس اوہ ہر طرح دی ناراستی بدی لالچ اتے بد خواہی سے بھر گئے اتے خُونریزی جھگڑے مدآری اتے بُعض سے معمُور ہو گئے اتے غیبت کرنے والے ۔ ٣٠۔بد گو۔پرمیشور دی نظر وچ نفرتی اَوروں نُوں بے عّزِت کرنے والے مغرُور شخیی باز بدیوں دے بانی ماں باپ دے نافرمان۔ ٣١۔ بیوُقوُف عہد شکن طبعی مُحبّت سے خالی اتے بیرحم ہو گئے ۔ ٣٢۔حالانکہ اوہ پرمیشور دا یہ حُکم جانتے نیں کہ اَیسے کم کرنے والے موَت دی سزا دے لائقِ نیں ۔ پھر وی نہ فقط آپ ایسے کم کرتے نیں بلکہ اوَر کرنے والوںسے وی خُوش ہوتے نیں۔

**1:28-31** ۔ یہ یونانی وچ اك فقرہ ہے ۔ یہ باغی، برگشتہ، آزاد انسان دی خصُوصیت ہے (بحوالہ رومیوں 13:13 پہلا کرنتھیوں5:11;6:9 گلتیوں 5:19-21 افسیوں 5:5 پہلا تمیتھیس1:10 مُداشفہ 21:8 )۔

انسان دا پاپ یہ ہے کہ اوہ پرمیشور سے جُداگانہ زندگی چُنتے نیں ۔ دوزخ اوہ ہے جو زندگی نُوں مستقل بناتی ہے۔ آزادی المیہ ہے! انسان نُوں پرمیشور دی ضرورت ہوتی ہے، اوہ گُمراہ، نا مناسب اتے ااوہدے بغیر نامُکمل ہے۔ ہمیشہ دی دوزخ دا بدترین حصّہ پرمیشور دی تعلقاتی غیر حاضری ہے۔

## خصُوصی موضوع: نویں عہد نامے وچ خُوبیاںاتے خامیاں

نویں عہد نامے وچ دونوں خُوبیوں اتے خامیوں دی فہرست مُشترکہ ہے ۔ اکثر یہ دونوں ربئیوں دی اتے ثقافتی (ہیلنیسٹک) فہرستوں دی عکاسی کرتی ہے ۔ نویں عہد نامے دی موازنے دی خُصوصیات یوُں دیکھی جا سکتی نیں ۔

| | | خامیاں | خُوبیاں |
|---|---|---|---|
| 1۔ | پولوُس | رومیوں 1:28-32 ، رومیوں 13:13 | رومیوں 2:9-21 |
| | | پہلا کرنتھیوں5:9-11 ;6:10 | پہلا کرنتھیوں6:6-9 |
| | | دوُسرا کرنتھیوں12:20 | دوُسرا کرنتھیوں6:4-10 |
| | | گلتیوں 5:19-21 ، افسیوں | گلتیوں 5:22-23 |
| | | 4:25-32;5:3-5 | فلپئیوں 4:8-9 ،کُلسیوں 3:12-14 |
| | | کُلسیوں 3:5,8 ، پہلا | دوُسرا تمیتھیس2:22b,24 ، طیطس |
| | | تمیتھیس1:9-10; 6:4-5 | 1:8-9;3:1-2 |
| | | دوُسرا تمیتھیس2:22a,23 ، طیطس | |
| | | 1:7;3:3 | |
| 2۔ | یعقوب | یعقوب 3:15-16 | یعقوب 3:17-18 |
| 3۔ | پطرس | پہلا پطرس 4:3 | پہلا پطرس 4:7-11 |
| | | دوُسرا پطرس 1:9 | دوُسرا پطرس 1:5-8 |
| 4۔ | یوحنا | مُداشفہ 21:8;22:15 | -------------- |

**1:29**۔"ناپسندیدہ عقل "۔جو برگشتہ انسان آزادی نُوں سمجھتا ہے اوہ خُود پرستی ہے"سب کُج اتے ہر اک چیز میرے لئے ہے"۔ مجہول صوت دا ذریعہ **1:24,26,28** وچ بطور پرمیشور دے بیان دیاں جاتا ہے لیکن ایس سیاں‌ق و سباق دے پیدائش **1-3** دے تعلق وچ یہ انسان دا علم اتے خپودی دا انتخاب ہے جو مسئلہ پیدا کرتا ہے۔ پرمیشور اپنی مخلوق نُوں اپنے انتخاب دی بنا پر حالت دے رحم و کرم پر چھوڑ دیندا ہے یعنی اوہناں دی اپنی آزادی پر۔

☆۔"معمُور ہو گئے "۔یہ کمل مجہول صفت فعلی ہے ۔ انسان معمُور ہوتے نیں اتے اُس دی خصُوصیت رکھتے نیں جس پر اوہ گُزارہ کرتے نیں ۔ ربئیوں دا کہنا ہے کہ ہر انسانی دل وچ اک سیاہ (بدی دا **yetzer** ) کُتا اتے اک سفید (نیدی دا **yetzer** ) کُتا ہوتا ہے۔ جس نُوں زیاں‌دہ خوراک ملتی ہے اوہ ہی غالب آ جاتا ہے۔

**1:29-31** ۔ یہ پرمیشور دے بغیر زندگی دے نتائج اتے علامات نیں ۔ یہ اوہناں افراد اتے معاشروں دی خصُوصیت ہے جو بائبل دے پرمیشور سے اندار دا راستہ چُنتے نیں ۔ یہ بہت سے پاپوں دی فہرست وچ سے اک ہے جو پولُوس دیندا ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں**5:11;6:9** دوُسرا کرنتھیوں**12:20** گلتیوں **5:19-21** افسیوں **4:31;5:3-4** کُلسیوں **3:5-9** )۔

1:30۔"بد گو"۔یہ پولُوس دے ہُوپر "Huper" مرکبات وچ سے اک ہے۔

## خصوصی موضوع: پولوس دا ہوپر Huper مرکبات دا ستعمال

پولوُس نُوں یونانی حرف جار ہوپر استعمال کرتے ہوُئے نویں شبداں تخلیق کرنے دا اک خاص لگاوّ تھا ۔ جس دا بنواں‌دی مطلب 'اوپر' جب اس مفاہمت الیہٗ دا اضافی استعمال دیاں ہے ، یوں اس دا مطلب ہے کہ ' اُس دی ایماء پر اس پر وی مطلب ہوسکتا ہے 'دے متعلق' یاں 'دیلئے ' 2 کرنیھیوں 23:8 ، 2 تھسلنیکیوں2:1 ، نویں عہد نامے یونانی دی گرائمر جوکہ تاریخی تقطہ نگاہ سے ہوچ ملتی ہے (صفحہ نمبر 625 - 633 ) جب پولوس کسی خیاںل نُوں ورقہ قرطاس پر لانا چاہتا ہے تو اوہ یونانی صرف وضاحت دا عام استعمال کرتا ہے ، ذیل وچ ایسے حرف اضافت دی فہرست دی گئی ہے جوکہ حروف مرکب دے طور پر ہوچ ملتی ہے۔

A ۔ Hapan legomenon ( ہیپین لیگو مینن ' یہ اک ایسا لفظ ہے جو نویں عہد نامے مین پہلی بار استعمال ہو ہے '

1 ۔ ہیپرانُوں‌موکس (جس نے قکمت پسندی دی زندگی گزاری ہو' 1 کرنیھیوں 7 : 36

2 ۔ ہیپرا زینو ( کسی چیز وچ متواتر اضافہ ' 2 کرنیھیوں ; 2 تھسلنیکیوں3: 1 ۔

3 ۔ ہیپردینواں 'سے پرے ' 2کرنیھیوں 10 : 16

4۔ ہائپر کتینا ' ضرورت سے زیاں‌دہ بڑھ جانا' 2کرنیھیوں10 :14

5 ۔ ہائپر گیتوچنوں استقامت کرنا ' رومیوں 8 : 26

6 ۔ ہائپرنیدا ئنونو ( بہت زیاں‌دہ فتوحات دے ساتھ ' رومیوں 8 : 26 )

7 ۔ ہائپرلیتیوز نو ( تیزی سے آگے بڑھنا ' فلپیوں 2 : 9

8 ۔ ہائپرفرئینو (بلند وبالا قہقے) 1 تیمسگیس 1 : 14

9 ۔ہائپریاں‌یسو (بہت زیاں‌دہ ثناء کرنا) فلپیوں 2 : 9

10 ۔ ہائپر مانترو ( بلند و بالا سوچ) ] رومیوں 12:3

B۔ ایسے شبداں جوکہ صرف پولوس دی تحریروں وچ استعمال ہوئے نیں۔

1 ۔ ہائیپروسوناتی۔ کسی دی تعریف بیان کرنا 2کرنیھیوں 7: 12; 2 تھسلنیدیوں2 : 4

2 ۔ ہائیپربالیتیوزو؛۔ ساڈے سے پرے بہت زیاں‌دہ 2کرنیھیوں ; 11: 23 ; صرف وضاحت یہاں پر لیکن فضل صرف 2کرنیھیوں 1: 8 : 11 ; 22, 17.7 : 7 گلتیوں 13:1

3۔ بائیر بائول ' لامحدود ہونا' رومیوں 13:7 ; 1 کرنیھیوں 12 : 31 ، 2کرنیھیوں 1: 8 : 11 ; 22,7 : 7 گلتیوں 13:1

4۔ ہائیپر دانسیوڈ 'تمام پیمانوں سے پرے'

5 ۔ ہائیپرلین (سب سے بلند درجہ) 2کرنیھیوں 5:11 ; 12 :11

6۔ ہائبروچ ( بہت ہی نمایاں) 1 کرنیھیوں 2:1 ; 1 تیمسگیس 2:2

7۔ ہائپروسائیوا کثیرالتعداد بلندیاں

C۔ ایسے شبداں جو صرف پولوس دی تحررات وچ ملتے نیں لیکن نویں عہد نامے مین دوسری جکہ استعمال ننیں ہوئے۔

1 ۔ ہیرانو: ایس سے اونچا ’ افسیوں 1 : 21 ; 11 : 10 اتے عبرانیوں 5 :9

2 ۔ ہائیپرو چوا ’ بلند وبالا‘ رومیوں 13: 1 ; فلپیوں 2:3 ; 8:3 ; 4: 7 1 پطرس 13:2

3 ۔ ہائیپر آفائینو! پورے تعتی دیساتھ ‘ رومیوں 1: 30 ; 2 تیمسگیس 3:2 اتے لوقا 51:1 ; یقعوب 6:11 ; 1 پطرس 5:5 ۔

پولوس اك پُر جوش آدمی تھا یاں پھر لوگ بہت ہی اچھے سگے ، جب اوہ بُرے سگے تو بہت بُرے سگے ، پر صرف وضاحت ظاہر کرتا ہے کہ اوہ کہ پولوس نُوں گناہ سے بدرجہ اُیم نفرت تھی، اتے اوہ اپنے بارے ایشو اتے انجیل دے بارے بہت پُر جوش تھا ،

1:32۔” اَیسے کم کرنے والے موَت دی سزا دے لائقِ نیں“۔یہ بیان موُسویٰ شریعت دی عکاسی کرتا ہے ۔ ایس دا خُلاصّہ رومیوں 6:16,21,23;8:6,13 وچ دیاں گیاں ہے۔ موت پرمیشور دی مرضی اتے خپدا دی زندگی دا اُلٹ ہے (بحوالہ حزقیال 18:32 پہلا تمیتھیس2:4 دوُسرا پطرس 3:9 )۔

☆۔”پھر وی نہ فقط آپ ایسے کم کرتے نیں بلکہ اوَر کرنے والوں‌سے وی خُوش ہوتے نیں“۔کسمپُرسی توجہ دی طلبگار ہوتی ہے۔ برگشتہ انسان دوُسروں دے پاپوں نُوں جواز بنا کر پیش کرتے نیں کہ” اوہ وی ایسا ہی کر رہے نیں“۔ تہذیبیں اپنے مخصُوص پاپوں دی بنا پر خصُوصیاںت رکھتی نیں۔

## سوالات برائے مباحثہ:

یہ اك مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اك نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے روُح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

یہ سوالات برائے مباحثہ آپ دی معاونت دے لئے فراہم کئے گئے نیں تا کہ آپ کتاب دے اس حصئے دے اہم معاملات پر سوچ بچار کرسدیں۔ یہ حتمی ننیں بلکہ محض آپ دے خیاںلات نُوں اُبھارنے دیلئے نیں۔

1 ۔ پولُوس رومیوں دی کلیسیاں نُوں دیوں لکھتا ہے ؟

2۔ رومیوں دے نام خط مسیحیت وچ اتنا اہم الھیاںتی بیان دیوں ہے؟

3۔ آیاںت 1:18-3:20 دا اپنے شبداں وچ خُلاصہ پیش کریں ۔

4 ۔ دیاں اوہ جنھوں نے اوی تك خُوشخبری ننیں سُنی ایس بنا پر جھُٹلائے جائیں گے کہ اوہ مسیح پر بھروسہ ننیں رکھتے ؟

5۔ ”قُدرتی مُداشفه“ اتے ”خاص مُداشفه“ دے درمیان فرق دی وضاحت کریں ۔

6۔ پرمیشور دے بغیر انسانی زندگی نُوں بیان کریں۔

7۔ دیاں آیاںت 27-24 ہم جنس پرستی دے مسئلے نُوں مخاطب کرتی نیں ؟

# رومیوں ۲(Romans 2)

## جدید تراجم دی عبارتی تقسیم

| UBS | NKJV | NRSV | TEV | JB |
|---|---|---|---|---|
| پرمیشور دی حق دے مطابق عدالت<br>2:1-16 | پرمیشور دی حق دے مطابق عدالت<br>2:1-16 | یہودیوں پر عدالت<br>2:1-11 | پرمیشور دی عدالت<br>2:1-16 | یہودی قہر سے مُستثنیٰ نیں<br>2:1-11 |
| یہودی اتے شریعت | یہودی وی غیر قوموں دی طرح پاپگار نیں | عدالت دیلئے بُنواں‌دیں<br>2:12-16 | یہودی اتے شریعت<br>(2:17:3:8) | شریعت اوہنانیں مُکتی نہ بخشسے گی<br>2:12-16 |
| 2:17-3:8 | 2:17-24 | 2:17-24 | 2:17-24 | 2:17-24 |
| | ختنے دا کوئی فائدہ ںنیں2:25-29 | 2:25-29 | 2:25-29 | ختنہ اوہنانیں مُکتی نہ دیگا2:25-29 |

## پڑھنے دا طریقہ دار سوئم (دیکھئے صفحہ vii ) عبارتی سطح پر مُصنف دے اصل مقصد دی پیروی کریں۔

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے رُوح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

اک باب نُوں اک ہی نشست وچ پڑھیں، اتے ایس باب دے موضوع دی نشاندہی کریں۔اپنے موضوعات دی تقسیم دا اوپر دئے گئے پانچ تراجم سے موازنہ کریں۔ عبارت سازی الہامی ننیں ہے لیکن یہ اصل مُصنف دے مقصد دی اک کڑی ہے جو کہ ترجمے دی رُوح ہے۔ہر عبارت دا صرف اتے صرف اک موضوع ہوتا ہے۔

۱۔ پہلی عبارت
۲۔ دُوسری عبارت
۳۔ تیسری عبارت
۴۔ وغیرہ وغیرہ

### رومیوں 2:1-3:20 دے سیاق و سباق دی بصیرت:

الف۔ ابواب 2 اتے 3 ادبی ادائی دی تکمیل کرتے نیں جو 1:18 وچ شروع ہوا تھا۔ یہ حصّہ درج ذیل پر گل کرتا ہے:

۱۔ تمام انسانوں دی گمراہی

۲۔ پرمیشور دی پاپ پر عدالت

۳۔ انسانوں دی مسیح دے وسیلے سے پرمیشور دی راستبازی دی ضرورت، اوہناں دے ذاتی ایمان اتے توبہ دے وسیلہ سے

ب۔ باب 2 وچ پرمیشور دی عدالت سے متعلقہ سات اصُول نیں:

۱۔ آیت 2 ، بموافق سچائی

۲۔ آیت 5 ، مجموعی پاپ

۳۔ آیات 6 اتے 7 ، بموافق کم

۴۔ آیت 11 ، لوگوں وچ امتیاز ننیں رکھتا

۵۔ آیت 13 ، طرز زندگی

۶۔ آیت 16 ، انسانوں دے دلوں دے بھید

۷۔ آیات 29-17 کوئی خاص قومی گراوہ ننیں

ج۔ ایس پر تبصرہ نگاروں دے مابین بہت بحث رہی ہے کہ باب 17-2:1 وچ کس نُوں مخاطب دیاں گیاں ہے ، یہ واضح ہے کہ آیات 29-2:12 یہودیوں پر گل چیت کرتی نیں ۔

آیات 17-1 دہرا مقصد پیش کرتی نیں یعنی دونوں اخلاقی مُشردین جیسے سینیدا (معاشرتی اقدار) اتے یہودی قوم (موسویٰ شریعت)نُوں مخاطب کرتی نیں ۔

د۔ 21-1:18 وچ پولُوس دعویٰ کرتا ہے کہ انسان پرمیشور نُوں اُس دی تخلیق دے توسط سے جان سکتا ہے۔ 15-2:14 وچ وی پولُوس دعویٰ کرتا ہے کہ انسانوں وچ پرمیشور دا عطا کردہ

کوئی اندرونی اخلاقی شعور ہوتا ہے۔ یہ دو گواہیاںتخلیق اتے شعور پرمیشور دی تمام انسانوں دیلئے مُذمت دی بُنوادنیں حتی کہ اوہناں دیلئے وی جن تک پُرانا عہد نامہ یاں خُوشخبری ننیں

پہنچی۔ انسان ذمہ دار نیں کیوں جے اوہ بہترین حد تک اپنی زندگی ننیں گُزار پائے جو اوہناںہوں نے گپزاری ہے۔

## شبداں اتے ضربِ المثال دی تحقیق:۔

## NASB (تجدید شُدہ)عبارت :2:1-11

۱۔پس اَے اِلزام لگانیوا لے !توُ کوئی دیوں نہ ہوتیرے پاس کوئی عُذر ننیں کیوں جے جِس گل دا تو دُوسرے پر اِلزام لگاتا ہے اُسی دا تُو اپنے آپ نُوں مُجرِم ٹھہراتا ہے ۔ایس لِئے کہ تُو جو اِلزام لگاتا ہے خُود اوہی کم کرتا ہے ۔۲۔ اتے ہم جانتے نیں کہاَیسے کم کرنے والوں دی عدالت پرمیشور دی طرف سے حق دے مطاُبقِ ہوتی ہے ۔۳۔اَے اِنسان !تو جو اِیسے کم کرنے والوں پر اِلزام لگاتا ہے اتے خُود وُہی کم کرتا ہے دیاں یہ سمجھتا ہے کہ تو پرمیشور دی عدالت سے بچ جائے گا ؟ ۔۴۔یاں تُو اُس دی

مہربانی اتے تحُمل اتے صبر دی دَولت نُوں ناچیز جانتا ہے اتے ننیں سمجھتا کہ پرمیشور دی مہربانی تجھُ نُوں تَوبہ دی طرف مائلِ کرتی ہے ؟ ۔۵۔بلکہ تو اپنی سختی اتے غیرَتایاں توءِب دِل دے مُطابِق اُس قہر دے دِن دے لِئے اپنے واسطے غضب کما رہا ہے جِس وچ پرمیشور دی سّچی

عدالت طاہر ہو گی ۔۶۔اوہ ہر اك نُوں اُ س دے کموں دے ُموافِق بدلہ دے گا ۔۷۔جو نینُوں داری وچ ثابت قدم رہ کر جلال اتے عِزّت اتے بقا دے طالبِ ہوتے نیں اوہناں نُوں ہمیشہ دی زِندگی دے گا ۔۸۔ مگر جو تفِرقہ انداز اتے حق دے نہ ماننے والے بلکہ راستی دے ماننے والے نیں اوہناں پر غضب اتے قہر ہو گا ۔۹۔اتے مُصیبت اتے تنگی ہر اك بد دار دی جان پر آئے گی ۔پہلے یہُودی دی پھِر یوُنانی دی۔ ۱۱۔کیوں جے پرمیشور دے ہاں کِسی دی طرفداری ننیں ۔ ۱۱۔ایس لِئے کہ جھنوں نے بغَیر شریعت پائے پاپ دیا اوہ بغیر شرِیعت دے ہلاك وی ہو گے اِور جھنوں نے شرِیعت دے ماتحت ہو کر پاپ دیا اُ ن دی سزا شرِیعت دے موُافقِ ہو گی ۔

**2:1**۔" **NASB**۔"تو جو کوئی وی ہو تیرے پاس کوئی عذر ننیں اکیوں جے جِس گل دا الزام لگا تا ہے اُس دا تو خُود مُجِرم ٹھہراتا ہے "۔

**NKJV**۔"توُ کوئی دیوں نہ ہوتیرے پاس کوئی عُذر ننیں کیوں جے جِس گل دا تو دُوسرے پر اِلزام لگاتا ہے اُسی دا تُو اپنے آپ نُوں مُجرِم ٹھہراتا ہے "۔

**NRSV**۔"تو جو کوئی وی ہو جِس گل دا تو دُوسرے پر اِلزام لگاتا ہے اُسی دا تُو اپنے آپ نُوں مُجرِم ٹھہراتا ہے "۔

**TEV**۔"تو جو کوئی وی ہے جسِ گل دا تو دوسرُوں پر اِلزام لگا تا ہے اُسی دا تو خُود مُجِر م ٹھہراتا ہے "۔

**JB**۔"تُم جو کوئی وی ہو، اگر تُم دوُسروں پر الزام لگاتے ہو ، تو اُسی دے مُجرم ٹھہرو گے"۔

یہ لغوی طور "کوئی شرعی دفاع ننیں"ہے (بحوالہ **1:20** )یہ پہلے یونانی فقرے وچ اُس دی اہمیت اُجاگر کرنے دیلئے رکھا گیاں۔ آیاںت **1-16** بظاہر دونوں خُود راست یہودی شرعی رہنمائوں اتے یونانی اخلاق دانوں سے متعلقہ ہے۔ اوہناں دے دوُسروں پر الزام لگانے سے اوہ اپنے آپ دی مذمت کرتے سگے۔

**2:2**۔"ہم جانتے نیں"۔یہ اسم ضمیر مُمکنہ طور پر ساتھی یہودیوں دا حوالہ ہے حالانکہ یہ مُمکنہ طور پر مسیحیوں دا حوالہ ہو سکتا ہے۔ آیاںت **2-4** وچ پولُوس واپس اپنے سوال جواب دی تکنیك دے انداز دی طرف آتا ہے جو کہ تنقیدی انداز کہلاتا ہے جو کہ قیاںسی فاعل دے ذریعے سچائی دی تمثیل نمائی تھی۔ یہ حبقوق، ملادی وی استعمال کرتے سگے ، علاوہ ازیں ربی اتے یونانی فلاسفر وی (جیسے کہ سُقراط اتے ستیوك وغیرہ)۔

فقرہ "ہم یہ جانتے نیں" رومیوں وچ کئی مرتبہ استعمال ہوا ہے (بحوالہ **2:2;3:19;7:14;8:22,28** )۔ پولُوس قیاںس کرتا ہے کہ ااوہدے پڑھنے والے کسی حد تك علم رکھتے نیں ۔

جیسے کہ باب **1** دے غیر اخلاقی مُشردین ننیں رکھتے سگے۔

☆۔"پرمیشور دی عدالت"۔بائبل ایس سچائی پر واضح ہے۔ تمام انسان پرمیشور نُوں زندگی دی نعمت دیلئے جوابدہ نیں

(بحوالہ آیات 9-5 متی 46-25:31 مُداشفہ 15-20:11 )۔ حتی کہ مسیحی وی مسیح دے سامنے جوابدہ نیں (بحوالہ 12-14:10 دوُسرا کرنتھیوں5:10 )۔

2:3۔ پولُوس دے سوالاتی سلسلے دی گرائمر دی بناوٹ جواب "ننیں" دی توقع رکھتی ہے۔

☆۔" دیاں یہ سمجھتا ہے "۔یہ یونانی فعل logizomai ہے۔ پولُوس ایسے اکثر استعمال کرتا تھا (رومیوں 2:3,26;3:28;4:3,4,5,6,8,9,10,11,22,23,24;6:11;8:18, 36;9:8;14:14 گلتیوں 3:6 اتے دس مرتبہ پہلا اتے دوُسرا کرنتھیوں‌وچ اتے دو مرتبہ فلپئیوں وچ )۔ دیکھئیے نوٹ 4:3 اتے 8:18 پر۔

☆۔"اَے انسان "۔یہ آیت 1 وچ اُس محاتیہ سے مماثلت رکھتا ہے۔ 9:20 وچ یہ یہودیوں دا حوالہ ہے ۔

2:4۔ یہ وی یونانی وچ سوال ہے ۔

☆۔"یاں تُو اُس دی مہربانی اتے تحُمل اتے صبر دی دَولت نُوں نا چِیز جانتا ہے "۔انسانوں نے اکثر پرمیشور دی مہربانی، تحمل اتے صبر نُوں غلط سمجھا ہے اتے ایسے پاپ دے موقعے وچ بدل دیاں ہے بجائے توبہ دے (بحوالہ دوُسرا پطرس 3:9 )۔
پولُوس اکثر پرمیشور دی نعمتوں نُوں "دی دولت" دے طور پر بیان کرتا ہے (بحوالہ 9:23;11:33 کُلسیوں 1:27 افسیوں 1:7,18;2:4,7;3:8,16 فلپئیوں 4:19 )۔

☆۔"توبہ دی طرف مائلِ کرتی ہے"۔توبہ پرمیشور دے ساتھ ایمان دے عہد دے تعلق دیلئے لازمی ہے(بحوالہ متی 3:2;4:17 مرقس 1:15;6:12 لُوقا 13:3,5 اعمال 2:38;3:19;20:21 )۔اصطلاح دا عبرانی وچ مطلب عملوں دی تبدیلی ہے جبکہ یونانی وچ ایس دا مطلب ذہن دی تبدیلی ہے۔ توبہ کسی دے ذاتی مرنُوں‌ز وجود سے آزاد مرضی سے پرمیشور دی ہدایت وچ زندگی دی طرف جانا ہے یہ ذاتیات دی قید سے نکلنے اتے دیلئے بُلاہٹ ہے۔ بُنیادی طور پر یہ اك نواں نرویہ، نواں تناظر اتے نواں حُکم ہے۔ توبہ ہر آدم دے برگشتہ فرزند دیلئے پرمیشور دی مرضی ہے جو اُس دی شبیہہ پر بنایاں گیاں ہے(بحوالہ حزقیاںل 18:21,22,32 اتے دوُسرا پطرس 3:9 )۔
نویں عہد نامے دے حوالے جو مناسب طور توبہ دیلئے یونانی اصطلاحات دی عکاسی کرتے نیں اوہ دوُسرا کرنتھیوں12-7:8 ہے: (1) lupeo "غم" یاں "دُکھ" آیات 8 وچ (دو مرتبہ)، 9 وچ (تین مرتبہ)، 10 وچ (دو مرتبہ)، 11 وچ ؛ (2) matamelomai "افسوس" آیات 8 وچ (دو مرتبہ)، 9 وچ ؛ اتے (3) metanoia "توبہ" آیات 9,10 وچ۔ موازنہ جھوٹی توبہ (metamelomai) ، (بحوالہ یہوداہ ، متی 27:3 اتے عیسو ، عبرانیوں 17-12:16 ) بمقابلہ سچی توبہ (metanoeo) ہے۔
سچی توبہ الہیاں‌تی طور پر درج ذیل سے تعلق رکھتی ہے : (1) ایشو نویں عہد نامے دی شرائط پر تعلیم دیتے ہوئے (بحوالہ متی 4:17 مرقس 1:15 لُوقا 13:3,5 )؛ (2) اعمال وچ رسُولوں دے وعظ (kerygma بحوالہ اعمال 3:16,19;20:21 )؛ (3) پرمیشور دی قُدرت والی نعمت (بحوالہ اعمال 5:31;11:18 اتے دوُسرا تمیتھیس2:25 ) اتے (4) لگن (بحوالہ دوُسرا پطرس 3:9 )۔ توبہ خُود اختیاں‌ری ننیں ہے۔

2:5-9 ۔ یہ آیات (1) برگشتہ انسان دی سخت گیری اتے (2) پرمیشور دا غضب اتے سزا نُوں بیان کرتی نیں ۔

2:5۔"سختی "۔اسرائیل نُوں ایسی انداز وچ خروج 32:9;33:3,5;34:9 استعثنا 9:6,13,27 وچ بیان دیاں گیاں ہے۔

☆۔"دِل"۔دیکھئیے خصُوصی موضوع 1:24 پر ۔

☆۔"قہر دے دِن "۔ یہ پُرانے عہد نامے وچ "پربھو دا دن" کہلاتا تھا (بحوالہ یوئیل، عاموس)۔ یہ روز حشر دا نظریہ تھا یاں ایمانداروں دیلئے جی اُٹھنے دا دن۔ انسان پرمیشور نُوں اپنی زندگی دی نعمت دیلئے جوابدہ ہے(بحوالہ متی 25:31-46 مُداشفہ 20:11-15 )۔

2:6 ۔ یہ زبُور 62:12 سے اقتباس ہے ۔ یہ اک عالمگیر اصُول ہے کہ انسان اپنے کموں دے ذمہ دار نیں اتے پرمیشور نُوں جواب دیں گے (بحوالہ ایوب 34:11 امثال 24:12 وعظ 12:14 یرمیاہ 17:10;32:19 متی 16:27;25:31-46 رومیوں 2:6;14:12 پہلا کرنتھیوں3:8 گلتیوں 6:7-10 دوُسرا تمیتھیس4:14 پہلا پطرس 1:17 مُداشفہ 2:23;20:12;22:12 )۔ حتی کہ ایماندار وی اپنی زندگی اتے خدمت دا حساب مسیح نُوں دیں گے (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں5:10 )۔ ایماندار کموں سے مُکتی ننیں پاوندے بلکہ کموں پر مُکتی پاوندے نیں (بحوالہ افسیوں 2:8-10 خاصکر 2:14-26 ، یعقوب اتے پہلا یوحنا) ۔

2:7۔"جو نیں اوہناں نُوں"۔یہ آیت 7 اتے آیت 8 وچ بیان کئے جانے والے اشخاص دے درمیان موازنہ ہے۔

☆۔NASB۔""جو نینُوں داری وچ ثابت قدم رہ کر جِلال اتے عزّت اتے بقا نُوں چاہتے نیں اوہناں نُوں ہمیشہ دی زِندگی دے گا"۔
NKJV۔"جو نینُوں داری وچ ثابت قدم رہ کر جلال اتے ِعزّت اتے بقا دے طالبِ ہوتے نیں اوہناں نُوں ہمیشہ دی زِندگی دے گا "۔
NRSV۔"جو نینُوں داری وچ ثا بت قدم رہ کر جلال اتے عّزت اتے بقا دے طلب گا ر ہوتے نیں اوہناں نُوں ہمیشہ دی زِند گی دے گا"۔
TEV۔"جو لوگ نینُوں دار اتے ثابت قدم اتے جلال اتے عّزت اتے بقا دے لِئے طالب ہوتے نیں پرمیشور اوہناں نُوں ہمیشہ دی زِند گی دے گا "۔
JB۔"جو کوئی نینُوں دارو اتے ثابت قدم اتے جِلال اتے عّزت اتے بقا دے طالب ہوتے نیں اوہناں نُوں ہمیشہ دی زِندگی دیندا ہے "۔

یہ کرنیلیس جیسے لوگوں دا حوالہ ہے (بحوالہ اعمال 10:34-35 )۔ یہ حوالہ راستبازی دے کموں دی طرح لگتا ہے (انسانی کموں دے ذریعے راستبازی حاصل کرنا) لیکن یہ رومیوں دی کتاب دے اہم موضوع دے خلاف جاتا ہے۔ یادر کھیں کہ آیات 1-6 یاں آیات 1-11 پیرا ہے ۔ اُس سارے دا الٰہیاتی نُکتہ یہ ہے کہ پرمیشور لوگوں وچ امتیاز رکھنے والا ننیں ہے (آیت 11 ) اتے سب نے پاپ دیاں ہے (آیت 12 )۔ اگر لوگ نُور وچ رہتے نیں جو اوہناں دے پاس ہے (غیر قوموں دیلئے قُدرتی

مُداشفه، یہودیوں دیلئے خاص مُداشفه بحواله 10:5 ) تو اوہ پرمیشور وچ راست ہونگے۔ بحرحال 3:9-18,23 دا خُلاصه ظاہر کرتا ہے کہ اوی تک کوئی وی ننیں ہے اتے کوئی وی ننیں ہو گا۔
ایماندار دی تبدیل شُدہ پرمیشور وند وچ زندگی ااوہدے ابتدائی ایمان دے رد عمل وچ توثیق پاتی دکھائی دیندی ہے۔ تبدیل شُدہ زندگی بسنے والے روُح اُلقدس دا ثبوت ہے (بحواله آیاںت 10,13 متی 7 افسیوں 2:8-10 یعقوب 2:14-26 اتے پہلا یوحنا ) دیکھئیے خصُوصی موضوع: قائم رہنے دی ضرورت 8:25 پر۔

☆۔"ہمیشه دی زِندگی"۔یه یوحنا دی تحاریر دا خصُوصیاںتی فقرہ ہے اتے نحوی ترتیب دی انجیلوں وچ بہت کم استعمال ہوا ہے۔ پولُوس نے یُوں لگتا ہے کہ یه فقرہ دانی ایل 12:2 سے اخذ دیاں ہے (بحواله طیطس 1:2;3:7 ) جہاں یه نویں دور دی زندگی دا اشارہ ہے یعنی پرمیشور دے ساتھ شراکت وچ زندگی ، جی اُٹھنے دی زندگی دا۔اوہ پہلے ایسے گلتیوں 6:8 وچ استعمال کرتا ہے۔ یه رومیوں دے مذہبی تعلیم دے حصّے وچ اہم موضوع ہے (بحواله 2:7;5:2;6:22,23 )۔

2:8۔ NASB "بلکه جو خُود نُمائی دے طلبگار نیں"
NKJV ,NRSV " بلکه نا راستی دے مانّنے والے نیں''۔
TEV "دوُسرے لوگ خُود غرض نیں"
NJB "اوہ جو حسد دی وجه سے"
ایس اصطلاح دا بُنیادی مطلب "اُجرت پر کم ہے"۔
لائو اتے نِدا دی کتاب "یونانی ۔انگریزی لُغت" جلد دوئم صفحه 104 وچ ایس اصطلاح دے دو استعمال دا اندراج ہے۔

ا۔ "خُود نُمائی" رومیوں 2:8 نُوں استعمال کرتے ہوئے جس دا مطلب "دوُسروں سے اپنے آپ نُوں بہتر ثابت کرنے دیلئے کرنا"جو ایس سیاںق و سباق وچ مُناسب ہے
۲۔ "دُشمنی" فلپئیوں 1:17 وچ استعمال کرتے ہوئے (نیز دیکھئیے دوُسرا کرنتھیوں12:20 گلتیوں 5:20 فلپئیوں 2:3 یعقوب 3:14,16 )۔

☆۔"اتے حق دے نه ماننے والے"۔اصطلاح "حق" (aletheia) اپنے عبرانی معنوں وچ استعمال ہوا ہے یعنی قابل بھروسه اتے قابل اعتبار دے معنوں (emeth) وچ۔ ایس سیاںق و سباق وچ ایس دا مرکز نگاہ اخلاقی ہے نه که شعوری۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع : پولوُس دی تحاریر وچ سچائیاں1:18 پر۔

2:9۔"ہر اک بد دار دی جان پر آئے گی"۔پولُوس یونانی اصطلاح pas "ہر اک" یاں "سب" دے ترجمے دے طور اکثر اِن ابتدائی رومیوں دے ابواب وچ استعمال کرتا ہے تا که دونوں "بُری خبر" (انسان دی گُمراہی اتے پرمیشور دی غیر جانبدارانه عدالت) اتے "خُوشخبری" (پرمیشور دی مفت مُکتی اتے مسیح وچمُکمل معافی دی دعوت اوہناں سب دیلئے جو توبه کرتے نیں اتے

ایمان لاتے نیں) دا عالمگیر استعمال ظاہر کر سدے۔
یہ سیاق و سباق قوی طور عالمگیر عدالت اوع ااوہدے نتائج دے طور حالات دا مفہوم دیندا ہے ۔ یہ سچائی دونوں راست باز اتے بدداروں دے جی اُٹھنے دا تقاضا کرتی ہے (بحوالہ دانی ایل 12:2 یوحنا 5:28-29 اعمال 24:15 )۔

2:9-10۔"پہلے یُہودی"۔یہ تادید دیلئے دُہرایاں گیاں ہے ۔ یہودی مواقعوں وچ سرفہرست ہوتے سگے کیوں جے اوہ پرمیشور دا خاص ظہور رکھتے سگے (بحوالہ 1:16 متی 10:6;15:24 یوحنا 4:22 اعمال 3:26;13:46 ) بلکہ عدالت وچ وی سرفہرست ہونگے (بحوالہ 9-11 ) کیوں جے اوہ پرمیشور دی خاص بُلاہٹ اتے بردات رکھتے سگے (بحوالہ 9:4-5 )۔

2:11۔ NASB ,NKJV "کیوں جے پرمیشور دے ہاں کِسی دی طرفداری ننیں"۔
NRSV "پرمیشور کسِی دا طرفدار ننیں"۔
TEV "پرمیشور کسِی اک دی وی طرفداری ننیں کرتا"۔
NJB "خدا کسِی دی طرفداری ننیں کرتا"۔
لغوی طور یہ "مساوی برتائو" ہے جو اک پُرانے عہد نامے دے نظام دے تحت عدالت دا استعارہ تھا (بحوالہ احبار 19:15 استعثنا 10:17 دوُسرا تواریخ 19:7 اعمال 10:34 گلتیوں 2:6 افسیوں 6:9 کُلسیوں 3:25 پہلا پطرس 1:17 )۔ اگر عدالت کرنے والا دیکھ پاتا کہ اوہ کِن دی عدالت کر رہا ہے تو یہاں طرفداری دی گُنجائش ہوتی۔ ایس لئے اوہ کسی دی وی طرفداری ننیں کرتا۔

## خصُوصی موضوع : نسل پرستی

۱ ۔ تعارف

ا۔ یہ بر گشتہ انسان دیلئے ااوہدے معاشرے وچ دا اک عالمگیر اظہار ہے ۔یہ انسان دی خُودہے جو اُسے دوُسروں دی پیٹھ پیچھے مدد کرتی ہے ۔ نسل پرستی کئی اطوار سے اک جدید مظہر قُدرت ہے جبکہ قومیت پرستی (قبائل پرستی) اک زیاںدہ قدیم اظہار ہے ۔
ب۔قومیت پرستی دا آغاز بابل سے ہُوا (پیدائش 11 ) اتے اصل وچ نوُح دے تین بیٹوں سے مناسبت رکھتا ہے جن سے نام نہاد قووچ بنیں (پیدائش 10 )۔ جبکہ یہ کلام سے ظاہر ہے کہ انسان سب اک ہی ذریعہ سے نیں (بحوالہ پیدائش 1-3 اعمال 17:24-26 )۔
ج۔ نسل پرستی بہت سے تعصگل وچ سے اک ہے ۔ کُچ دوُسرے درج ذیل نیں : (1) تعلیمی امارت پرستی (2) سماجی و معاشی تکبُر (3) شخصی راستبازی دی مذہبی شریعت اتے (4) پُر تکبُر سیاںسی وابستگیاں۔

۲۔ بائبل دا مواد

ا۔ پُرانا عہد نامہ

1 ۔ پیدائش 1:27 ۔ انسان ، مرد و عورت پرمیشور دی شبیہ اتے شکل وچ بنائے گئیے جو اوہناںیں منفرد بناتے نیں ۔ اتے ایس سے اوہناں دی انفرادی قدروقیمت اتے عظمت وی ظاہر ہوتی ہے (بحوالہ یوحنا 3:16 )۔

2۔ پیدائش 1:11-25 فقرے ”اوہناں دی اقسام دے مطابق“ دا دس مرتبہ اندراج دیندا ہے ۔ یہ نسلی علیحدگی دی معاونت دیلئے استعمال ہُوا ہے ۔ جبکہ یہ سیاق و سباق سے واضح ہے کہ یہ جانوروں اتے پودوں دے بارے وچ ہے نہ کہ انسانوں دے بارے وچ ۔
3 ۔ پیدائش 9:18-27 ۔ یہ نسلی برتری دی معاونت دیلئے استعمال ہُوا ہے ۔ یہ یاد رکھنا چاہئیے کہ پرمیشور نے کنعان نُوں کوی لعنت ننیں دی۔ نوُح ااوہدے باپ نے شراب دے نشے سے باہر آنے دے بعد اُسے لعنت دی۔ حتی کہ ااوہنے ایسا دیاں ایس سے سیاہ فام نسل نُوں کوئی نقصان نہ ہُوا ۔ کنعان اوہناں دا باپ تھا جو فلسطین دے علاقے وچ رہتے سگے اتے مصر دی دیواروں دی تزئین ظاہر کرتی ہے کہ اوہ سیاہ فام نہ سگے ۔
4۔یشوُع 9:23 ۔ یہ ثابت کرنے دیلئے استعمال ہُوا ہے کہ اک نسل دوُسری دی خدمت کرے گی ۔ جبکہ سیاق و سباق وچ جبوتی اُسی نسل سے تعلق رکھتے سگے جیسے کہ یہودی۔
5 ۔عزرا 9-10 اتے نحمیاہ 13 ۔یہ اکثر نسلی معنوں وچ استعمال ہُوئے نیں ۔ مگر سیاق و سباق ظاہر کرتا ہے کہ شادیوں دی مذمت دی گئی، نسل دی بُنواد پر ننیں (اوہ نوُح دے اک ہی بیٹے وچ سے سگے ، پیدائش 10 ) مگر مذہبی وجاوہات دی بنا پر ۔

ب۔ نواں عہد نامہ

1۔ انجیلیں

ا۔ ایشو بہت سے مواقعوں پر یہودی اتے سامریوں دے درمیان نفرت دا استعمال کرتا ہے جو ظاہر کرتا ہے کہ نفرت کرنا مناسب فعل ننیں ہے ۔

ا ۔ نیک سامری دی تمثیل (لوُقا 10:25-37 )۔

۲۔ کنوئیں پر عورت (یوحنا 4:4 ) ۔

۳۔ شُکر گُزار نُوں‌ڑھی (لوُقا 17:7-19 ) ۔

ب۔ انجیل تمام انسانوں دیلئے ہے ۔

ا ۔ یوحنا 3:16

۲ ۔ لوُقا 24:46-47

۳۔ عبرانیوں 2:9

۴۔ مُداشفہ 14:6

ج۔ بادشاہت وچ تمام انسانوں دی شمولیت ہوگی

ا ۔ لوُقا 13:29

۲۔ مُداشفہ 5

2 ۔ اعمال

ا ۔ اعمال 10 پرمیشور دی عالمگیر محبت اتے انجیل دے عالمگیر پیغام دا حتمی حوالہ ہے ۔

ب۔ پطرس پر اعمال 11 وچ ااوہدے کموں دی بنا پر تنقید ہوتی ہے اتے یہ مسئلہ اعمال 15 دی یروشلیم نُونسل سے قبل تک حل ننیں ہُوا تھا ، نُونسل اجلاس کرتی ہے اتے حل پر پہنچتی ہے ۔ پہلی صدی دے یہودیوں اتے غیر قوموں دے درمیان تناوٌ بہت

شدید تھا ۔

**3** ۔ پولُوس

ا ۔ مسیح تک رسائی وچ کوئی رُداوٹ ننیں ہے

ا ۔ گلتیوں **3:26-28**

۲۔ افسیوں **2:11-22**

۳۔ کُلسیوں **3:11**

ب۔ پرمیشور انسانوں وچ تفریق ننیں رکھتا ۔

ا ۔ رومیوں **2:11**

۲۔ افسیوں **6:9**

**4** ۔ پطرس اتے یعقوب

ا۔ پرمیشور انسانوں وچ تفریق ننیں رکھتا۔

ب۔ چُونکہ پرمیشور کسی دی طرفداری ننیں رکھتا پس ااوہدے لوگوں نُوں وی ایسا ہی ہونا چاہئیے، یعقوب **2:1**

**5** ۔ یوحنا

ا۔ ایمانداروں دی ذمہ داری دے بارے وچ اک مضبوط بیان پہلا یوحنا **4:20** وچ پایاں جاتا ہے ۔

**III** ۔ نتیجہ:

ا۔ نسل پرستی یاں ایس دیلئے کسی وی قسم دا تکبُر مکمل طور پر پرمیشور دے فرزندوں دیلئے نامناسب دعل ہے ۔ یہاں ہینلی بارنیٹ دا اقتباس دیاں جا رہا ہے جو ااوہنے گلوریتا، نیو میکسنُوں دے فورم وچ کرسچن لائف کمیشن سے خطاب کرتے ہُوئے **1964** وچ کہا ۔

”نسل پرستی بدعت ہے کیوں جے یہ بائبل اتے مسیحت سے متعلقہ ننیں ہے اتے نہ ہی غیر سائنسی ہے ۔

ب۔ یہ مسئلہ مسیحیوں نُوں اپنی مسیح دی طرح دی مُحبت، مُعافی اتے گُمراہ دُنیا دیلئے جانداری ظاہر کرنے دا موقع دیندا ہے۔ ایس معاملے وچ مسیحیوں دا اندار اوہناں دی کمسنی ظاہر کرتا ہے اتے بُرائی دیلئے ایمانداروں دے ایمان، یقین دہانی اتے بڑھوتری نُوں موقوف کرنے دیلئے اک موقع ہے۔ یہ گُمراہ لوگوں نُوں مسیح تک آنے دیلئے اک رُداوٹ دا کردار وی ادا کرتا ہے ۔

ج۔ وچ دیاں کرسکتا ہُوں (یہ حصّہ کرسچن لائف کمیشن دے کتابچے بعنوان ”نسلی تعلقات“ سے لیاں گیاں ہے ۔

## ”شخصی سطح پر“ ۔

- نسل سے متعلقہ مسائل دے حل دیلئے اپنی شخصی ذمہ داری نُوں قبُول کریں ۔
- دوُسری نسلوں دے لوگوں دے ساتھ دُعا، بائبل دا مُطالعہ اتے شراکت دے ذریعے اپنی زندگی سے نسلی امتیاز نُوں ندال باہر کریں ۔
- نسل پرستی سے متعلقہ اپنے احساس جُرم دا اظہار کریں خاص طور پر اوہ جو نسلی نفرت نُوں تحریک دیتے نیں اتے قابل اعتراض نیں۔

## ”خاندانی زندگی وچ“

- اپنے اطوار وچ دوُسری نسلوں دیلئے بڑھوتری دے خاندانی اثرورسُوخ دی اہمیت دی پہچان کریں۔
- گھر سے باہر والدین اتے بچے جو کُج وی نسلی موجوعات پر سُنتے نیں اوہناں پر گُفتگو دے ذریعے مسیحی طور طریقے وضع کرنے دے مُتلاشی رنیں۔
- والدین نُوں دوُسری نسلوں دے لوگوں سے متعلقہ مسیحی مثال قائم کرنے وچ دھیان رکھنا چاہئیے۔
- نسلی حدود سے بالاتر ہو کر خاندانی دوستیاںقائم کرنے دے موقعوں دی تلاش وچ رنیں۔

## ”اپنی کلیسیاں وچ“

- نسل دی بُنواںد پر بائبل دی سچائیوں دی تعلیم اتے تبلیغ کرنے سے جماعت پُورے معاشرے دیلئے اک مثال قائم کرسکتی ہے۔
- یہ یقین دہانی کریں کہ کلیسیاں دی توسط سے پرستش، شراکت اتے خدمت سب دیلئے مساوی ہے جیسے کہ نویں عہد نامے دی کلیسیاں ئیں کسی نسلی رُداوٹ دا مشاہدہ ننیں
  کرتی سگیں (افسیوں **2:11-22** گلتیوں **3:26-29** )۔

## ”روز مرہ زندگی وچ“

- پیشہ ورانہ دُنیا وچ ہر قسم دے نسلی امتیاںز پر قابُو پانے دی نُوںشش کریں۔
- ہمہ قسم دی علاقائی تنطیموں دیساتھ ملکر حقوق اتے مواقعوں تک رسائی دیلئے کم کریں۔ یہ یاںد رکھتے ہُوئے کہ یہ نسلی مسئلہ ہونا چاہئیے جس پر تنقید دی جائے نہ کہ
  لوگ۔ مقصد جانداری نُوں فروغ دینا ہونا چاہئیے نہ کہ انتشار پیدا کرنا۔
- اگر یہ مناسب لگے تو متعلقہ شہریوں پر مُشتمل اک خاص کمیٹی تشدیل کریں تا کہ عوام الناس دی تعلیم اتے نسلی تعلقات دی بہتری دے خاص اقکم دیلئے ابلاغی رانیں
  ہموار دی جا سدیں۔
- مُقننہ اتے قانون سازوں دی نسلی انصاف دے فروغ دیلئے قوانین دی منظُوری دیلئے معاونت کریں۔ نیز اوہناں دی مُخالفت کریں جو سیاںسی مفاد دیلئے تکبُر نُوں قابل استفادہ
  بناتے نیں۔
- قانون نافذ کرنے والے اداروں نُوں قوانین پر بلا امتیاںز عمل درآمد دیلئے سفارشات پیش کریں۔
- تشدد سے اجتناب کریں اتے احترام قانون نُوں فروغ دیں۔ مسیحی شہری ہونے دے ناطے اوہ سب کُج کریں جس سے یہ یقین دہانی مُمکن ہو کہ قانونی ڈھانچے محض
  اوہناں دے ہاتھوں وچ کھلونا ننیں بن سکتے جو تفریق نُوں فروغ دیتے نیں۔
- تمام انسانی تعلقات وچ مسیح دی رُوح اتے تعقل نُوں مثال بنائیں۔

## NASB(تجدید شُدہ) عبارت: 2:12-16

۱۲۔ایس لِئے کہ جِہنوں نے بغیر شرِیعت پائے گُناہ کِیاں اوہ بغیر شِریعت دے ہلاک وی ہُوں گے اتے جہنوں نے شرِیعت دے ماتحت ہو کر پاپ دیا اوہناں دی سزا شِریعت دے مُوافِق ہو گی۔۱۳۔کیوں جے شرِیعت دے سننُ والے پرمیشور دے نزدِیک راستباز ننیں ہوتے بلکہ شرِیعت پر عمل کرنے والے راستباز ٹھہرائے جائیں گئے۔۱۴۔ایس لِئے کہ جب اوہ قَووچ جو شرِیعت ننیں رکھتیں اپنی طبِیعت سے شرِیعت دے کم کرتی نیں تو باوُجوُو شرِیعت نہ رکھنے دے اوہ اپنے لِئے خُود اک شرِیعت نیں ۔۱۵۔چناوہناں چہ اوہ شرِیعت دی گلیں اپنے دِلوں پر لِکھی ہوئی دِکھاتی نیں اتے اوہناں دا دِل وی اوہناں گلوں دی گواہی دیندا ہے اتے اوہناں دے باہمی خیالات یاں تو اوہناں پر اِلزام لگاتے نیں یاں اوہناں نُوں معذُور رکھتے نیں ۔۱۶۔جِس روز پرمیشور میری خُوشخبری دے مُطابِق یِسُوعؔ مسیِح دی معرفت آدمیِوں دی پُوشیدہ گلوں دا اِنصاف کرے گا۔

**2:12** "ایس لئے کہ جنہوں نے بغیر شریعت پائے پاپ دیاں"۔ پرمیشور تمام انسانوں نُوں ذمہ دار ٹھہرائے گا حالانکہ چاہے اوہ پُرانے عہد نامے یاں خُوشخبری نُوں پانے والے نیں یاں ننیں۔ تمام لوگ تخلیق سے ہی پرمیشور دے بارے وچ کُج علم رکھتے نیں (بحوالہ **1:19-20** زبُور **19:1-6** ) اتے اندرونی اخلاقی سمجھ وی (بحوالہ **2:14-15** )۔ المیہ یہ ہے کہ تمام نے اپنی آزاد مرضی سے اُس نُور دی پامالی دی ہے جو اوہ رکھتے نیں (بحوالہ **1:21-23;3:9,19,23;11:32** گلتیوں **3:22** )۔

☆ "شریعت"۔ اصطلاح "شریعت" دے ساتھ کوئی جُز ننیں ہے۔ یہ گرائمر دی بناوٹ اکثر اسم دے معیارِ پر زور دیندی ہے۔ بحرحال رومیوں وچ پولُوس "شریعت" بہت سی مخلتف چیزوں دا حوالہ دینے دیلئے استعمال کرتا ہے **(1)** رومی شریعت **(2)** موسوئ شریعت یاں **(3)** عام طور پر انسانی معاشرتی اقدار دا نظریہ ۔ سیاق و سباق نہ کہ جُز نُوں ایس ظاہر کرنا ہوتا ہے۔ یہ سیاق و سباق زور دیندا ہے کہ تمام انسان اپنے دلوں وچ پرمیشور دا اپنے آپ دے قُدرتی ظہور دا کُج علم رکھتے نیں (بحوالہ آیت **15** )۔

**2:13**۔ " کیوں جے شریعت دے سُننے والے پرمیشور دے نزدیک راستباز ننیں ہوتے "۔ اصطلاح "سُننے والے" ربئین استعمال وچ توریت دے ربی طالب علموں دا خاص معنی رکھتے سگے۔

اصطلاح "راستباز" یاں "راست" (اپنی اقسام وچ **dike** ) پولُوس دی الہیات دی لازمی اصطلاح ہے (بحوالہ **3:4,20,24,26,28,30;4:2,5;5:1,9;6:7;8:30,33** )۔ شبداں "راست"، "راستباز" ، "راستبازی" تمام **dikaios** سے اخذ کئے گئے نیں ۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع : راستبازی **1:17** پر۔ عبرانی وچ **(isadog)** یہ بُنیادی طور پر اک لمبے سیدھے آلے (پندرہ سے بیس فٹ) دا حوالہ ہے جو چیزیں جیسے کہ دیواریں، باڑیں اتے گہرائی ماپنے دیلئے استعمال ہوتا تھا۔ یہ پرمیشور دیلئے بطور معیارِ عدالت وی استعاراتی طور پر استعمال ہو سکتا ہے۔

پولُوس دی تحاریر وچ اصطلاح دے دو مرکز نگاہ نیں ۔ پہلے پرمیشور دی اپنی راستبازی پاپ گار انسان نُوں مفت نعمت دے طور پر مسیح وچ ایمان دے وسیلے سے دی جاتی ہے ۔ یہ اکثر عطا کردہ راستبازی کہلاتی ہے۔ یہ کسی دی راستباز خپدا دے

سامنے شرعی حیثیت دا حوالہ ہے- یہ پولُوس دی المشہور ایمان دے وسیلے سے واجبیت دے موضوع دی ابتدا ہ ۔ دوُسرے پرمیشور دی پاپ گار انسان دی اپنی شبیھہ وچ بحالی دا کم (بحوالہ پیدائش 1:26-27 ) یاں اک اتے طرح سے مسیح دا سا ہونا ہے ۔ یہ آیت ۔۔متی 7:24 ، لُوقا 8:21 اتے 11:28 یوحنا 13:17 ، یعقوب 1:22-23,25 دی طرح ، ایمانداروں نُوں عمل کرنے والے بننے دی طرف راغب کرتا ہے نہ کہ صرف سُننے والے۔ عطا کردہ راستبازی دا نتیجہ راستباز طرز زندگی ہوتا ہے ۔ پرمیشور پاپگاروں نُوں معاف کرتا ہے اتے تبدیل کرتا ہے ۔ پولُوس دا استعمال دونوں شرعی اتے اخلاقی تھا۔ نواں عہد انسانوں نُوں شرعی حیثیت دیندا ہے لیکن پربھو وچ طرز زندگی دا تقاضا وی کرتا ہے ، یہ مفت ہے لیکن بہت بیش قیمت ہے۔

☆۔"بلکہ شرِیعت پر عمل کرنے والے "۔پرمیشور نُوں جاننا نئی تابعداری دے طرز زندگی دا تقاضا کرتا ہے (بحوالہ احبار 18:5 متی 7:24-27 لُوقا 8:21;11:28 یوحنا 13:17 یعقوب 1:22-25;2:14-28 )۔ کئی طرح سے یہ نظریہ عبرانی اصطلاح shemo¤ نقل ہے جس دا مطلب عمل کرنے دیلئے سُننا ہے (بحوالہ استعثنا 5:1;6:4;9:1;20:3;27:9-10 )

**2:14**۔ **NASB**۔"ایس لِئے کہ جب قَووچ جو شرِیعت ننیں رکھتیں اپنی طبعِیت سے شرِیعت دے کموں نُوں کرتی نیں توشِریعت نہ رکھنے سے اوہ اپنے لِئے خود اک شرِیعت نیں"

**NKJV**۔"ایس لِئے کہ جب قُووچ جو شرِیعت ننیں رکھتیں اپنی طبیعِت سے شِر یعت دے کم کرتی نیں توباوجود شِریعت نہ رکھنے دے اوہ اپنے لِئے خُود اک شرِیعت نیں"

**NRSV**۔ "اوہ قووچ ، جو شریعت ننیں رکھتیں، اپنی طبیعیت سے شریعت دے موافق کم کرتی نیں توباوجود شریعت نہ رکھنے دے اوہ اپنے لئے خُود اک شریعت نیں"

**TEV**۔"قووچ جو شریعت ننیں رکھتیں لیکن جب وی اپنی آزاد مرضی سے شریعت دے حُکم موافق کم کرتی نیں تواوہ اپنے لئے خُود اک شریعت نیں"

**JB**۔ "مثال دے طور پر مُشردین جنھوں نے کوی شریعت دے بارے وچ ننیں سُنالیکن اپنی منطق سے شریعت موافق کُج کرتے نیں حتی کہ اصل وچ شریعت ننیں رکھتے

تو شرعی کہا جا سکتا ہے "۔

تمام تہذیبوں وچ اندرونی اخلاقی دستُور، معاشرتی اقدار ہوتی نیں ۔ اوہ اُس روشنی دے ذمہ دار نیں جو اوہ رکھتے نیں (بحوالہ پہلا کرنتھیوں 9:21 )۔ اِن آیات دا یہ مفہوم ننیں کہ اوہ پرمیشور وچ راست ہو سکتے نیں اگر اوہ اپنی تہذیب دی روشنی وچ رنیں لیکن اوہ اپنے پرمیشور دیلئے اندرونی علم دے ذمہ دار نیں ۔

**2:15**۔"اتے اوہناں دے باہمی خیالات یاں تو اوہناں پر اِلزام لگاتے نیں یاں اوہناں نُوں معذُور رکھتے نیں"۔یہاں اندرونی اخلاقی آواز ہے ۔ لیکن صرف روُح دی ہدایت سے کتاب مُقدس پر ہی مُکمل بھروسہ دیاں جا سکتا ہے ۔ برگشتگی نے ساڈے خیالات نُوں مُتاثر دیاں ہے ۔ بحرحال تخلیق (1:18-20) اتے یہ اندرونی اخلاقی شریعت (2:14-15) یہ تمام پرمیشور دے علم نیں جو کسی انسان دے پاس ہونے چاہئیے۔ یہاں کوئی عبرانی اصطلاح ننیں ہے جو یونانی لفظ "خیالات" (syneidesis) دے

مساوی ہو سکتا تھا۔اندرونی اخلاقی معنوں دے راست ہونے دا یونانی نظریه نُوں اکثر ستوئیك فلاسفرز اپنی گفتگو وچ استعمال کرتے سگے۔ پولُوس اپنی تارسس وچ ابتدائی تعلیم سے یونانی فلاسفروں سے آگاہ تھا (اوہ اعمال **17:28** وچ **Cleanthes**، پہلا کرنتھیوں**15:33** وچ **Menander** اتے طیطس **1:12** وچ **Epimenides** دا اقتباس دیندا ہے) ۔ اُس دا آبائی شہر یونانی شاعروں اتے فلسفروں دے اعلیٰ پائے دے مکتبوں دی بنا پر مشہور تھا۔

**2:16**۔"جِس روز"۔ دیکھئیے نوٹ **2:5** پر۔

☆۔"میری خُوشخبری دے مُطابق"۔سیاق و سباق وچ یه ایشو مسیح دے ظہور دی تعلیم دا حوالہ ہے ۔ اسم ضمیر "میرے" پولُوس دے انجیل دے پاسبان ہونے دی سمجھ دی عکاسی کرتا ہے جو اُسے سونپی گئی تھی (بحوالہ **16:25** پہلا کرنتھیوں**15:1** گلتیوں **1:11** پہلا تمیتھیس**1:11** دوُسرا تمیتھیس**2:8** )۔ یہ مُنفرد طور پر صرف اُس دی ذمہ داری نہ تھی لیکن غیر قوموں دے رسُول ہونے دے ناطے اوہ اپنی خاص ذمہ داری سمجھتا تھا کہ یونانی و رومی دُنیا وچ ایشو دے بارے وچ سچائیوں دی تعلیم دے۔

☆۔"پرمیشور آدمیوں دی پوشیدہ گلوں دا اِنصا ف کرے گا"۔خپدا تمام لوگوں دے دلوں نُوں جانتا ہے (بحوالہ پہلا سیموئیل **2:7;16:7** پہلا سلاطین **8:39** پہلا تواریخ **28:9** دوُسرا تواریخ **6:30** زبُور **6-1:139:1;7:9;44:21** امثال **15:11;21:2** یرمیاہ **11:20;17:10;20:12** لُوقا **15:16** اعمال **1:24;15:8** رومیوں **8:27** مُداشفه **2:23** )۔ باپ بیٹے دے وسیلے سے شرعی تجزئے وچ دونوں مقصد اتے کم لائے گا (بحوالہ متی **46-25:31** مُداشفه **15-20:11** )۔

☆۔"یِسُوعؔ مسیح دی معرفت"۔ایشو عدالت کرنے دیلئے ننیں آیاں تھا (بحوالہ یوحنا **21-3:17** )۔ اوہ پرمیشور باپ نُوں ظاہر کرنے، کفارے دی موت دیلئے اتے ایمانداروں نُوں پیروی دیلئے مثال دینے دیلئے آیاں تھا۔ جب لوگ ایشو سے انکار کرتے نیں تو اوہ خُود اپنی عدالت کرتے نیں ۔
بحرحال، نواں عہد نامہ یہ وی تعلیم دیندا ہے کہ ایشو باپ دے نمائندے دے طور عدالت کرے گا (بحوالہ یوحنا **5:22,27** اعمال **10:42;17:31** دوُسرا تمیتھیس**4;1** )۔ ایشو بطور عدالت کرنے والا اتے / یاں مُکتی دہندہ دے درمیان تنائو یوحنا دی انجیل وچ دیکھا جا سکتا ہے (بحوالہ **21-3:17** آیاںت **9:39** )۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت:**2:17-24**

۱۷۔پس اگر تُو یہُودِی کہلاتا اتے شرِیعت پر تدیہ اتے پرمیشور پر فخر کرتا ہے ۔۱۸۔اتے اُس دی مَرضی جانتااتے شرِیعت دی تعلیِم پاکر عُمدہ گلیں پسند کرتا ہے ۔۱۹۔اتے اگر تجھُ نُوں ایس گل پر بھروسا ہے کہ وچ اِندھوں دارہنما اتے اندھیرے وچ پڑے ہُووں دے لِئے رَوشنی ۔۲۰۔اتے نادانوں دا تربِیت کرنے والا اتے بچوّں دا اُستاد ہُوں اتے عِلم اتے حق دا نمُونہ شِریعت وچ ہے اوہ میرے پاس ہے ۔۲۱۔پس تُو جو اِوروں نُوں سکھاِتا ہے اپنے آپ نُوں دیوں ننیں سکِھاتا ؟تُو جو وعظ کرتا ہے کہ چوری نہ کر نا آپ

خُود چوری دیوں کرتا ہے ؟۔ ۲۲۔تُو جو کہتا ہے کہ زِنا نہ کرنا آپ خُود دیوں زِنا کرتا ہے ؟تو جو بتوُں سے نفرت رکھتا ہے آپ خُود دیوں مندرونُوں لوُٹتا ہے ؟۲۳۔تُو جو شرِیعت پر فخر کرتا ہے شرِیعت دے عدُول سے پرمیشور دی بیعّزتی کرتا ہے ؟۔
۲۴۔کیوں جے تُمہارے سبب سے غیر قُوموں وچ پرمیشور دے نام پر کفرُ بداجاتا ہے ۔چنُانچہ یہ لکِھا وی ہے ۔

2:17۔"اگر"۔یہ پہلے درجے دا مشروُط فقرہ ہے جو لکھاری دے نُکتہ نظر اتے اپنے ادبی مقصد دی بنا پر دُرست متصور ہوتا ہے ۔ یہ صُورتحال بڑھکر آیت 20 تک جاتی ہے لیکن ایس وچ کوئی نتیجہ ننیں ہے ایس لئے TEV ایسے قیاسی تصدیق دے طور پر ترجمہ کرتی ہے جو ایشو وضع کرے گا۔ یہودی مُکتی دے حصُول دیلئے اپنی نسلی فوقیت، دستُوروں اتے کموں وچ بھروسہ رکھتے سگے (بحوالہ متی 3:9 یوحنا 8:33,37,39 )۔

☆۔"پرمیشور پر فخر کرنا"۔بہت سے یہودی درج ذیل پر اعتقاد کر رہے سگے: (1) اپنی نسلی برتری پر اتے (2) مُوسوئ شریعت پر اپنا شخصی پُورا اُترنے پر جسدے اوہ پرمیشور وچ قبُولیت دا ذریعہ سمجھتے سگے۔ بحرحال اوہناں دی خُود راستبازی دی شریعت نے اوہنانیں پرمیشور سے جُدا کر دیاں (بحوالہ متی 5:20 گلتیوں 3 )۔ دیاں ہی المناک طنز ہے۔
پولُوس پہلا کرنتھیوںوچ فخر کرنے دا نظریہ وضع کرتا ہے ۔ پولُوس اک متکبر اسرائیلی اتے مُتکبر یونانی فہم عقلی دا سامنا کرتا ہے۔ بُنیادی نُکتہ یہ ہے کہ کوئی جسم پرمیشور دے سامنا تمجید ننیں کرے گا۔

## خصُوصی موضوع : فخر کرنا

یہ یونانی اصطلاحات **kauchaomai, kauchema & kauchesis** تقریبا 35 مرتبہ پولوُس نے استعمال دی نیں جبکہ صرف دو مرتبہ باقی نویں عہد نامہ وچ (دونوں یعقوب دے خط وچ) استعمال ہوُئی ہے ۔ ایس دا زیاں‌دہ استعمال پہلے اتے دوُسرے کرنتھیوںوچ ہے ۔
فخر کرنے دی مناسبت سے دو بڑی سچائیاں نیں
1 ۔ کوئی بشر پرمیشور دے سامنے فخر نہ کرے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں1:29 افسیوں 2:9 ) ۔
2۔ ایماندار پربھو پر فکر کرے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں1:31 دوُسرا کرنسگیوں10:17 جو کہ یرمیاہ9:23-24 دا اشارہ ہے)
ایس لئے یہاں مناسب اتے غیر مناسب دو طرح دا فخر کرنے دا ذکر ہے ۔
i ۔ مناسب
ا۔ ایمان وچ فخر (بحوالہ رومیوں 4:2 )
ب۔ پربھو ایشو مسیح دے وسیلے سے پرمیشور وچ (بحوالہ رومیوں 5:11 ) ۔
ج۔ پربھو ایشو مسیح دی صلیب وچ (جو کہ پولوُس دا اہم موضوع ہے بحوالہ پہلا کرنتھیوں1:17-18 گلتیوں 6:14 )
د۔ پولوُس فخر کرتا ہے :

۱۔ اپنی بلا معاوضہ خدمت پر (بحوالہ پہلا کرنتھیوں9:15,16 دوُسرا کرنتھیوں10:12 )

۲۔ مسیح وچ اپنے اختیاںر پر (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں10:8,12 )

۳۔ دوُسرے آدمیوں دی محنت پر اپنا فکر نہ کرنے پر (جیسے کہ کُج نوں رنتھ وچ سگے بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں10:15 )۔

۴۔ اپنی خاندانی میراث پر (جیسے دوُسرے نُوں رنتھ وچ کرتے سگے بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں11:17;12:1,5,6 )

۵۔ اپنی کلیسیاںوّں پر

ا۔ نُوں رنتھ (دوُسرا کرنتھیوں7:4,14;8:24;9:2;11:10 )

ب۔ تھسلنیکہ (بحوالہ دوُسرا تھسلنیکیوں1:4 )

۶۔ پرمیشور دی تسلی اتے رہائی وچ اپنے اعتماد پر (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں1:12 )

ii ۔ غیر مناسب

ا۔ یہودی میراث دے تعلق سے (بحوالہ رومیوں 2:17,23;3:27 گلتیوں 6:13 )

ب۔ کُج کرنتھیوں دی کلیسیاں وچ فخر کرتے سگے ۔

۱۔ آدمیوں وچ (بحوالہ پہلا کرنتھیوں3:21 )

۲۔ حکمت وچ (بحوالہ پہلا کرنتھیوں4:7 )

۳۔ آزادی وچ (بحوالہ پہلا کرنتھیوں5:6 )

ج۔ جھوٹے اُستاد نُوں رنتھ دی کلیسیاں وچ فخر کرنے دی نُوں شش کرتے سگے (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں11:12 )

2:18۔" پسند کرتا ہے "۔دیکھئے درج ذیل "آزمائش" پر خصُوصی موضوع۔

## خصُوصی موضوع : "آزمائش" اتے اوہناں دے اشاروں دیلئے یونانی اصطلاحات

یہاں دو یونانی اصطلاہات نیں جن وچ کسی نُوں کسی مقصد دیلئے آزمانے دا تصور ہے ۔

۱۔ Dokimazo,dokimion,dokimasia

یہ کسی چیز دا (استعاراتی طور پر) اصلی پن پرکھنے دیلئے آگ دے ذریعے دھات نُوں صاف کرنے دی ماہرانہ اصطلاح ہے۔ آگ جلانے سے(صاف کرتے ہوئے) زنگ اُتارتی ہے اتے کسی حقیقی دھات نُوں سامنے لاتی ہے ۔یہ مادی عمل پرمیشور دیلئے اتے یاں انسانوں دا دوُسروں نُوں آزمانے دیلئے اک طاقتور اکھان بن گیاں ہے ۔ یہ اصطلاح صرف مثبت معنوں وچ کسی نُوں قبُولیت دے نظرئیے سے آزمانے دے معنوں وچ استعمال ہوتی ہے ۔

یہ نویں عہد نامے وچ آزمائش دیلئے استعمال ہوا ہے

ا۔ جُواء، لُوقا 14:19

ب۔ ہم سب ، پہلا کرنتھیوں11:28

ج۔ ہمارا ایمان ، یعقوب 1:3

د۔ حتی کہ پرمیشور ، عبرانیوں 3:9

اِن آزمائشوں دا نتیجہ مثبت تصور دیاں جاتا ہوگا (بحوالہ رومیوں 1:28;14:22;16:10 دوُسرا کرنتھیوں10:18;13:3 فلپئیوں 2:27

پہلا پطرس 1:7 )۔ ایس لئے اصطلاح ایس تصور دا معنی دیندا ہے کہ کسی نُوں درج ذیل سے مشاہدہ اتے ثابت دیاں جا سکتا ہے

ا۔ دارآمد

ب۔ اچھا

ج۔ اصلی

د۔ بیش قیمت

ر۔ عزت بخشنا

۲۔ Peirazo, peirasmos

ایس اصطلاح وچ کسی وچ قصُور تلاش کرنے یاں رد کرنے دے مقصد دے ساتھ مشاہدے دے اشارے نیں ۔ یہ اکثر ایشو دی بیاں‌باں وچ آزمانے دے

تعلق سے استعمال ہوتا ہے ۔

ا۔ یہ ایشو نُوں پھانسنے دی نُوں‌شش دا معنی دیندا ہے (بحوالہ متی 4:1;16:1;19:3;22:18,35 مرقس 1:13 لُوقا 4:2;10:25

عبرانیوں 2:18 )

ب۔ یہ اصطلاح (peirazo) متی 4:3 پہلا تھسلنیکیوں3:5 وچ شیطان دے لقب دیلئے استعمال ہوئی ہے ۔

ج۔ یہ (اپنی مرکب صُورت وچ ، ekpeirazo ) ایشو دی جانب سے پرمیشور نُوں نہ آزمانے دیلئے استعمال ہوئی ہے (بحوالہ متی 4:7

لُوقا 4:12 نیز دیکھئیے پہلا کرنتھیوں10:9 )۔

د۔ یہ ایمانداروں دی آزمائشیں اتے آزمانے دے حوالے سے استعمال ہوا ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں7:5;10:9,13 گلتیوں 6:1

پہلا تھسلنیکیوں3:5 عبرانیوں 2:18 یعقوب 1:2,13,14 پہلا پطرس 4:12 دوُسرا پطرس 2:9 )۔

☆۔"شرِیعت"۔آیاںت 17ff یہودی لوگوں پر گل چیت ہے اِس لئے اصطلاح "شریعت" ایس سیاںق و سباق وچ مُوسوئ

شریعت دا حوالہ ہونا چاہئیے۔ ایس دی آیت 25 وچ تصدیق ہوتی ہے جو ختنے پر گل چیت ہے۔

**2:18-20** ۔ یہودی رہنما یقین رکھتے سگے کہ اوہناں دے دستُور (یہودیت دا اوہناں دا فرقہ) دُرست دستُور سگے ، جو کہ پرمیشور دیلئے واحد راستہ سگے۔ اوہ پُر اعتماد سگے کہ اوہ مذہبی معاملوں وچ حقیقی اُستاد سگے۔ خاص فوائد ذمہ داری لاتے نیں (بحوالہ لُوقا **12:48** )۔

اوہناں دے پُر اعتمادی دے بارے وچ متوازی فقرات پر غور کریں :

۱۔ اندھوں دا رہنما ، آیت **19**

۲۔ اندھیرے وچ پڑے ہوئوں دیلئے روشنی ، آیت **19**

۳۔ نادانوں دا تربیت کرنے والا، آیت **20**

۴۔ بچوں دا اُستاد، آیت **20**

۵۔ اتے علم اتے حق دا جو نمُونہ شریعت وچ ہے ، آیت **20**

**2:21-24** ۔ اگر کوئی شخصی تابعداری وچ بھروسہ رکھتا ہے تو اوہ تابعداری مُکمل ہونی چاہئیے (بحوالہ متی **5:20,48** گلتیوں **3:10** جو کہ استعثنا **27:26** وچ سے اقتباس ہے)۔ یہ برگشتہ انسان دیلئے نا مُمکن امر ہے ۔ یہاں پانچ تسلسل دے سوالات آیات **21-33** وچ نیں ۔

**2:22**۔" بتوں سے نفرت"۔ کسی چیز سے اُس دی کڑواہٹ دی بنا پر مُنہ موڑنا ایس اصطلاح دا بُنیادی مطلب ہے۔

☆۔"خُود دیوں مندروں نُوں لوٹتا ہے"۔یہ تاریخی طور پر نامعلوم ہے کہ یہ کس دا حوالہ ہے لیکن یہ کسی حد تک زنا داری سے متعلقہ ہے۔

**2:24** ۔ یہ توریت وچ یسعیاہ **52:5** سے اقتباس ہے ۔ پرمیشور دی اسرائیل دیلئے عہد دی پاسداری دی برکت (بحوالہ استعثنا **27-28** ) دا مطلب دُنیا دیلئے گواہی ہونا ہے۔ بحرحال اسرائیل نے کوی وی عہد دی پاسداری نہ دی ایس لئے دُنیا نے صرف پرمیشور دی عدالت( سزا) دیکھی (بحوالہ حزقیال **36:22-32** )۔ اسرائیل نُوں داہنوں دی بادشاہت ہونا تھا (بحوالہ خروج **19:5-6** ) تا کہ تمام دُنیا نُوں **YHWH** یہواہ دے پاس لائیں (بحوالہ پیدائش **12:3** افسیوں **2:11-3:13** )۔

## NABS (تجدیدشُدہ )عبارت:2:25-29

۲۵۔خَتنہ سے فائدہ تو ہے بشرطیکہ تُو شرِیعت پر عمل کرے لیکن جب تُونے شرِیعت سے عُدول دِیاتو تیرا خَتنہ نامختوُنی ٹھہرا ۔۲۶۔پس اگر نا مختون شخص شرِیعت دے حُکموں پر عمل کرے تو دیاں اُس دی نامخُتونی خَتنہ دے برابر نہ گِنی جائے گئی؟۔۲۷۔اتے جو شخص قُومّیت دے سبب سے نامخُتون رہا اگر اوہ شرِیعت نُوں پُورا کرے تُو دِیا تجُھے جوُباوُجود کلام اتے خَتنہ دے شرِیعت سے عُدول کرتا ہے قصُور وار نہ ٹھہرائے گا ؟۔۲۸۔کیوں جے اوہ یہُودی ننیں جو ظاہر دا ہے اتے نہ ہی اوہ ختنہ

ہے جو ظاہِری اتے جِسمانی ہے ۔ ۲۹۔بلکہ یہُودی اوہ ہی ہے جو باطنِ وچ ہے اتے ختنہ اوہی ہے جودِل دا اتے رُوحا نی ہے نہ کہ لفظی ۔اَیسے دی تعرِیف آدمِیوں دی طرف سے ننیں بلکہ پرمیشور دی طرف سے ہوتی ہے ۔

**2:25**۔"ختَنہ"۔پولُوس اوی وی تنقیدی لہجہ استعمال کررہا ہے۔ کیوں جے کسی نے بیان دیاں گیاں ہوگا کہ پس ہم ختنہ شُدہ نیں (بحوالہ پیدائش **17:10-11** )۔ ہم ابراہام دی نسل سے نیں ۔ پولُوس واضح طور اتے جُرات مندی سے یہودی لوگوں دی ایس اُمید نُوں پاش پاش کرتا ہے (بحوالہ متی **3:7-10** یوحنا **8:31-59** )۔
اسرائیل دے تمام پڑوسی ماسوائے فلستیوں دے ختنہ یافتہ سگے۔ یہ کم ازخُود اتنا اہم ننیں تھا، یہ حصُول کُنندگان دا مسلسل ایمان تھا (بحوالہ آیات **26-27** )۔ یہ تمام مذہبی دستُوروں دے حوالے سے درُست ہے۔ مذہبی لوگ اکثر پرمیشور دے عہد دی بردات دے طلبگار ہوتے نیں لیکن ذمہ داریوں دے بغیر۔

**2:25-26**۔"اگر'۔ اگر'۔۔ اگر"۔ یہ تین تیسرے درجے دے مشرُوط فقراط نیں جو مُمکنہ مستقبل دے کموں دی طرف اشارہ نیں ۔ تابعداری (بحوالہ استعثنا **30-27** ) پولُوس دی باب **2** وچ بحث وچ کُلیدی ہے لیکن **3:21-31** وچ ننیں (بحوالہ گلتیوں **3** )۔

**2:26-27** ۔ یہ آیات اُس اُمید نُوں آشدار کرتی نیں کہ کُج غیر قوموں نے اُس روشنی دارد عمل دیاں جو اوہ رکھتے نیں ۔ واحد مُمکنہ بائبل دی مثال اعمال **10** سے نُورنیلیس دی ہوسکتی ہے۔ لیکن اوہ مناسب طور ایس آیت وچ موزوں ننیں لگتا کیوں جے اوہ پرمیشور خوفی رکھنے والا تھا اتے مُقامی عگلخانے وچ پرستش دیاں کرتا تھا۔
یہ آیات حقیقت وچ پولُوس دی یہودیوں دی مُکتی دی ضرورت دے بارے وچ بحث دا اہم نُکتہ ہے۔ رومیوں **3:23** خُلاصہ ہے کہ تمام انسان روُحانی طور مسیح دے بغیر گُمراہ نیں۔ اگر کوئی ایسی غیر قووچ نیں جو تخلیق سے اُس روشنی وچ رہی نیں جو اوہ رکھتے نیں تو پرمیشور اوہنانیں موقع دے گا کہ اوہ مسیح تک آئیں ۔ کسی طرح، کسی حد تک اتے کسی وقت۔

**2:28-29**۔"کیوں جے اوہ یہُودی ننیں... بلکہ وُہی یہُودی ہے"۔یہ جدید الہیاتی جُداگانہ دی ترویج اتے اُس دی پُرانے عہد نامے دے پرمیشور دے لوگوں نُوں نویں عہد نامے دے پرمیشور دے لوگوں سے جُدا کرنے دی سعی پر اک نہایت اہم گُفتگو ہے۔ یہاں صرف اک عہد ہے اتے اک ہی لوگ نیں (بحوالہ رومیوں **9:6** گلتیوں **3:7-9,29;6:16** پہلا پطرس **3:6** )۔ نواں عہد پُرانے دی ترویج و تکمیل ہے۔ پرمیشور دے لوگ ہمیشہ سے ایسے ایمان دے وسیلے سے نیں نہ کہ نسل دی بنا پر۔ اوہ "دل رکھنے والے لوگ" نیں نہ کہ دستُوری یاں نسلی لوگ۔ ایمان نہ کہ والدین کُلیدی نیں ۔ عہد دا ذہن ، نہ کہ عہد دی علامت نشان ہے۔

**2:29** ۔ ختنے دا عہد دا نشان (بحوالہ پیدائش **17:14** ) پُرانے عہد نامے وچ پرمیشور دے ساتھ بے تکلفی دیلئے استعارہ تھا ۔ایس نے استعاراتی طور پر کئی انداز وچ ترویج پائی:**(1)** دلوں دا ختنہ (بحوالہ استعثنا **10:16** یرمیاہ **4:4** )؛ **(2)** نامختون دان (بحوالہ یرمیاہ **6:10** )؛ اتے **(3)** نامختون ہونٹ(بحوالہ خروج **6:12,30** )۔ شریعت کوی وی کوئی بیرونی علامت نہ تھی بلکہ زندگی

تبدیل کرنے والا اُصول تھی۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع: پولُوس دے شریعت دے نظریات 7:12

☆۔ NASB۔"جو دِل ہے اتے رُوحانی ہے نہ کہ لفظوں سے"۔ NKJV۔"جو دِل دا اتے روحانی ہے نہ کہ لفظی"۔

NRSV۔"جو دِل سے ہے یہ رُوحانی لفظفی ننیں"۔ TEV۔"پرمیشور دا رُوح جو کم کرتا ہے لفظوں سے ننیں"۔

JB۔"دِل وچ لفظوں دا ننیں لیکن رُوح دا ہے"۔

یہ فقرہ یونانی وچ مبہم ہے۔ کُج تراجم ایسے روُحانی بمقابلہ لغوی دے حوالے دے طور پر لیتے نیں (بحوالہ NRSV بیسویں صدی دا نواں عہد نامہ ، کنوکس Knox دے تراجم ، پشیتہ دا لمزا ترجمہ، ولیمز دا ترجمہ اتے نواں برکلے ورژن) ۔ دیگر تراجم موازنہ روُح اُلقدس (بحوالہ 7:6 دوُسرا کرنتھیوں 3:6 جہاں ملتی جُلتی بناوٹ وقوع ہوتی ہے) اتے تحریری عبارت وچ کرتے نیں (بحوالہ NASB,NKJV,NEB,NIV and TEV)۔

پولُوس ایس حقیقت پر گُفتگو کر رہا ہے کہ کُج غیر قووچ شریعت دے بغیر وی پرمیشور نُوں پسندیدہ کم کر سکتی نیں ۔ اگر یاں سا ہے تو پرمیشور دے فرزنداں وچ صرف ختنہ یافتہ دے علااوہ اتے وی بہت سے نیں (بحوالہ گلتیوں )۔ پرمیشور دا خاندان نسلی یہودیوں سے وی وسیع تر ہے (بحوالہ پیدائش 3:15;12:3 خروج 19:5 )؛ ایوب، مُلدی یاں ہ، رحاب اتے روت تمام سب یہودی نسل سے نہ سگے۔ حتی کہ افراہیم اتے منسی دے قبیلے وی جُزوی مصری سگے (بحوالہ پیدائش 41:50-52 )۔

## سوالات برائے مباحثہ:

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے روُح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

یہ سوالات برائے مباحثہ آپ دی معاونت دے لئے فراہم کئے گئے نیں تا کہ آپ کتاب دے اس حصئے دے اہم معاملات پر سوچ بچار کرسدیں۔ یہ حتمی ننیں بلکہ محض آپ دے خیالات نُوں اُبھارنے دیلئے نیں۔

1۔ یہودیوں دی بے وفائی کیویں پرمیشور دے وعدے نُوں مُتاثر کرتی ہے (3:3-4) ؟۔

2۔ دیاں یہودی ہونے دے سبب پرمیشور دے حضُور کوئی فائدہ ہے (3:1-8) ؟

3۔ تنقیدی لہجہ دیاں ہوتا ہے ؟

4۔ آیات 5-8 وچ قیاسی تنقید دا نُکتہ دیاں ہے ؟

5۔ دیاں کوئی کیویں زندگی بسر کرتا ہے حقیقی طور پر کوئی معنی رکھتا ہے اگر راستبازی ایمان دے وسیلے سے فضل وچ کموں سے ہٹ کر ہو(3:8) ؟

6۔ مُکمل سُپردگی دا الہیاں‌تی تصور دیاں ہے (3:10-18) ؟

7۔ مُوسویٰ شریعت یاں عام طور پر شریعت دا دیاں مقصد ہے (3:20 گلتیوں 3:24-25 )؟

8 ۔ ابواب 1-3 وچ شیطان دا ذکر دیوں ننیں ہے حالانکہ یہ انسانی گُمراہی پر گل چیت کرتے نیں ؟

9 ۔ دیاں پُرانے عہد نامے دے وعدے مشروُط نیں یاں غیر مشروُط ؟

10 ۔ (1) غیر یہودیوں اتے (2) یہودیوں دی زندگی وچ مُوسویٰ شریعت دا دیاں مقصد ہے ؟

11 ۔ 1:18-3:20 وچ پیرا بہ پیرا پولُوس دی بحث دا اپنے شبداں وچ خُلاصّہ پیش کریں۔

# رومیوں ۳(Romans 3)

## جدید تراجم دی عبارتی تقسیم

| JB | TEV | NRSV | NKJV | UBS |
|---|---|---|---|---|
| پرمیشور دے وعدے اوہنانیں مُکتی نہ بخشیں گے **3:1-8** | یہودی اتے شریعت **(2:17-3:8) 3:1-4; 3:5-6; 3:7-8** | یہودیوں نُوں فوائد **3:1-8** | پرمیشور دی عدالت دا دفاع دیاں جاتا ہے **3:1-8** | یہودی اتے شریعت**(2:17-3:8) 3:1-8** |
| سب پاپگار نیں **3:9-18; 3:19-20** | کوئی انسان راستباز ننیں **3:9-18; 3:19-20** | سب پاپگار نیں **3:9-18;3:19-20** | سب نے پاپ دیاں ہے **3:9-20** | کوئی وی راستباز ننیں **3:9-20** |
| پرمیشور دے انصاف دا ظاہر ہونا **3:21-26** | کیویں پرمیشور انسان نُوں راستباز ٹھہراتا ہے **3:21-26** | حقیقی راستبازی **3:21-26** | ایمان دے وسیلے سے پرمیشور دی راستبازی**3:21-26** | ایمان دے وسیلے سے راستبازی **3:21-26** |
| ایمان دیاں کرتا ہے **3:27-31** | **3:27-31** | فخر کرنا خرج العمل**3:27-31** | فخر کرنا خرج العمل**3:27-31** | **3:27-31** |

## پڑھنے دا طریقہ دار سوئم (دیکھئے صفحہ **vii** ) عبارتی سطح پر مُصنف دے اصل مقصد دی پیروی کریں۔

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے رُوح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

اک باب نُوں اک ہی نشست وچ پڑھیں، اتے ایس باب دے موضوع دی نشاندہی کریں۔اپنے موضوعات دی تقسیم دا اوپر دئے گئے پانچ تراجم سے موازنہ کریں۔ عبارت سازی الہامی ننیں ہے لیکن یہ اصل مُصنف دے مقصد دی اک کڑی ہے جو کہ ترجمے دی رُوح ہے۔ہر عبارت دا صرف اتے صرف اک موضوع ہوتا ہے۔

۱۔ پہلی عبارت
۲۔ دُوسری عبارت
۳۔ تیسری عبارت

۴۔ وغیرہ وغیرہ

## سیاںق و سباق دی بصیرت:

ا۔ کئی طرح سے آیات **1-8** ملتی جُلتی نیں لیکن پولُوس دی منطق دی تقلید کرنا مُشکل ہے۔

ب۔ یہ یُوں لگتا ہے کہ پولُوس توقع کررہا ہے کہ کیویں کُج یہودی لوگ **2:17-29** دا رد عمل کریں گے پس اوہ اوہناں دے اعتراضات دا جواب دیندا ہے (نُوں رلے، وان، رومیوں ، صفحات **37-39** )۔

۱۔ پہلا سوال۔ دیاں واقعی یہودیوں دیلئے کوئی فائدہ ننیں ہے ؟ (آیات **1-2** )۔

۲۔ دوُسرا سوال ۔ دیاں پرمیشور دا کلام ناکم ہوگیاں ہے کیوں جے کُج یہودی وفادار ننیں نیں ؟ (آیات **3-4** )

۳۔ تیسرا سوال۔ اگر پرمیشور نے یہودیوں نُوں اپنا کردار ظاہر کرنے دیلئے استعمال دیاں تو دیاں یہودی اوی وی شرعی طور پر ذمہ دار نیں ؟ (آیات **5-8** )

ج۔ نتیجہ واپس **2:11** دی جانب جاتا ہے ۔ پرمیشور وچ کوئی طرفداری ننیں۔ تمام انسان اُس روشنی دے مطابق جو اوہ رکھتے نیں زندگی گُزارنے دے جوابدہ نیں (قُدرتی مُداشفہ اتے / یاں خاص مُداشفہ)۔

د۔ آیات **9-18** پُرانے عہد نامے دے اقتباسات دا سلسلہ ہے جو یہودیوں دے پاپوں نُوں ظاہر کرتا ہے ۔

ر۔ آیات **19-20** اسرائیل دی رُوحانی صُورتحال دا خُلاصّہ پیش کرتا ہے اتے پُرانے عہد نامے دا مقصد (بحوالہ گلتیوں **3** )

س۔ آیات **21-31** ، **1:18-3:20** دا خُلاصّہ نیں ۔ اوہ انجیل دا پہلا الہیاںتی نُکتہ نیں (انسانی ضرورت)۔

## شبداں اتے ضربِ اِلمثال دی تحقیق:۔

## NASB(تجدید شُدہ)عبارت:3:1-8

۱۔پس یہُودی نُوں دیِا فَوقیت ہے اتے خَتنہ سے دیِا فائدہ ؟۔۲۔ہر طرح سے بہُت ۔خاص کر یہ کہ پرمیشور دا کلام اوہناں دے سپُرد ہوُا ۔۳۔اگر بعض بے وفا نِکلے تو دیِا ہُوا؟دیِا اوہناں دی بے وفائی پرمیشور دی وفا داری نُوں باطِل کر سکتی ہے ؟۔۴۔ہرگز ننیں ۔بلکہ پرمیشور سچّا ٹھہرے اتے ہر اک آدمی جھوُٹا ۔چُناںچِہ لِکھا ہے کہ تُو اپنی گلوں وچ راستباز ٹھہرے اتے اپنے مُقدّمہ وچ فتح پائے ۔۵۔اگر ساڈی ناراستی پرمیشور دی راستبازی دی خُوبی نُوں ظاہرِ کرتی ہے تو ہم دیِا کنیں؟دیِا یہ کہ پرمیشور بے اِنصاف ہے جو غضب نازِل کرتا ؟(مَیں یہ گل انسان دی طرح کہتا ہُوں)۔۶۔ہرگز ننیں ۔ورنہ پرمیشور دیونکر دُنیا دا اِنصاف کرے گا ؟۔۷۔اگر میرے جُھوٹ دے سبب سے پرمیشور دی سچّائی اُس جلال دے واسطے زِیاںدہ ظاہرِہُوئی تو پھِر دیوں گُنہگار دی طرح مُجھ پر حُکم دِیاں جاتا ہے ؟۔۸۔اتے ہم دیوں برائی نہ کریں تاکہ بھلائی پَیدا ہو؟ چناوہناں چہ ہم پر یہ تُہمت لگائی وی جاتی ہے اتے بعض کہتے نیں کہ اِن دا یہی مقُولہ ہے مگر اَیسوں دا مُجرم ٹھہرنااِنصاف ہے ۔

**3:1**۔"پس یہُودی نُوں دیاں فوقِیت ہے"۔پولُوس اپنا پیغام پہنچانے دیلئے تنقیدی سلسلے دی ادبی تکنیک یاں قیاسی اعتراض استعمال کرنا جاری رکھتا ہے۔ یہودی لوگوں نُوں فوقیت دی فہرست دیلئے دیکھئیے **3:2** اتے **9:4-5**۔

**3:2**۔"خاص کر یہ"۔پولُوس "خاص" **1:8** وچ دوُسرے ذکر کئے گئے جُز دے بغیر استعمال کرتا ہے۔ اوہ اوہی یہاں کرتا ہے۔ پولُوس دی تحاریر اتنی شدید نیں خاص کر تحریری وجاوہات پر کہ اکثر اُس دی گرائمر دی بناوٹ نامُکمل ہوتی ہے۔

☆۔"پرمیشور دا کلام اوہناں دے سپُرد ہُؤا"۔خدا دا مُداشفہ ہونا اک بہت بڑی ذمہ داری ہے خاص کر بہت بڑی فوقیت وی (بحوالہ لُوقا **12:48**)۔ اوہ پرمیشور دی نعمت دے پاسبان سگّے (مضارع مجہول، بحوالہ پہلا تھسلنیکیوں**2:4**)۔
لفظ **logion** (کلام) توریت وچ پرمیشور دے شبداں دیلئے استعمال ہوا ہے (بحوالہ گنتی **24:4,16** استعثنا **33:9** زبُور **119:67** یسعیاہ **5:24;28:13**)۔ یہ نویں عہد نامے وچ ایسی معنوں وچ متواتر استعمال ہوا ہے (بحوالہ اعمال **7:38** عبرانیوں **5:12** پہلا پطرس **4:11**)۔

**3:3**۔"اگر"۔یہ پہلے درجے دا مشروُط فقرہ ہے جو لکھاری دے نُکتہ نظر اتے اپنے ادبی مقاصد سے دُرست متصور ہوتا ہے۔ آیات **5** اتے **7** وی پہلے درجے دے مشروُط فقرے نیں۔

**3:3** **NASB ,NKJV** "اگر بعض بے وفا نکِلے"
**NRSV ,JB** "اگر بعض اِیماندار نہ سگّے"۔
**TEV** "اوہناں وچ سے بعض اِیماندار نہ نِکلے تو دیاں ہوا"۔

یہ یاں تو انفرادی اسرائیلی دا حوالہ ہے (1) بے وفائی یاں (2) **YHWH** یہواہ وچ شخصی ایمان نہ رکھنا۔ یہ شعوری طور پرمیشور دے غیر مشروُط وعدوں اتے انسانی رد عمل دے مشروُط کموں سے جوڑنا مُشکل ہے۔ بحرحال یہ بائبل دا قول محال ہے (بحوالہ **3:4-5**)۔ پرمیشور وفادار ہے تب وی جب ااوہدے لوگ وفادار ننیں نیں (بحوالہ ہوسیع **1,3**)۔

☆۔"باطِل"۔ دیکھئیے درج ذیل خصُوصی موضوع۔

## خصُوصی موضوع: باطل اتے منسوُخ (KARTARGEO)

یہ (**kartargeo**) پولوُس دا اک پسندیدہ لفظ تھا۔ ااوہنے ایسے کم از کم پچیس مرتبہ استعمال دیاں مگر ایس دی بہت وسیع لغوی دسترس ہے۔

ا۔ ایس دی بُنیادی لسانواںتی جڑ **argos** سے ہے جس دا مطلب

۱۔ بے حرکت

۲۔ بے دار

۳۔ استعمال نہ دیاں گیاں ہو

۴۔ بے فائدہ

۵۔ بے اثر

ب۔ **kata** دے ساتھ مرکب ایس اظہار دیلئے استعمال ہوتا تھا

۱۔ بے حرکتی

۲۔ بے فائدہ ہونا

۳۔ اوہ جو منسُوخ دیاں گیاں ہو

۴۔ اوہ جو جس دے ساتھ دیاں جائے

۵۔ اوہ جو مکمل طور بے اثر ہو

ج۔ یہ اک مرتبہ لوُقا وچ بے ثمر نُوں بیان کرنے دیلئے استعمال ہُواء ایس لئے بے فائدہ درخت (بحوالہ لوُقا **13:7** )

د۔ پولوُس ایسے دو بُنیادی طور تشبیہی معنوں وچ استعمال کرتا ہے

۱۔ پرمیشور دا بے اثر چیزیں بنانا جو انسانوں دے مخالف ہوں ۔

ا۔ انسانوں دی پاپگار فطرت ۔ رومیوں **6:6**

ب۔ مـوُسـویٰ شـریـعـت ، پرمیشور دا ”نسل“ بڑھانے دے وعدے دے حوالے سے ۔ رومیوں **4:14** گلتیوں **3:17;5:4,11** افسیوں **2:15**

ج۔ روحانی قوتیں ۔ پہلا کرنتھیوں**15:24**

د۔ ”پاپ دا شخص“ ۔ دوُسرا تھسلنیکیوں**2:8**

ر۔ جسمانی موت ۔ پہلا کرنتھیوں**15:26** دوُسرا تمیتھیس**1:16** (عبرانیوں **2:14** )

۲۔ پرمیشور پُرانے (عہد، دور) نُوں نویں دے ساتھ بدلتا ہے ۔

ا۔ موُسویٰ شریعت سے متعلقہ چیزیں ۔ رومیوں **3:3,31;4:14** دوُسرا کرنتھیوں**3:7,11,13,14**

ب۔ بیاہ سے متعلقہ شریعت دا استعمال ۔ رومیوں **7:2,6**

ج۔ ایس دور دی چیزیں ۔ پہلا کرنتھیوں**13:8,10,11**

د۔ یہ جسم ۔ پہلا کرنتھیوں**6:13**

ر۔ ایس دور دے رہنما ۔ پہلا کرنتھیوں**1:28;2:6**

ایس لفظ دا کئی مختلف انداز وچ ترجمہ ہُوا ہے مگر ایس دا بُنیادی مطلب کسی چیز نُوں بے اثر، بے دار، بے فائدہ، غیر موُثر بنانا ہے مگر ضروری ننیں کہ اُس دا وجود ختم کردیاں جائے یاں تباہ کردیاں جائے ۔

**3:4**۔ **NASB**۔”ایسا کوی نہ ہو“۔

**NKJV ,TEV**۔”ہرِگز ننیں “۔

**NRSV**۔” کسی طرح وی ننیں “

**JB**۔” یہ ہو ننیں سکتا“۔

یہ ترجیحی صُورت دا بہت کم استعمال ہے جو کوئی خواہش یاں دُعا نُوں ظاہر کرتا ہے اتے ایس دا ترجمہ نہ دیاں جائے۔”ایسا

کوی نہ ہو“۔ یہ حیران کُن غیر یقینی دا محاتیہ پولُوس اکثر اپنے تنقیدی سلسلے دی تکنیک دی بنا پر استعمال کرتا تھا (بحوالہ 3:4,6,31;6:2,15;7:7,13;9:14;11:1 پہلا کرنتھیوں6:15 گلتیوں 2:17;3:21;6:14 )۔ یہ اُس دا قیاسی دعویٰ سے اندار دا اک انداز تھا۔ غور کریں کہ کس طرح ادبی انداز سے پولُوس فرضی اعتراضات دے سوالات اتے بیانات سے اندار کرتا ہے :

۱۔ ”ایسا کوی نہ ہو“، آیات 4,6

۲۔ ”بلکہ پرمیشور سچا ٹھہرے اتے ہر اک آدمی جھوٹا“، آیت 4

۳۔ ”(وچ یہ گل انسان دی طرح کہتا ہوں)“، آیت 5

۴۔ ”(اتے ہم پر یہ تہمت لگائی وی جاتی ہے اتے بعض کہتے نیں)“، آیت 8

☆۔”بلکہ پرمیشور سچّا ٹھہرے اتے ہر اک آدمی جھوٹا“۔یہ زمانہ حال وسطی صیغہ امر ہے ۔ یہ بناوٹ فاعل دی جاری صُورت پر زور دیندی ہے ۔ پرمیشور وفادار ہے اتے سچا ہے ، انسان بے وفا نیں اتے جھوٹے نیں ۔ یہ زبُور 116:11 دا اشارہ ہے اتے اُس سے مماثلت رکھتا ہے جو ایوب نُوں 32:2;40:8 وچ سیکھنا ہے۔
ایس باب وچ پاپگاری دے عالمگیر اجزا پر غور کریں جو پولُوس pas (سب، ہر اک)دے استعمال سے آیات 4,9,12,19,20,23,24 وچ نمائندگی کرتا ہے لیکن پربھو دی تمجید کریں اتے سب دیلئے مُکتی دی عالمگیر دعوت دی وی (بحوالہ 3:22 )۔

☆۔چنُانچہ لِکھا ہے کہ “۔لغوی، یہ لکھا ہوا ہے اتے لکھا رہا جائے گا ۔ یہ اک کمل مجھول علامتی ہے ۔ یہ پرمیشور دی کتاب مُقدس دی ہدایت دے دعویٰ دیلئے تکنیدی محاتیہ بن گیاں (بحوالہ متی 5:17-19 )۔ یہ زبُور 51:4ہفتاوی وچ سے اقتباس ہے ۔

3:5۔”اگر“ ۔یہ پہلے درجے دا مشرُوط فقرہ ہے جو لکھاری دے نُکتہ نظر اتے اپنے ادبی مقاصد دے حوالے سے دُرست متصور ہوتا ہے ۔ آیات 3 اتے 7 وی پہلے درجے دے مشرُوط فقرے نیں ۔

☆۔”اگر ساڈی ناراستی پرمیشور دی خُوبی نُوں ظاہِر کرتی ہے “۔یہ اسم ضمیر ”ساڈی“ مجموعی معنوں وچ پولُوس اتے تمام یہودیوں دا حوالہ ہونا چاہئیے۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع 1:17 پر۔

☆۔”تو ہم دیاِ کنیں ؟“۔پولُوس تنقیدی انداز اپنا رہا ہے (بحوالہ 3:5;7:7;8:31;9:14,39 )۔ پولُوس قیاسی اعتراض دے استعمال سے اپنی پیشکش دی وضاحت کر رہا ہے (بحوالہ ملادی 1:2,6,7,12,13;2:14,17;3:7,13,14 )۔

☆۔ NASB۔”مَیں یہ گل اِنسانوں دے انداز وچ کرتا ہُوں “۔
NKJV۔”مَیں یہ گل اِنسان دی طرح کہتا ہُوں “
NRSV۔”مَیں یہ گل اِنسانوں دی سی کرتا ہُوں “۔
TEV۔”مَیں اِنسانوں دی طرح یہ گل کرتا ہُوں“۔

JB۔"مَیں یہ گل اِنسانوں دے اِنداز وچ ہی کرتا ہُوں "۔
پولُوس اکثر اپنی الہیاںتی بحث وچ انسانی منطق استعمال کرتا ہے (بحوالہ 6:19 پہلا کرنتھیوں9:8 گلتیوں 3:15 )۔ یہاں یہ قیاںسی اعتراض دے دعویٰ سے اندار دے انداز دے طور استعمال ہوا ہے۔

**3:7-8** ۔ یہاں آیاںت 5 اتے 7 دے درمیان اک واضح متوازی ہے۔ پولُوس یاں تو (1) تنقید دی ادبی تکنیک دا استعمال جاری رکھتا ہے ، اک قیاںسی اعتراض (بحوالہ 9:14,30 ;3:5,7;7:7;8:31 ) یاں (2) اپنی ایمان دی بنا پر تعلیم دی واجبیت پر تنقیددے رد عمل دے طور (بحوالہ آیت 8 )۔
پولُوس وضاحت ننیں کرتا اتے نہ ہی اُس الزام دا جواب دیندا ہے لیکن مُوثر انداز وچ اُس دی مُذمت کرتا ہے۔ یہ وی مُمکن ہے کہ آزاد غیر جاندار واجبیت صرف ایمان دی بدولت پر اعتراض یہ ہو کہ یہ گُمراہی یاں زیاںدہ بے وفائی دی نافرمانی دی طرف لے جائے گا۔ پولُوس یقین رکھتا تھا کہ کہ مفت فضل نئی رُوح اتے تُشکر دی زندگی دے ذریعے مسیح دی طرح ہونے دی طرف لے جاتا ہے ۔ یہودی، یونانی اخاقی قدردان اتے پولُوس تمام اپنی تبدیلی وچ اخلاقی طرز زندگی چاہتے سگے۔ لیکن یہ کسی بیرونی شرعی اقدار دی پاسداری سے ننیں آتی بلکہ نویں دل سے (بحوالہ یرمیاہ 31:31-34 حزقیاںل 26:22-32 )۔
**3:7**۔"اگر"۔یہ پہلے درجے دا مشرُوط فقرہ ہے (آیاںت 3 اتے 5 وی) جو لکھاری دے نپکتہ نظر اتے اپنے ادبی مقاصد سے دُرست متصور ہوتا ہے ۔

☆۔"ااوہدے جلِال"۔دیکھئیے نوٹ 3:23 پر۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت: 3:9-18

۹۔پس دیاں ہُوا؟دیاں ہم کُچ فضِیلت رکھتے نیں؟بالکل ننیں کیوں جے ہم یہُودِیوں اتے یوُنانیوں دونوں پر پیشترہی یہ اِلزام لگا چکُے نیں کہ اوہ سب دے سب گُناہ دے ماتحت نیں۔۱۰۔چنُانچہ لِکھا ہے کہ کوئی راستباز ننیں۔ اک وی ننیں ۔۱۱۔کوئی سمجھ دار ننیں ۔کوئی پرمیشور دا طالبِ ننیں ۔۱۲۔سب گُمراہ نیں سب دے سب نِکمے ؔبن گئے کوئی بھلائی کرنے والا ننیں ۔اک وی ننیں ۔۱۳۔اوہناں دا گلا کھُلی ہُوئی قبر ہے اوہناںہوں نے اپنی زِبانوں سے فریب دِیاں اوہناں دے ہونٹوں وچ سانپوں دا زِہر ہے ۔۱۴۔اوہناں دا مُنہ لَعنت اتے کڑواہٹ سے بھرا
ہے ۔۱۵۔اوہناں دے قدم خُون بہانے دے لِئے تیز رَو نیں ۔۱۶۔اوہناں دی راہوں وچ تباہی اتے بد حالی ہے ۔۱۷۔اتے اوہ سلامتی دی راہ سے واقفِ نہ ہوُئے۔۱۸۔اوہناں دی آنکھوں وچ پرمیشور دا خوَف ننیں ۔

**3:9**۔"دیاں ہم کُچ فضِیلت رکھتے نیں ؟"۔ایس نُکتہ پر گرائمر مبہم ہے ۔ یہ واضح ہے کہ ایس حوالے دی اہم سچائی یہ ہے کہ تمام انسانوں نُوں پرمیشور دے فضل دی ضرورت ہے(بحوالہ 3:9,19,23;11:32 گلتیوں 3:22 )۔ بحرحال یہ معلوم ننیں ہے کہ آیاں خاص حوالہ یہودیوں دا تھا (پولُوس اتے ااوہدے ساتھی لوگ بحوالہ TEV,RSV ) یاں مسیحیوں دا (پولُوس اتے ااوہدے ساھی ایماندار پرمیشور دے فضل دے علااوہ)۔ یہودیوں نُوں گو کُچ فضیلتیں سگیں (بحوالہ آیاںت 9:4-5;1-2 ) لیکن یہ

فضیلتیں اوہنانیں اتے وی زیادہ ذمہ دار بناتی نیں ۔ تمام انسان رُوحانی طور گُمراہ نیں اتے اوہنانیں پرمیشور دے فضل دی ضرورت ہوتی ہے۔
اصطلاح "کُج" نُوں چند عُلما مجہول صوت بجائے وسطی صوت دے سمجھتے نیں جس دا نتیجہ "برتر ہونا" ہے۔
رومیوں اکثر پولُوس دے خطوط وچ سے سب سے زیادہ مُقامی طور پر غیر جانبدار سمجھا جاتا ہے ۔ بہت سے پولُوس دے خط مُقامی ضرورت یاں بحران (واقعاتی دستاویز) نُوں مخاطب کرتے نیں ۔ بحرحال ایمان رکھنے والے یہودی رہنمائوں اتے ایمان رکھنے والے غیر قوموں دے رہنمائوں دے درمیان حسد ابواب **9-11** دی عبارتوں دا پس منظر ہو سکتا ہے۔

☆۔"پاپ دے ماتحت "۔پولُوس برگشتہ انسانوں پر "پاپ" نُوں حاوی حاکم دے طور پر ظاہر کرتا ہے (بحوالہ **6:16-23** )۔

**3:10-18**۔"چنُانچہ لِکھا ہے کہ"۔یہ فقرہ آیت **4** وچ وی آیاں ہے ۔ درج ذیل بیانات پُرانے عہد نامے دے اقتباسات دے انسانی جسم دے استعاروں دے استعمال دا سلسلہ ہے جو انسان دی برگشتگی پر زور دیتے نیں : **(1)** آیاںت **10-12** وعظ **7:20** یاں زبُور **14:1-3** ؛ **(2)** آیت **13** زبُور **5:9** یاں **140:3** ؛ **(3)** آیت **14** زبُور **10:7** ؛ **(4)** آیاںت **15-17** یسعیاںہ **59:7-8** اتے امثال **1:16** اتے **(5)** آیت **18** زبُور **36:1** ۔ یہ حیرانگی دی گل ہے کہ پولُوس یسعیاںہ **53:6** استعمال ننیں کرتا۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت :3:19-20

**۱۹**۔اب ہم جانتے نیں کہ شرِیعت جُو کُج کہتی ہے اوہناں سے کہتی ہے جو شرِیعت دے ماتحت نیں تاکہ ہر اک دا مُنہ بند ہو جائے اتے ساری دُنیا پرمیشور دے نزدِیک سزا دے لائقِ ٹھہرے ۔**۲۰**۔کیوں جے شرِیعت دے اعمال کوئی بشر ااوہدے حضُور راستباز ننیں ٹھہرے گا ۔ایس لِئے کہ شرِیعت دے وسِیلہ سے پاپ دی پہچان ہی ہوتی ہے ۔

**3:19**۔"ہم جانتے نیں "۔دیکھئیے نوٹ **2:2** پر

☆۔"شرِیعت"۔ایس سیاںق و سباق وچ یہ مُکمل پُرانے عہد نامے دا حوالہ ہے کیوں جے ایس وچ آیاںت **10-18** وچ اقتباسات دا حوالہ دیاں گیاں ہے ۔ پولُوس "شریعت" نُوں ظاہر کرتا ہے جیسے ااوہنے آیت **9** وچ "پاپ " نُوں دیاں تھا (بحوالہ **6:16-23** )۔

☆۔"جو شِریعت دے ماتحت نیں"۔یہ مُنفرد طور پر یہودیوں اتے غیر قوموں وچ تبدیل ہونے والوں دا حوالہ ہے حالانکہ یہ کہا جا سکتا ہے کہ بہت سے پُرانے عہد نامے دے اقتباسات غیر قوموں دا حوالہ نیں ۔

☆۔" **NASB**۔"ہر اک دا مُنہ بند ہو جائے ساری دُنیا پرمیشور دے نزدِیک سزا دے لِئے ٹھہرے "۔
**NKJV**۔"ہر اک دا مُنہ بند ہو جائے اتے ساری دُنیا پرمیشور دے نزدِیک سزا دے لائِق ٹھہرے"۔
**NRSV** ۔"ہر اک کمُنہ بند کر دِیاں جائے گا اتے تمام دُنیا پرمیشور دے پاس سزا دے لائِق ٹھہرے"۔
**TEV**۔"اتے ہر اک دا مُنہ بند ہو جائے اتے ساری دُنیا پرمیشور دے نزدیک واجب سزا ٹھہرے"۔
**JB**۔"اتے ہر اک دا مُنہ بند کر ہو جائے اتے ساری دُنیا پرمیشور دے پاس سزا دے لِئے واجب ٹھہرے "۔

یہ باب 1:18-3:20 دا اہم موضوع ہے جس دا خُلاصّہ 3:23 وچ دیاں گیاں ہے ۔

☆۔"ہر اک دا مُنہ"۔ آیات 19-20 وچ بہت سے فقرات نیں جو انسانیت دا اشارہ کرتے نیں ۔

۱۔ "ہر اک مُنہ"، آیت 19

۲۔ "ساری دُنیا"، آیت 19

۳۔ "کوئی بشر"، آیت 20

3:20۔"کیوں جے شرِیعت دے اِعمال سے کوئی بِشر ااوہدے حُضور راستباز نہ ٹھہرے گا"۔یہ زبُور 143:2 دا اشراہ ہے لیکن جمع فقرے دے ساتھ۔ یہ پولُوس دی خُوشخبری دا اہم پہلو تھا (بحوالہ گلتیوں 2:16;3:11 )۔ فرمانبردار فریسی دے طور پولُوس واضح طور پر اندرونی سلامتی مہیاں کرنے دیلئے مذہبی سرگرمی اتے دارکردگی دی نا اہلیت نُوں بخُوبی جانتا تھا

☆۔ NASB, NRSV "شرِیعت دے سبب سے ہی پاپ دی پہچان ہوتی ہے"۔

NKJV "ایس لِئے شِریعت دے وسیلہ سے پاپ دی پہچان ہی ہوتی ہے"۔

TEV "ایس لِئے کہ شِریعت سے ہی آدمی نُوں پاپ دی پہچان ہوتی ہے"۔

JB "ایس لِئے کہ شِریعت دے وسیلہ سے پاپ دی پہچان ہوتی ہے "۔

یہ پُرانے عہد نامے دا اک مقصد تھا۔ یہ کوی وی برگشتہ انسان دی مُکتی دیلئے نہ تھا۔ ایس دا مقصد پاپ نُوں ظاہر کرنا تمام انسانوں نُوں پرمیشور دے رحم دی طرف لانا تھا(بحوالہ 4:15;5:13,20;7:7 گلتیوں 3:19-22,23-29 )۔

## سوالات برائے مباحثہ:

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے روُح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

یہ سوالات برائے مباحثہ آپ دی معاونت دے لئے فراہم کئے گئے نیں تا کہ آپ کتاب دے اس حصئے دے اہم معاملات پر سوچ بچار کرسدیں۔ یہ حتمی ننیں بلکہ محض آپ دے خیالات نُوں اُبھارنے دیلئے نیں۔

1۔ یہودیوں دی بے وفائی کیویں پرمیشور دے وعدے نُوں مُتاثر کرتی ہے (3:3-4) ؟۔

2۔ دیاں یہودی ہونے دے سبب پرمیشور دے حضُور کوئی فائدہ ہے (3:1-8) ؟

3۔ آیات 5-8 وچ قیاسی تنقید دا نُکتہ دیاں ہے ؟

4۔ دیاں کوئی کیویں زندگی بسر کرتا ہے حقیقی طور پر کوئی معنی رکھتا ہے اگر راستبازی ایمان دے وسیلے سے فضل وچ کموں سے ہٹ کر ہو(3:8) ؟

5۔ مُکمل سُپرد گی دا الہیاں‌تی تصور دیاں ہے (3:10-18) ؟

6۔ مُوسوئ شریعت یاں عام طور پر شریعت دا دیاں مقصد ہے (3:20 گلتیوں 3:24-25 )؟

7 ۔ ابواب 1-3 وچ شیطان دا ذکر دیوں ننیں ہے حالانکہ یہ انسانی گُمراہی پر گل چیت کرتے نیں ؟

## رومیوں 3:21-31 دے سیاں‌ق و سباق دی بصیرت:

ا۔ رومیوں 3:21-31 ، 1:18-3:20 دا موسمیاں‌تی خُلاصّہ اتے 1:16-17 دا مفہوم ہے ۔

ب۔ یہ ایمان سے واجبیت دا مذہبی دستاویز دا موسمیاں‌تی خُلاصّہ اصلاح داروں دی درج ذیل خصُوصیاں‌ت رکھتا ہے :

ا ۔ مارٹن لُوتھر دے بقول "اہم نُکتہ اتے خط دا اہم مرکزی مقام بلکہ مُکمل بائبل دا"؛

۲۔ جون دیلون دے بقول "پُوری بائبل وچ مُمکنہ طور کوئی حوالہ ننیں جو اتنی وضاحت سے پرمیشور دی مسیح وچ راستبازی نُوں سامنے لاتا ہے"۔

ج۔ یہ تبلیغی مسیحیت دی الہیاں‌تی رُو ہے ۔ ایس سیاں‌ق و سباق نُوں سمجھنا مسیحیت نُوں سمجھنا ہے ۔ یہ دو پیروں دے خُلاصّہ وچ خُوشخبری ہے جیسے کہ یوحنا 3:16 اک آیت وچ خُوشخبری ہے

یہ پولُوس دی خپوشخبری دی پیش کش دا دل اتے روُح ہے ۔ تین اہم تشریحی سوالات درج ذیل نیں :

ا ۔ اصطلاح "شریعت" دا دیاں مطلب ہے ؟

۲۔ فقرہ "پرمیشور دی راستبازی" دا دیاں مطلب ہے ؟

۳۔ اصطلاھات "ایمان" اتے "یقین" دا دیاں مطلب ہے ؟

د۔ وچ آیت 22 وچ لفظ "سب" (بحوالہ آیت 29 ) اتے آیت 23 وچ لفظ "سبب" دیلئے پرمیشور دا شُکر گُزار ہوں (بحوالہ 5:15,17;6:23 )

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:3:21-26

۲۱۔مگر اِب شرِیعت دے بغَیرپرمیشور دی راستبازی ظاہِر ہُوئی ہے جِس دی گواہی شرِیعت اتے نبیوں سے ہوتی ہے
۔۲۲۔یعنی خپدا دی اوہ راستبازی جو یِسُوعؔ مسِیح پر اِیمان لانے سے سب اِیمان لانے والوں نُوں حاصِل ہوتی ہے کیوں جے کُج
فرق ننیں ۔۲۳۔ایس لِئے کہ سب نے پاپ دیاں اتے پرمیشور دے جلال سے مُحروم نیں ۔۲۴۔ مگر ااوہدے فضل دے سبب سے اُس
مُخلصی دے وسیلِہ سے جو مسیِح یِسُوعؔ وچ ہے مُفت ٹھہرائے جاتے نیں ۔۲۵۔اُسے خدا نے اُس خون دے باعِث اک ایسا کفاّرہ
ٹھہرایاں جو اِیمان لانے سے فائدہ مند ہو تاکہ جو گُناہ پیشتر ہو چُدے سگے اتے جِن سے پرمیشور نے تَحمُّل کردے طرح دی تھی
اوہناں دے بارے وچ اوہ اپنی راستبازی ظاہِر کرے ۔۲۶۔بلکہ اُسی وقت اُس دی راستبازی ظاہِر ہو تاکہ اوہ خُود وی عادِل رہے
اتے جو یِسُوعؔ پر اِیمان لائے اُس نُوں وی راستباز ٹھہرانے والا ہو۔

3:21۔"مگر اب"۔پولُوس پُرانے عہد دا نویں عہد سے موازنہ کررہا ہے ، پُرانے دور دی بغاوت دا نویں دور دی راستبازی سے ۔ یہ پھر آیت 26 دے "موجودہ وقت" دے متوازی ہے (بحوالہ 6:22;7:6 سے "لیکن اب")۔

☆۔"شرِیعت دے بغَیر"۔یہ اکثر معلوم کرنا مُشکل ہے کہ آیاں پولُوس اِن ابتدائی ابواب وچ موسویٰ شریعت دا حوالہ دے رہا (NASB) یاں عام طور پر دستوروں دا (NRSV,TEV,NJB,NIV) ۔ ایس سیاںق و سباق وچ یہودی شریعت پولُوس دی بحث وچ زیاںدہ موزوں ہے ۔ تمام انسانوں نے چاہے اندرونی یاں بیرونی ہر قسم دے اخلاقی، مُعاشرتی رہنمائیوں دی پامالی دی ہے۔ ہمارا مسئلہ بطور برگشتہ انسان یہ ہے کہ ہم اپنی ذاتی مرکز نگاہ خواہشات دے بجائے کسی قسم دی راہنمائی پسند ننیں کرتے (بحوالہ پیدائش 3 )۔

☆۔ NASB "پرمیشور دی راستبازی"۔

NKJV ,NRSV "پرمیشور دی راستبازی"۔

TEV "پرمیشور دا لوگوں نُوں اوہناں وچ راست ٹھہرانے دا انداز"۔

NJB " پرمیشور دی مُکتی دی راستبازی "۔

یہاں "راستبازی" دے ساتھ کوئی کمل جُز ننیں ہے۔ یہ پرمیشور دے کردار دا حوالہ ننیں ہے بلکہ پرمیشور دا پاپگار لوگوں نُوں مُعافی اتے قبُولیت دینے دا انداز ہے۔ یہ ضروری فقرہ رومیوں 17-1:16 دے الہیاںتی موضوع وچ استعمال ہوا تھا۔ یہ واضح طور پر ظاہر دیاں گیاں طریقہ دار مصلُوب ایشو مسیح وچ ایمان ہے (بحوالہ آیت 22,24-26 )۔

حقیقت یہ ہے کہ یہ اصطلاح (dikaiosone) اتے ایس دے ماخذ (دیکھئے نوٹ 2:13 پر) ایس سیاںق و سباق وچ اتنے اکثر ایس دی اہمیت ظاہر کرنے دیلئے استعمال ہوئے نیں (بحوالہ
1:17;3:5,21,22,25,26;4:3,5,6,9,11,13,22;5:17,21;6:13,16,18,19,20;8:10;9:28,30,31;10:3,4,5,6,10,17
)۔ یہ یونانی اصطلاح پُرانے عہد نامے دے تعمیری استعارے (isadak) جو کہ "معیاںر" یاں "ماپنے دے آلے" سے ہے۔ معیاںر خُود پرمیشور ہے ۔ یہ اصطلاح پرمیشور دے کردار دی عکاسی کرتی ہے جو مفت برگشتہ انسان نُوں مسیح دے وسیلے سے دیاں جاتا ہے (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں5:21 )۔ اپنی ضرورت دا اقرار کرنا اتے پرمیشور دی نعمت نُوں قبُول کرنا پُر تکبر اتے ذاتی مرکز نگاہ انسان دیلئے اتنا ذلت آمیز ہے اتے تھا خاصکر شرعی، مذہبی انسان دیلئے۔ دیکھئے خصُوصی موضوع 1:17 پر۔

☆۔ "ظاہِر ہُوئی ہے"۔یہ فقرہ 1:17 سے بہت مماثلت رکھتا ہے ۔ بحرحال فعل فرق ہے ۔ فعل دا یہاں ترجمہ "ہوئی ہے اتے واضح ظاہر ہونا جاری رکھے گی" ہوسکتا ہے۔ یہ اک کمل مجہول علامتی ہے جبکہ 1:17 وچ مترادف زمانہ حال مجہول علامتی ہے ۔ پرمیشور نے خُوشخبری نُوں واضح طور پر پُرانے عہد نامے اتے ایشو وچ ظاہر دیاں ہے۔

☆۔"جِس دی گواہی شِریعت اتے نبیوں سے ہوتی ہے "۔یہ عبرانی قونین دی تین تقسیموں وچ سے دو دا حوالہ ہے (شریعت، نبیوں اتے تحاریر)۔ یہ پہلے دو مُکمل دے حوالے دیلئے استعمال ہوئے سگے (دیکھئیے نوٹ 3:19 پر)۔ یہ واضح طور پر ظاہر کرتا ہے کہ خُوشخبری بُنیادی صُورت وچ پُرانے عہد نامے وچ تھی (بحوالہ لُوقا 24:27,44 اعمال 10:43 )۔ یہ کوئی بعد دا خیاںل، "دوُسرا منصُوبہ" یاں آخری لمحے دا پروگرام نہ تھا (بحولہ 1:2 )۔

3:22۔"یسُوعؔ مسیح پر اِیمان لانے سے "۔یہ لغوی طور "ایشو مسیح پر ایمان لانا" ہے۔یہ ملدیندی تعمیر ہے۔ یہ گلتیوں 2:16 اتے فلپئیوں 3:9 وچ وی دہرایاں گیاں ہے اتے ایس دے ساتھ ساتھ ایسی طرح دی صُورت وچ رومیوں 3:26 گلتیوں 2:16,20;3:22 وچ وی۔ ایس دا مطلب (1) ایمان یاں ایشو دی وفاداری (موضوعاتی ملدیندی) یاں (2) ایشو بطور ساڈے ایمان دا مرکز (فاعلی ملدیندی) ہے۔ ایسی طرح دی گرائمر دی بناوٹ گلتیوں 2:16 وچ نمبر 2 نُوں بہترین انتخاب بناتی ہے۔ یہ پرمیشور دی راستبازی دے اہم پہلو نُوں ظاہر کرتا ہے۔ یہ مسیح دی راستبازی ہے جو کسی دی زندگی وچ پرمیشور دی مسیح دے وسیلے سے مفت نعمت نُوں عملی بناتی ہے (بحوالہ 4:5;6:23) جو ایمان / یقین / بھروسے دے ساتھ قبُول دی جانی چاہئیے (بحوالہ افسیوں 2:8-9) اتے روز مرہ دی زندگی وچ بسر دی جانی چاہئیے (بحوالہ افسیوں 2:10)۔

☆۔"سب نُوں"۔خُوشخبری سب انسانوں دیلئے ہے (بحوالہ آیت 24 یسعیاہ 53:6 حزقیاںل 18:23,32 یوحنا 3:16-17;4:42 پہلا تمیتھیس 2:4;4:10 طیطس 2:11 دوُسرا پطرس 3:9 پہلا یوحنا 4:14)۔ دیاں ہی عظیم سچائی ہے۔ ایسے بائبل دے چُنائو دی سچائی دے توازن وچ ہونا چاہئیے۔ پرمیشور دا چُنائو مصمم ارادے دے اسلامی نظریے وچ نہ سمجھا جائے نہ ہی الٹرا دیلونازم معنی یعنی کُچ بمقابلہ دیگر، بلکہ عہد دے معنوں وچ۔ پُرانے عہد نامے دا چُنائو خدمت دیلئے تھا نہ کہ فضیلیت دیلئے۔ پرمیشور نے برگشتہ انسان نُوں کفارے دا وعدہ دیاں (بحوالہ پیدائش 3:15)۔ پرمیشور اسرائیل دے ذریعے تمام انسانوں نُوں بُلاتا ہے اتے چُنتا ہے (بحوالہ پیدائش 12:3 خروج 19:5-6)۔ پرمیشور مسیح وچ ایمان دے وسیلے سے چُنتا ہے۔ پرمیشور ہمیشہ مُکتی وچ شروعات کرتا ہے (بحوالہ یوحنا 6:44,65)۔ افسیوں 1 اتے رومیوں 9 بنائے پیشتر سے دی مذہبی تعلیم پر بائبل دے مضبوط حوالے نیں جن پر اگسٹین اتے دیلون نے الھیاںتی زور دیاں۔
پرمیشور ایمانداروں نُوں نہ صرف مُکتی (راستبازی) دیلئے چُنتا ہے بلکہ پادیزگی دیلئے وی (بحوالہ افسیوں 1:4 کُلسیوں 1:12)۔ یہ درج ذیل سے متعلقہ ہو سکتا ہے : (1) ساڈی مسیح وچ حیثیت (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں5:21) یاں (2) پرمیشور دی اپنے فرزندوں وچ اپنا کردار پیدا کرنے دی خواہش (بحوالہ رومیوں 8:28-29 گلتیوں 4:19 افسیوں 2:10)۔ پرمیشور دی اپنے فرزندوں دیلئے مرضی اک دن عالم اقدس اتے اب مسیح دی طرح ہونا ہے۔
دیکھئیے خصُوصی موضوع: چُنائو / منزل مقصود اتے الھیاںتی توازن دی ضرورت 8:33 پر۔

☆۔"سب اِیمان لانے والوں نُوں"۔ایشو نے سب انسانوں دیلئے اپنی جان دے دی۔ عملی طور پر سب مُکتی پا سکتے ہین۔ یہ انسانوں دی ذاتی قبُولیت ہے جو راستباز ایشو نُوں اوہناں دی زندگیوں وچ عمل پیرا کر سکتی ہے (بحوالہ 1:16 یوحنا 1:12;3:16;20:31 رومیوں 10:9-13 پہلا یوحنا 5:13)۔ بائبل وقف کردہ راستبازی، ایمان اتے توبہ دیلئے دو معیارر پیش کرتی ہے (بحوالہ مرقس 1:15 اعمال 3:16,19;20:31 اتے دیکھئیے نوٹ 1:5 پر)۔ یہ عبارت واضح طور مُکتی دے عالمگیر پہلو نُوں ظاہر کرتی ہے لیکن تما تر مُکتی ننیں پائیں گے۔

☆ ۔"کیوں جے کُچ فرق ننیں "۔صرف اک ہی راستہ ہے اتے اک ہی شخص جس دے وسیلے سے سب انسان (یہودی اتے غیر قووچ) مُکتی پا سکتیں نیں (بحوالہ یوحنا 10:1-2,7;11:25;14:6)۔ کوئی وی مسیح وچ ایمان دے وسیلے سے مُکتی پا سکتا ہے (بحوالہ 1:16;4:11,16;10:4,12 گلتیوں 3:28 کُلسیوں 3:11)۔

**3:23-26** ۔ یہ یونانی وچ اک فقرہ ہے ۔

**3:23**۔ **NASB, NKJV, NRSV** ۔"ایس لِئے کہ سب نے پاپ دیاں اتے پرمیشور دے جلال سے مُحروم نیں۔"
**TEV**۔"سب آدمیوں نے پاپ دیِا اتے جلِال سے مَحروم نیں"۔
**JB**۔"سب نے پاپ دیاں اتے جلال سے مُحروم نیں"۔

یہ **1:18-3:20** دا خُلاصّہ ہے ۔ ہر کسی نُوں مسیح دے وسیلے سے مُکتی دی ضرورت ہے (بحوالہ **3:9,19;11:32** گلتیوں **3:22** یسعیاہ **53:6** )۔ "پاپ دیاں" مضارع عملی علامتی ہے جب کہ "محروم نیں" زمانہ حال وسطی علامتی ہے ۔ مُمکنہ طور پر یہ فقرہ دونوں انسان دی مجموعی آدم وچ برگشتگی (بحوالہ **5:12-21** ) اتے اُس دا مسلسل انفرادی بغاوت دا عمل۔ کوئی وی جدید انگریزی ترجمہ خاص طور پر ایس فرق دی عکاسی ننیں کرتا۔ یہ آیت الہیاں‌تی طور پر آیت **21** سے تعلق رکھتی ہے جبکہ یہ براہ راست آیت **24** سے تعلق ننیں رکھتی۔

☆۔"پرمیشور دا جلال"۔ دیکھئیے درج ذیل خصُوصی موضوع۔

## خصُوصی موضوع: جلال

بائبل دے "جلال" دے نظریہ دی تعریف کرنا دقیق ہے۔ ایمانداروں دا جلال یہ ہے کہ اوہ خُوشخبری نُوں سمجھیں اتے پربھو دی تمجید کریں نہ کہ اپنی (بحوالہ **1:29-31** یرمیاہ **9:23-24** )۔

پُرانے عہد نامے وچ"جلال"**(kbd)** دیلئے سب سے زیاں‌دہ عام عبرانی لفظ اصل وچ اک تجارتی اصطلاح تھی جوپیمانے سے مناسبت رکھتی تھی ("بھاری ہونا")۔ کہ اوہ جو بھاری چیز ہوتی تھی اوہ زیاں‌دہ قدروقیمت رکھتی تھی یاں بیش قیمت ہوتی تھی۔ اکثر لفظ دے ساتھ روشن ہونے دا نظریہ شامل کردیاں جاتا تھا تا کہ پرمیشور دا جلال ظاہر دیاں جا سدے(بحوالہ خروج **19:16-18;24:17** یسعیاہ **60:1-2** )۔ اوہ ادیلا ہی جاہ و حشمت رکھتا ہے اتے عزت دے لائق ہے۔ اوہ برگشتہ انسان دے دیکھنے دیلئے بہت تابناک ہے (بحوالہ خروج **33:17-23** یسعیاہ **6:5** )۔ **YHWH** یہواہ صرف مسیح دے ذریعے سے ہی جانا جا سکتا ہے (بحوالہ یرمیاہ **1:14** متی **17:2** عبرانیوں **1:3** یعقوب **2:1** )۔

اصطلاح "جلال" کسی حد تک مبہم ہے : **(1)** یہ "پرمیشور دی راستبازی" دے متوازی ہوسکتا ہے ؛ **(2)** یہ "پادیز گی" یاں "پرمیشور دی کملیت" دا حوالہ ہو سکتا ہے ۔ یاں **(3)** یہ پرمیشور دی شبیہہ دا حوالہ ہو سکتا ہے جس وچ انسان دی تخلیق دی گئی (بحوالہ پیدائش **1:26-27;5:1;9:6** ) لیکن بعد وچ بغاوت دے ذریعے کھو گئی (بحوالہ پیدائش **3:1-22** )۔ یہ خروج **16:7, 10** احبار **9:23** اتے گنتی **14:10** وچ بیاں‌باں دی صحرانوردی دے دوران لوگوں دے ساتھ **YHWH** یہواہ دی موجودگی دیلئے پہلی مرتبہ استعمال ہوا۔

**3:24**۔"مگر ااوہدے فضل دے سبب سے اُس مُخلصی دے وسیلہ سے"۔ یہ زمانہ حال مجہول صفت فعلی ہے ۔ یہ اوہاں ہے جہاں سے خُوشخبری دا آغاز ہوتا ہے ۔ پرمیشور دا فضل جو راستبازی دیندا ہے (بحوالہ **5:15,17;6:23** )۔ یونانی اصطلاح

"راست" (dikaioe) اُسی بُنواںد "راستبازی" (dikaiosune) سے تھا۔ پرمیشور ہمیشہ شروعات کرتا ہے (بحوالہ یوحنا 6:44,65 )۔

آیاںت 24-25 وچ یہاں تین استعارے نیں جو مُکتی نُوں بیان کرنے دیلئے استعمال ہوتے نیں : (1) "واجبیت" جو کہ شرعی اصطلاح تھی جس دا مطلب "کوئی جُرمانہ نہ لگایاں جانا" یاں کسی نُوں بے قصُور ٹھہرانا ہے ؛ (2) "چھُڑانا" جو کہ غُلامانہ منڈی سے تھی جس دا مطلب "مول لینا" یاں "رہا کرنا" تھا اتے (3) "قُربانگاہ" جو کہ قُربانی دے نظام سے تھی اتے جس دا مطلب قُربانی دا مُقام یاں مسح کرنا تھا۔ یہ عہد دے صندوق دے ڈھکن دا حوالہ ہے جہاں مسح دے دن قُربانی دا خُون رکھا جاتا تھا (بحوالہ احبار 16 عبرانیوں 9:5 )۔

## خصُوصی موضوع : کسی دی مُکتی دیلئے نویں عہد نامے دے ثبوت

یہ درج ذیل دی بُنواںد پر ہے :

۱۔ باپ دا کردار (بحوالہ یوحنا 3:16 )، بیٹے دا کم (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں5:21 ) اتے روُح اُلقدس دی مُنادی (بحوالہ رومیوں 8:14-16 )،

محض انسانی دارکردگی پر ننیں، تابعداری دیلئے قابل ادا معاوضہ دے طور ننیں، نہ محض کوئی عقیدہ۔

۲۔ یہ اک نعمت ہے (بحوالہ رومیوں 3:24;6:23 افسیوں 2:5,8-9 )

۳۔ یہ اک نئی زندگی ، دُنیا دا نواں نظارہ (بحوالہ یعقوب اتے پہلا یوحنا )

۴۔ یہ اک علم (انجیل)، شراکت (ایشو وچ اتے ایشو دے ساتھ) اتے نواں طرز زندگی (روُح دی ہدایت سے مسیح دی طرح ہونا) ہے یعنی تمام تینوں

نیں نہ کہ از خُود اک اک کر دے۔

☆۔"تحفہ"۔پولُوس ایس نظرئیے نُوں کئی مرتبہ مختلف اصطلاحات استعمال کرتے ہوئے استعمال کرتا ہے۔

۱۔ dorean ، اضافی فعل "آزادی سے"

۲۔ dorea ، اسم ، "مُفت نعمت" (بحوالہ 5:15,17 افسیوں 3:7)

3. doron ، اسم ، "نعمت"، (بحوالہ افسیوں 2:8 )

۴۔ charisma ، اسم، "مُفت نعمت " یاں "مفت بخشش" (بحوالہ 5:15,16;6:23 )

۵۔ charisomai ، فعل ، "بخشش دے طور پر عطا دیاں گیاں" (بحوالہ 8:33 )

۶۔ charis ، اسم، "مُفت بخشش" یاں "مُفت نعمت" (بحوالہ 4:4,16;11:5,6 افسیوں 2:5,8 )۔

☆۔اُس مُخلصی دے وِسیلہ سے جو مسیحِ یِسُوعؔ وچ ہے "۔یہ ساڈی مُکتی دیلئے طریقہ دار ایشو دی مُتبادل موت اتے جی اُٹھنا ہے۔ بائبل دی توجہ ایس پر ننیں ہے کہ کتنا ادا دیاں گیاں یاں کس نُوں مول دیاں گیاں (اگسٹین)، لیکن ایس حقیقت پر کہ انسان نُوں پاپ دی خطا اتے سزا سے رہائی دی گئی ہے پاک متبادل دے وسیلے سے (بحوالہ یوحنا 1:29,36 دوُسرا

کرنتھیوں 5:21 پہلا پطرس 1:19 )۔
آیت پیدائش 3:15 دے بیش قیمت ہونے نُوں ظاہر کرتی ہے۔ ایشو نے لعنت برداشت دی (بحوالہ گلتیوں 3:13 ) اتے برگشتہ انسان (بحوالہ پہلا تمیتھیس 2:6 ) دے متبادل دے طور پر موا (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں 5:21 )۔ مُکتی مُفت ہوسکتی ہے لیکن یہ یقیناً سستی ننیں ہے۔

## خصُوصی موضوع : چھُڈارا / کفارہ

1۔ پُرانا عہد نامہ

A ۔ یہاں بُنیادی طور دو عبرانی شرعی اصطلاحات نیں جو ایس تصور نُوں بہم پہنچاتے نیں :

i۔ گال Gaal جس دا بُنیادی مطلب مُول دیکر "آزاد کرانا" ہے ۔ اصطلاح go'el دی صُورت '□□□□□ تصور شخصی درمیانی، اکثر خاندانی فرد، وچ اضافہ کرتی ہے (یعنی رشتہ دار کفارہ دینے والا) ۔

حق دا یہ ثقافتی پہلو کہ کوئی چیز واپس خریدنا، کوئی مویشی، کوئی زمین(بحوالہ احبار 25,27 ) ، کوئی رشتہ دار (بحوالہ رُوت 4:15 یسعیاہ 29:22 ) دا تبادلہ الہیاں‌تی طور پر یہواہ دا بنی اسرائیل قوم نُوں مصر سے رہائی سے ہوتا ہے (بحوالہ خُروج 6:6;15:13 زبُور 74:2;77:15 یرمیاہ 31:11 ) ۔ اوہ "کفارہ" بنتا ہے (بحوالہ ایوب 19:25 زبُور 19:14;78:35 امثال 23:1 یسعیاہ 63:16 ;60:16 ;59:20 ;54:5,8 ;49:7,26 ;48:17 ;47:4 ;44:6,24 ;41:14;4 3:14 یرمیاہ 50:34 ) ۔

ii۔ Padah جس دا بُنیادی طور پر مطلب "رہائی دلانا" یاں "بچانا" ہے ۔

ا۔ پہلوٹھوں دا کفارہ ، خُروج 13:13,14 اتے گنتی 18:15-17

ب۔ جسمانی کفارے دا روحانی کفارے سے موازنہ دیاں جاتا ہے ، زبُور 49:7,8,15

ج۔ یہواہ بنی اسرائیل قوم نُوں اوہناں دے پاپوں اتے بغاوت سے رہائی دلائے گا ، زبُور 130:7-8

B۔ الہیاں‌تی تصور وچ تین متعلقہ چیزیں شامل نیں

i ۔ درج ذیل دی قید، ضبطی، غُلامی، ضرورت ہے

ا۔ جسمانی

ب۔ معاشرتی

ج۔ روُحانی (بحوالہ زبُور 130:8 )

ii ۔ آزادی، رہائی، بحالی دیلئے موُل ضرور دیاں جائے

ا۔ بنی اسرائیل قوم دا (بحوالہ استعثنا 7:8 )

ب۔ فرد واحد دا (بحوالہ ایوب 19:25-27;33:28 )

iii ۔ کوئی بطور درمیانی اتے محسن کردار ضرور ادا کرے ۔ gaal وچ یہ اکثر خاندانی فرد یاں نزدیدی رزتہ دار ہوتا ہے (یعنی go'el )

iv۔ یہواہ اکثر اپنے آپ نُوں خاندانی اصطلاحات وچ بیان کرتا ہے ۔

ا۔ باپ

ب۔ شاوہر

ج۔ نزدیدی رشتہ دار

کفارہ یہواہ دے شخصی وسیلے سے حاصل ہوتا ہے ، موُل دیاں گیاں اتے کفارہ حاصل دیاں گیاں ۔

2 ۔ نواں عہد نامہ

A۔ یہاں الہیاں‌تی تصور نُوں بہم پہنچانے دیلئے بہت سی اصطلاحات استعمال ہُوئی نیں ۔

i ۔ Agorazo (بحوالہ پہلا کرنتھیوں6:20; 7:23 دوُسرا پطرس 2:1 مُداشفہ 5:9;14:34 ) ۔ یہ اک تجارتی اصطلاح ہے جو کسی چیز دیلئے موُل ادا کئے جانے دی عکاسی کرتی ہے ۔ ہم خُون خریدے لوگ نیں جو اپنی زندگی پر اختیار ننیں رکھتے ۔ ہم مسیح دے اختیار وچ نیں ۔

ii۔ Exagorazo (بحوالہ گلتیوں 3:13;4:5 افسیوں 5:16 کُلسیوں 4:5 ) ۔ یہ وی اک تجارتی اصطلاح ہے ۔ یہ ایشو دی ساڈی خاطر موت دی عکاسی کرتی ہے ۔ ایشو نے ”اعمال دے سبب شریعت“ (یعنی مُوسویٰ) دی لعنت برداشت دی جو پاپگار انسان ننیں کر سکتے۔ ااوہنے ہم سب دے لئے لعنت برداشت دی (بحوالہ استعثنا 21:23 ) ۔ ایشو وچ پرمیشور دا انصاف اتے محبت مکمل معافی، قبولیت اتے وسیلے وچ گھُل مل گیاں ۔

iii ۔ Luo ”آزاد کرنا“

ا۔ Lutron ”موُل دیاں گیاں“ (بحوالہ متی 20:28 مرقس 10:45 ) ۔ یہ ایشو دے اپنے منُہ دے بہت موُثر شبداں نیں جو اُس دی آمد دے مقصد دے حوالے سے نیں تا کہ اوہ دُنیا دا مُکتی دہندہ اوہناں پاپوں دا کفارہ ادا کرنے سے بن سدے جو ااوہنے ننیں کئیے (بحوالہ یوحنا 1:29 ) ۔

ب۔ Lutroo ”رہائی دلانا“

ا ۔ قوم بنی اسرائیل نُوں چھُڑا لینا ، لوُقا 24:21

۲۔ ااوہنے لوگوں نُوں پاک کرنے دیلئے اپنے آپ نُوں کفارے دیلئے دیاں ، طیطس 2:14

۳۔ پاپ سے پاک دے متبادل ہونے دیلئے ، پہلا پطرس 1:18-19

ج۔ Lutrosis ”چھُڑا لینا، رہائی، آزادی“

ا ۔ زکریاہ دی ایشو دے بارے نبوت ، لوُقا 1:68

۲۔ حناہ دی پرمیشور سے ایشو دیلئے تمجید ، لوُقا 2:38

۳۔ ایشو دی اچھی اک ہی بار دی دی گئی قُربانی ، عبرانیوں 9:12

iv ۔ Apolytrosis

ا۔ آمد ثانی پر کفارہ (بحوالہ اعمال 3:19-21 )

ا ۔ لوُقا 21:28

۲۔ رومیوں 8:23

۳۔ افسیوں 1:14;4:30

۴۔ عبرانیوں 9:15

ب۔ مسیح دی موت وچ کفارہ

ا ۔ رومیوں 3:24

۲۔ پہلا کرنتھیوں1:30

۳۔ افسیوں 1:7

۴۔ کُلسیوں 1:14

v ۔ Antilytron (بحوالہ پہلا تمیتھیس2:6 ) ۔ یہ اک فیصلہ کُن عبارت ہے (جیسے کہ طیطس 2:14 ) جو رہائی نُوں ایشو دی صلیب پر متبادل موت سے جوڑتی ہے ۔ اوہ اک بار اتے واحد قابل قبول قُربانی ہے اوہ جو "سب" دیلئے مؤا (بحوالہ یوحنا 1:29;3:16-17;4:42 پہلا تمیتھیس2:4;4:10 طیطس 2:11 دؤسرا پطرس 3:9 پہلا یوحنا 2:2;4:14 ) ۔

B۔ نویں عہد نامے دا الہیاںتی تصور درج ذیل مفہوم دیندا ہے :

i۔ انسان پاپ دی قید وچ ہے (بحوالہ یوحنا 8:34 رومیوں 3:10-18;6:23 ) ۔

ii ۔ انسان دا پاپ دے ماتحت ہونا پُرانے عہد نامے دی مُوسویٰ شریعت وچ ظاہر دیاں گیاں ہے (بحوالہ گلتیوں 3 ) اتے ایشو دے پہاڑی وعظ پر (بحوالہ متی 5-7 ) ۔ انسانی اعمال سزائے موت بن چُدے ہین (بحوالہ کُلسیوں 2:14 ) ۔

iii ۔ ایشو، پاپ سے پاک، پرمیشور دا برّہ آیاں اتے ساڈے خاطر جان دی (بحوالہ یوحنا 1:29 دؤسرا کرنتھیوں5:21 ) ۔ ہم پاپ سے مُول لئے گئے نیں تا کہ ہم پرمیشور دی خدمت کرسدیں (بحوالہ رومیوں 6 ) ۔

iv ۔ معنی دے اعتبار سے دونوں یہواہ اتے ایشو "نزدیدی رشتہ دار" ہے جو ساڈے خاطر کم کرتے نیں ۔ یہ خاندانی استعارات نُوں جاری رکھتا ہے (یعنی باپ، شاوہر، بیٹا، بھائی، نزدیدی رشتہ دار) ۔

v۔ چھُڑا لینا، شیطان نُوں مؤل ادا کرنا ننیں تھا (جو کہ قرؤن وسطیٰ دا نظریہ تھا) بلکہ پرمیشور دے کلام دی بحالی اتے پرمیشور دا انصاف مسیح وچ مکمل مہیاں کرنے وچ تھا ۔ صلیب پر سلامتی دی بحالی ہوئی انسانی بغاوت دی مُعافی ہوئی، پربھو دی شبیہ انسانوں وچ اب قریبی شراکت وچ مکمل عمل پیہاں ہے ۔

vi ۔ اوی وی کفارے دے مُستقبل دے پہلو نیں (بحوالہ رومیوں 8:23 افسیوں 1:14;4:30 ) جس وچ ہمارا جی اُٹھنے والا جسم اتے تثلیثی پرمیشور دے ساتھ جسمانی صحبت شامل نیں

3:25۔" NASB۔"جِن سے پرمیشور نے اپنی راستبازی ظاہر دی "۔
NKJV۔"جِن سے پرمیشور نے اپنا آپ ظاہر دیاں "۔
NRSV ۔"جِن سے پرمیشور نے ظاہر دیاں"
TEV۔"پرمیشور نے بھیجا"۔
JB۔"جِن نُوں پرمیشور نے بھیجا "۔

یہ مضارع وسطی علامتی ہے جس دا مطلب ہے کہ کہ پرمیشور نے خُود مسیح دی موت دے وسیلے سے اپنا دل اتے اپنا مقصد ظاہر دیاں (بحوالہ افسیوں 1:9 )۔ پرمیشور دے ابدی کفارے دے منصوبے وچ ایشو دی قُربانی شامل تھی (بحوالہ یسعیاہ 53:10 مُداشفہ 13:8 )۔

یہ یونانی اصطلاح endeiknumai (endeixis بحوالہ 3:25,26 ) رومیوں وچ اکثر استعمال ہوئی ہے (بحوالہ 2:15;9:17,23 ہفتاوی خروج 9:16 )۔ ایس دا بُنیادی مطلب ظاہر کرنا یاں دکھانا ہے ۔ خُدا چاہتا تھا کہ انسان واضح طور پر ااوہدے کفارے دے مقصد، منصوبے اتے راستبازی نُوں سمجھ سدے۔ یہ سیاںق و سباق بائبل دا دُنیاوی تناظر سامنے لاتا ہے

۱۔ پرمیشور دے کردار دے بارے وچ

۲۔ مسیح دے کم دے بارے وچ

۳۔ انسان دی ضرورت دے بارے وچ

۴۔ کفارے دے مقصد دے بارے وچ

پرمیشور چاہتا ہے کہ ہم سمجھیں! یہ سیاںق و سباق مسیحیت نُوں مناسب طور سمجھنے دیلئے ضروری ہے ۔ کُج الفاظ اتے فقرے مبہم نیں اتے کئی انداز وچ سمجھے جا سکتے نیں لیکن مُکمل دی تادید واضح اتے سادہ زُبان وچ ہے۔ یہ سیاںق و سباق الہیاںتی طور پر نویں عہد نامے دا شمالی ستارہ ہے۔

☆۔ NASB۔" جِس نے اُس خون دے باعِث کفُارہ دیاں "۔

NKJV۔"ااوہنے اُس خون دے باعِث اک اَیسا کفّارہ ٹھہرایاں"

NRSV۔"ااوہنے اُس خون دے باعِث اک قُربانی دی"۔

TEV۔"ااوہنے اُس خون دے باعِث لوگوں نُوں پاپوں دی معافی دی "۔

JB۔"ااوہنے اپنی زِندگی دی قُربانی دی "۔

یونانی رومی دُنیا وچ یہ لفظ مُول ادا کئے جانے دے عوض الاوہیت دے ساتھ شراکت دی بحالی دا نظریہ تھا لیکن ہفتاوی دے معنوں وچ ننیں۔ یہ ہفتاوی اتے عبرانیوں 9:5 وچ "رحم دی نشست" دا ترجمہ کرنے دیلئے استعمال ہوا تھا جو کہ عہد دے صندوق دا ڈھکن تھا اتے جو مُقدس سرزمین پر موجود تھا ، اوہ جگہ جہاں قوموں دی خاطر مسح دے دن مسح دیاں جاتا تھا (بحوالہ احبار 16 )۔

"اُس خُون دے باعث" پرمیشور دے بے پاپ برئے دی مُتبادل قُربانی دا حوالہ ہے (بحوالہ یوحنا 1:29 )۔ ایس تصور نُوں مُکمل طور پر سمجھنے دیلئے احبار 1-7 ضروری ہے ایس دے ساتھ ساتھ باب 16 وچ مسح دا دن ۔ خُون پاپوں دی خاطر پادیزہ زندگی دینے دا حوالہ ہے (بحوالہ یسعیاںہ 52:13-53:12 )۔

☆۔"اِیمان لانے سے "۔یہاں دوبارہ (بحوالہ 1:17;3:22,25,26,27,28,30 ) ہر اک اتے ہر کسی دیلئے طریقہ دار ہے کہ اوہ شخصی طور پر ایشو دی متبادل موت سے فائدہ حاصل کر سدیں (بحوالہ 15:53 )۔

یہ فقرہ قدیم بڑے حروف دے نُسخے ائے وچ چھوڑ دیاں گیاں ہے (کریسوستوم دی استعمال کردہ یونانی عبارت وی)۔ یہ تمام دیگر قدیم یونانی نُسخہ جات وچ شامل ہے ۔ کُج نُسخہ جات وچ "ایمان" دے ساتھ کمل جُز ہے اتے کُج وچ ننیں، بحرحال یہ مطلب نُوں مُتاثر ننیں کرتا۔

☆۔"اوہ اپنی راستبازی ظاہِر کرے"۔پرمیشور نُوں اپنے کردار اتے کلام دے ساتھ سچا ہونا چاہئیے (بحوالہ ملادی 3:6 )۔ پُرانے

عہد نامے اوہ جان جو پاپ کرتی ہے اُسے مرنا ہے (بحوالہ حزقیال 18:4,20 )۔ پرمیشور کہتا ہے کہ اوہ پاپگار نُوں مُعاف نہ کرے گا (بحوالہ خروج 23:7 )۔ پرمیشور دی برگشتہ انسان دیلئے مُحبت اتنی عظیم تھی کہ اوہ اپنی مرضی سے انسان بنا، شریعت دی تکمیل دی اتے برگشتہ انسان دی جگہ پر موت سہی۔ مُحبت اتے انصاف دا ملاپ ایشو وچ ہوتا ہے (بحوالہ آیت 26 )۔

☆ NASB , NKJV, NRSV ۔"تا کہ جو پاپ پیشتر ہو چڈے سگے اتے جن سے پرمیشور نے تحمل کردے طرح دی تھی "۔

TEV ۔"پیشتر پرمیشور تحمل سے لوگوں دے پاپوں نُوں دیکھتا تھا "۔

NJB ۔"پیشتر جب پاپگاروں نُوں سزا ننیں دی جاتی تھی "

اصطلاح "طرح دی تھی" **paresis** ہے، جو صرف یہاں نویں عہد نامے وچ استعمال ہوئی ہے اتے ہفتاوی وچ کوی وی ننیں۔ یونانی آباء اتے جیروم نے اننیں اپنی یونانی ادبی معنی "قرض دی مُعافی" دے طور لیاں (بحوالہ موئلتن اتے ملی گن صفحہ 493 )۔ بحرحال، **pariemi** اوہ فعل جس سے یہ آتا ہے دا مطلب "چھوڑ دینا" یاں "رحمل کرنا" ہے (بحوالہ لُوقا 11:42 )

پس سوال یہ ہے کہ دیاں پرمیشور ماضی وچ مسیح دے مُستقبل دے کم نُوں دیکھتے ہوئے پاپوں نُوں مُعاف کرتا تھا یاں اوہ محض تحمل کرتا تھا یہ جانتے ہوئے کہ مسیح دی موت پاپ دے مسئلے دا حل ندالے گی ؟ نتیجہ اوہی ہے انسانوں دے پیشتر، موجودہ اتے بعد دے پاپ سے مسیح دی قُربانی مخلصی دے گی۔

یہ پرمیشور دا مسیح دے کم نُوں آگے دیکھتے ہوئے پیشتر دا عمل تھا (بحوالہ اعمال 17:30 رومیوں 4:15;5:13 ) ایس دے ساتھ ساتھ موجودہ اتے بعد دا عمل (بحوالہ آیت 26 )۔ پرمیشور پاپ نُوں کوی وی پہلے اتے نہ اب سطحی ننیں لیتا لیکن اوہ ایشو دی قُربانی نُوں انسانی بغاوت دے مُکمل اتے حتمی علاج دے طور پر قبول کرتا ہے جو ااوہدے ساتھ ہمیشہ دی شراکت دی اک بڑی رُداوٹ تھی۔

## NASB (تجدید شُدہ)عبارت:3:27-30

۲۷۔پس فخر کہاں رہا؟ایس دی گنجاُیش ہی ننیں ۔نُونسی شرِیعت دے سبب سے ؟دیاں اعمال دی شرِیعت سے ؟ننیں بلکہ اِیمان دی شرِیعت سے ۔ ۲۸۔چُنانچہ ہم یہ نتیجہ نِدالتے نیں کہ اِنسان شرِیعت دے اِعمال دے بغَیر اِیمان دے سبب سے راستباز ٹھہرتا ہے ۔۲۹ ۔دیاں پرمیشور صرف یہُودِیوں ہی دا ہے غیرَ قَوموں دانہیں ؟بیشک غَیر قَوموں دا وی ہے۔۳۰۔کیوں جے اک ہی پرمیشور ہے جو مخُتونوں نُوں وی اِیمان سے اتے نا مُختوُنوں نُوں وی اِیمان ہی دے وسیِلہ سے راستباز ٹھہرائے گا ۔

**3:27**۔"فخر کہاں رہا"۔"فخر" دے ساتھ جُز دی موجودگی ہوسکتا ہے یہودیوں دے تکبُر دی عکاسی کرتا ہو (بحوالہ 2:17,23 )۔ خُوشخبری تحمل رکھتی ہے۔ برگشتہ انسان (یہودی اتے غیر قووچ) اپنی مدد ننیں کر سکتیں (بحوالہ افسیوں 2:8-9 )۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع : فخر کرنا 2:17 پر۔

☆۔"ایس دی گنجایش ہی ننیں "۔یہ اصطلاح (ek {out} plus kleio {shut}) صرف یہاں اتے گلتیوں 4:17 وچ استعمال ہوئی ہے ۔ ایس دا لغوی مطلب "باہر بند کرنا" ہے

☆۔"ایمان دی شرِیعت سے "۔یرمیاہ 34-31:31 دا پرمیشور دا نواں عہد اعمال دی بنا پر ننیں ہے بلکہ یقین، بھروسہ اتے ایمان (pistis) ااوہدے بیش بہا فضل، کردار اتے وعدے وچ ہے۔ دونوں پُرانا اتے نواں عہد نامہ برگشتہ انسان نُوں پرمیشور دے کردار (راستبازی) وچ تبدیل کرنے دیلئے تھا ۔ پُرانا عہد بیرونی شریعت سے، اتے نواں عہد نویں دل سے (بحوالہ حزقیاں ل 27-36:26 )۔ مقصد اوہی ہے۔

3:28۔"چُنا نچہ ہم نتیجہ نِدالتے نیں کہ اِنسان شرِیعت دے اَعمال دے بغیر اِیمان دے سبب سے راستباز ٹھہرتا ہے "۔یہ 3:21-26 دا خُلاصّہ اتے ابواب 8-4 دا عکس ہے (بحوالہ دوُسرا تمیتھیس1:9 طیطس 3:5 )۔ مُکتی مسیح دے تکمیل شُدہ کم دے وسیلے سے مُفت نعمت ہے (بحوالہ 3:24;5:15,17;6:23 افسیوں 2:8-9 )۔ بحرحال، بالیدگی "ہر قیمت پر"، تابعداری دی زندگی ، خدمت اتے پرستش ہے (بحوالہ گلتیوں 5:6 افسیوں 2:10 فلپئیوں 2:12 اتے دیکھئیے نوٹ 1:5 پر)۔

3:29 ۔ پرمیشور دا مقصد ہمیشہ سے سب انسانوں نُوں اپنی شبیہہ پر کفارہ بخشنا تھا(پیدائش 1:26;5:1;9:6 )۔ کفارے دا وعدہ پیدائش 3:15 دے مطابق سب دیلئے ہے۔ ااوہنے ابراہام نُوں چُنا تا کہ دُنیا نُوں چُن سدے (بحوالہ پیدائش 12:31 خروج 19:4-6 یوحنا 3:16 )۔
یہ آیت 3:9 دی طرح رومیوں دی کلیسیاں دے درمیان تنائو دی عکاسی کرتی ہے جو ایمان لانے والی یہودی قیادت جو کلادیس دے حُکم نُوں مانتے ہوئے رومہ چھوڑ چُدے سگے اتے نتیجہ دے طور اوہناں دی جگہ لینے والی ایمان لانے والی غیر قوم قیادت دے درمیان تھا۔ ابواب 11-9 وی ایسی تنائو نُوں مخاطب کرتا ہو سکتا ہے ۔

3:30۔ NASB۔"کیوں جے پرمیشور صرف اک ہی ہے "۔
NKJV۔"کیوں جے اک ہی پرمیشور ہے "۔
NRSV۔"کیوں جے پرمیشور اک ہی ہے "۔
TEV۔"پرمیشور اک ہے "۔
JB۔"کیوں جے صرف اک ہی پرمیشور ہے "۔
یہ پہلے درجے دا مشرُوط فقرہ ہے جو لکھاری دے نُکتہ نظر اتے اپنے ادبی مقاصد سے دُرست متصور ہوتا ہے ۔ اگر وحدانیت حقیقی ہے اتے جو کہ ہے (بحوالہ خروج 8:10;9:14 استعثنا 4:35,39;6:4 پہلا سیموئیل 2:2 دوُسرا سیموئیل 7:22;22:32 پہلا سلاطین 8:23 زبُور 86:8,10 یسعیاہ 22-43:11;44:6,8;45:6-7,14,18,21 یرمیاہ 10:6;16:20 ; 2:11;5:7 ) تو پھر اوہ تمام لوگوں دا پرمیشور ہے ۔

☆۔"جو مختُونوں نُوں وی اِیمان سے راستباز ٹھہرائے گا"۔یونانی لفظ "راستباز" اُسی بُنوادد "راستبازی" سے ہے۔ دیکھئیے

خصُوصی موضوع **1:17** پر- پرمیشور وچ راست ٹھہرائے جانے دا اک ہی راستہ ہے (بحوالہ رومیوں **9:30-32** )- مُکتی دیلئے دو طریقہ دار ایمان اتے توبہ نیں (بحوالہ مرقس **1:15** اعمال **3:16,19;20:21** دیکھئیے نوٹ **1:5** پر)- یہ دونوں یہودیوں اتے یونانیوں دیلئے دُرست ہے-

☆-"اِیمان سے □□,,□□□... اِیمان ہی دے وسیلہ سے "- اِن دو اجزا دے درمیان واضح متوازیت ہے - حرف جار **ek** اتے **dia** یہاں مترادف دے طور استعمال ہوئے نیں - مقصد دے طور کوئی فرق ننیں ہے-

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:3:31

۳۱-پس دیاں ہم شرِیعت نُوں اِیمان سے باطلِ کرتے نیں ؟ہر گز ننیں بلکہ شرِیعت نُوںقائمِ رکھتے نیں -

**3:31- NASB**-"پس دیاں ہم شِر یعت نُوں اِیمان سے دُور کرتے نیں "-
**NKJV**-"پس دیاں ہم شِرِیعت نُوں ایمان سے باطلِ کرتے نیں ؟ "-
**NRSV**-"پس دیاں ہم شِر یعت نُوں اِیمان دے ذریعے دُور کر تے نیں -
**TEV**-"پس دیاں ایس دا مطلب ہے کہ ہم شرِیعت نُوں اِیمان دے ذریعے باطل کرتے نیں -"
**JB**-"پس دیاں ہم شریعت نُوں اِیمان دے ذریعے باطل کرتے نیں "-

نواں عہد نامہ پُرانے عہد نامے نُوں دو مختلف انداز وچ پیش کرتا ہے : **(1)** یہ الہامی ہے، پرمیشور دا ظاہر دیاں جانا کوی باطل نہ ہوگا (بحوالہ متی **5:17-19** رومیوں **7:12,14,16** ) اتے **(2)** یہ پُرانا ہے اتے باطل ہوگیاں ہے (بحوالہ عبرانیوں **8:13** )- پولُوس اصطلاح "باطل" کوئی **25** مرتبہ استعمال کرتا ہے - ایس دا ترجمہ "باطل اتے منسُوخ کرنا"، "بے قوت کرنا" اتے "غیر مؤثر کرنا" دیاں گیاں ہے - دیکھئیے خصُوصی موضوع **3:3** پر- پولُوس دے نزدیک شریعت نگہبان (بحوالہ گلتیوں **3:23** ) اتے معلم (بحوالہ گلتیوں **3:24** ) تھی لیکن یہ ہمیشہ دی زندگی ننیں دے سکتی تھی (بحوالہ گلتیوں **2:16,19;3:19** )- یہ انسان دی مذمت دی بُنواںد ہے (بحوالہ گلتیوں **3:13** کُلسیوں **2:14** )- مُوسوئ شریعت دونوں طور کم کرتی تھی یعنی بطور مُداشفہ اتے ااخلاقی آزمائش جیسے کہ "نیدی بدی دے درخت دی پہچان"-
یہ معلوم ننیں ہے کہ پولُوس دا شریعت سے دیاں مطلب ہے -: **(1)** یہودیت دے راستبازی دے کموں دا نظام **(2)** غیر قوموں دا مسیح دے وسیلے سے مُکتی تک رسائی دا درجہ (گلتیوں وچ یہود) ؛ یاں **(3)** اوہ معیاںر جس سے تمام انسان برگشتہ ہوتے نیں (بحوالہ رومیوں **1:18-3:20;7:7-25** گلتیوں **3:1-29** )

☆-"ہم شِر یعت نُوں قائم رکھتے نیں "-سابقہ فقرے دی روشنی وچ ایس فقرے دا دیاں مطلب ہے ؟ ایس دا درج ذیل اشارہ ہوسکتا ہے کہ **(1)** شریعت مُکتی دی راہ نہ تھی لیکن یہ اک مسلسل اخلاقی راہنمائی تھی **(2)** یہ "ایمان دے ذریعے راستبازی" **3:21;4:3** (پیدائش **15:6** زبُور **32:1-2,10-11** ) دی مذہبی تعلیم دی تصدیق کرتی تھی ؛ **(3)** شریعت دی کمزوری (انسانی بغاوت بحوالہ رومیوں **7** گلتیوں **3** ) مسیح دی موت **8:3-4** سے مُکمل طور پر پُوری دی گئی تھی یاں **(4)** مُداشفہ دا مقصد پرمیشور دی شبیہہ دی انسان وچ بحالی تھا - شریعت فی الفور راستبازی دے بعد سچی راستبازی یاں مسیح

دی طرح ہونے دیلئے راہنمائی بن گئی- دیکھئیے خصُوصی موضوع : پولُوس دے مُوسویٰ شریعت بارے نظریات **13:9** پر-
حیران کُن قول محال یہ ہے کہ شریعت پرمیشور دی راستبازی قائم کرنے وچ ناکم رہی لیکن اپنی منسُوخی دے وسیلے سے پرمیشور دے فضل دی نعمت دے ذریعے ایمان وچ مسیحی راستباز، پرمیشور خوفی دی زندگی گُزارتے نیں - شریعت دا مقصد پُورا ہوگیاں انسانی اعمال سے ننیں بلکه مسیح وچ پرمیشور دے مُفت فضل دی نعمت سے-
"قائم" دیلئے دیکھئیے خصُوصی موضوع : قائم **5:2** پر-

## سوالات برائے مباحثه:

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمه دار نیں- ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں- آپ، بائبل اتے روُح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں- آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں-

یہ سوالات برائے مباحثه آپ دی معاونت دے لئے فراہم کئے گئے نیں تا کہ آپ کتاب دے اس حصئے دے اہم معاملات پر سوچ بچار کرسدیں- یہ حتمی ننیں بلکه محض آپ دے خیالات نُوں اُبھارنے دیلئے نیں-

**1**- رومیوں **3:21-31** دا خُلاصّه اپنے شبداں وچ بیان کریں -

**2** - پرمیشور پیشتر لوگوں دے پاپوں نُوں دیوں نظر انداز کردیندا تھا (آیت **25** ) ؟

**3** - پُرانے عہد نامے دے ایماندار پاپ سے کیویں مُکتی پاوندے سگے **(3:25)** ؟

**4** - ایشو وچ ایمان کیویں شریعت دی تصدیق کرتا ہے **(3:31)** ؟

# رومیوں ۴ (Romans 4)

## جدید تراجم دی عبارتی تقسیم

| JB | TEV | NRSV | NKJV | UBS |
|---|---|---|---|---|
| ابراہام ایمان سے راستباز ٹھہرتا ہے 4:1-8 | ابراہام دی مثال 4:1-8 | ابراہام ایمان سے راستباز ٹھہرتا ہے 4:1-8 | ابراہام ایمان سے راسباز ٹھہرتا ہے 4:1-4 | ابراہام دی مثال |
| مختونی سے پہلے راستباز ٹھہرنا 4:9-12 | | | دائود وی ایسی سچائی نُوں بیان کرتا ہے 4:5-8 | 4:1-12 |
| شریعت سے تابعداری سے راستباز نئیں ٹھہرایاں جاتا 4:13-17 | 4:9-12 | 4:9-12 | ابراہام مختونی سے پہلے راستباز ٹھہرایاں جاتا ہے 4:9-12 | |
| ابراہام دا ایمان، مسیحی ایمان دیلئے نمُونہ 4:18-25 | پرمیشور سے وعدہ ملتا ہے 4:13-15; 4:16-25 | ابراہام دی حقیقی نسل 4:13-15; 4:16-25 | وعدہ ایمان دے وسیلے سے تکمیل پاتا ہے 4:13-25 | وعدہ ایمان دے وسیلے سے مُکمل ہوتا ہے 4:13-25 |

## پڑھنے دا طریقه دار سوئم (دیکھئے صفحه vii ) عبارتی سطح پر مُصنف دے اصل مقصد دی پیروی کریں۔

یه اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے که آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمه دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے رُوح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یه تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

اک باب نُوں اک ہی نشست وچ پڑھیں، اتے ایس باب دے موضوع دی نشاندہی کریں۔اپنے موضوعات دی تقسیم دا اوپر دئے گئے پانچ تراجم سے موازنه کریں۔ عبارت سازی الہامی نئیں ہے لیکن یه اصل مُصنف دے مقصد دی اک کڑی ہے جو که ترجمے دی رُوح ہے۔ہر عبارت دا صرف اتے صرف اک موضوع ہوتا ہے۔

۱۔ پہلی عبارت

۲۔ دُوسری عبارت

۳۔ تیسری عبارت

۴۔ وغیرہ وغیرہ

## سیاںق و سباق دی بصیرت:

ا۔ پولُوس دی 3:21-31 وچ بیان کردہ حیران کُن الہیاںت کہتی ہے کہ برگشتہ انسان مُوسویٰ شریعت سے ہٹ کر پرمیشور دی مفت نعمت سے راست ٹھہرایاں جاتا ہے۔ پولُوس اب

ثابت کرنے دی نُوں‌شش کرتا ہے کہ یہ پُرانے عہد نامے دی مثالیں دونوں ابراہام اتے دائود دی دینے سے (بحوالہ آیاںت 6-8) کوئی نئی گل (بحوالہ 3:21b) ننیں ہے۔

ب۔ رومیوں 4 ایمان دے وسیلے سے راستبازی دی الہیاںت دے مُوسیٰ دی شریعت، پیدائش سے استعثنا سے اخذ کردہ ثبوت پیش کرتا ہے۔یہودیوں دیلئے مُوسی دی تحاریر سے

اقتباس بڑے الہیاںتی معنی رکھتت سگے خاصکر ابراہام سے متعلق جو یہودی قوم دا باپ تصور دیاں جاتا تھا۔ دائود نُوں آنے والے مسیحا دے رُوپ وچ دیکھا جاتا تھا (بحوالہ دوُسرا

سیموئیل 7 )۔مومنین یہودیوں اتے اتے مومنین غیر قوموں دے درمیان روم وچ تنائو ایس گفتگو دا موقع ہوسکتا ہے۔ یہ وی مُمکن ہے کہ یہودی مسیحی قیاںدت کلادیس دے جبر

سے (جس نے تمام یہودی مجمعے اتے دستُور منسُوخ کردئے سگے) اوہنانیں روم چھوڑنا پڑا۔ ایس دوران اوہناں دی جگہ غیر قوموں دے مسیحی رہنمائوں نے لے لی۔ پہلے گراوہ دی

واپسی سے یہ تنازع کھڑا ہوگیاں کہ کسے قیاںدت دی حیثیت وچ ہونا چاہئیے۔

ج۔ رومیوں 4 ظاہر کرتا ہے کہ برگشتہ انسان ہمیشہ ایمان اتے توبہ سے اپنے پرمیشور دی جانب رُوحانی ہدایت دی روشنی وچ جو اوہ رکھتا ہے دے تعلق دی بنا پر مُکتی پاتا ہے (پیدائش

15:6 رومیوں 4:3 )۔ کئی طرح سے نواں عہد (خُوشخبری) انقلابی طور پر پُرانے عہد سے مختلف ننیں ہے (بحوالہ یرمیاہ 31:31-34 حزقیاںل 36:22-38 )۔

د۔ ایمان دے وسیلے سے راستبازی دا راستہ سب دیلئے کھُلا ہے نہ صرف آبائواجداد یاں قوم بنی اسرائیل دیلئے۔ پولُوس اپنی الہیاںتی بحث نُوں ابراہام نُوں استعمال کرتے ہوئے وضع

کرتا ہے اتے بڑھاتا ہے جو ااوہنے اپنی پہلی کتاب گلتیوں سے شروع دی تھی (بحوالہ گلتیوں 3 )۔

## شبداں اتے ضربِ اُلمثا ل دی تحقیق:۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:4:1-8

۱۔پس ہم دیاں کنیں کہ ساڈے جِسمانی باپ ابرہامؔ نُوں دیاں حاصِل ہُوا ؟۲۔کیوں جے اگر ابرہامؔ اَعمال سے راستباز ٹھہرایاں جاتا تو اُس نُوں فخر دی جگہ ہوتی لیکن پرمیشور دے نزدِیک ننیں ۔۳۔کِتابِ مُقدس دیاں کہتی ہے ؟یہ کہ ابرہامؔ پرمیشور پر

اِیمان لایاں اتے یہ ااوہدے لِئے راستبازی گِنا گیاں --۴-کم کرنے والے دی مزدُوری بخششِ ننیں بلکه حق سمجھی جاتی ہے-
۵-مگر جو شخص کم ننیں کرتا بلکه بے دِیندے راستباز ٹھہرانے والے پر اِیمان لاتا ہے اُس دا اِیمان ااوہدے لِئے راستبازی گِنا جاتا
ہے -٦-چنُانچه جِس شخص دے لِئے پرمیشور بغیَر اعمال دے راستبازی محسوُب کرتا ہے داؤدؔ وی اُس دی مُبارک حالی ایس
طرح بیان کرتا ہے -٧-که مُبارک اوہ نیں جِن دی بدداِریاں معاف ہُوئیِں اتے جِن دے گنِاہ ڈھاندے گئے-٨-مُبارک ہے اوہ شخص
جِس دے گنُاہ خدُاوند محسوُب نه کرے گا -

**4:1**-"پس ہم دیاں کہیں که ساڈے جِسمانی باپ ابرہامؔ نُوں دیاں حاصلِ ہُؤا؟"-ابراہام دے نام دا مطلب "قوموں دا باپ" ہے
(بحواله آیات**18-16** )- اُس دا اصل نام ابرام دا مطلب "الہی باپ" تھا-
ادبی تکنیک جو یہاں استعمال ہوئی ہے اوہ تنقیدی کہلاتی ہے (بحواله **4:1;6:1;7:7;8:31;9:14,30** )- ابراہام (پیدائش
**11:27-25:11** ) نُوں مثال دے طور پر استعمال کرنے دی وجاوہات درج ذیل نیں :کیوں جے یہودی اپنی نسلی برتری پر بہت
فضلیت سمجھتے سگے (بحواله متی **3:9** یوحنا **8:33,37,39** )؛ **(2)** کیوں جے اُس دا شخصی ایمان عہد دے انداز نُوں ظاہر کرتا
تھا (پیدائش **15:6** ) اتے **(3)** کیوں جے ااوہدے ایمان سے موُسیٰ نُوں شریعت ملی (بحواله خروج **19-20** )-

**4:2**-"اگر"- یہ اك پہلے درجے دا مشرُوط فقرہ ہے (بحواله ائے ٹی رابرٹسن، لفظی تصویریں، جلد چہارم، صفحه **350** )، جو که
لکھاری دے نُکته نظر اتے اپنے ادبی مقاصد سے درُست متصور ہوتا ہے- یہ پہلے درجے دے مشروُط فقرے دی اچھی مثال ہے جو
که حقیقت وچ غلط ہے لیکن الہیاں تی نُکته بنانے دا کم کرتا ہے (بحواله آیت **14** )-
جوزفز ائے فتزمائر اپنی کتاب "میزبان بائبل " جلد **33** صفحه **372** وچ کہتا ہے که یہ ہوسکتا ہے مُشترکه مشروُط فقرہ ہو جس
وچ پہلا حصّه دوُسرے درجے دا ہے(حقیقت سے برعکس) اتے دوُسرا حصّه پہلے درجے دا ہے -

☆-"اِعمال سے راستباز "- یہ مسیح وچ ایمان سے راستبازی دا اُلٹ ہے- یہ انسانی کموں سے مُکتی دا انداز **(4:4)** اگر مُمکن ہو
تو مسیح دی خدمت نُوں غیر ضروری کرتا ہے- بحرحال، پُرانا عہد نامه واضح طور پر برگشته انسان دی پرمیشور دے عہد دے
کموں نُوں کرنے دی نااہلیت ظاہر کرتا ہے - ایس لئے پُرانا عہد نامه لعنت بن گیاں ہے موت دی سزا (بحواله گلتیوں **3:13;**
کُلسیوں **2:14** )-
یہودی عُلام جانتے سگے که ابراہام مُوسویٰ شریعت سے پہلے موجود تھا لیکن اوہ یقین رکھتے سگے که اوہ شریعت دی توقع
رکھتا تھا اتے ااوہنے اُس دی پاسداری دی(بحواله وعظ **44:20** اتے جوبلی **6:19;15:1-2** )-

☆-"اُس نُوں فخر دی جگه ہوتی"-یہ موضوع اکثر پولُوس دی تحاریر وچ پائی جاتی ہے- اُس دا فریسی ہونے دا پس منظر اُسے
ایس مسئلے دیلئے حساس رکھتا تھا (بحواله **3:27** پہلا کرنتھیوں**1:29** افسیوں **2:8-9** )- دیکھئیے خصُوصی موضوع : فخر
کرنا **2:17** پر-

**4:3**- **NASB , NKJV, NRSV, TEV** "ابرہام پرمیشور پر اِیمان لایاں"-

JB "ابرہام اپنا اِیما ن پرمیشور پر لایاں"۔

یہ پیدائش 15:6 سے اقتباس ہے ۔ پولُوس ایسے ایس باب وچ تین مرتبہ استعمال کرتا ہے (بحوالہ 4:3,9,22 ) جو ایس دی پولُوس دی مُکتی دی الہیاتی سمجھ وچ اہمیت نُوں ظاہر کرتا ہے۔ اصطلاح "ایمان" بمطابق پُرانا عہد نامہ دا مطلب وفاداری، مخلصی یاں قابل بھروسہ ہونا ہے اتے پرمیشور دی فطرت دا بیان ہے نہ کہ ساڈی ۔ یہ عبرانی اصطلاح (emun, emunah) سے آیاں جس دا مطلب "پُر یقین ہونا یاں مستحکم ہونا" ہے۔ مُکتی دا ایمان شعوری رُوح (سچائیوں دا منبع)، مرضی دی عہد بندی(فیصلہ)، اخلاقی زندگی (اک طرز زندگی) اتے بُنیادی طور پر تعلقاتی (کسی شخص نُوں قبُول کرنا ہے)۔ ایس پر وی زور دیاں جانا چاہئیے کہ ابراہام دا ایمان مُستقبل دے مسیحا وچ نہ تھا لیکن پرمیشور دے وعدے وچ تھا کہ ااوہدے بیٹا ہوگا اتے نسل بڑھے گی (بحوالہ پیدائش 12:2;15:2-5;17:4-8;18:14 )۔ ابراہام ایس وعدے دا رد عمل پرمیشور پر بھروسہ رکھنے سے کرتا ہے ۔ اُسے اوی وی شک تھا ایس وعدے دے بارے وچ مسئلہ، حقیقت دے طور، ایسے پھر وی پُورے ہونے وچ تیرہ برس لگ گئے۔ اُس دا غیر کمل ایمان، بحرحال پھر وی پرمیشور نُوں قابل قبُول تھا۔ پرمیشور پاپگار انسان دے ساتھ کم کرنا چاہتا ہے جو اُس نُوں اتے ااوہدے وعدوں دا ایمان وچ رد عمل دیتے نیں چاہے یہ ایمان رائی دے دانے دے برابر ہی دیوں نہ ہو (بحوالہ متی 17:20 )۔

**4:3-4-5-6-8-9-10-22-23-24-**

**NASB , NRSV**۔"راستبازی گِنا جاتا ہے ۔"
**NKJV**۔"راستبازی وچ گِنا گیاں "۔
**TEV**۔"پرمیشور اُس نُوں قُبول کرتا ہے "۔
**JB**۔"راستبازی وچ گِنا گیاں "۔

"یہ" ابراہام دے پرمیشور دے وعدے وچ ایمان دا حوالہ ہے۔ جس دا مطلب "کسی دے کھاتے وچ دیاں جانا یاں گنا جانا" ہے (بحوالہ ہفتاوی پیدائش 15:6 احبار 7:18;17:4 )۔ یہی سچائی دُوسرا کرنتھیوں 5:21 اتے گلتیوں 3:6 وچ وی نہایت خُوبصُورتی سے بیان دی گئی ہے۔ یہ وی مُمکن ہے کہ پولُوس نے پیدائش 15:6 اتے زبُور 32:2 نُوں ملا دیاں ہو کیوں جے اوہ دونوں حسابی اصطلاح "گنا جانا" استعمال کرتے نیں ۔ یہ عبارتوں دا ملانا تشریحی و تاویلی اصُول تھا جو ربی استعمال کرتے سگے۔

☆ ۔ **NASB , NKJV**۔"اُس دا اِیمان "۔
**NRSV**۔"اُس اِیمان وچ "۔
**TEV , NJB**۔"اُس وچ اِیمان لائے "۔

ابراہام دا ایمان اُس وچ راستبازی گنا جاتا تھا۔ یہ ابراہام دے اعمال دی بُنواںد پر نہ تھا بلکہ روئیے۔ لفظ "محسوب" فنی حاس دیلئے وی ہفتاوی دے زبُور 106:31 وچ استعمال ہوا ہے جو گنتی 25:11-13 دا حوالہ ہے۔ ایس معاملے وچ محسوب فنی حاس دے اعمال دی بُنواںد پر تھا لیکن ابراہام دے ساتھ پیدائش 15:6 وچ ایسا نہ تھا۔

☆۔"بلکہ بے دِین دے راستباز ٹھہرانے والے پر اِیمان لاتا ہے اُس دا اِیمان اُ س دے لِئے راستبازی گِنا جاتا ہے "۔یہ آیت **3** وچ ابراہام سے واضح متوازیت ہے (پیدائش **15:6** )۔ راستبازی پرمیشور دی نعمت ہے نہ کہ انسانی دارکردگی دا نتیجہ ۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع **1:17** پر۔

☆۔داؤدؔ"۔جیسے ابراہام کمل انسان نہ تھا لیکن پرمیشور دے ساتھ ایمان وچ راست تھا ایسی طرح پاپگار دائود وی تھا (بحوالہ زبُور **32** اتے **51** )۔ پرمیشور برگشتہ انسان دے ساتھ مُحبت رکھتا ہے اتے کم کرتا ہے(پیدائش **3** ) جو اُس وچ ایمان نُوں ظاہر کرتے نیں (پُرانا عہد نامہ) اتے ااوہدے بیٹے وچ (نواں عہد نامہ)۔

**4:6**۔"بغیر اعمال دے "۔پولُوس ایس فقرے پر عین پُرانے عہد نامے دے اقتباس سے قبل لکھتے ہوئے زور دیندا ہے (بحوالہ زبُور **32:1-2** )۔ انسان پرمیشور وچ مسیح دے وسیلے سے فضل دے ذریعے راست ہے یعنہ انفرادی انسان دے ایمان دے وسیلے سے نہ کہ اوہناں دی مذہبی دارکردگی سے

**4:7-8** ۔ یہ زبُور **32:1-2** وچ سے اقتباس ہے۔ "مُعاف ہوئے" اتے "ڈھاندے گئے" مضارع مجھول نیں۔ پرمیشور مفہومی وسیلہ ہے۔ آیت **8** وچ مضبوط دہرا منفی شامل ہے "کسی وی صُورتحال وچ ننیں"، محسوب کرنا، حساب وچ لینا وگیرہ۔ ایس اقتباس وچ تین ادعال پر غور کریں، تمام پاپ دی سرزدگی دا اجارہ کرتے نیں ۔

**4:7**۔"اتے جِن دے پاپ ڈھاندے گئے "۔یہ زبُور **32:1** وچ سے اقتباس ہے۔"ڈھاندے گئے" دا نظریہ اسرائیلی مذہبی اعتقاد دے قُربانی دے پہلو دی مرکزیت تھا۔ پرمیشور دے پاپ ڈھانکنے سے اوہ اُس اپنی نظروں سے اوجھل کرتا ہے (برائون، ڈرائیور، برگز صفحہ **491** )۔ یہی نظریہ حالانکہ "ڈھاندے گئے" **(caphor)** دے مختلف عبرانی لفظ دے ساتھ مسح دے دن دی رسومات وچ استعمال ہوتا تھا جہاں "رحم دی نشسست" پر موجود خُون اسرائیل دے پاپوں نُوں ڈھانپتا تھا۔ متعلقہ بائبل دا استعارہ کسی دے پاپ سے دھبے نُوں دھونا ہو سکتا ہے۔

**4:8**۔"مُبارک ہے اوہ شخص جِس دے پاپ پربھو مُحسوب نہ کرے گا "۔یہ زبُور **32:2** وچ سے اقتباس ہے ۔ یہ اصطلاح "محسوب"، "وقف" یاں"کسی دوُسرے دے حوالے کرنا" منفی معنوں وچ استعمال ہوا ہے۔ پرمیشور پاپ (دہرا منفی) نُوں ایماندار ک روحانی خالی کھاتے وچ محسوب ننیں کرتا ۔ اوہ راستبازی نُوں محسوب کرتا ہے ۔ یہ خپدا دے جلالی کردار، نعمت اتے اعلان نہ کہ انسانی فضیلیت، کمیاں‌بی یاں قدروقیمت دی بُنواںد پر ہے

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:4:9-12

۹۔پس دیاں یہ مُبارکبادی مخُتونوں ہی دے لِئے ہے یاں نا مُختونوں دے لِئے وی ؟کیوں جے ہمارا دعوی یہ ہے کہ ابرہاؔم دے لِئے اُس دا اِیمان راستبازی گنِا گیاں ۔۱۰ ۔پس کِس حالت وچ گنِا گیاں؟مختُونی وچ یاں نامختُونی وچمختُونی وچ ننیں بلکہ نامختُونی وچ ۔ ۱۱ ۔اتے ااوہنے َختنہ دا نشان پایاں کہ اُس اِیمان دی راستبازی پر مہرُہوجائے جو اُسے نامختُونی دی حالت وچ

حاصلِ تھا
تاکہ اوہ اوہناں سب دا باپ ٹھہرے جو باوُجوُد نامختُون ہونے دے اِیمان لاتے نیں اتے اوہناں دے لِئے وی راستبازی محسُوب دی جائے -۱۲ -اتے اوہناں مختُونوں دا باپ ہو جو نہ صرف مختُون ہے بلکہ ساڈے باپ ابرہامؑ دے اُس اِیمان دی وی پیرَوی کرتے نیں جو اُسے نامختونیدی حالت وچ حاصلِ تھا۔

**4:9-12** - پولُوس مُمکنہ طور پر مختونی پر گُفتگو ایس لئے کرتا ہے کیوں جے یہودی مُکتی دیلئے ختنہ دی لازمیت پر زور دیتے سگے (بحوالہ گلتیوں دی کتاب اتے یروشلیم نُونسل دے اعمال **15** )۔
پولُوس جس نے ربئیوں دے مکتبہ سے تربیت پائی تھی جانتا تھا کہ پیدائش **15:6** اتے زبُور **32:2** وچ یہی فعل ظاہر ہوا ہے (دونوں عبرانی اتے یونانی وچ)۔ ایس نے اِن حوالوں نُوں الھیاں‌تی مقاصد دیلئے متحد کردیاں ہوگا۔

**4:9** - آیت **9** دا سوال جواب "ننیں" دی توقع کرتا ہے - پرمیشور تمام لوگوں نُوں قبُول کرتا ہے حتی کہ غیر قوموں نُوں وی صرف ایمان سے- پیدائش **15:6** دا دوبارہ اقتباس دیاں گیاں ہے - ابراہام، یہودی قوم دے باپ نُوں مختُونی سے پہلے راسباز ٹھہرایاں گیاں تھا۔

**4:10-11**-"اتے ااوہنے َختنہ دا نشان پایاں کہ اُس اِیمان دی راستبازی پر مہرُہوجائے "-ابراہام دی بُلاہٹ اتے راستباز ٹھہرائے جانے دے بعد پرمیشور اُسے ختنہ بطور عہد دے نشان دے طور پر دیندا ہے (پیدائش **17:9-14** )۔ قدیم قرُون مشرق دے تمام لوگ مختُون سگے ماسوائے فلسطینیوں دے جو آگائین جزیرے سے یونانی نسل سے سگے - مختُونی اوہناں دیلئے لڑکپن سے مردانگی دی طرف جانے دی اک رسم تھی - یہودی زندگی وچ یہ عہد دی رُکنیت دی اک مذہبی علامت تھی جو مردوں پر پیدائش دے آٹھویں دن دی جاتی تھی۔
ایس آیت وچ "نشان" اتے "مہر" متوازی نیں اتے دونوں ابراہام دے ایمان دا حوالہ نیں - ختنہ اوہناں دا اک ظاہری نشان تھا جو پرمیشور پر ایمان رکھتے سگے- "ایمان دی راستبازی" دا یہ ملدیندی فقرہ آیت **13** وچ دہرایاں گیاں ہے - پاک خپدا وچ راستباز ٹھہرائے جانے دیلئے کُلید ختنہ ننیں بلکہ ایمان تھا۔

**4:11**-"اوہناں سب دا باپ ٹھہرے جو باوُجوُد نا مُختون ہونے دے اِیمان لاتے نیں "-رومیوں دی کتاب گلتیوں دی کتاب دے بعد لکھی گئی تھی- پولُوس درج ذیل وچ ایمان دی یہودی رغبت دے بارے وچ حساس تھا تھا **(1)** اوہناں دی نسلی برتری (بحوالہ متی **3:9** یوحنا **8:33,37,39** ) اتے **(2)** موجودہ یہودی مُوسویٰ عہد دی تشریح دی دارکردگی (دستُور ، بزرگوں دی روایاں‌ت جن نُوں بہت وچ لکھا گیاں اتے اوہ تلمند کہلائیں)۔ ایس لئے ااوہنے ابراہام نُوں نمونہ دے طور اوہناں سب دے لئے استعمال دیاں جو ایمان وچ یقین رکھتے نیں (ایماندار مختونوں دا باپ، بحوالہ گلتیوں **3:79** )۔

**4:12**-"اُس دی وی پیَروی کرتے نیں "-یہ سپاہیوں دی اک قطار وچ مارچ کرنے دیلئے عسکری اصطلاح **(stoicheo)** تھی (بحوالہ اعمال **21:24** گلتیوں **5:25;6:16** فلپئیوں **3:16** )۔ پولُوس ایس آیت وچ یہودیوں دی گل کر رہا ہے ("نا مختُونوں دا

باپ") جو ایمان رکھتے سگّے - ابراہام اوہناں سب دا باپ ہے جو پرمیشور اتے ااوہدے وعدوں وچ ایمان رکھتے نیں -
دہرے جُز (tois) دی وجہ سے یہ مُمکن ہے کہ یہ دوُسرا پہلو ("دی پیروی کرنا") طرز زندگی دے ایمان دے نظرئیے دا اضافہ کرتا ہے (زمانہ حال وسطی [منحصر] صفت فعلی ) اتے نہ محض اک دفعہ دا ایمان۔ مُکتی اک جاری تعلق ہے نہ محض اک فیصلہ یاں مرضی دا لمحہ

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت :4:13-15

۱۳ -کیوں جے یہ وعدہ کہ اوہ دُنیا دا وارِث ہوگا نہ ابرہاؔم سے نہ اُس دی نسل سے شرِیعت دے وسِیلہ سے دیاِں گیاں تھا بلکہ اِیمان دی راستبازی دے وسیِلہ سے -۱۴ -کیوں جے اگرشرِیعت والے ہی وارِث ہو ںتواِیمان بے فائدِہ رہا اتے وعدہ لاحاصِل ٹھہرا-۱۵ -کیوں جے شرِیعت تو غضب پَیدا کرتی ہے اتے جہاں شرِیعت ننیں اوہاںعدُول حُکمی وی ننیں۔

**4:13**۔"یہ وعدہ نہ ابرہام نہ اُس دی نسلِ سے"-پرمیشور نے ابراہام سے "سرزمین اتے نسل" دا وعدہ دیاں (بحوالہ پیدائش **12:1-3;15:1-6;17:1-8;22:17-18** )۔ پُرانا عہد نامہ وعدے دی سر زمین(فلسطین) پر زور دیندا ہے لیکن نواں عہد نامہ "نسل" پر زور دیندا ہے (ایشو مسیحا، بحوالہ گلتیوں **3:16,19** ) لیکن یہاں "نسل" ایماندار لوگوں دا حوالہ ہے (بحوالہ آیات **23-25** گلتیوں **3:29** )۔ پرمیشور دے وعدے تمام ایمانداروں دے ایمان دی بُنواں د ہے(بحوالہ گلتیوں **3:14,17,18,19,21,22,29;4:28** عبرانیوں **5:13-18** )۔

☆-"یہ کہ اوہ دُنیا دا وارث ہو گا"-یہ عالمگیر بیان پیدائش **12:3;18:18;22:18** اتے خروج **19:5-6** دی روشنی وچ بہت اہمیت دا حامل ہے۔ پرمیشور ابراہام نُوں تمام انسانوں دی بُلاہٹ دیلئے بُلاتا ہے (بحوالہ پیدائش **1:26-27;3:15** )۔ ابراہام اتے اتے اُس دی نسل پُوری دُنیا دیلئے ظاہر ہونے دا ذریعہ تھا - یہ زمین پر پرمیشور دی بادشاہت دے حوالے دا اک اتے انداز ہے (بحوالہ متی **6:10** )۔

☆-" نہ شرِیعت دے وِسیلہ سے"-مُوسویٰ شریعت تا حال ظاہر ننیں ہوئی ہے- یہ فقرہ سب سے پہلے یونانی فقرے وچ اُس دی اہمیت اُجاگر کرنے دیلئے استعمال ہوا تھا۔ یہ بہت اہم نُکتہ تھا جو انسانی عمل اتے الٰہی فضل دے درمیان فرق پر زور دیندا ہے (بحوالہ **3:21-31** )۔ فضل نے شریعت نُوں مُکتی دے ذریعے دے طور قابل استعمال رہنے ننیں دیاں ہے(بحوالہ عبرانیوں **8:7,13** )۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع: پولُوس دے مُوسویٰ شریعت پر نظریات **13:9** پر۔

**4:14**۔"اگر"یہ اک پہلے درجے دا مشرُوط فقرہ ہے نُوں لکھاری دے نُکتہ نظر اتے اپنے ادبی مقاصد سے دُرست متصور ہوتا ہے - پولُوس ایس حیران کُن بیان نُوں اپنی بحث نُوں منطقی بنانے دیلئے استعمال کر رہا تھا - یہ پہلے درجے دے مشرُوط دی شاعرانہ زور دیلئے اچھی مثال ہے۔ اوہ ایس بیان نُوں حقیقی متصور ننیں کرتا تھا لیکن ایس نُوں اُس دی واضح برگشتگی ظاہر کرنے دیلئے بیان کرتا ہے (بحوالہ آیت **2** )۔

☆- **NASB**۔"اِیمان بے فائدِہ رہا"

**NKJV**۔"اِیمان بے فائِدہ رہا"۔

**NRSV**۔"اِیمان بے فائِدہ رہا"۔

**TEV**۔"آدمیوں دے اِیمان سے کوئی مطلب ننیں"۔

**JB**۔"اِیمان بے فائِدہ ہوا"

یہ **kenoo** دا کمل مجہول علامتی ہے جو مضبوط یونانی فعل دی طے شُدہ صُورتحال پر زور دیندی ہے جس دا مطلب "خالی کرنا"، "بُنوادد دے بغیر ظاہر کرنا" حتی کہ "منسُوخ کرنا" ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں **1:17**)۔ یہ اصطلاح پولُوس نے پہلا کرنتھیوں **1:17;9:15** دوُسرا کرنتھیوں **9:3** اتے فلپئیوں **2:7** وچ وی استعمال دی تھی ۔

☆ ۔ **NASB**۔"اتے وعدہ لا حا صلِ ہوا"۔

**NKJV**۔"اتے وعدہ لا حاصلِ ٹھہرا"۔

**NRSV**۔"وعدہ بے سودُ رہا"۔

**TEV**۔"پرمیشور دا وعدہ لاحاصلِ رہا"۔

**JB**۔"وعدہ کُج وی ننیں رہا"۔

یہ وی کمل مجہول علامتی ہے جو مضبوط یونانی فعل دی طے شُدہ صُورتحال پر زور دیندی ہے جس دا مطلب "خالی کرنا"، "پیچھے ہٹنا" یاں "خاتمہ کرنا" اتے حتی کہ "ہلاک کرنا" ہے ۔ یہ اصطلاح پولُوس نے رومیوں **3:3,31;6:6;7:2,6** پہلا کرنتھیوں **2:6;13:8;15:24,26** دوُسرا کرنتھیوں **3:7** گلتیوں **5:4** دوُسرا تھسلنیکیوں **2:8** وچ وی استعمال دی ہے ۔ ایس آیت وچ واضح متوازیت ہے ۔ یہاں مُکتی دیلئے دو انداز ننیں نیں ۔ نویں عہد نامے دے فضل نے پُرانے عہد دے کموں نُوں باطل اتے منسُوخ کردیاں ہے ۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع : باطل اتے منسُوخ **3:3** پر ۔

**4:15**۔"کیوں جے شِریعت...شرِیعت"۔اصطلاح دے پہلے استعمال وچ یونانی جُز ہے جبکہ دوُسرے وچ ننیں ہے۔ حالانکہ یہ یونانی جُز دی موجودگی یاں کمی پر اتنی زیادہ توجہ دینا بہت خطرناک ہے، ایس معاملے وچ یہ یُوں ظاہر کرنے وچ مدد کرنا ہوگا کہ پولُوس ایس اصطلاح نُوں دو معنوں وچ استعمال کر رہا تھا : **(1)** مُوسویٔ شریعت اپنی دستُوروں دے ساتھ جس وچ کُج یہودی اپنی مُکتی دیلئے بھروسہ رکھتے سگے اتے **(2)** عام طور پر شریعت دا نظریہ۔ ایس وسیع معنی وچ خپود راست غیر قووچ شامل ہونگی جو ایس تہذیبی اخلاقیات دے دائرہ دار یاں مذہبی دستُوروں دی پیروی کرتی نیں اتے اپنے اعمال دی بُنوادد پر الاوہیت دی قبُولیت محسوس کرتے نیں ۔

☆۔"کیوں جے شِریعت تو غضبِ پیَدا کرتی ہے"۔یہ اک حیران کُن بیان ہے (بحوالہ **3:20** گلتیوں **3:10-13** کُلسیوں **2:14**)۔ مُوسویٔ شریعت کوی وی مُکتی دے مقصد دیلئے نہ تھی (بحوالہ گلتیوں **3:23-29**)۔ یہ کسی وی یہودی دیلئے بہت دقیق سچائی ہوگی (یاں شریعت داں دیلئے) کہ اوہ سمجھ سدے یاں قبُول کر سدے لیکن یہ پولُوس دی بحث دی بُنوادد ہے۔

☆۔"جہاں شِریعت ننیں اوہاں عدُول حُکمی وی ننیں"۔پرمیشور انسانوں نُوں اُس ہدایت دا ذمہ دار ٹھہراتا ہے جو اوہ رکھتے

نیں ۔ غیر قووچ دی عدالت مُوسوئ شریعت سے نہ ہو گی جو اوہناں ہوں نے کوی سُنی ہی ننیں ۔ اوہ قُدرتی مُداشفہ دے ذمہ ادر سگے (بحوالہ **1:19-20;2:14-15** )۔

ایس سچائی نُوں پولُوس دی بحث وچ اك قدم اتے آگے لایاں جاتا ہیمُوسوئ شریعت دا پرمیشور نُوں واضح طور پر ظاہر کرنے سے پہلے ، اوہ انسانوں دی عدول حُکمی پر دھیان ننیں دیندا تھا(بحوالہ **4:15;5:13,20;7:5,7-8 ;25 ;3:20** اعمال **17:30** پہلا کرنتھیوں**15:56** )۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت:**4:16-25**

۱۶ ۔ایسی واسطے اوہ میراث اِیمان سے مِلتی ہے تا کہ فضل دے طور پر ہوااتے اوہ وعدہ کُل نسل دے لِئے قائِم ہے نہ صرف اُس نسل دے لِئے جو شرِیعت والی ہے بلکہ ااوہدے لِئے وی جو ابرہاؔم دی مانند اِیمان والی ہے وُہی ہم سب دا باپ ہے ۔

۱۷ ۔(چُنانچہ لِکھا ہے کہ مَیں نے تجھے بُہت سی قَوموں دا باپ بنایاں۔)اُس پرمیشور دے سامنے جِس پر تو اِیمان لایاں اتے جو مردوں نُوں زِندہ کرتا ہے اتے جو چیزِیں ننیں ہیاں ُن نُوں ایس طرح بلاُلیتا ہے کہ گویاں اوہ نیں۔۱۸ ۔اوہ نااُمیدی دی حالت اُمید دے ساتھ اِیمان لایاں تا کہ اُس قَول دے مُطابِق کہ تیری نسل اَیسی ہی ہو گی اوہ بُہت سی قَوموں دا باپ ہو۔ ۱۹ ۔اتے اوہ جوتقریباًسوَ برس دا تھا باوجُود اپنے مرُدہ سے بدن اتے ساراؔہ دے رحَم دی مرُدگی پر لحاِظکرنے دے اِیما ن وچ ضعیف نہ ہُوا۔۲۰ ۔اتے نہ بے اِیمان ہو کر پرمیشور دے وعدہ وچ شك دیا بلکہ اِیمان وچ مضبُوط ہو کر پرمیشور دی تمجِید دی ۔ ۲۱ ۔اتے اُس نُوں کملِ اِعتقادہوا کہ جو کُج ااوہنے وعدہ دیاِ ہے اوہ اُسے پُورا کرنے پر وی قادِر ہے ۔ ۲۲ ۔ایسی سبب سے یہ ااوہدے راست بازی گِنا گیاں ۔۲۳ ۔اتے یہ گل کہ اِیمان ااوہدے لِئے راستبازی گِنا گیاں نہ صرِف ااوہدے لِئے لِکھی گئی ۔

۲۴ ۔بلکہ ساڈے لِئے وی جِن دے لِئے ایمان راستبازی گِناجائے گا ۔ایس واسطے کہ ہم اُس پر ایمان لائے نیں جِس نے ساڈے پربھویِسُوع نُوں مُردوں وچ سے جِلایاں ۔۲۵ ۔اوہ ساڈے گناہوں دے لِئے حوالہ کر دِیاں گیاں اتے ہم نُوں راستباز ٹھہرانے دے لِئے جِلایاں گیاں ۔

**4:16** ۔ یہ آیت **14** سے پولُوس دی بحث دا خُوبصُورت خُلاصّہ ہے : **(1)** انسانوں نُوں ایمان سے رد عمل کرنا چاہئیے **(2)** پرمیشور دے فضل دے وعدے دا **(3)** وعدہ ابراہام دی سب نسلوں دیلئے یقینی تھا(یہودی اتے غیر قووچ) جو ایمان رکھتے سگے ؛ اتے **(4)** ابراہام تمام ایمانداروں دا عملی نمونہ تھا۔

**4:16**۔"میراث "۔یہ **babaios** دیلئے یونانی اصطلاح ہے جس دے تین اشارے نیں :

۱ ۔ کہ جو یقینی، معلوم یاں قابل اعتماد ہے (بحوالہ رومیوں **4:16** دوُسرا کرنتھیوں**1:7** عبرانیوں **2:20;3:6,14;6:19** دوُسرا پطرس **1:10,19** )

۲ ۔ اوہ عمل جس دے ذریعے کوئی قابل اعتبار چیز ظاہر دی جائے یاں قائم دی جائے (بحوالہ رومیوں **15:8** عبرانیوں **2:2** بحوالہ لائو اتے ندا دی کتاب "انگریزی یونانی نویں عہد نامے دی لُغت" جلد ائول ، صفحات **340,377,670** )۔

۳۔ پیپری وچ یہ شرعی میراث دیلئے تکنیدی اصطلاح بن گئی (بحوالہ مائولتن اتے ملی گان دی کتاب "یونانی نویں عہد نامے دی لُغت"، صفحات 8-107 )۔

یہ آیت 14 دا بالکل اُلٹ ہو سکتا ہے - پرمیشور دے وعدے یقینی ہوتے نیں -

**4:17-23** - پولُوس دوبارہ ابراہام نُوں فضیلیت ظاہر کرنے دیلئے استعمال کرتا ہے (1) پرمیشور دا شروع کردہ فضل دا وعدہ (عہد) اتے (2) انسانوں دا ضروری ابتدائی ایمان اتے مسلسل ایمان دا رد عمل (عہد)۔( دیکھئیے نوٹ 1:5 پر ) عہد وچ ہمیشہ دو گراوہوں دا عمل شامل ہوتا ہے۔

**4:17**۔"چُنانچہ لِکھا ہے کہ مَیں تُجھے بُہت سی قَوموں دا باپ بنایاں "-یہ پیدائش 17:5 سے اقتباس ہے - ہفتاوی وچ "غیر قوموں" دا ذکر ہے - پرمیشور ہمیشہ آدم دے تمام فرزندان دا کفارہ چاہتا تھا(بحوالہ پیدائش 3:15 ) نہ کہ محض ابراہام دے فرزنددوں دا۔ ابرام دا نواں نام ابراہام دا مطلب "قوموں دا باپ" ہے۔ اب ہم جانتے نیں کہ ایس وچ محض مادی نسل ہی شامل ننیں ہے بلکہ ایمان دے جانشین وی۔

☆۔"اتے جو مُردوں نُوں زِندہ کرتا ہے "-سیاق و سباق وچ یہ ابراہام اتے سارہ دی دوبارہ جنسی قوت دی بازیابی دا حوالہ ہے (بحوالہ آیت 19 )۔

☆۔"اوہناں نُوں ایس طرح بُلا لیتا ہے گویاں اوہ ہے "-سیاق و سباق وچ یہ سارہ دا اضحاق دی پیدائش دیلئے حاملہ ہونے دا حوالہ ہے لیکن یہ ایمان دے لازمی پہلو دا وی اشارہ کرتا ہے (بحوالہ عبرانیوں 11:1 )۔

**4:18**۔ **NASB**۔"اوہ نا اُمیدّ وچ اُمیدّدے ساتھ اِیمان لایاں "۔
**NKJV**۔"اوہ نا اُمیدّ ی وچ اُمیدّ دے ساتھ اِیمان لایاں "۔
**NRSV**۔"اوہ اُمیدّ وچ اُمیدّ دے ساتھ اِیمان لایاں "۔
**TEV**۔"ابرہام اُمیدّ دے سا تھ اِیمان لایاں جب نا اُمیدّی تھی "۔
**NJB**۔"جب کوئی اُمیدّننیں تھی تب اوہ اُمیدّاِیمان لایاں"۔

"اُمید" پر خصُوصی موضوع 12:12 پر دیکھیں ۔ اصطلاح دا وسیع لغوی پس منظر ہے - ہیرلڈ دے مولتن اپنی کتاب "تجزیاں‌تی یونانی تجدیدی لُغت" صفحہ 133 بہت سے استعمالوں دا اندراج دیندا ہے -

١۔ بُنیادی مطلب ، اُمید (بحوالہ رومیوں 5:4 اعمال 24:15 )
۲۔ اُمید دا فاعل (بحوالہ رومیوں 8:24 گلتیوں 5:5 )
۳۔ ماخذ دا لکھاری (بحوالہ کُلسیوں 1:27 پہلا تمیتھیس1:1 )
۴۔ بھروسہ ، اعتماد (بحوالہ پہلا پطرس 1:21 )
۵۔ لازمی تحفظ (بحوالہ اعمال 2:26 رومیوں 8:20 )

ایس سیاںق و سباق وچ اُمید دو مختلف معنوں وچ استعمال ہوئی ہے : اُمید انسانی اہلیت اتے قُدرت وچ (بحوالہ آیاںت 21-19 ) بمقابلہ پرمیشور دے وعدے وچ اُمید (بحوالہ آیت 17 )۔

☆۔ NASB, NKJV۔"تیری نسلِ اِیسی ہی ہو گی "۔
NRSV۔"تیری نسلِ وی ایس طرح ہو گی "۔
TEV۔"تیری نسلِ وی بُہت سی ہو گی"۔
JB۔"تیری نسلِ اِیسی ہو گی جِس طرح ستارے "۔

یہ پیدائش 15:5 سے اقتباس ہے جو پرمیشور دے ابراہام نُوں بیٹے دے وعدے پر زور دیندا ہے (بحوالہ آیاںت 22-19 )۔ یاںد کریں کہ اضحاق پیدا ہوا تھا (1) وعدے دے کوئی تیرہ برس بعد (2) جب دو مرتبہ ابراہام نے سارہ نُوں دوُسروں دے حوالے کرنے دی نُوںشش دی (بحوالہ پیدائش 7-12:10-19;20:1 )، (3) ابراہام دے حاجرہ سے بیٹا پیدا ہونے دے بعد جو سارہ دی مصری لونڈی تھی (بحوالہ پیدائش 6-16:1 ) اتے (4) جب دونوں سارہ (بحوالہ پیدائش 18:12 ) اتے ابراہام (بحوالہ پیدائش 17:17 ) وعدے پر ہنسے ۔ اوہناں دا ایمان کمل نہ تھا ۔ پربھو دا شُکر ہے کہ مُکتی دیلئے کمل ایمان دی ضرورت نہ تھی لیکن محض مناسب فاعل (پُرانے عہد نامے وچ پرمیشور اتے نویں عہد نامے وچ اُس دا بیٹا)۔

4:20 ۔ ابتدائی طور ابراہام مُکمل طور پر وعدے نُوں سمجھ نہ پایاں کہ سارہ سے بیٹا پیدا ہوگا ۔ اوی ابراہام دا ایمان وی کمل نہ تھا۔ پرمیشور غیر کمل ایمان دے ساتھ قبُول کرتا ہے اتے برتائو کرتا ہے کیوں جے اوہ خُود وی غیر کمل لوگوں نُوں مُحبت رکھتا تھا۔

☆۔"اتے نہ بے اِیمان ہو کر شک دیاں "۔یہی فعل diakrino ایشو نے متی 21:21 مرقس 11:23 وچ استعمال دیاں ہے ۔ تمام طبعی وجاوہات دے ساتھ (بحوالہ آیت 19 ) پرمیشور دے کلام نُوں سوال کرنے دے بجائے ابراہام اتے وی مضبوط ہوگیاں۔ آیت 20 وچ دو افعال دونوں مجارع مجھول علامتی ہین ۔ مجھول صوت پرمیشور دے وسیلے دا مفہوم دیندا ہے لیکن ابراہام نُوں پرمیشور دی قُدرت نُوں اپنے آپ نُوں توانا کرنے دی اجازت دینا تھی ۔

☆۔"پرمیشور دی تمجِید دی "۔دیکھئیے خصُوصی موضوع 3:23 پر ۔

4:21۔ NASB۔"اُ س نُوں کملِ یقین ہُؤا"۔
NKJV , NRSV۔"اتے اُس نُوں کملِ اِعتقاد ہُؤا"۔
TEV۔"اُس نُوں مُکمل یقِین ہُؤا"۔
NJB۔"اُس نُوں پخُتہ یقِین ہُؤا "۔

یہ اک مضارع مجھول صفت فعلی ہے جو کسی چیز دی پُوری یقین دہانی دا اشارہ کرتا ہے (بحوالہ لُوقا 1:1 کُلسیوں 4:12 ) یاں کسی شخص دی (بحوالہ 4:21;14:5 )۔ اسم مُکمل یقین دہانی دیلئے کُلسیوں 2:2 اتے پہلا تھسلنیکیوں 1:5 وچ استعمال

ہوا ہے ۔ یہ پرمیشور دی مرضی، کلام اتے قُدرت وچ اعتماد انسان نُوں ایمان وچ عمل کرنے دے اہل کرتا ہے ۔

☆۔"اُسے پُورا کرنے پر قادر ہے "۔یہ اک کمل وسطی (منحصر) علامتی ہے جس دا مطلب ماضی دا کم نتیجہ خیز مرحلے وچ داخل ہو گیاں ہے اتے موجودگی دی حیثیت وچ ہے ۔ ایمان دی رُوح یہ ہے کہ کوئی پرمیشور دے وعدے اتے کردار پر بھروسہ رکھتا ہے (بحوالہ افسیوں 16:25 یہوداہ 3:20 24 ) اتے نہ کہ انسانی اعمال وچ (بحوالہ یسعیاہ 55:11 )۔ ایمان پرمیشور دے وعدوں وچ بھروسہ رکھتا ہے (بحوالہ یسعیاہ 55:11 ) جو اوہ پُورا کرتا ہے (پیدائش 3-12:1 اتے 21-15:6,12 حزقیال 36:22-36 )۔

4:22 ۔ یہ پیدائش 15:6 (بحوالہ آیت 3 ) دا اشارہ ہے جو پولُوس دی بحث دا اہم الہیاتی نُکتہ ہے کہ کیویں پرمیشور اپنی ذاتی راستبازی پاپگار انسان نُوں دیندا ہے ۔

4:23-25 ۔ یہ آیات یونانی وچ اک فقرہ نیں ۔ ترویج پر غور فرمائیں:

۱۔ ابراہام دی خاطر، آیت 23

۲۔ تمام ایمان لانے والوں دیلئے ، yt+۲۴

۳۔ پرمیشور دا ایشو نُوں مُردوں وچ سے جِلایاں جانے سے ، آیت 24

۴۔ ایشو ساڈے پاپوں دی خاطر دیاں گیاں (بحوالہ یوحنا 3:16 )، ایشو ساڈے پاپوں دی مُعافی دیلئے جی اُٹھا (راستبازی) ، آیت 25 ۔

4:24 ۔ ابراہام دا ایمان حقیقی نسل دی تقلید دیلئے این طریقہ دار بن گیاں ۔ ابراہام پرمیشور دا بیٹا اتے نسل بڑھانے دے وعدے پر ایمان رکھتا تھا ۔ نویں عہد دے ایماندار ایمان رکھتے نیں کہ ایشو مسیحا برگشتہ انسان دیلئے تمام وعدوں دی تکمیل ہے ۔ اصطلاح "نسل" دونوں واحد اتے جمع ہے (بیٹا، لوگ)۔

☆۔ "جلایاں" دیلئے دیکھئے نوٹ 8:11 پر ۔

4:25۔اوہ ساڈے پاپوں دے لِئے حوالہ کر دِیاں گیاں "۔یہ اک شرعی اصطلاح ہے جس دا مطلب "کسی نُوں سزا دیلئے حوالہ کرنا "ہے ۔ آیت 25 یہفتاوی دے یسعیاہ 12-53:11 وچ سے مسیح سے متعلقہ انوکھا بیان ہے ۔

☆۔"اتے ہم نُوں راستباز ٹھہرانے دے لِئے جِلایاں گیاں"۔آیت 25 دے دونوں اجزا متوازی نیں (اوہی حرف جار اتے دونوں مضارع مجہول علامتی نیں )۔ فرینک سٹیگ دا ترجمہ (نویں عہد نامے دی الہیات ، صفحہ 97 ) "اوہ ساڈے پاپوں دے لئے حوالہ کردیاں گیاں اتے ہم نُوں راستباز ٹھہرانے دیلئے جِلایاں گیاں" وچ کہنے دیلئے بہت کُجھ ہے ۔ ایس تشریح وچ پولُوس دے اصطلاح "راستبازی" دے استعمال دے دو پہلو نیں (1) شرع حیثیت اتے (2) پرمیشور خوفی وچ مسیح دی سی زندگی

## سوالات برائے مباحثہ:

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے روُح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

یہ سوالات برائے مباحثہ آپ دی معاونت دے لئے فراہم کئے گئے نیں تا کہ آپ کتاب دے اس حصئے دے اہم معاملات پر سوچ بچار کرسدیں۔ یہ حتمی ننیں بلکہ محض آپ دے خیالات نُوں اُبھارنے دیلئے نیں۔

1۔ رومیوں دا یہ حصّہ اتنا اہم دیوں ہے ؟

2۔ پولُوس ابراہام اتے دائود دی مثالیں دیوں دیندا ہے ؟

3 ۔ درج ذیل شبداں دی پولُوس دے استعمال موافق تعریف بیان کریں (اپنی تعریف مت دیں):

ا ۔ "راستبازی"

ب۔ "ایمان"

ج۔ "وعدہ"

4 ۔ یہودیوں دیلئے ختنہ اتنا اہم دیوں تھا (آیات 9-12 ) ؟

5۔ "نسل" آیات 13 اتے 16 وچ کن دا حوالہ ہے ؟

# رومیوں ۵ (Romans 5)

## جدید تراجم دی عبارتی تقسیم

| UBS | NKJV | NRSV | TEV | JB |
|---|---|---|---|---|
| واجبیت دے نتائج | مُشکل وچ ایمان دی فتح5:1-5 | واجبیت دا نتیجہ5:1-5 ;5:6-11 | پرمیشور وچ راست 5:1-5;5:6-11 | ایمان مُکتی دی ضمانت ہے 5:1-11 |
| 5:1-11 | | | | |
| آدم اتے مسیح | مسیح ساڈی جگہ 5:6-11 | آدم اتے مسیح، ترتیب اتے موازنہ | آدم اتے مسیح | آدم اتے ایشو مسیح |
| 5:12-14 | آدم وچ موت، مسیح وچ زندگی | 5:12-14; 5:15-17 | 5:12-14b;5:14c-17 | 5:12-14 |
| 5:15-21 | 5:12-21 | 5:18-21 | 5:18-19; 5:20-21 | 5:15-21 |

## پڑھنے دا طریقہ دار سوئم (دیکھئے صفحہ vii ) عبارتی سطح پر مُصنف دے اصل مقصد دی پیروی کریں۔

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے روُح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

اک باب نُوں اک ہی نشست وچ پڑھیں، اتے ایس باب دے موضوع دی نشاندہی کریں۔اپنے موضوعات دی تقسیم دا اوپر دئے گئے پانچ تراجم سے موازنہ کریں۔ عبارت سازی الہامی ننیں ہے لیکن یہ اصل مُصنف دے مقصد دی اک کڑی ہے جو کہ ترجمے دی روُح ہے۔ہر عبارت دا صرف اتے صرف اک موضوع ہوتا ہے۔

۱۔ پہلی عبارت
۲۔ دوُسری عبارت
۳۔ تیسری عبارت
۴۔ وغیرہ وغیرہ

### سیاق و سباق دی بصیرت:

ا۔ آیات 1-11 یونانی وچ اک فقرہ نیں۔ یہ پولُوس دا محوری نظریہ ''ایمان سے واجبیت'' وضع کرتی نیں (بحوالہ 3:21-4:25)۔

ب۔ آیات 1-11 دا مُمکنہ خاکہ

| آیات 9-11 | آیات 6-8 | آیات 1-5 |
|---|---|---|
| مُکتی دا مسُتقبل وچ یقینی ہونا | مُکتی دیلئے بُنوادد | مُکتی دے فوائد |
| واجبیت دا مُستقبل وچ یقینی ہونا | واجبیت دے مقاصدی حقائق | واجبیت دا موضوعاتی تجربہ |
| تمجید | بتدریج پادیزگی | راستبازی |
| قیامت سے متعلقہ | الہیات | علم الانسان |

ج۔ آیات 12-21 ایشو دے بطور آدم ثانی پر گُفتگو ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں15:21-22,45-49 فلپئیوں 2:6-8 )۔ یہ الہیاتی نظریات دونوں انفرادی پاپ اتے مجموعی خطا

پر زور دیندی نیں۔ پولُوس دی انسانوں (اتے تخلیق) دی آدم وچ برگشتگی دی ترویج اتنی مُنفرد اتے ربئیوں سے مختلف تھی جبکہ اُس دا ادارتی تناظر ربئیوں دی تعلیم سے دافی مطابقت

رکھتا تھا۔ یہ پولُوس دی رُوح دی ہدایت وچ سچائیوں دی اہلیت بیان کرنا ظاہر کرتا ہے جو ااوہنے اپنی یروشلیم دی گملی ایل دے پاس تعلیم وچ سیکھی سگیں(بحوالہ اعمال

22:3 )۔

د۔ آیت 12 دے قابل عمل ہونے دے بارے وچ بہت سے مفروضے نیں:

۱۔ تمام لوگ نُوں موت ہوتی ہے کیوں جے تمام لوگ پاپ کرنا چُنتے نیں (Pelagius)

۲۔ آدم دے پاپ نے پُوری تخلیق نُوں مُتاثر دیاں اتے ایس لئے تمام مرتے نیں (آیات 18-19 ) (اگسٹین)

۳۔ حقیقت وچ یہ مُمکنہ طور پر موروُثی پاپ اتے مرضی دے پاپ دا ملاپ ہے۔

ر۔ پولُوس دا موازنہ "جس طرح" آیت 12 سے شروع ہوکر آیت 18 تک تکمیل ننیں ہو پاتا۔ آیات 13-17 اک جملہ معترضہ بناتی نیں جو پولُوس دی تحاریر دی اہم

خصُوصیت ہے۔

س۔ پولُوس دی خُوشخبری دی پیشکش نُوں یاد کریں، 1:18-8:39 اک پائدار بحث ہے ۔ مُکمل نُوں حصّوں دی مناسب تشریح اتے تحسین دیلئے دیکھنا چاہئیے۔

ص۔ مارٹن لُوتھر نے باب 5 دیلئے کہا ، "پُوری بائبل وچ شاید ہی کوئی اتے باب ہو جو ایس پُرافتحار عبارت دی برابری کر سدے"۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:5:1-5

۱-پس جب ہم اِیما ن سے راستباز ٹھہرے تو پرمیشور دے ساتھ اپنے پربھو یِسُوعؔ مسیح دے وسِیلہ سے صُلح رکھیّں-۲-جِس دے وسیلہ سے اِیمان دے سبب سے اُس فضل تک ساڈی رسائی وی ہُوئی جِس پر قائمِ نیں‌اتے پرمیشور دے جلال دی اُمیّد پر فخر کریں -۔۳-اتے صرِف یہ ہی ننیں بلکہ مصُیبتوں وچ وی فخر کریں‌یہ جان کر کہ مُصیبت سے صبر پَیدا ہوتا ہے- -۴-اتے صبر سے پختگی اتے پختگی سے اُمیّد پَیدا ہوتی ہے -۵-اتے اُمیّدسے شرمندگی حاصِل ننیں‌ہوتی کیوں جے رُوح القدُس جو ہم نُوں

بخشا گیاں ہے ااوہدے وسیِلہ سے پرمیشور دی مُحبّت ساڈے دِلوں مَیں ڈالی گئی ہے ۔

5:1۔"پس جب"۔یہ لفظ اکثر درج ذیل دا اشارہ دیندا ہے (1) ایس نُکتے تک الہیاںتی بحث دا خُلاصہ (2) ایس الہیاںتی پیشکش دی بُنواںد پر نتیجہ اتے (3) نئی سچائی دا پیش کرنا (بحوالہ 5:1;8:1;12:1 )۔

☆ "سے راستباز ٹھہرے "۔یہ اک مضارع مجہول صفت فعلی ہے ؛ پرمیشور نے ایمانداروں نُوں راستباز ٹھہرایاں ۔ یہ یونانی فقرے (آیاںت 1-2 ) وچ تادید دیلئے پہلے درج دیاں گیاں ہے ۔ آیاںت 1-11 وچ وقت دا تسلسل دکھائی دیاں گیاں ہے : (1) آیاںت 1-5 ہمارا فضل دا موجودہ تجربہ (2) آیاںت 6-8 مسیح دا ساڈی خاطر تکمیل کردہ کم؛ اتے (3) آیاںت 9-11، ساڈی مُستقبل دی اُمید اتے مُکتی دی یقین دہانی۔
اصطلاح "راستباز" (dikaioo) دا پُرانے عہد نامے دا پس منظر "سیدھا سرا" یاں "ماپنے دا آلہ" تھا۔ یہ خُود پرمیشور دیلئے استعاراتی طور پر استعمال ہونے لگا۔ پرمیشور دا کردار، پادیزگی عدالت دا صرف اک معیاںر ہے (بحوالہ ہفتاوی دا احبار 24:22 اتے الہیاںتی طور متی 5:48 وچ)۔ ایشو دی قُربانی دی مُتبادل موت سے ایماندار شرعی پرمیشور دے سامنے قائم رہتے نیں (دیکھئیے نوٹ 5:2 پر)۔ یہ ایمانداروں دا پاپ سے پاک ہونے دا مفہوم ننیں ہے بلکہ کُج عام مُعافی دی طرح دا لگتا ہے۔ کسی اتے نے جُرمانہ ادا دیاں ہے (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں5:21 )۔ ایمانداروں نُوں مُعاف کرنے دا اعلان دیاں جاتا ہے۔

☆۔"اِیمان سے"۔ایمان اوہ ہاتھ ہے جو پرمیشور دی نعمت نُوں قبُول کرتا ہے (بحوالہ آیت 2 رومیوں 4:1ff )۔ ایمان مومنین دی عہد بندی دی شدت یاں درجے پر زور ننیں دیندا یاں ختم ننیں ہوتا (بحوالہ متی 17:20 ) بلکہ پرمیشور دے کردار اتے وعدوں پر(بحوالہ افسیوں 2:8-9 )۔ پُرانے عہد نامے دا لفظ "ایمان" دیلئے اصل وچ کسی دا مستحکم قائم حیثیت وچ ہونے دا حوالہ ہے ۔ یہ استعاراتی طور پر ااوہدیلئے استعمال ہونے لگا جو وفادار، قابل اعتماد اتے قابل بھروسہ تھا۔ ایمان ساڈی وفاداری یاں قابل اعتبار ہونے پر زور ننیں دیندا لیکن پرمیشور پر۔

☆۔"صُلح رکھیں"۔یہاں یونانی نُسخہ جاتی تفرق ہے۔ یہ فعل یاں تو زمانہ حال عملی موضوعاتی (echomen) ہے یاں اک زمانہ حال عملی علامتی (echomen) ہے۔ یہ اوہی گرائمر دا ابہام آیاںت 1,2 اتے 3 وچ پایاں جاتا ہے۔ قدیم یونانی نُسخہ جات موضوعاتی دی بظاہر معاونت کرتا ہے (بحوالہ MSS N, A, B, C, D )۔ اگر یہ موضوعاتی ہے تو ایس دا ترجمہ "آئیں ہم صُلح رکھنا جاری رکھیں" یاں "صُلح رکھنا جاری رکھو" ہونا چاہئیے۔ اگر یہ علامتی ہے تو ایس دا ترجمہ "ہم صُلح رکھیں" ہونا چاہئیے۔ آیاںت 1-11 دا سیاںق و سباق نصیحت ننیں ہے بلکہ اُس دا اعلان ہے جو ایماندار پہلے سے رکھتے نیں اتے مسیح دے وسیلے سے ہے۔ ایس لئے فعل مُمکنہ طور پر زمانہ حال عملی علامتی ہے "ہم صُلح رکھیں"۔ USB چہارم ایس انتخاب نُوں "A" دا درجہ دیندا ہے (یقینی)۔ بہت سے ساڈے قدیم یونانی نُسخہ جات اک شخص دے تیاںر کردہ سگے یعنی عبارت اتے دیگر دوُسروں نُوں پڑھتے ہوئے نقول تیاںر کرنا۔ اوہ شبداں جو اک جیسی آواز رکھتے سگے اکثر پریشان کرتے سگے ۔ یہ عبارت دا اوہ حصّہ ہے جہاں طرز تحریر اتے لکھاری دی عموماً لُغت ترجمے نُوں اتے آسان بناتی ہے۔

☆ "صُلح"۔ ایس یونانی اصطلاح دا اصل وچ مطلب "اکٹھا کرنا جو ٹُوٹ گیاں ہو" (بحوالہ یوحنا 14:27;16:33 فلپئیوں 4:7 )۔ یہاں تین انداز نیں جس وچ نواں عہد نامہ صُلح دے بارے وچ گل کرتا ہے (1) مسیح دے وسیلے سے پرمیشور دے ساتھ صُلح دے ہمارا مقاصدی پہلو (بحوالہ کُلسیوں 1:20 )؛ (2) ہمارا پرمیشور دے ساتھ راست ہونے دا موضوعاتی پہلو(بحوالہ یوحنا 14:27;16:33 فلپئیوں 4:7 )؛ اتے (3) کہ پرمیشور نے مسیح دے وسیلے سے اک نویں بدن وچ متحد کردیاں ہے دو نوں ایمان لانے والے یہودی اتے غیر قووچ (بحوالہ افسیوں 2:14-17 کُلسیوں 3:15 )۔

☆۔"تو پرمیشور دے ساتھ اپنے پربھو یِسُوعؔ مسیح دے وسیلہ سے "۔ایشو اوہ وسیلہ ہے جو پرمیشور دے ساتھ صُلح لاتا ہے۔ ایشو پرمیشور دے ساتھ صُلح دیلئے واحد راستہ ہے (بحوالہ یوحنا 10:7-8;14:6 اعمال 4:12 پہلا تمیتھیس2:5 )۔لقب "پربھو ایشو مسیح" دیلئے دیکھئیے نوٹ 1:4 پر۔

5:2۔"ساڈی رسائی وی ہُوئی"۔یہ اک کمل عملی علامتی ہے؛ یہ ماضی دے کم دا تذکرہ ہے جو اختتام پذیر ہو چُدا ہے اتے اب نتیجہ دے طور موجودیت دی حالت وچ ہے۔ اصطلاح "رسائی" دا لغوی طور مطلب "پہنچ" یاں "داخلہ" (prosagoge)بحوالہ افسیوں 2:18;3:12 ) ہے۔ یہ استعاراتی طور پر درج ذیل دیلئے استعمال ہونے لگا(1) بادشاہی تک شخصی طور رسائی دا حصُول یاں (2) ساحل پر باحفاظت پہنچنا۔
ایس فقرے وچ یونانی نُسخہ جاتی تفرق ہے کُج قدیم نسخہ جات "ایمان سے" دا اضافہ کرتے نیں (بحوالہ این دوئم، سی ایس دے ساتھ ساتھ کُج قدیم لاطینی، ولگیٹ، شامی اتے نُوں پٹک ورژن)۔ دیگر نُسخہ جات حرف جار "en" دا اضافہ "ایمان دے ساتھ" سے کرتے نیں (بحوالہ این ائول، ائے اتے کُج ولگیٹ ورژن)۔ بحرحال بڑے حروف دے نُسخہ جات بی، ڈی، ایف اتے جی فقرے نُوں مُکمل طور چھوڑتا ہے۔ یُوں لگتا ہے کہ داتبوں نے محض 5:1 اتے 4:16 (دو مرتبہ)، 19 اتے 20 دی متوازیت نُوں بھرا ہے۔ "ایمان سے" پولُوس دا جاری موضوع ہے۔

☆۔"اُس فضل تک "۔یہ اصطلاح (charis) دا مطلب پرمیشور دا لامتناہی ، بے لوث پیارر ہے (بحوالہ افسیوں 2:4-9 )۔ یہ واضح طور پر پاپگار انسان دی خاطر ایشو دی موت وچ دیکھا جا سکتا ہے (بحوالہ آیت 8 )۔

☆۔" جِس پر ہم قائِم نیں "۔یہ اک اتے کمل عملی علامتی ہے ؛ لغوی طور "ہم قائم نیں اتے قائم رنیں گے " ہے۔ یہ ایمانداروں دی مسیح وچ الهیاں‌تی حیثیت دی عکاسی کرتا ہے اتے اوہناں دے ایمان وچ رہنے دی عہد بندی نُوں جو پرمیشور دی حاکمیت دے الهیاں‌تی قول محال نُوں ملاتا ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں15:1 ) اتے انسان دی آزاد مرضی نُوں (بحوالہ افسیوں 6:11,13,14 )۔

## خصُوصی موضوع: قائم (HISTEMI)

یہ عام اصطلاح نویں عہد نامے وچ کئی الهیاں‌تی معنوں وچ استعمال ہوئی ہے:

ا۔ قائم کرنا

ا۔ پُرانے عہد نامے دی شریعت ، رومیوں 3:31

ب۔ کسی دی شخصی راستبازی ، رومیوں 10:3

ج۔ نواں عہد ، عبرانیوں 10:9

د۔ الزام، دوُسرا کرنتھیوں13:1

ر۔ پرمیشور دی سچائی، دوُسرا تمیتھیس2:19

۲۔ روُحانی مدافعت کرنا

ا۔ شیطان ، افسیوں 6:11

ب۔ یوم عدالت، مُداشفہ 6:17

۳۔ اپنے موقف پر قائم رہتے ہوئے مدافعت کرنا

ا۔ عسکری استعارہ، افسیوں 6:14

ب۔ سول استعارہ، رومیوں 14:4

۴۔ سچائی وچ حیثیت، یوحنا 8:44

۵۔ فضل وچ حیثیت

ا۔ رومیوں 5:2

ب۔ پہلا کرنتھیوں15:1

ج۔ پہلا پطرس 5:12

۶۔ ایمان وچ حیثیت

ا۔ رومیوں 11:20

ب۔ پہلا کرنتھیوں7:37

ج۔ پہلا کرنتھیوں 15:1

د۔ دوُسرا کرنتھیوں1:24

۷۔ تکبُر دی حیثیت، پہلا کرنتھیوں10:12

یہ اصطلاح دونوں عہد دا فضل اتے خُود مختار پرمیشور دے رحم دا اظہار ہے اتے یہ حقیقت کہ ایمانداروں نُوں ایس دے رد عمل دی ضرورت ہے اتے ایمان وچ ایس سے جُڑے رنیں۔ دونوں بائبل دی سچائیانیں۔ اننیں اکٹھے قائم رکھنا چاہئیے۔

☆۔"ہم قائِم "۔ایس گرائمر دی صُورت نُوں یُوں سمجھا جا سکتا ہے (1) زمانہ حال وسطی (منحصر) علامتی ، "ہم قائم" یاں (2) زمانہ حال وسطی (منحصر) موضوعاتی ، "آئیں قائم رنیں"۔ عُلما دی اِن آپشنز پر تقسیم ہوتی ہے ۔ اگر کوئی سمجھتا ہے کہ آیت 1 وچ بطور علامتی "ہم نیں" ہونا چاہئیے تو پھر ترجمہ آیت 3 دی مطابقت وچ ہونا چاہئیے۔
لفظ "قائم" دی بُنوا‌ںد "فخر کرنا" (NRSV,JB) ہے ۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع 2:17 پر۔ ایماندار اپنے آپ وچ قائم ننیں رہتے (بحوالہ 3:27 ) بلکہ اُس وچ جو پرمیشور نے اوہناں دیلئے دیاں ہے (بحوالہ یرمیاہ 9:23-24 )۔ یہی یونانی بُنوا‌ںد آیا‌ںت 3

اتے 11 وچ وی دُہرائی گئی ہے۔

☆۔"دی اُمیدّ پر "۔اصطلاح اکثر پولُوس کئی مختلف لیکن متعلقہ معنوں وچ استعمال کرتا تھا۔ دیکھئیے نوٹ 4:18 پر۔ اکثر یہ ایمانداروں دے ایمان دے نتیجہ سے تعلق رکھتی تھی۔ یہ جلال، ہمیشہ دی زندگی، واضح مُکتی، آمد ثانی وغیرہ دا اظہار ہو سکتا ہے۔ نتیجہ یقینی ہے لیکن وقت دا عنصر مُستقبل اتے نامعلوم ہے۔ یہ اکثر "ایمان" اتے "مُحبت" دے ساتھ منسوب دیاں جاتا ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں13:13 گلتیوں 5:5-6 افسیوں 4:2-5 پہلا تھسلنیکیوں1:3;5:8 )۔ چند پولُوس دے استعمال دی جزوی فہرست درج ذیل ہے:

۱۔ آمد ثانی ، گلتیوں 5:5 افسیوں 1:18 طیطس 2:13
۲۔ ایشو ساڈی اُمید ، پہلا تمیتھیس1:1
۳۔ ایماندار نُوں پرمیشور دے سامنے پیش ہونا ہے ، کُلسیوں 1:22-23 پہلا تھسلنیکیوں2:19
۴۔ اُمید آسمان وچ رکھی جاتی ہے، کُلسیوں 1:5
۵۔ واضح مُکتی، پہلا تھسلنیکیوں4:13
۶۔ پرمیشور دا جلال، رومیوں 5:2 ، دوُسرا کرنتھیوں3:7-12 کُلسیوں 1:27
۷۔ مسیح دے وسیلے سے غیر قوموں دی مُکتی، کُلسیوں 1:27
۸۔ مُکتی دی یقین دہانی ، پہلا تھسلنیکیوں5:8-9
۹۔ ہمیشہ دی زندگی ، طیطس 1:2;3:7
۱۰۔ مسیحی بالیدگی دے نتائج ، رومیوں 5:2-5
۱۱۔ تمام مخلوق دا کفارہ، رومیوں 8:20-22
۱۲۔ پرمیشور دیلئے لقب، رومیوں 15:13
۱۳۔ لے پالك ہونے دا نتیجہ، رومیوں 8:23-25
۱۴۔ نویں عہد نامے دے ایمانداروں دیلئے پُرانا عہد نامہ اك رہنمائی، رومیوں 15:4
۱۵۔ پولُوس دی تمام ایمانداروں دیلئے خواہش ، پہلا کرنتھیوں1:7

☆ "پرمیشور دے جلال"۔ یہ ایمانداروں دا پرمیشور وچ، ایمان سے راستبازی وچ قائم رہنے دا حوالہ ہے جو ایشو نے جی اُٹھنے دے دن مہیاں دی(بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں5:21 )۔ یہ اکثر الٰہیاتی اصطلاح "جلال بخشنا" کہلاتی ہے (بحوالہ آیات 8:30;9-10 )۔ ایماندار ایشو دی پسندیدگی دی شراکت کریں گے(بحوالہ پہلا یوحنا 3:2 دوُسرا پطرس 1:4 )۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع: جلال 3:23 پر۔

5:3۔ **NASB** "اتے صرف یہ نئیں ، بلکہ" **NKJV** " اتے صِرف یہی نئیں بلکہ" **NRSV** "اتے صرف اوہ نئیں ، بلکہ"
**TEV** ۔چھوڑ دیاں گیاں ہے۔ **NJB** "صرف یہی نئیں"

پولُوس اصطلاحات دا یہ ملاپ کئی مرتبہ استعمال کرتا ہے (بحوالہ 5:3,11;8:23;9:10 اتے دوُسرا کرنتھیوں8:19 )۔

☆۔ NASB "بلکہ مُصیبتوں وچ وی قائم رنیں"
NKJV "بلکہ مُصیبتوں وچ وی فخر کریں"
NRSV "بلکہ دُکھوں وچ وی فخر کریں"
TEV "بلکہ پریشانیوں وچ وی فخر کریں"
NJB "آئیں، اپنی مُشکلات وچ قائم رنیں"

اگر دُنیا ایشو سے عداوت رکھتی تھی تو اوہ ااوہدے مانّنے والوں سے وی رکھے گی (بحوالہ متی 10:22;24:9 یوحنا 15:18-21 )۔ ایشو نے پختگی سے، انسانوں دی طرح ، دُکھ اُٹھایاں (بحوالہ عبرانیوں 5:8 )۔ دُکھ اُٹھانا راستبازی پیدا کرتا ہے جو پرمیشور دا ہر ایماندار دیلئے منصُوبہ ہے (بحوالہ 8:17-19 اعمال 14:22 یعقوب 1:2-4 پہلا پطرس 4:12-19 )۔

☆۔"جان کر"۔یہ "oida" دا کمل صفت فعلی ہے ۔ یہ قسم وچ کمل ہے لیکن یہ زمانہ حال دے طور کم کرتا ہے ۔ ایمانداروں دی خُوشخبری دی سچائیوں دی سمجھ جو دُکھ اُٹھانے سے متعلقہ ہے اوہناںیں اعتماد اتے شادمانی دے ساتھ زندگی دا سامنا کرنے دے اہل کرتی ہے جو حالات پر منحصر ننیں ہے حتی کہ اذیتوں دے درمیان (بحوالہ فلپئیوں 4:4 پہلا تھسلنیکیوں5:16,18 )۔

5:3-4۔"اُمیدٌ"۔ایس اصطلاح دا مطلب "رضادارانہ"، "عملی"، " مستحد"، "برداشت" ہے۔ یہ اوہ اصطلاح تھی جو لوگوں دے ساتھ تحمل اتے ایس دے ساتھ ساتھ حالات سے متعلقہ ہے۔

## خُصوصی موضوع: مُصیبت

یہاں یوحنا اتے پولُوس دی یہ اصطلاح (تھلیپسس) دے استعمال بارے الہیاںتی طور امتیاںز دی ضرورت ہے۔

1 ۔ پولُوس دا استعمال (جو کہ ایشو دے استعمال دا عکس دیندا ہے)
ا۔ مسائل، مصُیبتیں، زوال پزیر دُنیا وچ برائی دی شمولیت
1۔ متی 13:21
2۔ رومیوں 5:3
3 ۔ پہلا کرنتھیوں7:28
4 ۔ دوُسرا کرنتھیوں7:4
5 ۔ افسیوں 3:13
ب۔ مسائل، مصُیبتیں، غیر ایمانداروں دی وجہ سے پیدا کردہ بُرائیاں
1 ۔ رومیوں 5:3; 8:35; 12:12
2۔ دوُسرا کرنتھیوں1:4,8; 6:4; 7:4; 8:2,13
3۔ افسیوں 3:13

4۔ فلپیوں 4:14

5 ۔ پہلا تھُسلنیدیوں 1:6

6 ۔ دوُسرا تھُسلنیدیوں 1:4

ج۔ مسائل، مُصیبتیں، اخیری وقت دی بُرائیاں

1۔ متی 24:21,29

2 ۔ مرقس 13:19,24

3 ۔ دوُسرا تھسلنیکیوں1:6

2 ۔ یوحنا دا استعمال

ا۔ یوحنا عبرانی شبداں تھلیپسس، اتیگ اتے تھوموز بمطابق مکاشفہ عذاب دے درمیان مخصُوص امتیاز برتتا ہے۔ تھلیپسس اوہ ہے جو غیر ایماندار ، ایمانداروں دے ساتھ کرتے نیں اتے اتیگ اوہ ہے جو پرمیشور غیر ایمانداروں دے ساتھ کرتا ہے۔

2۔ رومیوں 5:3

1۔ تھلیپسس ۔ مُداشفہ 1:9; 2:9-10,22; 7:14

2 ۔ اتیگ۔ مُداشفہ 6:16-17; 11:18; 16:19; 19:15

3۔ تھوموز۔ مُداشفہ 12:12; 14:8,10,19; 15:2,7; 16:1; 18:3

ب۔ یوحنا اپنے انجیل وچ یہ اصطلاح ایمانداروں نُوں ہر دور وچ درپیش مسائل دی عکاسی کرنے دیلئے وی استعمال کرتا ہے ۔

5:4۔ NASB "مستحکم کردار"

NRSV, NKJV " پُختگی "

TEV "پرمیشور دی منظُوری"

NJB "آزمایاں ہوا کردار"

ہفتاوی دی پیدائش 23:16 پہلا سلاطین 10:18 پہلا کرنتھیوں28:18 یہ اصطلاح خالصیت یاں اصلی دیلئے دھاتوں دے پرکھنے دیلئے استعمال ہوتی تھی (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں2:9;8:2;9:13;13:3 فلپئیوں 2:22 دوُسرا تمیتھیس2:15 یعقوب 1:12 )۔ پرمیشور دی آزمائشیں ہمیشہ پُختگی دیلئے ہوتی نیں (بحوالہ عبرانیوں 12:10-11 )۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع: آزمائش 2:18 پر۔

5:5۔پرمیشور دی مُحبّت ساڈے دِلوں وچ ڈالی گئی ہے "۔یہ اک کمل مجھول علامتی ہے، لغوی طور "پرمیشور دی مُحبت ہے اتے مسلسل ڈالی گئی ہے"۔ یہ فعل اکثر روُح اُلقدس دے لئے استعمال ہوتا تھا (بحوالہ اعمال 2:17,18,33;10:45 اتے طیطس 3:6 ) جو ہوسکتا ہے یوئیل 2:28-29 دی عکاسی کرتا ہو۔

ملدیندی فقرہ، "پرمیشور دی مُحبت" گرائمر دی رُو سے درج ذیل دا حوالہ ہے (1) ساڈی پرمیشور دیلئے مُحبت؛ یاں (2) پرمیشور دی ساڈے لئے مُحبت (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں5:14 )۔ نمبر دو واحد عبارتی آپشن ہے۔ جیروم دے بائبل دے تبصرے، جلد دوئم دے صفحہ 306 وچ اک دلچسپ مُشاہدہ ہے:

"پُرانے عہد نامے وچ "ڈالی گئی" الٰہی وقف کرنے دی اک عام جگہ ہے ("رحم" Sir, 18:11؛ "حکمت" Sir, 1:9 "ہمدردی، فضل"، زبُور 45:3 "غضب"، ہوسیع 5:10 )۔ بحوالہ خاص کر یوئیل 2:28 ، "رُوح دا انڈیلنا"۔

☆۔"کیوں جے رُوح اِلقدّس جو ہم نُوں بخشِیا گیاں"۔یہ اک مضارع مجہول صفت فعلی ہے ۔ مجہول صوت اکثر پرمیشور دے وسیلے دے اظہار دیلئے استعمال ہوا ہے۔ یہ مفہوم دیندا ہے کہ ایمانداروں نُوں مزید رُوح دی ضرورت ننیں ہے ۔ اوہ یاں تو رُوح دے متحمل ہوتے نیں یاں اوہ مسیحی ننیں نیں (بحوالہ 8:9 )رُوح دا دیاں جانا نویں دور دا نشان ہے (بحوالہ یوئیل 29-2:28 )، جو کہ نواں عہد ہے (بحوالہ یرمیاہ 34-31:31 حزقیاںل 32-36:22 )۔

☆ ۔ ایس پیرے وچ تثلیث دے تین اشخاص دی موجودگی پر غور کریں:

۱۔ پرمیشور، آیاںت 1,2,5,8,10

۲۔ ایشو، آیاںت 1,6,8,9,10

۳۔ رُوح اُلقدس ، آیت 5

دیکھئیے خصُوصی موضوع: پاک تثلیث 8:11 پر۔

## NASB (تجدید شُدہ)عبارت :5:6-11

۶۔کیوں جے جب ہم کمزور ہی سگے تو عین وقت پر مسیح بے دِینوں دی خاطِر مُوا ۔۷۔کِسی راستباز دی خاطِر وی مشکل سے کوئی اپنی جان دے گا مگر شاید کِسی نیک آدمی دے لِئے کوئی اپنی جان تک دے دینے دی جرُأت کرے ۔۸۔لیکن پرمیشور اپنی مُحبّت دی خوُبی ہم پر یوں ظا ہر کرتا ہے کہ جب ہم گُنہگار ہی سگے تو مسیح ساڈی خاطِر مُوأ۔۹۔پس جب ہم ااوہدے خون دے باعِث اِب راستباز ٹھہرے تو ااوہدے وسیلِہ سے غضبِالٰہی سے ضرُوربچیں گے ۔۱۰۔کیوں جے جب باوُجُود دُشمن ہونے دے پرمیشور دے بیٹے دی مَوت دے وسیلِہ سیہمارا میِل ہو گیاں تو مِیل ہونے دے بعد تو ہم اُس دی زِندگی دے سبب سے ضُرور ہی بچِیں گے ۔ ۱۱۔اتے صرف یہ ہی ننیں بلکہ اپنے پربھو یِسُوؔع مسیح دے طُفَیل سے جِس دے وسِیلہ سے اب ہمارا پرمیشور دے ساتھ مِیل ہو گیاں پرمیشور پر فخر وی کرتے نیں

5:6۔ NASB "کیوں جے جب ہم بے یاںرو مددگار سگے"

NKJV "کیوں جے جب ہم کمُزوری وچ سگے "

NRSV "کیوں جے جب ہم کمزوری وچ سگے"

TEV "کیوں جے جب ہم بے آسرا سگے"

NJB "جب ہم بے آسرا سگے"

یہ فعل زمانہ حال صفت فعلی ہے-یہ انسان دی برگشتہ آدم دی فطرت دا حوالہ ہے- انسان پاپ دے آگے مجبور ہے- اسم ضمیر "ہم" بیانیہ اسم ، آیت **6b** وچ "بے دینوں"، آیت **8** "پاپگار" اتے آیت **10** "دُشمن" دی وضاحت اتے متوازیت کرتا ہے -

آیاںت **6** اتے **8** الہیاںتی اتے ساختی طور متوازی نیں-

☆ **NASB, NRSV** "دُرست وقت پر"

**NKJV** " عِین وقت پر"

**TEV** "اوہ وقت جو پرمیشور چُنتا ہے"

**JB** "اپنے مُقررہ وقت پر"

یہ تاریخی طور پر درج ذیل دا حوالہ ہو سکتا ہے **(1)** رومیوں دی صُلح جوئی جو آزادانہ سفر دی اجازت دیندی تھی؛ **(2)** یونانی زُبان جو بین ال تہذیبی رابطے دی اجازت دیندی تھی ؛ اتے **(3)** یونانی و رومی پرمیشورئوں دا خاتمہ جس سے متوقع، دُنیا وچ افلاس پیدا ہوئی (بحوالہ مرقس **1:15** گلتیوں **4:4** افسیوں **1:10** طیطس **1:3** )- الہیاںتی تجسم ہونا اک الہی واقعہ دا طے شُدہ منصُوبہ تھا (بحوالہ لُوقا **22:22** اعمال **2:23;3:18;4:28** افسیوں **1:11** )-

**5:6-8-10**-"بے دِینوں دے لِئے مُؤا"- یہ اک مضارع عملی علامتی ہے- یہ ایشو دی زندگی اتے موت نُوں مُشترکہ واقعہ دے طور دیکھتا ہے - "ایشو نے مُول دیاں جو ااوہنے ننیں دینا تھا اتے جو ہوچ واجب اُلادا تھا اتے ہم ننیں دے سکتے سگے " (بحوالہ گلتیوں **3:13** پہلا یوحنا **4:10** )-

مسیح دی موت پولُوس دی تحاریر وچ اک مسلسل موضوع تھا - جو ایشو دی متبادل موت دا حوالہ دینے دیلئے اوہ کئی مختلف اصطلاحات اتے فقروں سے استعمال کرتا تھا **(1)** "خُون" (بحوالہ **3:25;5:9** پہلا کرنتھیوں**11:25,27** افسیوں **1:7;2:13** کُلسیوں **1:20** )؛ **(2)** "اپنا آپ دے دیاں" (بحوالہ افسیوں **5:2,25** )؛ **(3)** "حوالہ کردیاں گیاں"(بحوالہ رومیوں **4:25;8:32** )؛ **(4)** "قُربانی" (بحوالہ پہلا کرنتھیوں**5:7** )؛ **(5)** "موا"(بحوالہ رومیوں **5:6;8:34;14:9,15** پہلا کرنتھیوں**8:11;15:3** دوُسرا کرنتھیوں**5:15** گلتیوں **5:21** پہلا تھسلنیکیوں**4:14;5:10** )؛ **(6)** "صلیب" (بحوالہ پہلا کرنتھیوں**1:17-18** گلتیوں **5:11;6:12-14** افسیوں **2:16** فلپئیوں **2:8** کُلسیوں **1:20;2:14** )؛ **(7)** "مصلُوب ہونا" (بحوالہ پہلا کرنتھیوں**1:23;2:2** دوُسرا کرنتھیوں**13:4** گلتیوں **3:1** )-

دیاں حرف جار **huper** دا ایس سیاںق و سباق وچ یہ مطلب ہے

ا- نمائندگی "ساڈی خاطر"

۲- متبادل، "ساڈی جگہ"

عام طور پر **huper** دا ملدیندی دے ساتھ بُنیادی مطلب "دی خاطر" ہے (لائوو اتے ندا)- یہ اوہناں فضیلیتوں نُوں ظاہر کرتا ہے جو کسی شخص نُوں حاصل ہوتی نیں (نویں عہد نامے دی الہیاںت دی نئی انٹرنیشنل ڈکشنری، جلد سوئم، صفحہ **1196** )- بحرحال، **huper** وچ **anti** دے معانی ہوتے نیں جو "دی جگہ" دا اشارہ کرتا ہے ، ایس لئے یہ الہیاںتی طور عظیم متبادل

مسح کئے جانے دا حوالہ ہے (بحوالہ مرقس 10:45 یوحنا 11:50;18:14 دوُسرا کرنتھیوں5:14 پہلا تمیتھیس2:6 )۔ ایم جے حارث (NIDNTT جلد سوئم صفحہ 1197 ) کہتا ہے "لیکن دیوں پولُوس نے کوی وی ننیں کہا کہ مسیح موا anti hemon (پہلا تمیسگیس2:6 نزدیك ترین ہے جس پر اوہ آتا ہے ۔ antilytron hyper panton ) ؟ کیوں جے حرف جار hyper بمخالف anti ایسی طرح نمائندگی اتے متبادل نُوں ظاہر کرتا ہے۔

5:7 ۔ یہ آیت انسانی مُحبت نُوں ظاہر کرتی ہے جبکہ آیت 8 پرمیشور نُوں مُحبت نُوں ظاہر کرتی ہے۔

☆ NASB, NKJV, TEV "کِسی نیك آدمی دے لئے" NRSV "کسی نیك شخص دیلئے"
JB "کسی اچھے آدمی دیلئے"

یہ اصطلاح اُسی معنوں وچ استعمال ہوئی ہے جیسے نوُح اتے ایوب راستباز یاں بے پاپ شخص سگے۔ اوہناںہوں نے اپنے ایام دی مذہبی ضروریات دی پیروی دی۔ ایس دا مفہوم بے پاپ ہونا ننیں ہے۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع 1:17 پر۔

5:8۔"لیکن پرمیشور اپنی مُحبّت ظاہر کرتا ہے"۔ یہ اك زمانہ حال عملی علامتی ہے(بحوالہ 3:5 )۔ باپ نے بیٹے نُوں بھیجا(بحوالہ 8:3,32 دوُسرا کرنتھیوں5:19 )۔ پرمیشور دی مُحبت جذباتی ننیں ہے بلکہ عمل سے بھرپُور ہے (بحوالہ یوحنا 3:16 پہلا یوحنا 4:10 ) اتے مُستقل ہے ۔

5:9۔"ضرور ہی "۔ یہ پولُوس دا اك پسندید اظہار تھا (بحوالہ آیات 10,15,17 )۔ اگر پرمیشور ایمانداروں سے اتنی مُحبت رکھتا تھا جب اوہ اوی پاپگار ہی سگے تو اوہ اب اوہناں سے کتنی مُحبت رکھے گا جب اوہ ااوہدے فرزند بن چُدے نیں(بحوالہ 5:10;8:22 )۔

☆۔"جب ہم، اب راستباز ٹھہرے "۔یہ اك مضارع مجھول صفت فعلی ہے جو راستبازی نُوں بطور پرمیشور دے تکمیل کردہ کم پر زور دیتے نیں ۔ پولُوس آیت 1 دی سچائی نُوں دہرا رہا ہے ۔ اصطلاحات "راستباز" (آیت 9 ) اتے "میل ہو گیاں" (آیات 10-11 ) دے درمیان متوازیت پر وی غور کریں۔

☆۔"ااوہدے خون دے باعث "۔یہ مسیح دی کفارے دی موت دا حوالہ ہے (بحوالہ 3:5 مرقس 10:45 دوُسرا کرنتھیوں5:21 )۔ کفارے دا یہ تصور کہ پاپگار زندگی دی جگہ پاك زندگی دیناء پیچھے احبار 1-7 اتے مُمکنہ طور پر خروج 12 (فسح دا برہ) تك جاتا ہے اتے الہیاتی طور پر یسعیاہ 53:4-6 دے ایشو نُوں ظاہر کرتا ہے۔ تہ قیامت سے متعلقہ معنوں وچ عبارنیوں دی کتاب وچ وضع ہوتا ہے ۔ عبرانیوں دراصل کئی نُدات پر پُرانے اتے نویں عہد نامے دا موازنہ کرتا ہے۔

☆۔"ضرُور ہی بچیں گے "۔یہ زمانہ مُستقبل مجھول علامتی ہے (بحوالہ آیت 10 )۔ یہ ساڈی واضح مُکتی دا حوالہ ہے جو "جلال پانا" کہلاتی ہے (بحوالہ آیت 2;8:30 پہلا یوحنا 3:2

نواں عہد نامہ مُکتی نُوں تمام فعل دے زمانوں وچ بیان کرتا ہے : (1) تکمیل شُدہ کم (مضارع)، اعمال 15:11 رومیوں

**8:24** دوُسرا تمیتھیس**1:9** طیطس **3:5**؛ **(2)** ماضی دا عمل جو موجودہ حالت وچ تکمیل پاتا ہے (کمل) افسیوں **2:5,8**؛ **(3)** بتدریج عمل (زمانہ حال) پہلا کرنتھیوں**1:18;15:2** دوُسرا کرنتھیوں**2:15** پہلا تھسلنیکیوں**4:14** پہلا پطرس **3:21** اتے **(4)** مُستقبل دا نتیجہ (زمانہ مُستقبل)، رومیوں **5:9,10;10:9** ۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع **10:13** پر۔

مُکتی دا آغاز ابتدائی عمل سے ہوتا ہے لیکن ایسے تعلق وچ ترقی پاتا ہے جو اك دن نتیجہ خیز ہوگا۔ یہ تصور اکثر تین الہیاںتی اصطلاحات سے بیان دیاں جاتا ہے ؛ راستبازی جس دا مطلب "پاپ دی سزا سے رہائی پانا" ہے ؛ پادیزگی ، جس دا مطلب "پاپ دی قوت سے رہائی پانا" ہے؛ اتے "جلال پانا" جس دا مطلب "پاپ دی موجودگی سے رہائی پانا " ہے۔

یہ قابل غور گل ہے کہ راستبازی اتے پادیزگی دونوں پرمیشور دے پُر فضل عمل نیں جو ایمانداروں نُوں مسیح وچ ایمان دے وسیلے سے دئے جاتے نیں۔ بحرحال، نواں عہد نامہ پادیزگی دا مسیح دی طرح ہونے دے جاری عمل دی گل وی کرتا ہے ۔ ایس وجہ سے عالم الہیاںت "حیثیتی پادیزگی" اتے "بتدریج پادیزگی" دی گل کرتے نیں۔ یہ پربھو وچ زندگی دی مُفت مُکتی دے بھید سے جُڑی ہوئی ہے۔

☆۔"غضبِ اِلٰہیٰ سے"۔یہ قیاںمت سے متعلقہ سیاںق و سباق ہے ۔ بائبل پرمیشور دی بے لوث عظیم مُحبت دے بارے وچ بتاتی ہے، لیکن ساتھ ہی واضح طور پر پرمیشور دی پاپ اتے بغاوت دیلئے طے شُدہ مخالفت دے بارے وچ وی بتاتی ہے ۔ پرمیشور نے مسیح دے وسیلے سے مُکتی اتے مُعافی دا راستہ دیاں ہے لیکن جو اُس دا انکار کرتے نیں اوہ غضب تلے ہوتے نیں (بحوالہ **1:18-3:20** )۔ یہ علم الانسانی فقرہ ہے لیکن یہ حقیقت دا اظہار کرتا ہے ۔ یہ اك ہولناك گل ہے کہ ہم غضب والے پرمیشور دے ہاتھوں وچ گریں(عبرانیوں **10:31** )۔

**5:10**۔"اگر"۔یہ اك پہلے درجے دا مشروُط فقرہ ہے جو لکھاری دے نُکتہ نظر اتے اپنے ادبی مقصد دیلئے دُرست متصور ہوتا ہے انسان، پرمیشور دی واضح مخلوق دُشمن بن گئی۔ انسان (بحوالہ پیدائش **3:5** ) اتے شیطان (بحوالہ یسعیاہ **14:14** حزقیاںل **28:2,12-17** ) دا اك ہی مسئلہ تھا، آزادی دی خواہش، اختیاںر دی خواہش اتے پرمیشور ہونے دی خواہش۔

☆۔"پرمیشور سے ہمارا میلِ ہو گیاںتو میلِ ہونے دے بعد"۔یہ دونوں مضارع مجہول علامتی اتے مضارع مجہول صفت فعلی ہے ۔ فعل "میل ہوگیاں" دا حقیقی مطلب "تبادلہ کرنا" ہے۔ پرمیشور نے ایشو دی راستبازی دیلئے ساڈے پاپوں داتبادلہ دیاں (بحوالہ یسعیاہ **53:4-6** )۔ صُلح بحال ہوگئی (بحوالہ آیت **1** )۔

☆۔"اوہدے بیٹے دی مَوت دے وسیلِہ سے"۔مُعافی دی خُوشخبری درج ذیل وچ پنہاں ہے: **(1)** پرمیشور دی مُحبت وچ؛ **(2)** مسیح دا کم ؛ **(3)** روُح اُلقُدس دا کھینچنا، اتے **(4)** افراد دا ایمان / توبہ دا رد عمل ۔ پرمیشور دے ساتھ راست ٹھہرائے جانے دا کوئی اتے راستہ ننیں ہے (بحوالہ یوحنا **14:6** )۔ مُکتی دی یقین دہانی تثلیثی پرمیشور دے کردار دی بُنواںد پر ہے نہ کہ انسانی اعمال دے۔ قول محال یہ ہے کہ انسانی اعمال مُکتی دے بعد مُفت مُکتی دا اك ثبوت ہے (بحوالہ یعقوب اتے پہلا یوحنا)۔

☆۔"ضرُور ہی بچیں گے"۔ نواں عہد نامہ مُکتی دی ماضی، حال، اتے مُستقبل دے طور گل کرتا ہے ۔ یہاں مُستقبل آمد ثانی

پر ساڈی واضح مُکمل مُکتی دا حوالہ ہے۔ دیکھئیے نوٹ آیت 9 پر اتے خصُوصی موضوع 10:13 پر۔

☆۔"اُس دی زِندگی دے سبب "۔زندگی دیلئے یہ یونانی اصطلاح zoa ہے ۔ یوحنا دی تحاریر وچ یہ اصطلاح ہمیشہ جی اُٹھنے دی زندگی، ابدی زندگی، یاں بادشاہی دی زندگی دا حوالہ ہے۔ پولُوس ایسے الہیاں‌تی معنوں وچ وی استعمال کرتا ہے۔ ایس سیاں‌ق و سباق دا زور یہ ہے کہ چونکہ پرمیشور نے ایمانداروں دیمُعافی دیلئے اتنا بھاری مُول ادا دیاں تو اوہ یقیناً اُس دی افادیت جاری رکھے گا۔

"زندگی" درج ذیل دا حوالہ ہو سکتا ہے: (1) ایشو دا جی اُٹھنا (بحوالہ 8:34 پہلا کرنتھیوں15 )؛ (2) ایشو دا درمیانی عمل (بحوالہ 8:34 عبرانیوں 7:25 پہلا یوحنا 2:1 )؛ (3) روُح اُلقُدس دا ہم وچ مسیح بنانا (بحوالہ رومیوں 8:29 گلتیوں 4:19 )۔

پولُوس کہتا ہے کہ ایشو دی زمینی زندگی اتے موت اتے خاص طور پر اُس دی جی اُٹھنے دے بعد دی زندگی ساڈی صُلح دی بُنواں‌دیں نیں۔

5:11۔"اتے صرِف یہ ہی ننیں، بلکہ "۔دیکھئیے نوٹ آیت 3 پر۔

☆۔" پر فخر وی کرتے نیں "۔دیکھئیے نوٹ 5:2 پر۔ یہ ایس سیاں‌ق و سباق وچ "فخر" دا تیسرا استعمال ہے۔

۱۔ جلال دی اُمید پر فخر کریں، آیت 2

۲۔ مُصیبتوں وچ وی فخر کریں، آیت 3

۳۔ میل پر فخر کرتے نیں، آیت 11

منفی فخر کرنا 2:17 اتے 23 وچ دیکھا جا سکتا ہے۔

☆۔"اِب ہمارا پرمیشور دے ساتھ میلِ ہو گیاں"۔یہ اک مضارع عملی علامتی ہے ، تکمیل شُدہ عمل۔ ایمانداروں دی صُلح پر آیت 10 اتے دوُسرا کرنتھیوں21-5:18 افسیوں 22-2:16 کُلسیوں 23-1:19 وچ گُفتگو دی گئی ہے۔ ایس سیاں‌ق و سباق وچ "صُلح" ، "راستبازی" دا الہیاں‌تی مترادف ہے۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت:5:12-14

۱۲۔پس جِس طرح اک آدمی دے سبب سے گناہ دُنیا وچ آیاں اتے گنُاہ دے سبب سے مَوت آئی اتے یوُں‌مَوت سب آدمِیوں وچ َپھیل گئیایس لِئے کہ سب نے گنُاہ دِیا۔

۱۳۔کیوں جے شرِیعت دے دِئے جانے تک دُنیا وچ گنُاہ تو تھامگر جہاں شرِیعت ننیں اوہاں گنُاہ محسوُب ننیں ہوتا ۔۱۴۔تَو وی آدمؔ سے لے دے موسیٰؔ تک مَوت نے اوہناں پر وی بادشاہی
دی جِہنوں نے آدمؔ دی نافرمانیدی طرح جو آنے والے دا مثِیل تھا گنُاہ نہ دِیا تھا۔

5:12۔"پس "۔رومیوں وچ بہت سے انتظامی طور دے "پس" نیں (بحوالہ 5:1;8:1;12:1 )۔ تشریحی سوال یہ ہے کہ اوہ کِن سے متعلقہ نیں۔ اوہ پولُوس دی مجموعی بحث دے حوالے دا انداز ہوسکتا ہے ۔ یقینی طور پر یہ والا پیدائش سے متعلقہ ہے اتے

ایس لئے مُمکنہ طور پر رومیوں 1:18-32 دی طرف واپس لے جاتا ہے۔

☆۔جِس طرح اک آدمی دے سبب سے پاپ دُنیا وچ آیاں"۔ آیت 12 تمام تینوں افعال مضارع زمانے نیں ۔ آدم دی برگشتگی موت لائی (بحوالہ پہلا کرنتھیوں15:22 )۔ بائبل پاپ دی ابتدا پر ننیں بستی۔ پاپ فرشتوں دی فضا وچ وی وقوع ہوا (بحوالہ پیدائش 3 اتے مُداشفہ 9-12:7 )۔ کب اتے کیویں ، یہ نامعلوم ہے (بحوالہ یسعیاہ 27-14:12 حزقیال 19-28:12 ایوب 4:18 متی 25:41 لُوقا 10:18 یوحنا 12:31 مُداشفہ 9-12:7 )۔
آدم دے پاپ وچ دو پہلو شامل سگے (1) خاص حُکم سے نافرمانی (بحوالہ پیدائش 17-2:16 )؛ اتے (2) خُود ساختہ تکبُر (بحوالہ پیدائش 6-3:5 )۔ یہ رومیوں 1:18-32 سے شروع ہونے والا پیدائش 3 دے بارے وچ تصور جاری رہتا ہے ۔یہ پاپ دی الہیات ہے جو واضح طور پر پولُوس نُوں ربئیوں دی سوچ سے جُدا کرتی ہے۔ ربی پیدائش 3 پر زور ننیں دیتے سگے اوہ ایس دے بجائے کہتے سگے کہ ہر شخص وچ دو "نیتیں" (yetzers) ہوتی نیں ۔ اوہناں دی مشہور ربئیوں دی کہاوت کہ "ہر انسان دے دل وچ سیاہ و سفید کُتا ہوتا ہے۔ جس نُوں زیادہ خوراک دی جائے گی اوہ توانا ہو جائے گا"۔ پولُوس پاک پرمیشور اتے اوہدے تخلیق دے درمیان پاپ نُوں بڑی رُداوٹ سمجھتا ہے ۔ پولُوس نظاماتی عالم الہیات ننیں تھا (بحوالہ جیمز سٹیوارٹ دی کتاب "مسیح وچ انسان")۔ اوہ پاپ دی بہت سی شروعات بتاتا ہے (1) آدم دی برگشتگی (2) شیطان دی آزمائش ، اتے (3) مسلسل انسانی بغاوت۔
ایشو اتے آدم دے درمیان الہیاتی موازنے اتے متوازیت وچ دو مُمکنہ مفہوم موجود نیں

۱۔ آدم حقیقی تاریخی شخص تھا
۲۔ ایشو حقیقی انسان تھا

یہ دونوں سچائیاں جھوٹی تعلیمات دی روشنی وچ بائبل دی تصدیق کرتی نیں۔ "اک آدمی" یاں "اک" دے بار بار استعمال پر غور کریں۔ یہ دونوں آدم اتے ایشو دا حوالہ دینے دے انداز ایس سیاق و سباق وچ کوئی گیارہ مرتبہ استعمال ہوئے نیں ۔

☆۔"اتے پاپ دے سبب سے مَوت آئی"۔بائبل موت دے تین درجات ظاہر کرتی ہے (1) رُوحانی موت (بحوالہ پیدائش 2:17;3:1-7 افسیوں 2:1 )؛ (2) جسمانی موت (بحوالہ پیدائش 5 )؛ اتے (3) ہمیشہ دی موت (بحوالہ مُداشفہ 2:11;20:6,14;21:8 )۔ اک جس پر ایس حوالے وچ گل ہوئی ہے اوہ آدم دی رُوحانی موت ہے (بحوالہ پیدائش 19-3:14 ) جو نتیجہ دے طور پر انسانی نسل دی جسمانی موت ہوئی(بحوالہ پیدائش 5 )۔

☆۔"اتے مَوت سب آدمیوں وچ پھیلِ گئی"۔ایس پیرے دی اہم تادید پاپ دی عالمگیریت ہے (بحوالہ آیات 19-16 پہلا کرنتھیوں15:22 گلتیوں 1:10 ) اتے موت ہے۔

☆۔"ایس لئے کہ سب نے پاپ دیاِ"۔تمام انسان مجموعی طور پر آدم وچ پاپ کرتے نیں (یعنی مورُوثی پاپ دی حالت اتے پاپ دی رغبت)۔ ایس دی وجہ سے ہر شخص چُنتا ہے کہ اوہ ذاتی طور پر اتے بار بار پاپ کرے۔ بائبل ایس پر متفق ہے کہ تمام انسان دونوں مجموعی طور پر اتے انفرادی طور پر پاپگار نیں (بحوالہ پہلا سلاطین 8:46 دوُسرا کرنتھیوں6:36 زبُور

143:2;130:3;14:1-2 امثال 20:9 وعظ 7:20 یسعیاہ 9:17;53:6 رومیوں 3:9-18,23;5:18;11:32 گلتیوں 3:22 پہلا یوحنا 1:8-10 )۔

5:13-14 ۔ یہ اوہی سچائی رومیوں 4:15 اتے اعمال 17:30 وچ سکھائی گئی ہے ۔ پرمیشور راست ہے۔ انسان صرف اُسے دے ذمہ دار نیں جو اوہناں نُوں دستیاب ہے۔ یہ آیت واضح طور پر خاص مُداشفے دی گل کرتی ہے (پُرانا عہد نامہ ایشو، نواں عہد نامہ)، نہ کہ قُدرتی مُداشفہ (زبُور 19 رومیوں 1:18-23;2:11-16 )۔
غور کریں کہ NKJV آیت 12 دے موازنے نُوں لمبے وقفے سے الگ کرتے ہوئے دیکھتا ہے (بحوالہ آیات 13-17 ) ایس دی آیات 18-10 دے اختتامیے سے۔

5:14 NASB,NKJV,JB "مَوت نے بادشاہی دی " NRSV "موت نے حاکمیت دی" TEV "موت نے حُکمرانی دی"
موت بادشاہ دی مانند حُکمرانی کرتی ہے(بحوالہ آیات 17 اتے 21 )۔ یہ موت اتے پاپ دی اک جابر آمر دی پہچان ایس پُورے باب اتے باب 6 وچ قائم رہتی ہیموت دا عالمگیر تجربہ انسان دے عالمگیر پاپ دی تصدیق کرتا ہے۔ آیات 17 اتے 21 وچ فضل نُوں ظاہر دیاں جاتا ہے۔ فضل بادشاہی کرتا ہے۔ انسانوں دے پاس حق انتخاب ہے (پُرانے عہد نامے دے دو اطوار) موت یاں زندگی ، کہ نُون آپ دی زندگی وچ بادشاہی کرے؟

☆۔"جنھوں نے اُس آدمؔ دی نافرمانی دی طرح جو آنے والے دا مثیلِ تھا نہ دِیا تھا"۔آدم نے پرمیشور دے دئے گئے حُکم دی نافرمانی دی حتی کہ حوا نے اُس انداز وچ ایسا نہ دیاں تھا۔ ااوہنے آدم سے درخت دے بارے وچ سُنا نہ کہ پرمیشور سے براہ راست۔ آدم سے لیکر مُوسیٰ تلک انسان ، آدم دی بغاوت دی وجہ سے مُتاثر ہوئے۔ اوہناںہوں نے پرمیشور دا خاص حُکم ننیں توڑا تھا لیکن 1:18-32 جو یقیناً ایس الہیاںتی سیاںق و سباق دا حصّہ ہے ایس سچائی نُوں ظاہر کرتا ہے کہ اوہناںہوں نے اُس روشنی دی پامالی دی تھی جو اوہنانیں تخلیق سے حاصل تھی اتے ایس لئے اوہ پرمیشور دے سامنے بغاوت / پاپ دے ذمہ دار سگے۔ آدم دی پاپ دی مورُوثیت ااوہدے تمام فرزندوں تلک پھیل گئی۔

☆ NASB, NKJV, NRSV "اُس دی طرح جو آنے والے دا مثیلِ تھا "
TEV "اُس آدم دی طرح جو آنے والے دا مثیل تھا"
JB "آدم آنے والے دا مثیل تھا"

یہ بہت پُختہ انداز وچ آدم ۔۔مسیح دی قسم دا اظہار ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں15:21-22,45-49 فلپئیوں 2:6-8 )۔ یہ دونوں ایس سلسلے دے پہلے دے طور پر دیکھے جاتے نیں ، نسل دی ابتدا کرنے والے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں15:45-49 )۔ آدم پُرانے عہد نامے سے واحد شخص ہے جسے نویں عہد نامے وچ مثیل کہا گیاں ہے۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت:5:15_17

۱۵-لیکن گُناہ دا جو حا ل ہے اوہ فضلِ دی نِعمت دا ننیں کیوں جے جب اك شخص دے گُنا ہ سے بُہت آدمی مَر گئیتُو پرمیشور دا فِضل اتے اُس دی بخِشش اك ہی آدمی یعنی یِسُوع مسیح دے فِضل سے پَیدا ہُوئی بُہت سیانؔدِمیوں پر ضرُور ہی اِفراط سے نازِل ہُوئی ۔ ۱۶-اتے جَیسا اك شخص دے پاپ کرنے دا انجام ہُوابخِششدا وَیسا حال ننیں کیوں جے اك ہی سبب سے اوہ فیصلہ ہُواجِس دا نتیجہ سزا دا حُکم تھا مگر بہُتیرے پاپوں سے اِیسی نعمِت پَیدا ہُوئی جِس دا نتِیجہ یہ ہُوا کہ لوگ راست باز ٹھہرے۔ ۱۷-دیو نکہ جِب اك شخص دے پاپ دے سبب سے مَوت نے اُس اك ذرِیعہ سے بادشاہی دی تُو جو لوگ فضل اتے راستبازی دی بخِشش اِفراطسے حاصِل کرتے نیں اوہ اك شخص یعنی یِسُوعؔمسیِح دے وِسیِلھہ سے ہمیشہ دی زِند گی وچ ضرُور بادشاہی کریں گے۔

**5:15-19** ۔ یہ متوازی فقروں دا استعمال کرتے ہوئے اك پائیدار بحث ہے۔ **NASB, NRSV** اتے **TEV** آیت **18** پر پیرے نُوں تقسیم کرتے نیں۔ بحرحال **UBS** چہارم ، **NKJV** اتے **JB** ایس نُوں بطور ادائی ترجمہ کرتے نیں ۔ یاںد رکھیں کہ اصل لکھاری دے تشریح دی کُلید اك اہم سچائی ہر پیرے وچ ہے۔ غور کریں کہ اصطلاح "بہت سے" آیاںت **15** اتے **19** وچ آیاںت **12** اتے **18** دے "سب" دی مترادف ہے۔ یہ یسعیاںہ **53:11-12** اتے آیت **6** وچ وی حقیقت ہے۔ اِن اصطلاحات دی بُنواںد پر کوئی الھیاںتی فرق (دیلون دا چُننا بمقابلہ حیر چُنیدہ) وضع ننیں کرنا چاہئیے۔

**5:15**۔"نِعمت"۔یہ دو مختلف یونانی شبداں "نعمت" دیلئے نیں جو ایس سیاںق و سباق وچ استعمال ہوئے نیں --**charisma** آیاںت **(6:23) 15,16** اتے **dorea / doroma** آیاںت **15,16,17** ۔ لیکن اوہ مترادف نیں۔ یہ حقیقتاً مُکتی دے بارے وچ خُوشخبری ہے۔ یہ ایشو مسیح دے وسیلے سے پرمیشور دی مُفت نعمت ہے(بحوالہ **3:24;6:23** افسیوں **2:8,9** ) اوہناں سب دیلئے جو مسیح وچ ایمان رکھتے نیں۔

☆"اگر"۔یہ پہلے درجے دا مشروُط فقرہ ہے جو لکھاری دے نُکتہ نظر اتے اپنے ادبی مقاصد سے دُرست متصور ہوتا ہے۔ آدم دا پاپ سب انسانوں دیلئے موت لایاں۔ یہ آیت **17** وچ متوازیت ہے۔

**5:16**۔"سزا دا حُکم ---راستباز"۔ یہ دونوں شرعی قانونی اصطلاحات نیں۔ اکثر پُرانا عہد نامہ نبیوں دا پیغام عدالتی منظر دے طور پر پیش کرتا ہے۔ پولُوس ایسی قسم نُوں استعمال کرتا ہے(بحوالہ رومیوں **8:1,31-34** )۔

**5:17** "اگر"۔یہ پہلے درجے دا مشروُط فقرہ ہے جو لکھاری دے نُکتہ نظر اتے اپنے ادبی مقاصد سے دُرست متصور ہوتا ہے۔آدم دی خطا دے نتیجہ وچ تمام انسانوں دی موت واقع ہوئی۔

**5:17-18**۔"راستبازی دی بخشِش...راستباز ٹھہر کر زِند گی پائیں "۔ایشو پرمیشور دی نعمت ہے اتے برگشتہ انسان دی رُوحانی ضرورتوں دیلئے دستیاںبی ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں**1:30** )۔ اِن متوازی فقروں دا مطلب یہ ہوسکتا ہے **(1)** پاپگار انسان

نُوں پرمیشور وچ مسیح دے تکمیل شُدہ کم دے وسیلے سے راست ٹھہرایاں جاتا ہے جس دا نتیجہ "پرمیشور خوفی دی زندگی" ہوتا ہے؛ یاں (2) یہ فقرہ "ہمیشہ دی زندگی" دا مترادف ہے۔ سیاںق و سباق پہلے انتخاب دی معاونت کرتا ہے۔ راستبازی پر لفظی مُطالعہ دیلئے دیکھئیے خصُوصی موضوع 1:17 پر۔

## خصُوصی موضوع: پرمیشور دی بادشاہی

پُرانے عہد نامے وچ یہواہ بنی اسرائیل دا بادشاہ سمجھا جاتا تھا (بحوالہ پہلا سیموئیل 8:7 زبُور ;10:16 ;24:7-9 ;29:10 44:4;89:18;95:3 یسعیاہ 43:15;4:4,6 ) جبکہ مسیحا بطور مثالی بادشاہ (بحوالہ زبُور 2:6 ) ۔ بیت الحم وچ ایشو دی پیدائش دے ساتھ ( 4-6 قبل مسیح) پرمیشور دی بادشاہت انسانی تاریخ وچ نئی قوت اتے کفارے (نواں عہد بحوالہ یرمیاہ 31:31-34 حزقی ایل 36:27-36 ) دے ساتھ تقسیم ہوتی ہے ۔ یوحنا اصطباغی پرمیشور دی بادشاہی دی قریبی دی مُنادی کرتا ہے (بحوالہ متی 3:2 مرقس 1:15 ) ۔ ایشو واضح طور پر سکھاتا ہے کہ بادشاہت ااوہدے اپنے آپ وچ اتے اُس دی تعلیمات وچموجود ہے (بحوالہ متی 4:17,23;9:35;10:7;11:11-12;12:28;16:19 مرقس 12:34 لُوقا ;10:9,11 ;11:20 12:31-32;16:16;17:21 ) ۔ ایس دے علااوہ بادشاہت مُستقبل وی ہے (بحوالہ متی 26:29 ;24:14 ;16:28 مرقس 9:1 لُوقا 22:16,18 ;21:31 ) ۔

مرقس اتے لُوقا وچ نحوی ترديب دے متوازوں وچ ہم فقرہ "پرمیشور دی بادشاہت" پاوندے نیں ۔ یہ ایشو دی تعلیمات دے مُشترکہ موضوع وچ انسان دے دلوں وچ پرمیشور دی موجودہ حُکمرانی شامل ہے جو اک دن تمام دُنیا وچ ہو گی ۔ ایس دا عکس متی 6:10 وچ ایشو دی دُعا وچ دکھائی دیندا ہے ۔ متی یہودیوں نُوں لکھے گئے وچ ایسے فقروں نُوں ترجیح دیندا تھا جس وچ پرمیشور (آسمان دی بادشاہی)دا نام استعمال نہ ہو۔ جب کہ مرقس اتے لوُقا غیر یہودیوں نُوں لکھتے ہُوئے عام لقب استعمال کرتے سگے جس وچ پرمیشور دے نام دا استعمال تھا ۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت:5:18_21

۱۸ ۔غرض جَیسا اک پاپ دے سبب سے اوہ فیصلہ ہُؤا جِس دا نتِیجہ سب آدِمیوں دی سزا دا حُکم تھا وَیسا ہی ر استبازی دے اک کم دے وسِیلہ سے سب آدمیوِنُوں اوہ نِعمت مِلی جِس سے راستباز ٹھہر کر زِندگی پائیں ۔۱۹ ۔کیوں جے جِس طرح اک شخص دی نافرمانی سے بہُت سے لوگ گنہگار ٹھہرے اُسی طرح اک دی فرمابرداری سے بُہت سے لوگ راستباز ٹھہریں گے۔ ۲۰ ۔اتے بیچ وچ شرِیعت آمُوجُود ہُوئی تاکہ پاپ زِیاںدہ ہُو جائے مگر جہاں پاپ زِیاںدہ ہُوا اوہاں فِضل اُس سے وی نہایت زِیاں دہ ہُوا ۔ ۲۱ ۔تاکہ جِس طرح پاپ نے مَوت دے سبب سے بادشاہی دی اُسی طرح فِضل وی ساڈے پربھو یِسُوعؔ مسیِح دے وِسیِلہ سے ہمیشہ دی زِندگی دے لِئے راستبازی دے ذرِیعہ سے بادشاہی کرے ۔

5:18۔ NASB "وَیسا ہی ر استبازی دے اک کم دے وسِیلہ سے سب آدمیوِنُوں اوہ نِعمت مِلی جِس سے راستباز ٹھہر کر زِندگی پائیں"

NKJV " وَیسا ہی ر استبازی دے اک کم دے وسِیلہ سے سب آدمیوِنُوں اوہ مُفت نعمت مِلی"

NRSV "وَیسا ہی ر استبازی دے اک کم دے وسِیلہ سے سب آدمیوِنُوں اوہ نِعمت مِلی جِس سے راستباز ٹھہر کر زِندگی پائیں"

TEV "ویسا ہی راستبازی دے اک کم دے وسیلے سے سب آدمیوں نُوں رہائی جس سے اوہ زندگی پائیں"

JB "ویسا ہی اک آدمی دی نیدی سب آدمیوں دیلئے زندگی لائی اتے اوہنانیں راستباز ٹھہرایاں"

یہاں یہ ننیں کہا جا رہا کہ ہر نُوںیہ مُکتی پائے گا (عالمگیریت)۔ ایس آیت دی تشریح رومیوں دی کتاب دے پیغام اتے فوری سیاںق و سباق سے ہٹ دی ننیں دی جانی چاہئیے۔ یہ تمام انسانوں دی عملی مُکتی ایشو دی زندگی، موت اتے جی اُٹھنے دے وسیلے سے دا حوالہ ہے۔ انسانوں نُوں خُوشخبری دی دعوت دا توبہ اتے ایمان دے ساتھ رد عمل کرنا چاہئیے (بحوالہ مرقس 1:15 اعمال 3:16,19;20:21 )۔ پرمیشور ہمیشہ شروعات کرتا ہے (بحوالہ یوحنا 6:44,65 ) لیکن ااوہنے چُنا ہے کہ ہر فرد شخصی طور پر رد عمل کرے (بحوالہ مرقس 1:15 یوحنا 1:12 اتے رومیوں 10:9-13 )۔ اُس دی دعوت عالمگیر ہے (بحوالہ پہلا تمیتھیس2:4,6 دوُسرا پطرس 3:9 پہلا یوحنا 2:2 ) لیکن نامساویت دا بھید یہ ہے کہ بہت سے اندار کرتے نیں۔

5:18-19۔"سب آدمیِوں دی سزا دا حُکم تھا جِس سے راستباز ٹھہر کر زِندگی پائیں ...بُہت سے لوگ گنہگار ٹھہرے ...بُہت سے لوگ راستباز ٹھہرے"۔یہاں متوازی فقرے نیں جو ظاہر کرتے نیں کہ اصطلاح "بہت سے" معترضی ننیں ہے بلکہ بشمولی ہے ۔ یہی متوازیت یسعیاہ 53:6 وچ "سب" اتے 53:11,12 "بہت سے" پائی جاتی ہے۔ اصطلاح معترضی معنوں وچ پرمیشور دی مُکتی دی سب دیلئے دعوت نُوں محدود کرنے دیلئے استعمال ننیں ہو سکتی (دیلون دا چُننا بمقابلہ غیر چُنیدہ)۔ غور کریں دو افعال دی مجھول صوتوں پر۔ اوہ پرمیشور دی سرگرمی دا حوالہ دیتے نیں۔ انسان پرمیشور دے کردار دے تعلق سے پاپ کرتے نیں اتے اوہ ااوہدے کردار دے تعلق سے ہی راستباز ٹھہرائے جاتے نیں۔

5:19۔"اک ہی شخص دی نافرمانی سے □□□□.... دی فرمابرداری سے"۔پولُوس مجموعی طور پر پُرانے عہد نامے دا الہیاںتی تصور استعمال کر رہا تھا۔ اک شخص دے عمل سے پُورے معاشرے نُوں نقصان ہوا (بحوالہ یوشیع 7 وچ Achan )۔ آدم اتے حوا دی نافرمانی تمام مخلوق پر پرمیشور دی سزا لائی(بحوالہ پیدائش 3 )۔ تمام تخلیق آدم دی بغاوت دی صُورتحال سے متاثر ہوئی ہے (بحوالہ 8:18-25 )۔دُنیا اک جیسی ننیں ہے۔ انسان وی اک جیسے ننیں نیں۔ موت تمام زمینی زندگی دا خاتمہ بن گئی (بحوالہ پیدائش 5 )۔ یہ اوہ دُنیا ننیں ہے جو پرمیشور دیکھنا چاہتا تھا۔

ایس مجموعی معنوں وچ ایشو دی تابعداری دا اک عمل ، کلوری دا درج ذیل دا نتیجہ بنا (1) نواں دور (2) نویں لوگ اتے (3) نواں عہد ۔ یہ نمائندہ الہیاںت "آدم۔ مسیح دا مثیل" کہلاتی ہے(بحوالہ فلپئیوں 2:6 )۔ ایشو آدم ثانی ہے۔ اوہ برگشتہ انسانی نسل دیلئے نئی ابتدا ہے۔

☆۔"راستباز ٹھہریں گے"۔دیکھئیے خصُوصی موضوع 1:17 پر۔

5:20 NASB "اتے شریعت آئی تا کہ پاپ زیاںدہ ہو جائے"

NKJV "اتے بیِچ وچ شرِیعت آموُجودُ ہُوئی تا کہ پاپ زیاںدہ ہو جائے"

NRSV "لیکن شریعت آ موجود ہوئی تا کہ پاپ زیادہ ہو جائے"
TEV "شریعت پاپ نُوں بڑھانے دیلئے آ موجود ہوئی"
JB "جب شریعت آئی، تو یہ برگشتگی نُوں بڑھانے دیلئے تھی"

شریعت دا مقصد کوی وی انسانوں دی مُکتی نہ تھا بلکہ برگشتہ انسان دی ضرورت اتے بے یاں‌رو مددگاری تھا (بحوالہ افسیوں 2:1-3 ) اتے اوہنانیں مسیح تک لانا تھا (بحوالہ 3:20;4:15;7:5 گلتیوں 3:19,23-26 )۔ شریعت اچھی ہے لیکن انسان پاپگار ہے (بحوالہ باب 7 )۔

☆۔"فضل اُس سے وی نہایت زیادہ ہُؤا"۔یہ پولُوس دی ایس حصّے وچ اہم تادید تھی - پاپ ہولناک اتے ہلاکت دا باعث ہے لیکن فضل قائم رہتا ہے اتے ااوہدے اثر نُوں زائل کرتا ہے۔ یہ پہلی صدی دی لڑکھڑاتی کلیسیاں دیلئے ڈھارس تھی۔ اوہ مسیح وچ غالب آنے والے سگے (بحوالہ 5:9-11;8:31-39 پہلا یوحنا 5:4 )۔ یہ اتیپاپ کرنے دیلئے اجازت نامہ نہ تھا۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع: پولُوس دا **Huper** مرکبات دا استعمال 1:30 پر۔

5:21 ۔ دونوں "پاپ" اتے "فضل" دی بادشاہ دے طور پر پہچان دی جاتی ہے۔ پاپ موت دی عالمگیر قُدرت سے حُکمرانی کرتی ہے (آیات 14,17 )۔ فضل ایمانداروں دے خُوشخبری دے رد عمل دے طور پر شخصی ایمان اتے توبہ اتے ایشو مسیح دے تکمیل کردہ کم دے وسیلے سے راستبازی دی قُدرت وچ حُکمرانی کرتا ہے۔
پرمیشور دے نویں لوگ ہونے دے ناطے اتے مسیح دا بدن ہونے دے ناطے، مسیحی وی مسیح وچ بادشاہی کرتے نیں(بحوالہ 5:17 دوُسرا تمیتھیس2:12 مُداشفہ 22:5 )۔ یہ زمینی یاں صد سالہ بادشاہی دے طور دیکھی جا سکتی ہے (بحوالہ مُداشفہ 5:9-10;20 )۔ بائبل وی ایسی سچائی دے بارے وچ یہ کہتے ہوئے گل کرتی ہے کہ بادشاہی مُقدسین نُوں دی گئی ہے (بحوالہ متی 5:3,10 لُوقا 12:32 افسیوں 2:5-6 )۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع 5:17 پر۔

## سوالات برائے مباحثہ:

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے رُوح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

یہ سوالات برائے مباحثہ آپ دی معاونت دے لئے فراہم کئے گئے نیں تا کہ آپ کتاب دے اس حصئے دے اہم معاملات پر سوچ بچار کرسدیں۔ یہ حتمی ننیں بلکہ محض آپ دے خیالات نُوں اُبھارنے دیلئے نیں۔

1۔ پرمیشور دی راستبازی دی تعریف بیان کریں ۔

2۔ "حیثیتی پادیزگی" اتے "بتدریج ملدیت" دے درمیان الهیاں‌تی تفرق دیاں ہے ؟

3 - دیاں ہم فضل یاں ایمان سے مُکتی پاوندے نیں (بحوالہ افسیوں 2:8-9 )؟

4 - مسیحی دیوں دُکھ اُٹھاتے نیں ؟

5- دیاں ہم مُکتی پا چُدے نیں یاں مُکتی پا رہے نیں یاں مُکتی پائیں گے؟

6 - دیاں ہم ایس لئے پاپگار نیں کیوں جے ہم پاپ کرتے نیں یاں دیاں ہم ایس لئے پاپ کرتے نیں کیوں جے ہم پاپگار نیں؟

7- اصطلاحات "راسبازی"، "مُکتی پانا" اتے "صُلح رکھے" ایس باب وچ کیویں مطابقت رکھتی نیں ؟

8- آدم اتے مُوسیٰ دے درمیان ہر کوئی دیوں مرتا تھا اگر اُس دور وچ پاپ دا شُمار نہ تھا (آیات 13-14 )؟

9- پرمیشور مُجھے دیوں اُس دوُسرے شخص دے پاپ دا ذمہ دار ٹھہراتا ہے جو ہزاروں برس پہلے تھا (آیات 12-21 )؟

10- دیاں اصطلاحات "سب" اتے "بہت سے" مترادف نیں (آیات 18-19 یسعیاہ 53:6,11-12 )؟

# رومیوں ۶ (Romans 6)

## جدید تراجم دی عبارتی تقسیم

| UBS | NKJV | NRSV | TEV | JB |
|---|---|---|---|---|
| پاپ وچ مُردہ لیکن مسیح وچ زندہ<br>6:1-11 | پاپ سے موت ، پرمیشور وچ زندہ<br>6:1-4;6:5-11 | مسیح دے ساتھ مرنا اتے جی اُٹھنا<br>6:1-4;6:5-11 | پاپ وچ مُردہ لیکن مسیح وچ زندہ<br>6:1-4;6:5-11 | بپتُسمہ<br>6:1-7;6:8-11 |
| 6:12-14 | 6:12-14 | 6:12-14 | 6:12-14 | پادیزگی نہ کہ پاپ حاکم ہونا چاہئیے<br>6:12-14 |
| راستبازی دے غُلام | پاپ دی غُلامی سے پرمیشور دی غُلامی تک | دو غُلامیاں<br>6:15-19 | راستبازی دے غُلام<br>6:15-19 | مسیحی پاپ دی غُلامی سے آزاد کئے جاتے نیں 6:15-19 |
| 6:15-23 | 6:15-23 | 6:20-23 | 6:20-23 | پاپ اتے پادیزگی دے پھل 6:20-23 |

## پڑھنے دا طریقہ دار سوئم (دیکھئے صفحہ vii ) عبارتی سطح پر مُصنف دے اصل مقصد دی پیروی کریں۔

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے روُح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

اک باب نُوں اک ہی نشست وچ پڑھیں، اتے ایس باب دے موضوع دی نشاندہی کریں۔اپنے موضوعات دی تقسیم دا اوپر دئے گئے پانچ تراجم سے موازنہ کریں۔ عبارت سازی الہامی ننیں ہے لیکن یہ اصل مُصنف دے مقصد دی اک کڑی ہے جو کہ ترجمے دی روُح ہے۔ہر عبارت دا صرف اتے صرف اک موضوع ہوتا ہے۔

۱۔ پہلی عبارت
۲۔ دوُسری عبارت
۳۔ تیسری عبارت
۴۔ وغیرہ وغیرہ

## سیاں‌ق و سباق دی بصیرت:

ا۔ ابواب 6:1-8:39 اُس سوچ دی ادائی (ادبی ادائی) بناتے نیں جو مسیحیوں دے پاپ سے تعلق پر گل چیت کرتی ہے۔ یہ اک اہم مسئلہ ہے کیوں جے انجیل مسیح دے وسیلے
سے پرمیشور دے مفت فضل دی بُنواں‌د پر ہے (3:21-5:21) پس ایس لئے کیویں پاپ ایمانداروں نُوں مُتاثر کرتا ہے ؟ باب 6 دو قیاں‌سی سوالات دی بُنواں‌د پر ہے ، آیاں‌ت 1 اتے 15 ۔
آیت 1 ، 5:20 سے تعلق رکھتی ہے جبکہ آیت 15 ، 6:14 سے تعلق رکھتی ہے ۔ پہلا پاپ بطور طرز زندگی سے تعلق رکھتا ہے (زمانہ حال)، دوُسرا انفرادی پاپ دے عمل
سے (مضارع زمانہ)۔ یہ وی واضح ہے کہ آیاں‌ت 1-14 ایمانداروں دی پاپ دی قید سے رہائی پر گل کرتی نیں جبکہ آیاں‌ت 15-23 ایمانداروں دی پرمیشور دی خدمت دی
آزادی پر گل کرتی نیں جیسے اوہ پہلے پاپ دی خدمت کرتے سگے۔ مُکمل طور پر، مجموعی طور پر اتے پُورے دل دے ساتھ۔

ب۔ پادیز گی دونوں درج ذیل ہوتی نیں:

۱۔ حیثیت (پادیزہ مُکتی پر راستبازی دی مانند، 3:21-5:21 )

۲۔ بتدریج مسیح دی طرح ہونا

ا۔ 6:1-8:39 ایس سچائی نُوں الہیاں‌تی طور بیان کرتی نیں

ب۔ 12:1-15:13 ایسے عملی طور بیان کرتی نیں (دیکھئیے خصُوصی موضوع 6:4 پر)۔

ج۔ اکثر تبصرہ نگار وں نُوں الہیاں‌تی طور پر راستبازی اتے پادیز گی دے موضوعات نُوں تقسیم کرنا چاہئیے تا کہ اوہناں دے بائبل دے معانی نُوں سمجھا جا سدے۔ حقیقت وچ اوہ فضل دے ملتے جلتے
عمل نیں (پہلا کرنتھیوں 1:30;6:11 )۔ دونوں دا کم اک ہی ہے۔ پرمیشور دے فضل دا ایشو دی زندگی اتے موت وچ اظہار جو ایمان سے قبُول دیاں جاتا ہے (بحوالہ
افسیوں 2:8-9 )۔

د۔ یہ باب مُکمل اہل پُختگی سکھاتا ہے (پاپ سے پاک زندگی، بحوالہ پہلا یوحنا 3:6,9:5:18 )جو مسیح وچ پرمیشور دے فرزندوں وچ ہوتی ہے۔ باب 7 اتے پہلا یوحنا 1:8-21
ایمانداروں دی مُسلسل پادی دی حقیقت نُوں ظاہر کرتے نیں۔

ُ پولُوس دے مُعافی دے اخلاقیاں‌ت سے متعلقہ مسئلے دے نظریہ پر بہت بحث رہی ہے ۔ یہودی پرمیشور خوفی دی زندگی دی یقین دہانی ایس تقاضے دے ساتھ چاہتے سگے کہ نویں
ایمان لانے والے مُوسوئ شریعت دی پیروی کریں۔ یہ تسلیم کرنا پڑے گا کہ کُج پولُوس دے نظریاں‌ت نُوں پاپ دی اجازت تصور کرتے سگے (بحوالہ آیاں‌ت 1,15 دوُسرا پطرس
3:15-16 )۔ پولُوس یقین رکھتا تھا کہ ہم وچ بسنے والا روُح اُلقدس نہ کہ کوئی بیرونی عنصر پرمیشور خوفی وچ

مسیح دی طرح دے پیرودار پیدا کرسکتا ہے - حقیقت وچ یہ پُرانے

عہد (بحوالہ استعثنا 28-27 ) اتے نویں عہد (بحوالہ یرمیاہ 31:31-34 حزقیاںل 36:26-27 ) دے درمیان فرق ہے-

ر- بپتُسمہ محض راستبازی / پادیزگی دی روحانی حقیقت دا عملی اظہار ہے - رومیوں وچ جُڑواں مذہبی تعلیم حیثیتی پادیزگی (راستبازی) اتے تجرباتی پادیزگی (مسیح دی طرح

ہونا) دونوں پر زور دیاں جاتا ہے "ہم ااوہدے ساتھ دفن ہوئے" (آیت 4 ) ، "مصلوب دی گئی" (آیت 6 ) دا متوازی

ہے-

س- مسیحیوں دی زندگی وچ غالب آزمائش اتے پاپ دیلئے درج ذیل کُلید نیں:

۱- یہ جانیں کہ آپ مسیح وچ نُون نیں - یہ جانیں کہ ااوہنے آپ دیلئے دیاں دیاں ہے- آپ پاپ سے آزاد نیں؛ آپ پاپ دیلئے مُردہ نیں ؛

۲- اپنی روز مرہ زندگی دی صُورتحال پر مسیح وچ اپنی حیثیت دا شُمار کریں-

۳- ہم اپنی ذات دے خُود حاکم ننیں نیں- ہوچ اپنے مالک دی خدمت اتے تابعداری کرنی چاہئیے- ہم خدمت کرتے نیں اتے تابعداری کرتے نیں تشکُر اتے مُحبت

دے ساتھ اُس اک دی جو ہم سے مُحبت رکھتا ہے !

۴- مسیحی زندگی مافوق الفطرت زندگی ہے - یہ مُکتی دی مانند مسیح وچ پرمیشور دی نعمت ہے- اوہ ایس دی شروعات کرتا ہے اتے ایس دی قوت مُہیاں کرتا ہے - ہوچ توبہ اتے

ایمان وچ رد عمل کرنا چاہئیے دونوں ابتدائی اتے مسلسل طور-

۵- پاپ وچ مت کھیلیں- ایسے جو یہ ہے اُس دا درجہ دیں- ایس سے مُنہ پھیر لیں، اتے ایس سے دوُر بھاگیں- اپنے آپ نُوں بہداوے وچ مت آنے دیں-

۶- پاپ اک عادی ہونا ہے جسے توڑا جا سکتا ہے لیکن ایس دیلئے وقت، محنت اتے پامالی دردار ہوتی ہے-

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت :6:1-7

۱-پس ہم دیاں کنیں ؟ دیاں پاپ کرتے رنیں تاکہ فِضل زیاںدہ ہُو ؟-۲- ہر گز ننیں -ہم جوپاپ دے اِعتبار سے مَر گئے دیونکر اُس
وچ آنیدہ دی زِندگی گُذاریں؟-۳-دیاں تُم ننیں جانتے کہ ہم جِتنوں نے مسیح یِسُوعؔ وچ شامِل ہونے دا بپتِسمہ لِیاں تو اُس دی
مَوت وچ شامِل ہونے دا بپتِسمہ لِیاں ؟-۴-پس مَوت وچ شامِل ہونے دے بپتِسمہ دے وسِیلہ سے ہم ااوہدے ساتھ دِفن ہُوئے تاکہ
جِس طرح مسیح باپ دے جلا ل دے وسِیلہ سے مُردوں وچ سے جلاِیاں گیاں اُسی طرح ہم وی نئی زِندگی وچ چلیں-۵-کیوں جے
جب ہم اُس دی مَوت دی مُشابہت سے ااوہدے ساتھ پیوَستہ ہوں گے تو بیشک ااوہدے جی اُٹھنے دی مُشابہت سے وی
ااوہدے ساتھ پَیوستہ ہوں گے -۶-چناوہناںچہ ہم جانتے نیں کہ ساڈی پُرانی اِنسانِیّت ااوہدے ساتھ ایس لِئے
مُصلوب دی گیی کہ پاپ دا بدن بیدار ہُوجائے تاکہ ہم آگے نُوں گُنا ہ دی غلاُمی وچ نہ رنیں -۷-کیوں جے جو مُوااوہ پاپ سے
بری ہُؤا-

6:1 NASB "پس ہم دیاں کنیں؟ دیاں پاپ کرتے رنیں تا کہ فضل دی فراوانی ہو"
NKJV "پس ہم دیاِ کنیں ؟ دیاں پاپ کرتے رنیں تا کہ فضلِ زِیاںدہ ہو"۔
NRSV "پس دیاں ہم پاپ کرنا جاری رکھیں تا کہ فضل زیاںدہ ہو"
TEV "دیاں ہم پاپ وچ زندگی جاری رکھیں تا کہ پرمیشور دا فضل زیاںدہ ہو"
JB "دیاں یہ ایسا ہو کہ ہم پاپ وچ رنیں تا کہ فضل نُوں بڑھنے دیں"

یہ اک زمانہ حال عملی موضوعاتی ہے۔ یہ لغوی طور سوال پُوچھتا ہے کہ دیاں مسیحیوں نُوں پاپ وچ "قائم رہنا" یاں "قبُولیت رکھنی" چاہئیے ؟ یہ سوال **5:20** دی طرف واپس لوٹتا ہے ۔ پولُوس مفروضی اعتراض (تنقیدی) استعمال کرتا ہے تا کہ فضل دے عملی غلط استعمال پر گل کر سدے (بحوالہ پہلا یوحنا **3:6,9;5:18** )۔ پرمیشور دا فضل اتے رحم ایس لئے ننیں نیں کہ بغاوت والی زندگی دیلئے اجازت دی جائے ۔
پولُوس دی پرمیشور دے مسیح دے وسیلے فضل دی مفت مُکتی دی خُوشخبری (بحوالہ **3:24;5:15,17;6:23** ) نے بہت سے سوال طرز زندگی دی راستبازی دیلئے پیدا کئے۔مُفت نعمت کیویں راستبازی پیدا کرتی ہے ۔ راستبازی اتے پادیز گی نُوں الگ ننیں کرنا چاہئیے (بحوالہ متی **7:24-27** لُوقا **8:21;11:28** یوحنا **13:17** رومیوں **2:13** یعقوب **1:22-25;2:14-26** )۔

**6:2**۔"ہرگز ننیں "۔یہ اک غیر معمولی تمنائی صُورت ہے جو کہ گرائمر دی صُورت تھی اتے خواہش یاں دُعا دیلئے استعمال ہوتی تھی۔ یہ پولُوس دا مفروضی اعتراض دا جواب دینے دا اک انداز تھا۔ یہ غیر مومنین انسانوں دی غلط سمجھ اتے فضل دا ناجائز فائدہ اُٹھانے پر پولُوس دی حیرانگی اتے خوف دا اظہار ہے۔ (بحوالہ **3:4,6** )۔

☆۔"ہم جو پاپ دے اِعتبار سے مَر گئے "۔یہ اک مضارع عملی علامتی ہے جس دا مطلب "ہم مر گئے " تھا۔ واحد "پاپ" ایس باب وچ اکثر استعمال ہوا ہے۔ یہ بظاہر ساڈے "پاپ دی فطرت" دا حوالہ ہے جو ہوچ آدم سے ملی (بحوالہ رومیوں **5:12-21** پہلا کرنتھیوں**15:21--22** )۔ پولُوس اکثر موت دا نظریہ استعارے دے طور پر ایمانداروں دا ایشو دے ساتھ نواں تعلق ظاہر کرنے دیلئے استعمال کرتا تھا۔اوہ اب مزید پاپ دی گرفت وچ نہ رہے۔

☆۔"آیندہ نُوں زِندگی گُذاریں "۔یہ لُغوی طور "چلنا" ہے۔ یہ استعارہ یاں تو ساڈے طرز زندگی دے ایمان پر زور ہے (بحوالہ افسیوں **4:1;5:2,15** ) یاں پاپ دے طرز زندگی پر (بحوالہ آیت **4** )۔ ایماندار پاپ وچ خُوش ننیں رہتے۔

**6:3-4**۔" بپتِسمہ دے وسیلہ سے ۔۔۔اوہدے ساتھ دفِن ہُوئے "۔یہ دونوں مضارع مجھول علامتی نیں۔ یہ گرائمر دی صُورت یہاں رُوح اُلقدس دے بطور بیرونی وسیلے دے مُکمل کردہ کم پر زور دیندی ہے۔اوہ ایس سیاںق و سباق وچ متوازی نیں۔

☆۔"مسیحِ یِسُوعؔ وچ "۔**eis** (وچ) دا استعمال متی **28:19** دی بڑی ذمہ داری نُوں متوازی کرتا ہے جہاں نویں ایماندار نُوں بپتُسمہ دیاں جاتا ہے باپ اتے بیٹے اتے رُوح اُلقدس دے نام **eis** (وچ)۔ حرف جار وی ایمانداروں دا رُوح اُلقدس سے پہلا

کرنتھیوں12:13 وچ مسیح دے بدن وچ بپتُسمہ پانے دیلئے استعمال ہوا ہے۔ **Eis** ایس سیاںق و سباق وچ آیت **11** دے **en** (مسیح وچ) دا مترادف ہے جو پولُوس دا ایمانداروں دا اشارہ کرنے دیلئے پسندید انداز ہے ۔ یہ درجہ منزلت دا تعینی ہے۔ ایماندار مسیح وچ زندگی بسر کرتے نیں اتے اپنا وجود رکھتے نیں۔ یہ حرف جار ایس فوری ملاپ، ایس شراکت دے درجہ منزلت، ایس انگور دی حقیقی ٹہنی دے تعلق نُوں ظاہر کرتے نیں ۔ ایماندار مسیح دے ساتھ شامل ہوتے نیں اتے اُس دی موت، ااوہدے جی اُٹھنے ، اُس دی تابعداری اتے پربھو دی خدمت اتے اُس دی بادشاہی دی پہچان رکھتے نیں۔

☆۔"پس مَوت وچ ...ہم ااوہدے ساتھ دفِن ہُوئے "۔بپتُسمہ تغیر سے موت اتے دفن ہونے دا اظہار ہے (بحوالہ آیت **5** اتے کُلسیوں **2:12** )۔ ایشو اپنی موت دے استعارے دے طور بپتُسمہ نُوں استعمال کرتا ہے (بحوالہ مرقس **10:38-39** لُوقا **12:50** )۔ یہاں پر تادید بپتُسمہ دی مذہبی تعلیم ننیں ہے بلکہ مسیحیوں دا مسیح دی موت اتے دفن کئے جانے وچ نواں دوستانہ تعلق ہے ۔ ایماندار مسیح دے ساتھ ااوہدے کردار، اُس دی قُربانی ااوہدے مشن وچ پہچان رکھتے نیں ۔ پاپ ایمانداروں پر کوئی قُوت ننیں رکھتا۔

**6:4**۔"پس مَوت وچ شاملِ ہونے دے بپتسمہ دے وِسیلہ سے ہم ااوہدے ساتھ دفِن ہُوئے "۔ایس باب وچ جیسے کہ پولُوس دی تمام تحاریر دی خصُوصیاںت دے طور پر اوہ بہت سے **sun** (ساتھ) مرکبات استعمال کرتا ہے ۔

۱۔ **sun + thopto = co -buried** ساتھ دفن ہوئے ، آیت **4**؛ کُلسیوں **2:12** آیت **8** پر غور کریں
۲۔ **sun + phuo = co-united** وچ شامل ہونے سے ، آیت **5**
۳۔ **sun + stauroo = co-planted** ساتھ پیوستہ ہوگئے، آیت **5**
۴۔ **sun + stauroo = co-crucified** ساتھ مصلُوب ، آیت **6**؛ گلتیوں **2:20**
۵۔ **sun + zao = co-exist** ساتھ جئیں گے، آیت **8** دوُسرا تمیتھیس**2:11** (ساتھ موئے وی)

☆۔"اُسی طرح ہم وی نئی زِندگی وچ چلیں "۔یہ اك مضارع عملی موضوعاتی ہے۔ مُکتی دا متوقع نتیجہ پادیز گی ہے۔ کیوں جے ایماندار مسیح دے وسیلے سے پرمیشور دے فضل نُوں جانتے نیں، اوہناں دی زندگیاں مختلف ہونی چاہئیں۔ ساڈی نئی زندگی ہوچ مُکتی ننیں دیندی، بلکہ یہ مُکتی دا نتیجہ ہے (بحوالہ آیاںت **16,19** اتے افسیوں **2:8-9,10** یعقوب **2:14-26** )۔ یہ کوئی محض سوال، کم یاں ایمان ننیں ہے لیکن یہاں لازم و ملزوم ترتیب ہے۔

☆ **NASB, NKJV** "تا کہ پاپ دا بدن بیدار ہوجائے "
**NRSV** "تا کہ پاپ دا بدن ہلاك ہو جائے"
**TEV** "ایس لئے تا کہ ہم وچ پاپ دی قوت زائل ہو جائے"
**JB** "پاپگار بدن نُوں ہلاك کرنے دیلئے"

پولُوس لفظ "بدن" **(soma)** کئی ملدیندی فقروں دے ساتھ استعمال کرتا ہے

۱۔ پاپ دا بدن، رومیوں **6:6**

۲۔ اُس موت دے بدن، رومیوں 7:24

۳۔ جسمانی بدن ، کُلسیوں 2:11

پولُوس ایس پاپ اتے بغاوت دے دور دی جسمانی زندگی دی گل کر رہا ہے۔ ایشو دا نواں جی اُٹھنے والا بدن راستبازی دے نویں دور دا بدن ہے (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں 5:17 )۔ جسمانیت مسئلہ ننیں ہے (یونانی فلسفہ ) بلکہ پاپ اتے بغاوت ہے ۔ بدن بُرائی ننیں ہے ۔ مسیحیت ابدیت وچ جسمانی بدن دی یقین دی تصدیق کرتی ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں 15 )۔ بحرحال، جسمانی بدن بہداوے، پاپ اتے ذاتیاںت دا محور ہے۔

یہ اک مضارع مجھول موضوعاتی ہے ۔ فقرہ "بیدار ہوجائے" دا مطلب "نااہل بنانا"، "غیر موثر کرنا" یاں "ناپیدا کرنا" ہے نہ کہ "ہلاک کرنا"۔ یہ پولُوس دا بہت پسندیدہ لفظ تھا جو کوئی پچیس مرتبہ استعمال ہوا ہے ۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع 3:3 ۔ ہمارا جسمانی بدن اخلاقی طور پر غیر جانبدار ہے لیکن یہ مسلسل رُوحانی تنازع دا میدان جنگ وی ہے (بحوالہ آیاںت 12-13;5:12-21;12:1-2 )۔

6:7۔"کیوں جے جو مُؤا اوہ پاپ سے بری ہُؤا "۔ یہ اک مضارع عملی صفت فعلی اتے کمل مجھول علامتی ہے جس دا مطلب "اوہ جو موا اتے ہے اتے پاپ سے بری ہونا جاری رکھے گا"۔ کیوں جے ایماندار مسیح وچ نئی مخلوق نیں ، اوہ نیں اتے پاپ دی غلامی سے بری ہونا جاری رکھیں گے اتے آدم دی برگشتگی سے موروثیت وی(بحوالہ 7:1-6 )۔

یونانی اصطلاح جس دا ترجمہ یہاں "بری ہوا" ہے اوہ اصطلاح ہے جس دا ترجمہ ابتدائی ابواب وچ کنیں "راستبازی" (ASV) ہوا ہے۔ ایس سیاںق و سباق وچ "بر" اتے زیاںدہ

معنی وی دیندا ہے (ایس دے اعمال 13:38 دے استعمال سے ملتا جُلتا)۔ یاںد رکھیں سیاںق و سباق لفظوں دے مطالب دا تعین کرتا ہے نہ کہ لُغت یاں پہلے سے طے کردہ تعریف ہے۔ شبداں دے معنی صرف فقروں وچ ہوتے نیں اتے فقروں دے معنی صرف پیروں وچ۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت:6:8-11

۸۔پس جب ہم مسیح دے ساتھ مؤئے تو ہوچ یقین ہے کہ ااوہدے ساتھ جِئیں گے وی۔ ۹۔کیوں جے یہ جانتے نیں کہ مسیح جب مُردوں وچ جی اُٹھا ہے تو پھِر ننیں مَرنے دا مَوت دا پھِراُس پر اِختیاںر ننیں ہونے دا۔ ۱۰۔کیوں جے مسیح جو مُؤا گُنا ہ دے اعتبار سے اک بار مُؤا مگر اب جو جِیتا ہے تو پرمیشور دے اعتبار سے جِیتا ہے ۔ ۱۱۔ایسی طرح تُم وی اپنے آپ نُوں پاپ دے اِعتبار سے مُردہ مگر پرمیشور دے اعتبار سے مسیح یِسُوعؔ وچ زِندہ سمجھو۔

6:8۔"اگر"۔یہ پہلے درجے دا مشروُط فقرہ ہے جو لکھاری دے نُکتہ نظر اتے اپنے ادبی مقاصد سے دُرست متصور ہوتا ہے ۔ ایمانداروں دا بپتُسمہ ظاہر طور پر کسی مسیح دے ساتھ موت دی مثال دیندا ہے۔

☆۔"ااوہدے ساتھ جئیں گے وی "۔یہ سیاںق و سباق "یہاں اتے اب" دی واقفیت دا تقاضا کرتا ہے (بحوالہ پہلا یوحنا 1:7 ) نہ کہ واضح طور مُستقبل دے پس منظر دا۔آیت 5 ساڈی مسیح دی موت دی شراکت دی گل کرتی ہے جبکہ آیت 8 ساڈی

اُس دی زندگی دی شراکت دی گل کرتی ہے۔ یہ اوہی تنائو ہے جو پرمیشور دی بادشاہی دے بائبل دے نظریہ وچ موجود ہے ۔ یہ دونوں یہاں اتے اب ، تا حال مُستقبل ہے۔ مُفت فضل ذاتی اختیار نہ کہ اجازت پیدا کرتا ہے۔

**6:9**۔"جب مُردوں وچ جی اُٹھا "۔یہ اک مضارع مجہول صفت فعلی ہے (دیکھئیے **6:4** مضارع مجہول علامتی)۔

نواں عہد نامہ تصدیق کرتا ہے کہ تثلیث دے تمام تینوں اشخاص ایشو دے جی اُٹھنے وچ متحرک سگے : **(1)** روُح اُلقدس (بحوالہ رومیوں **8:11** )؛ **(2)** بیٹا (بحوالہ یوحنا **2:19-22;10:17-18** )؛ اتے اکثر اوقات **(3)** باپ (بحوالہ اعمال **2:24,32;3:15,26;4:10;5:30;10:40;13:30,33,34,37;17:31** رومیوں **6:4,9** )۔ باپ دے عمل اُس دی ایشو دی زندگی، موت اتے تعلیمات دی قبُولیت دی تصدیق سگے۔ یہ رسُولوں دی ابتدائی تعلیم دا اہم پہلو تھا۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع : **Kerygma، 2:14** پر۔

☆ **NASB** "موت دی پھر اُس پر حُکمرانی ننیں"
**NKJV , NRSV**"موت دا پھِر اُس پر اختیار ننیں "
**TEV** "موت اُس پر پھر حنُومت ننیں کرے گی"
**NJB** "موت دی پھر اُس پر کوئی قُدرت ننیں"

فعل **kurieuo** اصطلاح **kurios** سے ہے جس دا مطلب ہے "مالک"، "آقا"، "خاوند"، یاں "پربھو"۔ ایشو اب موت پر پربھو ہے (بحوالہ مُداشفہ **1:18** )۔ ایشو موت دی قوت توڑنے والا پہلا تھا (بحوالہ پہلا کرنتھیوں**15** ) !

**6:10**۔جو مُؤا پاپ دے اِعتبار سے اک بار مُؤا"۔ایشو پاپگار دُنیا وچ جئیاں اتے حالانکہ ااوہنے کوی پاپ نہ دیاں تھا ، پاپگار دُنیا نے اُسے مصلُوب دیاں (بحوالہ عبرانیوں **10;10** )۔ ایشو دی انسانوں دی خاطر مُتبادل موت نے شریعت دی تمام ضروتوں اتے اوہناں پر ضروری لوازمات نُوں منسُوخ کردیاں (بحوالہ گلتیوں **3:13** کُلسیوں **2:13-14** )۔

☆۔"اک بار "۔ایس سیاق و سباق وچ پولُوس ایشو دے مصلُوب ہونے پر زور دے رہا ہے ۔ اُس دی پاپ دیلئے اک بار موت نے ااوہدے ماننے والوں دی موت بوجہ پاپ نُوں مُتاثر دیاں۔
عبرانیوں دی کتاب وی ایشو دی اک بار دی قُربانی دی موت دی اہمیت پر زور دیندی ہے۔ یہ اک بار دی مُکتی اتے مُعافی ہمیشہ دیلئے تکمیل پاتی ہے۔ (بحوالہ "اک مرتبہ " **[ephapax]** ، **7:27;9:12;10:10** اتے "اک بار" **[hapax]** ؛ **6:4;9:7,26,27,28;10:2;12:26,27** )۔ یہ مسلسل تکمیل شُدہ قُربانی دی تصدیق ہے۔

☆۔"جو جَیتا ہے تو پرمیشور دے اِعتبار سے جِیتا ہے "۔آیت **10** دے دو مضارعوں دا آیت **10b** وچ دو زمانہ حال عملی علامتی دے ساتھ موازنہ دیاں جاتا ہے۔ ایماندار مسیح دے ساتھ موئے، ایماندار پرمیشور وچ مسیح دے وسیلے سے جیتے نیں ۔
خُوشخبری دا مقصد محض مُعافی ننیں (راستبازی) بلکہ پرمیشور دی خدمت ہے (پادیز گی) ۔ ایماندار خدمت دیلئے مُکتی پاوندے نیں۔

**6:11**۔"ایسی طرح تُم وی اپنے آپ نُوں پاپ دے اِعتبار سے مُردہ سمجھو"۔یہ اک زمانہ حال وسطی (منحصر) صیغہ امر ہے ۔ یہ اک جاری عاداتی، ایمانداروں دیلئے حُکم ہے۔ اوہناں دے خاطر مسیح دے کم دا مسیحی علم روز مرہ زندگی دیلئے لازمی ہے۔ اصطلاح "سمجھو" (بحوالہ **4:4,9** ) اک شماریاں‌تی اصطلاح ہے جس دا مطلب "دھیان سے ایس پر جمع کریں" اتے پھر ایس علم پر عمل کریں۔ آیاںت **1-11** کسی دی مسیح وچ حیثیت دی توثیق کرتی ہے (حیثیتی پادیزگی) جبکہ **12-13** اُس وچ چلنے پر زور دیندی نیں (بتدریج پادیزگی)۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع آیت **4** پر۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت: 6:12-14

۱۲ ۔پس پاپ تمُہارے فانی بدن وچبادشاہی نہ کرے کہ تُم اُس دی خواہِشوں دے تابع رہو۔۱۳ ۔اتے اپنے اعضا ناراستی دے ہسگیاںر ہونے دے لِئے پاپ دے حوالہ نہ دِیاکرو بلکہ اپنے آپ مُردوں وچ سے زِندہ جانکر پرمیشور دے حوالہ کرو اتے اپنے اعضا ناراستی دے ہسگیاںر ہونے دے لِئے پرمیشور دے حوالہ کرو ۔۱۴ ۔ایس لِئے کہپاپ دا تُم پر اختیاںر نہ ہوگا کیوں جے تُم شرِیعت دے ماتحت ننیں بلکہ فِضل دے ماتحت ہو۔

**6:12**۔"پس پاپ تُمہارے فانی بدن وچ بادشاہی نہ کرے "۔یہ زمانہ حال عملی صیغہ امر منفی صفت فعلی دے ساتھ ہے جس دا مطلب پہلے سے جاری عمل نُوں روکنا ہے۔ اصطلاح "بادشاہی" **5:17-21** اتے **6:23** سے تعلق رکھتی ہے ۔ پولُوس بہت سے الٰہیاںتی نظریاںت نُوں ظاہر کرتا ہے : **(1)** موت بادشاہی کرتی ہے (بحوالہ **5:14,17,21;6:23** )؛ **(2)** فضل بادشاہی کرتا ہے (بحوالہ **5:21** ) اتے **(3)** پاپ بادشاہی کرتا ہے (بحوالہ **6:12,14** )۔ اصل سوال یہ ہے کہ نُون آپ دی زندگی وچ بادشاہی کر رہا ہے ؟ ایماندار مسیح وچ چُننے دی قوت رکھتے نیں ! افراد، مُقامی کلیسیاں اتے پرمیشور دی بادشاہی دیلئے المیہ یہ ہے کہ جب ایماندار حتی کہ فضل دا دعوئٰ کرتے ہوئے وی ذات اتے پاپ نُوں چُنتے نیں !

**6:13**۔"اتے اپنے اعضا ناراستی دے ہسگیاںر ہونے دے لِئے پاپ دے حوالہ نہ دِیا کرو"۔یہ اک زمانہ حال عملی صیغہ امر منفی صفت فعلی دے ساتھ ہے جس دا مطلب پہلے سے جاری عمل نُوں روکنا ہے ۔ یہ ایمانداروں دی زندگیوں وچ پاپ دی اہلیت نُوں ظاہر کرتا ہے (بحوالہ **7:1ff** پہلا یوحنا **1:8-2:1** )۔ لیکن پاپ دی ضرورت ایمانداروں دے مسیح دے ساتھ تعلق وچ خارج کر دی گئی ہے، آیاںت **1-11** ۔

☆۔"ہسگیاںر ہونے دیلئے "۔یہ اصطلاح "سپاہی دے ہسگیاںر" دا حوالہ ہے۔ ہمارا جسمانی بدن بہداوے دا میدان جنگ ہے (بحوالہ آیاںت **12-13;12:1-2** پہلا کرنتھیوں**6:20** فلپئیوں **1:20** )۔ ساڈی زندگیاں کھُلے عام خُوشخبری نُوں ظاہر کرتی نیں۔

☆۔" بلکہ پرمیشور دے حوالہ کرو"۔یہ اک مضارع عملی صیغہ امر ہے جو فیصلہ کُن عمل دیلئے بُلاہٹ تھی۔ ایماندار یہ مُکتی پر ایمان دے وسیلے سے کرتے نیں لیکن اوہناں نُوں یہ پُوری زندگی وچ کرتے رہنا چاہئیے۔ایس آیت دی متوازیت پر غور

کریں۔

۱۔ اوہی فعل اتے دونوں صیغہ امر

۲۔ جنگ دے استعارے

ا۔ ناراستی دے ہسگیاںر

ب۔ راستبازی دے ہسگیاںر

۳۔ ایماندار اپنے بدن پاپ دیلئے پیش کر سکتے نیں یاں اپنا آپ پرمیشور دیلئے

یاںد رکھیں کہ یہ آیت ایمانداروں دا حوالہ ہے۔ انتخاب جاری رہتا ہے ، جنگ جاری رہتی ہے۔

**6:14**۔"اِس لِئے کہ پاپ دا تُم پر اِختیاںر نہ ہو گا۔"یہ اک زمانہ مُستقبل عملی علامتی ہے (بحوالہ زبُور **19:13**) جو صیغہ امر دے طور کم کررہا ہے "پاپ تُم پر حُکمران ننیں ہونا چاہئیے"۔ پاپ ایمانداروں پر حُکمران ننیں ہے کیوں جے یہ مسیح پر حُکمران ننیں ہے (بحوالہ آیت **9** یوحنا **16:33**)۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:6:15-19

۱۵۔پس دیاں ہُؤا ؟ دیاں ہم ایس لِئے پاپ کریں کہ شرِیعت دے ماتحت ننیں بلکہ فِضل دے ماتحت نیں ؟ہر گز ننیں۔۱۶۔دیاں تُم ننیں جانتے کہ جِس دی فرمابرداری دے لِئے اپنے آپ نُوں غلاُموں دے حوالہ کر دیتے ہواُسی دے غُلام ہو جِس دے فرمابردار ہو خواہ پاپ دے جِس دا انجام مَوت ہے خواہ فرماداری دے جِس دا انجام راستبازی ہے ۔۱۷۔لیکن پرمیشور دا شُکر ہے کہ اگرچہ تُم پاپ دے غُلام سگے تو وی دِل سے اُس دی تعلِیمدے فرمابردار ہو گئے جِس دے سانچے وچ تُم ڈھالے گئے سگے۔۱۸۔اتے پاپ سے آزاد ہو کر راستبازی دے غُلام ہو گئے ۔۱۹۔مَیں تُمھاری انسانی کمزوری دے سبب اِنسانی طور پر کہتا ہُوں ۔جِس طرح تُم نے اپنے اعضا بدداری کرنے دے لِئے ناپادی اتے بدداری دی غلامی دے حوالہ کِئے سگے اُسی طرح اب اپنے اعضا پاک ہونے دے لِئے راستبازی دی غُلامی دے حوالہ کر دو۔

**6:15** ۔ یہ دوُسرا قیاںسی سوال (تنقیدی) دافی حد تک **6:1** دی طرح ہے۔ دونوں مسیحیوں دے پاپ سے تعلق دے مختلف سوالوں دا جواب دیتے نیں۔ آیت **1** فضل پر گل کرتی ہے کہ یہ پاپ دی اجازت دے طور استعمال ننیں کرنا چاہئیے جبکہ آیت **5** مسیحیوں دی انفرادی پاپ دے کموں دے خلاف جنگ، یاں مدافعت پر گل کرتی ہے۔ ایسی طرح ایمانداروں نُوں پرمیشور دی اب خدمت کرنی چاہئیے اُس جذبے دے ساتھ جس سے اوہ پہلے پاپ دی کرتا تھا (بحوالہ **6:14**)۔

**6:15**۔ **NASB, NKJV, TEV** "دیِا ہم ایس لِئے پاپ کریں "

**NRSV** "دیاں ہم پاپ کریں"

**JB** "دیاں ہم پاپ دیلئے آزاد نیں"

ولیمز اتے فلپُس کت تراجم دونوں آیت **1** دی طرح ایس دا ترجمہ مضارع عملی موضوعاتی بطور زمانہ حال عملی موضوعاتی کرتے نیں ۔ یہ مناسب مرکز نگاہ ننیں ہے۔ متبادل تراجم پر غور کریں **(1) KJV, ASV, NIV** "دیاں ہم پاپ کریں" ؟ **(2)**

سینٹیزی ترجمہ "دیاں ہم پاپ دا عمل کریں" ؟ RSV (3) "دیاں ہم پاپ کرسکتے نیں"؟ یہ سوال یونانی وچ تادیدی ہے اتے جواب "ہاں" دی توقع کرتا ہے ۔ یہ پولُوس دا سچائی ظاہر کرنے دیلئے تنقیدی انداز تھا۔ یہ آیت جھوٹی الہیات نُوں ظاہر کرتی ہے۔ پولُوس ایس دا جواب اپنے مخصُوص "ہر گز ننیں" سے دیندا ہے ۔ پولُوس دی انقلابی پرمیشور دے مُفت فضل دی خُوشخبری نُوں غلط سمجھا گیاں اتے بہت سے جھوٹے اُستادوں نے ایس دی پامالی دی۔

**6:16** ۔ سوال "ہاں" دے ردعمل دی توقع کرتا ہے۔ انسان کسی چیز یاں شخص دی خدمت کرتے نیں۔ نُون آپ دی زندگی وچ بادشاہی کرتا ہے ، پاپ یاں پرمیشور؟ انسان کس دی تابعداری کرتے نیں یہ ظاہر کرتا ہے کہ اوہ کس دی خدمت کرتے نیں (بحوالہ گلتیوں **6:7-8** )۔

**6:17**۔"لیکن پرمیشور دا شُکر ہے "۔پولُوس اکثر پرمیشور دی تمجید کرنے لگ جاتا ہے۔ اُس دی تحاریر دا تسلسل اُس دی تمجید سے اتے اُس دی تمجید ااوہدے خُوشخبری دے علم دی طرف جاتی ہے۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع: پولُوس دی پرمیشور سے دُعا، تمجید اتے شُکر گُزاری **7:25** پر۔

☆۔"اگرچہ تُم۔۔۔ تو ہو گئے "۔یہ اك فعل دا غیر کمل زمانہ ہے ، "سگے" جو اوہناں دی ماضی وچ صُورتحال نُوں بیان کرتا ہے(پاپ دے غُلام) مضارع زمانے دی تقلید دے ساتھ جو کہتا ہے کہ اوہناں دی بغاوت دی حالت ختم ہو گئی ہے۔

☆۔"تو وی دل سے اُس تعِلیم دے فرمابردار ہو گئے "۔سیاںق و سباق وچ یہ اوہناں دی ایمان وچ راستبازی دا حوالہ ہے جو اوہناں دے باقاعدہ مسیح دی طرح ہونے دی طرف جانی چاہئیے۔ اصطلاح "تعلیم" رسُولوں دی خُوشخبری دی تعلیم دا حوالہ ہے۔

☆۔"دِل "۔دیکھئیے خصُوصی موضوع: دل **1:24** پر۔

☆ **NASB** "اُس تعِلیم دے جِس دے سانچے وچ تُم ڈھالے گئے سگے"
**NKJV** " اُس تعِلیم دے جِس دے سانچے وچ تُم ڈھالے گئے سگے"
**NRSV** "اُس تعلیم دے جو تُمنیں سونپی گئی تھی"
**TEV** "اُس تعلیم وچ پائی جانے والی سچائیاںجو تُوچ ملیں"
**NJB** "اُس تعلیم دے جس سے تُم مُتعارف کروائے گئے سگے"

مسئلہ لفظ **tupos** (قسم) ہے جس دے بہت سے استعمال نیں

ا ۔ مائولتن اتے ملی گان، یونانی نویں عہد نامے دی لُغت، صفحہ **645**
ا۔ انداز
ب۔ خاکہ
ج۔ قسم یاں طرز تحریر
د۔ حُکم، فرمان

ر۔ فیصلہ یاں سزا

س۔ انسانی جسم دا نمونہ بطور شفا دینے والے پرمیشور نُوں نذرانہ دے طور پیش کرنا

ص۔ شریعت دی مدرکہ شے دے قابل عمل ہونے دے معنوں وچ استعمال ہونے والا فعل

۲۔ لائوو اتے نداء یونانی انگریزی لُغت، جلد دوئم، صفحہ 249

ا۔ ہوا دا چلنا، نشان، علامت (بحوالہ یوحنا 20:25 )

ب۔ روداد

ج۔ شبیہہ (بحوالہ اعمال 7:43 )

د۔ کُلیہ، منصوبہ (بحوالہ رومیوں 6:17 )

ر۔ قسم، منشا (بحوالہ اعمال 23:25 )

س۔ شکل، ہم منسب (بحوالہ پہلا کرنتھیوں10:6 )

ص۔ پیشگی تصور، قسم (بحوالہ رومیوں 5:14 پہلا کرنتھیوں10:11 )

ط۔ نمونے دا انداز(بحوالہ اعمال 7:44 عبرانیوں 8:5 )

ع۔ اخلاقی نمونہ (بحوالہ فلپئیوں 3:17 پہلا تھسلنیکیوں1:7 دوُسرا تھسلنیکیوں3:9 پہلا تمیتھیس4:12 پہلا پطرس 5:3 )۔ ایس سیاںق و سباق وچ حرف ائول موزوں لگتا ہے۔ خُوشخبری وچ دونوں تعلیم اتے طرز زندگی دے طریقہ دار نیں۔ مسیح وچ مُکتی دی مُفت نعمت وی مسیح دی طرح دی زندگی دا تقاضا کرتی ہے۔

6:18۔"اتے پاپ سے آزاد ہو کر"۔یہ اک مضارع مجہول صفت فعلی ہے ۔ خُوشخبری نے ایمانداروں نُوں روُح القُدس دے وسیلہ سے مسیح دے کم دے ذریعے آزاد دیاں ہے ۔ ایماندار دونوں پاپ دی سزا (راستبازی) اتے پاپ دی اذیت (پادیزگی، بحوالہ آیاںت 7 اتے 22 ) سے آزاد نیں۔

☆۔"اتے راستبازی دے غُلام ہو گئے "۔یہ اک مضارع مجہول علامتی ہے "تُم راستبازی دے غُلام ہوگئے"۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع 1:17 پر۔ ایماندار پاپ سے پرمیشور دی خدمت دیلئے آزاد ہوئے نیں (بحوالہ آیاںت 14,19,22;7:4;8:2 )۔ مُفت فضل دا مقصد پرمیشور خوفی دی زندگی ہے ۔ راستبازی دونوں شرعی اعلان اتے ذاتی راستبازی دا عملی اظہار ہے۔ پرمیشور ہوچ اب مُکتی دینا چاہتا ہے تا کہ ہم دوُسروں تک پہنچ سدیں۔ پرمیشور ہم سے تعلق ختم ننیں کرنا چاہتا۔

6:19۔"مَیں تُمہاری اِنسانی کمزوری دے سبب سے اِنسانی طَور پر کہتا ہُوں "۔پولُوس ایمانداروں نُوں رومیوں وچ مخاطب کررہا ہے۔ دیاں اوہ کسی مُقامی مسئلے نُوں مخاطب کررہا ہے جو ااوہنے کنیں سُنا ہوگا (یہودی مومنین اتے غیر اقوام دے مومنین دے درمیان حسد) یاں دیاں اوہ تمام ایمانداروں دے بارے وچ سچائی دا دعویٰ کررہا ہے ؟ پولُوس نے یہ فقرہ پہلے وی رومیوں 3:5 وچ استعمال دیاں تھا جیسے ااوہنے گلتیوں 3:15 وچ دیاں تھا۔ آیت 19 ، آیت 16 دے متوازی ہے۔ پولُوس اپنے الهیاںتی نُدات نُوں تادید دیلئے دہراتا ہے۔

کُچ کہہ سکتے نیں کہ ایس فقرے دا مطلب یہ ہے کہ پولُوس غُلام دا استعارہ استعمال کرنے پر معذرت کررہا ہے۔ بحرحال،

"تُمہاری انسانی کمزوری دی وجه سے" ایس تشریح وچ موزوں ننیں بیٹھتا۔ غُلامی پہلی صدی دے مُعاشرے وچ بدی دے طور ننیں دیکھی جاتی تھی خاصکر روم وچ۔ یه محض اُس دور دی ثقافت تھی۔ ۔

☆۔"پاك ہونے دیلئے "۔یه راستبازی دا مقصد ہے (بحواله آیت 22 )۔ نواں عہد نامه مُکتی سے متعلقه یه اصطلاح دو الهیاںتی معنوں وچ استعمال کرتا ہے (1) حیثیتی پادیز گی جو پرمیشور دی نعمت ہے (مقاصدی پہلو) اتے جو مسیح وچ ایمان وچ راستبازی دے ساتھ مُکتی پر ملتی ہے (بحواله اعمال 26:18 پہلا کرنتھیوں 1:2;6:11 افسیوں 5:26-27 پہلا تھسلنیکیوں5:23 دوُسرا تھسلنیکیوں2:13 عبرانیوں 10:10;13:12 پہلا پطرس 1:2 ) اتے (2) بتدریج پادیز گی، یه وی پرمیشور دا پوتر آتما دے ذریعے سے کم ہے جس وچ ایمانداروں دی زندگی مسیح دی پُختگی اتے شبیہه وچ تبدیل ہو جاتی ہے (موضوعاتی پہلو، بحواله دوُسرا کرنتھیوں 7:1 پہلا تھسلنیکیوں4:3,7 پہلا تمیتھیس 2:15 دوُسرا تمیتھیس 2:21 عبرانیوں 12:10,14 )۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع 6:4 ۔ یه دونوں نعمت اتے حُکم ہے ۔ یه حیثیت (مقصدی) اتے اك عمل (ماتحتی) ہے۔ یه اك علامتی (بیان) اتے اك صیغه امر (حُکم) ہے۔ یه ابتدا وچ آتا ہے لیکن آخر تك پہنچنے تك پُخته ننیں ہوتا(بحواله فلپئیوں 1:6;2:12-13 )۔

## NASB(تجدیدشُده)عبارت :6:20-23

۲۰۔کیوں جے جب تُم پاپ دے غلاُم سگے تو راستبازی دے اِعتبار سے آزاد سگے۔ ۲۱۔پس جِن گلوں سے تُم اب شرمِنده ہو اُن سے تُم اُس وقت دیاں پھلَ پاوندے سگے ؟ کیوں جے اوہناں دا انجام تو مَوت ہے ۔۲۲۔مگر اِب پاپ سے آزاد اتے پرمیشور دے غلاُم ہو کر تُم نُوں اپنا پَھل مِلا جِس سے پادیز گی حاصِل ہوتی ہے اتے ایس دا انجام ہمیشه دی زِندگی ہے ۔۲۳۔کیوں جے پاپ دی مُزدوری مَوت ہے مگر پرمیشور دی بخشِش ساڈے پربھو مسیح یِسُوعؔ وچھمیشه دی زِندگی ہے ۔

6:20-21 ۔ یه محض آیاںت 18 اتے 19 دے اُلٹ دا بیان ہے۔ ایماندار صرف اك مالك دی خدمت کر سکتے نیں (بحواله تھسلنیکیوں16:13 )

6:22-23 ۔ یه آیاںت جس دی کوئی خدمت کرتا ہے اُس سے اُجرت دی ادائیگی دی منطقی ترویج بناتی نیں۔ پرمیشور دا شُکر کریں که یه پاپ اتے ایمانداروں پر گُفتگو فضل پر مرنُوںز ہوتے ہوئے ختم ہوتی ہے۔ پہلی ساڈے تعاون دی بدولت مُکتی دی نعمت ہے اتے پھر مسیحی زندگی دی نعمت یه وی ساڈے تعاون دی بدولت ہے ۔ دونوں نعمتیں ایمان اتے توبه دے ذریعے پائی جاتی نیں۔

6:22۔" تُم نُوں اپنا پھِل مِلا جِس سے پادیز گی حاصلِ ہو تی ہے اتے ایس دا انجام ہمیشه دی زِندگی ہے "۔اصطلاح "پھل" آیت 21 وچ پاپ دے مندرجات پر گل ہے لیکن آیت 22 پرمیشور دی خدمت دے نتائج پر گل چیت ہے۔ فوری پھل ایمانداروں دا مسیح دی طرح ہونا ہے۔ واضح پھل ااوہدے ساتھ ہونا اتے ہمیشه اُس دی طرح ہونا ہے (بحواله پہلا یوحنا 3:2 )۔

اگر کوئی فوری نتیجہ ننیں ہے (تبدیلیِ زندگی بحوالہ یعقوب 2)، واضح نتیجہ شریعتی سوال ہو سکتا ہے (ہمیشہ دی زندگی، بحوالہ متی 7)۔ ”کوئی پھل ننیں تو کوئی بُنواںد ننیں“!

**6:23** - یہ پُورے باب دا خُلاصہ ہے - پولُوس واضح شبداں وچ انتخاب دا اشارہ کرتا ہے - انتخاب ہم پر ہے -- پاپ اتے موت یاں ہمیشہ دی زندگی اتے مسیح دے وسیلے سے مُفت فضل- یہ پُرانے عہد نامے دے حکمت دے مواد دے ”دو انداز“ سے بہت ملتا جُلتا ہے(زبُور 1، امثال 4;10-19 متی 7:13-14)۔

☆-”پاپ دی مُزدوری مَوت ہے “-پاپ درج ذیل دے طور ظاہر دیاں جاتا ہے: (1) غُلام دا حاکم، (2) عسکری جنرل، یاں (3) بادشاہ جو مُول دیندا ہے (بحوالہ 3:9;5:21;6:9,14,17 )

☆-”پرمیشور دی بخشِش وچ ہمیشہ دی زِندگی ہے“-یہ لفظ جس دا ترجمہ ”مُفت نعمت“ (charisma) دیاں گیاں ہے فضل دی بُنواںد سے ہے (charis بحوالہ 3:24;5:15,16,17 افسیوں 2:8-9 )۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع 3:24 پر۔

## سوالات برائے مباحثہ:

یہ اك مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اك نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے رُوح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

یہ سوالات برائے مباحثہ آپ دی معاونت دے لئے فراہم کئے گئے نیں تا کہ آپ کتاب دے اس حصئے دے اہم معاملات پر سوچ بچار کرسدیں۔ یہ حتمی ننیں بلکہ محض آپ دے خیالات نُوں اُبھارنے دیلئے نیں۔

1۔ اچھے کم مُکتی سے کس طرح تعلق رکھتے نیں (بحوالہ افسیوں 2:8-9,10 ) ؟

2 ۔ ایماندار دی زندگی وچ مسلسل پاپ کیویں مُکتی سے تعلق رکھتا ہے (بحوالہ پہلا یوحنا 3:6,9 ) ؟

3۔ دیاں یہ باب ”بے پاپ دالیت“ دی تعلیم دیندا ہے ؟

4۔ باب 6 کیویں ابواب 5 اتے 7 سے تعلق رکھتا ہے ؟

5 ۔ بپتِسمہ پر یہاں دیوں گل دی گئی ہے ؟

6۔ دیاں مسیحی اپنی پُرانی فطرت نُوں قائم رکھتے نیں ؟ دیوں ؟

7 ۔ آیارت **14-1** وچ غالب زمانہ حال دے افعال اتے **23-15** وچ مضارع زمانے دے افعال دا دیاں اُلجھائو ہے ؟

# رومیوں ۷ (Romans 7)

## جدید تراجم دی عبارتی تقسیم

| UBS | NKJV | NRSV | TEV | JB |
|---|---|---|---|---|
| بیاہ سے تمثیل 7:1-6 | شریعت سے آزاد 7:1-6 | بیاہ سے تمثیل 7:1-3;7:4-6 | بیاہ سے وضاحت 7:1-6 | مسیحی شریعت دے پابند ن نیں7:1-6 |
| مروجه پاپ دا مسئله7:7-12 | پاپ نُوں شریعت وچ فائدے 7:7-12 | شریعت اتے پاپ 7:7-12;13 | شریعت اتے پاپ7:7-11,7:12-13 | شریعت دا کم 7:7-8;7:9-13 |
| 7:13-25 | شریعت پاپ سے ننیں بچا سکتی 7:13-25 | اندرونی تصادم 7:14-20 7:21-25a;7:25b | انسان وچ تصادم 7:14-20;7:21-25a;7:25b | نُوں‌شش دا انعام 7:14-20 7:21-23;7:24-25a;7:25b |

پڑھنے دا طریقه دار سوئم (دیکھئے صفحه **vii** ) عبارتی سطح پر مُصنف دے اصل مقصد دی پیروی کریں۔

یه اك مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے که آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمه دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اك نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے رُوح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یه تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

اك باب نُوں اك ہی نشست وچ پڑھیں، اتے ایس باب دے موضوع دی نشاندہی کریں۔اپنے موضوعات دی تقسیم دا اوپر دئے گئے پانچ تراجم سے موازنہ کریں۔ عبارت سازی الہامی ننیں ہے لیکن یه اصل مُصنف دے مقصد دی اك کڑی ہے جو که ترجمے دی رُوح ہے۔ہر عبارت دا صرف اتے صرف اك موضوع ہوتا ہے۔

۱۔ پہلی عبارت

۲۔ دُوسری عبارت

۳۔ تیسری عبارت

۴۔ وغیرہ وغیرہ

آیات **1-6** دے سیاق و سباق دی بصیرت:

ا۔ باب **7** دی تشریح **(1)** باب **6** دی روشنی وچ خاصکر آیات **12-14** وچ کرنی چاہئیے (اتے ایس دے ساتھ ساتھ **3:20,21-31;4:13-16;5:20** وی)۔ بحرحال **(2)** یه

رومیوں دی کلیسیاں دی ایماندار یہودی اتے ایماندار غیر قوموں دے درمیان تناؤ سے وی تعلق ہونا چاہئیے جو ابواب
9-11 وچ نظر آتا ہے - مسئلے دی اصل وجہ معلوم ننیں ہے -
یہ درج ذیل ہو سکتی ہے:

۱- شریعت مُوسویٰ شریعت دی بُنواں‌د پر
۲- یہودیوں دا پہلے مُوسیٰ پھر مسیح پر زور
۳- غلط سمجھ کہ خُوشخبری یہودیوں پر کیویں دارفرما ہوتی ہے
۴- پُرانے اتے نویں عہود دے درمیان تعلقات دی غلط سمجھ
۵- بادشاہ دی بیدخلی دے دور وچ ایماندار یہودی قیاں‌دت دی اوہناں دی جگہ پر ایماندار غیر قوم قیاں‌دت دے آنے پر حسد، جس نے تمام یہودی اجتماعات اتے رسومات دا
روم وچ خاتمہ کردیاں- بہت سے ایماندار یہودی وی چھوڑ گئے ہونگے-

ب- رومیوں 7:1-6 باب 6 دی علامتی زُبان نُوں جاری رکھتی نیں جو مسیحیوں دے اپنی سابقہ زندگی سے تعلقات پر گل چیت ہے - ایس وچ درج ذیل استعارے استعمال
ہوئے نیں:

۱- موت اتے غُلامی سے رہائی دوُسرے حاکم دیلئے (باب 6 )
۲- موت اتے بیاہ دی مہربانیوں سے رہائی(باب 7 )

ج- باب 6 اتے 7 ادبی متوازیت وچ نیں؛ باب 6 ایمانداروں دے "پاپ" سے تعلق پر گل کرتا ہے اتے باب 7 ایمانداروں دے شریعت دے ساتھ تعلق پر- موت دی غُلامی
سے رہائی دی ترتیب (6:12-23) موت دا بیاہ دے بندھن سے رہائی سے متوازیت ہے (7:1-6) -

| باب 6 | باب 7 |
|---|---|
| 6:1 "پاپ" | 7:1 "شریعت" |
| 6:2 "پاپ دے اعتبار سے مر گئے" | 7:4 "شریعت سے مُردہ بن گئے" |
| 6:4 "ہم وی نئی زندگی وچ چلیں" | 7:6 "کہ روُح دے نویں طور پر خدمت کرتے نیں" |
| 6:7 "جو مُوا اوہ پاپ سے بری ہوا" | 7:6 "لیکن جس چیز دی قید وچ سگے ااوہدے اعتبار سے مر کر اب ہم شریعت سے ایسے چھوٹ گئے" |
| 6:18 "اتے پاپ سے آزاد ہو کر" | 7:3 "شریعت سے چھوٹ گئی" |

(اینڈرز نائیگرنز دی کتاب "رومیوں پر تبصرہ" دارل سی راس مُوسن دی شائع کردہ، صفحہ 268 )

د- شریعت اپنے فرمان دے ساتھ سزائے موت تھی - تمام انسان شریعت دے تحت قابل مذمت نیں (بحوالہ رومیوں 6:14;7:4 گلتیوں 3:13 افسیوں 2:15 کُلسیوں

2:14 )- شریعت اک لعنت تھی-

ر- ایس پر چار اہم مفروضے موجود نیں کہ باب 7 دی کیویں تشریح دی جائے -

١- پولُوس اپنے بارے وچ گل کر رہا ہے (سوانح عُمری)

٢- پولُوس تمام انسانوں دے نمائندے دے طور گل کررہا ہے (نمائندہ، کریستوستوم)

٣- پولُوس آدم دے تجربہ پر گل کرتا ہے (میسوپوتیمیہ دا سگیوڈور)

٤- پولُوس اسرائیل دے تجربے دی گل کرتا ہے

س- کئی طرح سے رومیوں 7 پیدائش 3 دی طرح کم کرتا ہے- یہ بغاوت دا ذیلی کھنچائو نُوں ظاہر کرتا ہے حتی کہ اوہناں دا جو پرمیشور سے شناسا نیں - علم برگشتہ انسان نُوں آزاد ننیں کرسکتا

صرف پرمیشور دا فضل ، صرف نواں دل ایسا کر سکتا ہے (نواں عہد، بحوالہ یرمیاہ 31:31-34 حزقیاں‌ل 36:26-27 )- اتے پھر وی اوہاں اک مسلسل جدوجہد ہے !

## NASB (تجدید شُدہ)عبارت :7:1-3

١ -اَے بھائیوادیاں تُم ننیں جانتے (مَیں اوہناں سے کہتا ہوُں‌جو شرِیعت سے واقف نیں) کہ جب تک آدمی جیِتا ہے اُسی وقت تک شریعت اُس پر اختیاں‌ر رکھتی ہے ؟-٢ -چناوہناں‌چہ جِس عورت دا شوَہر موَجوُدہے اوہ شرِیعت دے مُوافِق اپنے شَاوہر دی زِندگی تک ااوہدے بند وچ ہے لیکن اگر شوَہر مَر گیاں تو اوہ شَاوہر دی شرِیعت سے چھوُٹ گئی -٣-پس اگر شَاوہر دے جیِتے جی دوسُرے مرد دی ہو جائے تو زانیِہ کہلائے گی لیکن اگر شَاوہر مَر جائے تو اوہ اُس شرِیعت سے آزاد ہے -یہا ں تک کہا گر دُوسرے مَرد دی ہو وی جائے تو زانِیہ نہ ٹھہرے گی -

7:1-"(مَیں اوہناں سے کہتا ہُوں جو شِریعت سے واقفِ نیں)"- یہ ایس دا حوالہ ہوسکتا ہے (1) صرف ایمان لانے والے یہودی (2) رومیوں دی کلیسیاں وچ ایماندار یہودی اتے غیر قووچ (3) تمام انسانوں سے متعلقہ عام معنوں وچ شریعت (بحوالہ 2:14-15 ) یاں (4) نویں غیر قوموں دے ایمانداروں نُوں جو پُرانے عہد نامے دی کتاب مُقدس سے نواں ایمان (مذہبی تعلیم) سیکھنے وچ شامل سگے-

☆-"شریعت "-یہ باب دی اہم تادید ہے (بحوالہ آیاںت 1,2,4,5,6 وغیرہ وغیرہ)- بحرحال، پولُوس اصطلاح کئی مختلف معنوں وچ استعمال کرتا ہے - یہ یُوں لگتا ہے کہ پولُوس دی گُفتگو دا لب لباب 6:14 ہے- اُس دا پیش کرنا باب 6 دی بناوٹ دے متوازی ہے- شریعت اتے اُس دا نویں عہد نامے سے مسیح وچ تعلق پر وی 3:21-31 اتے 4:13-16 وچ گل ہوئی ہے-

☆ NASB "کہ جب تک آدمی جیتا ہے اُسی وقت تک شریعت اُس پر پابند رہتی ہے"

NKJV "کہ جب تک آدمی جِیتا ہے اُسی وقت تک شِریعت اُس پر اِختیاں‌ر رکھتی ہے؟"

NRSV "کہ شریعت اُس وقت تک کسی پر اختیاں‌ر رکھتی ہے جب تک اوہ شخص جیتا ہے"

TEV "کہ شریعت کسی پر اُسی وقت تک حُکمرانی کرتی ہے جب تک اوہ شخص جیتا ہے"

JB "کہ شریعت کسی شخص نُوں اُسی وقت تک مُتاثر کرتی ہے جب تک اوہ جیتا ہے"
مُوسویٰ شریعت دونوں اک بڑی برکت (بحوالہ زبُور 19;119 ) اتے اک ہولناک لعنت تھی (بحوالہ گلتیوں 3:13 افسیوں 2:15 کُلسیوں 2:14 )۔ جسمانی موت سے شریعت دی پابندی ختم ہو جاتی ہے ۔ یہ اوہی استعارہ ہے جو باب 6 وچ ایماندار دی موت بوجہ پاپ سے متعلقہ دیلئے استعمال ہوا ہے۔

7:2۔"جِس عَورت دا شاوہر موجود ہے"۔یہ پولُوس دی آیات 1-6 وچ اہم وضاحت ہے ۔ باب 6 وچ اوہ موت دی کسی شخص پر واجبیت بطور غُلام سے شروع کرتا ہے۔ یہاں، بیاہ اتے ااوہدے ضروری عوامل مرکز نگاہ ہے۔ وضاحت اُلٹ ہو گئی ہے کیوں جے یہ اوہ شاوہر ہے جو مرتا ہے تا کہ بیاوہ دوبارہ شادی کر سدے، جبکہ پولُوس دی ترتیب وچ یہ ایماندار ہے جو مرتا اتے پس پربھو وچ جیتا ہے ۔

☆۔"اوہ چھوٹ گئی"۔یہ اوہی فعل ہے جیسے 6:6 وچ، ایس دا مطلب "غیر موثر کرنا"، "بیدار کرنا" یاں "چھوڑ دینا" ہے ۔ 6:6 وچ یہ مضارع مجھول وچ تھا یہاں یہ کمل مجھول وچ ہے جس دا مطلب "ہے اتے چھوٹ جانا جاری رکھے ہے"۔

7:3۔"زانِیہ کہلائے گی"۔یہ تبصرہ یہودیوں دی بحث سے متعلقہ ہے جو ربئیوں دے مکتبہ شمائی اتے حلیل دا استعثنا 24:1-4 پر تھا خاص طور پر "کُچ بے حیائی"۔ حلیل دا مکتبہ روشن خیال تھا جو کسی وی وجہ سے طلاق دی اجازت دیندا تھا ۔ شمائی دا مکتبہ بُنیاد پرست گراوہ تھا جو صرف زنا داری دی بُنیاد پر طلاق دی اجازت دیندا تھا یاں کسی اتے جنسی نامناسب فعل دی بنا پر (بحوالہ متی 5:32;19:9 )۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:7:4-6

۴۔پس اَے میرے بھائیو!تُم وی مسیح دے بدن دے وسِیلہ سے شرِیعت دے اِعتبار سے ایس لِئے مُردہ بن گئے کہ اُس دوُسرے دے ہو جاؤجو مَردوں وچ سے جِلایاں گیاں تا کہ ہم سب پرمیشور دے لِئے پھَل پَیدا کریں ۔۵۔کیوں جے جب ہم جِسمانی سگے تو پاپ دی رغبتیں جو شرِیعت دے باعِث پَیدا ہوتی تھِیں مَوت دا پھَل پَیدا کرنے دے لِئے ساڈے اِعضا وچ تاثِیر کرتی تھِیں
۔۶۔لیکن جِس چیز دی قیدَ وچ سگے ااوہدیاں عتبار سے مَر کر اب ہم شرِیعت سے اِیسے چھوٹ گئے کہ رُوح دے نویں طَور پر نہ کہ لفظوں دے پُرانے طَور پر خدِمت کرتے نیں ۔

7:4۔"تُم وی ایس لئے مُردہ بن گئے"۔یہ ایس پیرے دا اہم مرکز نگاہ ہے ۔ یہ باب 6 دی ترتیب سے متعلقہ ہے کہ مسیحیوں نُوں بوجہ پاپ مرنا ہے جیسے مسیح نے دیاں۔ ایماندار مسیح وچ ، ایس نویں روُح اُلقدس دے دور وچنئی مخلوق نیں(بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں 5:17 )۔

☆۔"مسیِح دے بدن دے وسیلہ سے"۔ یہ کلیسیاں بطور مسیح دا بدن دے الہیاتی نظریہ دا حوالہ ننیں ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں 12:12,27 ) بلکہ مسیح دے جسمانی بدن دا جیسے 6:3-11 وچ جہاں جب مسیح موا، تو ایماندار بپتِسمہ دی پہچان دے ذریعے سے اُس وچ موئے۔ اُس دی موت اوہناں دی موت تھی (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں 5:14-15 گلتیوں 2:20 )۔ اُس دی جی

اُٹھنے دی زندگی اوہنانیں پرمیشور اتے دوُسروں دی خدمت دیلئے آزاد کرتی ہے۔

☆ ۔"تا کہ ہم سب پرمیشور دے لِئے پھَل پیَدا کریں "۔یہ وی باب 6 دا متوازی تھا خاصکر 6:22 دا۔ ایماندار اب مسیح دے وسیلے سے آزاد ہے تا کہ مسیح دے پابند ہو سدیں۔ یہ مسلسل بیانہ دی تمثیل ہے۔ جیسے مسیح ایمانداروں دیلئے موا، اوہ اب پاپ وچ مریں گے (دوُسرا کرنتھیوں5:13-14 گلتیوں 2:2 )۔ جیسے مسیح اُٹھایاں گیاں، اوہ وی پرمیشور دی خدمت دی نئی روُحانی زندگی وچ اُٹھائے جاتے نیں (بحوالہ رومیوں 6:22 )۔

7:5 NASB "کیوں جے جبکہ ہم جسمانی سگے"
NKJV "کیوں جے جب ہم جسمانی سگے"
NRSV "جبکہ ہم جسمانی طور زندہ سگے"
TEV "کیوں جے جب ہم اپنی انسانی فطرت دے موافق جیتے سگے"
JB "ساڈی تبدیلی سے قبل"

یہ آیت ، آیت چار دا موازنہ ہے۔ آیت 4 ایمانداروں دے تجربے سے متعلقہ ہے جیسے کہ آیت 6 ہے۔ آیت 5 پرمیشور دی قُدرت دے بغیر زندگی دے "پھل" بیان کرتی ہے (گلتیوں 5:18-24 )۔ شریعت ایمانداروں نُوں اوہناں دا پاپ ظاہر کرتی ہے (آیاںت 7-9 گلتیوں 3:23-25 )۔ لیکن اوہنانیں اوہناں پر غالب آنے دی قُدرت ننیں دیندی۔

7:6۔" اب ہم "۔نیو مین اتے ندا دی کتاب "پولُوس دا رومیوں دے نام خط دی مترجم رہنما کتاب " وچ اك دلچسپ تبصرہ ہے:

"آیاںت 5 اتے 6 دے درمیان متوازیت پر غور کرنا ضروری ہے اتے ایسی لمحے اوہناں دا ااوہدے تقلیدی سے تعلق۔ آیت 5 مسیحیت سے قبل دا تجربہ بیان کرتی ہے اتے ایس دی متوازیت 7:7-25 وچ ہے۔ آیت 6 پرمیشور دی روُح دی ہدایت وچ ایمان دی موجودہ زندگی نُوں بیان کرتی ہے اتے ایس دی متوازیت 8:1-11 وچ ہے" (صفحہ 130 )۔

☆ "ہم ایسے چھوٹ گئے"۔ یہ اك مضارع مجھول علامتی ہے ۔ یہ آیت 5 دے غیر کمل وسطی علامتی دا موازنہ ہے۔ ایماندار مسلسل پاپ دی قید وچ نیں جیسے کہ شریعت وچ ظاہر ہے لیکن اب اوہ روُح اُلقدس دے ذریعے انجیل دی خُوشخبری دے وسیلے سے آزاد نیں۔ یہ اوہی لفظ اُس عورت دے لئے وی استعمال ہوا ہے جس دا شاوہر آیت 2 وچ مر گیاں ہے۔

☆ "لیکن جس چیز دی قید وچ سگے ااوہدے اعتبار سے مر گئے"۔ یہ اك مضارع عملی صفت فعلی ہے جو غیر غیر کمل مجھول علامتی دی تقلید دے ساتھ ہے۔ پرمیشور درج ذیل سے ایمانداروں نُوں مسیح دی موت دے وسیلے سے چھُڑاتا ہے: (1) پُرانے عہد نامے دی لعنت سے ؛ اتے (2) اوہناں دی اندرونی پاپ دی ذات۔ اوہ مُسلسل اپنی پرمیشور دے خلاف بغاوت دی قید وچ پرمیشور دی ظاہر کردہ مرضی، برگشتہ فطرت، ذاتی پاپ اتے مافوق اُلفطرت بہداوے وچ نیں (بحوالہ افسیوں 2:2-3 )۔

☆ "نویں طور پر۔۔۔پُرانے طور پر"۔ یہ نواں روُحانی انداز نویں عہد دا حوالہ دیندا ہے (بحوالہ یرمیاہ 31:31-34 حزقیاںل

36:22-32 )۔ یونانی اصطلاح "نویں" (kainos - kainotes) پولُوس نے درج ذیل دیلئے استعمال کئے نیں:

۱۔ نئی زندگی وچ ، رومیوں 6:4

۲۔ روُح دے نویں طور، رومیوں 7:6

۳۔ نواں عہد ، پہلا کرنتھیوں11:2 دوُسرا کرنتھیوں3:6

۴۔ نئی مخلوق، دوُسرا کرنتھیوں5:17 گلتیوں 6:15

۵۔ نواں انسان، افسیوں 2:15;4:24

اصطلاح "پُرانے" مُوسویٰ شریعت دیلئے قابل عمل ہے جو "مُکمل طور ختم ہو گئی" ہے۔ پولُوس پُرانے عہد دا اتے نویں عہد دا موازنہ کر رہا ہے، جیسے کہ عبرانیوں دا لکھاری کرتا ہے (بحوالہ 8:7 اتے 13 )۔

## رومیوں 7:7-25 دے سیاں‌ق و سباق دی بصیرت:

ا۔ رومیوں 7:7-25 انسانی حقیقت نُوں بیان کرتی نیں۔ تمام انسان دونوں مُکتی یاں‌فتہ اتے گُمراہ نے اپنی دُنیا اتے اپنے دلوں اتے ذہنوں وچ نیدی اتے بدی دے درمیان تنائو دا

تجربہ دیاں ہے۔ تشریح و تاویل دا سوال یہ ہے "پولُوس دے مطابق ایس حوالے نُوں کیویں سمجھا جائے ؟"۔ ایس دا سیاں‌ق و سباق دی مُناسبت سے 1:18-6:23 اتے 8:1-39 سے

تعلق جوڑنا چاہئیے۔ کُج ایسے تمام انسانوں پر زور دیتے ہوئے دیکھتے نیں اتے ایس لئے پولُوس دے شخصی تجربے نُوں مثال دے طور پر دیکھنا چاہئیے۔ یہ تشریح" سوانح عُمری دا

مفروضہ" کہلاتا ہے۔ پولُوس "وچ" دا غیر شخصی معنوں وچ استعمال پہلا کرنتھیوں13:1-3 وچ کرتا ہے۔ یہ غیر شخصی "وچ" دا استعمال یہودی ربئیوں وچ وی پایاں گیاں ہے

اگر یہ یہاں سچ ہے تو یہ حوالہ انسان دی پادیزگی سے سزا دہی دی مُکتی دے تغیر دا حوالہ ہے (باب 8 ) "نمائندہ مفروضہ"۔

بحرحال، دوُسرے اِن آیاں‌ت نُوں ایمانداروں دا برگشتہ انسانی فطرت سے ہولناک تصادم سے تعلق رکھتا دیکھتے نیں۔ آیت 24 دا دل ماوہ لینے والا ایس اندرونی

تنائو دا اظہار ہے۔ مضارع اتے غیر کمل فعل دے زمانے آیاں‌ت 7-13 پر غالب رہتے نیں جبکہ زمانہ حال اتے کمل فعل دے زمانے آیاں‌ت 14-25 پر غالب رہتے نیں۔

یہ بظاہر سوانح عُمری دے مفروضے پر اعتماد ظاہر کرتا نظر آتا ہے جو پولُوس دے پادیزگی سے، احساس جُرم سے،راستبازی سے اتے تنائو سے بھرپُور بتدریج پادیزگی دی

جانب راستے دے ذاتی تجربہ دا بیان ہے (بحوالہ autos ego "وچ خُود" بحوالہ آیت 25 "۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت :7:7-12

۷۔ پس ہم دیاں کنیں؟دیاں شرِیعت گُناہ ہے ؟ہرگز ننیں بلکہ بغیَر شرِیعت دے مَیں پاپ نُوں نہ پہچانتا مثلاً۔ اگر شرِیعت یہ نہ

کہتی کہ توُلالچ نہ کر توُ مَیں لالچ نُونہ جانتا ۔۸۔مگر پاپ نے موقع پا کر حُکم دے ذرِیعہ مُجھ وچ ہر طرح دا لالچ پَیدا کر دِیاں کیوں جے شرِیعت دے بغَیر پاپ مُردہ ہے ۔۹۔اک زِمانہ وچ شریعت دے بغیَر مَیں زِندہ تھا مگر جب حُکم آیاں تو گُنا ہ زِندہ ہو گیاں اتے مَیں مَر گیاں ۔۱۰۔اتے جِس حُکم دا منشا زِندگی تھا وُہی میرے حق وچ مَوت دا باعِث بن گیاں ۔۱۱۔کیوں جے پاپ نے موقع پا کر حُکم دے ذرِیعہ سے مُجھے بھدایاں اتے اُسی دے ذرِیعہ سے مُجھے مار ڈالا ۔۱۲۔پس شرِیعت پاک ہے اتے حُکم وی پاک اتے راست اتے اچھاّ ہے ۔

**7:7**۔"پس ہم دیا کِنیں "۔پولُوس اپنے سوالیہ انداز دی طرف واپس لوٹتا ہے (بحوالہ **6:1,15;7:1,13** )۔

☆۔"دیاں شِریعت پاپ ہے " ؟۔مُداشفہ دا اک قول محال یہ ہے کہ پرمیشور نے شریعت دی پادی اتے اچھائی نُوں پاپ نُوں ظاہر کرنے دے آئینے دے طور پر استعمال دیاں ہے تا کہ برگشتہ انسان نُوں توبہ اتے ایمان دے مُقام پر لایاں جا سدے (بحوالہ آیات **12-13** گلتیوں **3** ) ۔ اتے حیران کُن طور پر یہ وی کہ شریعت پادیزگی وچ کم کرنا جاری رکھتی ہے نہ کہ راستبازی وچ۔

☆۔"ہرگِز ننیں "۔پولُوس دا جھوٹے دعوے سے خصُوصیاں‌تی اندار (بحوالہ آیت **13;3:4,6,31;6:2,15;7:13;9:14;11:1,11** گلتیوں **2:17;3:21**)۔

☆۔"بلکہ بغیر دے "۔ پولُوس دا رومیوں وچ ادبی طرز تحریر اپنے نُدات دی وضاحت دیلئے مضبوط موازنے استعمال کرتا ہے (بحوالہ **3:4,6,31;6:2,15;7:13;9:14;11:1,11** )

☆۔" مَیں "۔اپنی بائبل وچ ایس پر نشان لگائیں کہ ذاتی اسم ضمیریں "وچ"، میرا" یاں "مُجھے" آیات **7-25** وچ کتنی مرتبہ آیاں ہے۔ یہ آپ نُوں حیران کردے گا کہ یہ کوئی چالیس سے زائد مرتبہ ہے۔

☆۔"بلکہ بغَیر شِریعت دے مَیں پاپ نُوں نہ پہچانتا "۔یہ اک کُلیدی حوالہ ہے جو مُوسویٰ شریعت دے نظرئیے نُوں ظاہر کرتا ہے اتے جو شخصی پاپ نُوں ظاہر کرنے دے آئینے دا کم کرتا ہے (بحوالہ **3:20;4:65;5:20** گلتیوں **3:14-29** خاصکر آیت **24** )۔ شریعت نُوں اک مرتبہ توڑنا عہد نُوں توڑنا تھا اتے ایس طرح اُس دی صُورتحال دا سمنا کرنا تھا (بحوالہ آیت **10** اتے یعقوب **2:10** ) ۔

☆۔" بلکہ بغیر شریعت دے "۔یہ دوُسرے درجے دا مشروُط فقرہ ہے جو "حقیقت سے برعکس" کہلاتا ہے۔ پولُوس پاپ دا مُرتکب تھا۔ یہ ایس گرائمر دے جُز دی رومیوں وچ یہاں واحد مثال ہے ۔ پولُوس گو ایسے گلتیوں **1:10;3:21** اتے ایسی طرح پہلا کرنتھیوں**2:8;5:10;11:31** اتے دوُسرا کرنتھیوں**2:11** وچ وی کرتا ہے۔

**7:8**۔ **NASB, NKJV** "مُوقع پا کر"
**NRSV** "موقع پاوندے ہوئے"
**TEV** "موقع پایاں"

یہ اک عسکری اصطلاح تھی جو بحری بیڑے دے سربراہ یاں آپریشن دے مرکز دیلئے استعمال ہوتی تھی (بحوالہ آیاںت 8 اتے 11 )۔ یہ ایس سیاںق و سباق وچ ظاہر دی جاتی ہے (بحوالہ آیاںت 9,11 )۔ پاپ اک عسکری عمل دی خصُوصیت رکھتا تھا (بحوالہ آیت 11 ) جو عسکری رہنما دی قیاںدت وچ ہوتا تھا (بحوالہ آیاںت 11 اتے 17 ، 6:12,14,16 )۔

☆۔”دیو نکہ شِریعت دے بغَیر پاپ مُردہ ہے “۔پاپ پرمیشور دی مرضی دے خلاف بغاوت ہے (بحوالہ رومیوں 4:15;5:13 پہلا کرنتھیوں15:56 )۔ ایس فقرے وچ کوئی فعل ننیں ہے جو بہم استعمال دیاں جائے۔ اگر کوئی زمانہ حال استعمال کرتا ہے تو یہ مفہوم دیندا ہے کہ یہ اک عالمگیر اصُول ہے ۔ اگر کوئی مضارع زمانہ استعمال کرے تو یہ پولُوس دی بالخصُوص زندگی دا حوالہ ہے۔

7:9۔” اک زمانہ وچ، مَیں زِندہ تھا “۔یہ پولُوس دا بطور درج ذیل حوالہ ہے: (1) نو زائیدگی دی عُمر وچ بچہ یاں (2)خُوشخبری دی سچائی دا ااوہدے دل وچ انڈیلنے سے قبل اک مخلص فریسی دے طور (بحوالہ اعمال 23:1 فلپیوں 3:6 دوُسرا تمیتھیس1:3 )۔پہلا باب 7 دی تشریح دے ”سوانح عُمری دے مفروُضے“ دی نُمائندگی کرتا ہے اتے دوُسرا باب 7 دی تشریح دے ”نُمائندہ مفروضے“ نُوں۔

☆۔”مگر جب ھُکم آیاں تو پاپ زِندہ ہو گیاں اتے مَیں مر گیاں “۔انسان دی بغاوتی روُح نُوں مشروُط قوت ملتی ہے۔ پرمیشور دے قوانین دا ”ننیں“ برگشتہ انسان دے خُود غرضی دے تکبر دی طرف جاتا ہے (بحوالہ پیدائش 6-3:1;2:16-17 )۔ غور کریں کہ پاپ ظاہر ہونا کیویں جاری رکھتا ہے جیسے کہ 5:21 اتے 7:8,11,17,20 وچ۔

7:10۔”اتے جِس حُکم دا منشا زِندگی تھا وُہی میرے حق وچ مَوت دا با عِث بن گیاں “۔یہ مُمکنہ طور پر احبار 18:5 یاں مُمکنہ طور پر رومیوں 2:13 دے وعدے دا حوالہ ہے ۔ شریعت وعدہ کرتی ہے اُس دا جو اوہ پُورا ننیں کرسکتی کیوں جے یہ پاپگار تھی، لیکن کیوں جے انسان کمزور اتے بغاوت کرنے والا ہے۔ شریعت سزائے موت بن گئی(بحوالہ گلتیوں 3:13 افسیوں 2:15 کُلسیوں 2:14 )۔

7:11۔”مُجھے بہدایاں اتے اُسی دے ذریعہ سے مُجھے مار وی ڈالا ۔“یہ دونوں مضارع عملی علامتی افعال نیں ۔ یہ اصطلاح بہدایاں حوا دیلئے ہفتاوی توریت دی پیدائش 3:13 وچ استعمال ہوئی ہے ۔ پولُوس یہ اصطلاح بہت مرتبہ استعمال کرتا ہے (بحوالہ رومیوں 16:18 پہلا کرنتھیوں3:18 دوُسرا کرنتھیوں11:3 دوُسرا تھِسلنیکیوں2:3 پہلا تمیتھیس2:14 )۔ آدم اتے حوا دا مسئلہ وی لالچ تھا (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں11:3 پہلا تمیتھیس2:14 )۔ آدم اتے حوا روُحانی طور پر پرمیشور دا حُکم نہ مانن دے سبب مُردہ ہو گئے اتے ایسی طرح پولُوس وی اتے دیگر تمام انسان وی (1:18-3:20) ۔

7:12 ۔ یہ شریعت دی اچھائی دی پولُوس دی تصدیق ہے۔ یہ مسئلہ نہ تھا۔ بحرحال، پولُوس دی متوازی بناوٹ ، یعنی باب 6 وچ ”پاپ“ دا استعمال کرنا اتے باب 7 وچ ”شریعت“ نے یقیناً رومیوں دی کلیسیاں وچ شرعی یہودی ایمانداروں (14:1-15:13

دے کمزوروں نُوں) نُوں پریشان کردیاں ہو گا۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت:7:13

۱۳-پس جو چیز اچھیّ ہے دیاں اوہ میرے لِئے مَوت ٹھہری ؟ ہرگز ننیں بلکہ پاپ نے اچھی چیز دے ذرِیعہ سے میرے لِئے مَوت پَیدا کر دے مُجھے مار ڈالا تاکہ اُس دا پاپ ہوناظاہِر ہو اتے حُکم دے ذرِیعہ سے پاپ حّد سے زِیاں‌دہ مکرُاوہ معلوُم ہو۔

7:13۔ NASB " تاکہ اُس دا پاپ کرنا ظاہِر ہو--- پاپ حّد سے زِیاں‌دہ مکرُاوہ معلوُم ہو"

NKJV " تاکہ اُس دا پاپ ہوناظاہِر ہو اتے حُکم دے ذرِیعہ سے پاپ حّد سے زِیاں‌دہ مکرُاوہ معلوُم ہو"

NRSV "تا کہ پاپ، پاپ دے طور پر ظاہر ہو--پاپ حد سے زیاں‌دہ مکراوہ"

TEV "تا کہ پاپ دی اصل فطرت ظاہر دی جا سدے"

JB "پاپ، اپنے اصل رنگوں وچ ظاہر ہو---تا کہ اپنی ساری قوت پاپ دے عمل دیلئے بروئے دار لا سدے"

پاپ دی بدی دی فطرت واضح طور پر ایس حقیقت وچ نظر آتی ہے کہ ایس نے کسی چیز نُوں اتنا ہی اچھا، مُکمل، اتے پرمیشور خوفی دا مؤسویٰ شریعت دی طرح لگا(بحوالہ زبُور 19,119 ) اتے ایسے سزا اتے موت دے آلات وچ دھدیل دیاں(بحوالہ افسیوں 2:15 کُلسیوں 2:14 )۔ برگشتہ انسان نے پرمیشور سے اُس دی حد سے زیاں‌دہ عطا کردہ وچ سے ہر اچھی نعمت لی ہے۔ دو جُز hina (مقصدی) پر غور کریں۔

☆۔"مکُراوہ معلُوم ہو "۔دیکھئیے خصُوصی موضوع: پولُوس دا Huper مُرکگل دا استعمال 1:30 پر۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت:7:14-20

۱۴-کیوں جے ہم جانتے نیں کہ شرِیعت تو رُوحا نی ہے مگر مَیں جِسمانی اتے پاپ دے ہاتھ بِدا ہُؤا ہُوں ۔۱۵-اتے جو مَیں کرتاہوُں اُس نُوں ننیں جانتا کیوں جے جِس دا مَیں ارادہ کرتا ہُوں اوہ ننیں کرتا بلکہ جِس مُجھے نفرتہے وُہی کرتا ہُوں۔۱٦-اتے اگر مَیں اُس پر عمل کرتا ہُوں جِس دا اِرادہ ننیں کرتا تو مَیں مانتا ہُوں کہ شرِیعت خُوب ہے۔۱۷۔ پس ایس صوُرت وچاُس دا کرنے والا مَیں نہ رہا بلکہ پاپ ہے جو مجھُ مَیں بِسا ہُؤا ہے ۔۱۸۔کیوں جے مَیں‌جانتا ہُوں کہ مجھُ وچ یعنی میرے جِسم کوئی نیدی بسی ہُوئی ننیں البتّہ اِرادہ تو مجُھ وچ مَوجُود ہے مگر نیک کم مںجھ سے بن ننیں پڑتے ۔۱۹-چناوہناں‌چہ جِس نیدی دا اِرادہ کرتا ہُوں اوہ تو ننیں کرتا مگر جِس بدی دا اِرادہ ننیں کرتا اُسے کر لیتا ہُوں ۔۲۰-پس اگر مَیں اوہ کرتا ہُوں جِس دا اِرادہ ننیں کرتا تو اُس دا کرنے والا مَیں نہ رہا بلکہ پاپ ہے جو مجھُ وچ بسا ہُؤا ہے ۔

7:14۔"شرِیعت تو رُوحانی ہے "۔پرمیشور دی شریعت اچھی ہے۔ یہ مسئلہ ننیں ہے (بحوالہ آیات 12 اتے 16b )۔

☆۔"مگر مَیں جِسمانی ہوں "۔یہ اصطلاح پولُوس نے درج ذیل وچ استعمال دی ہے: (1) غیر جانبدار معنی جس دا مطلب جسمانی بدن ہے (بحوالہ 1:3;2:28;4:1;9:3,5 )؛ اتے (2) منفی معنوں وچ جس دا مطلب آدم وچ انسان دی برگشتہ فطرت ہے

(بحوالہ آیت 5 )۔یہ معلوم ننیں کہ کس دا یہاں حوالہ ہے۔

☆۔"بِدا ہُؤا ہُوں "۔یہ اک کمل مجہول صفت فعلی ہے جس دا مطلب "وچ ہوں اتے پاپ دی قید وچ بکتا رہوں گا"۔ پاپ اک بار پھر یہاں غُلاموں دے مالک دے طور جانا جاتا ہے۔ مجہول صوت دا ذریعہ نا معلوم ہے۔ یہ شیطان، پاپ، پولُوس یاں پرمیشور دا حوالہ ہو سکتا ہے۔
پُرانے عہد نامے وچ پرمیشور دا نسان نُوں اپنی طرف لانے دیلئے اہم اصطلاح "رہائی" یاں "مخلصی"(اتے اوہناں دے مترادف) ہے۔ ایس دا اصل وچ مطلب "مُول لینا" ہے (دیکھئیے خصُوصی موضوع 3:24 پر)۔ مُخالف نظریہ ، یہاں استعمال ہونے والا فقرہ "دے ہاتھوں بدا ہوا۔۔" ہے (بحوالہ قضاۃ 4:2;10:7 پہلا سیموئیل 12:9 )۔

7:16-20۔"اگر"۔یہ دونوں پہلے درجے دے مشروُط فقرے نیں جو لکھاری دے نُکتہ نظر اتے اپنے ادبی مقاصد سے دُرست متصور ہوتے نیں۔

7:18۔"دیو نکہ مَیں جانتا ہُوں کہ مجُھ وچ یعنی میرے جِسم وچ کوئی نیدی بسی ہُوئی ننیں "۔پولُوس یہ ننیں کہتا کہ جسمانی بدن بدی ہے لیکن یہ کہ یہ پرمیشور دی روُح اتے برگشتہ فطرت دے درمیان میدان جنگ ہے۔ یونانی سمجھتے سگے کہ جسم اپنے سارے مادے دے ساتھ بدی تھا۔ یہ عارفین دی دہری بدعت وچ ترویج پاتا گیاں(بحوالہ افسیوں، کُلسیوں اتے پہلا یوحنا)۔ یونانی جسمانی نُوں روُحانی مسائل دا الزام دیتے سگے۔ پولُوس اِن اصطلاحات وچ روُحانی تنازع ننیں دیکھتا۔ اصطلاح "جسم" دا پولُوس دی تحاریر وچ درج ذیل مطلب ہوسکتا ہے (1) جسمانی بدن جو اخلاقی طور غیر جانبدار ہے (بحوالہ 1:3;2:28;4:1;9:3,5 )؛ اتے (2) آدم سے ورثے وچ لی گئی برگشتہ پاپ دی فطرت(بحوالہ آیت 5 )۔

7:20۔"بلکہ پاپ ہے جو مُجھ وچ بِسا ہُوا ہے "۔یہ اک دلچسپ امر ہے کہ رومیوں دی کتاب انسان دے پاپ نُوں کتنی وضاحت سے ظاہر کرتی ہے لیکن ایس وچ 16:20 سے قبل تک شیطان دا کوئی ذکر ننیں ہے۔ انسان شیطان نُوں اپنے پاپ دے مسائل دا قصُوروار ننیں ٹھہرا سکتے۔ ہمارا اپنا انتخاب ہوتا ہے۔ پاپ دی بطور بادشاہ، جابر، غُلاموں دے آقا دے طور پہچان دی جاتی ہے۔ یہ ہوچ پرمیشور سے آزادی دیلئے ہر قیمت پر آزمائش وچ ڈالتا ہے اتے بہداتا ہے۔ پولُوس دی پاپ دی پہچان کروانے دا تعلق انسانی انتخاب سے پیدائش 4:7 دی عکاسی کرتا ہے۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت :7:21-25

۲۱۔غرض وچ اَیسی شرِیعت پاتا ہُوں کہ جب نیدی دا اِرادہ کرتا ہُوں تو بد ی میرے پاس آمَوجُود ہوتی ہے۔۲۲۔کیوں جے باطنی اِنسانِیّت دی رُو سے تو مَیں پرمیشور دی شِریعت نُوں بُہت پسند کرتا ہُوں ۔۲۳۔مگر مُجھے اپنے اِعضا وچ اک اتے طرح دی شِریعت نظر آتی ہے جو میری عقِل دی شِریعت سے لڑ کر مُجھے اُس پاپ دیشرِیعت دی قَید وچ لے آتی ہے جو میرے اِعضا وچ مَوجُود ہے ۔۲۴۔ہائے مَیں دیِسا کمبخت آدمی ہُوں !ایس مَوت دے بدن سے نُون مُجھے چھڑائے گا؟۔۲۵۔اپنے پربھویِسُوعؔ مسیِح دے وسیِلہ سے پرمیشور دا شکُر کرتا ہُوں ۔غرض مَیں خُود اپنی عقِل سے تو پرمیشور دی شرِیعت دا مگر

جِسم سے پاپ دی شرِیعت دا مُحنوں م ہُوں۔

**7:22**۔"پرمیشور دی شرِیعت"۔یہودیوں دیلئے یہ موُسیٰ دی شریعت دا حوالہ ہے۔ غیر یہودیوں دیلئے یہ درج ذیل دا حوالہ ہے **(1)** فطرت دی گواہی (بحوالہ رومیوں **1:19-20** زبُور **19:1-6** )؛ **(2)** اندرونی اخلاقی شعور (بحوالہ رومیوں **2:14-15** )؛ اتے **(3)** مُعاشرتی اقدار یاں افراط۔

☆۔ **NASB** "انسان دے باطن وچ"
**NKJV** "باطنی اِنسانیّت دی رُو سے"
**NRSV,NJB** "میرے اندرونی باطن وچ"
**TEV** "میرے باطن وچ"

پولُوس دوُسرا کرنتھیوں**4:16** وچ ظاہری انسان (جسمانی) دا باطنی انسان (روُحانی) سے موازنہ کرتا ہے ۔ ایس سیاق و سباق وچ فقرہ پولُوس یاں مُکتی یافتہ شخص دے اُس حصّے دا حوالہ ہے جو پرمیشور دی مرضی اتے شریعت دی توثیق کرتا ہے۔

۱۔ "شریعت روُحانی ہے"، **7:14**
۲۔ "جو وچ ارادہ کرتا ہوں"، **7:15**
۳۔ "وچ مانتا ہوں کہ شریعت خُوب ہے"، **7:16**
۴۔ "ارادہ تو مُجھ وچ موجود ہے"، **7:18**
۵۔ "جس نیدی دا ارادہ کرتا ہوں"، **7:19**
۶۔ "جس بدی دا ارادہ ننیں کرتا اُسے کرلیتا ہوں"، **7:19**
۷۔ "اگر وچ اوہ کرتا ہوں جس دا ارادہ ننیں کرتا"، **7:20**
۸۔ "کہ جب نیدی دا ارادہ کرتا ہوں"، **7:21**
۹۔ "وچ پرمیشور دی شریعت نُوں بہت پسند کرتا ہوں"، **7:22**
۱۰۔ "میری عقل دی شریعت"، **7:23**
۱۱۔ "وچ خُود اپنی عقل سے تو پرمیشور دی شریعت دا محکُوم ہوں"، **7:25**

باب **7** ظاہر کرتا ہے کہ پرمیشور دا علم اتے اُس دا کلام ہی دافی ننیں نیں۔ ایمانداروں نُوں روُح دی وی ضرورت ہوتی ہے (باب **8**)۔

**7:24**۔ دیاں یہ مُکتی یافتہ شخص دا بیان ہو سکتا ہے ؟ کُج کہتے نیں ننیں اتے ایس لئے یہ باب اخلاقی، مذہبی لیکن غیر مُکتی یافتہ شخص دا حوالہ ہے۔ دیگر کہتے نیں ، جی ہاں، یہ کہ یہ ایمانداروں دی زندگیوں وچ خُوشخبری دی "پہلے ہی اتے تا حال ننیں" دے تنائو دا حوالہ ہے۔ قیامت سے متعلقہ تکمیل تا حال پُوری ننیں ہوئی ہے۔ بالیدہ ایماندار ایس خلا نُوں بہت شدت سے محسوس کرتے نیں۔

☆ NASB "ایس موت دا بدن"

NKJV, NRSV "اِس مَوت دے بدن سے "

TEV "یہ بدن جو مُجھے موت دی جانب لے جاتا ہے"

NJB "ایس بدن نُوں مرنا ہے"

یہ جسمانی بدن ازخُود بدی ننیں ہے۔ اوہنانیں ایس دائنات پر پرمیشور نے زندگی اتے اپنے ساتھ قرابت دیلئے تخلیق دیاں تھا۔ اوہ "بہت خُوب" تخلیق کئے گئے (بحوالہ پیدائش 1:31 )، لیکن پیدائش 3 نے انسان نُوں بدل دیاں اتے پرمیشور دے مقصد نُوں وی تبدیل کردیاں۔ یہ اوہ دُنیا ننیں ہے جو پرمیشور چاہتا تھا اتے ہم اوہ لوگ ننیں نیں جو پرمیشور چاہتا تھا۔ پاپ نے بُری طرح مخلوقات نُوں مُتاثر دیاں ہے۔ پاپ نے جو خپوب ہے لے لیاں ہے اتے ہوچ ذاتی مرکز نگاہ بدی دی طرف راغب کردیاں ہے۔ جسم اتے رؤح بہداوے اتے پاپ دا میدان جنگ بن گیاں ہے ۔ پولُوس ایس جنگ نُوں شدت سے محسوس کرتا ہے ۔ اوہ پرمیشور دے ساتھ، نئی قرابت، نویں بدن اتے نویں دور دی اُمید رکھتا ہے (بحوالہ 8:23 )۔

**7:25** ۔ یہ رومیوں 8 دا خُلاصہ اتے اعلی ظرفی دی طرف تغیر ہے۔ بحرحال، حتی کہ باب 8 وچ آیاں‌ت 11-5 وچ یہی تنائو دیکھا جاتا ہے۔ تشریح نگاروں دا یہ سوال ہے کہ" پولُوس کس سے گل کررہا ہے "؟۔

۱۔ اپنے آپ سے اتے اپنے یہودیت دے تجربات سے

۲۔ سب مسیحیوں سے

۳۔ آدم بطور انسانوں دی مثال سے

۴۔ اسرائیل اتے ااوہدے شریعت دے علم ، مگر اُس دی فرمانبرداری سے عاری ہونے سے

ذاتی طور پر، وچ نمبر ۱ (آیاں‌ت 7-13,25b ) اتے نمبر ۲ (آیاں‌ت 14-25a ) نُوں ملاتا ہوں۔ دیکھئیے سیاں‌ق و سباق دی بصیرت 7:7-25 ۔

☆۔"پرمیشور دا شُکر کرتا ہُوں"۔دیکھئیے خصُوصی موضوع درج ذیل۔

## خصُوصی موضوع : پولُوس دی پرمیشور دیلئے تمجید، دُعا اتے شُکر گُزاری

پولُوس تمجید کرنے والا شخص تھا ۔ اوہ پُرانے عہد نامے نُوں جانتا تھا ۔ پہلی چار تقسیموں وچ سے ہر اک نُوں (یعنی کتابوں نُوں) مناجات سے حمدو ثنا تك (بحوالہ زبُور 41:13;72:19;89:52;106:48 ) ۔ اوہ تمجید کرتا ہے اتے مختلف انداز وچ پرمیشور دی ستائش کرتا ہے ۔

1۔ اپنے خطوں دے ابتدائی پیروں وچ

ا۔ ابتدائی دُعا یاں تسلیمات (بحوالہ رومیوں 1:7 پہلا کرنتھیوں1:3 دوُسرا کرنتھیوں1:2 )۔

ب۔ ابتدائی بردات (eulogetos بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں1:3-4 افسیوں 1:3-14 )۔

2۔ مختصر اظہار تمجید

ا۔ رومیوں 1:25;9:5

ب۔ دوُسرا کرنتھیوں 11:31

3۔ حمد و ثنا ((1) doxa (یہ کہ جلال) اتے (2) ہمیشہ سے ہمیشہ تک دی خصُوصیات دے ساتھ)

ا۔ رومیوں 11:36;16:25

ب۔ افسیوں 3:20-21

ج۔ فلپئوں 4:20

د۔ پہلا تمیتھیس 1:17

ر۔ دوُسرا تمیتھیس 4:18

4۔ شُکر گُزاری (eucharisteo)

ا۔ خط دے شروع وچ (بحوالہ رومیوں 1:8 پہلا کرنتھیوں 1:4 دوُسرا کرنتھیوں 1:11 افسیوں 1:16 فلپیوں 1:3 کُلسیوں 1:3,12 پہلا تھسلنیکیوں 1:2

دوُسرا تھسلنیکیوں 1:3 فلیمون آیت 4 پہلا تمیتھیس 1;12 دوُسرا تمیتھیس 1:3 ) ۔

ب۔ شُکر گُزاری دیلئے بُلاوا (بحوالہ افسیوں 5:4,20 فلپیوں 4:6 کُلسیوں 3:15,17;4:2 پہلا تھسلنیکیوں 5:18 )

5۔ شُکر گُزاری دا مختصر اظہار

ا۔ رومیوں 6:17;7:25

ب۔ پہلا کرنتھیوں 15:57

ج۔ دوُسرا کرنتھیوں 2:14;8:16;9:15

د۔ پہلا تھسلنیکیوں 2:13

ر۔ دوُسرا تھسلنیکیوں 2:13

6۔ اختتامی دُعا

ا۔ رومیوں 16:20,24

ب۔ پہلا کرنتھیوں 16:24

ج۔ دوُسرا کرنتھیوں 13:14

د۔ گلتیوں 6:18

ر۔ افسیوں 6:24

پولوُس تثلیثی پرمیشور نُوں الٰہیاتی اتے تجرباتی طور پر جانتا تھا ۔ اپنی تحریرون وچ اوہ دُعا اتے تمجید سے آغاز کرتا تھا ۔ درمیان وچ اوہ تمجید اتے شُکر گزاری دی تقسیم کرتا ہے ۔ اتے اپنے خطوں دے اختتامئیے وچ اوہ ہمیشہ دُعا ، تمجید اتے پرمیشور دا شُکر ادا کرنا ننیں بھولتا تھا ۔ پولوُس دی تحریروں وچ دُعاء تمجید اتے شُکر گزاری دا دم خم ہے ۔ اوہ پرمیشور نُوں جانتا تھا ، اوہ اپنے آپ نُوں جانتا تھا اتے اوہ انجیل نُوں وی جانتا تھا ۔

## سوالات برائے مباحثہ:

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں- ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں- آپ، بائبل اتے رُوح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں- آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں-

یہ سوالات برائے مباحثہ آپ دی معاونت دے لئے فراہم کئے گئے نیں تا کہ آپ کتاب دے اس حصئے دے اہم معاملات پر سوچ بچار کرسدیں- یہ حتمی ننیں بلکہ محض آپ دے خیال‌لات نُوں اُبھارنے دیلئے نیں-

1 ۔ باب 6 کس طرح باب 7 سے مناسبت رکھتا ہے ؟

2 ۔ پُرانے عہد نامے دی شریعت دا نویں عہد نامے دے ایمانداروں دے ساتھ دیاں تعلق ہے ؟ (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں 3:1-11 عبرانیوں 8:7,13 )

3 ۔ پولُوس ابواب 6 اتے 7 وچ ہمارا ساڈی سابقہ زندگی سے تعلق دے بیان دیلئے نُونسی دو مثالیں استعمال کرتا ہے ؟

4 ۔ مسیحی مُوسویٰ شریعت سے کس طرح تعلق رکھتے نیں ؟

5 ۔ اپنے شبداں وچ سوانح عُمری اتے رومیوں 7:7-25 دی تشریح دی نُمائندہ مفروضے دے درمیان فرق بیان کریں ۔

6 ۔ دیاں رومیوں 7 گُمراہ شخص، کمزور ایماندار یاں سب ایمانداروں دی تفصیل ہے ؟

# رومیوں ۸(Romans 8)

## جدید تراجم دی عبارتی تقسیم

| JB | TEV | NRSV | NKJV | UBS |
|---|---|---|---|---|
| زندگی دا رُوح 8:1-4 | زندگی دا رُوح 8:1-8;8:9-11; | پرمیشور دا مُکتی دا عمل 8:1-4 | سزا دے حُکم سے آزاد 8:1-11; 8:12-17 | زندگی دا رُوح 8:1-11; 8:12-17 |
| 8:5-11; 8:12-13 | 8:12-17 | جسم اتے رُوح وچ زندگی 8:5-8; 8:9-11 | | |
| پرمیشور دے فرزند 8:14-17 | ظاہر ہونے والا جلال 8:18-25 | رُوح اتے مُتبنیٰ 8:12-17 | | |
| جلال بطور ساڈی منزل 8:18-25; 8:26-27 | 8:26-27 | تکمیل دی اُمید 8:18-25 | دُکھ سے جلال تک 8:18-30 | ظاہر ہونے والا جلال 8:18-25 |
| پرمیشور نے ہوچ اپنے جلال دی شراکت دیلئے بُلایاں ہے 8:28-30 | 8:28-30 | انسانی کمزوری دی شفاعت 8:26-27; 8:28-30 | | 8:26-30 |
| پرمیشور دی مُحبت دی حمد 8:31-34; 8:35-37; 8:38-39 | پرمیشور دی مسیح ایشو وچ مُحبت 8:31-39 | ہمارا پرمیشور دی مُحبت وچ اعتماد 8:31-39 | پرمیشور دی ابدالآباد مُحبت 8:31-39 | پرمیشور دی مُحبت 8:31-39 |

## پڑھنے دا طریقہ دار سوئم (دیکھئے صفحہ vii ) عبارتی سطح پر مُصنف دے اصل مقصد دی پیروی کریں۔

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے رُوح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

اک باب نُوں اک ہی نشست وچ پڑھیں، اتے ایس باب دے موضوع دی نشاندہی کریں۔اپنے موضوعات دی تقسیم دا اوپر دئے

گئے پانچ تراجم سے موازنہ کریں۔ عبارت سازی الہامی ننیں ہے لیکن یہ اصل مُصنف دے مقصد دی اک کڑی ہے جو کہ ترجمے دی روُح ہے۔ہر عبارت دا صرف اتے صرف اک موضوع ہوتا ہے۔

۱۔ پہلی عبارت

۲۔ دوُسری عبارت

۳۔ تیسری عبارت

۴۔ وغیرہ وغیرہ

## سیاں ق و سباق دی بصیرت:

ا۔ یہ باب پولُوس دی 1:18 وچ شروع کردی بحث دی انتہائے منزل ہے ۔ یہ "کوئی سزا دا حُکم ننیں" (شرعی حُکم) سے شروع ہوتی ہے اتے "کوئی علیحدگی ننیں" (شخصی
شراکت) پر ختم ہوتی ہے ۔ الہیاں تی طور، یہ پادیزگی دے ذریعے راستبازی سے جلال پانے دی طرف جاتی ہے (بحوالہ آیاں ت 30-29 )۔

ب۔ یہ پولُوس دی پرمیشور دا اپنے ایمانداروں نُوں روُح اُلقدس دے دینے پر الہیاں تی ترویج ہے (بحوالہ یوحنا دی تمثیل نُمائی یوحنا 16:7-16;14:12-31 وچ)۔ روُح اُلقدس آیت
14 وچ مجھول فعل ہے جو برگشتہ انسانوں دی زندگیوں وچ خُوشخبری دے متحرک ہونے دا حوالہ ہے ۔ روُح اوہناں وچ اتے اوہناں دے ساتھ قائم رہے گا اتے اوہناں وچ مسیح نُوں فروغ
دے گا۔ باب 8 اصطلاح روُح pneuma نُوں کوئی 21 مرتبہ استعما ل کرتا ہے جبکہ یہ مُکمل طور پر باب 7 وچ غائب ہے (ایس دے ساتھ ابواب 6-3 وچ وی)۔

ج۔ زندگی وچ دو پہلو، (شخصی دُنیا دا تناظر)، دو طرز زندگی، دو ترجیحات، دو راستے (کُشادہ راہ اتے تنگ راہ) ہوتے نیں جس دی انسان پیروی کرتا ہے اتے جو یہاں جسم یاں
روُح نیں ۔ اک موت دی جانب لیجاتا ہے دوُسرا زندگی دی جانب۔ یہ روایتی طور پر پُرانے عہد نامے دی حکمت دے مواد دے "دو راستے" کہلاتے نیں (بحوالہ زبُور 1
اتے امثال 4:10-19 )۔ ہمیشہ دی زندگی، روُح دی زندگی وچ قابل مُشاہدہ خصُوصیاں ت نیں (یعنی جسم دے بعد بمقابلہ روُح دے بعد)۔

ایس مُکمل الہیاں تی سیاں ق و سباق وچ شیطان دی واضح غیر موجودگی پر غور کریں (بحوالہ رومیوں 8-1 )۔ اُس دا رومیوں 16:20 سے قبل تک ذکر ننیں ہے ۔ یہ انسان دی
برگشتہ آدمیت دی فطرت ہے جو مرکز نگاہ ہے۔ یہ پولُوس دا برگشتہ انسان دے مافوق الفطرت بہداوے دی معذرت ہٹانے دا اک انداز تھا جو اوہناں دی پرمیشور دے خلاف بغاوت
دیلئے تھی۔ انسان ذمہ دار ہے ۔

د۔ ایس باب دا خاکہ کھینچنا بہت دقیق ہے کیوں جے سوچ سچائی دے بہت سے دھاگوں نُوں مسلسل انداز وچ اکٹھے

بُننے سے وضع ہوتی ہے لیکن بغیر سیاق و سباق دی ادائیوں دے۔

ر۔ آیات **12-17** ایمانداروں نُوں پُر یقین ایمان دی یقین دہانی دے بارے وچ بتاتی نیں

۱۔ پہلا تغیر یافتہ دُنیاوی نظریہ اتے طرز زندگی ہے جو روُح اُلقدس دے ذریعے سے تکمیل پاتا ہے

۲۔ دوُسرا یہ ہے کہ ہمارا پرمیشور دا خوف ، روُح اُلقدس دے ذریعے خاندانی مُحبت دے معنوں وچ تبدیل ہو چُدا ہے

۳۔ تیسرا ساڈی روُح اُلقدس دے وسیلے سے فرزندیت دی اندرونی توثیق ہے۔

۴۔ چوتھا یہ ہے کہ یہ توثیق حتی کہ برگشتہ دُنیا دے مسائل اتے جدوجہد دے وسط وچ وی یقینی ہے ۔

س۔ آیات **31-39** اک عدالتی منظر ہے جو روایتی پُرانے عہد نامے دے نبیوں دی ادبی تکنیک ہے ۔ پرمیشور عدالت کرنے والا ہے؛ شیطان مفہومی طور پر مُجرم ہے؛ ایشو ودیل صفائی ہے (روُح اُلقدس) ، فرشتے ایس منظر نُوں دیکھنے والے نیں اتے ایمان لانے والے انسان شیطان دے الزامات دے تلے نیں۔

۱۔ شرعی اصطلاحات

ا۔ ہمارا مُخالف (آیت **31** )

ب۔ نالش (آیت **33** )

ج۔ راستباز (آیت **33** )

د۔ مُجرم (آیت **34** )

ر۔ شفاعت (آیت **34** )

۲۔ عدالت ، "نُون" (آیات **35 ,31,33,34[twice]** )

۳۔ پرمیشور دا مسیح وچ مہیاں کرنا (آیات **32,34b** )

۴۔ پرمیشور سے کوئی علیحدگی ننیں

ا۔ زمینی حالات (آیت **35** )

ب۔ زبُور **44:22** سے پُرانے عہد نامے دا اقتباس (آیت **36** )

ج۔ فتح (آیات **37,39** )

د۔ مافوق الفطرت صُورتحال یاں ذریعے (آیات **37-39** )

## شبداں اتے ضرب اُلمثال دی تحقیق:۔

## **NASB**(تجدیدشُدہ)عبارت:**8:1-8**

۱۔پس اب جو مسیح ایشو وچ ہے اوہناں پر سزا دا حُکم ننیں ۔۲۔کیوں جے زِندگی دی رُوح دی شرِیعت نے مسیح یِسُوعؔ وچ مُجھے پاپ اتے مَوت دی شرِیعت سے آزاد کر دِیاں ۔۳۔ایس لِئے کہ جو کم شرِیعت جِسم دے سبب سے کمزور ہو کر نہ کر

سدی اوہ پرمیشور نے دیا یعنی ااوہنے اپنے بیٹے نُوں پاپ آلوُدہ جِسم دی صُورت وچ اتے پاپ دی قرُبانی دے لِئے بھیج کر جِسم وچ پاپ دی سزا دا حُکم دِیاں ۔۴۔تا کہ شرِیعت دا تقاضا ہم وچ پُورا ہُو جو جِسم دے مُطابِق ننیں بلکہ رُوح دے مُطابِق چلتے نیں۔۵۔ کیوں جے جو جِسمانی نیں اوہ جِسمانی گلوں دے خیاںل وچ رہتے نیں لیکن جو رُوحانی نیں اتے رُوحانی گلوں دے خیاںل وچ رہتے نیں ۔۶۔اتے جِسمانی نِیتّ مَوت ہے مگر رُوحانی نِیتّ زِندگی اتے اِطیمنان ہے ۔۷۔ایسلِئِے کہ جِسمانی نیت پرمیشور دی دشمنی ہے کیوں جے نہ تو پرمیشور
شِریعت دے تابع ہے نہ ہو سکتی ہے “۔۸۔اتے جو جِسمانی نیں اوہ پرمیشور نُوں خوُش ننیں کر سکتے ۔

8:1۔ **NASB** ”پس ،جو اب “
**NKJV,NRSV** ”پس، اب جو“
**TEV** ”اب جو“
**JB** ”ایس وجہ سے ،پس“

یہ پیچھے جاتے ہوئے سابقہ سیاںق و سباق سے تعلق رکھتا ہے ۔ کُج ایسے **7:24-25** سے تعلق رکھتے ہوئے دیکھتے نیں لیکن یہ زیاںدہ موزوں ہے کہ ایسے واپس **3:21-7:25** دی طرف ہی لے جایاں جائے۔

☆۔” ننیں “۔”ننیں“ یونانی فقرے وچ پہلا ہے۔ یہ تادیدی ہے ”کوئی سزا دا حُکم ننیں“ جو مسیح وچ نیں (بحوالہ آیاںت **1-3** ) اتے جو روُح وچ واجب طور چلتے نیں (بحوالہ آیاںت **4-11** )۔ یہاں نویں عہد دی دونوں طرفیں نیں : **(1)** یہ مسیح وچ مُفت نعمت ہے اتے **(2)** یہاں طرز زندگی دے عہد دے رد عمل دی ضرورت ہے ۔ راستبازی دونوں فاعلی (علامتی) اتے موضوعاتی (صیغہ امر) نیں۔ یہ دونوں حالت اتے طرز زندگی ہے۔

☆۔”جو مسیح یِسُوعؔ وچ نیں “۔یہ پولُوس دا خصُوصیاںتی فقرہ (یعنی درجی منزلت دا تعینی) جدید اظہار (شخصی تعلقات) دے مساوی ہے ۔ پولُوس ایشو وچ جانتا تھا، مُحبت رکھتا تھا، خدمت کرتا تھا اتے شادمانی کرتا تھا۔ خپوشخبری دونوں طور ایمان لانے دیلئِے پیغام اتے قبُولیت دیلئِے شخص ہے۔ زندہ رہنے دی قُدرت جی اُٹھنے والے مسیحا دے ساتھ تعلق سے جاری ہوتی ہے جس سے اوہ دمشق دی راہ پر ملا تھا۔ اُس دا ایشو دے ساتھ تجربہ اُس دی ایشو دی الہیاںت دی پیش روی کرتا ہے۔ اُس دا جاری تجربہ کوئی چھتے دار علم باطن ننیں ہے لیکن جارحانہ مشنری خدمت ہے۔ اُسے جاننا اُس دی خدمت کرنا ہے ۔ بالیدہ مسیحیت اک پیغام ہے، اک شخص ہے اتے اک طرز زندگی ہے (دیکھئیے نوٹ **1:5** پر)۔

**8:2**۔”دیو نکہ زِندگی دے رُوح دی شریعت □□□□□□... اتے مَوت دی شِریعت “۔یہ درج ذیل دا حوالہ ہو سکتا ہے : **(1)** پاپ دی شریعت (بحوالہ رومیوں **7:10,23,25** ) اتے پرمیشور دی نئی شریعت دے درمیان موازنہ (بحوالہ رومیوں **7:6,22,25** )؛ **(2)** ”مُحبت دی شریعت“ (بحوالہ یعقوب **1:25;2:8,12** ) بمقابلہ ”مُوسویٰ شریعت“ (بحوالہ **7:6-12** )؛ **(3)** پُرانا دور بمقابلہ نواں دور ؛ یاں **(4)** پُرانا عہد بمقابلہ نواں عہد (بحوالہ یرمیاہ **31:31-34** ؛ نویں عہد نامے دی عبرانیوں دی کتاب)۔
یہ موازنے دا طرز عمل موثر رہتا ہے :

۱- پاپ اتے موت دی شریعت بمقابلہ زندگی دے روح دی شریعت، آیت 2

۲- جسم دے مُطابق بمقابلہ روُح دے مُطابق، آیات 4 اتے 5

۳- جسمانی بمقابلہ روُحانی ، آیت 5

۴- جسمانی گلوں بمقابلہ روُحانی گلوں ، آیت 5

۵- جسمانی نیت بمقابلہ روُحانی نیت، آیت 6

۶- جسم وچ بمقابلہ روُح وچ ، آیت 9

۷- جسم مُردہ ہے بمقابلہ روُح زندہ ہے ، آیت 10

۸- تو ضرور مرو گے بمقابلہ جیتے رہو گے، آیت 13

۹- غُلامی دی روُح بمقابلہ لے پالك دی روُح، آیت 16

☆- NASB, NRSV, JB "تُمنیں آزاد کر دِیاں "

NKJV, TEV "مُجھے آزاد کردیاں"

آیات 2-3 ، باب 6 دا الہیاتی پیغام ہے - یہاں بہت سی مختلف اسم ضمیریں نیں جو قدیم یونانی عبارتوں وچ ظاہر ہوتی ہے ؛ "مُجھے" نُسخہ جات A,D,K & P وچ جبکہ "تُمنیں" N,B,F & G وچ ظاہر ہوئے نیں- اسم ضمیر "ہوچ" بعد وچ بڑے حروف دے نُسخہ وچ ظاہر ہوا ہے- UBS چہارم دے ترتیب دار "تُمنیں" نُوں درجہ "B" (تقریباً غیر یقینی) دیتے نیں- UBS چہارم ایسے درجہ "D" (نہایت دقیق) دیندا ہے-

8:3- "ایس لِئے جو کم شِریعت نہ کر سدی"- مُوسویٰ شریعت پاك اتے اچھی ہے لیکن انسان کمزور اتے پاپگار ہے (بحوالہ 7:12,16 )- فعل یہاں پر حقیقتا صفت فعلی adunaton ہے جس دا اکثر مطلب "نامُمکن" ہے (بحوالہ عبرانیوں 6:4,18;10:4;11:6 ) لیکن ایس دا مطلب "بغیر قوت" دے ہے (بحوالہ اعمال 14:8 رومیوں 15:1 )- شریعت رہائی مہیاں کرنے دی متحمل نہ تھی - ایس دے برعکس، یہ محض سزا دیندی تھی، موت اتے لعنت-

☆- "جِسم دے سبب سے کمزور"-یہ پولُوس دی باب 7 دی بُنیادی بحث ہے - پرمیشور دی شریعت اچھی اتے پاك ہے لیکن پاپگار، برگشتہ، بغاوتی انسان ایس دے لوازمات پُوری ننیں کرسکتا- پولُوس ربیوں دے خلاف معمول پیدائش 3 دے انجام دار پر زور دیندا ہے-

☆- "پرمیشور نے اپنے بیٹا نُوں بھیج کر" -جو برگشتہ انسان پُرانے عہد دے تحت نہ کرسکتا تھا، پرمیشور نے نویں عہد دے تحت دیاں(بحوالہ یرمیاہ 31:31-34 حزقیاںل 36:22-36 )، ایشو دے وسیلے سے (بحوالہ یسعیاہ 53 یوحنا 3:16 )- بیرونی ضروریات دے بجائے پرمیشور نے اندرونی روُح اتے نواں دیاں مہیاں دیاں- یہ نواں عہد مسیح دے تکمیل کردہ کم وچ ایمان اتے توبہ دی بُنواںد پر ہے نہ کہ انسانی اعمال دی بُنواںد پر- بحرحال، دونوں عہود پرمیشور خوفی دا نواں طرز زندگی دی توقع کرتے نیں-

☆۔"پاپ آلودہ جِسم دی صورت وچ "۔یہی سچائی فلپیوں 2:7-8 وچ وی بیان دی گئی ہے۔ ایشو حقیقی انسانی جسم رکھتا تھا (لیکن پاپ دی فطرت ننیں، بحوالہ فلپیوں 2:7-8 عبرانیوں 7:26 )۔ اوہ حقیقی طور ہم وچ سے اک ہے۔ اُسے ہر طرح سے آزمایاں گیاں جیسے کہ ہوچ لیکن اوہ پاک رہا (بحوالہ عبرانیوں 4:15 )۔ اوہ ہوچ سمجھتا ہے۔

☆۔" اتے پاپ دی قُربانی دیلئے " ۔ ایسی نظریہ نُوں دوُسرا کرنتھیوں5:21 اتے پہلا پطرس 2:24 وچ وی بیان دیاں گیاں ہے ۔ ایشو موت دیلئے آیاں (بحوالہ یسعیاہ 53:4-6,10-12; مرقس 10:45 )۔ ایشو دی بے پاپ (پادیزہ) زندگی پاپ دی قُربانی بن گئی (بحوالہ یوحنا 1:29 )۔

☆ "جسم وچ پاپ دی سزا دا حُکم دیاں"۔ ایشو دی موت انسان دے پاپ دی فطرت دے مسئلہ پر گل چیت کرتی ہے نہ کہ محض انفرادی پاپ دے اعمال (جیسے کہ مُوسویٰ شریعت نے دیاں)۔ یہ اُس دی زندگی، موت اتے جی اُٹھنا تھا جس نے پرمیشور دے ہمیشہ دے کفارے دے مقصد نُوں مُکمل دیاں(بحوالہ اعمال 2:23;3:18;4:28;13:29 )۔ ااوہنے ہوچ یہ وی دکھایاں کہ جو انسان ہو سکتے نیں اتے ہونے چاہئیے (بحوالہ یوحنا 13:15 پہلا پطرس 2:21 )۔

8:4۔یہ آیت مُمکنہ طور نویں عہد دا حوالہ ہے (بحوالہ یرمیاہ 31:33 اتے حزقیاںل 36:26-27 )۔ یہ ساڈی مُکتی دے دو پہلوئوں پر گل کرتا ہے ۔ پہلے ایشو نے پُرانے عہد دی ضروریاںت نُوں پُورا دیاں اتے اُس وچ ایمان دے سبب یہ راستبازی ایمانداروں وچ منتقل ہوتی ہے ذاتی فضیلیت سے مُفت نعمت دے طور پر۔ ہم ایسے راستبازی یاں حیثیتی پادیزگی کہتے نیں ۔ پرمیشور ایمانداروں نُوں نواں دل دیندا ہے اتے نئی روُح۔ ہم اب روُح وچ چلتے نیں، نہ کہ جسم وچ ۔ یہ بتدریج پادیزگی کہلاتی ہے ۔ مسیحیت اک نواں عہد ہے جس وچ دو نوں حقوق (مُکتی دی نعمت) اتے ذمہ داریاں(مسیح دی طرح ہونا، بحوالہ 6:13 ) نیں۔ المیاںتی طور پر کُج ایماندار بدداری دی نا مناسب زندگی گُزارتے نیں (بحوالہ پہلا کرنتھیوں3:1-3 )۔

☆۔"تاکہ شرِیعت دا تقاضا ہم وچ پُورا ہُو جو جِسم دے مُطابِق ننیں‌بلکہ رُوح دے مُطابِق چلتے نیں"۔یہی موازنہ گلتیوں 5:16-25 وچ وی پایاں جاتا ہے ۔ شرعی راستبازی طرز زندگی دی راستبازی دے ساتھ ہوتی ہے۔ نویں عہد دا نواں دل اتے نواں ذہن ساڈی مُکتی دی بُنواںد ننیں ہے ، بلکہ نتیجہ ہے۔ اندرونی زندگی وچ قابل مُشاہدہ خصُوصیاںت نیں ۔

8:5 ۔ پولُوس آیاںت 5-8 وچ "جسم " اتے "روُح" وچ زندگی دا موازنہ کرتا ہے ("جسم دے کم" بحوالہ گلتیوں 5:19-21 دا "روُح" دے پھل ، بحوالہ 5:22-25 دے ساتھ)۔

8:6۔"اتے جسمانی نیّت "۔یہودی جانتے سگے کہ آنکھیں اتے دان روُح دی کھڑدیانیں ۔ پاپ خیاںلی زندگی وچ شروع ہوتا ہے ۔ ہم اوہ بنتے نیں جس وچ ہم رہتے نیں (بحوالہ رومیوں 12:1-2 فلپیوں 4:8 )۔

☆۔"زِندگی"۔یہ ہمیشہ دی زندگی ، نویں دور دی زندگی دا حوالہ ہے۔

☆-"اِطیمنان"-ایس اصطلاح دا اصل وچ مطلب "اُسے جوڑنا، جو ٹوٹ گیاں ہو" ہے (بحوالہ یوحنا 16:33 ;14:27 فلپیوں 4:7 )- یہاں تین انداز نیں جس دے تحت نواں عہد نامہ اطمینان دی گل کرتا ہے : (1) ساڈی مسیح دے وسیلہ سے پرمیشور دے ساتھ اطمینان دی مقصدی سچائی (بحوالہ کُلسیوں 1:20 )؛ (2) ہمارا پرمیشور دے ساتھ راست ہونے دا موضوعاتی احساس (بحوالہ یوحنا 14:27;16:33 فلپیوں 4:7 )؛ (3) پرمیشور دونوں یہودی اتے غیر قوموں نُوں مسیح دے وسیلے سے اک جسم وچ متحد کرتے ہوئے (بحوالہ افسیوں 2:14-17 کُلسیوں 3:15 )-

8:7-11 -پولُوس انسان نُوں پرمیشور دے علاوہ کئی انداز سے بیان کرتا ہے: (1) پرمیشور دا دُشمن ، آیت 7 ؛مُکاشفہ دا تابع نئیں، آیت 7 ؛ (3) پرمیشور نُوں خُوش نہ کرنے والا، آیت 8 اتے (4) روُحانی طور مُردہ جس دا نتیجہ ہمیشہ دی موت ہو گا ، آیاںت 10-11 -

| | | |
|---|---|---|
| 8:7 | NASB, NRSV | "جسمانی نیت پرمیشور دی مخالف ہے" |
| | NKJV | " جِسمانی نیت پرمیشور دی دشمنی ہے " |
| | TEV | "لوگ پرمیشور دے دُشمن بن گئے" |
| | NJB | "انسانی فطرت دی بگڑی ہوئی شکل پرمیشور دی مخالف ہے" |

غور کریں یہ فقرہ "جسمانی نیت موت ہے" آیت 6 اتے "جو جسم دے مُطابق چلتے نیں" آیت 4 دے متوازی ہے - یہ وی غور کریں کہ برگشتہ انسان دی فطرت دونوں نیت (دُنیاوی نظریہ) اتے طرز زندگی ہے (بحوالہ 7:5 )-

☆-" کیوں جے نہ تو ہو سکتی ہے "-برگشتہ انسان نہ صرف پرمیشور دی پیروی کرنا نئیں چُنتا ، اوہ پرمیشور دی پیروی دا اہل وی نئیں ہے - برگشتہ انسان ، روُح اُلقدس سے محروم روُحانی گلوں دا رد عمل نئیں کرسکتا (بحوالہ یسعیاہ 53:6 پہلا پطرس 2:24-25 )- پرمیشور ہمیشہ شروعات کرتا ہے (بحوالہ یوحنا 6:44,65 )-

8:8-"اتے جو جسمانی نیں "-پولُوس یہ فقرہ دو انداز وچ استعمال کرتا ہے (1) جسمانی بدن (بحوالہ رومیوں 1:3;2:28;4:1;9:3,5 ) اتے (2) پرمیشور سے علیحدہ طور انسان دے اعمال (بحوالہ رومیوں 7:5;8:4-5 )- یہاں نمبر دو ہے - جو نغاوتی، غیر ایماندار انسانوں دا حوالہ ہے-

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت :.8:9-11

۹-لیکن تُم جسِمانی نئیں بلکہ رُوحانی ہُو بشر طیکہ پرمیشور دا رُوح تُم وچ بِسا ہُوا ہے مگر جِس وچ مسیِح دا رُوح نئیں‌اوہ اُس دا نئیں-۱۰-اگر مسیِح تُم ہے تو بدن تو پاپ دے سبب سے مُردہ ہے مگر رُوح راستبازی دے سبب سے زِندہ ہے -۱۱-اتے اگر اُسی دا رُوح تُم وچ بِسا ہوا ہے جِس نے یِسُوعؔ نُوں مَردوں وچسے جِلایاں‌تو جِس نے مسیِح یِسُوعؔ مُردوں وچ جِلایاں اوہ تمُہارے فانی بدنوں نُوں وی اپنے اُس رُوح دے وسیِلہ زِندہ کرے گا جو تُم وچ بِسا ہُوا ہے -

8:9-"مگر "-یہاں آیاںت 9,10,11,13[twice],17[twice] وچ مشروُط فقرات دا اک تسلسل ہے - اوہ سب پہلے درجے دے

مشرُط فقرے نیں جو لداری دے نُکتہ نظر اتے اپنے ادبی مقاصد سے دُرست متصور ہوتے نیں ۔ پولُوس اندازہ کررہا تھا کہ ااوہدے پڑھنے والے رومیوں دی کلیسیاں وچ مسیحی سگے (بحوالہ آیت **9a**)۔

☆۔"مسیِح دا رُوح "۔لوگوں وچ یاں تو رُوح ہوتا ہے اتے پس اوہ ایماندار ہوتے نیں یاں اوہناں وچ رُوح ننیں ہوتا اتے اوہ رُوحانی طور پر گُمراہ ہوتے نیں ۔ ہم تمام رُوح اُلقدس مُکتی پر پاوندے نیں ۔ ہوچ اُس دی مزید ضرورت ننیں ہوتی، اُسے ساڈی زیاںدہ ضرورت ہوتی ہے !

فقرات **9a** وچ "رُوح"، **9b** وچ "پرمیشور دا رُوح" اتے **9c** وچ "مسیح دا رُوح" تمام مترادف نیں۔

## خصُوصی موضوع: ایشو اتے پوتر آتما

روح اتے بیٹے دا کم دے درمیان سیاںلیت ہے روح دے لِئے بہترین نام "دوسرا ایشو "بتاتا ہے درج ذیل خُلاصہ بیٹے اتے رُوح دے کم دے درمیان موازنہ ہے ۔

۱۔ روح "ایشو دی روح" یاں ملتا جُلتا اظہار کہلاتی ہے(بحوالہ پہلا پطرس **4:6**، گلتیوں **4:6**،دوُسرا کرنتھیوں**3:17**،رومیوں **8:9**)

۲۔ دونوں اک جیسی اصطلا حات سے پُدارے جاتے نیں

ا۔ حق

۱۔ ایشو (یوحنا **14:16**)

۲۔ روح (یوحنا **14:17,16:13**)

ب۔ "ودیل "

۱۔ ایشو(پہلا یوحنا **2:1**)

۲۔ روح (یوحنا **14:16,26,15:26,16:7**)

ج۔ "مقدس"

۱۔ ایشو( لوقا**1:35,14:26**)

۲۔ روح (لوقا**1:35**)

۳۔ دونوں ایمانداروں وچ بستے نیں

ا۔ ایشو (متی **28:20**،یوحنا **14:20-23,15:4-5**،رومیوں **8:10**،دوُسرا کرنسگیوں**13:5**، گلتیوں **2:20**،افسیوں **3:17**، کُلسیوں **1:27**)

ب۔ روح (یوحنا **14:16-17**،رومیوں **8:9-11**،پہلا کرنسگیوں**3:16,6:19** ،دوُسرا تمیتھیس**1:14**)

ج۔ اتے یہاں تلک دے باپ وی (یوحنا **14:23**،دوُسرا کر نسگیوں **6:16**)

**8:10**۔"مسیِح تُم وچ "۔"تُم" جمع ہے ۔ اصطلاح "مسیح" ہم وچ بسنے والے بیٹے/ رُوح دا حوالہ ہے (بحوالہ یوحنا **14:16-17** کُلسیوں **1:27** )۔ لوگوں وچ بیٹا/ رُوح ہوتا ہے یاں اوہ مسیحی ننیں ہوتے (بحوالہ پہلا یوحنا **5:12** )۔ پولُوس دیلئے "مسیح وچ"

الہیات تی طور اوہی ہے جو "رُوح وچ" ہوتا ہے۔

☆۔"۔تو بدن تو پاپ دے سبب سے مُردہ ہے "۔حتی کہ مسیحیوں نے وی جسمانی طور پر آدم دے پاپ ، برگشتہ دُنیا اتے شخصی بغاوت دے سبب سے مرنا ہے (بحوالہ 5:12-21 )۔ پاپ ہمیشہ اپنا دور پُورا کرتا ہے ۔ رُوحانی موت (بحوالہ پیدائش 3 افسیوں 2:1 ) دا نتیجہ جسمانی موت ہے (بحوالہ پیدائش 5 عبرانیوں 9:27 )۔ ایماندار دونوں رُوح دے نویں دور (بحوالہ یوئیل 2:28-29 اعمال 2:16 ) اتے پاپ اتے بغاوت دے پُرانے دور وچ بستے نیں (بحوالہ آیات 21,35 )۔

☆۔"مگر رُوح راستبازی دے سبب سے زِندہ ہے "۔یہاں مترجمین اتے تبصرہ نگاروں دے مابین کُجھ ناتفاقی رہی ہے کہ آیاں "رُوح" انسانی روح دا حوالہ ہے (بحوالہ NASB, ASV, NIV ، ولیمز، یروشلیم بائبل) یاں رُوح اُلقُدس دا (بحوالہ KJV,TEV,REB ، دارل بارتھ، بیرٹ، جون مرے اتے ایورٹ ھیریسن)۔
وسیع سیاق و سباق ایس مختصر فقرے پر ساڈی سمجھ نُوں وسعت دیندا ہے ۔ حتی کہ اوہ جنھوں نے مسیح پر بھروسہ رکھا اوہناں ہوں نے وی اوی مرنا ہے کیوں جے اوہ برگشتہ دُنیا وچ رہتے نیں۔ بحرحال، راستبازی دی وجہ سے جو ایشو وچ ایمان دے ذریعے سے آتی ہے اوہ پہلے ہی ہمیشہ دی زندگی پا چُکے نیں (بحوالہ افسیوں 2:4-6 )۔ یہ پرمیشور دی بادشاہی دا "پہلے ہی لیکن تا حال ننیں" تنائو ہے۔ نواں دور اتے پُرانا دور وقت وچ گُڈ مُڈ ہو گیاں ہے۔

☆۔"راستبازی "۔دیکھئیے خصُوصی موضوع 1:17 پر۔

8:11۔"اگر "۔دیکھئیے نوٹ آیت 9 پر۔

☆"۔و ہ تُمہارے فانی بدنوں نُوں وی اپنے اُس رُوح دے وِسیلہ سے زِندہ کریگا جو تُم وچ بسا ہُوا ہے "۔تثلیث دا نُونسا شخص ایمانداروں وچ بستا ہے؟ بہت سے مسیحی جواب وچ رُوح اُلقُدس کنیں گے۔ یہ یقیناً درُست ہے لیکن حقیقت وچ تثلیث دے تمام تینوں اشخاص ایمانداروں وچ بستے نیں:

۱۔ رُوح اُلقُدس ، یوحنا 14:16-17 رومیوں 8:11 پہلا کرنتھیوں3:16;6:19 دوُسرا تمیتھیس1:14

۲۔ بیٹا، متی 28:20 یوحنا 14:20,23;15:4-5 رومیوں 8:10 دوُسرا کرنتھیوں13:5 گلتیوں 2:20 افسیوں 3:17 کُلسیوں 1:27

۳۔ باپ، یوحنا 14:23 دوُسرا کرنتھیوں6:16

یہ فقرہ ایس اظہار دا عُمدہ موقع ہے کہ نواں عہد نامہ اکثر کفارے دا کم تثلیث دے تینوں اشخاص نُوں منسُوب کرتا ہے : (1) پرمیشور باپ، ایشو مسیح (بحوالہ اعمال 2:24;3:15;4:10;5:30 10:40;13:30,33,34,37;17:31; رومیوں 6:4,9;8:11;10:9 پہلا کرنتھیوں6:11 دوُسرا کرنتھیوں4:14 گلتیوں 1:1 افسیوں 1:20 کُلسیوں 2:12 پہلا تھسلنیکیوں1:10 )؛ (2) پرمیشور بیٹے نے اپنے آپ نُوں زندہ دیاں (بحوالہ یوحنا 2:19-22;10:17-18 )؛ (3) پرمیشور رُوح اُلقدس نے ایشو نُوں زندہ دیاں (بحوالہ رومیوں 8:11 )۔ یہ اوہی تثلیثی تادید آیات 9-10 وچ وی دیکھی جا سکتی ہے۔

## خصُوصی موضوع : پاک تثلیث

تثلیث دے تمام تینوں شخصیات دے کموں پر غور کریں ۔ اصطلاح "تثلیث" سب سے پہلے ترتولئین نے استعمال دی اتے یہ بائبل دا لفظ ننیں ہے مگر یہ تصور وسیع معنوں وچ موجود ہے ۔

i ۔ انجیلیں

ا۔ متی 3:16-17;28:19 (اتے متوازی)

ب۔ یوحنا 14:26

ii ۔ اعمال ۔ اعمال 2:32-33,38-39

iii ۔ پولوُس

ا۔ رومیوں 1:4-5;5:1,5;8:1-4,8-10

ب۔ پہلا کرنتھیوں 2:8-10;12:4-6

ج۔ دوُسرا کرنتھیوں 1:21;13:14

د۔ گلتیوں 4:4-6

ر۔ افسیوں 1:3-14,17;2;18;3:14-17;4:4-6

س۔ پہلا تھسلنیکیوں 1:2-5

ص۔ دوُسرا تھسلنیکیوں 2:13

ط۔ طیطس 3:4-6

iv ۔ پطرس ۔ پہلا پطرس 1:2

v ۔ یہوداہ ۔ آیات 20-21

پُرانے عہد نامے وچ ایس دا اشارہ دیاں گیاں ہے ۔

i۔ پرمیشور دیلئے جمع دا استعمال

ا۔ نام "الاوہیم" Elohim جمع ہے مگر جب پرمیشور دیلئے استعمال ہوتا ہے تو ہمیشہ واحد فعل رکھتا ہے ۔

ب۔ "ہم" پیدائش وچ 1:26-27;3:22;11:7

ج۔ "واحد" استعثنا 6:4 دے یہودیوں دے کلمہ ایمانی وچ جمع ہے (جیسے کہ یہ پیدائش 2:24 حزقیایل 37:17 وچ ہے ) ۔

ii۔ پربھو دے فرشتے پرمیشورئی دے واضح نمائندے نیں

ا۔ پیدائش 16:7-13;22:11-15;31:11,13;48:15-16

ب۔ خُروج 3:2,4;13:21;14:19

ج۔ قضاۃ 2:1;6:22-23;13:3-22

د۔ زکریاہ 3:1-2

iii۔ پرمیشور اتے رُوح الگ الگ نیں پیدائش 1:1-2 زبُور 104:30 یسعیاہ 63:9-11 حزقی ایل 37:13-14

iv۔ پرمیشور (یہواہ) اتے مسیحا (Adon) الگ الگ نیں۔ زبُور 45:6-7;110:1 زکریاہ 2:8-11;10:9-12

v۔ مسیحا اتے پوتر آتما الگ الگ نیں ۔ زکریاہ 12:10

vi۔ تمام تینوں دا یسعیاہ 48:16;16:1 وچ ذکر ہے ۔

ایشو دا مرتبہ پربھوی اتے رُوح پاک دی شخصیت نے سخت، وحدانیت پرست ابتدائی ایمانداروں دیلئے مسائل پیدا کئے۔

i۔ ترتولئین ۔ بیٹے نُوں باپ دے ماتحت جانتا ہے ۔

ii۔ اتیی گون ۔ بیٹے اتے رُوح پاک دی الٰہی رُوح دا ماتحت جانتا ہے ۔

iii۔ ارئیس ۔ بیٹے اتے رُوح پاک دے مرتبہ پربھوی سے انکار کرتا ہے ۔

iv۔ موناردیانزم ۔ پرمیشور دے مسلسل ظہور وچ یقین رکھتا ہے ۔

بائبل دا مواد بتاتا ہے کہ تثلیث دی تدوین، تشدیل تاریخی ہے ۔

i۔ ایشو دا مکمل مرتبہ پربھوی باپ دے برابر ہے جسدی نسائے نُونسل نے 325 عیسوی وچ تصدیق دی۔

ii۔ رُوح پاک دی مکمل شخصیت اتے مرتبہ پربھوی باپ اتے بیٹے دے برابر ہے جسدی قسطنطنیہ دی نُونسل نے 381 عیسوی وچ تصدیق دی ۔

iii۔ تثلیث دا الہیاتی عقیدہ بھر پوُر انداز وچ اگسٹین دی تنصیف De Trinitate وچ بیان دیاں گیاں ہے ۔

یہاں حقیقی طور پر بھید ہے مگر نواں عہد نامہ اک الٰہی روح نُوں تینوں ابدی شخصی ظہوروں دیساتھ تصدیق کرتا دکھائی دیندا ہے ۔

☆۔"اتے تُمہارے فانی بدنوں نُوں رُوح دے وِسیلہ سے زِندہ کرے گا"۔دونوں ایشو اتے ااوہدے مانن والوں دا جی اُٹھنا اک فیصلہ کُن مذہبی الہیات ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں 15:1ff دوُسرا کرنتھیوں 4:14 )۔ مسیحیت دعویٰ کرتی ہے کہ ایماندارہمیشہ دی جسمانی موجودگی پائیں گے (بحوالہ پہلا یوحنا 3:2 )۔ اگر مسیح رُوح اُلقدس سے جی اُٹھا تو ایسا ہی ااوہدے ماننے والوں دے ساتھ ہوگا (بحوالہ آیت 23 )۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت:8:12-17

۱۲۔پس اَے بھائیو !ہم قرضدار تاونیں مگر جِسم دے ننیں کہ جِسم دے مُطابِق زِندگی گُذاریں ۔۱۳۔کیوں جے اگر تُم جِسم
دے مُطابِق زِندگی گذُاروگے تو ضرُور مَرو گے اور اگر رُوح سے بدن دے کموں نُوں نیست ونابوُد کرو گے تو جِیتے رہو گے ۔
۱۴۔ایس لِئے کہ جِتنے پرمیشور دے رُوح دی ہدایت سے چلتے نیں اوہی پرمیشور دے بیٹے نیں ۔۱۵۔کیوں جے تُم غلاُمی دی
رُوح ننیں مِلی جِس سے پھِر ڈر پَیدا ہُو بلکہ لے پالک ہونے دی رُوح مِلی جِس سے ہم ابّا یعنی اَے باپ کہہ کر پُکارتے نیں
۔۱۶۔رُوح خُود ساڈی رُوح دے ساتھ مِل کر گواہی دیندا ہے کہ ہم پرمیشور دے فرزندنیں ۔۱۷۔اتے اگر فرزند نیں تو وارِث وی
نیں یعنی پرمیشور دے وارِث اتے مسیح دیہم میراث بشرطیکہ ہم ااوہدے ساتھ دُکھ اُٹھائیں تاکہ ااوہدے ساتھ جلال وی پائیں
۔

**8:12**۔"پس اَے"۔ پولُوس اپنی آیات **1-11** دی تمثیل نُمائی دے قابل عمل ہونے دا خاکہ کھینچنا جاری رکھتا ہے ۔

☆۔"ہم قرضدار تو نیں"۔یہ مسیحی آزادی دا دُوسرا رُخ ہے (بحوالہ **14:1-15:13**)۔ یہ آیات **1-11** وچ پادیزگی دی گُفتگو سے اخذ دیاں گیاں نتیجہ ہے جو دونوں حیثیتی (علامتی) اتے بتدریج (صیغہ امر) ہے۔ یہ واضح طور پر ظاہر کرتا ہے کہ ایمانداروں نُوں اوی وی برگشتہ فطرت سے جدوجہد کرنا ہے (بحوالہ رومیوں **7**)۔ یہاں وضع کرنے دیلئے ترجیح ہے (ابتدائی ایمان) اتے جاری رکھنے دیلئے ترجیح ہے (طرز زندگی دا ایمان)!

☆۔"اگر"۔یہ آیات **9,10,11,13[twice] & 17[twice]** وچ مشرُوط فقرات دا تسلسل ہے ۔ یہ سب پہلے درجے دے مشرُوط فقرات نیں جو لکھاری دے نُکتہ نظر اتے اپنے ادبی مقاصد سے دُرست متصور ہوتے نیں ۔ پولُوس یہ تصور کرتا ہے کہ رومیوں دی کلیسیاں وچ ااوہدے پڑھنے والے مسیحی نیں جو روُح وچ بستے نیں۔

☆۔"کیوں جے اگر تُم جِسم دے مُطابِق زِندگی گُذاروگے تو ضرُور مَرو گے"۔آیت **13** وچ دونوں افعال زمانہ حال نیں جو جاری عمل دی گل کرتے نیں۔ بائبل موت دے تین درجات نُوں ظاہر کرتی ہے **(1)** روُحانی موت (بحوالہ پیدائش **2:17;3:1-7** افسیوں **2:1**)؛ **(2)** جسمانی موت (بحوالہ پیدائش **5**)؛ اتے **(3)** ہمیشہ دی موت (بحوالہ مُداشفہ **2:11;20:6,14;21:8**)۔ ایس حوالے وچ جس دی گل ہوئی ہے اوہ آدم دی روُحانی موت ہے (بحوالہ پیدائش **3:14-19**) جس دے نتیجہ وچ انسانی نسل دی جسمانی موت ہوئی( بحوالہ پیدائش **5**)۔
آدم دا پاپ انسانی تجربے وچ موت لایاں (بحوالہ **5:12-21**)۔ ہم سے ہر اک نے اپنی مرضی سے پاپ وچ شرکت کرنا چُننا ہے۔ اگر ہم اُس وچ رہنا چُنتے نیں تو یہ ہوچ ابدی طور پر ہلاک کردے گا(بحوالہ مُداشفہ **20:6,14** "دوُسری موت")۔ مسیحی ہونے دے ناطے ہوچ پاپ وچ اتے اپنی ذات وچ مرنا ہے اتے پرمیشور وچ جینا ہے (بحوالہ رومیوں **6**)۔

☆۔"اور اگر رُوح سے بدن دے کموں نُوں نیست ونابوُد کرو گے تو جِیتے رہو گے"۔ایمانداروں دی مُکتی دی یقین دہانی دی توثیق ہوتی ہے اتے ایس دا مُظاہرہ اوہناں دی مسیحی طرز زندگی سے ہوتا ہے (بحوالہ نویں عہد نامے دی یعقوب اتے پہلا یوحنا دی کتابیں)۔ ایماندار یہ نئی زندگی اپنے طور پر بسر ننیں کرتے بلکہ روُح اُلقدس دے وسیلہ سے(بحوالہ آیت **14**)۔
بحرحال، اوہنانیں روزانہ اپنے آپ نُوں ااوہدے اختیار وچ فروغ دینا ہے (بحوالہ افسیوں **5:17-18**)۔
ایس سیاق و سباق وچ "بدن دے کموں" پُرانے پاپ دے دور دی زندگی دے طور دکھائی دیتے نیں ۔ یہ جسمانی موجودگی دی ہمیشگی سے قطع تعلق ننیں ہے (بحوالہ **8:23**) بلکہ بسنے والے روُح (نواں دور) اتے پاپ سے جدوجہد (پُرانا دور) دے درمیان موازنہ ہے ۔

**8:14**۔"ایس لِئے کہ جِتنے پرمیشور دے رُوح دی ہدایت سے چلتے نیں"۔ یہ زمانہ حال مجہول صفت فعلی ہے جو روُح دی مُسلسل رہنمائی دا اشارہ ہے ۔ روُح ہوچ مسیح دے پاس کھینچ لاتا ہے اتے پھر ہم وچ مسیح قائم کرتا ہے (بحوالہ آیت **29**)۔ یہاں مسیحیت وچ فیصلہ سے وی زیادہ کُج ہے ۔ یہ حقیقتاً اک جاری شاگردیت ہے جو فیصلہ سے شروع ہوتی ہے ۔ یہ قطعی

خاص واقعات، اوقات یاں خدمات دا حوالہ ننیں ہے بلکہ روزمرہ دے کموں دا۔

☆۔" پرمیشور دے بیٹے "۔جمع فقرہ پُرانے عہد نامے وچ فرشتوں دیلئے استعمال ہوا تھا اتے شاذونادر انسانوں دیلئے۔ واحد آدم، اسرائیل، ااوہدے بادشاہ اتے مسیحا دیلئے استعمال ہوا تھا۔ یہاں یہ تمام ایمانداروں دا حوالہ ہے ۔ آیت **14** وچ یونانی اصطلاح **huioi** (بیٹوں) اتے ، آیت **16** وچ **tekna** (فرزندوں) استعمال ہوا ہے ۔ یہ ایس سیاںق و سباق وچ مترادف دے طور استعمال ہوئے نیں۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت :8:18-25

۱۸۔کیوں جے میری دانستِ وچ ایس زِمانہ دے دُکھ دردایس لائقِ ننیں کہ اُس جلال دے مُقابِل ہوسدیں جو ہم پر ظاہِر ہونے والا ہے ۔۱۹۔کیوں جے مخلُوقات کمال آرزُو سے پرمیشور دے بیٹوںدے ظاہر ہونے دی راہ دیکھتی ہے ۔۲۰۔ایس لِئے کہ مخلُوقات بطالت دے اِختیاںر وچ کر دی گئی تھی نہ اپنی خُوشی سے بلکہ ااوہدے باعِث جِس نے اُس نُوں ۔۲۱۔ایس اُمّید پر بطالت دے اِختیاںروچ کر دِیاں کہ مُخلوقات وی فنا دے قبضہ سے چھوٹ کر پرمیشور دے فرزِندوں دے جلال دی آزادی وچ داخِل ہو جائے گی کیوں جے دُنیا نُوں معلُوم ہے کہ ساری مخُلوقات مِل کر اب تک کراہتی ہے اتے دردِزہ وچ پڑی تڑپتی ہے ۔۲۳۔اتے نہ فقط وُہی بلکہ ہم وی جھنیں رُوح دے پہلے پھَل مِلے نیں آپ اپنے باطن وچ کراہتے نیں اتے لے پالک ہونے یعنی اپنے بدن دی مخلصی دی راہ دیکھتے نیں ۔۲۴۔چناوہناںچہ ہوچ اُمّید دے وسیِلہ سے مُکتی مِلی مگر جِس چیزدی اُمّید ہے جب اوہ نظر آجائے تو پِھر اُمّیدکیَسی؟ کیوں جے جو چِیز کوئی دیکھ رہا ہے اُس دی اُمّید دیِا کرے گا ؟ ۲۵۔لیکن جِس چِیز نُوں ننیں دیکھتے اگر ہم اُس دی اُمّید کریں تو صبر سے اُس دی راہ دیکھتے نیں ۔

## خصُوصی موضوع: قُدرتی وسائل

**I۔** تعارف

ا۔ تمام مخلوق پرمیشور دے انسان دے ساتھ مُحبت دے معاملے دا میدان عمل یاں پس منظر ہے

ب۔ یہ برگشتگی وچ شراکت کرتا ہے (بحوالہ پیدائش **3:17;6:1ff** رومیوں **8:18-20** )۔ ایس دے علااوہ یہ قیاںمت سے متعلقہ کفارے وچ وی شراکت کرے گا (بحوالہ یسعیاںہ **11:6-9** رومیوں **8:20-22** مُداشفہ **21-22** )۔

ج۔ پاپگار، برگشتہ انسان نے قُدرتی ماحول دے ساتھ خُود غرض چھوڑتے ہوئے زنا داری دی ہے۔ درج ذیل اقتباس ایڈورڈ دارپینٹر دی کتاب "ویسٹ منسٹر دے قوانین" سے لیاں گیاں ہے۔

"۔۔۔عالمی تناظر وچ ااوہدے گرد دائنات پر انسان دا سنگ دلانہ حملہ ۔۔۔ یعنی پرمیشور دی تخلیق پر ۔۔۔ اُس فضا پر حملہ جسے اوہ آلودہ کرتا ہے ،

قُدرتی آبی راہ رویں جننیں اوہ گندہ کرتے نیں،مٹی جسے اوہ زہریلا کرتے نیں ؛ جنگلات جننیں اوہ داٹتے نیں، ایس طویل مُدتی دی بے پروائی آزادی دی

ہلاکت نُوں مُتاثر کرتی ہے۔ یہ حملہ غیر روابطی اتے تھوڑا تھوڑا عمل ہے۔ ایس فطرت دے کسی توازن پر بہت کم توجہ دی جاتی ہے اتے ایسی طرح احساس ذمہ داری پر

وی جو اک نسل دی دوُسری نسل دے ذمے ہے"۔

د۔ ہم نہ صرف اپنے سیاں‌رے دی ایس آلودگی اتے تباہ داری دے نتیجے دا پھل داٹ رہے نیں بلکہ ساڈی آئندہ نسل نُوں ایس دے اتے سنگین نتائج دا وی سامنا کرنا

پڑے گا۔

**II**۔ بائبل سے مواد

ا۔ پُرانا عہد نامہ

۱۔ پیدائش **1-3**

ا۔ تخلیق پرمیشور دا انسانوں دے ساتھ شراکت دیلئے تخلیق کردہ اک خاص مُقام ہے (بحوالہ پیدائش **1:1-25** )۔

ب۔ تخلیق اچھی ہے (بحوالہ پیدائش **1:4,10,12,18,21,25** )، ہاں بہت اچھی (بحوالہ پیدائش **1:31** )۔ یہ پرمیشور دی گواہی دیلئے ہے

(بحوالہ زبُور **19:1-16** )۔

ج۔ انسانیت تخلیق دا اولین مقصد ہے (بحوالہ پیدائش **1:26-27** )۔

د۔ انسان پرمیشور دا منتظم ہونے دے ناطے (بحوالہ پیدائش **1:28-30** زبُور **8:3-8** عبرانیوں **2:6-8** ) غالب آنے (عبرانی 'روندنے')

دیلئے بنایاں گیاں تھا۔ پرمیشور ہے اتے تخلیق دا خالق / قائم رکھنے والا/ چھُڑانے والا/ پربھو رہے گا (بحوالہ خروج **19:5** ایوب **37-41**

زبُور **24:1-2;95:3-5;102:25;115:15;121:2;124:8;134:3;146:6** یسعیاہ **37:16**

)۔

ر۔ انسان دا بطور تخلیق دا منتظم ہونا پیدائش **2:15** وچ دیکھا جا سکتا ہے ، "داشت کریں، زخیرہ کریں اتے ایس دی حفاظت کریں"

(بحوالہ احبار **25:23** پہلا تواریخ **29:14** )۔

۲۔ پرمیشور تخلیق سے مُحبت رکھتا ہے خاصکر جانوروں سے۔

ا۔ جانوروں سے مناسب برتائو دیلئے مُوسویٰ شریعت

ب۔ **YHWH** یہواہ لویاں‌تاندے ساتھ کھیلتا ہے (بحوالہ زبُور **104:26** )

ج۔ پرمیشور جانوروں دی فکر کرتا ہے (بحوالہ یوناہ **4:11** )

د۔ قیامت سے متعلقه فطرت دی موجود گی (بحوالہ یسعیاہ 11:6-9 مُداشفه 21-22 )

۳۔ فطرت، کسی حد تك پرمیشور نُوں جلال دیندی ہے

ا۔ زبُور 19:1-6

ب۔ زبُور 29:1-9

ج۔ ایوب 37-41

۴۔ فطرت اك ذریعه ہے جس سے پرمیشور عہد دی اپنی وفاداری اتے مُحبت ظاہر کرتا ہے

ا۔ استعثنا 27-28 پہلا سلاطین 17

ب۔ نبیوں سے

ب۔ نواں عہد نامه

۱۔ پرمیشور خالق دے طور پر دیکھا جاتا ہے۔ صرف اك ہی خالق ہے ، تثلیثی پرمیشور (الاوہیم، پیدائش 1:1 روُح اُلقُدس، پیدائش 1:2 اتے ایشو ، نواں عہد نامه )۔ باقی سب تخلیق ہوا ہے ۔

ا۔ اعمال 17:24

ب۔ عبرانیوں 11:3

ج۔ مُداشفه 4:11

۲۔ ایشو پرمیشور دی تخلیق دا ذریعه ہے

ا۔ یوحنا 1:3,10

ب۔ پہلا کرنتھیوں8:6

ج۔ کُلسیوں 1:16

د۔ عبرانیوں 1:2

۳۔ ایشو اپنے وعظوں وچ بالواسطه طور پر پرمیشور دی فطرت دیلئے فکر دی گل کرتا ہے

ا۔ متی 6:26,28-30 ، ہوا دے پرندے اتے کھلیانوں دی کلیاں

ب۔ متی 10:29 ، چڑیاں

۴۔ پولُوس دعویٰ کرتا ہے که تمام انسان پرمیشور دی تخلیق دے اپنے علم دے ذمه دار نیں (یعنی قُدرتی مُداشفه ، بحوالہ رومیوں 1:19-20 مُداشفه 21-22 )

III۔ نتیجه

ا۔ ہم ایس قُدرتی ترتیب وچ پابند نیں

ب۔ پاپگار انسان نے پرمیشور دی فطرت دی نعمت دی پامالی دی ہے جیسے که اوہناں ہوں نے پرمیشور دی دیگر نعمتوں دی ہے۔

ج۔ یه قُدرتی ترتیب عارضی ہے۔ یه باطل ہو جائے گی (دُوسرا پطرس 3:7)۔ پرمیشور ساڈی دُنیا نُوں تاریخی تعلق

دی جانب لے جا رہا ہے ۔ پاپ ایس دے دھارے نُوں
چلائے گا لیکن پرمیشور نے ایس دی حدیں مُقرر کردی نیں۔ تخلیق نُوں مُکتی دلائی جائے گی (بحوالہ رومیوں 8:18-25 )۔

☆۔"ظاہر ہونے دی "-ایس اصطلاح دا مطلب "پردہ پیچھے ہٹانا" تا کہ ظاہر دیاں جائے یاں مُطلع دیاں جائے ۔ یہ نویں عہد نامے دی آخری کتاب دا وی لقب ہے ، "یوحنا عارف دا مُداشفہ"۔ آمد ثانی اکثر ظاہر ہونے یاں آمد دا حوالہ ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں1:7-8 پہلا پطرس 17,13 )۔

☆۔"پرمیشور دے بیٹوں "-یہ عام خاندانی استعارہ مسیحیوں نُوں بیان کرنے دیلئے استعمال ہوتا تھا (بحوالہ 8:14,16 )۔ یہ پرمیشور بطور باپ اتے ایشو بطور ااوہدے مثالی بیٹے دی گل ہے (بحوالہ یوحنا 1:18;3:16,18 عبرانیوں 1:2;3:6;5:8;7:28 پہلا یوحنا 4:9 )۔

پُرانے عہد نامے وچ اسرائیل پرمیشور دا بیٹا تھا (بحوالہ یوسیع 11:1 )، بلکہ بادشاہ وی پرمیشور دا بیٹا ہوتا تھا (بحوالہ دوُسرا سیموئیل 7 )۔ ایس نظریے دا سب سے پہلے ذکر نویں عہد نامے وچ متی 5:9 وچ ہواہے (ایس دے علااوہ یوحنا 1:12 دوُسرا کرنتھیوں6:18 گلتیوں 3:26 پہلا یوحنا 3:1,10 مُداشفہ 21:7 وچ وی)۔

| | | |
|---|---|---|
| 8:20 | NASB,NKJV,NRSV | "ایس لِئے کہ مخلُوقات بطالت دے اِختیارر وچ کر دی گئی تھی" |
| | TEV | "ایس لئے کہ مخلوقات نُوں سزا دے طور پر بیقدر کردیاں گیاں تھا" |
| | JB | "یہ تخلیق دے حصّے پر کوئی قصُور نہ تھا کہ اُسے اُس دا مقصد حاصل کرنے وچ نااہل کردیاں گیاں" |

ایس دا ترجمہ "بے سود" دیاں جا سکتا ہے ۔ یہ یونانی توریت وچ کئی معنوں وچ استعمال ہوئی ہے ۔ بے معنی، بے قدر، بے فائدہ، جھوٹے پرمیشور(بُت) اتے خالی پن۔ تمام مخلوقات پرمیشور دے مطلوبہ مقاصد دیلئے بے فائدہ ہو گئی (بحوالہ پیدائش 3:17-19 ) لیکن اک دن پرمیشور برگشتگی دی لعنت نُوں ہٹادے گا (بحوالہ مُداشفہ 22:3 )۔ یہ اوہ دُنیا ننیں ہے جو پرمیشور چاہتا تھا ۔

☆۔" بلکہ ااوہدے باعِث جِس نے اُس نُوں،ایس اُمید پر "-فعل مضارع مجھول ہے اتے بظاہر پرمیشور دا حوالہ ہے (بحوالہ NASB,NKJV,TEV )۔ ااوہنے مادی مخلوقات نُوں بطالت دے اختیارر وچ دے دیاں۔

۱۔ انسانی بغاوت دی وجہ سے
۲۔ انسان نُوں اپنی طرف راغب کرنے دی نُوںشش دیلئے (بحوالہ استعثنا 27-29 )

یہ بامقصد بطالت صرف کُج عرصے دیلئے تھی۔ مُکتی یاں‌فتہ انسان نُوں جسمانی مُستقبل دا وعدہ ہے (بدن اتے دُنیا)۔ پرمیشور آدم دی بغاوت نُوں پہلے سے جانتا تھا۔ ااوہنے ایسا ہونے دیاں اتے برگشتہ انسان دے ساتھ برگشتہ دُنیا وچ کم کرنا چُنا۔ یہ اوہ دُنیا ننیں ہے جو پرمیشور چاہتا تھا۔ یہ اوہ دُنیا ننیں ہے جو اک دن ہو گی (بحوالہ دوُسرا پطرس 3:10 مُداشفہ 21:1-3 )۔ دیکھئیے

''اُمید '' پر نوٹ 5:2 پر۔

8:21۔''ایس اُمّید پر بطالت دے اِختیاں‌روچ کر دِیاں کہ مُخلوقات وی''۔فطرت ابدیت دا حصّہ ہو گی (بحوالہ یسعیاہ 10-11:6 )۔ عالم اقدس واپس تخلیق نو زمین دی طرف آ رہی ہے (بحوالہ متی 5:18;24:35 دوُسرا پطرس 3:10 مُداشفہ 21:1 )۔ مُستقبل بہت اچھی طرح عدن دی روُحانی مُسرت دی طرف واپسی ہے؛ پرمیشور اتے انسان دے درمیان قرابت، فرد تا فرد، انسان تا جانور، اتے انسان تا زمین۔ بائبل پرمیشور، انسان، اتے جانوروں دی باغ دے ماحول وچ قرابت اتے ہم آہنگی سے شروع ہوتی ہے(بحوالہ پیدائش 2-1 ) اتے بائبل دا اختتام ایسی انداز وچ ہوتا ہے (بحوالہ مُداشفہ 22-21 )۔

☆۔'' پرمیشور دے فرزِندوں دے جلال دی آزادی وچ داخِل ہو جائے گی''۔آیت 14 وچ ایماندار ''پرمیشور دے بیٹے'' کہلاتے نیں؛ آیت 16 وچ ''پرمیشور دے فرزند''؛ اتے آیت 17 وچ ''پرمیشور دے وارث''۔ آیت 18 وچ قیاں‌مت سے متعلقہ پرمیشور دا جلال ایمانداروں پر ظاہر دیاں جاتا ہے۔ اب آیت 19 وچ مخلوقات پرمیشور دے بیٹوں دے ظاہر ہونے دا انتظار کرتی نیں کیوں جے اوہ اُس دی قیاں‌مت سے متعلقہ جلال دی شراکت کریں گے (بحوالہ آیت 21 )۔ یہ مخلُوقات دی بحالی اتے خاصکر انسانوں دی مخلوُقات دے اصل مقصد دے تکمیل دی اجازت دیندا ہے -۔ پرمیشور اتے انسان جو اُس دی شبیہہ پر بنائے گئے دوستانہ قُربت پاوندے نیں۔

8:22۔'' ساری مخُلوقات مِل کر اب تک کراہتی ہے''۔یہ اك اتے پولُوس دا sun مُرکگل نیں ''ملکر کراہتی''۔ ااوہنے ایسے بہت سے استعمال کئے ہونگے۔ مُمکنہ طور پر اوہ یرمیاہ 12:4,11 دی طرف اشارہ کررہا ہے (بحوالہ استعثنا 29-27 ) جہاں اسرائیل دی سرزمین انسانی پاپ دے سبب ویرانی پر نوحہ کرتی ہے ۔

☆۔'' اتے دردِزہ وچ پڑی تڑپتی ہے ''۔یہودی دائرے وچ یہ نظریہ اکثر ''نویں دور دی درد زہ'' کہلاتی سگیں(بحوالہ مرقس 13:8 )۔ راستبازی دے نویں دن دی صُبح مسائل دے بغیر ننیں ہو گی۔ ایس برگشتہ سیاں‌رے دی اخلاقی اتے روُحانی صُورتحال بد سے بدترین ہوجائے گی(بحوالہ دوُسرا تھسلنیکیوں12-2:1 اتے سات مہریں وی، نرسنگا اتے مُداشفہ 18-5 دے افسوس)۔ ایس سیاں‌ق و سباق وچ تین ''کراہنا'' نیں: (1) مخلوقات (آیت 22 )؛ (2) ایماندار (آیت 23 )؛ اتے (3) روُح بطور درمیانی (آیت 26 )، تمام تینوں پیدائش 3 دے سبب(استعارہ آیت 16 سے لیاں گیاں ہے)۔

8:23۔''وُہی...بلکہ ہم وی...آپ اپنے ''۔اسم ضمیریں تادیدی نیں اتے دُہرائی گئی نیں۔

☆۔'' رُوح دے پہلے پھَل ''۔یہ اصطلاح جدید یونانی وچ ''منگنی دی انگوٹھی'' دے طور استعمال ہوئی ہے۔ یہ دوُسرا کرنتھیوں1:22 وچ ''روُح دی مُہر'' اتے دوُسرا کرنتھیوں5:5 اتے افسیوں 1:14 دے ''روُح دا بیعانہ''سے ملتا جُلتا ہے۔ پُرانے عہد نامے وچ پہلے پھل آنے والی آنے والی فصل داٹنے دا زمانہ ہے۔ اوہ تمام فصل پر پرمیشور دی ملدیت دی علامت ہے۔ روُح نویں دور دا پہلا پھل ہے جیسے ایشو جی اُٹھنے دا پہلا پھل تھا(بحوالہ پہلا کرنتھیوں15:20 )۔ ایماندار، بطور پرمیشور دے فرزند، حتی کہ اوی وی روُح اُلقدس دے وسیلے سے عالم اقدس دی شادمانیوں دا تجربہ کرتے نیں جو اوہناں دے

ساتھ اوہناں وچ بستا ہے ۔ یہ "پہلے ہی" لیکن "تا حال ننیں" دا دو یہودی ادوار دے تنائو دی گُڈ مُڈ ہے ۔ ایماندار عالم اقدس دے شہری اتے زمین پر بستے نیں۔

☆۔"ہم وی آپ اپنے باطن وچ کراہتے نیں"۔یہ بظاہر دو یہودی ادوار دے "پہلے ہی" اتے "تا حال ننیں" دے درمیان لسانواں‌تی تنائو دا حوالہ ہے۔ پرمیشور دی بادشاہی موجود ہے مگر اوی انجام آخرت نُوں ننیں پہنچی ہے ۔ ایماندار جی اُٹھنے دی زندگی رکھتے نیں، لیکن اوی اوہ پھر وی جسمانی طور پر مریں گے(بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں5:2-4 )۔ ہم مُکتی پا چُدے نیں لیکن ہم اوی وی پاپ کرتے نیں (رومیوں 7 )۔

☆۔" اتے لے پالك ہونے دی راہ دیکھتے نیں"۔ لے پالك ہونا پولُوس دا پسندیدہ خاندانی استعارہ مُکتی دیلئے ہے (بحوالہ آیت 15 )۔ایمانداروں دی مُکتی اك عمل ہے جو توبہ اتے ایمان دے ابتدائی فیصلہ سے شروع ہوتا ہے اتے مسیح دی طرح ہونے وچ ترویج پاتا ہے۔ ایماندار جی اُٹھنے دے دن تك مُکمل طرح مُکتی ننیں پا سدیں گے (بحوالہ آیت 30 اتے پہلا یوحنا 3:2 )۔
اصطلاح "لے پالك" کُج یونانی نُسخہ جات وچ چھوڑ دیاں گیاں ہے (بحوالہ MSS, P46,D,F,G اتے کُج قدیم لاطینی ورژن۔ بحرحال، یہ N,A,B,C اتے کُج قدیم لاطینی، ولگیٹ، شامی، نُوں‌پٹك اتے آرمینوین ورژن وچ شامل ہے۔ UBS چہارم ایس دی شمولیت نُوں درجہ "A" (یقینی) دیندا ہے )۔

☆۔"یعنی اپنے بدن دی مخلصی "۔ایس اصطلاح دا مطلب "واپس مُول خریدنا" ہے۔ یہ نظریہ پُرانے عہد نامے وچ کسی نُوں غُلامی سے کسی رشتہ دار ▯▯،▯(go'el) ذریعے رہائی دلانے دے بیان دیلئے استعمال ہوا ہے۔یہ برگشتہ انسان دی پاپ دی غُلامی سے پرمیشور دے چھُڑانے دیلئے استعاراتی طور پر استعمال ہونے لگا۔ مُول جو ادا دیاں گیاں اوہ مُجسم بیٹے دی پادیزہ زندگی تھی۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع 3:24 پر۔
مسیحیت، یہودیت دی طرح (بحوالہ ایوب 26-19:25;15-14:14 دانی ایل 12:2 ) دعویٰ کرتی ہے کہ ایماندار ابدیت وچ جسمانی بدن پائیں گے (حالانکہ ضروری ننیں کہ اوہ انسانی ہو، بحوالہ پہلا کرنتھیوں15:35-49 )۔ ایمانداروں دے رُوحانی بدن کمل طور پر نویں دور دی زندگی دیلئے تیاں‌ر ہونگے یعنی ایسی زندگی جو واضح طور پر پرمیشور دی قرابت وچ ہو گی۔

8:24۔"چناوہناں‌چہ ہوچ اُمّید دے وسیلہ سے "۔یہ اك مضارع مجہول علامتی ہے۔ جیسے کہ آیت 23 ساڈی مُستقبل دی مُکتی دا حوالہ ہے، آیت 24 ساڈی روُح دے وسیلہ سے ماضی دی زندگی دا حوالہ ہے ۔ نواں عہد نامہ بہت سے فعل دے زمانے مُکتی نُوں بیان کرنے دیلئے استعمال کرتا ہے (1) مضارع، اعمال 15:11 (رومیوں 8:24 دوُسرا تمیتھیس1:9 طیطس 3:5 اتے رومیوں 13:11 مضارع نُوں مُستقبل دی معلومات دے ساتھ ملاتے نیں؛ (2) کمل، افسیوں 2:5,8 ؛ (3) زمانہ حال، پہلا کرنتھیوں1:18;15:2 دوُسرا کرنتھیوں2:15 پہلا پطرس 3:21;4:18 اتے (4) مُستقبل(فعل دے زمانے وچ یاں سیاں‌ق و سباق دا مفہوم)، رومیوں 5:9,10;10:9 پہلا کرنتھیوں3:15 فلپیوں 1:28 پہلا تھسلنیکیوں5:8-9 عبرانیوں 1:14;9:28 ۔ ایس لئے مُکتی ابتدائی ایمان دے فیصلے سے شروع ہوتی ہے اتے طرز زندگی دے ایمان وچ جاری ہوتی ہے جو اك دن ساعت وچ انجام آخرت نُوں پہنچے گا (بحوالہ پہلا یوحنا 3:2 )۔

**8:25**۔"اُمیدؔ"۔پولُوس اکثر یہ اصطلاح بہت سی مختلف مگر متعلقہ معنوں وچ استعمال کرتا ہے ۔ اکثر یہ ایماندار دے ایمان دے انجام آخرت سے تعلق رکھتا ہے ۔ ایس دا اظہار جلال، ہمیشہ دی زندگی، واضح مُکتی، آمد ثانی وغیرہ وچ ہے۔انجام آخرت یقینی ہے، لیکن وقت دا عنصر مُستقبل اتے نامعلوم ہے۔ یہ اکثر "ایمان" اتے "مُحبت" سے منسوب دیاں جاتا ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں**13:13** پہلا تھسلنیکیوں**1:3** دُوسرا تھسلنیکیوں**2:16** )۔ پولُوس دے کُج استعمالوں دی جُزوی فہرست درج ذیل ہے:

١۔ آمد ثانی، گلتیوں **5:5** افسیوں **1:18;4:4** طیطس **2:13**

٢۔ ایشو ساڈی اُمید ہے ، پہلا تمیتھیس**1:1**

٣۔ ایماندار نُوں پرمیشور دے سامنے پیش ہونا ہے ، کُلسیوں **1:22-23** پہلا تھسلنیکیوں**2:19**

۴۔ اُمید آسمان پر رکھی ہوئی ہے، کُلسیوں **1:5**

۵۔ خُوشخبری وچ بھروسہ ، کُلسیوں **1:23** پہلا تھسلنیکیوں**2:19**

٦۔ واضح مُکتی، کُلسیوں **1:5** پہلا تھسلنیکیوں**4:13;5:8**

٧۔ پرمیشور دا جلال، رومیوں **5:2** دُوسرا کرنتھیوں**3:7-12** کُلسیوں **1:27**

٨۔ مسیح دے وسیلے سے غیر قوموں دی مُکتی، کُلسیوں **1:27**

٩۔ مُکتی دی یقین دہانی، پہلا تھسلنیکیوں**5:8**

١٠۔ ہمیشہ دی زندگی، طیطس**1:2;3:7**

١١۔ مسیحی بالیدگی دے نتائج، رومیوں **5:2-5**

١٢۔ تمام مخلوقات دی مُکتی، رومیوں **8:20-22**

١٣۔ متبنیٰ دا انجام آخرت، رومیوں **8:23-25**

١۴۔ پرمیشور دیلئے لقب، رومیوں **13:13**

١۵۔ پولُوس دی ایمانداروں دیلئے خواہش ، دوُسرا کرنتھیوں**1:7**

١٦۔ پُرانا عہد نامہ بطور نویں عہد نامے دے ایمانداروں دیلئے راہنمائی، رومیوں **15:4**

☆۔"صبر سے "۔یہ اصطلاح **hupomone**، **5:3** اتے **15:4-5** وچ وی استعمال ہوئی ہے۔ایمانداروں دی مُکتی، بالیدگی دا عمل ہے اتے اک دن اختتام پذیر ہوگا۔ صبر (بحوالہ مُداشفہ **2:8,11,17,26;3:5,12,21;21:7** )بائبل دا بپتُسمہ یافتہ دیلئے ضروری توازن ہے جو" اک مرتبہ مُکتی، ہمیشہ دی مُکتیہے "۔ بہت سی بائبل دی سچائیاں لسانواں تی ، تنائو سے بھرپُور جوڑوں وچ ظاہر دی جاتی نیں۔

## خصُوصی موضوع: قائم رہن دی لوڑ

بائبل دی مسیحی زندگی سے متعلقہ الٰہی تعلیم نُوں بیان کرنا مُشکل ہے کیوں جے یہ روایتی مشرقی لسانواں تی جوڑوں وچ

ہے - یہ جوڑے متضاد دکھائی دیتے نیں لیکن دونوں بائبل سے ہوتے نیں - مغربی مسیحی اک سچائی نُوں چُننے دی طرف راغب ہوتے نیں جبکہ دوُسری مخالف سچائی نُوں نظر انداز یاں کمتر جانتے نیں - مُجھے ایس دی وضاحت کرنے دیں -

۱- دیاں مُکتی مسیح پر بھروسے دیلئے اک ابتدائی فیصلہ ہے یاں شاگردی دیلئے زندگی بھر دا عہد ہے ؟

۲- دیاں مُکتی اختیاںر رکھنے والے پرمیشور دی طرف سے فضل دے وسیلے سے چُنا جانا ہے یاں انسان دا یمان لانا اتے الہی دعوت دیلئے توبہ دا رد عمل ہے ؟

۳- دیاں مُکتی اک مرتبہ قبُولیت دے بعد کھونا مُشکل ہے یاں کوئی مسلسل نُوں‌شش دی ضرورت ہوتی ہے ؟

قائم رہنے دا اجراء پُوری کلیسیاںئی تاریخ وچ فتنہ ساز رہا ہے- مسئلہ نویں عہد نامے وچ ظاہری تضاد والے حوالوں سے شروع ہوا-

۱- یقین دہانی پرعبارتیں

ا- ایشو دے بیانات (یوحنا 6:37;10:28-29 )-

ب- پولُوس دے بیانات (رومیوں 8:35-39 افسیوں 1:13;2:5,8-9 فلپئیوں 1:6;2:13 دوُسرا تھسلنیکیوں3:3 دوُسرا تمیتھیس1:12;4:18 )-

ج- پطرس دے بیانات (پہلا پطرس 1:4-5 )

۲- قائم رہنے دی ضرورت پر عبارتیں

ا- ایشو دے بیانات (متی 10:22;13:1-9,24-30;24:13 مرقس 13:13 یوحنا 8:31;15:4-10 مُداشفہ 2:7,17,20;3:5,12,21 )-

ب- پولُوس دے بیانات (رومیوں 11:22 پہلا کرنتھیوں15:2 دوُسرا کرنتھیوں13:5 گلتیوں 1:6;3:4;5:4;6:9 فلپئیوں 2:12;3:18-20 کُلسیوں 1:23 )

ج- عبرانیوں دے لکھاری دے بیانات (2:1;3:6,14;4:14;6:11 )

د- یوحنا دے بیانات (پہلا یوحنا 2:6 دوُسرا یوحنا 9 )

ر- باپ دے بیانات (مُداشفہ 21:7 )

بائبل دی مُکتی دا اجراء مُحبت، رحم، اتے اختیاںر رکھنے والے تثلیثی پرمیشور دے فضل سے ہوتا ہے - کوئی انسان روُح دی ابتدا دے بغیر مُکتی ننیں پا سکتا (بحوالہ یوحنا 6:44,65 )- مرتبہ پربھوی پہلے آتی ہے اتے ایجنڈا طے کرتی ہے لیکن تقاضا کرتی ہے کہ انسان ایمان اتے توبہ دونوں ابتدائی اتے مسلسل دا رد عمل کریں- پرمیشور انسانوں دے ساتھ عہد دے تعلق وچ کم کرتا ہے - اوہاں مراعات اتے ذمہ داریانیں -

مُکتی دی دعوت تمام انسانوں نُوں دی جاتی ہے- ایشو دی موت برگشتہ تخلیق دے پاپ دے مسئلے دیلئے تھی - پرمیشور نے اک راستہ دیاںہے کہ چاہتا ہے کہ اوہ تمام جو اُس دی صُورت پر بنائے گئے نیں اوہ اُس دی مُحبت اتے ایشو وچ فراہمی پر رد عمل کریں-

اگر آپ غیر دیلونسٹک نُکتہ نظر سے ایس موضوع پر مذید پڑھنا چاہتے نیں تو درج ذیل کتابیں دیکھیں:

۱- ڈیل مُوڈی دی کتاب "سچائی دا کلمہ'' جسے ائیرڈمینز نے 1981 وچ شائع دیاں (صفحات 348-365 )

۲۔ ہاتیڈ مارشل دی کتاب ”پرمیشور دی قُدرت سے ہوا“ جسے بیت عنوانہ فیلوشپ نے **1969** وچ شائع دیاں۔

۳۔ رابرٹ شینک دی کتاب ”بیٹے وچ زندگی“ جسے ویسٹ نُوںٹ نے **1961** وچ شائع دیاں ۔

بائبل ایس معاملے وچ دو مختلف مسئلوں نُوں مخاطب کرتی ہے : **(1)** یقین دہانی نُوں بطور بے ثمر زندگی، خُود غرض زندگی گُزارنے دی اجازت دے طور لینا، **(2)** اوہناں دی حوصلہ افزائی کرنا جو مُنادی اتے شخصی پاپ سے نبرد آزما ہوتے نیں ۔ مسئلہ یہ ہے کہ غلط گراوہ غلط پیغامات لے رہے نیں اتے الہیاںتی نظام محدود بائبل دے حوالوں پر تشدیل دے رہے نیں ۔ کُج مسیحیوں نُوں یقین دہانی دیلئے پیغام دی اشد ضرورت ہے جبکہ دوُسروں نُوں سخت تنبیہ دی ضرورت ہے ۔ آپ نُونسے گراوہ وچ نیں ؟

## NASB (تجدید شُدہ)عبارت:8:26-27

۲۶۔ایسی طرح رُوح وی ساڈی کمزوری وچ مدد کرتا ہے کیوں جے جِس طَور سے ہم نُوں دُعا کرنا چاہئیے ہم ننیں جانتے مگر رُوح خُود اَیسی آنیں بھر بھر کر ساڈی شِفاعت کرتا ہے جِن دا بیان ننیں ہو سکتا ۔۲۷اتے دِلوں نُوں پر کھنے والا جانتاہے کہ رُوح دی دیاں نیت ہے کیوں جے اوہ پرمیشور دی مرضی دے مُوافِق مقُدسوں دی شفاعت کرتا ہے ۔

**8:26**۔”ایسی طرح “۔یہ آیاںت **23-35** وچ ذکر کردہ ”کراہنے اتے اُمید“ دے ساتھ روُح دی درمیانی خدمت سے جا ملتا ہے۔

☆۔”رُوح وی مدد کرتا ہے“۔یہ زمانہ حال وسطی (منحصر) علامتی ہے۔ یہ **syn** (بحوالہ آیت **28** ) اتے **anti** دے ساتھ داوہرا مرکب ہے۔ ایس دا بہترین ترجمہ ”قابُو کرنا“ ہے ۔ یہ اصطلاح صرف یہاں پائی جاتی ہے اتے لُوقا **10:40** وچ۔ تمام تثلیثی پرمیشور ایمانداروں دیلئے ہے ۔ باپ نے بیٹے نُوں انسانوں دی خاطر مرنے دیلئے بھیجا اتے اب اوہ ساڈے لئے نُوںشش وی کرتا ہے (بحوالہ آیت **34** پہلا یوحنا **2:1**)۔ روُح برگشتہ انسان نُوں مسیح دے پاس لاتا ہے اتے اوہناں وچ مسیح تشدیل دیندا ہے (بحوالہ یوحنا **16:8-15** )۔ بحر حال، اصطلاح ”مدد“ جس دا مطلب ”کسی نُوں قابُو وچ کرنا“ ہے مفہوم دیندا ہے کہ ایماندار وی روُح دی مدد (درمیانی ہونے) نُوں موزوں کرنے وچ حصّہ رکھتے نیں۔

☆۔”مگر رُوح خُود اَیسی آنیں بھر بھر کر ساڈی شِفاعت کرتا ہے جِن دا بیان ننیں ہو سکتا “۔ایماندار اپنی برگشتگی پر آنیں بھرتے نیں اتے روُح اوہناں دی شفاعت دیلئے آنیں بھرتا ہے ۔ مُکتی یاںفتہ دے اندر روُح اوہناں دیلئے دُعا کرتا ہے اتے ایشو جو پرمیشور دے دائیں ہاتھ ہے اوہ وی اوہناں دیلئے دُعا کرتا ہے (بحوالہ آیاںت **27,34** عبرانیوں **9:24** پہلا یوحنا **2:1** )۔ یہ شفاعت ایمانداروں نُوں دُعا دی قوت دیندی ہے (بحوالہ آیت **15** گلتیوں **4:6** )۔ سیاںق و سباق وچ یہ حوالہ غیر زبانوں وچ گل کرنے دی روُحانی نعمت دا حوالہ ننیں ہے بلکہ ایمانداروں دی خاطر باپ سے روُح دی شفاعت ہے ۔

☆۔”شفاعت “۔دیکھئیے خصُوصی موضوع: پولُوس دا **Huper** مرکبات دا **1:30** پر استعمال۔

**8:27**۔”دِلوں نُوں پر کھنے والا “۔یہ پُرانے عہد نامے وچ اک جاری موضوع تھا (بحوالہ پہلا سیموئیل **16:7;2:7** پہلا سلاطین**8:39** پہلا تواریخ **28:9** دوُسرا تواریخ **6:30** زبُور **7:9;44:21** امثال **15:11;20:27;21:2** یرمیاہ

11:20;17:9-10;20:12 لُوقا 16:15 اعمال 1:24;15:8 )۔ پرمیشور حقیقتاً ہوچ جانتا ہے اتے اوی وی ہم سے مُحبت رکھتا ہے (بحوالہ زبُور 139 )۔

☆۔"مقُدسوں دی شفاعت کرتا ہے "۔روُح دے کم واضح طور پر یوحنا 16:2-15 وچ بتائے گئے نیں۔ اوہناں وچ سے اک شفاعت ہے۔ اصطلاح "مُقدسوں" ہمیشہ جمع تھا ماسوائے فلپیوں 4:21 وچ جہاں یہ سب ایمانداروں دا حوالہ وی دیندا ہے ۔ مسیحی پرمیشور دے خاندان، مسیح دے بدن، انفارادی ایمانداروں پر قائم دی گئی نئی ہیکل دے افراد نیں۔ یہ مغربی (امریدی) انفرادیت دیلئے ضروری الھیاں‌تی توازن ہے ۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع: مُقدسین 1:7 پر۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت :8:28-30

۲۸۔اتے ہم نُوں معلُوم ہے کہ سب چیزیں مِل کر پرمیشور سے مُحبّت رکھنے والوں‌دے لِئے بھلائی پیَدا کرتی نیں‌یعنی اوہناں دے لِئے جو پرمیشور دے اِرادہ دے مُوافِق بُلائے گئے ۔۲۹۔کیوں جے جِن نُوں ااوہنے پہلے سے جانا اوہناں نُوں پہلے سے مُقّرر وی دیا کہ ااوہدے بیٹے دے ہم شکل وی ہو ں تاکہ اوہ بہت سے بھائیوں وچ پہلوٹھا ٹھہرے ۔۳۰۔اتے جِن نُوں ااوہنے پہلے سے مُقّرر دیاں اوہناں نُوں بُلایاں وی اتے جِن نُوں بُلایاں اوہناں نُوں راستباز وی ٹھہرایاں‌اتے جِن نُوں راستباز ٹھہرایاں اوہناں نُوں جلال وی بخشا۔

8:28۔"سب چِیزیں"۔قدیم یونانی بڑھے حروف دے نُسخہ جات ائے اتے بی وچ "پرمیشور سب چیزیں مُمکن بناتا" ہے۔ پیپری نُسخہ جات پی 46 وچ "پرمیشور" بطور "اکٹھے کم کرتے" دا فاعل ہے۔ یہ حتی کہ گرائمر دی رُو سے مُمکن ہے کہ آیت 28 دا فاعل "روُح " ہے (بحوالہ آیت 27 اتے NEB,REB )۔ یہ آیاںت 17-18 دے "دُکھ" اتے آیت 23 دی "آنیں" سے وی مناسبت رکھتا ہے ۔ یہاں ایمانداروں دے توسط سے کوئی ایسی خُوس قسمتی، مُقدر یاں موقع ننیں ہے۔

☆۔"مل کر بھلائی پیَدا کرتی نیں"۔یہ زمانہ حال عملی علامتی ہے ۔ یہ وی "syn" دے ساتھ مرکب ہے (بحوالہ آیت 26 )۔ ایس لئے ایس دا لغوی طور مطلب "سب چیزیں اک دوُسرے دی معاونت سے بھلائی دیلئے کم جاری رکھتی نیں"۔ یہ بدی اتے دُکھ دی دُنیا وچ اک دقیق نظریہ ہے (ایس موضوع پر دو مددگار کتابیں "وینہام اتے حاناہ وتھل سمتھ دی "پرمیشور دی بھلائیاں‌ن" اتے "پُرمُسرت زندگی دے مسیحی بھید" ہے)۔یہاں "بھلائی" دی بطور "ااوہدے بیٹے دی شبیہہ سے مطابقت " وچ آیت 29 وچ تعریف بیان دی گئی ہے۔ مسیح دی طرح ہونا نہ کہ خُوشحالی، شہرت یاں صحت پرمیشور دا ہر ایماندار دیلئے لاتبدیل منصُوبہ ہے۔

☆۔"پرمیشور سے مُحبّت رکھنے والوں دے...جو پرمیشور دے اِرادہ دے مُوافقِ بُلائے گئے"۔یہ دو زمانہ حال عملی صفت فعلی نیں۔ یہ دو شرائط نیں جو ایمانداروں نُوں زندگی نُوں مُثبت طور (بحوالہ آیت 15 ) پر بغیر حالات دی پابندی دے دیکھنے دی اجازت دینا جاری رکھتے نیں۔دوبارہ انسانی آزادی ("مُحبت") اتے پرمیشور دی بادشاہی ("بُلائے گئے") دی جُڑواں عہود دے پہلوئوں پر غور کریں۔

**8:29-30** -اِن آیاںت وچ افعال مضارع عملی علامتی نیں - اوہ وقت سے قبل اک تسلسل بناتے نیں جب وقت مزید برآں نہ ہو گا- پرمیشور ہوچ جانتا ہے اتے اوی وی چاہتا ہے کہ ہم ااوہدے ساتھ ہوں-یہ اک مجموعی نہ کہ انفرادی سیاںق و سباق ہے- جلال دا حتمی عمل اوی وی مُستقبل ہے لیکن ایس سیاںق و سباق وچ یہ اک تکمیل شُدہ کم دے طور بیان ہوا ہے-

**8:29**- ''پہلے سے جانا''-پولُوس ایس اصطلاح نُوں یہاں اتے **11:2** وچ دو مرتبہ استعمال کرتا ہے - **11:2** وچ یہ پرمیشور دی اسرائیل دیلئے وقت سے قبل مُحبت دا حوالہ ہے- یاںد رکھیں کہ اصطلاح ''جانا'' عبرانی وچ دوستانہ ، شخصی تعلقات سے مناسبت رکھتی ہے نہ کہ کسی دے بارے وچ حقائق سے (بحوالہ پیدائش **4:1** یرمیاہ **1:5** )- یہاں یہ واقعات دے اک سلسلے وچ شامل ہے (بحوالہ آیاںت **30-29** )- یہ اصطلاح تقدیر سے مناسبت رکھتی ہے - بحرحال، یہ وی بیان کرنا چاہئیے کہ پرمیشور دا پہلے سے جاننا، چُنائو دی بُنواںد ننیں ہے کیوں جے اگر ایسا ہوتا تو چُنائو برگشتہ انسان دے مُستقبل دے رد عمل دی بُنواںد پر ہوتا جو کہ انسانی عمل ہوتا- یہ اصطلاح اعمال **26:5** پہلا پطرس **1:2,20** اتے دوُسرا پطرس **3:17** وچ وی پائی جاتی ہے-

☆-''ااوہدے بیٹے دے ہمشکل ہُوں ''-یہ ایس حوالی دی اہم سچائی ہے - یہ مسیحیت دا مقصد ہے (بحوالہ گلتیوں **4:19** افسیوں **4:13** )- پاک ہونا پرمیشور دی ہر ایماندار دیلئے خواہش ہے- پرمیشور دا چُنائو مسیح دی طرح ہونا ہے (بحوالہ افسیوں **1:4** ) نہ کہ خاص قائم رہنا- پرمیشور دی شبیہہ جو تخلیق وچ انسان نُوں دی گئی (بحوالہ پیدائش **1:26;5:1,3;9:6** ) نُوں بحال ہونا ہے (بحوالہ کُلسیوں **3:10** )- دیکھئیے نوٹ **8:21** پر اتے خصُوصی موضوع : بُلائے گئے **1:6** پر-

☆-''تاکہ اوہ بُہت سے بھائیوں وچ پہلوٹھا ٹھہرے ''-زبُور **89:27** وچ ''پہلوٹھا'' مسیحا دیلئے لقب ہے - پُرانے عہد نامے وچ پہلوٹھا بیٹا ہونے نُوں فضیلیت اتے فوقیت حاصل تھی- اصطلاح کُلسیوں **1:15** وچ ایشو دی تخلیق وچ پہلے سے موجود گی ظاہر کرنے دیلئے استعمال ہوئی ہے اتے کُلسیوں **1:18** اتے مُداشفہ **1:5** وچ ایشو دا جی اُٹھنے وچ پہلے سے ہونا ظاہر کرتی نیں- ایس سیاںق و سباق وچ ایماندار ااوہدے وسیلے سے ایس پہلے سے ہونے وچ لائے جاتے نیں-
یہ اصطلاح ایشو دے تجسم دا حوالہ ننیں ہے بلکہ اُس دا بطور نئی نسل دے سربراہ دے (بحوالہ **5:12-21** )، اپنے سلسلے دا پہلا، ساڈے ایمان دا اہم جُز، یعنی پرمیشور دی بردات دا سلسلہ ایمان دے خاندان تکہے-

**8:30**- ''جلالِ ''-پرمیشور نُوں اکثر بائبل وچ اصطلاح ''جلال'' سے بیان دیاں گیاں ہے - یہ اصطلاح تجارتی بُنواںد دے لفظ سے آتی ہے جس دا مطلب ''بھاری'' اتے مفہومی طور پر سونے دی طرح بیش قیمت ہونا ہے- دیکھئیے خصُوصی موضوع **3:23** پر- الہیاںتی طور پرمیشور برگشتہ انسان نُوں آیاںت **30-29** وچ درج اقکم دے سلسلے سے کفارہ بخش رہا ہے - آخری قدم ''جلال پانا'' ہے- یہ ایمانداروں دی مُکمل مُکتی ہو گی- یہ جی اُٹھنے دے دن واقع ہو گی جب اوہناں نُوں اوہناں دا نواں جلالی بدن ملے گا (بحوالہ پہلا کرنتھیوں**15:50-58** ) اتے اوہ مُکمل طور پر تثلیثی پرمیشور دے ساتھ اتے اک دوُسرے دے ساتھ مل جائیں گے (بحوالہ پہلا تھسلنیکیوں**4:13-18** پہلا یوحنا **3:2** )-

## NASB(تجدیدشدہ)عبارت:8:31-39

۳۱-پس ہم اِن گلوں دی بابتدیاں کنیں ؟اگر پرمیشور ساڈی طرف ہے تو کَون ہمارا مخالِف ہے ؟۔۳۲-جِس نے اپنے بیٹے ہی نُوں دریغ نہ دیا بلکہ ہم سب دی خاطِر اُسے حوالہ کر دِیاں اوہ ااوہدے ساتھ اتے سب چیزیں وی ہوچ کِس طرح نہ بخِشے گا؟۔۳۳-پرمیشور دے برگزیدوں پر کَون نالشِ کرے گا ؟پرمیشور اوہ ہے جواوہناں نُوں راستباز ٹھہراتا ہے ۔۳۴-کَون ہے جو مُجرم ٹھہرائے گا ؟مسیح یِسُوعؔ اوہ ہے جو مَر گیاں بلکہ مُردوں وچسے جی وی اُٹھا اتے پرمیشور دی دہنی طرف ہے اتے ساڈی شفاِعت وی کرتا ہے۔۳۵-کَون ہم نُوں مسیح دی مُحبّت سے جُدا کرے گا ؟مُصیبت یاں تنگی یاں ظُلم یاں دال یاں ننگا پن یاں خطرہ یاں تلوار؟۔۳۶-چناوہناںچہ لِکھا ہے کہ ہم تیری خاطِر دِن بھر جان سے مارے جاتے نیں ۔ہم تو ذبح ہونے والی بھیڑوں دے برابر گِنے گئے۔ ۳۷-مگر اُسب حالتوں وچ اُس وسِیلہ سے جِس نے ہم سے مُحبّت دی ہم نُوں فتح سے وی بڑ ھ کر غلبہ حاصِل ہوتا ہے ۔۳۸-کیوں جے مجھُ نُوں یقین ہے کہ پرمیشور دی جو مُحبّت ساڈے پربھو مسیح یِسُوعؔ وچ ہے اُس سے ہم نُوں نہ مَوت جُدا کر سدے گی نہ زِندگی۔۳۹-نہ فِرشتے اتے نہ حُنُومتیں ۔نہ حال دی نہ ایستقبال دی چیزیں ۔نہ قدُرت نہ ُبلندی نہ پستی نہ کوئی اتے مخلوُق۔

**8:31**۔" پس ہم اِن گلوں دے بعد دیا کِنیں "۔یہ پولُوس دا پسندیدہ فقرہ ہے جو اُس دی تمثیل نُمائی دی تنقیدی صُورت دی عکاسی کرتا ہے (بحوالہ **3:5;4:1;6:1;7:7;9:14,30** )۔ یہ سوال پہلے سے دی گئی سچائیوں سے مناسبت رکھتا ہے ۔ یہ یقینی ہے کہ کتنا بہت پہلے یہ حوالہ دیندا ہے۔ یہ **3:21-31** یاں **8:1** یاں **8:18** دا حوالہ ہو سکتا ہے ۔ **8:1** وچ "پس" دے استعمال دی وجہ سے اتے سیاںق و سباق دی وجہ سے **8:18** مُمکنہ طور پر اچھا اندازہ ہے۔

☆۔"اگر"۔یہ اك پہلے درجے دا مشروُط فقرہ ہے جو لکھاری دے نُکتہ نظر اتے اپنے ادبی مقاصد سے دُرست متصور ہوتا ہے۔ کتنا حیران کُن امر ہے کہ ساڈی پاپوں دی جدوجہد دے بیچ وی پرمیشور ساڈے لئے ہے۔

☆۔" تو کَون ہمارا مخالف نیں "۔اسم ضمیر "نُون" آیا‌ت **33,34,35** وچ دُہرایاں گیاں ہے ۔ یہ شیطان دا حوالہ ہے ۔ یہ **31-39** تك پیراگراف نبیوں دی پُرانے عہد نامے دی ادبی تکنیك ، عدالتی منظر نُوں استعمال کرتا ہے (بحوالہ میداہ **1** اتے **6** )۔ **YHWH** یہواہ اپنے لوگوں نُوں عدالت روُحانی زنا داری دیلئے لے جاتا ہے۔ یہ یسعیاں‌ہ **50:8-9** دا اشارہ ہے۔

**8:32**۔"جِس نے اپنے بیٹے ہی نُوں دریغ نہ دیا "۔پرمیشور باپ نے برگشتہ انسان نُوں اپنا سب سے بہتر حصّہ دیاں ہے ۔ اوہ اب ایمانداروں نُوں نہ ہی چھوڑے گا اتے نہ ہی اوہنانیں کم دے گا (بحوالہ یوحنا **3:16** رومیوں **5:8** )۔ کتنا دور ہدف ہے یہ بدلہ لینے والے پُرانے عہد نامے دے پرمیشور اتے مُحبت رکھنے والے ایشو دا تصور ہے۔ یہ واضح نعمت پرمیشور دے ابراہام سے پیدائش **22:12,16** وچ بیانات سے منعکس ہے ۔ ربی ایس پُرانے عہد نامے دے حوالے نُوں ابراہام دی نسل دے مُتبادل مسح کئے جانے دی مذہبی تعلیم دی معاونت دیلئے استعمال کرتے سگے۔

☆۔"بلکہ ہم سب دی خاطِر اُسے حوالہ کردیاں"۔لفظ "سب" ایس سیاںق و سباق وچ اہمیت دا حامل ہے۔ ایشو دُنیا دے پاپوں دی خاطر موا(بحوالہ لُوقا **2:10-11** یوحنا **3:16;4:42;11:51** پہلا تمیتھیس**4:10** پہلا یوحنا **2:2;4:14** )۔ یہ **5:12-21** دی

آدم تا مسیح دی قسم دی عکاسی کرتا ہے۔ ایشو دی موت نے پاپ دا مسئلہ حل کردیاں۔ اب یہ "ایمان لائیں اتے قبول کریں" دا مسئلہ ہے۔

☆۔" اوہ ااوہدے ساتھ اَور سب چیزیں وی ہوچ کِس طرح نہ بخشے گا"۔یہ فعل فضل دی یوُنانی بُنوادد سے ہے۔ "سب چیزیں" آیت 17 دا حوالہ ہے۔

8:33-34۔"نالِش، راستباز، مُجرِم ، شفاعت"۔یہ تمام شرعی اصطلاحات نیں۔ آیات 31-39 عالم اقدس وچ عدالتی منظر ہے۔ یہ ہوسکتا ہے یسعیاہ 50:8-9 دا اشارہ ہو۔

8:33۔"پرمیشور دے بر گُزیدوں "۔ایشو تمام انسانوں دیلئے پرمیشور دا برگزیدہ ہے(بارتھ)۔نویں عہد نامے وچ ایس پر واضح اتے مُکمل حوالہ افسیوں 1:3-4 اتے رومیوں 9:14-26 ہے۔ باب ایشو نُوں تمام انسانوں نُوں چُننے دیلئے چُنتا ہے۔ ایشو برگشتہ انسان دے "ننیں" دیلئے پرمیشور دی "ہاں" ہے۔

## خصُوصی موضوع: چُنا جانا/ تقدیر اتے الہیاں‌تی توازن دی ضرورت

چُنا جانا اک منفرد مذہبی اصُول ہے۔ بحر حال یہ کوئی اقربا پروری دیلئے بُلاہٹ ننیں ہے۔ مگر اک راستے دی بُلاہٹ ہے، اک آلہ یاں دوُسروں دیلئے کفارے دا اک ذریعہ ہے۔ پُرانے عہد نامے وچ یہ اصطلاح بُنیادی طور پر خدمت دیلئے استعمال ہوتی تھی۔ نویں عہد نامے مین یہ بُنیادی طور پر مُکتی دیلئے استعمال ہوتی تھی جو خدمت دا اجرا ہے۔ بائبل کوی وی بظاہر دکھائی دینے والے مسئلے پرمیشور دی خُود مُختاری اتے انسان دی آزاد مرضی وچ مصالحت کرتی نظر ننیں آتی بلکہ دونوں دی تائید کرتی ہے۔ بائبل دے ایس تناوَ دی اک اچھی مثال پرمیشور دی خُود مُختاری دے چناوَ پر رومیوں 9 اتے انسانیت دے ضروری ردعمل پر رومیوں 10 ہوسکتی ہے۔ (بحوالہ 10:11,13 )۔
ایس الہیاں‌تی تناوَ سے متعلقہ کُنجی افسیوں 1:4 وچ پائی جا سکتی ہے۔ ایشو پرمیشور دا چُنا ہُوا شخص اتے تمام اُس وچ بالقوی چُنے گئے نیں (دارل بارتھ)۔ ایشو پست حال انسانیت دی ضرورت دیلئے پرمیشور دی "ہاں" ہے۔ (دارل بارتھ)۔ افسیوں 1:4 ایس مسئلے وچ مدد کرنے دیلئے مذید واضح کرتے ہوئے زور دیندا ہے کہ تقدیر دی منزل عالم اقدس ننیں ہے۔ مگر پادی (مسیح دی طرح ) ہونا ہے۔ ہم اکثر انجیل دے فوائد دی طرف کشش محسوس کرتے نیں اتے ذمہ داریوں نُوں نظر انداز کرتے نیں۔ پرمیشور دی بُلاہٹ (چُنا جانا) وقتی طور ہی ننیں بلکہ ہمیشگی دے طور ہے۔
مذہبی اصُول دوُسری سچائیوں دے تعلق دے طور پر وی آتے نیں۔ کسی واحد غیر متعلقہ سچائی دے طور پر ننیں۔ اک اچھی مناسبت ستاروں دے جھُرمٹ دی اک واحد ستارے سے ہوسکتی ہے۔ پرمیشور یہ سچائی نہ صرف مشرقی بلکہ مغربی نسلوں وچ وی پیش کرتا ہے۔ ہوچخلاف قیاں‌س مقامی زبان سے متعلقہ مذہبی اصُولوں دی سچائیوں سے پیدا کردہ تناو نُوں ختم ننیں کرنا چاہئے۔یہ کہ پرمیشور بطور افضل و اعلیٰ بمقابلہ پرمیشور بطور بے عیب۔ مثال دے طور پر تحفظ بمقابلہ ثابت قدمی؛ ایشو باپ وچ مساوی بمقابلہ ایشو باپ دے تابع؛ مسیحی آزادی بمقابلہ عہد دے ساتھی دیلئے مسیحی ذمہ داری وغیرہ۔

”عہد“ دا الہیاںتی نظریہ پرمیشور دی خُودمُختاری سے اتفاق کرتا ہے (جو ہمیشہ شروعات کرتا ہے اتے نظام العمل طے کرتا ہے) یعنی لازمی شروعات جاری رہنے والی باز گشت ، اتے انسانوں دی طرف سے مذہبی ردعمل (بحوالہ مرقس 1:15 اعمال 3:16,19;20:21 )۔ قول محال دے اک طرف عبارتی ثبوت اتے دوُسرے سے توبہ سے اجتناب دھیان کریں۔ صرف اپنی پسند دے مذہبی اُصول اتے الہیاںتی نظام پر زور دینے سے وی اجتناب کریں۔

8:34۔”پرمیشور دی دہنی طرف“۔یہ اک علم الانسانی استعارہ ہے۔ پرمیشور جسمانی بدن ننیں رکھتا۔ اوہ” اک ابدیت دی روُح“ ہے۔ یہ استعارہ قُدرت دا مُقام، اختیاںر اتے پہلے سے ہونے دی گل کرتاہے۔پولُوس ایس اظہار نُوں اکثر استعمال ننیں کرتا (بحوالہ افسیوں 1:20 کُلسیوں 3:1 )۔ پولُوس ہوسکتا ہے آیت 34 وچ ابتدائی مسیحی عقیدے دا حوالہ دے رہا ہو (بحوالہ فلپیوں 2:6ff پہلا تمیتھیس3:16 )۔

☆۔”شفاعت “۔ایشو دی خدمت جاری رہتی ہے۔ ایشو ساڈے لئے شفاعت کرتا ہے (بحوالہ عبرانیوں 4:4-16;7:25 ) جیسے کہ روُح کرتا ہے (آیاںت 26-27 )۔ یہ اصطلاح ”روُح اُلُدس“ سے ہے جو روُح دیلئے یوحنا 16:14 وچ اتے بیٹے دیلئے پہلا یوحنا 2:1 وچ استعمال ہوئی ہے۔ یہ اک اتے دُکھ اُٹھانے والے خادم دے مزامیر دا اشارہ ہے (بحوالہ یسعیاںہ 53:12 )۔

8:35۔”مسیِح دی مُحبّت “۔یہ یاں تو موضوعاتی ہے یاں فاعلی ملدیندی ہے ۔ یہ درج ذیل ہو سکتا ہے (1) مسیح دی ایمانداروں دیلئے مُحبت یاں (2) ایمانداروں دی مسیح دیلئے مُحبت۔ نمبر اک ایس سیاںق و سباق وچ زیاںدہ موزوں بیٹھتا ہے (اتے دوُسرا کرنتھیوں5:14 ) کیوں جے ایمانداروں دی مسیح دیلئے مُحبت آتی ہے اتے جاتی ہے لیکن مسیح دی ساڈے لئے مُحبت یقینی اتے پائیدار ہے۔

☆۔”مُصبیِت یاں تنگی، یاں ظلُم یاں دال یاں ننگا پن “۔مسیحیوں نُوں ایس دُنیا وچ مُشکلات ہونگی، لیکن نہ ہی یہ مُشکلات نہ ہی بدی دی طاقتیں اوہنانیں پرمیشور سے جُدا کرسکتی نیں۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع: آخری مُصیبت 5:3 پر۔

8:36 ۔ یہ زبُور 44:22 سے اقتباس ہے۔ ایس زبُور وچ پرمیشور اپنے دُکھ اُٹھانے والے لوگوں دی رہائی دیلئے بُلاتا ہے۔

8:37۔ NASB ”لیکن اِن سب گلوں وچ ہم بہت بڑی فتح حاصل کرتے نیں“

NKJV ”مگر اِن سب گلوں وچ ہم نُوں فتح سے وی بڑ ھ کر غلبہ حاصِل ہوتا ہے “

NRSV ”ننیں، اِن سب گلوں وچ ہم فاتح سے بڑھکر نیں“

TEV ”ننیں، اِن سب گلوں وچ ہوچ ااوہدے وسیلے سے مُکمل فتح ہے“

JB ”یہ اوہ آزمائشیں نیں جن دے ذریعے ہم فتح پاوندے نیں“

یہ اصطلاح ”فتح“ دی وضاحتی صُورت ہے۔ پولُوس نے یقیناً یہ اصطلاح (hyper+nikao) دی ہو گی۔ یہ اک دلچسپ مرکب استعارہ ہے، ”فاتح بھیڑیں“۔ ایماندار مسیح دے وسیلے سے فاتح نیں(بحوالہ یوحنا 16:33 پہلا یوحنا 2:13-14;4:4;5:4 )۔

دیکھئیے خصُوصی موضوع: پولُوس دا **Huper** مرکبات دا استعمال **1:30** پر۔

☆۔"جِس نے ہم سے مُحبّت دی "۔اسم ضمیر باپ یاں بیٹے دا حوالہ ہو سکتا ہے۔

**8:38**۔"مُجھ نُوں یقِین ہے "۔یہ اک کمل مجہول علامتی ہے جس دا مطلب "وچ ہوں اتے یقین رکھنا جاری رکھوں گا"۔

☆۔"قُدرت۔۔حنُوں‌متیں "۔یہ درج ذیل دا حوالہ ہے: **(1)** ایس دور دی بدی دی فرشتانہ یاں شیطانی قوتیں (بحوالہ افسیوں **2:2;6:12** پہلا کرنتھیوں**15:24** کُلسیوں **1:16** )؛ یاں **(2)** مُمکنہ طور پر برگشتہ دُنیا دے غیر شخصی کردار (مذہب، حنُوں‌مت، تعلیم، ادویات وغیرہ) جو برگشتہ انسان نُوں پرمیشور سے آزاد ظاہر کرتی نیں(بحوالہ ہینڈریکس برنُوں‌ف، "قُدرتیں اتے حنُوں‌متیں")۔

**8:39**۔"بُلندی نہ پستی"۔یہ اصطلاحات ستاروں دے بُلند ترین مُقام اتے چاند دیلئے استعمال ہوئی نیں جننیں دیوتا مانا جاتا تھا اتے جو انسانی زندگیوں پر اختیار رکھتی سگیں (بقول جوتش)۔ بعد وچ یہ بدعت وچ تکنیدی اصطلاحات بن گئیں جو **eons** دیلئے اتے فرشتانہ درجات دیلئے عارفین کہلاتی سگیں یعنی پاک دیوتا اتے کم درجے دے دیوتا دے درمیان جو پاپ دا مادہ تشدیل دیتے نیں

☆۔"نہ کوئی اتے مُخلوق"۔یہ لغوی طور "کسی اتے طرح دی مخلوق" **(heteros)** ہے۔ سیاق و سباق تقاضا کرتا ہے کہ یہ فرشتانہ اختیارات دا مزید حوالہ ہے۔ یونانی حرف جار **heteros** دے درمیان فرق مختلف قسم دا اک اتے، اتے **allos** ،ایسی قسم دا اک اتے دا ہے جو نُوں‌ئنے یونانی وچ فرسودہ ہوتے جا رہے نیں، لیکن ایس سیاق و سباق وچ یہ اوی وی اُسی فرق نُوں ظاہر کرتے نیں۔

☆۔"کہ پرمیشور دی جو مُحبّت ساڈے پربھو مسیح ایشو وچ ہے ۔۔۔نہ ۔۔۔۔نہ جُدا کرسدے گی"۔دیاں ہی عظیم اُلشان یقین دہانی دا بیان ہے۔ یہ باب کسی سزا دے بغیر اتے کسی علیحدگی دے بغیر شروع ہوتا ہے۔کوئی وی ایمانداروں دی مُکتی ننیں لے سکتا۔ بحرحال، کسی نُوں دونوں ابتدائی (بحوالہ **3:21-31** ) اتے مسلسل (بحوالہ ابواب **4-8** ) دا رد عمل کرنا ہے۔ روُح کُلید ہے لیکن یہاں مشروُط عہد دا لازمی رد عمل ہے۔ توبہ اتے ایمان ضروری نیں (بحوالہ مرقس **1:15** اعمال **3:16,19;20:21** )جس طرح تابعداری اتے صبر ہے۔

## سوالات برائے مباحثہ:

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے روُح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

یہ سوالات برائے مباحثہ آپ دی معاونت دے لئے فراہم کئے گئے نیں تا کہ آپ کتاب دے اس حصئے دے اہم معاملات پر سوچ بچار کرسدیں۔ یہ حتمی ننیں بلکہ محض آپ دے خیالات نُوں اُبھارنے دیلئے نیں۔

1۔ باب 8، کیویں باب 7 سے تعلق رکھتا ہے ؟

2۔ اگر کوئی سزا ننیں ہے تو پاپ کیویں ایماندار دی زندگی وچ اثر انداز ہوتا ہے ؟

3۔ دیاں روُح اُلقدس یاں ایشو ایمانداروں دے دلوں وچ بستا ہے (آیت 9) ؟

4۔ فطرت کیویں انسان دے پاپ سے مُتاثر ہوئی (آیات 19-22) ؟ دیاں فطرت آسمان دا حصّہ ہو سکتا ہے (بحوالہ یسعیاہ 11:6-10) ؟

5۔ روُح اُلقدس کیویں ساڈے لئے دُعا کرتا ہے (آیات 26-27) ؟ دیاں یہ "غیر زبانوں وچ گل' کرنے'' دا حوالہ ہے ؟

6۔ بائبل یہ کیویں کہتی ہے کہ تمام چیزیں ایس بددار دُنیا وچ نیدی دیلئے کم کرتی نیں (آیت 28) ؟ "نیدی" دی تعریف کریں (آیت 29)۔

7۔ آیت 30 وچ الہیاتی واقعات دے سلسلے وچ سے پادیز گی نُوں دیوں چھوڑ دیاں گیاں ہے ؟

8۔ آیات 31-39 نُوں عدالتی منظر دیوں کہا جا سکتا ہے ؟

9۔ آیت 34 وچ ایشو دے بارے وچ کہی جانے والی چار چیزوں نُوں درج کریں۔

# رومیوں ۹ (Romans 9)

## جدید تراجم دی عبارتی تقسیم

| UBS | NKJV | NRSV | TEV | JB |
|---|---|---|---|---|
| پرمیشور دا چُننا 9:1-5 | اسرائیل دا مسیح سے انداز 9:1-5 | اسرائیل دے ایمان نہ لانے دا مسئلہ9:1-5 | پرمیشور اتے ااوہدے لوگ 9:1-5 | اسرائیل دی فضیلتیں 9:1-5 |
| 9:6-13; 9:14-18 | اسرائیل دا انداز اتے پرمیشور دا مقصد 9:6-13 | پرمیشور دا اسرائیل سے وعدہ ناکم ننیں رہا 9:6-13 | 9:6-9; 9:10-13 | پرمیشور نے اپنا وعدہ قائم رکھا 9:6-13 |
| پرمیشور دا غضب اتے رحم 9:19-29 | اسرائیل دا انداز اتے پرمیشور دا انصاف 9:14-29 | پرمیشور دا چُننے دا حق 9:14-18; 9:19-26;9:27-29 | پرمیشور دا غُصّہ اتے رحم 9:19-21; 9:22-29 | پرمیشور بے انصاف ننیں ہے 9:14-18;9:19-21;9:22-24 |
| اسرائیل اتے خُوشخبری 9:30-10:4 | اسرائیل دی موجودہ حالت 9:30-33 | حقیقی راستبازی ایمان سے ہوتی ہے 9:30-10:4 | اسرائیل اتے خُوشخبری 9:30-10:4 | سب پُرانے عہد نامے وچ پیشتر سے بتایاں گیاں ہے 9:25-29;9:30-33 |

## پڑھنے دا طریقہ دار سوئم (دیکھئے صفحہ vii ) عبارتی سطح پر مُصنف دے اصل مقصد دی پیروی کریں۔

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے رُوح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

اک باب نُوں اک ہی نشست وچ پڑھیں، اتے ایس باب دے موضوع دی نشاندہی کریں۔اپنے موضوعات دی تقسیم دا اوپر دئے گئے پانچ تراجم سے موازنہ کریں۔ عبارت سازی الہامی ننیں ہے لیکن یہ اصل مُصنف دے مقصد دی اک کڑی ہے جو کہ ترجمے دی رُوح ہے۔ہر عبارت دا صرف اتے صرف اک موضوع ہوتا ہے۔

۱۔ پہلی عبارت

۲۔ دوُسری عبارت

۳۔ تیسری عبارت

۴۔ وغیرہ وغیرہ

## ابواب 11 - 9 دا ابواب 8 - 1 سے تعلق:

ا۔ ایس ادبی ادائی دے ابواب 8-1 سے تعلق نُوں سمجھنے دے دو طریقے نیں :

۱ ۔ یہ مُکمل طور پر علیحدہ موضوع ہے اتے اک الہیاںتی جُز

ا۔ یہاں پر وسیع موازنہ ہے اتے 8:39 اتے 9:1 دے درمیان منطقی رابطے دی کمی ہے

ب۔ یہ مومنین یہودی اتے مومنین غیر قوموں دے درمیان رومیوں دی کلیسیاں وچ موجود تاریخی تنائو سے براہ راست تعلق رکھتا ہے ۔ یہ مُمکنہ طور پر بڑھتی

ہوئی غیر قوموں دی کلیسیاں وچ قیاںدت سے تعلق رکھتا ہے ۔

ج۔ اُس زمانے وچ پولُوس دی اسرائیل دے بارے وچ (اتے شریعت) مُنادی اتے اُس دی غیر قوموں دیلئے رسالت (مفت فضل دی دعوت) دے

بارے وچ غلط فہمی تھی ، ایس لئے اوہ ایس حصّے وچ ایس موضوع پر گل کرتا ہے ۔

۲۔ یہ پولُوس دی خُوشخبری دی پیشداری دا آخری حصّہ اتے نتیجہ ہے ۔

ا۔ پولُوس باب 8 دا "پرمیشور دی مُحبت سے کوئی علیحدگی ننیں" دے وعدے دا نتیجہ دیندا ہے ۔ عہد دے لوگوں دے ایمان نہ لانے دا دیاں معاملہ ہے ؟

ب۔ رومیوں 11-9 اسرائیل دے ایمان نہ لانے دے حوالے سے خُوشخبری دے قول محال دے جوا گل دیندا ہے ۔

ج۔ پولُوس ایس اہم مسئلے نُوں پُوری خط وچ مخاطب کرتا ہے (بحوالہ 1:3,16;3:21-31 اتے 4:1ff )۔

د۔ پولُوس دعویٰ کرتا ہے کہ پرمیشور اپنے کلام سے سچا ہے ۔ تو پُرانے عہد نامے دے اسرائیل سے کلام دا دیاں معاملہ ہے ؟ دیاں اوہ تمام وعدے باطل اتے

منسُوخ نیں؟

ب۔ ایس ادبی ادائی دا خاکہ کھینچنے دے کئی مُمکنہ انداز نیں ۔

۱ ۔ قیاںسی فاعل (تنقیدی) سے پولُوس دے سوالات دے استعمال دے ذریعے

ا۔ 9:6

ب۔ 9:14

ج۔ 9:19

د۔ 9:30

ر۔ 11:1

س۔ 11:11

۲۔ رومیوں 11-9 ادبی ادائی بناتے نیں ۔ ان دی مُکمل طور پر اکٹھے تشریح دی جانی چاہئیے۔ بحرحال یہاں کم از کم تین اہم موضوعاتی تقسیم نیں۔

ا۔ 9:1-29 (پرمیشور دی حاکمیت پر زور دیتے ہوئے)

ب۔ 9:30-10:21 (انسانی ذمہ داری پر زور دیتے ہوئے)

ج۔ 11:1-32 (پرمیشور دا بشمول، ابدی کفارے دا مقصد)

۳۔ بُنیادی موضوع سے: رومیوں دے ایس حصّے دا اچھا خاکہ تھامس نیلسن پبلشرز دے NKJV دی عبارتی تقسیم وچ پایاں جاتا ہے ۔

ا۔ اسرائیل دا مسیح سے اندار ، 9:1-5

ب۔ اسرائیل دا پرمیشور دے مقصد سے اندار ، 9:6-13

ج۔ پرمیشور دے انصاف سے اسرائیل دا اندار ، 9:14-29

د۔ اسرائیل دی موجودہ صُورتحال ، 9:30-33

ر۔ اسرائیل اتے خُوشخبری ، 10:1-13

س۔ اسرائیل خُوشخبری سے اندار کرتے نیں ، 10:14-21

ص۔ اسرائیل دا اندار، مُکمل ننیں ، 11:1-10

ط۔ اسرائیل دا اندار، حتمی ننیں، 11:11-36

ج۔ یہ حصّہ شعوری پیش کش (منطقی خادے) دے ساتھ ساتھ دل سے نکلی ہوئی آہ ہے ۔ ایس دا جذبہ ہوچ پرمیشور دا باغی اسرائیل پر ہوسیع 11:1-4,8-9 دل ٹوٹنے دی یاںد دہانی

کراتا ہے۔

کئی طرح سے باب 7 وچ شریعت دا درد اتے اچھائی ابواب 10-9 دے متوازی ہے۔ دونوں معاملوں وچ پولُوس دا دل پرمیشور سے شریعت دے طنز پر ٹوٹ رہا

ہے جو زندگی دے بجائے موت لائی۔

د۔ پولُوس دا ابواب 11-9 وچ کوئی 25 پُرانے عہد نامے دے اقتباسات ااوہدے پُرانے عہد نامے دے ماخذ سے اسرائیل دے قول محال دی وضاحت دی خواہش نُوں ظاہر

کرتے نیں جیسے ااوہنے باب 4 وچ دیاں نہ کہ محض موجودہ تجربہ ۔ابراہام دی طبعی نسل دی اکثریت نے پرمیشور سے اندار دیاں، حتی کہ ماضی وچ وی۔

ر۔ یہ عبارت افسیوں 1:3-14 دی طرح انسان دے کفارے دیلئے پرمیشور دے ابدی مقاصد پر گل کرتا ہے۔ پہلے پہل یہ پرمیشور دا کُج افراد نُوں چُننا اتے دیگر افراد سے اندار

(surpalapsarian Calvinism) نُوں بیان کرتا ہے ۔ بحرحال، وچ سمجھتا ہوں کہ تادید افراد پر ننیں ہے بلکہ پرمیشور دے ابدی کفارے دے منصُوبے پر ہے (بحوالہ

پیدائش 3:15 اعمال 2:23;3:18;4:28 اتے 13:29 )۔
جیروم دا بائبل دا تبصرہ ، جلد دوئم ، "نواں عہد نامہ" جوزفز ائے فتزمائر اتے ریمنڈ ائی برائون دا تلخیص کردہ کہتا ہے:

"یہ پس منظر سے اندازہ کرنا اہم ہے کہ پولُوس دا نُکتہ نظر ادارتی ہے، اوہ افراد دی ذمہ داری پر گل چیت نئیں کر رہا۔ یہ یُوں لگتا ہے کہ اوہ الٰہی پیشنگوئی دے سوالات سامنے لاتا ہے ، ایس دا افراد دا جلال دی الٰہی پیشنگوئی سے کوئی تعلق نئیں ہے"۔ (صفحہ 318)۔

## باب 9 دے سیاںق و سباق دی بصیرت:

ا۔ باب 8 اتے باب 9 دے درمیان دیاں ہی شدید رویوں دی تبدیلی واقع ہوتی ہے۔

ب۔ ادبی ادائی (11-9) درج ذیل پر گل کرتی ہے: (1) مُکتی دی بُنواںد (2) پرمیشور دا چُننے دا مقصد اتے (3) ایمان نہ لانے والے اسرائیل دی بے وفائی بمقابلہ YHWH یہواہ دی وفاداری۔

ج۔ باب 9 پرمیشور دی حاکمیت پر نویں عہد نامے دے حوالوں وچ سے اک مضبوط ترین ہے (اتے یہ کہ دوُسرا افسیوں 1:3-14 ہے) جبکہ باب 10 انسانی آزاد مرضی نُوں واضح طور بارہا بار بیان کرتا ہے (بحوالہ "ہر کوئی" آیت 4 ، "جو کوئی" آیاںت 11,13 ، "سب" آیت 12 [دو مرتبہ ])۔ پولُوس کوی وی ایس الٰہیاںتی تنائو سے مصالحت دی نُوںشش نئیں کرتا۔ یہ دونوں دُرست نیں ۔ بہت سی بائبل دی مذہبی تعلیم قول محال یاں لسانواںتی انداز وچ پیش دی جاتی ہے۔ زیاںدہ تر تاریخی وضع کردہ الٰہیاںتی نظام منطقی نیںلیکن اوہ بائبل دی سچائیوں دے عبارتی ثبوت دا صرف اک پہلو اُجاگر کرتی نیں ۔ دونوں اگسٹین ازم اتے دیلون ازم بمقابلہ جُزوی پیلی گیانازم اتے آرمینانازم وچ سچائیوں اتے غلطیوں دے عنصر نیں ۔

د۔ 9:30-33 باب 9 دا خُلاصّہ ہے اتے باب 10 دا موضوع ہے ۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت : 9:1-5

۱۔وچ مسیح وچ سچ کہتا ہوُں جھوٹ نئیں بولتا اتے میرا دِل وی رُوح القدُس وچ گواہی دیندا ہے ۲۔کہ مجُھے بڑا غم ہے اتے
میرا دِل برابر دُکھتا رہتا ہے ۳۔کیوں جے یہاں تک منظوُر ہوتا کہ اپنے بھائیوں دی خاطِر جو جسِم دے روُ سے میرے قرابتی نیں
مَیں خُود مسیح سے محروُم ہوجاتا۔۴۔اوہ اسرائیلی نیںاتے لے پالك ہونے داحق اتے جلال عہُوُد اتے شرِیعت اتے عِبادت اتے
وعدے اوہناں ہی دے نیں ۔۵۔اتے قَوم دے بزرگ اوہناں ہی دے نیں اتے جِسم دے روُ سے مسیِح وی اوہناں ہی وچ سے ہُوا جو
سب دے اوپر اتے ابد تک پرمیشوریِ مُحمود ہے ۔آمین۔

**9:1-2** ۔ آیاںت **1** اتے **2** یونانی وچ اك فقرہ بناتے نیں ۔ پولپوس بہت سی وجاوہات دے رہا ہے کہ کیویں اوہ (رومیوں وچ کلیسیاں) جانتے سگّے کہ اوہ سچائی بتا رہا تھا : **(1)** اُس دا روُح دی ہدایت وچ شعور، آیت **1** ، **(2)** اُس دا مسیح دے ساتھ ملاپ، آیت **1** اتے **(3)** ااوہدے اسرائیل دیلئے گہرے احساسات، آیت **2** ۔

**9:1**۔"وچ مسیِح وچ سچ کہتا ہوُں جھوٹ ننیں بولتا"-پولُوس اکثر یہ بیان دیندا تھا (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں**11:10** گلتیوں **1:20** پہلا تمیتھیس**2:7** ) یاں ایس سے ملتا جلتا پرمیشور دے بارے وچ بطور اُس دی گواہی دے (بحوالہ رومیوں **1:9** دوُسرا کرنتھیوں**1:23;11:31** فلپئیوں **1:8** پہلا تھسلنیکیوں**2:5,10** )۔ یہ اُس دا تعلیم اتے مُنادی دی سچائی دا دعویٰ کرنے دا اك انداز تھا۔

☆۔"میرا دِل"-یہ ایمانداروں دی پرمیشور دی عطا کردہ روُح دی ہدایت وچ اخلاقیاںت دی سمجھ دا حوالہ ہے ۔ اك طرح سے یہ ایمانداروں دیلئے اختیاںر دا اہم ماخذ ہے ۔ یہ پرمیشور دا کلام ہے جو ساڈے ذہنوں وچ پرمیشور دی روُح دی وساطت سے سمجھا اتے عمل پیرا ہوتا ہے(بحوالہ پہلا تمیتھیس**1:5,19** )۔ مسئلہ اُس وقت کھڑا ہوتا ہے جب ایماندار اتے ایس معاملے دیلئے غیر ایماندار وی روُح اتے کلام سے اندار جاری رکھتے نیں، ایس سے پھر کسی دے پاپ دی سرزنش کرنا زیاںدہ آسان ہو جاتا ہے (بحوالہ پہلا تمیتھیس**2:14-16;4:2** )۔ ساڈے شعور تہذیبی اتے تجرباتی طور پر مشروُط ہوتے نیں ۔

☆۔ **NASB** "میرے ساتھ رُوح اِلقُدس وچ گواہی دیندا ہے "۔
**NKJV** "روُح اُلقدس وچ گواہی دیندا ہے"
**NRSV** "روُح اُلقدس سے تصدیق کرتا ہے"
**TEV** "روُح اُقدس دی حُکمرانی وچ ہے"
**JB** "روُح اُلقدس دے ملاپ وچ میری گواہی دیندا ہے"

پولُوس یقین رکھتا تھا کہ اُس دی بُلاہٹ خاص تھی اتے اُسے یہ مسیح دی طرف سے ذمہ داری ملی تھی (بحوالہ اعمال **9:1-22** پیدائش **1:1** )۔ اوہ رسُول تھا اتے الہی اختیاںر سے گل کرتا تھا (بحوالہ پہلا کرنتھیوں**7:25,40** )۔ اوہ قوم بنی اسرائیل دی بے اعتقادی اتے غیر یقینی پر پرمیشور دے غم وچ شراکت کرتا تھا (بحوالہ آیت **2** )۔ اوہناںیں اتنی زیاںدہ فضیلیتیں حاصل سگیں (بحوالہ آیاںت **4-5** )۔

پولُوس یہاں تین وجاوہات بیان کرتا ہے جس سے اوہ یقین رکھتا تھا کہ اوہ سچ کہتا ہے۔

۱۔ اُس دی مسیح دے ساتھ قرابت
۲۔ اُس دا شعور
۳۔ اُس دی روُح دی ہدایت وچ سمجھ (بحوالہ **8:14,16** )

9:3۔ NKJV, NASB, NRSV ”کیوں جے مُجھے یہاں تک مُنظور ہوتا“۔
TEV ”کیوں جے اوہناں دی خاطر مُجھے یہاں تک منظور ہوتا“
JB ”وچ چاہتا ہوں“

پولُوس اپنے لوگوں ، اسرائیل دیلئے گہرا دُکھ محسوس کرتا تھا کہ اُس دی علیحدگی اوہنانیں قرابت دیلئے کوئی فائدہ دے سکتی تو اوہ ایسا کرنے سے دریغ نہ کرتا، آیت 3 ۔ ایس آیت وچ اتنی مضبوط تادیدی گرائمر دی رُو سے تعمیر ہے (غیر کمل وسطی علامتی دونوں autos اتے ego دے ساتھ اتے زمانہ حال فاعلی)۔ ایس دُعا دی شدت اتے وزن بالکل مُوسیٰ دی خروج 32:30-35 وچ پاپگار اسرائیل دیلئے درمیانی دُعا دی طرح ہے۔ یہ موزوں طور پر خواہش دے بیان نہ کہ حقیقت دے طور سمجھا جائے۔ یہ گلتیوں 4:20 وچ غیر کمل زمانے دے استعمال سے ملتا جُلتا ہے۔

## خُصوصی موضوع: درمیانی دُعا

I۔ تعارف

A۔ایشو دی مثال دی وجہ سے دُعا معنی خیز ہے۔

ا ۔ ذاتی دُعا، مرقس 1:35 ؛ لوُقا 3:21; 6:12; 9:29; 22:29-46

ب۔ ہیکل دی صفائی، متی 21:13؛ مرقس 11:17 ؛ لوُقا 19:46

ج۔ مثلِ دُعا، متی 6:5-13 لوُقا 11:2-4

B۔ دُعا، پیاںر کرنے والے پربھو وچ اپنے ذاتی یقین نُوں عملہ شکل وچ لانا ہے، جو موجود ہے اتے چاہتا ہے، اتے ساڈے لئے اتے دوُسروں دیلئے عمل وی لاتا ہے۔

C۔ پرمیشور نے ذاتی طور پر اپنے آپ نُوں اپنے بچوں دی دُعاؤں پر کم کرنے دیلئے کئی سطحوں پر محدود کر رکھا ہے۔(.cf یعقوب 4:2 )

D۔ دُعا دا بڑا مقصد شراکت اتے تثلیثی پرمیشور وچ وقت گُزاری ہے۔

E۔ دُعا دی وسعت اوہ سب کُج ہے جو ایماندار سے تعلق رکھتا ہے۔ ہم ایمان رکھتے ہوئے اک مرتبہ دُعا کرسکتے نیں، یاں بار بار جیسے کہ خیاںل یاں فکر دوبارہ ہوتی ہے۔

F۔ دُعا وچ کئی جُز شامل ہوسکتے نیں۔

ا ۔ تثلیثی پرمیشور دی تمجید اتے پرستش

۲۔ پرمیشور دی اُس دی موجودیت، شراکت اتے مہیاں کرنے پر شُکرگُزاری۔

۳۔ اپنے گناہگار ہونے دا اعتراف، دونوں موجودہ اتے پہلے دے لئے۔

۴۔ ساڈی محسوس دی جانے والی ضرورتوں اتے خواہشوں دی درخواست دیلئے۔

۵۔ درمیانی طور جہاں ہم باپ دے سامنے دوُسروں دی ضرورتوں نُوں لاتے نیں۔

G۔ درمیانی طور دی دُعا اک بھید ہے۔ پرمیشور ہم سے زیاںدہ اوہناں سے پیاںر کرتا ہے جن دیلئے ہم دُعا کرتے نیں۔ ایس دے علاوہ ساڈی دُعائیں، اکثر تبدیلی، ردعمل یاں ضرورت نُوں مُتاثر کرتی نیں نا صرف ہم وچ بلکہ اوہناں وچ وی۔

II ۔ بائبل سے مواد

A۔ پُرانا عہد نامہ

۱ ۔ درمیانی دُعاوٗں دی چند مثالیں۔

a۔ ابراہام دی سدوم دیلئے گڑگڑاہٹ، پیدائش 18:22 ff

b۔ موسی دی اسرائیل دیلئے دُعا

۱ ۔ خُروج 5:22-23

۲ ۔ خُروج 32:31 ff

۳۔ استعثنا 5:5

۴۔ استعثنا 9:18; 25 ff

c۔ سیموئیل دی اسرائیل دیلئے دُعا۔

۱ ۔ پہلا سیموئیل 7:5-6, 8-9

۲ ۔ پہلا سیموئیل 12:16-23

۳۔ پہلا سیموئیل 15:11

d۔ داوٗد اپنے بچے دیلئے دُعا کرتا ہے۔ دوُسرا سیموئیل 12:16-18

۲ ۔ پرمیشور ثالثوں دی تلاش وچ ہے، یسعیاہ 59:16

۳۔ علم وچ ہونے والے، بنا اعتراف کئے پاپ یاں غیر پچھتاوے والے رویہ ساڈی دُعاوٗں نُوں مُتاثر کرتا ہے۔

a۔ زبُور 66:1

b۔ امثال 28:9

c۔ یسعیاہ 59:1-2; 64:7

B۔ نواں عہدنامہ

۱۔ پرمیشور بیٹے اتے پرمیشور روُح القدس دی ثالثی خدمت۔

a۔ ایشو

۱ ۔ روُمیوں 8:34

۲ ۔ عبرانیوں 7:25

۳۔ پہلا یوحنا 2:1

b۔ روُح القدس، روُمیوں 8:26-27

۲ ۔ پولوُس دی ثالثی خدمت

a۔ یہودیوں دیلئے دُعا

۱ ۔ رومیوں 9:1ff

۲ ۔ رومیوں 10:1

b۔ کلیسیاؤں دیلئے دُعا

۱ ۔ رومیوں 1:9

۲۔ افسیوں 1:16

۳۔ فلپئیوں 1:3-4, 9

۴۔ کُلسیوں 1:3,9

۵۔ پہلا تھسلنیکیوں1:2-3

۶ ۔ دوُسرا تھسلنیکیوں1:11

۷۔ دوُسرا تمیتھُیس 1:3

۸۔ فلیمون v. 4

c ۔پولوُس کلیسیاؤں سے اپنے لئے دُعا دیلئے کہتا ہے۔

۱ ۔ رومیوں 15:30

۲۔ دوُسرا کرنتھیوں1:11

۳۔ افسیوں 6:19

۴۔ کُلسیوں 4:3

۵۔ پہلا تھسلنیکیوں5:25

۶ ۔ دوُسرا تھسلنیکیوں3:1

۳۔ کلیسیاؤں دی ثالثی خدمت

a۔ اك دوُسرے دیلئے دُعا۔

۱ ۔ افسیوں 6:18

۲۔ پہلا تُمیسگیس 2:1

۳۔ یعقوب 5:16

b۔ دُعا دی درخواست خاص گراوہوں دیلئے دی گئی

۱ ۔ ساڈے دُشمن ، متی 5:44

۲۔ مسیحی محنت کش لوگ، عبرانیوں 13:18

۳۔ حُکمران، پہلا تُمیسگیس 5:13-16

۴۔ بیماروں دیلئے ، یعقوب 5:13-16

۵۔ برگشتہ ہونے والوں دیلئے ، پہلا یوحنا 5:16

c۔ تمام لوگوں دیلئے دُعا، پہلا تُمیسگیس 2:1

III ۔ دُعاؤں دے ردعمل وچ رُداوٹیں۔

A۔ ہمارا مسیح اتے روُح القدس سے تعلق

۱۔ پربھو وچ مستقل رنیں۔ یوحنا 15:7

۲۔ پربھو دے نام وچ ، یوحنا 14:13,14; 15:16; 16:23-24

۳۔ روُح القدس وچ، افسیوں 6:18 یہوُداہ 20

۴۔ پربھو دی مرضی دے مطابق، متی 6:10 پہلا یوحنا 3:22; 5:14-15

B۔ مقاصد

۱۔ مت ڈگمگائیں، متی 21:22 یعقوب 1:6-7

۲۔ انکساری اتے توبہ، لوُقا 18:9-14

۳۔ بیجا مانگنے پر، یعقوب 4:3

۴۔ خُود غرضی، یعقوب 4:2-3

C ۔ دوُسرے پہلو۔

۱۔ مستقل مزاجی

a۔ لوُقا 18:1-8

b۔ کُلسیوں 4:2

c۔ یعقوب 5:16

۲۔ مانگتے رنیں۔

a۔ متی 7:7-8

b۔ لوُقا 11:5-13

c ۔ یعقوب 1:5

۳۔ گھر وچ نااتفاقی، پہلا پطرس 3:7

۴۔ علم وچ ہونے والے پاپوں سے آذادی

a۔ زبوُر 66:18

b۔ امثال 28:9

c۔ یسعیاہ 59:1-2

d۔ یسعیاہ 64:7

IV ۔ الھیاںتی نتیجہ

A۔ دیاں اختیاںر! دیاں موقع! دیاں فرض اتے ذمہ داری!

B۔ ایشو ساڈی مثال ہے۔ روُح القُدس ہمارا رہنمُا ہے۔ باپ سر گرمی سے انتظار کرتا ہے۔

C ۔ یہ آپ نُوں، آپ دے خاندان نُوں، آپ دے دوستوں نُوں اتے پوُری دُنیا نُوں تبدیل کرسکتا ہے۔

☆ NASB "وچ خُود مسیحِ سے مُحروم، جُدا ہو جاتا"۔

NKJV "وچ خُود مسیحِ سے مُحروم ہو جاتا"۔

NRSV "وچ خُود مسیح سے محرُوم اتے الگ ہوجاتا"

TEV "وچ خُود پرمیشور دے غضب دے زیر اثر ہوتا اتے مسیح سے الگ ہوجاتا"

JB "وچ اپنی مرضی سے لعنت برداشت کرتا اتے مسیح سے الگ ہو جاتا"

"لعنت" دیلئے عبرانی وچ بہت سے شبداں نیں۔ Harem پرمیشور نُوں کُج دینے دیلئے استعمال ہوتا تھا (بحوالہ ہفتاوی بطور anthema ، احبار 27:28 )، عام طور پر ہلاکت دیلئے (بحوالہ استعثنا 7:26 یوشیع 6:17-18;17:12 )۔ یہ "مُقدس جنگ" دے نظریہ دیلئے استعمال ہونے والی اصطلاح تھی۔ پرمیشور نے کہا کہ کنعانیوں نُوں ہلاک کردو اتے یریحو پہلا موقع یاں "پہلا پھل" تھا۔

نویں عہد نامے وچ anathema اتے اُس دی متعلقہ صُورتیں بہت سے مختلف معنوں وچ استعمال ہوتے سگے: (1) پرمیشور دیلئے تحفہ یاں قُربانی دے طور پر (بحوالہ لُوقا 21:5 ) یاں موت دے حلف دیلئے (بحوالہ اعمال 23:14 )؛ (3) لعنت یاں قسم دینے دیلئے (بحوالہ مرقس 14:71 )؛ (4) ایشو سے متعلقہ لعنت دا کُلیہ (بحوالہ پہلا کرنتھیوں12:3 )؛ یاں (5) کسی شخص یاں کسی چیز دا پرمیشور نُوں سزا یاں ہلاکت دیلئے پیش کرنا(بحوالہ رومیوں 9:3 پہلا کرنتھیوں16:22 گلتیوں 9-1:8 )۔

"مُقدس" دا بُنیادی مفہوم پرمیشور نُوں ااوہدے استعمال دیلئے وقف کرنا دے ہے۔ یہی نظریاںت "لعنت" دیلئے اِ اصطلاحات ست متعلقہ نیں ۔ کوئی چیز یاں کوئی شخص پرمیشور نُوں وقف کردیاں جاتا ہے۔ یہ مثبت تجربہ ہو سکتا ہے (بحوالہ احبار 27:28 لُوقا 21:5 ) یاں منفی تجربہ (بحوالہ یوشیع 7-6 رومیوں 9:3 ) سیاںق و سبا ق پر منحصر کرتے ہوئے۔

9:4-5 ۔ یہ اسماتی فقرات دا سلسلہ گرافک وچ وضع دیاں گیاں اسرائیل دی فضیلیتیں بیان کرتا ہے ۔ اوہناں دا ایمان نہ لانا اِن فضیلیتوں دی روشنی وچ سب سے زیاں‌دہ موثر تھا۔ کسی نُوں جتنا دیاں گیاں ہے اُتنا ہی اُسے دردار تھا (بحوالہ لُوقا 12:48 )۔

9:4۔"ایسرائیلی"۔یہ ابراہام دی نسل دیلئے پُرانے عہد نامے دا عہد دا نام تھا ۔ یعقوب دا نام پرمیشور وند سے ٹکرائو دے بعد تبدیل کردے اسرائیل رکھا گیاں (بحوالہ پیدائش 32:28 )۔ یہ یہودی قوم دیلئے مجموعی لقب بن گیاں۔ ایس دا مفہوم "جسے پرمیشور قائم رکھے" ہے۔

☆۔"اتے لے پالک ہونے دا حق"۔پُرانے عہد نامے وچ "فرزندوں" دی جمع اکثر فرشتوں دا حوالہ ہوتا تھا (بحوالہ ایوب 1:6;2:1;38:7 دانی ایل 3:25 زبُور 7-29:1;89:6 )، جبکہ واحد درج ذیل دا حوالہ تھا : (1) اسرائیلی بادشاہ (بحوالہ دوُسرا سیموئیل 7:14 )؛ (2) قوم (بحوالہ خروج 4:22,23 استعثنا 14:1 ہوسیع 11:1 )؛ (3) مسیحا (بحوالہ زبُور 2:7 )؛ یاں (4) یہ انسانوں دا حوالہ ہو سکتا ہے (بحوالہ استعثنا 32:5 زبُور 73:15 حزقیاںل 2:1 ہوسیع 1:10 پیدائش 6:2 مبہم ہے)۔ نویں عہد نامے وچ یہ اُس دا حوالہ ہے جو پرمیشور دے خاندان سے تعلق رکھتا ہے ۔

پولُوس دا مُکتی دیلئے اہم استعارہ "لے پالک" جبکہ پطرس اتے یوحنا دا "نویں سرے سے پیدا ہونا" تھا ۔ یہ دونوں خاندانی استعارے نیں ۔ یہ یہودی ننیں بلکہ رومی استعارہ ہے ۔ لے پالک ہونا رومی قوانین دے تحت بہت مہنگا اتے وقت طلب شرعی عمل تھا ۔ اک مرتبہ لے پالک ہونے دے بعد اوہ شخص اک نواں انسان بن جاتا تھا جسے اُس دا لے پالک باپ وراثت سے محروم

یاں قتل ننیں کرسکتا تھا۔

☆۔اتے جلالِ“۔عبرانی بُنوادد دا مطلب ”وزن دار ہونا“ تھا جو ااوہدیلئے استعارہ تھا جو بیش قیمت ہوتا تھا۔ یہاں یہ درج ذیل دا حوالہ ہے : (1) پرمیشور دا اپنے آپ نُوں نُوںہ سینا پر ظاہر کرنا (بحوالہ خروج 19:18-19 ) یاں (2) جلال دا بادل Shekinah جو اسرائیلیوں دی بیاںبان دی صحرانوردی دے دوروچ رہنمائی کرتا تھا (بحوالہ خروج 40:34-38 )۔ YHWH یہواہ مُنفرد انداز وچ اپنے آپ نُوں اسرائیل پر ظاہر کرتا تھا۔ YHWH یہواہ دی موجودگی بطور ااوہدے جلال دا حوالہ تھا (بحوالہ پہلا سلاطین 8:10-11 حزقیاںل 1:28 )۔ دیکھئیے مکمل نوٹ 3:23 پر۔

☆۔” عُہود“۔قدیم یونانی نُسخہ جات پی 46 ، بی اتے ڈی وچ واحد ”عہد“ استعمال ہوا ہے۔ بحرحال، جمع ، میسورینٹ این، سی اتے کُج پُرانے لاطینی، ولگیٹ اتے نُوںپٹك ورژن وچ ہے۔ UBS جمع "B" درجہ بندی دے ساتھ دیندا ہے (تقریباً یقینی)۔
بحرحال، جمع کوی وی پُرانے عہد نامے وچ استعمال ننیں ہوا ہے ۔ یہاں بہت سے مخصُوص عہود پُرانے عہد نامے وچ نیں : آدم، نوح، ابراہام، مُوسیٰ اتے دائود دے ساتھ۔ چونکہ شریعت دا دیاں جانے دا تذکرہ بعد وچ ہے یہ مُمکنہ طور پر ابراہام دے عہد دا حوالہ ہے جو اوہ تھا جسے پولُوس بُنوادد دے طور پر دیکھتا ہے (بحوالہ 4:1-25 گلتیوں 3:16-17 ) اتے کئی مرتبہ دہراتا ہے (بحوالہ پیدائش 12,15,17 ) اتے ہر اك آباء سے ۔
دؤسری آپشن یہ ہے کہ جمع نُوں درج ذیل دے حوالے دے طور پر دیکھا جائے (1) نُوںہ سینا (بحوالہ خروج 19-20 ) ؛ (2) موآب دے میدان (بحوالہ استعثنا ) اتے (3) شیخم پر تجدید عہد دی رسم (بحوالہ یوشیع 24 )۔

## خصُوصی موضوع : عہد

پُرانے عہد نامے دی اصطلاح berith عہد دی تعریف اتنی آسان ننیں ہے ۔ عبارنی وچ کوئی وی ملتا جُلتا فعل ننیں ہے ۔ لسانواںتی تعریف اخذ کرنے دی تمام نُوںششیں بے سُود ثابت ہُوئی نیں ۔ جبکہ ایس نظرئیے دی واضح مرکزیت نے عُلما نُوں مجبوُر دیاں کہ اوہ شبداں دے استعمال دا مُشاہدہ کریں تا کہ ایس دے عملی معنی دا تعین دیاں جا سدے ۔
عہد اوہ ذریعہ ہے جس دے وسیلے سے اك سچا پرمیشور اپنی انسانی مخلُوق سے روابط رکھتا ہے ۔ عہد، معاھدے یاں راضی نامے دا نظریہ بائبل دے مُداشفے نُوں سمجھنے دیلئے نہایت ضروری ہے ۔ پرمیشور دی حاکمیت اتے انسانی آزاد مرضی دے درمیان تناوٓ واضح طور پر عہد دے نظرئیے وچ دیکھا جا سکتا ہے ۔ کُج عہد پرمیشور دے کردار، کموں اتے مقاصد دی بُنوادد پر نیں ۔

١ ۔ ازخُود تخلیق (بحوالہ پیدائش 1-2 )
٢۔ ابراہام دی بُلاہٹ (بحوالہ پیدائش 12 )
٣۔ ابراہام سے عہد (بحوالہ پیدائش 15 )
٤۔ نوُح سے وعدہ اتے پاسداری (بحوالہ پیدائش 6-9 )
جبکہ عہد دی لازمی فطرت رد عمل مانگتی ہے

۱۔ ایمان دی بدولت آدم پرمیشور دی فرمانبرداری کرے اتے باغ عدن دے وسط وچ درخت دا پھل نہ کھائے (بحوالہ پیدائش 2 )۔

۲۔ ایمان دی بدولت ابراہام اپنے خاندان نُوں چھوڑے ، پرمیشور دی پیروی کرے اتے اپنی مُستقبل دی نسل پر اعتقاد لائے (بحوالہ پیدائش 12,15 ) ۔

۳۔ ایمان دی بدولت نوُح پانی سے دوُراك بڑی کشتی بنائے اتے اُس وچ تمام جانوروں نُوں جمع کرے (بحوالہ پیدائش 6-9 ) ۔

۴۔ ایمان دی بدولت موُسیٰ اسرائیلیوں نُوں مصر سے باہر ندال لایاں اتے مذہبی اتے معُاشرتی زندگی دیلئے بردات اتے لعنتوں دے وعدوں دیساتھ اك خاص رہنمائی حاصل کرتا ہے (بحوالہ استعثنا 27-28 ) ۔

ایسی تناوّنُوں پرمیشور دے انسانوں دیساتھ تعلق دی شمولیت دیساتھ "نویں عہد" وچ مخاطب دیاں گیاں ہے ۔ تناوّ واضح طور پر حزقی ایل 18 نُوں حزقی ایل 36:27-37 دے ساتھ موازنہ کرتے ہوُئے دیکھا جا سکتا ہے ۔ دیاں یہ عہد پرمیشور دے پُرفضل کموں یاں ضروری انسانی رد عمل دی بُنواںد پر ہے ؟ یہ نویں اتے پُرانے عہد دا سب سے بڑا مسئلہ ہے ۔ دونوں دی تکمیل منازل اك ہی نیں : (1) پیدائش 3 وچ کھوئے جانے والی شراکت دی بحالی اتے (2) راستباز لوگوں دا قائم دیاں جانا جو پرمیشور دے کردار دی عکاسی کرتے نیں ۔

یرمیاہ 31:31-34 ایس مسئلے نُوں قبُولیت حاصل کرنے دیلئے انسانی کموں دے ذریعے نُوں ہٹانے سے حل کرتا ہے ۔ پرمیشور دی شریعت اك اندرونی خواہش بنتی ہے بجائے بیرونی دارکردگی دے ۔ پرمیشور وچ راستباز لوگوں دا مقصد اوہی رہتا ہے مگر طریقہ دار بدل جاتا ہے ۔ برگشتہ انسان نے اپنے آپ نُوں پرمیشور دے منعکس شبیہہ نُوں ثابت کرنے دیلئے غیر مناسب ٹھہرایاں ہے (بحوالہ رومیوں 3:9-18 ) ۔ مسئلہ عہد ننیں تھا بلکہ انسانوں دا پاپ اتے کمزوری تھا (بحوالہ رومیوں 7 ؛ گلتیوں 3 ) ۔

پُرانے عہد نامے دے درمیان یہی تناوّ جو کہ شرطیہ اتے غیر شرطیہ عہد ہے نویں عہد نامے وچ وی رہتا ہے ۔ مُکتی مکمل طور پر ایشو مسیح دے تکمیل کردہ کم دی صُورت وچ مُفت ،لتی ہے مگر ایس دیلئے توبہ اتے ایمان (دونوں ابتدائی اتے مسلسل طور) دی ضرورت ہوتی ہے ۔ یہ دونوں طور شرعی اعلامیہ اتے مسیح دی طرح دا ہونے دیلئے بُلاہٹ ہے جو کہ قبُولیت دا اك علامتی بیان اتے پادیزگی دیلئے لازمی امر ہے ۔ ایماندار اپنے کموں دی بنا پر مُکتی ننیں پاوندے بلکہ وفاداری دے سبب (بحوالہ افسیوں 2:8-10 ) ۔ پرمیشور وچ زندگی مُکتی دا ثبوت بنتی ہے نہ کہ مُکتی دا ذریعہ ۔

☆۔''اتے شریعت اتے عِبادت اوہناں ہی دے نیں"۔یہ درج ذیل دا حوالہ ہو سکتا ہے : (1) مُوسیٰ دا نُوہ سینا پر شریعت لینا (بحوالہ خروج 19-20 اتے اتے دائود دا ہیکل دی عبادت وضع کرنا، یاں (2) مُمکنہ طور پر بیاںبن دی صحرانوردی دے دور دا خیاںم (بحوالہ خروج 25-40 اتے احبار)۔

☆۔"اتے وعدے"۔پرمیشور نے اپنے مُستقبل دے منصوبے ظاہر کئے نیں (بحوالہ 1:2 اعمال 13:32 طیطس 1:2 عبرانیوں 1:1 ) پُرانے عہد نامے دے ذریعے۔ چونکہ "عہود " دا تذکرہ پہلے دیاں گیاں ہے ، "وعدے" مُمکنہ طور پر مسیحا دا حوالہ ہے (مثلاً پیدائش 3:15;49:10 استعثنا 18:15,18-19 دوُسرا سیموئیل 7 زبُور 16:10,22;118:22 یسعیاہ 7:14; 9:6;11:1-5;53

دانی ایل 7:13,27 میداہ 5:2-5a زکریاہ 2:6-13;6:12-13;9:9;11:12 )۔
وعدے (عہود) دونوں مشرُوط اتے غیر مشرُوط نیں ۔ اوہ پرمیشور دے کموں دی حد تك غیر مشروُط سگّے (بحوالہ پیدائش 15:12-21 ) لیکن انسان دے ایمان اتے تابعداری دی بنا پر مشروُط نیں (بحوالہ پیدائش 15:6 اتے رومیوں 4 )۔ صرف اسرائیل نُوں مسیح دی آمد سے قبل پرمیشور دا خُود ظہور تھا۔

9:5۔"بزُرگ "۔یہ ابراہام، اضحاق اتے یعقوب دا حوالہ ہے جو پیدائش 12-50 دے آباء نیں (بحوالہ رومیوں 11:28 استعثنا 7:8;10:15 )۔

☆۔"اتے جِسم دے رُو سے مسیِح وی اوہناں ہی وچ سے ہُوا۔"یہ مسح کئے گئے مسیحا دی جسمانی نسل دا حوالہ ہے ، پرمیشور دا خاص چُنا گیاں خادم جو پرمیشور دے وعدے اتے منصُوبوں دی تکمیل کرسکتا تھا (بحوالہ 10:6 )۔
اصطلاح "مسیح" ، عبرانی "مسح کئے گئے " دا یونانی ترجمہ ہے ۔ پُرانے عہد نامے وچ رہنمائوں دے تین گراوہوں نُوں خاص پاك تیل سے مسح دیاں جاتا تھا : (1) اسرائیل دے بادشاہوں نُوں ، (2) اسرائیل دے سردار داہنوں نُوں، اتے (3) اسرائیل دے نبئیوں نُوں ۔ یہ پرمیشور دا اوہناں نُوں چُننے اتے اپنی خدمت دیلئے تیاںر کرنے دی اك علامت تھا ۔ ایشو اِن تینوں مسح کئے جانے دے عملوں نُوں پُورا دیاں(بحوالہ عبرانیوں 1:2-3 )۔ اوہ پرمیشور دا مُکمل ظہور ہے کیوں جے اوہ متجسد پرمیشور تھا (بحوالہ یسعیاہ 7:14;9:6 میداہ 5:2-5a کُلسیوں 1:13-20 )۔

☆ **NASB** "جسم دی روُ سے مسیح وی جو سب دے اُوپر اتے ابد تك پرمیشورئے محمُود ہے"
**NKJV** "مسیح وی ، جو سب دے اُوپر اتے ابد تك پرمیشوری مُحمود ہے۔"
**NRSV** "مسیحا وی، جو سب دے اُوپر ہے اتے پرمیشورئے محمُود ہے"
**TEV** "اتے مسیح وی انسان ہونے دے ناطے اوہناں ہی دی نسل سے ہے ، پرمیشورئے محمود جو سب پر حُکمران ہے دی ابد تك تمجید ہو"
**JB** "مسیح وی ، جو سب دے اُوپر اتے ابد تك پرمیشوری مُحمود ہے۔"
گرائمر دی روُ سے یہ باپ (TEV) دی تمجید ہو سکتی ہے لیکن سیاںق و سباق پولُوس دی ایشو دی الاوہیت دی تصدیق کرتا ہے۔ پولُوس ایشو دیلئے اکثر **Theos** استعمال ننیں کرتا لیکن اوہ ایسا کرتا ہے (بحوالہ اعمال 20:28 طیطس 2:13 فلپئیوں 2:6 )۔ تمام ابتدائی کلیسیاں دے آباء ایس عبارت دی تشریح ایشو دا حوالہ دیتے ہوئے کرتے نیں۔

☆۔"جو سب دے اُوپر "۔یہ وی پرمیشور باپ یاں ایشو بیٹے دیلئے بیانیہ فقرہ ہوسکتا ہے ۔ یہ ایشو دے متی 28:19 وچ اتے پولُوس دے کُلسیوں 1:15-20 وچ بیانات دی عکاسی کرتا ہے ۔ یہ قوی فقرہ اسرائیل دی بیوقوفی دی انتہا ظاہر کرتا ہے جو اوہ ناصرت دے ایشو دے اندار سے کرتے نیں۔

☆۔"ابد تك ۔"یہ لغوی طور یونانی محاتیاںتی فقرہ "پُشت در پُشت)ہے (بحوالہ لُوقا 1:33 رومیوں 1:25;11:36 گلتیوں 1:5

پہلا تمیتھیس 1:17 )۔ یہ کئی متعلقہ فقرات وچ سے اک ہے (1) "پُشت در پُشت" (بحوالہ متی 21:19 مرقس 11:14 ؛ لُوقا 1:55 یوحنا 6:5,58;8:35;12:34;12:8;14:16 دوُسرا کرنتھیوں 9:9 ) یاں "ابدلآباد" (بحوالہ افسیوں 3:21 )۔ ایس "ابد تک" دے محاتیاںت دے درمیان بظاہر کوئی فرق دکھائی ننیں دیندا۔ اصطلاح "پُشت" علامتی معنوں وچ جمع ہوسکتی ہے جو ربئیوں دی گرائمر دی تعمیر وچ "جاہ و جلال دی جمع" کہلاتی ہے۔ یاں "راستبازی دا دور"۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع: یہ دور اتے آنے والا دور 12:2 پر۔

☆۔" آمین "۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع 1:25 پر۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:9:6-13

۶۔لیکن یہ گل ننیں کہ پرمیشور دا کلام باطِل ہو گیاں ۔ایس لِئے کہ جو اسرائیل دی اَولاد نیں اوہ سب اسرائیلی ننیں۔۷۔اتے
نہ ابرہامؔ دی نسِل ہونے دے سبب سے سب فرزِند ٹھہرے بلکہ یہ لِکھا ہے کہ اِضحاقؔ ہی سے تیری نسِل کہلائے
گی۔۸۔یعنی جِسمانی فرزِند پرمیشور دے فرزِند ننیں بلکہ وعدہ دے فرزِند نِسل گِنے جاتے نیں۔۹۔کیوں جے وعدہ دا قَول یہ ہے
کہ مَیں اُس وقت دے مُطابِق آؤں گا اتے سارہ دے بیٹا ہو گا ۔۱۰۔اتیصِرف یہ ہی ننیں بلکہ رِبقہؔ وی اک شخص یعنی ساڈے باپ
اِضحاقؔ سے حامِلہ تھی ۔۱۱۔اتے اوی تک نہ تولڑدے پَیدا ہُوئے سگے اتے نہ ہی اوہناںہوں نے نیدی یاں بدی دی تھی کہ اُس سے
کہا گیاں کہ بڑا چھوٹے دی خِدمت کرے گا۔۱۲۔تاکہ پرمیشور دا اِرادہ جو برگزِیدگی پر مَوقُوف ہے اعمال پر مبنی نہ ٹھہرے
بلکہ بُلانے والے پر۔
۱۳۔چناوہناںچہ لِکھا ہے کہ وچَ نے یعقُوبؔ سے تو مُحبّت دی مگر عیسَوؔ سے نفرت ۔

9:6۔"پرمیشور دا کلام "ایس سیاںق و سباق وچ یہ فقرہ پُرانے عہد نامے دے عہد دے وعدوں دا حوالہ ہے ۔ پرمیشور دے وعدے یقینی نیں (بحوالہ گنتی 23:19 یسعیاںہ 40:8;55:11;59:21 )

☆ NASB,NRSV,TEV,JB "ناکم ہو گیاں"
NKJV "باطِل ہو گیاں"

یہ اصطلاح (ekpipto) ہفتاوی وچ کئی مرتبہ کسی چیز (بحوالہ یسعیاںہ 6:13 ) یاں کسی شخص (بحوالہ یسعیاںہ 14:12 ) دے باطل ہونے دیلئے استعمال ہوا ہے۔ یہاں یہ کمل عملی علامتی ہے، جو ابدی نتائج دے ساتھ موجودیت دی صُورتحال دا اشارہ ہے (لیکن یہ رد دیاں جاتا ہے)۔ دیکھئیے درج بالا نوٹ پرمیشور دے کلام دی یقینی دیلئے۔

☆ NASB "ایس لئے کہ جو ایسرائیل دی نسل سے نیں اوہ سب ایسرائیلی ننیں "
NKJV "ایس لئے کہ جو ایسرائیل دی اَولاد نیں اوہ سب ایسرائیلی ننیں "
NRSV "ایس لئے کہ تمام اسرائیلی حقیقت وچ اسرائیل سے تعلق ننیں رکھتے "
TEV "ایس لئے کہ اسرائیل دے تمام لوگ پرمیشور دے لوگ ننیں نیں"

JB "که جو ایسرائیل دی نسل سے نیں اوہ سب ایسرائیلی ننیں "۔

اصطلاح "اسرائیل" دے ایس قول محالی بیان وچ بائبل سے متعلقہ مختلف معانی شامل نیں : (1) اسرائیل دا مطلب یعقوب دی اولاد ہے (بحوالہ پیدائش 32-32:22 )؛ (2) اسرائیل دا مطلب پرمیشور دے چُنے ہوئے لوگ نیں (بحوالہ TEV )؛ یاں (3) روحانی اسرائیل، اسرائیل دا مطلب کلیسیاں ہے (بحوالہ گلتیوں 6:16 پہلا پطرس 2:8,9 مُداشفہ 1:6 ) بمقابلہ قُدرتی اسرائیل (بحوالہ آیات 3-6 )۔ حالانکہ یہودی وی اپنی نسل دی بُنواد پر پرمیشور وچ کوی راست نہ سگے (بحوالہ آیت 7 ) لیکن اپنے ایمان دی بُنواد پر (بحوالہ 2:28-29;4:1ff یوحنا 8:31-59 گلتیوں 3:7-9;4:23 )۔ یہ ایمانداروں دی باقیات تھی جنھوں پرمیشور دے وعدے نُوں قبُول دیاں اتے ایمان دے ساتھ اُس وچ چلتے رہے (بحوالہ 9:27;11:5 )۔

آیت 6 قیاسی اعتراضات دے سلسلے نُوں شروع کرتی ہے (بحوالہ 9:14,19,30;11:1 )۔ یہ پولُوس دے تنقیدی کُلیے نُوں جاری رکھتی ہے ۔ یہ سچائی نُوں قیاسی اعتراغ دے ذریعے پہنچاتی ہے (بحوالہ ملادی 1:2,6,7,12,13;2:14,17;3:7,13,14 )۔

9:7 ۔ ایس آیت دا دُوسرا آدہ پیدائش 21:12d سے اقتباس ہے ۔ غور کریں کہ ابراہام دے تمام فرزند پرمیشور دے عہد دے وعدے دے فرزند سگے (بحوالہ پیدائش 12:1-3;15:1-11;17:1-21;18:1-15 گلتیوں 4:23 )۔ یہ آیات 8-9 وچ اسمائیل اتے اضحاق اتے آیات 10-11 وچ یعقوب اتے عیسو دے درمیان فرق نُوں ظاہر کرتی نیں ۔

9:8 ۔ یہاں پولُوس اصطلاح "جسمانی" قوم اسرائیل دے حوالے دیلئے استعمال کرتا ہے (بحوالہ 1:3;4:1;9:3,5 )۔ اوہ ابراہام دی جسمانی نسل دا (9:3 دے یہودی) ابراہام دی (اوہ جو پرمیشور دے وعدے دے مسیحا پر ایمان دے ذریعے یقین رکھتے نیں)روحانی نسل دے ساتھ (وعدے دے فرزند) موازنہ کرتا ہے۔ یہ ویسا ہی موازنہ ننیں ہے جیسے 8:4-11 وچ تھا کہ برگشتہ انسان بمقابلہ مُکتی یافتہ انسان۔

9:9 ۔ یہ پیدائش 18:10,14 سے اقتباس ہے ۔ وعدے دے فرزند (نسل) پرمیشور دے سبب سارہ سے پیدا ہونگے ۔ یہ واضح طور پر انجام دار دے طور پر مسیحا دی پیدائش ہوگی۔ اضحاق ابراہام سے پرمیشور دے وعدے دے مطابق پیدائش 12:1-3 وچ تیرہ برس بعد خاص تکمیل تھی۔

9:10 ۔ ابراہام، اضحاق اتے یعقوب دی بیویاں بانجھ سگیں اوہ اولاد پیدا نہ کر سکتی سگیں۔ اوہناں دا اولاد پیدا نہ کرنے دی اہلیت پرمیشور دا یہ ظاہر کرنے دا اک انداز تھا کہ اوہ عہد دے وعدوں پر اختیار رکھتا ہے یعنی مسیحائی نسل دا۔

اک اتے انداز یہ تھا کہ سچی مسیحائی نسل کوی وی والدین دے بڑے بیٹے سے آگے نہ چلے گی(جو کہ تہذیبی طور توقع دی جاتی تھی)۔ کُلید پرمیشور دا انتخاب ہے (بحوالہ آیات 11-12 )۔

9:11-12 ۔ آیات 11-12 یونانی وچ اک فقرہ ہے ۔ یہ اندراج پیدائش 25:19-34 سے لیاں گیاں ہے۔ یہ مثال یہ ثابت کرنے دیلئے استعمال ہوئی ہے کہ یہ پرمیشور دا انتخاب ہے (بحوالہ آیت 16 ) نہ کہ (1) انسانی نسل یاں (2) انسانی حق یاں کمیابی

(بحواله آیت 16 )۔ یہ خُوشخبری دی رُوح ہے ، نواں عہد (بحوالہ یرمیاہ 34-31:31 حزقیاںل 36-36:22 )۔ بحرحال یہ یاںد رکھنا چاہئیے کہ پرمیشور دا انتخاب خارج کرنے دیلئے ننیں تھا بلکہ شامل کرنے دیلئے تھا۔ مسیحا چُنی ہوئی نسل سے آئے گا لیکن اوہ سب دیلئے آئے گا (جو ایمان لاتے نیں بحوالہ باب 10 )۔

9:11۔"نیدی یاں بدی دی تھی"۔ یہ مرکب اصطلاح pro جمع tithemi ہے جس دے کئی معانی نیں :

۱۔ رومیوں 3:25 وچ

ا۔ پلنا بڑھنا

ب۔ عطا کردہ نعمت

۲۔ پہلے سے منصوبہ بندی کرنا

ا۔ پولُوس دیلئے ، رومیوں 1:13

ب۔ پرمیشور دیلئے ، افسیوں 1:9

9:12 ۔ یہ پیدائش 25:23 دی نبوت وچ سے اقتباس ہے جو یعقوب اتے عیسو سے متعلقہ ہے۔ یہ ظاہر کرتا ہے کہ ربقہ اتے یعقوب نے نبوت پر عمل دیاں نہ کہ ذاتی مفاد دیلئے کہ اضحاق نُوں برکت دیلئے دھوکہ دیاں۔

9:13۔"مگر عیسَوؔ سے نفرت "۔ یہ ملادی 3-1:2 سے اقتباس ہے ۔ "نفرت" موازنے دا اك عبرانی محاتیہ ہے۔ یہ انگریزی وچ سخت محسوس ہوتا ہے لیکن پیدائش 33-29:31 استعثنا 21:15 متی 38-10:37 لُوقا 14:26 اتے یوحنا 12:25 دا موازنہ کریں ۔ یہ انسانیت سے متعلقہ اصطلاحات "مُحبت" اتے "نفرت" اوہناں افراد دیلئے پرمیشور دے جذبات سے تعلق ننیں رکھتیں بلکہ ااوہدے مسیحائی نسل اتے وعدے سے عہد بندی دی۔ یعقوب وعدے دا فرزند تھا بمطابق پیدائش 25:23 دی نبُوت دی بُنواںد پر۔ عیسو ملادی 1:2,3 وچ عدوم دی قوم دا حوالہ ہے (جو عیسو دی نسل تھی)۔

## NASB(تجدید شُدہ)عبارت :9:14-18

۱۴۔پس ہم دیاں کنیں ؟دیاں پرمیشور دے ہاں بے اِنصافی ہے ؟ہرگز ننیں !۔۱۵۔کیوں جے اوہ مُوسیٰؔ سے کہتا ہے کہ جِس پر رحم کرنا منُظور ہے اُس پر رحم کرُوں گا اتے جِس پر ترس کھانا منُظور ہے اُس پر ترس کھاؤں گا ۔۱۶۔ پس یہ نہ اِرادہ کرنے والے پر مُنحصرِ ہے نہ دَوڑ دھوپ کرنے والے پر بلکہ رحم کرنے والے پرمیشور پر۔۱۷۔ کیوں جے کِتابِ مقدُس وچ فِرعونؔسے کہا گیاں ہے کہ مَیں نے تجُھے ایس لِئے کھڑا دیاِ ہے کہ تیری وجہ سے اپنی قُدرت ظاہر کرُوں اتے میرا نام تمائم رُویِ زِمین پر مشہُور ہو ۔۱۸۔پس اوہ جِس پر چاہتا ہے رحم کرتا ہے اتے جِسے چاہتا ہے اُسے سخت کر دیندا ہے ۔

9:14۔"پس ہم دیاں کہِیں "۔پولُوس اکثر یہ تنقیدی صُورت استعمال کرتا تھا (بحوالہ 3:5;4:1;6:1;7:7;8:31;9:14,19,30 )۔

☆۔"دیاں پرمیشور دے ہاں بے اِنصافی ہے ؟"۔"پرمیشور کیویں انسانوں نُوں ذمہ دار ٹھہرا سکتا ہے پرمیشور دی حُکمرانی فیصلہ

کُن امر ہے (بحوالہ آیت 19 ) ؟۔ یہ چُنائو دا بھید ہے ۔ ایس سیاق و سباق وچ اہم تادید ایس پر ہے کہ پرمیشور جو چاہے انسانوں(بغاوتی انسانیت) دے ساتھ کرنے دیلئے آزاد ہے بحرحال پرمیشور دی حُکمرانی دا اظہار رحم دی صُورت وچ ہوتا ہے(دیکھئیے نوٹ آیت 15 پر) نہ کہ محض قوت وچ۔

☆۔"ہرگز ننیں "۔یہ کمتر انتخابی صُورت ہے جو پولُوس اکثر تادیدی نفی دیلئے استعمال کرتا تھا عام طور پر اپنے تنقیدی اعتراض دے سوالات دیلئے (بحوالہ خروج 33:20 )۔ کُلید یہ ہے کہ ااوہدے انتخاگل رحم دی صپورت وچ ہوتے نیں (بحوالہ آیات 16,18-23;11:30,31,32 )۔

**9:15-16**۔"رحم "۔یہ یونانی لفظ (**eleos**) ہفتاوی توریت وچ خاص عبرانی اصطلاح **hesed** دا ترجمہ کرنے دیلئے استعمال ہوا ہے جس دا مطلب "مستعد، عہد دی وفاداری" ہے (بحوالہ آیات 15,16,18,23;11:30,31,32 )۔ پرمیشور دا رحم اتے چُنائو جمع، ادارتی نیں(یہودی [اضحاق]، نہ کہ عربی [اسمائیل]؛ اسرائیل [یعقوب]، نہ کہ عدوم [عیسو]) لیکن یہ عالمگیر کفارے دیلئے ہے۔ یہ سچائی اوہناں وچ سے اک کُلید ہے جو پیشتر دی مذہبی تعلیم دے بھید نُوں کھولنے دیلئے ہے(پرمیشور اک شخص، اک خاندان، اک قوم نُوں مسیحا لانے دیلئے چُنتا ہے جو سب نُوں مُکتی دے گا)۔ دوُسری کُلید ابواب 9-11 دے سیاق و سباق وچ پرمیشور دا غیر متغیر کردار ۔۔رحم داہے(بحوالہ 9:15,16,18,23;11:30,31,32 ) اتے نہ کہ انسانی دار کردگی ۔ رحم چُنائو دے وسیلے سے واضح طور پر اوہناں سب تک پہنچے گی جو مسیح وچ ایمان رکھتے نیں ۔ اک سب دیلئے ایمان دا دروازہ کھولتا ہے (بحوالہ 5:18-19 )۔

**9:17-18** ۔آیت 17 خروج 9:16 سے اقتباس ہے ، آیت 18 ایس اقتباس سے اخذ دیاں گیاں نتیجہ ہے ۔ فرعون نے خروج 8:15,32;9:34 وچ اپنا دل بظاہر سخت کرلیاں تھا۔پرمیشور نے خروج 4:21;7:3;9:12;10:20,27;11:10 وچ بظاہر اپنا دل سخت کرلیاں تھا۔ یہ مثال پرمیشور دی حاکمیت ظاہر کرنے دیلئے استعمال ہوئی ہے(بحوالہ آیت 18 )۔ فرعون اپنے انتخاگل دیلئے ذمہ دار ہے ۔ پرمیشور اپنی اسرائیل دیلئے مرضی دی تکمیل دیلئے فرعون جیسی ، مغرور اتے سخت گیر شخصیت نُوں استعمال کرتا ہے(بحوالہ آیت 18 )۔ پرمیشور دے کموں دے مقاصد پر غور کریں جو فرعون دے ساتھ مجموعی طور پر کفارے اتے شمولیت دیلئے سگے ۔ اوہ درج ذیل مقصد دیلئے سگے (1) پرمیشور دی قُدرت ظاہر کرنے دیلئے (مصری دیوتائوں دے مقابلے وچ) اتے (2) پرمیشور نُوں مصریوں پر ظاہر کرنے دیلئے اتے عملی طور پر پُوری دُنیا پر (بحوالہ آیت 17 )۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت :9:19-26

۱۹۔پس تو مُجھے سے کہے گا پھِر اوہ دیوں عَیب لگا تا ہے ؟نُوںَن ااوہدے اِرادہ دا مقُابلہ کرتا ہے ؟۔۲۰۔اَے انسان بھلا تو کَون ہے جو پرمیشور دے سامنے جواب دِیتا ہے ؟دیاں بنی ہوئی چِیز بنانے والے سے کہہ سکتی ہے کہ تُونے مُجھے دیوں اَیسا بنایاں ؟۔۲۱۔دیاں کُمہار نُوں مٹّی پر اِختیاںر ننیں کہ اک ہی لَوندے وچ سے اک برتن عّزِت دے لِئے بنائے اتے دُوسرابے عّزِتی دے لِئے ؟۔۲۲۔پس دیاں تُعجّب ہے اگر پرمیشور اپنا غضبِ ظاہِر کرنے اتے اپنی قُدرت آ شدارا کرنے دے اِرادہ سے غضبِ دے برتنوں دے ساتھ جو ہلاکت دے لِئے تیّا ر ہوئے سگے نہایت تُحمّل سے پیش آیاں ۔۲۳۔اتے یہ ایس لِئے ہُوا کہ اپنے جلال دی دَولت

رحم دے برتنوں دے ذِریعہ سے آشدارا کرے جو ااوہنے جلال دے لِئے پہلے سے تیّار کِئے سگّے -۲۴یعنی ساڈے ذِریعہ سے جِس جن نُوں ااوہنے فقط یہودِیوں وچ سے بلکہ غَیر قَوموں وچ سے وی بُلایاں -۲۵-چُنانچِہ ہوسیعؔ دی کِتاب وچ وی پرمیشور یُوں فرماتا ہے کہ جو میری اُمّت نہ تھی اُسے اپنی اُمّت کہوُں گا اتے جو پیاری نہ تھی اُسے پیاری کہوُں گا-۲۶-اتے اَیسا ہو گا کہ جِس جگہ اوہناں سے یہ کہا گیاں تھا کہ تُم میری اُمّت ننیں ہو اُسی جگہ اوہ زِندہ پرمیشور دے بیٹے کہلائیں گے -

**9:19**۔" نُوںَن ااوہدے اِرادہ دا مقُابلہ کرتا ہے ؟"۔ یہ اک کمل عملی علامتی ہے جو مسلسل نتایج دے ساتھ کسی طے شُدہ حقیقت پر زور دیندا ہے (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں**20:6** ایوب **9:12** زبُور **135:6** دانی ایل **4:35** )۔ تنقیدی سلسلہ جاری رہتا ہے۔ منطقی طور پر پولُوس دے سوالات دی تقلید کرنا پولُوس دے اُفدار نُوں سمجھنے اتے خاکہ کھینچنے دیلئے بہترین انداز ہے۔ پرمیشور نُوں مرضی نُوں دو درجات پر دیکھنا چاہئیے۔ پہلا اُس دا تمام برگشتہ انسانوں دیلئے کفارے دا منصُوبہ ہے (بحوالہ پیدائش **3:15** )۔ یہ منصُوبے انفرادی انسانی پسند سے مُتاثرکُن ننیں نیں۔ لیکن دوُسرے درجے پر پرمیشور انسانی آلات دے استعمال نُوں چُنتا ہے (بحوالہ خروج **3:7-9** اتے **10** )۔ لوگ ااوہدے منصُوبے دی تکمیل دیلئے چُنے جاتے نیں (دونوں مثبت طور، مُوسیٰ اتے منفی طور فرعون)۔

**9:20-21** - یہ تخیل یسعیاہ **29:16;45:9-13;64:8** اتے یرمیاہ **18:1-12** سے لیاں گیاں ہے - **YHWH** یہواہ دا بطور خالق دا استعارہ اکثر پرمیشور دیلئے بطور تخلیق کرنے والے دے استعمال ہوتا ہے - انسان مٹی سے بنا ہے (بحوالہ پیدائش **2:7** )۔ پولُوس تین اتے سوالات دے استعمال سے اپنے نُکتے خالق دی حاکمیت تک پہنچتا ہے۔ پہلے دو آیت **20** وچ اتے تیسرا آیت **21** وچ ہے - آخری سوال واپس پرمیشور دا مُوسی دا مثبت انتخاب اتے فرعون دا منفی انتخاب دی طرف جاتا ہے۔ یہی موازنہ درج ذیل وچ وی دیکھا جا سکتا ہے **(1)** اضحاق - اسمائیل ، آیات **9-8** ؛ **(2)** یعقوب۔ عیسو آیات **12-10** وچ؛ اتے **(3)** آیت **13** وچ اسرائیل دی قوم اتے عدوم دی قوم - یہی ترتیب پولُوس دی روایتی ایماندار اتے غیر ایماندار یہودیوں دی صُورتحال دی عکاسی وچ وی وضع ہوتی ہے۔ پرمیشور دا مثبت انتخاب واضح طور پر ایمان لانے والی غیر قوموں دی شمولیت وچ ظاہر ہوتا ہے (آیات **33-30 ,29-24** )۔

**9:22**۔"اگر"۔ یہ جُزوی پہلے درجے دا مشروُط فقرہ ہے جو لکھاری دے نُکتہ نظر اتے اپنے ادبی مقاصد سے درُست متصور ہوتا ہے - آیات **24-22** یونانی وچ اک فقرہ نیں۔ آیت **22** پرمیشور دے کفارے دے کردار نُوں ظاہر کرتی نیں - پرمیشور انصاف دا پرمیشور ہے۔ اوہ انسانوں نُوں اپنے کموں دیلئے ذمہ دار ٹھہراتا ہے۔ لیکن اوہ رحم کرنے والا پرمیشور وی ہے۔ تمام انسان موت دے اہل نیں - انصاف خُوشخبری ننیں ہے ، پرمیشور دا کردار بُنیادی طور پر رحم کرنے والے دا ہے نہ کہ غضب دا (بحوالہ استعثنا **5:9-10;7:9** ہوسیع **11:8-9** )۔ ااوہدے انتخاب کفارے دیلئے نیں (بحوالہ حزقیال **36:22-33** )۔ اوہ پاپگار انسان سے صابرہے (بحوالہ حزقیال **18** )۔ اوہ حتی کہ اپنے کفارے مقاصد دیلئے بُرائی نُوں وی استعمال کرتا ہے (مثلاً شیطان، فرعون، اندور دا جادُو گر، اسیریہ، نبُوکدنضُر، سیرس اتے باب **11** وچ غیر ایماندار اسرائیلی)۔

☆ **NASB** "اگر پرمیشور اپنے غضب دا مُظاہرہ کرے "

**NKJV** ”اگر پرمیشور اپنا غضِب ظاہِر کرے“

**NRSV** ”اگر پرمیشور اپنا غضب دکھائے“

**TEV** ”اگر پرمیشور اپنا غضب ظاہر کرنا چاہے“

**JB** ”اپنا غُصّہ ظاہر کرنے دیلئے تیار ہو“

پرمیشور اپنے غضب دا اظہار ایس لئے کرنا چاہتا ہے تا کہ دونوں اپنی قُدرت (بحوالہ آیت **22**) اتے اپنے جلال دی نعمتیں (بحوالہ آیت **23**) ظاہر کر سدے۔ پرمیشور دے کموں دے ہمیشہ کفارے دے مقاصد ہوتے نیں (ماسوائے **Gehenna** جو کہ مُکمل پاپ اتے بے یقینی سے علیحدگی ہے)۔

☆ ”غضب دے برتنوں“۔ یہ اصطلاح آیات **20** اتے **21** سے پولُوس دے مٹی دے استعاروں نُوں جاری رکھے ہے۔ اوہ واضح طور پر ایمان نہ لانے والے انسانوں دا حوالہ ہے جننیں پرمیشور اپنے کفارے دے مقصد دیلئے مزید برآں استعمال کرتا ہے۔

☆ **NKJV, NASB** ”تیار ہوئے سگے“

**NRSV** ”بنائے گئے سگے“

**TEV** ”ہلاکت دیلئے تیار ہوئے“

**NJB** ”وضع کئے گئے سگے“

یہ اک کمل مجہول صفت فعلی ہے ۔ لفظ پیپری وچ کسی چیز دا اپنے پُوری مقصد دیلئے تیار کئے جانے دیلئے استعمال ہوا ہے۔ باغی ایمان نہ لانے والے اپنا انصاف اتے حالات دا سامنا کرنے دا دن دیکھیں گے۔ بحرحال، پرمیشور ایمان نہ لانے والوں نُوں اپنا وسیع بشمول کفارے دے مقاصد دیلئے استعمال کرتا ہے۔

مسٹر آر ونسنٹ اپنی کتاب ”لفظی مُطالعہ“جلد دوئم وچ کہتا ہے ”پرمیشور دی طرف سے ہلاکت دیلئے مناسب طور نہ ہوتے ہوئے لیکن اضافی فعل دے معنوں وچ ، تیار ہوئے، ہلاکت دیلئے تیار، صفت فعلی ہے جو پہلے سے قائم کردی دی موجودہ صُورت ہے لیکن کوئی اشارہ ننیں دیندی کہ کیویں یہ بنائے گئے سگے“ (صفحہ **716**)۔

☆۔” ہلاکت“۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع **3:3** پر

**9:23**۔” جو ااوہنے جلال دے لئے پہلے سے تیار کئے سگے“۔ یہی سچائی رومیوں **8:29-30** اتے افسیوں **1:4,11** وچ وی بیان دی گئی ہے۔ یہ باب نویں عہد نامے وچ پرمیشور دی حاکمیت دا مضبوط اظہار ہے ۔ یہ گل کوئی بحث طلب ننیں کہ پرمیشور تمام تخلیق اتے کفارے پر مُکمل اختیار رکھتا ہے ۔ ایس بڑی سچائی نُوں کوی وی کمتر ننیں جاننا چاہئیے۔

بحرحال، ایس دا توازن پرمیشور دے عہد دے انتخاب نُوں اُس دی شبیہہ پر انسانی تخلیق دے حوالے سے کرنا چاہئیے۔ یہ یقیناً دُرست ہے کہ پُرانے عہد نامے دے کُچ عہود جیسے کہ پیدائش **9:8-17** اتے **15:12-21** غیر مشرُوط نیں اتے بالکل وی انسانی رد عمل سے تعلق ننیں رکھتے لیکن دیگر عہود انسانی رد عمل پر مشرُوط نیں (یعنی عدن، نوح، مُوسیٰ، دائود)۔ پرمیشور دا اپنی مخلوق دیلئے کفارے دا مقصد ہے ، کوئی وی انسان ایس منصُوبے نُوں مُتاثر ننیں کرسکتا۔ پرمیشور نے چُنا ہے کہ افراد

ااوہدے منصُوبے وچ شامل ہوں۔ یہ شمولیت دا موقع حاکمیت (رومیوں 9 ) اتے انسان دی آزاد مرضی (رومیوں 10 ) دے درمیان الہیاںتی تنائو ہے۔
یہ نامنُاسب ہے کہ اک بائبل دی تادید نُوں چُنا جائے اتے دوُسرے نُوں نظر انداز کردیاں جائے۔ مذہبی الہیاںتی تعلیمات دے درمیان وی تنائو ہے کیوں جے مزرقی لوگ سچائی نُوں لسانواںتی اتے تنائو سے بھر پُور جوڑوں وچ پیش کرتے نیں ۔ مذہبی الہیاںتی تعلیمات نُوں دوُسری مذہبی الہیاںتی تعلیمات دی مناسبت سے ہونا چاہئیے۔ سچائی سچائیوں دا منبع ہے۔

☆۔"جلالِ"۔ دیکھئیے نوٹ 3:23 پر۔

**9:24**۔ یہ آیت ظاہر کرتی ہے کہ پرمیشور دے وعدے دا مقصد محض نسل اسرائیل سے کنیں وسیع ہے پرمیشور نے انسانوں پر اپنے انتخاب دی بُنواںد پر رحم دیاں ہے۔ پیدائش 3:15 دا وعدہ تمام انسانوں سے متعلقہ ہے۔ ابراہام دی بُلاہٹ انسانوں سے تعلق رکھتی ہے ، پیدائش 12:3 ۔ اسرائیل دی بطور کہانت دی بادشاہی انسانوں سے تعلق رکھتی ہے (بحوالہ خروج 19:5-6 ) یہ پرمیشور دا بھید ہے جو مخفی تھا مگر اب ظاہر دیاں گیاں ہے (بحوالہ افسیوں 2:11-3:13 )۔
پولُوس دا آیت 24 وچ دعویٰ پُرانے عہد نامے دے درج ذیل اقتباسات سے ظاہر دیاں جا سکتا ہے (آیاںت 25-29 )۔

۱۔ آیت 25 ، ہوسیع 2:23
۲۔ آیت 26 ، ہوسیع 1:10b
۳۔ آیت 27 ، یسعیاںہ 10:22 اتے / یاں ہوسیع 1:10a
۴۔ آیت 28 ، یسعیاںہ 10:23
۵۔ آیت 29 ، یسعیاںہ 1:9

**9:25-26** ۔ سیاںق و سباق وچ یہ حوالہ ہفتاوی توریت دے ہوسیع 2:23 (کُج ترامیم دے ساتھ) اتے 1:10 سے ہے جھاں یہ شمالی دس قبیلوں دا حوالہ ہے لیکن یہاں پولُوس غیر قوموں دا حوالہ دے رہا ہے۔ یہ نویں عہد نامے دے لکھاریوں دا روایتی پُرانے عہد نامے دا استعمال ہے ۔ اوہ کلیسیاں نُوں اسرائیل سے کئے گئے وعدوں دی تکمیل دے طور دیکھتے نیں (بحوالہ دوُسرا کرنتھیوں6:16 طیطس 2:14 پہلا پطرس 2:5-9 )۔ ایس معاملے وچ یہ غیر ایماندار اسرائیلیوں دا حوالہ ہے ۔ اگر پرمیشور زنا دار شمالی دس قبیلوں نُوں بحال کرسکتا ہے ، پولُوس ایسے پرمیشور دی مُحبت اتے مُعافی دے ثبوت دے طور پر دیکھتا ہے جس وچ اک دن بددار مُشردین (غیر قووچ) وی شامل ہونگیں۔

## NASB (تجدیدشُدہ )عبارت:9:27-29

۲۷۔اتے یسعیاںہؔ اسرائیل دی بابت پُدار کر کہتا ہے کہ گو بنی اسرائیل دا شمُار سُمندر دی ریت دے برابر ہو تو وی اوہناں وچ سے تھوڑہی بچیں گے ۔۲۸۔کیوں جے پربھو اپنے کلام نُوں اتے تمام مُنقطع کر دے ااوہدے مُطابِق زمین پر عِمل کرے گا ۔۲۹۔چنُانچہ یسعیاںہؔ نے پہلے وی کہا ہے کہ اگر ربُّ الافوج ہمار ی کُج نسِل باقی نہ رکھتا تو ہم سدُومؔ اتے عمُورہؔدے برابر ہو جاتے۔

**9:27۔ NASB, NKJV, NRSV, NJB** ”کہ گو“

**TEV** ”حالانکہ اگر“

یہ اک تیسرے درجے دا مشرُوط فقرہ ہے (**ean** جمع موضوعاتی صُورت) جو کسی عملی کم دا اشارہ کرتا ہے۔

**9:27-28**۔یہ ہفتاوی توریت دے یسعیاہ **10:22-23** سے اک آزاد اقتباس ہے ۔ ٹیکسٹس ریسیپٹیس نے توریت دے یسعیاہ **10:23** وچ اختتامی فقرے دا اضافہ دیاں تھا۔ لیکن یہ قدیم یونانی نُسخہ جات پی **46** ، این، ائے اتے بی وچ چھوڑ دئے گئے نیں جو ظاہر کرتے نیں کہ یہ داتب دی جانب سے بعد دا اضافہ تھا ۔ **UBS** چہارم ایس دا چھوڑ دیاں جانے نُوں ”یقینی“ ہونے دا درجہ دیندا ہے۔

☆۔” سمنُدر دی ریت دے برابر ہو“۔ یہ پرمیشور دے ابراہام سے کئی وعدوں دے انتہائے نتائج دی استعاراتی زبان دا حصّہ ہے (بحوالہ پیدائش **15:5;22:17;26:4** )۔

☆۔”تو وی اوہناں وچ سے تھوڑے ہی بچیں گے “۔ اصطلاح ”تھوڑے“ پُرانے عہد نامے دے نبئیوں نے اکثر اوہناں اسرائیلیوں دے حوالے سے اکثر استعمال دیاں ہے جو جلاوطنی وچ چلے گئے سگے لیکن واپس پرمیشور اوہنانیں وعدے دی سرزمین پر لایاں ۔ ولُوس دے اصطلاح دے استعمال وچ یہ اوہناں یہودیوں دا حوالہ ہے جن دا پرمیشور دے ساتھ ایمان دا تعلق تھا اتے / یاں اوہ جنھوں نے خُوشخبری سُنی اتے مسیح وچ ایمان سے ردعمل دیاں۔ حتی کہ عہد دے اسرائیل دے اندر روحانی علیحدگی ہوئی، صرف کُج پرمیشور وچ راست سگے۔ اسرائیل دے چُنے جانے سے انفرادی ایمان دا رد عمل خارج ازامدان نہ ہوگیاں تھا (بحوالہ یسعیاہ **1:16-20** )۔
پولُوس پُرانے عہد نامے دا فقرہ استعمال کر رہا ہے جو ابتدائی طور یہودیوں دی جلاوطنی دا حوالہ ہے، صرف کُج فلسطین نُوں واپس لوٹے سگے اوہناں دا حوالہ دینے دیلئے جنھوں نے خُوشخبری سُنی لیکن ااک بڑی تعداد نے اوہناں وچ سے مسیح پر ایمان نہ لائے اتے اُسے قبُول نہ دیاں۔ پہلی صدی دے سُننے والوں وچ سے صرف چند فیصد نے(یہودی اتے غیر قوموں) انجیل دے پیغام دا رد عمل دیاں۔ پولُوس اوہناں نُوں تھوڑے کہہ کر پُدارتا ہے۔

**9:29**۔یہ ہفتاوی دے یسعیاہ **1:9** وچ سے اقتباس ہے جو قوم بنی اسرائیل دے پاپگار ہونے دا اعلان کرتا ہے۔

☆۔”ربُّ الافواج“۔ یہ **YHWH** یہواہ دیلئے پُرانے عہد نامے دا لقب تھا جس دا اکثر ترجمہ ”لشکروں دا رب“ وی دیاں جاتا ہے (بحوالہ یعقوب **5:4** )۔ سیاںق و سباق پر انحصار کرتے ہوئے یہ پرمیشور دا عسکری معنوں وچ حوالہ ہے ”آسمانی لشکر دا سالار“ (بحوالہ یوشیع **5:13-15** ) یاں انتظامی معنوں وچ (بحوالہ پیدائش **1:16** ؛ زبُور **8:3;147:4**؛ یسعیاہ **40:26** )۔

☆ **NASB** ”اگر--- ہوچ بے نسل چھوڑ دیندا“
**NKJV** ”اگر--ساڈی کُج نسل باقی نہ رکھتا“

NRSV "اگر-- ہوچ باقی نہ رکھتا"

TEV "ساڈی نسل نُوں باقی نہ رہنے دیندا"

NJB "ساڈی نسل کُج باقی نہ رہنے دیندا"

یسعیاہ 1:9 دی عبرانی عبارت وچ "تھوڑے" ہے لیکن یونانی توریت ایس دا ترجمہ "نسل" (NKJV) کرتی ہے- پرمیشور دی اسرائیل پر عدالت ہمیشہ درج ذیل چھوڑتی ہے: (1) تھوڑے ایماندار یاں (2) مسیحائی لڑی- پرمیشور تھوڑوں نُوں بہت تک پہنچنے دیلئے چھوڑتا ہے-

☆ "سدوم --عمورہ"- آیت 28 پرمیشور دی سزا سے متعلقہ ہے- یہ آیت خاص طور دو مُشردین دے شہروں دا تذکرہ کرتی ہے جو پرمیشور نے پیدائش 19:24-26 وچ تباہ کئے سگے لیکن یہ پرمیشور دی سزا دا محاتیہ بن گیاں (بحوالہ استعثنا 29:34 یسعیاہ 13:19 یرمیاہ 20:16;49:18;50:40 عاموس 4:11 )-

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت:9:30-33

۳۰-پس ہم دیا کنیں ؟یہ کہ غَیر قَوموں نے جو راستبازی دی تلاش نہ کرتی سگیں راستبازی حاصِل دی یعنی اوہ راستبازی جو اِیمان سے ہے - ۳۱-مگر اسرائیل جو راستبازی دی شِریعت دی تلاش کرتا تھا اُس شرِیعت تک نہ پہنُچا- ۳۲-کِس لِئے ؟ایس لِئے کہ اوہناں ہوں نے اِیمان سے ننیں بلکہ گویاں اِعمال سے اُس دی تلاش دی-اوہناں ہونے اُس ٹھوکر کھانے دے پتّھر سے ٹھوکر کھائی- ۳۳چناوہناں چہ لِکھا ہے کہ دیکھومَیں صِیُّون وچ ٹھیس لگنے دا پتّھر اتے ٹھوکر کھانے دی چٹان رکھتا ہُوں اتے جو اُس پر اِیمان لائے گا اوہ شرمِندہ نہ ہوگا-

9:30-31-یہ پرمیشور دے چُنائو دے مقاصد دا حیران کُن اختتامیہ ہے- آیات 30-33 باب 9 دا خُلاصّہ اتے باب 10 دا تعارف نیں- ایمان لانے والی غیر قووچ پرمیشور وچ راست ٹھہرائی جاتی نیں لیکن تمام یہودی ننیں-

پرمیشور تمام انسانوں سے عہد بندی دے انداز وچ برتائو کرتا ہے- پرمیشور ہمیشہ شروعات کرتا ہے اتے شرائط طے کرتا ہے- بحرحال، افراد نُوں توبہ اتے ایمان، تابعداری اتے قائم رہنے وچ رد عمل کرنا چاہئیے-دیاں انسان (1) پرمیشور دی حاکمیت (2) مسیحا دے تکمیل شُدہ کم وچ پرمیشور دے رحم دے وسیلے سے؛ یاں(3) ذاتی ایمان دے عمل سے مُکتی پاوندے نیں ؟ جی ہاں-

☆-"راستبازی-"دیکھئیے خصُوصی موضوع 1:17 پر-

9:32-"اعمال سے "- ٹیکسٹیس ریسیپٹیس "شریعت دے" دا اضافہ کرتا ہے- یہ بعد دے داتبوں دا اضافہ تھا- پولُوس اکثر اس فقرے "شریعت دے اعمال سے" دا اضافہ کرتا ہے (بحوالہ 3:20,28 گلتیوں 2:16;3:2,5,10 )- بحرحال، قدیم یونانی نُسخہ جات پی 46 ، این، ائے، بی ، ایف اتے گی اصطلاح نُوں ایس آیت وچ چھوڑ دیتے نیں- UBS چہارم ایس مختصر عبارت نُوں درجہ "B" دیندا ہے (تقریبا یقینی)-

پرمیشور دی راستبازی دیلئے کُلید انسانی اعمال ننیں بلکہ کردار اتے پرمیشور دی مسیح دے وسیلے سے نعمت ہے-راستبازی

برگشتہ انسان دیلئے اک نامُمکن محاصل ہے، لیکن یہ مسیح دے وسیلے سے اک مفت وچ عطا کردہ نعمت ہے۔ بحرحال یہ حاصل دی جانی چاہئیے (بحوالہ آیت 33 یوحنا 1:12;3:16 رومیوں 4:1ff;20:9-13 افسیوں 2:8-9 )۔ یہ اوہ سچائی ہے جو مخلص، مذہبی، اخلاقی یہودی (اتے تمام شریعتی) گنواتے نیں ۔

9:33۔یہ 8:14 دے ساتھ ملاتے ہوئے یسعیاہ 28:16 سے لیاں گیاں ہے۔

"دیکھو، وچ صیون وچ ٹھیس لگنے دا پتھر " 28:16a

" اتے ٹھوکر کھانے دی چٹان رکھتا ہوں" 8:14b

"اتے جو اُس پر ایمان لائے گا، اوہ شرمندہ نہ ہوگا" 28:16b

اِن آیات نُوں ایس انداز وچ ملاتے ہوئے (ربئیوں دی تکنیک) اوہ یسعیاہ 28:16 دے معانی مثبت سے منفی وچ تبدیل کرتا ہے۔ پولُوس پُرانے عہد نامے نُوں اپنے مقاصد دیلئے استعمال کرتا تھا۔

۱۔ اوہ نُونسا ترجمہ چُنتا ہے (ہفتاوی، میسورینٹ، یاں اپنا)

۲۔ اوہ حوالوں نُوں تبدیل کرتا ہے (یہودی جلاوطنی سے غیر قوموں وچ)

۳۔ اوہ عبارتوں نُوں ملاتا ہے۔

۴۔ اوہ القاگل اتے اسم ضمیریں استعمال کرتا ہے جو سیاق و سباق وچ YHWH یہواہ، ایشو دے بارے وچ ہے (یہاں اوہ اسم ضمیر ڈالتا ہے)۔

☆۔"اتے جو اُس پر اِیمان لائے گا شرمندِہ نہ ہو گا ۔"۔ یہ یسعیاہ 28:16b سے ہے۔ یہ رومیوں 10:11 سے وی اقتباس ہے اتے یوئیل 2:32 سے ملتا جُلتا ہے جس دا اقتباس رومیوں 10:13 وچ وی دیاں گیاں ہے۔ مُکتی دیلئے کُلید دونوں (1) فاعل (سرے دا پتھر) اتے (2) مناسب رد عمل (اُس وچ ایمان)۔

☆۔"اک پتھر۔"یہ اصل وچ پرمیشور دیلئے لقب تھا (بحوالہ زبُور 18:1-2,31,46 استعثنا 32:18 پہلا سیموئیل 2:2 زبُور 28:1;31:3;42:4;27:3;78:15 ) لیکن یہ مسیحائی لقب بن گیاں (بحوالہ پیدائش 49:24 زبُور 118:22 یسعیاہ 8:14;28:16 دانی ایل 2:34-35;44-45 متی 21:42-44 )۔ پرمیشور دے عہد دے وعدے(مسیحا) دا کُلیدی عنصر غلط سمجھا گیاں اتے اُس سے انداز دیاں گیاں(بحوالہ پہلا کرنتھیوں1:23 )۔ یہودیوں نے نہ صرف مسیحا دے مقصد نُوں غلط سمجھا بلکہ پرمیشور دے عہد دی بُنیادی ضرورت نُوں بوی۔ مسیح یہودیوں دیلئے ٹھیس لگنے دا سبب بن گیاں (بحوالہ یسعیاہ 8:14 لُوقا 2:34 ) لیکن ایمان لانے والوں دیلئے دونوں یہودی اتے غیر قووچ، اوہ بُنوادد دا پتھر بن گیاں (بحوالہ یسعیاہ 28:16 پہلا پطرس 2:6-10 )۔

## خصُوصی موضوع:نُونے دے سرے دا پتھر

I۔ پُرانے عہد نامے دا استعمال

ا۔ پتھر دا نظریہ بطور اک سخت پائدار شے دے اچھی بُنواںد بناتا ہے یہ **YHWH** یہواہ نُوں بیان کرنے دیلئے استعمال ہوتا تھا (بحوالہ زبُور **18:1** )

ب۔ یہ بعد وچ مسیحائی لقب بن گیاں (بحوالہ پیدائش **49:24** زبُور **118:22** یسعیاہ **28:16** )۔

ج۔ یہ مسیحا دی طرف سے **YHWH** یہواہ دی سزا دی نمائندگی کرنے لگا (بحوالہ یسعیاہ **8:14** دانی ایل **2:34-35,44-45** )

د۔ یہ تعمیراتی استعارہ بن گیاں

۱۔ بُنواںد دا پتھر، جو پہلے رکھا جاتا ہے جو محفوظ ہوتا تھا اتے پُوری باقی عمارت دے زاویوں نُوں دُرست کرتا تھا اتے "نُونے دے سرے دا پتھر" کہلاتا تھا۔

۲۔ یہ کسی جگہ پر آخری پتھر لگانے دا حوالہ وی ہوسکتا ہے جو دیواروں نُوں مضبوطی سے جکڑے رکھتا ہے (بحوالہ زکریاہ **4:7** افسیوں **2:20,21** ) اتے

عبرانی **rush** (یعنی سر) سے "نُونے دا پتھر" کہلاتا تھا۔

۳۔ یہ "کُلیدی پتھر" دا حوالہ وی ہوسکتا ہے جو سردروازے دے ستون دے مرکز وچ ہوتا تھا اتے پُوری دیوار دا وزن اُٹھاتا تھا۔

**II** ۔ نویں عہد نامے دے استعمال

ا۔ ایشو زبُور **118** دا اپنے آپ دے حوالے دیلئے کئی مرتبہ اقتباس دیندا ہے (بحوالہ متی **21:41-46** مرقس **12:10-11** لُوقا **20:17** )

ب۔ پولُوس زبُور **118** نُوں **YHWH** یہواہ دے بے وفا، باغی اسرائیل دے انداز دی مناسبت سے استعمال کرتا ہے (بحوالہ رومیوں **9:33** )۔

ج۔ پولُوس "نُونے دے سرے دا پتھر" دا نظریہ افسیوں **2:20-22** وچ ایشو دے حوالے سے استعمال کرتا ہے

د۔ پطرس ایشو دا یہ نظریہ پہلا پطرس **2:1-10** وچ استعمال کرتا ہے۔ ایشو نُونے دے سرے دا پتھر ہے اتے ایماندار ااوہدے زندہ پتھر نیں (یعنی ایماندار بطور

ہیکل بحوالہ پہلا کرنتھیوں**6:19** ) جو اُس پر قائم نیں (ایشو نئی ہیکل ہے بحوالہ مرقس **14:58** متی **12:6** یوحنا **2:19-20** )۔

یہودیوں نے اپنی ہر بُنواںد سے انداز دیاں جب انہوں نے ایشو دا بطور مسیحا انداز دیاں۔

**III** ۔ الہیاںتی بیانات

ا۔ **YHWH** یہواہ نے دائود / سلیمان نُوں ہیکل دی تعمیر دی اجازت دی۔ ااوہنے اوہنانیں بتایاں کہ اگر اوہ عہد نُوں قائم رکھیں گے تو اوہ اوہنانیں برکت دے گا اتے اوہناں دے

ساتھ ہوگا لیکن اگر اوہ ایسا ننیں کریں گے تو ہیکل تباہ ہو جائے گی (بحوالہ پہلا سلاطین **9:1-9** )۔

ب۔ ربئیوں دی یہودیت دستُوروں اتے قسم پر زور دیندی تھی اتے ایمان دے شخصی پہلو نُوں نظر انداز کرتے سگے (یہ کوئی سطحی بیان ننیں ہے ، اوہناں وچ پرمیشور خوفی والے ربی وی

سگے)۔ پرمیشور اپنی شبیہہ پر بنائے گئے لوگوں دے ساتھ باقاعدہ شخصی پربھو وچ تعلق دا طلبگار ہے (بحوالہ پیدائش 1:26-27 )۔ لوُقا 20:17-18 وچ سزا پر
ہولناک شبداں نیں۔

ج۔ ایشو ہیکل دا نظریہ اپنے جسمانی بدن دی نمائندگی دیلئے استعمال کرتا ہے ۔ یہ جاری رہتا ہے اتے ایشو وچ بطور مسیحا شخصی ایمان دے نظرئیے نُوں وسعت دیندا
ہے جو کہ YHWH یہواہ دے ساتھ تعلق دی کُلید ہے۔

د۔ مُکتی انسانوں وچ پرمیشور دی شبیہہ دی بحالی دیلئے تھی تا کہ پرمیشور دے ساتھ قُربت مُمکن ہو۔ مسیحیت دا مقصد اب مسیح دی طرح ہونا ہے ۔ ایمانداروں نُوں مسیح دی طرز
پر تعمیر کردہ زندہ پتھر بننا ہے (نئی ہیکل)۔

ر۔ ایشو ساڈے ایمان دی بُنوادِ ہے اتے ساڈے ایمان دا نُونے دے سرے دا پتھر (یعنی الفا اتے اومیگا)۔ ایس دے ساتھ ساتھ ٹھیس لگنے دا پتھرا اتے ٹھوکر کھانے دی
چٹان۔ اُسے کھونا سب کُج کھونا ہے۔ ایس وچ یہاں کوئی وسطی زمین ننیں ہے۔

## سوالات برائے مباحثہ:

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے روُح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

یہ سوالات برائے مباحثہ آپ دی معاونت دے لئے فراہم کئے گئے نیں تا کہ آپ کتاب دے اس حصئے دے اہم معاملات پر سوچ بچار کرسدیں۔ یہ حتمی ننیں بلکہ محض آپ دے خیالات نُوں اُبھارنے دیلئے نیں۔

1 ۔ باب 9 (قضا و قدر) کیویں باب 10 (انسان دی آزاد مرضی) سے تعلق رکھتا ہے ؟

2۔ باب 9:1-29 دا اہم موضوع دیاں ہے ؟

3 ۔ دیاں پرمیشور نے اسرائیل سے اپنا وعدہ توڑ لیاں ہے ؟

4 ۔ قوم بنی اسرائیل نُوں حاصل فضیلیتوں دا اندراج کریں (9:4-5)۔

5۔ دیاں تمام یہودی پرمیشور وچ راست سگے ؟ دیوں اتے دیوں ننیں (9:6) ؟

6 ۔ اگر انسان پرمیشور دی مرضی پوُری کرنے پر مجبور ہے تو دیاں اوہ اخلاقی طور پر ذمہ دار ہے ؟

7 ۔ ”رحم“ کیویں قضا و قدر دیلئے کُلید ہے (بحوالہ 15,16,18,23;11:30-32 ) ؟

# رومیوں ۱۰ (Romans 10)

## جدید تراجم دی عبارتی تقسیم

| JB | TEV | NRSV | NKJV | UBS |
|---|---|---|---|---|
| اسرائیل یہ دیکھنے وچ ناکم رہتے نیں کہ یہ پرمیشور ہے جو پاک ہے 10:1-4;10:5-13 | اسرائیل اتے خُوشخبری 9:30-10:4 | حقیقی راستبازی ایمان سے ہے 9:30-10:4;10:5-13 | اسرائیل نُوں خُوشخبری دی ضرورت ہے 10:1-13 | اسرائیل اتے خُوشخبری 9:30-10:4 |
| مُوسی دی گواہی 10:14-17;10:18-21 | مُکتی سب دیلئے ہے 10:5-13;10:14-17;10:18-21 | اسرائیل اپنی ناکمی دے ذ مہ دار نیں 10:14-17;10:18-21 | اسرائیل خُوشخبری نُوں رد کرتے نیں 10:14-21 | سب دیلئے مُکتی 10:14-21 |

## پڑھنے دا طریقہ دار سوئم (دیکھئے صفحہ **vii** ) عبارتی سطح پر مُصنف دے اصل مقصد دی پیروی کریں۔

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے رُوح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

اک باب نُوں اک ہی نشست وچ پڑھیں، اتے ایس باب دے موضوع دی نشاندہی کریں۔اپنے موضوعات دی تقسیم دا اوپر دئے گئے پانچ تراجم سے موازنہ کریں۔ عبارت سازی الہامی ننیں ہے لیکن یہ اصل مُصنف دے مقصد دی اک کڑی ہے جو کہ ترجمے دی رُوح ہے۔ہر عبارت دا صرف اتے صرف اک موضوع ہوتا ہے۔

۱۔ پہلی عبارت

۲۔ دُوسری عبارت

۳۔ تیسری عبارت

۴۔ وغیرہ وغیرہ

## سیاق و سباق دی بصیرت:

ا۔ باب **10** یہواہ **YHWH** دی مُکتی دی بارحمت دعوت دے اسرائیل دے رد عمل دے مواقعوں پر توجہ دیندا ہے ۔ باب **9** وچ پرمیشور دی یہودیوں دیلئے ترجیح پر گل چیت ہے جو دُنیا نُوں چُننے دے مقصد دیلئے تھی لیکن یہودیوں نے اُس دی پسند نُوں قبُول کرنے سے انکار دیاں۔

ب۔ پولُوس پُرانے عہد نامے دا استعمال جاری رکھتا ہے تا کہ اپنے خُوشخبری دیلئے موقف نُوں وضع کرسدے۔ یہ اعمال دے رسولوں دے وعظ دی خصُوصیات ہے جو **kerygma** (اوہ

جس دی مُنادی دی گئی) دے نام سے جانا جاتے نیں ۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع: **Kerygma** ، **1:2** پر۔

ج۔ **9:30-10:4** دی مرکزی سچائیاں درج ذیل نیں:

۱۔ غیر قووچ پرمیشور دی راستبازی مسیح وچ ایمان دے وسیلے سے حاصل کرتے نیں۔

۲۔ یہودی پرمیشور دی راستبازی اپنے مسیح وچ ایمان دی کمی دی بنا پر ننیں پاوندے۔

۳۔ شریعت راستبازی ننیں دے سکتی۔ یہ پرمیشور دی مسیح وچ ایمان دے وسیلے سے نعمت ہے اتے انسانی اعمال سے پائی ننیں جا سکتی۔

د۔ بروُس نُوں رلے اتے کرٹس وان اپنی کتاب "مُطالعاتی رہنما تبصرہ، رومیوں" شائع کردہ ذوندروان، صفحات **115-116** وچ یہودیوں دے پاپوں پر اک معاون خاکہ ہے

۱۔ مذہبی فخر، **10:2a**

۲۔ روُحانی اندھا پن، **10:2b,3a**

۳۔ اپنی راستبازی ، **10:3b**

۴۔ تابع نہ ہوئے ، **10:4a**

وچ اوہناں دے باب **9** دے آخر وچ باب **10** دے متعلق اختتامی تاثرات نُوں وی پسند کرتا ہوں ، "چُنائو صلیب دی مُنادی وچ وقوع ہوتا ہے" (بحوالہ پہلا تھسلنیکیوں**1:4-10** ) جو بیان کرتا ہے کہ کیویں الہی حاکمیت **(9:6-29)** دا کلاسیکل دفاع دی پیروی پولُوس دے خطوط **(10:1-21)** وچ عظیم مشنری حوالوں سے دی جا سکتی ہے ۔ خُوشخبری دی مُنادی دی بڑی ذمہ داری یہ علم ہے کہ ایسا کرنے سے پرمیشور وفاداری سے اپنا مسیح وچ چُننے دا مقصد نبٹا رہا ہے " (صفحہ **114** )۔

## شبداں اتے اکھاں دی تحقیق:

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:10:1-4

۱۔اَے بھائیو!میرے دِل دی آرزُواتے اوہناں دے لِئے پرمیشور سے میری دُعایہ ہے کہ اوہ مُکتی پائیں۔ ۲۔کیوں جے مَیں اوہناں دا گواہ ہُوں کہ اوہ پرمیشور دے بارے وچغَیرت تو رکھتے نیں مگر سمجھ دے ساتھ ننیں ۔۳۔ایس لِئے کہ اوہ پرمیشور دی راستبازی سے ناواقِف ہوکر اتے اپنی راستبازی قائِم کرنے نُوں شِش کر دے پرمیشور دی راستبازی تابع نہ ہُوئے ۔۴۔کیوں جے ہر اک اِیمان لانے والے دی راستبازی دے لِئے مسیح شرِیعت دا انجام ہے۔

**10:1**۔"بھائیو"۔ یہ اصطلاح اکثر پولُوس نواں موضوع متعارف کروانے دیلئے استعمال کرتا ہے (بحوالہ **1:13;7:1,4;8:12** )۔

☆۔"میرے دِل دی آرزُواتے اوہناں دے لِئے پرمیشور سے میری دُعایہ ہے کہ اوہ مُکتی پائیں"۔پولُوس ایمان رکھتا تھا کہ یہودی مُکتی پا سکتے نیں اتے یہ کہ اُس دی اوہناں دیلئے دُعا اثر رکھتی ہے۔ یہ تقدیر دا حیران کُن تقابلی نُکتہ ہے ۔ دیکھئیے خصُوصی

موضوع : درمیانی دُعا 9:3 پر۔

یہاں یونانی نُسخہ جاتی تفرق "اوہناں دیلئے" دے ساتھ ہے۔ ٹیکسٹیس ریسیپٹس ایس دا مُتبادل "اسرائیل دیلئے" دے طور کرتا ہے۔ بحرحال، نُسخہ جاتی ثبوت "اوہناں دیلئے" دی حمایت کرتا ہے (MSS, P46, B, C, D, F, G) ۔ UBS چہارم ایس نُوں درجہ "A" (یقینی) دیندا ہے۔

**10:2**" اوہ پرمیشور دے بارے وچغَیرت تو رکھتے نیں"۔مخلصی اتے ولولہ دافی ننیں ہے (بحوالہ آیات **3-4**)۔ پولُوس یہ اچھی طرح جانتا تھا (بحوالہ اعمال **9:1** گلتیوں **1:14** فلپیوں **3:6** )

**10:2-3**"۔ مگر سمجھ دے ساتھ ننیں، ایس لئے کہ اوہ پرمیشور دی راستبازی سے ناواقف ہو کر "۔اصطلاح "جاننا" (آیت **2** **epiginsk** ) دو انداز وچ کم کر سکتی ہے: **(1)** یہودی مُفت خُوشخبری نُوں نہ جان سدے (یونانی "جاننا" دا مفہوم)؛ یاں **(2)** یہودی پرمیشور دے ساتھ ایمان دا تعلق ننیں رکھتے ("جاننا" دا عبرانی مفہوم، بحوالہ پیدائش **4:1** یرمیاہ **1:5** )۔ یہودی پرمیشور دے ساتھ رد عمل دی ضرورت سے ناواقف نہ سگّے (آیات **16,18,19** ) لیکن اوہناںہوں نے انسانی اعمال نُوں ایمان سے تبدیل کردیاں ، جو تکبُر، غرور اتے تجرد پسندی دی طرف لے جاتا ہے (آیت **3a** )۔

**10:3**۔"خدا دی راستبازی "۔ ابواب **9-11** دے سیاںق و سباق وچ یہ فقرہ پرمیشور سے منسوب اُس وچ قائم رہنے(رومیوں **4** ) دا حوالہ ہے جو محض ااوہدے رحم دی بُنواںد، مسیح دے تکمیل کردہ کم، رُوح اُلقدس دے کھینچنے، اتے پاپگار انسان دی توبہ، ایمان دا رد عمل اتے مسلسل تابعداری اتے قائم رہنے پر ہے ۔
کوئی یقیناً سمجھ سکتا ہے کہ کیویں یہودی پرمیشور دی راستبازی نُوں غلط سمجھتے نیں۔ پُرانا عہد نامہ شریعت سے تابعادری پر زور دیندا ہے (بحوالہ استعثنا **4:28-6:3,17,24-25** )۔ جو اوہ پہچاننے سے قاصر سگّے اوہ ضروری ایمان اتے توبہ دا توازن تھا (بحوالہ استعثناً **5:29-30;6:5** )۔استعثنا واضح طور پر دعویٰ کرتا ہے کہ پرمیشور نے اسرائیل دی خاطر کم دیاں اوہناں دی راستبازی دی بدولت ننیں بلکہ ااوہدے کردار دی بنا پر (بحوالہ **9:6,7,13,24,27;10:12-22** حزقیاںل **36:22-38** )۔ حتی کہ کنعانی وی اسرائیل دی راستبازی دی بنا پر محروم نہ سگّے بلکہ اپنے پاپوں دے سبب سے (بحوالہ **9:4-6** پیدائش **15:16** )۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع **1:17** پر۔

☆۔"کہ اوہ خدا دی راستبازی دے تابع نہ ہوئے "۔فعل مضارع مجہول علامتی ہے لیکن ایس دا ترجمہ وسطی صوت وچ دیاں گیاں ہے (بحوالہ **TEV** )۔ وسطی صوتوں دے کم پر مجہول صوتیں نُوںئنے یونانی وچ غالب رہتی نیں۔ سیاںق و سباق فیصلہ کُن عمل ہے۔
یہ لغوی طور "حوالہ کرنا" ہے جو احکمات دے سلسلے دی عسکری اصطلاح ہے ۔ یہودی پرمیشور دی راستبازی حاصل کرنے دی نُوںشش کرتے نیں لیکن یہ اک نعمت تھی(بحوالہ **6:23; 3:24;5:15** افسیوں **2:8-9** )۔ پولُوس ایس سچائی نُوں واضح طور پر دمشق دی راہ پر دیکھتا ہے۔

## خصُوصی موضوع: حوالہ کرنا (HUPOTASSI)

ہفتاوی ایس اصطلاح دا دس مختلف عبرانی شبداں وچ ترجمہ کرنے دیلئے استعمال کرتی ہے۔ ایس دا بُنیادی پُرانے عہد نامے دا مطلب "حُکم دینا" یاں "حُکم دا حق" تھا۔ یہ درج ذیل ہفتاوی سے لئے گئے نیں:

۱۔ پرمیشور حُکم دیندا ہے (بحوالہ احبار 10:1 یوناہ 2:1;4:6-8 )

۲۔ مُوسیٰ حُکم دیندا ہے (بحوالہ خروج 36:6 استعثنا 27:1 )

۳۔ بادشاہ دے حُکم (بحوالہ دوُسرا تواریخ 31:13 )

نویں عہد نامے وچ یہ مفہوم جاری رہتا ہے جیسے کہ اعمال 10:48 وچ جہاں رسُول حُکم دیندا ہے۔ بحرحال، نویں عہد نامے وچ نویں اشارے وضع کئے جاتے نیں۔

۱۔ رضادارانہ پہلو وضع ہوتا ہے (اکثر وسطی صوت)

۲۔ یہ شخصی محدود عمل ایشو دا اپنے آپ نُوں باپ دے حوالے کرنے وچ دکھائی دیندا ہے (بحوالہ لُوقا 2:51 )

۳۔ ایماندار تہذیب دے پہلوئوں دے حوالے ہوتے نیں تا کہ خُوشخبری مخالفانہ طور مُتاثر نہ ہو

ا۔ تمام ایماندار (بحوالہ افسیوں 5:21 )

ب۔ ایمان رکھنے والی بیویاں(بحوالہ کُلسیوں 3:18 افسیوں 5:22-24 طیطس 2:5 پہلا پطرس 3:1 )

ج۔ ایماندار مُشردین حنُوںمتوں دیلئے (بحوالہ رومیوں 13:1-7 پہلا پطرس 2:13 )

ایماندار مُحبت دے مقاصد سے پرمیشور دیلئے، مسیح دیلئے، بادشاہی دیلئے اتے دوُسروں دی اچھائی دیلئے کم کرتے نیں۔ Agapao دی طرح کلیسیاں نے ایس اصطلاح نُوں نواں مطلب بادشاہی دی ضرورت اتے دوُسروں دی ضرورت دی بُنواںد پر دیاں۔ یہ اصطلاح بے غرضی دی نئی نجابت لیتی ہے حُکم دی بُنواںد پر ننیں بلکہ خُود مہیاں کرنے والے پرمیشور اتے مسیحا دے ساتھ نویں تعلق پر۔ ایماندار تابعداری کرتے نیں اتے سارے دی بہتری دے لئے حوالہ کئے جاتے نیں نیز پرمیشور دے خاندان دی برکت دیلئے۔

**10:4** **NASB,NKJV,NRSV** "کیوں جے مسیِح شرِیعت دا انجام ہے "

**TEV** "کیوں جے مسیح نے شریعت نُوں انجام بخشا ہے"

**JB** "لیکن اب شریعت مسیح دے ساتھ انجام نُوں پہنچ چُدی ہے"

یہ بیان متی 5:17-48 دی مطابقت سے ہے۔ شریعت دا مقصد، منزل، یاں انجام (telos) مُکتی ننیں تھا بلکہ پاپوں دا اعتراف تھا اتے یہ مقصد جاری رہتا ہے (بحوالہ 3:10-20 اتے خاصکر گلتیوں 3:24-25 )۔ کلاسیکل نویں عہد نامے دی عبارت ایس موضوع پر گلتیوں 3:1-29 ہے۔

ایس مسئلے پر گل کرتے ہوئے سیاںق و سباق اہمیت دا حامل ہے۔ پولُوس پُرانے عہد نامے نُوں کئی مختلف انداز وچ استعمال کرتا ہے۔ مسیحی زندگی پر گل کرتے ہوئے پُرانا عہد نامہ پرمیشور دا مُداشفہ ہے (بحوالہ رومیوں 15:4 پہلا کرنتھیوں10:6,11 ) لیکن جب مُکتی پر گل کرتے ہوئے یہ منسوخ ہوچُدا ہے اتے باطل ہے (بحوالہ عبرانیوں 8:13 )۔ یہ ایس لئے کیوں جے یہ پُرانے دور دا استعارہ ہے۔ ایشو وچ ایمان دی خُوشخبری روُح اُلقدس دا نواں دور ہے۔ شریعت دا دور ختم ہو

جُدا ہے۔

☆ NASB,NKJV "ہر اک ایمان لانے والے دی راستبازی"
NRSV "تا کہ ہر اک دے لئے راستبازی ہو جو ایمان لاتا ہے"
TEV "تا کہ ہر اک جو ایمان لاتا ہے پرمیشور وچ راست ٹھہرایاں جائے"
NJB "تا کہ ہر کوئی جو ایمان رکھتا ہے راستباز ٹھہرے"

ابواب **9-11** دی تشریح اکٹھے کرنی چاہئیے۔ پرمیشور دی حاکمیت پر زور نُوں باب **9** وچ بڑی مضبوطی سے بیان دیاں گیاں ہے اتے ایسے باب **10** وچ تمام ایمان لانے والوں دی بُلاہٹ دے تنائو دے ساتھ سمجھنا چاہئیے(بحوالہ آیات **4,9,11,13;3:22;4:11,16** )۔

پرمیشور دی مُحبت دی عالمگیریت اتے کفارے دے مقصد نُوں پیدائش **3:15** وچ بیان دیاں گیاں ہے اتے پیدائش **12:3** اتے خروج **19:5-6** وچ مضبوطی سے قابل عمل پایاں گیاں ہے۔ نبی اکثر پرمیشور دی عالمگیر مُحبت اتے تمام انسانوں نُوں متحد کرنے دے بارے وچ گل چیت کرتے سگے۔ یہ حقیقت کہ پرمیشور اک ہے اتے ااوہنے تمام انسانوں نُوں اپنی شبیہہ پر بنایاں ہے اتے اوہناں سب نُوں مُکتی پانے دی عالمگیر دعوت دیندا ہے۔ بحرحال، بھید یہ ہے کہ کوئی وی رُوح دے وسیلے دے بغیر رد عمل ننیں کرسکتا (بحوالہ یوحنا **6:44,65** ) ۔ پھر سوال یہ پیدا ہوتا ہے "دیاں پرمیشور سب انسانوں نُوں مُکتی دیلئے بُلاتا ہے؟"

جواب ہونا چاہئیے، "جی ہاں" (بحوالہ یوحنا **3:16;4:42** پہلا یوحنا **2:2;4:41** پہلا تمیتھیس **2:4** دوُسرا پطرس **3:9** )۔ پاپ ، برگشتگی، اتے شیطان دا آمدورفتی قول محال یہ ہے کہ کُج کہتے نیں "ننیں"۔ جب پولُوس تعلیم دیندا تھا تو کُج یہودیوں نے رد عمل دیاں، کُج نے ننیں ، کُج غیر قوموں نے رد عمل دیاں اتے کُج نے ننیں۔

اصطلاح "ایمان" **(pisteuo)** دا ترجمہ تین انگریزی اصطلاحات وچ دیاں جاتا ہے ، "ایمان"، "یقین" اتے "بھروسہ"۔ یہ زمانہ حال ہے جو جاری ایمان دی گل کرتا ہے۔ یہ حقائق نُوں قبُول کرنا ننیں ہے (الہیات، تاریخی تفصیلات، خُوشخبری دی معلومات) جو پرمیشور دے فضل دی مسیح دے وسیلے سے نعمت نُوں قبُول کرتا ہے ۔ نواں عہد نامہ اک عہد ہے ، پرمیشور ایجنڈا طے کرتا ہے اتے ضروری رد عمل دا آغاز کرتا ہے لیکن افراد نُوں ابتدائی ایمان اتے توبہ اتے مسلسل ایمان اتے توبہ وچ رد عمل کرنا چاہئیے۔ تابعداری اتے قائم رہنا ضروری عوامل نیں۔ مسیح دی طرح ہونا اتے خدمت مقاصد نیں۔

## خصُوصی موضوع: مُکتی دیلئے استعمال ہونے یونانی فعل دے زمانے

مُکتی کوئی پیداوار ننیں بلکہ اک تعلق ہے۔ کسی دے مسیح پر یقین رکھنے سے یہ ختم ننیں ہوجاتی ہے ؛ یہ صرف شروع ہوتی ہے ! یہ کوئی فوری بیمہ پالیسی ننیں ہے نہ ہی عالم اقدس دیلئے کوئی ٹکٹ ہے مگر ایشو دے ساتھ ذاتی تعلق جو روز مرہ دی مسیح دی طرز دی زندگی وچ جارہ ہوتا ہے۔

### مُکتی بطور اک تکمیل شُدہ عمل (مضارع)

- اعمال 15:11
- رومیوں 8:24
- دُوسرا تمیتھیس1:9
- طیطس 3:5
- رومیوں 13:11 (مضارع نُوں مُستقبل دی دُرست سمت دے تعین دیلئے شامل کرتا ہے)۔

مُکتی بطور موجودیت دی صُورت (کمل)

- افسیوں 2:5,8

مُکتی بطور اک جاری رہنے والا عمل (فعل حال)

- پہلا کرنتھیوں1:18;15:2
- دُوسرا کرنتھیوں2:15
- پہلا پطرس 3:21;4:18

مُکتی بطور مُستقبل دا انجام آخرت (فعل دے زمانے یاں سیاں‌ق و سباق وچ مُستقبل)

- (متی 10:22;24:13 مرقس 13:13 وچ مفہوم ہے۔)
- رومیوں 5:9,10;10:9,13
- پہلا کرنتھیوں3:15;5:5
- فلپئیوں 1:28
- پہلا تھسلنیکیوں5:8-9
- پہلا تمیتھیس4:16
- عبرانیوں 1:14;9:28
- پہلا پطرس 1:5,9

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت:10:5-13

۵۔چنُانچہ مُوسیٰؑ نے یہ لِکھا ہے کہ جو شخص اُس راستبازی پر عِمل کرتا ہے جو شرِیعت سے ہے اوہ اُسی دی وجہ سے زِندہ رہے گا۔۶۔مگر جو راستبازی اِیمان سے ہے اوہ یُوں کہتی ہے کہ تو اپنے دِل وچ یہ نہ کہہ کہ آسمان پر کَون چڑھے گا؟(یعنی مسیِح دے اُتار لانے نُوں)۔۷۔یاں گہراؤ وچ کَون اُترے گا؟(یعنی مسیِح نُوں مُردوں وچسے جِلا کر اُوپر لانے نُوں)۔۸۔بلکہ دیاں کہتی ہے؟ یہ کہ کلام تیرے نزدِیک ہے بلکہ تیرے مُنہ اتے تیرے دِل وچ ہے یہ اوہی اِیمان دا کلام ہے جِس دی ہم منُادی کرتے نیں۔۹۔کہ اگر تُو اپنی زُبان سے یِسُوع دے پربھو ہونے دا اِقرار کریاں‌تے اپنے دِل سے اِیمان لائے کہ پرمیشور نے اُسے مُردوں وچ سے جِلایاں تو مُکتی پائے گا۔۱۰۔کیوں جے راستبازی دے لِئے اِیمان لانا دِل سے ہوتا ہے اتے
مُکتی دے لِئے اِقرار مُنہ سے دیِا جاتا ہے۔۱۱۔چنُانچہ کتِابِ مقُدّس یہ کہتی ہے کہ جو کوئی اُس پر اِیمان لائے گا اوہ شِرمندہ نہ

ہو گا ۔۱۲ ۔کیوں جے یہُودِیوں اتے یوُنانیوں وچ کچِھ فرق ننیں ایس لِئے کہ و ہی سب دا پربھو ہے اتے اپنے سب دُعا کرنے والوں دے لِئے فیاّض ہے۔۱۳ ۔کیوں جے جو کوئی پربھو دا نام لے گا مُکتی پائے گا ۔

**10:5** ۔ یہ آیت احبار **18:5** دا اشارہ ہے۔ اگر کوئی شریعت نُوں قائم رکھ سکتا ہے تو اوہ پرمیشور وچ قابل قبُول ہے (بحوالہ لُوقا **10:28** گلتیوں **3:12** )۔ مسئلہ یہ ہے کہ رومیوں **3:9,10-18,19,23;5:18;11:32** حقیقت نُوں بیان کرتی نیں۔ سب نے پاپ دیاں ہے۔ جو جان پاپ کرتی ہے اوہ مرے گی (بحوالہ پیدائش **2:17** استعثنا **30:18** حزقیاںل **18:4,20** )۔ یہ پُرانا عہد منسُوخ ہو گیاں ہے یہ موت دی سزا، اک لعنت بن چُدا ہے (بحوالہ **7:10** گلتیوں **3:13** کُلسیوں **2:14** )۔

**10:6-8**۔یہ استعثنا **30:11-14** دا ہفتاوی یونانی توریت وچ اشارہ ہے جسے پولُوس اپنے مقاصد دیلئے ترمیم کردے استعمال کرتا ہے۔ عبارت اصل وچ مُوسیٰ نے شریعت دا حوالہ دیتے ہوئے کہی تھی، لیکن یہاں یہ ایشو دے تجسم ، موت اتے جی اُٹھنے دیلئے قابل عمل ہے (بحوالہ آیت **9** افسیوں **4:9-10** )۔ پولُوس دا نُکتہ یہ ہے کہ مُکتی مُکتی فی الفور مسیح وچ ایمان دے وسیلے سے دستیاںب ہے(بحوالہ استعثنا **30:15-20** )۔ یہ آسان ہے، یہ دستیاںب ہے اتے یہ سب دیلئے ہے جو کہ مُوسویٰ شریعت دے مندرجات سے کتنا مختلف ہے۔

☆۔”مگر راستبازی اِیمان سے ہے اوہ یوں کہتی ہے “۔پولُوس نے ایس سے پہلے ”پاپ“ اتے ”فضل“ دی پہچان کرائی ہے اب اوہ ”ایمان سے راستبازی“ دی پہچان کراتا ہے۔ جس پر آیاںت **6,7** اتے **8** وچ پُرانے عہد نامے دے اقتباسات پر گل ہوئی ہے۔

☆۔”چڑھے ...اُترے “۔انسانوں نُوں مسیح دی تلاش دیلئے کنیں جانے دی ضرورت ننیں ہے، پرمیشور نے اُسے واضح طور پر سب دیلئے بھیجا ہے۔ انسانی تلاش ضروری ننیں ہے۔

☆۔”دل“۔دل شخصی عکاسی دا مظہر ہے۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع **1:24** پر۔

**10:9**”اگر“۔ یہ تیسرے درجے دا مشرُوط ہے جس دا مطلب عملی مُستقبل دا کم ہے۔ آیت **9** ایمان دے پیغام دا مواد **(hoti)** ہے۔

☆۔”اقرار“۔ یہ مُرکب اصطلاح **homologeo** لغوی طور ”کہنا“ اتے ”اوہی“ ہے اتے ایس دا مطلب ”سرعام اتفاق کرنا“ (باآواز بُلند کہنا تا کہ دوُسرے سُن سدیں)۔مسیح وچ ایمان دا کھُلے عام اظہار بہت ضروری ہے(بحوالہ متی **10:32** لُوقا **12:8** یوحنا **9:22;12:42** پہلا تمیتھیس**6:12** پہلا یوحنا **2:23;4:15** )۔ ابتدائی کلیسیاں دا عوامی اقرار بپتُسمہ تھا۔ اُمیداوار مسیح وچ ایمان دا اقرار ایس کُلیے سے کرتا تھا ”وچ ایمان رکھتا ہوں کہ ایشو پربھو ہے“۔

## خصُوصی موضوع : اقرار

ا۔ یہاں ایسی یونانی بُنواںد دیلئے استعمال ہونے والے اقرار یاں اعتراف **homolegeo** اتے **exomologeo** دیلئے دو

صُورتیں نیں ۔ یعقوب وچ استعمال ہونے

والی مرکب اصطلاح homo سے ہے ۔ یعنی اوہی ، lego ، گل کرنا ، اتے ex وچ سے۔ بُنیادی مطلب اوہی گل کہنا یاں دے ساتھ مُتفق ہونا ہے ۔ ex لوگوں

وچ اعلان دے نظرئیے وچ اضافہ ہے۔

ب۔ ایس لفظ دے گراوہ دا انگریزی ترجمہ درج ذیل ہے :

۱ ۔ تعریف کرنا

۲۔ اتفاق کرنا

۳۔ اعلان کرنا

۴۔ اقبال کرنا

۵۔ اقرار کرنا

ج۔ ایس لفظ دے گراوہ دا بظاہر دو اُلٹ استعمال وی ہے

۱ ۔ تعریف کرنا (پرمیشور دی)

۲۔ پاپ دا اقبال کرنا

یہ انسان دی پرمیشوردی پادیزگی دی سُودبُودہ اتے اُس دی اپنی پاپگاری سے ترویج پائی ہوگی۔ اک سچائی نُوں مانننا دونوں نُوں مانننا ہوتا ہے ۔

د۔ ایس لفظ دے گراوہ دا نویں عہد نامے دا استعمال درج ذیل ہے

۱ ۔ وعدہ کرنا (بحوالہ متی **14:7** اعمال **7:17** )

۲۔ اتفاق کرنا یاں کسی چیز نُوں قبُول کرنا (بحوالہ یوحنا **1:20** لُوقا **22:6** اعمال **24:14** عبرانیوں **11:13** )

۳۔ تعریف کرنا (بحوالہ متی **11;25** لُوقا **10:21** رومیوں **14:11;15:9** )

☆ **NASB** ”ایشو بطور پربھو“

**NKJV** ”ایشو دے پربھو ہونے “

**NRSV,TEV,JB** ”ایشو پربھو ہے “

یہ ابتدائی کلیسیاں دے ایمان دا اقرار اتے بپتُسمہ دی لطوریاں دا الہیاں‌تی مواد تھا۔ ”پربھو “ دا استعمال ایشو دی الاوہیت دی توثیق تھا (بحوالہ یوئیل **2:32** اعمال **2:32-33,36** فلپیوں **2:6-11** ) جبکہ دیاں گیاں نام ”ایشو “ اُس دی تاریخی انسان ہونے دی توثیق تھا (بحوالہ پہلا یوحنا **4:1-6** )۔

☆۔”اتے اپنے دل سے ایمان لائے “۔یہ فقرہ اقرار دا متوازی ہے ایس لئے ایمان دے جڑواں پہلو دیندا ہے ۔ بائبل دی اصطلاح ”ایمان“ **(pistis)** وچ درج ذیل شامل نیں **(1)** شخصی بھروسہ (عبرانی) **(2)** شعوری مواد (یونانی) اتے **(3)** مسلسل مرضی دی عہد بندی (بحوالہ استعثنا **30:20** )۔

اصطلاح ”دل“ اپنے پُرانے عہد نامے دے معنوں وچ مُکمل شخص دیلئے استعمال ہوتا تھا۔ پولُوس نے ایس سیاںق و سباق وچ ”مُنہ“ اتے ”دل“ دا تذکرہ دیاں گیاں ہے اپنے استعثنا 30:14 سے اقتباس دی بنا پر جس دا حوالہ ااوہنے آیت 8 وچ دیاں ہے۔ یہ سخت اتے تُرش قانون بنانے دیلئے ننیں تھا کہ کوئی با آواز بُلند دُعا کرے تا کہ مُکتی پائے۔

**10:10**۔”دیو نکہ راستبازی دے لِئے “۔پرمیشور دا مقصد ہر ایماندار دیلئے اك دن عالم اقدس ہی ننیں ہے بلکہ اب مسیح دی طرح ہونا ہے۔ قضا و قدر پر دوُسرا مضبوط حوالہ افسیوں 1:3-14 ہے جو قوت سے ایس سچائی نُوں آیت 4 وچ کہتا ہے ۔ ایماندار پاك اتے بے پاپ ٹھہرنے دیلئے چُنے گئے نیں۔ چُنائو محض اك الہی تعلیم ہی ننیں ہے بلکہ یہ اك طرز زندگی ہے (بحوالہ استعثنا 30:15-20 )۔
آیت 10 بڑے حُکم دی دو طرفی تادید دی عکاسی ہے (بحوالہ متی 28:19-29 )۔ مُکتی (شاگرد بنائیں) اتے راستبازی (اوہناں سب نُوں اوہ قائم رکھنا سکھائیں جو وچ تُمنیں حُکم دیندا ہوں)۔ یہی توازن افسیوں 2:8-9 (خُڈا دے فضل دی مسیح دے وسیلے سے مُفت مُکتی) اتے ”نیك کموں“ دیلئے بُلاہٹ افسیوں 2:10 وچ پائی جاتی ہے۔ انسانوں دا اُس دی اپنی شبیہہ پر ہونا پرمیشور دی خواہش ہے۔

**10:11**۔یہ یسعیاںہ 28:16 سے اقتباس ہے جس وچ پولُوس نے لفظ ”جو کوئی“ دا اضافہ دیاں ہے۔ یسعیاںہ وچ یہ مسیحا وچ ایمان دا حوالہ ہے ، پرمیشور دا نُونے دے سرے دا پتھر (بحوالہ 9:32-33 )۔ جیسے کہ رومیوں 9 پرمیشور دی حاکمیت دی وضاحت کرتا ہے باب 10 افراد دیلئے ضرورت دی وضاحت کرتا ہے ہر اك اتے تمام افراد نُوں مسیح وچ رد عمل رنا چاہئیے (بحوالہ آیت 12 )۔ عالمگیر دعوت واضح طور پر آیت 4 دے ”ہر کوئی“ وچ اتے ”جو کوئی“ آیاںت 11,13 وچ اتے ”سب“ آیت 12 (دو مرتبہ) وچ دیکھی جا سکتی ہے۔ یہ باب 9 دے چُنیدہ (قضا و قدر) پر تادید دا الہیاںتی توازن ہے ۔

☆۔”جو کوئی اُس پر ایمان لائے گا “۔یہ زمانہ حال عملی صفت فعلی حرف جار **epi** (بحوالہ 4:24;9:33 پہلا تمیتھیس1:16 ) دے ساتھ ہے۔ ایمان لانا محض ابتدائی رد عمل ننیں ہے بلکہ مُکتی دیلئے مسلسل لوازمات نیں ۔ یہ نہ صرف دُرست الہیاںت (خُوشخبری دی سچائیاںں) نیں جو مُکتی لاتی نیں بلکہ شخصی تعلقات نیں جس دا نتیجہ پرمیشور خوفی دا طرز زندگی (انجیلی رہن سہن) ہے۔ فہم یقینی سے خبردار رنیں جو سچائی اتے زندگی نُوں جُدا کرتا ہے ۔ ایمان جو مُکتی لاتا ہے اوہ ایمان ہے جو قائم رہتا ہے اتے تبدیلی لاتا ہے۔

☆ **NASB,TEV** ”شرمندہ نہ ہو گا“
**NKJV, NRSV** ”اوہ شِرمندہ نہ ہو گا “۔
**JB** ”شرمندگی دا باعث نہ ہو گا“
اوہ جو مسیح وچ بھروسہ (”یقین“) رکھتے نیں شرمندہ نہ ہونگے۔ یہ یسعیاںہ 28:16 سے اقتباس ہے جو پولُوس دی 9:33 وچ تمثیل نمائی دی کُلیدی آیت ہے۔

10:12۔"دیو نکہ یہودیوں اتے یو نانیوں وچ کچھ فرق ننیں"۔یہ نویں عہد نامے دا اہم زور ہے (بحوالہ رومیوں29 ;3:22 گلتیوں 3:28 افسیوں 3:13-2:11-3 کُلسیوں 3:11 )۔ واحد پرمیشور نے اپنے ہی کموں دے سبب اپنی گُمراہ تخلیق نُوں کفارہ دیاں ہے۔ اوہ چاہتا ہے کہ تمام انسان جو اُس دی شبیہہ پر بنائے گئے نیں ااوہدے پاس آئیں اتے اُس دی طرح ہو جائیں۔ سب ااوہدے پاس آ سکتے نیں۔

خُوشخبری دی عالمگیر فطرت (آیت 12 وچ دو مرتبہ استعمال کردہ "سب") دو انداز وضع کرتی ہے : (1) یہودیوں اتے یونانیوں وچ کُج فرق ننیں ، سب گُمراہ نیں (بحوالہ 3:9,19,22-23;11:32 ) اتے (2) یہودیوں اتے یونانیوں وچ کوئی فرق ننیں ، سب مُکتی پا سکتے نیں ۔ خُوشخبری مُکتی دیلئے حائل تمام رُداوٹوں نُوں دُور کرتی ہے (بحوالہ یوئیل 2:28-29 پہلا کرنتھیوں12:13 گلتیوں 3:28 کُلسیوں 3:11 )۔

☆"سب دے لئے فیاض ہے "۔جب پولُوس مسیح وچ پرمیشور دے فضل دے بارے وچ سوچتا ہے تو اوہ لفظ "فیاض" اکثر استعمال کرتا ہے (بحوالہ 2:4,9:23;11:12,33 پہلا کرنتھیوں1:5 دوُسرا کرنتھیوں8:9 افسیوں 1:7,18;2:7;3:8,16 فلپیوں 4:19 کُلسیوں 1:27;2:2 )۔

10:13۔یہ یوئیل 2:32 سے مشہور اقتباس وچ پولُوس دے استعمال کردہ دو نئی تادیدیں نیں: (1) یوئیل وچ YHWH یہواہ دا نام استعمال ہوا تھا؛ پولُوس رومیوں وچ اتے پطرس اعمال 2:21 وچ ایشو دے نام داتبدل دیندا ہے(نیز دھیان کریں، یوحنا 12:41 اتے یسعیاہ 6:9-10 فلپیوں 2:9 اتے یسعیاہ 45:22-25 رومیوں 9:33 اتے یسعیاہ 8:13-14)؛ اتے (2) یوئیل وچ "مُکتی" دا مفہوم جسمانی رہائی ہے ، رومیوں وچ یہ رُوحانی مُعافی اتے ہمیشہ دی مُکتی دا حوالہ ہے۔

پُرانے عہد نامے دا نظریہ "نام پُدارنا" پرستش دے پس منظر وچ عوامی اقرار دا مفہوم ہے ۔ یہی نظریہ اعمال 7:59;9:14,21;22:16 پہلا کرنتھیوں1:2 دوُسرا تمیتھیس2:22 وچ وی دیکھا جا سکتا ہے ۔ دیکھئیے خصُوصی موضوع : بُلائے گئے 1:6 پر۔

## خصوصی موضوع:پربھو دا نام

یہ عہد، جدید دا ایک عام انداز ہے جس سے کلیسیا میں اقدس ثالوث دی شخصی موجودگی اتے متحرک قوت ظاہر ہوتی ہے۔ یہ ایک جادوئی کلیہ دی بجائے خدا دے کردار دی نشانی تھا۔

اکثر اسی انداز سے یسوع نُوں وی پربھو کہا گیا ہے (فلپیوں 2:11)

1۔ بپتسمہ دے وقت کسی شخص دا یسوع پر اظہارِ ایمان (رومیوں 10:9-13؛ اعمال 2:38;8:12,16;10:48;19:5;22:16؛ پہلا کرنتھیوں1:13,15؛ یعقوب 2:7)

2۔ بدروحوں نُوں ندالتے ہوئے (متی 7:22؛ مرقس 9:38؛ لوقا 9:49,10:17؛ اعمال 19:13)

3۔ شفاء دے وقت (اعمال 3:6,16;4:10;9:34؛ یعقوب 5:14)

4۔ داہنانہ تقرر دے وقت (متی 10:42;18:5؛ لوقا 9:48)

5۔ کلیسیائی نظم و ضبط دے وقت (متی 18:15-20)

6۔ غیر قوموں میں تبلیغ دے دوران (لوقا 24:47؛ اعمال 9:15,15:17؛ رومیوں 1:5)

7۔ دعا میں(یوحنا 14:13-14,15:2,16,16:23؛ پہلا کرنتھیوں 1:2)

8۔ ایک طرح سے مسیحیت دا حوالہ دیتے ہوئے (اعمال 26:9،پہلا کرنتھیوں 1:10،دُوسرا تمیتھیس2:19؛ یعقوب 2:7؛پہلاپطرس 4:14)۔

خوشخبری دے پیامبر، رسول ، مددگار، شفاء دینے والے ، بدروحوُنوں ندالنے والے ہونے دی حیثیت سے ہم جو وی کرتے ہیں ہم اس دے طرزِ عمل ، اس دی طاقت، اس دی یقین دھانیوں اتے اس دے نام میں کرتے ہیں !

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت:10:14-15

۱۴ ۔مگر جِس پر اوہ اِیمان ننیں لائے اُس سے دیونکر دُعا کریں ؟اتے جِس دا ذکر اوہناںہوں نے سُنا ننیں اُس پر اِیمان دیونکر لائیں ؟ اتے بغیر مُنادی کرنے والے دے دیونکر سُنیں ؟۔۱۵ ۔اتے جب تک اوہ نہ بھیجے جائیں مُنادی دیونکر کریں ؟ چنُانچہ لِکھا ہے کہ دِیا ہی خُوشنما نیں اوہناں دے قدم جو اچھّی چیزوں دی خُوشخبری دیتے نیں ۔

10:14-15 ۔ آیاںت 14-15 وچ سوالات دا اک سلسلہ ہے جس دی تقلید یسعیاہ سے اقتباس کرتا ہے جو نُکتہ بناتے نیں کہ اسرائیل نے کوی YHWH یہواہ دے پیغامات یاں پیغام دینے والوں دا رد عمل ننیں دیاں ۔ پرمیشور نے پیغام دینے والے (نبی، رسُول ، تعلیم دینے والے، اُستاد، مُبلغ) بھیجے۔ یہ ضرورت مند دُنیا دیلئے پرمیشور دی رحمت نیں۔ جیسے کہ پرمیشور مہربانی سے خُوشخبری دا پیغام دینے والے بھیجتا ہے ، تو سُننے والوں نُوں وی چاہئیے کہ اوہ اوہناں دے پیغام دا مُناسب رد عمل دیں۔ پولُوس نے ایس سوچ نُوں پُرانے عہد نامے دے اقتباس یسعیاہ 2:7 سے لیاں ہے۔ پولُوس ایس پُرانے عہد نامے دی آیت نُوں خُوشخبری دی تعلیم دینے والوں دا حوالہ دینے دیلئے وسیع کرتا ہے۔
مُکتی دے ایمان وچ بہت سے عناصر نیں (1) ایمان لانے دیلئے پیغام (2) قبُولیت دیلئے شخص (3) ابتدائی اتے جاری توبہ اتے ایمان دا رد عمل (4) تابعداری دی زندگی اتے (5) قائم رہنا ( دیکھئیے نوٹ 1:5 پر)۔

10:15 ۔ یہ رومیوں وچ اک بڑا حُکم ہے (بحوالہ متی 28:19-20 ؛ لُوقا 24:47 ) ۔ مُکتی خُوشخبری سُننے سے آتی ہے اتے خُوشخبری قبُول کرنے سے۔ تعلیم دینے والے بھیجے جاتے نیں تا کہ "سب" مُکتی پا سدیں۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:10:16-17

۱۶ ۔لیکن سب نے ایس خُوشخبری پر دان نہ دھرا۔چنُانچہ یسعیاہ کہتا ہے کہ اَے پربھو ساڈے پَیغام دا کِس نے یقِین دیِا ہے ؟۔۱۷ ۔پس اِیمان سُننے سے پَیدا ہوتا ہے اتے سنُنا مسیِح دے کلام سے ۔

10:16 ۔ اک بار پھر پولُوس پُرانے عہد نامے دے نبوتی بیانات استعمال کرتا ہے جو حقیقت وچ YHWH یہواہ دے اسرائیل نُوں پیغام دا حوالہ ہے اتے جو ایشو مسیحا دی خُوشخبری دا حوالہ ہے۔ جیسے کہ پُرانے عہد نامے دے یہودیوں نے پرمیشور دے

پیغام سے انداز دیاں ایسی طرح پولُوس دے دور وچ یہودیوں نے وی رد دیاں۔ یہ یسعیاہ 53:1 سے اقتباس ہے لیکن یہ الہیاتی طور یسعیاہ 6:9-13 دے اسرائیل دے پرمیشور دے پیغام سے انداز سے وی تعلق رکھتا ہے۔

**10:17** ۔ خُوشخبری پہلے اک پیغام ہے (بحوالہ گلتیوں 3:2 )۔ لیکن پیغام شخصی کلمہ بن جاتا ہے "مسیح دا کلمہ" (بحوالہ کُلسیوں 3:15-16 )۔

**10:17**۔"مسیح دے کلام "۔ سیاق و سباق دی وجہ سے یہ مسیح دے بارے وچ پیغام دا حوالہ ہونا چاہئیے جس دی تعلیم دی گئی۔ خُوشخبری دی مُنادی پرمیشور دا دُنیا دیلئے اپنی دعوت پہنچانے دا اک انداز تھا۔
ایس نُکتہ پر قدیم یونانی نُسخہ جاتی تفرق ہے : (1) MSS P46, A, B, C, D وچ "مسیح دے کلام" سے ہے جبکہ (2) MSS P6, A, D, K, P وچ "پرمیشور دا کلام" ہے۔ پہلا خلاف معمول ہے (بحوالہ کُلسیوں 3:16 ) اتے ایس لئے مُمکنہ طور پر اصلی ہے (یہ عبارتی تنقید دا اہم جُز ہے)۔ UBS چہارم ایسے درجہ "A" یقینی دیندا ہے ۔ یہ واحد دوُسری جگہ ہے جہاں یہ نویں عہد نامے وچ وقوع ہوا ہے ۔ دوُسرا "پرمیشور دا کلمہ" کئی مرتبہ وقوع ہوا ہے (بحوالہ تھسلنیکیوں3:2 یوحنا 3:34 افسیوں 6:17 عبرانیوں 6:5 اتے 11:3 )۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:10:18-21

۱۸ -لیکن مَیں کہتا ہُوں دیاں اوہناں ہوں نے ننیں سُنا؟بیشک سنُاچناوہناں چہ لِکھا ہے کہ اوہناں دی آواز تمام رُویِ زمین پراتے اوہناں دی گلیں دُنیا دی انتہا تک پہُنچیں ۔ ۱۹ -پھِر مَیں کہتا ہُوں دیاں اسرائیلؔ واقفِ نہ تھا ؟اوّل تو مُوسیٰؔ کہتا ہے کہ مَیں اوہناں سے تُم نُوں غَیرت دِلاؤں گا جو قَوم ہی ننیںاک نادان قَوم سے تُم نُوں غُصہ دِلاؤں گا ۔۲۰ -پِھریسعیاہؔ بڑا دِلیر ہو کر یہ کہتا ہے کہ جِہنوں نے مُجھے ننیں ڈُھوَنڈا اوہناں ہوں نے مُجھے پالِیاں جِہنوَں نے مُجھ سے ننیں پوُچھا اوہناں پر مَیں ظاہر ہو گیاں ۔ ۲۱ -لیکن اسرائیل دے حق وچ یُوں کہتا ہُوں کہ مَیں دِن بھر اک نافرمان حُجتّی اُمّت دی طرف اپنے ہاتھ بڑھائے رہا۔

**10:18** ۔ یہآیت کہتی ہے کہ بہت سے یہودیوں نے پیغام سُنا اتے اوہ اُس سے انداز دے ذمہ دار سگے (تادیدی داوہا منفی یونانی فقرہ)۔ مسئلہ نا واقفیت ننیں تھا بلکہ غیر یقینی تھا۔
پولُوس زبُور 19:4 دا اقتباس دیندا ہے ۔ ایس زبُور وچ آیات 1-6 قُدرتی مُداشفہ دا حوالہ ہے جو پرمیشور مخلوق دے ذریعے سے گل کررہا ہے (بحوالہ رومیوں 1-2 )۔ پولُوس تبدیل کرتا ہے : (1) عالمگیر گواہی نُوں ("تمام روُئے زمین پر" اتے (2) پیغام پہنچانے دا ذریعہ تخلیق دی خاموش صدا سے خپوشخبری دی مُنادی کرنے والوں تک (رسول، نبی، مبلغ، خادم اتے اُستاد، بحوالہ افسیوں 4:11 )، جو خاص مُداشفہ دا حوالہ نیں (بحوالہ زبُور 19:8-14 )۔ اہم سوچ یہ ہے کہ انجیل دا پیغام پولُوس دے دور وچ موجود تمام روئے زمین تک گیاں (یونانی و رومی دُنیا)۔ پولُوس ربئیوں دی تشریح و تاویل استعمال کرتا ہے ، اوہ اصل پُرانے عہد نامے دی عبارت دی ترمیم اپنی الہیات اتے حجُتی مقاصد دیلئے کرتا ہے۔ یہ وی واضح طور پر بیان کرنا چاہئیے کہ دوُسرے رسُولوں دی طرح ، پولُوس دا پُرانے عہد نامے دا استعمال مُنفرد طور پر روُح اُلقدس دی ہدایت سے تھا (بحوالہ دوُسرا پطرس 1:20-21 )۔ ایماندار آج دے دور وچ، روُح اُلقدس دی ہدایت سے نویں عہد نامے دے لکھاریوں دے تشریحی طریقہ دار

وضع ننیں کرسکتے۔

**10:19-20** ۔ یہودیوں نے پیغام سُن رکھا تھا، حتی کہ مُوسیٰ سے۔ یہودیوں نے سُنا اتے پرمیشور وچ راست ٹھہرنے دے بشمول ایمان دے پیغام نُوں سمجھ پائے سگے۔
اِن آیاں وچ ، پرمیشور اپنے عہد دے لوگوں سے غیر قوموں دی شمولیت دے بارے وچ گل کرتا ہے ۔ یہ آیت **19** وچ استعثنا **32:21** سے اتے آیات **20-21** وچ یسعیاہ **65:1-2** سے دیاں جاتا ہے۔ یہ حیران کُن غیر قوموں دا شامل دیاں جانا یہودیوں دے ایمان دیلئے متحردی عمل تھا(بحوالہ **11:11,14** )۔

**10:21** ۔ یہ یسعیاہ **65:2** دا ہفتاوی سے اقتباس کردہ بیان ہے جو **YHWH** دا عہد دے لوگوں دے انداز دے حوالے سے ہے (بحوالہ یسعیاہ **65:1-7** )۔ پرمیشور وفادار رہا ہے، اسرائیل بے وفا رہے نیں۔ اوہناں دی غیر وفاداری اوہناں دی قوم پر عارضی سزا لائی خاص طور پر افراد پر ماضی وچ، لیکن اوہناں دا مسیح وچ ایمان دے وسیلے سے پرمیشور دی راستبازی سے اندار اوہناں دیلئے ہمیشہ دی سزا لایاں۔

## سوالات برائے مباحثہ:

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے رُوح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

یہ سوالات برائے مباحثہ آپ دی معاونت دے لئے فراہم کئے گئے نیں تا کہ آپ کتاب دے اس حصئے دے اہم معاملات پر سوچ بچار کرسدیں۔ یہ حتمی ننیں بلکہ محض آپ دے خیالات نُوں اُبھارنے دیلئے نیں۔

**1**۔ اگر پرمیشور دا چُنائو اتنا اہم ہے تو پولُوس دیوں اسرائیل دیلئے **10:1** وچ دُعا دیوں کرتا ہے ؟ **10:9-13** انسانی رد عمل دی ضرورت دیلئے اتنا تادیدی دیوں ہے ؟

**2** ۔ آیت **4** دا دیاں مطلب ہے ؟ ”دیاں مسیح نے شریعت نُوں انجام بخش دیاں ہے؟“

**3** ۔ **10:9-10** وچ ایمان وچ شامل عناصر دا اندراج کریں ۔

**4** ۔ پولُوس پُرانے عہد نامے سے اتنے اقتباسات دیوں دیندا ہے ؟ یہ کیویں بُنیادی طور پر رومیوں وچ غیر قوم کلیسیاں سے

تعلق رکھتا ہے ؟

5۔ آیات 13-11 باب 9 سے کس طرح تعلق رکھتی نیں ؟

6 ۔ آیات 15-14 کیویں دُنیا دی کلیسیاںئی مشنوں سے تعلق رکھتی نیں ؟

7 ۔ باب 10 وچ انسان دی آزاد مرضی نُوں کیویں انسان دی مُکتی دے طور ظاہر دیاں گیاں ہے ؟

# رومیوں باب 11 (Romans 11)

## جدید تراجم دی عبارتی تقسیم

| UBS | NKJV | NRSV | TEV | JB |
|---|---|---|---|---|
| اسرائیل دی باقیات | اسرائیل دا اندار، مکمل ننیں | اسرائیل دا اندار، حتمی ننیں | خدا دا اسرائیل پر رحم | اسرائیل دی باقیات |
| 11:1-10 | 11:1-10 | 11:1-10 | 11:1-6<br>11:7-10 | 11:1-10 |
| مشردین دی مُکتی | اسرائیل دا آخری اندار | | | یہودی مستقبل وچ واپس آئے |
| 11:11-12 | 11:11-36 | 11:11-12 | 11:11-12 | 11:11-15 |
| | | | مشردین دی مُکتی | |
| 11:13-16 | | 11:13-16 | 11:13-15 | یہودی اوی تک چُنے ہوئے لوگ |
| | | زیتون دے درخت دااستعارہ | 11:16-18 | 11:16-24 |
| 11:17-24 | | 11:17-24 | | |
| | | | 11:19-24 | |
| اسرائیل دی بحالی | | تمام اسرائیلی محفوظ رنیں گے | خدا دا رحم سب پر | یہودیوں دی تبدیلی |
| 11:25-32 | | 11:25-32 | 11:25-32 | 11:25-27<br>11:28-29<br>11:30-32 |
| | | | خدا دی تعریف | خدا دے رحم اتے حکمت دی حمد |
| 11:33-36 | | 11:33-36 | 11:33-36 | 11:33-36 |

## پڑھنے دا طریقہ دار سوئم (دیکھئے صفحہ vii ) عبارتی سطح پر مُصنف دے اصل مقصد دی پیروی کریں۔

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے رُوح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

اک باب نُوں اک ہی نشست وچ پڑھیں، اتے ایس باب دے موضوع دی نشاندہی کریں۔اپنے موضوعات دی تقسیم دا اوپر دئے گئے پانچ تراجم سے موازنہ کریں۔ عبارت سازی الہامی ننیں ہے لیکن یہ اصل مُصنف دے مقصد دی اک کڑی ہے جو کہ ترجمے دی رُوح ہے۔ہر عبارت دا صرف اتے صرف اک موضوع ہوتا ہے۔

۱۔ پہلی عبارت

۲۔ دُوسری عبارت

۳۔ تیسری عبارت

۴۔ وغیرہ وغیرہ

## شبداں اتے فقرات دی تحقیق:

### NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:11:1-6

۱-پس وچ کہتاہوں کہ پرمیشور نے اپنی امُت نُوں رد کر دِیاں ؟ہر گز ننیں ۔کیوں جے مَیں وی اسرائیلی ابرہاؔم دی نسل اتے بنیمینؔ دے قبیلہ سے ہوُں خدُا نے اپنی اُس اُمتّ نُوں ردّ ننیں دیاں جِسے ااوہنے پہلے سے جانا۔دیاں تم ننیں جانتے کہ کِتاب مقدُس اتے ایلیاؔہ دے ذکر وچ دیاں کہتی ہے ؟کہ اوہ پرمیشور سے ایسرائیل دی یوں فریاںد کرتا ہے کہ ۳۔اَے پربھو اوہناں ہونے تیرے نبیوں نُوں قتل دیاں اتے تیری قُربان گاہوں نُوں ڈھا دیاں ۔اب وچ ادیلا باقی ہُوں اتے اوہ میری جان دے وی خوُاہاں نیں ۔۴۔مگر جوابِ الٰہی اُس نُوں دیاں مِلا؟ یہ کہ مَیں نے اپنے لِئے سات ہزار آدمی بچا رکھے نیں جھنوں نے بعلؔ دے آگے گھنٹےُ ننیں ٹیدے۔ ۵۔پس ایسی طرح ایسوقت وی فضل سے برگزیدہ ہونے دے باعِث کچھ باقی نیں ۔۶۔اگر فضل سے برگزُیدہ نیں تو اِعمال سے ننیں ورنہ فضل فضل نہ رہا ۔

**11:1** "پس وچ کہتاہوں کہ پرمیشور نے اپنی امُت نُوں رد کر دِیاں ؟" یہ سوال "ننیں "دے جواب دی توقع رکھتا ہے۔ پولوس اس سوال دا جواب آیاںت □□¢□□1b-10 دیندا ہے ۔ایس حصے نُوں پولوس دے پچھلے دلائل سے مطابقت رکھنی چاہئیے۔ ابواب 9-11 ادبی ادائی دی پائیدار دلیل فراہم کرتے نیں۔ یہ بڑی دلچسپی دی گل ہے کہ ابتدائی یونانی پیپرس نُسخہ جات P46 اتے بڑے حروف دے F اتے G وچ "لوگوں "دی بجائے "میراث " ہے جو کہ شاید ہفتاوی دے زبُور 94:14 وچ سے ہے ۔

☆" ہر گز ننیں" یہ پولوس دی اس قیاس‌سی اعتراض دے سوال نُوں رد کرنے دی نمایاں خصُوصیت ہے (بحوالہ تنقید
(3:4,6,31;6:2,15;7:7,9:14;11:1,11

☆"کیوں جے وچ وی اسرائیلی ہوں" -پولوس یہودی اعتقادی دی باقیات ثابت کرنے دیلئے اپنا آپ استعمال کرتا ہے۔ پولوس دے یہودی پس منظر نُوں مزید دیکھنے دیلئے دیکھئیے فلپیوں 3:5۔

11:2 " خدا نے اپنے لوگوں نُوں رد ننیں دیاں" یہ شاید پولوس دے طرف اشارہ ہے 94:14 (بحوالہ 1 Deut 31:6; سیموئیل12:22 ؛ 1 kgs 6:13 ؛ Lam 331-32) ۔ یہ آیت 1 دے سوال دا مخصوص جواب ہے ۔

☆ "اوہ پہلے سے واقف ہے" یہ واضع حوالہ ہے خدا دے اسرائیل دے انتخاب دا ۔ دیکھیں 8:29 ۔ یہ بحث نُوں باب 9 دی آیات 4-6 طرف واپس لاتا ہے۔ بنواد اسرائیل دی دارکردگی ننیں ، مگر خدا دی پسند ہے۔ خدا اپنے وعدوں پر ثابت قدم ہے کیوں جے اوہ نُون ہے، ناکہ اسرائیل دی دارکردگی (بحوالہ Ezek. 36:22-32)

☆ " نوشتہ کہتا ہے" یہ حوالہ الیجا دی پرواز دی تفصیل جزیبل جوکہ 1Kings 19:10 بحوالہ آیت 3۔

11:4 "وچ نے اپنے لئے سات ہزار رکھے " "میرے لئے " عبرانی عبارت اصل ننیں I kgs. 19:18 (پولوس حوالہ ننیں دیندا MT یاں LXX) ، مگر پولوس خدا دی پسند پر زور دیندا ہے۔ I kgs. 19:18 دا ثابت قدم بقیہ خدا دی پسند سے دیکھا جاسکتا ہے،ناکہ باطل دی ناپسندیدہ دی ہوئی عبادت سے۔
پولوس دی نقطہ نظر وچ اوہاں پر چھوٹا سا گراوہ تھا بیشك بے ایمان ، آسانی سے استعمال ہونے والے اسرائیلی تجزیات‌تی دور وچ۔ پولوس دے دور وچ قدیمی ماننے والے یہودی لوگ وی سگے۔ ہر دور وچ کچھ یہودیوں نے ایمان دے ساتھ جواب دیاں ہے ناکہ نُوں‌شش سے۔ پولوس دعوی کرتا ہے کہ یہ ماننے والے یہودی خدا دی رحمدلی اتے دلکشی سے قوت پاوندے نیں۔
(آیات 5-6)

☆ "باطل"یہ مونث مضمون ہے مذکر اسم دے ساتھ۔ یہ اس لئے کیوں جے یہودی لگاتار دلچسپی مونث عبرانی لفظ "شرم" پر مبنی مظاہرپرست خدائی پرمذاق تھا۔

11:5-6 یہ بنوادی آیات نیں۔ یہ خدا دے پرانے عہد نامے دے اعمال دے ساتھ موجودہ حالات دی کڑی نیں۔ یہ رابطہ خدا دے رحم سے (بحوالہ : 9:15, 16,18;11:30.31,32) ۔ خدا دی دلکشی اولیت، مگر انسانی ایمان ضروری ہے۔ ( بحوالہ۔ مرقس 1:15 ; اعمال 3:16, 19;20:21) ، بہرحال ، انسانی قابلیت دی بنواد پر ننیں(بحوالہ ۔ افسیوں 2:8-9 ; 2 تیمسگیس 1:9 ; ططس3:5)۔ یہ حقائق پولوس دے مقابلے وچ فیصلہ کن نیں ابواب 9 - 11 وچ۔

11:6 "اگر" یہ اول درجے دا مشروط فقرہ ہے جوکہ مصنف دی رائے دے مطابق درست ہے یاں ادبی وجاوہات دی بناپر۔ مُکتی

خدا دی دلکشی ہے۔ (بحوالہ 6:23 ; افسیوں 2:8-9)۔

☆ کنگ جیمس ورژن نتیجاً فقرے نُوں آیت 6 وچ شامل کرتی ہے، مگر اگر یہ کم بند کرے، تو اس وچ نُوں ئی دلکشی ننیں: اگر ننیں تو کم زیاں‌دہ کم ننیں۔"یہ فقرا قدیم یونانی فقروں وچ شامل ننیں اتے پرانے لاطینی تراجم، مگر دو مختلف اقسام دے فقرے ان فقروں وچ نظر آتے نیں اتے ہی۔ یو ایس بی اس دی قدر غلطی سے "A"

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:11:7-10

۷۔پس نتیجۂ دیاں ہُوا؟یہ کہ اسرائیل جِس چیز دی تلاش کرتا ہے اوہ اُس نُوں نہ مِلی مگر برگزیدوں نُوں مِلی اتے باقی سخت کِئے گئے ۔۸۔چناوہناں‌چہ لِکھا ہے کہ پرمیشور نے اوہناں نُوں آج تک سُست طبیت دی اتے اَیسی آنکھیں جو نہ دیکھیں اتے اَیسے دان جو نہ سُنیں۔۹۔اتے داؤد کہتا ہے کہاوہناں دا دستر خوان اوہناں دے لِئے جال اتے پھندا اتے ٹھوکر کھانے اتے سزا داباعِث بن جائے ۱۰۔ اوہناں دی آنکھوں پر تارِیدی آجائے تاکہ نہ دیکھیں اتے تُو اوہناں دی پیٹھ ہمیشہ جھُدائے رکھ۔

11:7 " اسرائیل جس چیز دی تلاش کررہی ہے اوہ اُسنُوں نہ ملی" یہ یونانی فقرے وچ پہلے موجود ہے پولوس دی سوچ پر زور دینے دیلئے۔ بہت سے یہودی خدا دی راستی دے ساتھ تلاش وچ سگے اتے انہوں نے اس دی پیروی مذہبی رسم، نسلی اختیاں‌ر اتے اپنی نُوں‌شش سے دی۔اوہ اپنی منزل پر پہنچنے سے ناکم ہوئے! کوئی جاندار خدا سے پہلے قابلِ تعریف ننیں۔(بحوالہ۔ 1 کرنتھیوں1:29 ؛افسیوں 2:9)

| | | |
|---|---|---|
| ☆ | NASB | "مگر اوہ جو چنے ہوئے سگے اوہنانیں حاصل ہوا" |
| | NKJV | "مگر چنے ہوئے نُوں حاصل ہوا" |
| | NRSV | "چنے ہوئے نُوں حاصل ہوا" |
| | TEV | "یہ صرف چھوٹا گراوہ جس نُوں خدا نے چُنا جس نے پالیاں" |
| | JB | "مگر صرف کچھ چُنے" |

یہ پرانے عہد نامے دے تصور "بقیہ" یہاں □□،□ Ikgs.19:18 سات ہزار دے حوالہ سے۔ بُنواں‌د انسانی نُوں‌شش،خاندان یاں مذہبیت ننیں (آیت 6)،مگر خدا دی دلکشی انتخاب وچ ہے۔ (بحوالہ افسیوں 1:3-14)

☆ "باقی سب مضبوط سگے" یہ غیر متحرک مضارع ہے(بحوالہ 2 کرنتھیوں3:14)۔ خیاں‌ل یہ ہے کہ خدا نے اوہنانیں مضبوط دیاں (بحوالہ آیاں‌ت 8-10)۔ مضبوط کرنے والا فاعل اک گناہ ہے۔ (بحوالہ 2 کرنتھیوں4:4)۔ "مضبوطی" بے رحمی یاں اندھے پن دی اک طبی اصطلاح ہے(بحوالہ رومیوں 11:25: 2 کرنتھیوں 3:14 ; افسیوں 4:18)۔ یہی اصطلاح پیغمبروں نے مرقس 6:52 وچ استعمال دی ہے۔ یہ9:18 وچ سے مختلف یونانی اصطلاح ہے جو کہ دلکشی دے متضاد ہے(بحوالہ عبرانیوں 3:8,15; 4:7)۔

یہ آیت بڑی واضع اتے 11:1-6 دا خلاصہ ہے۔ کچھ جو چُنے ہوئے سگے اعتماد کرتے سگے، کچھ جو چُنے ہوئے ننیں سگے

سخت دل سگے-بہرحا ل الھیاں‌تی کہاوت دیلئے یہ آیت تنہائی وچننیں لکھی گئی تھی- یہ لگاتار الھیاں‌تی دلیل دا حصہ تھی -یہاں اس آیت وچ جو سچائی بیان دی گئی ہے اتیباب **10** دی بین الاقوامی التجائوں دے درمیان تنائو ہے- یہاں پر راز ہے- مگر اس دا حل اندار یاں کم کرنا ننیں ہے چاہے یہ دونوں‌شاخوں دی طرح مشکل ہے، متقابل نقطوں دے خلاف قیاں‌س-

**11:8-10** یہ آیتیں اشعیاں **29:10** دا حوالہ دینے دیلئے نیں، **Deut.29:4** (آیت **8**ب، مگر **MT** یاں**LXX** وچ سے ننیں)اتے **Ps.69:22** (آیاںت**10-9**)- □□**¢**□**6:9-13** اوہ حقیقتاً سرکش اسرائیل نُوں اشعیاں دی تبلیغ اتے بلائوے دا عکس دکھاتی ہے-اشعیاں خدا دے لفظ نُوں بیاں ن کرے، مگر خدا دے لوگ ننیں، جواب ننیں دے سدیں گے- پولوس خدا دی سخت دلی دی تصدیق پرانے عہد نامے وچ سے دیندا ہے جیسا ااوہنے **9:13,15,17** وچدیاں-

**11:8** **NASB,NKJV** "خدا اوہنانیں بے حسی دی روح دے"
**JB, NRSV** "خدا اوہنانیں سستی دی روح دے"
**TEV** " خدا اوہناں دے دلوں اتے دماغوں نُوں احمق بنائے"

یہ یونانی لفظ ، صرف نویں عہد نامے وچ استعمال ہوا ہے، جوکہ دیڑے دے داٹنے سے بہت زیاں‌دہ مائل کرنے والے حواس دے احساس نُوں احمق بنادے-

**11:10** "اوہناں دی آنکھیں نہ دیکھنے دیلئے اندھیری ہونے دے اتے اوہناں‌دی کمریں ہمیشہ دیلئے جھحک جائیں"یہ اك غیر متحرك بصورت امرپیچھا کرتے ہوئے عملی مضارع ہے-یہ خدا دے اقتدار اتے بنی نوع انسان دے ضروری ردعمل دے رازنیں-خدا سب چیزوں دی بُنوا‌ں‌د ،سب چیزوں دا آغاز،ماسوا اُس دی اقتداراِعلی خواہش دے ااوہدے انسانوں دیلئے احکم،اُس دی لامتناہی پیدائش، آزادی سے اُس نُوں جواب دیندی ہے- اوہ جو اُسے ایمان دیساتھ جواب ننیں دیتے سخت دل نیں یقین نہ کرنے وچ-

کرتے ہوئے عملی مضارع ہے-یہ خدا دے اقتدار اتے بنی نوع انسان دے ضروری ردعمل دے رازنیں-خدا سب چیزوں دی بُنوا‌ں‌د ،سب چیزوں دا آغاز،ماسوا اُس دی اقتداراِعلی خواہش دے ااوہدے انسانوں دیلئے احکم،اُس دی لامتناہی پیدائش، آزادی سے اُس نُوں جواب دیندی ہے- اوہ جو اُسے ایمان دیساتھ جواب ننیں دیتے سخت دل نیں یقین نہ کرنے وچ-
اس سارے مضمون وچ پولوس آدم دے بچوں نُوں‌خدا دے مُکتی دلانے والے اندرونی منصوبے دے دعوے کرتا ہے- نہ یقین کرنے والے یہودی مشردین دیلئے وطن دوست اسرائیل دے ذریعے تازہ دم غیرمندی ایمان دا دروازہ کھولیں !یہ ادخال دا منصوبہ ہے (بحوالہ افسیوں **2:11-3:13**)، ناکہ اخراج ! سخت دلی بڑی خدمتیں حاصل کرے!

## **NASB**(تجدیدشُدہ)عبارت:**11:11-16**

۱۱-پس مَیں کہتا ہُوں کہ دیاں اوہناں‌ہوں نے اَیسی ٹھوکر کھائی کہ گِر پڑیں ؟ہرگز ننیں ! بلکہ اوہناں دی لغزِش سے

غَیرقَوموں نُوں مُکتی مِلی تاکہ اوہنانیں غَیرت آئے ۔۱۲۔پس جب اوہناں‌دی لغزِش دُنیا دے لِئے دَولت داباعِث اِور گھٹنا غَیر قَومو ں دے لِئے دَولت دا باعِث ہوا تو اوہناں دا بھرپورہونا ضرُور ہی دَولت دا باعِث ہو گا ۔۱۳۔مَیں یہ گلیں تُم غَیر قَوموں سے کہتا ہُوں ۔چونکہ مَیں غَیر قَوموں دا رُسول ہُوں ایس لِئے اپنی خِدمت دی بڑائی کرتا ہُوں ۔۱۴۔تاکہ کِسی طرح اپنی قَوم والوں نُوں غَیرت دِلا کر اوہناں وچ سے بعض نُوں مُکتی دِلاؤں ۔
۱۵۔کیوں جے جب اوہناں دا خارج ہو جانادُنیا دے آمِلنے داباعِث ہُوا تو دیاں اوہناں دا مقبُول ہونا مُردوں وچ سے جی اُٹھنے دے برابر نہ ہو گا؟ ۔۱۶۔جب نذر دا پہلا پیڑا پاک ٹھہرا تو سارا گوندھا ہوا آٹا وی پاک ہُوا اتے جب جڑ پاک ہے تو ڈالیاں‌وی اِیسی ہی نیں ۔

**11:11** " پھر وچ نے کہا"یہ اوہی خطیبانہ فقرہ ہے جیسا **11:1** ۔ یہ پولوس دی الٰہیاں‌تی دلیل نُوں لگاتار مختلف طریقوں سے بتاتا ہے۔ آیات **1-10** تمام اسرائیل نُوں خدا نے رد ننیں دیاں ؛ آیات **11-24** وچ اسرائیل دی ردگی مستقل طور پر ننیں؛ یہ بامقصد ہے۔ اس دے ذریعے مشردین نُوں شامل دیاں گیاں ہے۔

☆ **NASB** " اوہ ٹھوکر ننیں کھاتے تاکہ اسطرح گریں ، دیاں‌اوہ"
**NKJV,NRSV** "دیاں اوہ ٹھوکریں کھائیں تاکہ اوہ گریں "
**TEV** " جب یہودی ٹھوکر کھاتے ، دیاں اوہ اپنی زندگی برباد کرتے"
**JB** "دیاں یہودی ہمیشہ دیلئے گرگئے ، یاں دیاں اوہناں‌ہوں نے ٹھوکریں کھائیں"
یہ سوال ننیں دی توقع رکھتا ہے۔ اسرائیلیوں داایمان نہ رکھنا مستقل صورتحال ننیں تھی۔

☆ **NASB** " اوہناں دے حد سے گزر جانا"
**NKJV** "اوہناں دے گرنے دے ذریعے"
**NRSV** "اوہناں دے ٹھوکریں کھانے دے ذریعے"
**TEV** "کیوں جے اوہناں‌ہوں نے گناہ دیے"
**JB** " اوہناں دا گرپڑنا"
اس مضمون وچ، یہ حوالے ایشو دے مسیحا ہونے دا یہودی اندار کرتے نیں(بحوالہ-آیت **12** )۔

☆ " مُکتی مشردین دے پاس آئی"کتنی چوندا دینے والی روداد تھی اوہناں پہلی صدی دے یہودیوں دیلئے(بحوالہ ۔ آیت **12** ; اعمال **28:28** ; **18:6;22:21** ; **13:46** )

☆ "اوہنانیں حاسد بنانے دیلئے" خدا دا مشردین نُوں شامل کرنے دا منصوبہ دو ضرورتیں پوری کرتاہے (**1**) خدا دا تمام بنی نوع انسان دیلئے کفارہ؛ اتے (**2**) خدا دی باقی ماندہ نادم اسرائیل دے ذاتی ایمان دی بحالی سے۔
☆ " مُکتی مشردین دے پاس آئی"کتنی چوندا دینے والی روداد تھی اوہناں پہلی صدی دے یہودیوں دیلئے(بحوالہ ۔ آیت **12** ;

اعمال 28:28 ;18:6;22:21 ; 13:46 )

☆ ”اوہناںنیں حاسد بنانے دیلئے“ خدا دا مشردین نُوں شامل کرنے دا منصوبہ دو ضرورتیں پوری کرتاہے (1) خدا دا تمام بنی نوع انسان دیلئے کفارہ؛ اتے (2) خدا دی باقی ماندہ نادم اسرائیل دے ذاتی ایمان دی بحالی سے۔

**11:12-24** ان آیاںت وچ دس شرطیه جملوں دا تسلسل ہے جویقین نه کرنے یہودیوں دا مشردین دے ایمان دے ساتھ تعلق جوڑتی نیں۔آیاںت **12,14,15,16,17,18,21,24** یه پہلے درجے دے شرطیه جملے جو که مصنف دے تصور رائے دے مطابق درست نیں یاں ااوہدے ادبی مقصد دیلئے،جبکه آیاںت**22** اتے **23** تیسرے درجے دے شرطیه جملے نیں جومستقبل دے پایدارعمل نُوں ظاہر کرتے نیں۔

**11:12** **NASB** ”کتنی اتے اوہناں دی تکمیل ہو گی“

**NKJV** ”کتنی اتے اوہناں دی تکمیل“

**NRSV** ”کتنااتے اوہناں دا پورا داخله مطلب“

**TEV** ” پھر ، کتنی بڑی بردات ہوں گی ، جب تمام شماراسرائیل شامل مکمل ہوں گے“

**JB** ” پھر سوچو کتنا اتے فائدہ ہوگا اوہناں تمام دی تبدیلی مذھب سے“

صلیبی جنگ دی تشریح اصطلاح دے معنوں میں ”اوہناںدی تکمیل“ ۔ دیاں یه تعلق پیدا کرتی ہے (1) یہودی مخلوق محفوظ ، آیاںت **14** ب، **26**ا، یاں (2) منتخب ہونے والے ماننے والے یہودی اتے مشردین آخری نمبر؟

**11:13** ” وچ تم سے مخاطب ہوں جوغیریہودی ہو“ ابواب **11 - 9** دے جواب دئیے گئے سوالات دی ادبی ادائی دی شکل بناتی ہے ، کیوں جے یہودی مسیحا نُوں ترک کرنے والے یہودیوں وچسے؟ بہرحال سوال باقی که پولوس اس خط وچ ضرورت محسوس کرتا ہے،اس نقطے پر اس دی موجودگی ، سوال دے ساتھ اقرار کرتا ہے۔
آیاںت **13-24,25** معلوم ہوتا ہے که کلیسیاںء نسلی یہودیوں اتیغیریہودیوں دے درمیان روم وچ مسلے نُوں منعکس کرتی ہے۔ خواہ یه ماننے والے یہودیوں اتے ماننے والے مشردین دے درمیان یاں ماننے والے مشردین اتینه ماننے والے یہودیوں دی غیر یقینی۔

☆ ” وچغیریہودیوں دا نبی ہوں“ پولو س یکتائی سے محسوس کرتاہے که اوہ غیریہودیوں دی خدمت کرنے دیلئے دُنیا وچ بُلایاں گیاں (بحوالہ۔ اعمال **26:17; 9:15;22:21** ; رومیوں **15:16; 1:5** ; گلتیوں**2:7,9 ; 1:16** 1 تیمسگیس**2:7** ; **2** تیمسگیس**4:17** )

☆ **NASB,NKJV** ” وچ اپنی دابینیه نُوں وسعت دوں گا“

**NRSV** ”وچ اپنی جماعت دے ساتھ حمدوثنا کروں گا“

**TEV** ”وچ اپنے کم وچ فخر کروں گا“

JB " اتے وچ اپنے بھیجے جانے پر فخر کرتا ہوں"

اصطلاح "وسعت " دا معنی (1)شُکر گزاری ؛ (2)فخر کرنے؛ یاں حتی الامدا (3)سب سے زیان‌دہ بنانے۔ یہ شاید روم وچ کلیساء دی مشکلات نُوں منعکس کرے! پولوس غیر یہودیوں دی خدمت کرنے وچ مسرور ہے؛ پولوس اپنی جماعت نُوں یہودیوں نُوں حاسد بناتے ہوئے دیکھتاہے،جس دا نتیجہ اوہناں دی مُکتی سے ہے(بحوالہ آیات11,14 اتے 9:13)۔

11:14 ۔"اوہناں وچ سے کچھ نُوں بچالو" یہ پولوس دی بشارتی بلاہٹ ہے۔ اوہ جانتا ہے کہ کوئی انجیلی تعلیمات دا جواب دے گا(بحوالہ1 کرنتھیوں1:21)جبکہ دوسرے ننیں(بحوالہ 1 کرنتھیوں9:22)۔ یہ انتخاب دا رازہے(پُرانا عہد نامہ اتے نواں عہد نامہ)!

11:15 پرانے عہد نامے وچ چُنی ہوئی اسرائیل دا اندار خدا دا منصوبہ تھا انسانیت دی بھلائی دیلئے۔ خو د نُوں متقی ،نسلی مغرور اتے شریعت دے رکھوالے صاف اتے زور دار لہجے وچ ایمان دی ضرورت نُوں محسوس کرتے نیں(بحوالہ
کرنتھیوں9:30-33)۔ YHWH وچ ایمان اتے اُس دا مسیحاخدادے دائیں طرف کھڑے ہونے دی براہ راست کُنجی ہے، نا کہ مذہبی انسانی دارکردگی دی ۔مگر یاںد رکھیں ،اسرائیل دی ناپسندیدگی دی وجہ تمام انسانیت دی مُکتی دیلئے تھی۔یہاں انسانی فخر دی کوئی جگہ ننیں، نہ ہی یہودیوں نُوں نہ ہی غیر یہودیوں نُوں۔ بظاہر یہ پیغام رومی کلیسیاںء نُوں سننے دی ضرورت ہے!

☆ " دُنیا دا تصفیہ" یہ الہیاں‌تی طورپر خدا دی پارسائی دے متوازی ہے۔"یہ اصلاحات لفظ ڈیٹاپلس ایاں‌لسو(تبدیل کرنے،اصلاح کرنا،یاں صورت بدلنے)سے نکلی ہے۔ یہ عداوت سے امن دی طرف تبادلے دا حوالہ دیندی نیں،اس وجہ سے سہولت دی تجدید ہوتی ہے(بحوالہ رومیوں 5:11;11:15 ; 2 کرنتھیوں5:18,19)۔ خدا آدم اتے حوا دی جنت دی بحالی دی تجدید کرتاہے۔ گنا ہ نے جس شراکت نُوں توڑ ڈالا،مگرایشونے خدا دی صورت وچ زوال پذیر انسانیت نُوں‌بحال دیاں اوہ جو ایمان پر قائم نیں ۔اوہ معاف اتے قبول ہوئے(آیت ،15 متوازی)۔ انسانیت اس دوستی نُوں بحال ننیں کرسکتی ، مگر خدا یہ کرسکتا ہے اتے ااوہنے دیاں!

11:16" اگر پہلے خمیر دا ٹکڑ ا پاک ہو"یہ پہلے درجے دا شرطیہ فقرہ ہے جو کہ مصنف دی رائے وچ سچا تصور دیاں جاتا ہے یاں اُس دی ادبی وجہ سے۔ یہ حوالہ ہے با ب نمبر 15 اُس دی 7-12 آیات دا۔ یہ استعارہ ہے جو پُرانے عہد نامے دے تصور دے مطابق پہلے پھل نیں جو خدا نُوں نذر دیے جائیں یہ ظاہر کرنے دیلئے کہ ساری فصل اُسی(خدا) دی ہے۔قدیم یہودی عقیدے دے بقیہ اوی تلک دُنیا پر اثر انداز ہوتے نیں(بحوالہ پیدائش ، 18:27-33 ; 2 کرنتھیوں، 7:14)۔ " پہلے ٹکڑے" دا یہ استعارہ " جڑ " دے متوازی ہے(بحوالہ
Jer,11:16-17) ،جو کہ دونوں وچ سے ایماندار اسرائیلوں حوالہ دیتے نیں، خاص طور پر پرُانے عہد نامے دے سردار (بحوالہ آیت نمبر28)۔

## NASB(تجدید شُدہ)عبارت:11:17-24

۱۷-لیکن اگر بعض ڈالیاں توڑی گئیں اتے تُو جنگلی زَتیون ہو کر اوہناں دی جگہ پیوند ہوا اتے زتیون دی روغن دار جڑ وچ شریک ہو گیاں -۱۸-تو تُو اوہناں ڈالیوں دے مقابلہ وچ فخر نہ کر اتے اگر فخر کرے گا تو جان رکھ کہ تو جڑ نُوں ننیں بلکہ جڑ تجھ نُوں سنبھالتی ہے -۱۹-پس تو کہے گا کہ ڈالیاں ایس لئے توڑی گئیں کہ مَیں پیوند ہو جاؤں ۲۰-اچھّا اوہ تو بے اِیمانی دے سبب سے توڑی گئیں اتے تو اِیمان دے سبب سے قائِم ہے پس مغرُور نہ ہوبلکہ خَوف کر-۲۱-کیوں جے جب پرمیشور نے اِصلی ڈالیوں نُوں نہ چھوڑاتو تجھُ نُوں وی نہ چھوڑیگا-۲۲-پس پرمیشوردی مہربانی اتے سختی نُوں دیکھ -سختی اوہناں پر جو گِر گئے نیں اتے پرمیشور دی مہربانی تجھُ پر بشر طیکہ تو اُس مہربانی پر قائِم رہے ورنہ تو وی داٹ ڈالا جائے گا-۲۳-اتے اوہ وی اگر بے اِیمان نہ رنیں تو پیوند کِئے جائیں گے کیوں جے پرمیشور اوہنانیں پیوند کر دے بحال کرنے پر قادِر ہے -۲۴-ایس لِئے کہ جب تو زتیون دے اُس درخت سے کٹ کر جِس دی اصل جنگلی ہے اصل دے بر خلاف اچھّے زتیون وچ پیوند ہو گیاں تو اوہ جو اصل ڈالیانیں اپنے زتیون وچ ضُرور ہی پیوند ہو جائیں گی-

**11:17** "اگر" **11:12-14** پر نوٹ ملاحظہ فرمائیں-

☆"شاخیں ٹوٹ گئی سگیں"یہ نہ ایمان لانے والے اسرائیلیوں دا حوالہ دیندی نیں(بحوالہ آیات نمبر **18,19** "قدرتی شاخیں" آیت نمبر**21**)

☆"جنگلی زیتون" یہ اوہناں غیر یہودیوں دا حوالہ دیندی نیں جنہوں نے انجیلی تعلیمات دا جواب دیاں-

صفحہ نمبر **138**

☆ "ناجائز فائدہ اٹھانے والے" پولوس دا زرعی استعارہ آیت نمبر **16** سے لگاتار شروع ہوتا ہے- جنگلی زیتون دی شاخوں دی بڑھے ہوئے درخت وچ پیوند داری فصل بڑھانے وچ مدد گار ثابت ہوتی ہے(بحوالہ آیت نمبر**24**)

☆ "زیتون دا درخت"یہ اسرائیل دی قومی علامت ہے(بحوالہ آیت نمبر **24** ; زبور، **52:8;128:3** ; **Jer,11:16** ; **Hos,14:6** )- یہ پولوس دے پُرانے عہد نامے دا دوسرااستعارہ یہودیوں اتے غیر یہودیوں دے درمیان تعلقات نُوں بیان کرتاہے-

**11:18** " شاخوں دی طرف متکبر نہ ہوں" یہ موجودہ امرانہ منفی ٹکڑے دیساتھ جو کہ حسب معمول جاری عمل نُوں روکنے دے معنی وچ استعمال ہوتا ہے- یہ آیت ،جمع آیات **13,20,25** اخذ کرتی نیں رومی کلیسیاء وچ یہودیوں اتے غیر یہودیوں دے درمیان مسائل سگے-

**11:19-20** آیت نمبر **19** اک اتیتنقیدی آیت ہ(متعرض مفروضہ ) -پولوس تشریح کرتا ہے کہ دیوں یہودی رد دیے گئے- یہ سب اوہناں دی نہ اعتقادی دی وجہ سے ہوا،ناکہ غیر یہودیوں دے زیادہ پیار کرنے سے!غیر یہودی صرف خدا دے پیار دی وجہ سے شامل ہوئے(بحوالہ پیدائش **3:15**) اتے اوہناں دے ایمان سے!اوہ یہودیوں دے خدا دی طرف پھیرنے دی وجہ حسد بتاتے نیں-

11:20 NASB " اتے تم اپنے ایمان دی وجہ سے کھڑے ہو"
NKJV " اتے تم ایمان سے کھڑے "
NRSV " مگر تم، صرف ایمان دے ذریعے کھڑے ہو"
TEV "جبکہ تم ماننے دی وجہ سے جگہ پر رہو گے "
JB " اگر تم مضبوطی سے پکڑے رہے ، یہ صرف تمھارے ایمان دی شُکر گزاری ہے"

یہ مکمل عملی اشارہ ہے۔ بہرحال ، یہ دس شرطیہ جملوں دی سیاق وسباق وچ ہے۔ہمارا خدا دے سامنے کھڑے رہنا اتے لگاتار کھڑے رہنا ایمان دے ساتھ ہے۔ اگر ایمان ترک کردیں ، ہمارا کھڑا رہنا ترک ہوجائے ۔ رحم ہے (1) ابتدائی ایمان دا جواب؛ (2) ایمان وچ قائم رہنے دی گذارش؛(3)جاری رہنے والا ایمان دا عمل ؛ اتے (4) ایمان دا آخری فیصلہ۔ کسی وی الٰہیاتی اصول دے بارے محتاط رنیں جو صرف اِن وچ سے کسی اک انجیلی سچائی دے مرکز نگاہ ہو۔ دیکھیں خاص مضمون 10:4 پر۔خدا رحم دا مصنف ،آغاز کرنے والا،سہارا دینے والا اتے فیصلہ کرنے والا ، مگر نمونے دے معاہدے وچ۔ ااوہنے گناہ آلود انسانیت نُوں چُنا ۔

☆ NASB "خود بینی نہ کریں ، مگر خوف"
NKJV " خود پسندی نہ کریں ، مگر خوف"
NRSV " پس مغرور نہ ہوجانا ، مگر خوف وچ رہے"
TEV " مگر اس سے مغرور نہ ہوجانا؛بعوض ، خوف وچ"
JB "آپ نُوں مغرور بنانے دی بنانے دے برعکس ، اوہ آپ نُوں خوف وچ رکھے"

یہ دونوں عبارتیں موجودہ امرانہ نیں۔ پہلی دے منفی ذرے، جس دے معنی عام طور پر پہلے سے جاری عمل نُوں روکنے دے نیں۔یہ رومن کلیسیاء وچ مسائل نُوں ظاہر کرتی ہے۔خوف دی وجہ آیت نمبر 21 ظاہر کرتی ہے۔

**11:21** " نہ ہی اوہ آپنُوں چھوڑے گا" جس طرح اسرائیل مرتد ہوکر مغرور نہ اعتقادی سے YHWH سے چلے گئے اتے قطع تعلق ہوگئے ، پس دیاں کلیسیاء وی قطع تعلق ہو جائے گی اگر اوہ خدا وچمغرور خودپسندی دی وجہ سے ایمان نُوں ترک کردے ۔ ابتدائی ایمان لازم ہے کہ زندگی دے انداز دے ایمان دا تعاقب کرے(بحوالہ متی 13:1-23 ; مرقس 4:1-12 ; لوقا 8:4-10)۔ تکبرلازم ہے لگاتاررودا رہے۔ ہم دیاں نیں ہم خدا دی خوبصورتی دی وجہ سے نیں اتے ہم اوہناں دے ساتھ بھائی نیں جو خدا پر اعتقاد وی کرتے نیں!

**11:22** " خدا دی شفقت اتے بدسلودی"خدا دے راستے ہمیشہ گری ہوئی انسانیت دے خلاف قیاس معلوم ہوتے نیں (بحوالہ اشعیاں 55:8-11)۔ ساڈے پسند کرنے دے جرمانے نیں۔ خدا داچنا ئو انسانیت دی ذمہ داری نُوں مسترد ننیں کرتا۔ قوم اسرائیل دا چنائو ہر فرد دی
مُکتی دی ضمانت ننیں دیندا ۔

☆ " اگر تم اُسدی شفقت وچ قائم رہے" یہ تیسرے درجے دا شرطیہ جملہ موجودہ محنُوںم بنانے والے دے ساتھ ہے۔ اس ساخت نُوں مدنظر رکھتے ہوئے کہ ایمان لانے والے غیریہودی مشروط تسلسل (رومیوں 9 دے مطابق یہ خدا دے اقتدار دا بدلتا ہوا پہلو ہے؛ ہوچ اپنے ایمان وچ قائم رہنے دے لئے سرگرم رہنا چاہیے (بحوالہ فلپیوں 13-2:12)۔ یہ دونوں گراوہ اتے انفرادی ثابت قدمی دا حوالہ دیندی نیں( بحوالہ گلتیوں 6:9 ; 3:6,13,22 ;;Rev. 2:7,17)۔ بدنی اتے انفرادیت دی بائبل وچ یہ راز اتے بے چینی ہے - یہاں پر دونوں وعدے (خدا دے کردار دی بُنواںد پر) اتے شرطیہ معاہدوں ( انسانی جواب دی بُنواںد پر)۔دیکھیں خاص مضمون : 8:25پرمحفوظ رکھنے دی ضرورت ۔

11:23 یہ آیت 22ویں آیت دے الھیاںتی اتے گرائمری نمونے دا تعاقب کرتی ہے۔اگر یہودی پشیمان ہوںاتے اعتقاد کریں ، تواوہ وی شامل دیے جائیں گے۔ اگر غیر یہودی ایمان لانا ترک کردیں ، اوہ رد دیے جائیں گے(بحوالہ آیت نمبر20 )۔ایشو وچ ابتدائی ایمان اتے اُس وچ رواں ایمان دونوں فیصلہ کن نیں۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت : 11:25-32

۲۵۔اَے بھائیو کہیں ایسا نہ ہو کہ تُم اپنے آپ نُوں عِقلمند سمجھ لو۔ایس لِئے مَیں ننیں چاہتا کہ تُم اُس بھید سے نا واقِف رہو کہ اسرائیل دا اِک حصّہ سخت ہو گیاں ہے اتے جب تک غَیر قَووچ پُوری پُوری داخل نہ ہو اوہ اِیساہی رہے گا ۔۲۶۔اتے ایس صُورت سے تمائم اسرائیل مُکتی پائے گا ۔چناوہناںچہ لِکھا ہے کہ چھڑانے والا صِیون سے نِکلے گا اتے بے دِینی نُوں یقوب سے دِفع کرے گا ۔۲۷۔اتے اوہناں دے ساتھ میرا یہ عِہد ہو گا ۔جبکہ مَیں اوہناں دے پاپوں نُوں دُور کر دُوں گا ۔۲۸۔اِنجیل دے اِعتبار سے تو اوہ تُمھاری خاطِر دُشمن نیں لیکن برگزیدگی دے اعتبار سے باپ دادا دی خاطِر پیاںرے نیں ۔۲۹۔ایس لِئے کہ پرمیشور دی نعمتیں اتے بلاُواہے تبدیل ہے ۔۳۰۔کیوں جے جِس طرح تُم پہلے پرمیشور دے نا فرمان سگے مگر اب اوہناں دی نافرمانی دے سبب سے تُم پر رحم ہوا ۔ ۳۱۔اُسی طرح اب یہ وی نا فرمان ہُوئے تاکہ تُم پر رحم ہونے دے باعِث اب اوہناں پر وی رحم ہو ۔۳۲۔ایس لِئے کہ پرمیشور نے سب نُوں نافرمانی وچ گِرفتار ہونے دِیاں تاکہ سب پر رحم فرمائے ۔

☆ NASB, NKJV , NRSV " بھید "

TEV "سچا راز "

JB " اس سب دیلئے چھُپی ہوئی وجہ "

خدا دا انسانیت دے کفارے دیلئے متحدہ مقصد ہے کہ بیشک برتری زوال پذیر ہوجائے(بحوالہ پیدائش3 )۔ اس منصوبے دے اشارے نویں عہد نامے وچ ظاہر ہوتے نیں (بحوالہ پیدائش 3:15;12:3 خروج 19:5-6 ; اتے انبیاں دے عالمی راستے )۔ بہرحال یہ پورا ایجنڈا واضع ننیں تھا(بحوالہ 1 کرنتھیوں2:6-8)۔ ایشو اتے روح القدس دے آنے سے یہ اتے وی عیاں ہونے لگتا ہے۔ پولوس کفارے دے مکمل منصوبے نُوں بیان کرنے دیلئے "راز" دی اصطلاح استعمال کرتا ہے (بحوالہ 1 کرنتھیوں4:1 ; افسیوں 6:19 ; کلسیوں 4:3 ; 1 تیمسگیُس1:9)۔ بہرحال ، ااوہنے بہت سے مختلف حواس استعمال دیے نیں:

1۔ غیر یہودیوں نُوں شامل کرنے دیلئے اسرائیل دی کم سخت دلی۔ غیر یہودیوں دا اس طرح داخل ہونا یہودیوں نُوں ایشو

نُوں پیشن گوئیوں دا خدا قبول کرنے دیلئے بطور طریقه دار کم کرے گا۔

2۔ انجیل قوموں نُوں متعارف کروائی گئی، جو که سب ایشو دے ذریعے ایشو وچ شامل نیں(بحواله رومیوں 16:25-27 ; کلیسوں 2:2)

3۔ دوسری آمد پر نویں مانںے والے لوگ(بحواله 1 کرنتھیوں15:5-57 ; 1 طِطس4:13-18 )

4 ۔ سب چیزوں نُوں خدا وچ اکٹھا کرنا(افسیوں 2:11-3:13)۔

5 ۔غیر یہودی اتے یہودی میراث دے ساتھی نیں۔

6۔خدا اتے کلیسیاء دے درمیان تعلقات دی مطابقت شادی دی اصطلاحات وچ بیان دی گئی ہے(بحواله افسیوں 5:22-33)۔

7۔ غیر یہودی معا ہدے دے لوگوں وچ شامل نیں اتے ایشو دے روح سے بھرے ہوئے تاکه ایشو دی طرح پُختگی پیدا کرسدیں، جو که گری ہوئی انسانیت وچ خدا دی داغدار شبیه نُوں تازه دم (بحواله پیدائش 8:21 ;11-13 ,6:5)خدا دی آدمی وچ(بحواله پیدائش 1:26-27;5:1;9:6 ; کلسیوں 1:26-28)۔

8۔ آخری وقت مخالفِ ایشو(بحواله 2 تهسلنیکیوں2:1-11)۔

9۔ 1 تیمسگیس وچ ابتدائی کلیسیاء دے راز دا خلاصه ملتاہے۔

☆ ”تم اپنے اندازے وچ بہت کم دانا ہوگے“ یہاں رومی کلیسیاء وچ اك اتے پریشانی دی طرف اشاره ہے(بحواله آیت نمبر 18)۔

☆ NASB ” جو که کم سختی اسرائیل نُوں واقع ہوئی“

NKJV ” جو که علیحده علیحده سختی اسرائیل نُوں واقع ہوئی“

NRSV ”اسرائیل دے حصے پر سختی آئی“

TEV ” اسرائیل دے لوگوں دی سر کشی مستقل ننیں“

JB ” اسرائیل دا اك حصه اندھا ہوگیاں“

یه بیان باب نمبر 11 تعلق پیدا کرتا ہے۔ اوہاں پر کچھ مانںے والے یہودی موجود نیں اتے موجود رنیں گے۔ یه عارضی اندھاپن ، خدا دی طرف سے ہے(آیات 8-10) کیوں جے یہودیوں دا ایشو کمُنکرہونا، خدا دے انسانیت نُوں مُکتی دینے دے منصوبے پر پُورا اُترتا ہے۔ خدا نے سب سے مُکتی دا وعده دیاں (بحواله پیدائش12:3 ) ۔ ااوہنے سب تك پہنچنے دیلئے اسرائیل نُوں چُنا(بحواله خروج 19:5-6)۔ اسرائیل اپنے گھمنڈ ،بے ایمانی اتے بے اعتقادی دی وجه سے اپنے مقصد نُوں حاصل کرنے دی نُوںشش وچ ناکم رہی۔ خدا اسرائیل نُوں برکت دینے دے ذریعے غیریہودی دُنیا تك پُہنچنا چاہتاہے(بحواله27-29 Deut ) ۔ اسرائیل وعدے پر قائم نه ره سدی ، اس لیے ، خدا دا دُنیاوی فیصله اوہناں پر عائد ہوا۔ اب خدا نے یه حقیقی فیصله لیاں اتے ایمان دے ذریعے انسانیت دی مُکتی دے اپنے مقصد نُوں پورا دیاں (بحواله آیاں ت 30-31)۔

☆ " جب تك كه غير يہوديوں دی كثرت سے شموليت نه ہو"یه ایسی ہی اصطلاح آيت نمبر 12 وچ يہوديوں ديلئے استعمال ہوئی ہے۔ دونوں آيات خدا دے انتخاب اتے قبلِ وقوع علم دے بارے بولتيں نيں۔ لفظ " جب تك كه " غير يہودی عرصه دے وقت دی حد دے بارے بولتا ہے (بحواله لوقا 21:24)

11:26 "تمام اسرائيلی محفوظ رنيں گے"يہاں پر دو ممكن حواله جات(1) یه قوم اسرائيل دا حواله ديتے نيں نا كه ہر يہودی فرد دا مگر تاريخی اكڑيت وچ قابل اعتبار نقطه۔ (2) یه كسی طرح سے روحانی اسرائيل ، كليسياںء دا حواله دیندی ہے۔ پولوس اس تصور نُوں گلتيوں 6:16 وچ استعمال كرتا ہے۔ آيت نمبر 12 وچ يہوديوں دا پورا حصه اتے " آيت نمبر ¢25 غير يہوديوں دا پورا حصه متوازی تعلق پيدا كرتی نيں۔ یه سب كچھ خدادے انتخاب دی سمجھ وچ نا كه سب كچھ ہر فرد دی سمجھ وچ ۔ وعدے دے زيتون دا درخت اك دن مكمل ہوگا۔

كچھ ترجمه نگار كہتے نيں كه یه قوم اسرائيل دا ضرور حواله ديں صرف اس لئے كه( 1) ابواب 11-9 دے سياںق وسباق ; (2) پُرانا عہد نامه آيات نمبر 27-26 وچ حواله ديندا ہے; اتے (3 ) آيت نمبر 28 وچ واضع حواله ۔ ابراہيم دے قدرتی بيج ديلئے خدا دے پاس اوی وی پيار او ر خواہش ہے كه اوه محفوظ رنيں! اوه ضرور ايشو پر ايمان دے ذريعے آئيں(ذكرياں12:10)

سوال خواه اوه يہودی " سخت دل ہوئے " آخری وقت تك موقع تھا كه اس دا جواب اس مضمون سے ياں كسی اتے عبارت سے ملے پر ننيں ملا۔ امريدی ہوتے ہوئے تہذيبی اعتبار سے انفرادی سوال پوچھے جائيں مگر بائبل كمل مستند مركز نگاه ہے۔ضروری ہے كه اس قسم دے تمام سوال خدا پر چھوڑ دئيے جائيں۔اوه اپنی خلق دی ہوئی دا انصاف كرے جس نُوں اوه پيار كرتا ہے۔

☆ " جيسا كه یه لكھا گياں" یه اشعياں 59:20-21 دے دو اقتباسات(آيت نمبر26)اتے 27:9 (آيت نمبر27) دا حواله ديندا ہے جو كه توريت سے ليے گئے نيں ۔ مُكتی دا طريقه دار ايشو پر ايمان ہے جو كه مسيحا ہے۔ يہاں صرف پہلے درجے دا منصوبه ہے نا كه دوسرے درجه دا۔يہاں صرف محفوظ رہنے دا صرف اك ہی راسته ہے(بحواله يوحنا 14:6 ;10:7-18;11:25-29)۔

11:27 ۔اشعياں 27:9 جس دا حواله آيت نمبر 27 وچ دياں گياں ہے، اسرائيل نُوںوعدے دی زمين دی بحالی ديلئے متحد كرتا ہے(آيات 11-1) روايتی دُشمن (غير يہودی قووچ ) نُوںشامل ہونے دی دعوت ديندا ہے(بحواله آيات 13-12 )۔ اگر یه بحالی اصلی ہے تو عہد سعادت اس پيشن گوئی دی تعميل كرتی ہے۔ اگر یه تمثيلی ہے ، تو نواں وعده ، انجيل دا راز، جس وچ يہودی اتے غير يہودی خدا ايشو پر ايمان دے ذريعے اكٹھے نيں منزلِ مقصود ہوگا(بحواله افسيوں 2:11-3:13)۔ یه فيصله كرنا مشكل ہے كه كچھ پُرانے عہد نامے پيشن گوئيوں دا اطلاق نويں وعدے دی كليسياںء پر ہوتا ہے۔ ماسوائے اس دے كه خدا اپنے وعدوں پر ثابت قدم ہے، جب كه انسانيت ننيں ہے (بحواله حزقياںل 36:22-36)۔

11:28 یه آيت انتخاب دے جڑواں صورتوںنُوں منعكس كرتی ہے(1) پُرانے عہد نامے وچ انتخاب خدمت ديلئے تھا۔ خدا نے انسان دی الہداری نُوں انسانيت دی مُكتی دے مقصد ديلئے چُنا؛ (2) نويں عہدنامے وچ انتخاب انجيل سے جڑا ہوا اتے اندرونی

مُکتی ہے۔ یہ مُکتی انسانوں وچ خدا دی شبیہ جو کہ منز ل ہے سے بنی ہوئی ہے (بحوالہ پیدائش 3:15)
خدا اپنے وعدوں وچ ثابت قدم ہے۔ یہ پُرانے عہد نامے دے ماننے والوں دے لئے اتے نویں عہدنامے دے ولیوں دے لئے سچ ہے ۔
کُنجی خدا دی تابعداری ہے، نا کہ انسانیت دی، خدا دی شفقت ہے، نا کہ انسانیت دی دار کرد گی ۔ انتخاب دا مقصد
برکت دے لئے ہے، ناکہ خارج کرنے دے لئے۔!

☆ " اوہ باپ دی وجہ سے محبوب نیں" یہ خروج 20:5-6 دا وعدہ ہے اتے تثنیہ شرع 5:9-10 اتے 7:9 ۔ خاندان با برکت نیں
پچھلی پُشتوں دے ایمان دی وجہ سے۔ اسرائیل نے برکت پائی کیوں جے اوہناں دے سردار ایماندار سگے(بحوالہ تثنیہ شرع
4:37;7:8;10:15) ۔دائود سے یہ وی وعدہ تھا کہ مسیحا یہودیت سے آئیگا(بحوالہ 2 سیموئیل 7)۔ بہرحال ، یہ وی بیان کرنا
ہوگا کہ ایماندار وی پوری طرح قانو ن عملکمد کرسدے(بحوالہ حزقیایل 36:22-36)۔ ایمان ذاتی ایمان ، خاندانی ایمان ،
مگرپورا ایمان خدا نُوں قبول ننیں اتے سختی سے خاندانوں دے ذریعے آگے منتقل ہو (بحوالہ 1 کرنتھیوں 7:8-16)۔

11:29 NRSV, NKJV, NASB " خدا دے تحفے اتے بلاہٹ ناقابل واپسی ہے"
TEV "خدا دے لئے اُس دا ذہن نہ بدلیں کہ اوہ کس نُوں چُنتا ہے اتیبرکتیں دیندا ہے"
JB " خدا اپنے تحفے واپس ننیں لیتا یاں اپنی پسند منسوخ کرتاہے۔"
یہ افراد نُوں روحانی تحائف دا حوالہ ننیں دیندا(بحوالہ 1 کرنتھیوں 12 )، مگر خدا دے مُکتی دے وعدوں ، پُرانے عہد نامے اتے
نویں عہدنامے۔ انتخاب پائیدار ہے۔ خدا دی تابعداری قوم اسرائیل دی اُمید ہے(بحوالہ ملادی 3:6)!

11:30-32 یہ آیات خدا دے منصوبوں اتے مقاصد دی تشریح نیں: (1)یہ ہمیشہ اُسدے رحم دی بُنوادد پر نیں، نا کہ من مانی
دے عقیدہ پر۔ اصطلاح "رحم" اس لمبے مضمون وچ چار مرتبہ استعمال ہوئی ہے(بحوالہ 9:15,16,18,32)۔ (2) خدانے سب
انسانوں دی منصفی دی ہے۔یہودی اتے غیر یہودی گناہگار نیں(بحوالہ 3:9,19,23;5:11)۔ (3)خدا نے انسان دی ضرورت
اتے ناقابلیت نُوں موقع دے طور پر اپنا رحم تمام انسانیت دیلئے استعمال دیاں ہے(بحوالہ آیت نمبر 22)۔ دوبارہ اس مضمون وچ
"تمام" نُوں آیات 12 اتے 25-26 دی روشنی وچ ضرور دیکھنا چاہیے۔ تمام افراد شخصی طور پر خدا دی پیشکش دا جواب
ننیں دیں گے، مگر تمام مخلصی دے موقع وچ شامل نیں ے (بحوالہ ;5:12-21یوحنا 3:16 )۔ ااوہ ، خدا ، ایسا ہی ہو!!!

11:30 اتے 31 "مگر اب"۔یہ مضبوطی سے قوم اسرائیل دی ایشو پر ایمان دے ذریعے روحانی تبدیلی وچ شامل کرتی ہے۔
جس طرح غیریہودیوں دی "بے اعتقادی" خدا دے رحم دے ساتھ شکست کھا گئی، دیاں یہودی "بے اعتقادی " کریں گے۔

## NASB(تجدید شُدہ)عبارت :11:33-36

۳۳۔واہ!پرمیشور دی دِولت اتے حکمِت اتے عِلم دیاں ہی عمیتقِ ہے !!اوہدے فیصلے کِس قدر اِدرک سے پرے اتے اُس دی رانیں
دیاں ہی بے نشان ہے !۳۴۔پربھو دی عِقل نُوں کِس نے جانا ؟یاں کَون اُ س دا صلاح دار ہوا ؟۔۳۵۔یاں کِس نے پہلے اُسے کُج

دِیاں ہے جِس دا بدلہ اُسے دِیاں جائے ؟-۳۶-کیوں جے اُسی دی طرف سے اتے اُسی دے وسِیلہ سے اتے اُسی دے لِئے سب چِیزیں نیں اُسدی تمجِید اِبد تک ہوتی رہے -آمین -

**11:33-36** یہ پولوس دا اک انوکھابرجستہ اتراو ہے- پولوس خدا دے راستوں سے محصور ہے: معاہدہ ، تابعداری، معاہدے دااِدخال، معاہدے دااستعمال-

**11:33** " مال ومتاع" یہ پولوس دے لئے پسندیدہ محاتیہ ہے(بحوالہ**2:4;9:23;10:12,33** افسیوں **1:7,8;2:7;3:8,16** ; فلپیوں **4:19;** ; کلسیوں **1:27** ) - انجیل دی پیاں‌س اتے انسانیت دی اُمید خدا دے کردار اتے منصوبے دی کثرت سے رحمدلی ہے(بحوالہ اشعیاں**55:1-7** )-

☆ " کیویں ناقابل تلاش نیں ااوہدے فیصلے اتے ناقابل فہم نیں اُس دی رانیں"یہ مناسب اُتراو ہے ابواب **9-11** دی سچائی دے خلاف قیاں‌س (بحوالہ اشعیاں **55:8-11**)

**11:34** یہ حوالہ اشعیاں **40:13-14** دے یونانی زبان دی توریت سے ہے، جہاں خدا اپنے لوگوں نُوں جلاوطنی سے مُکتی دلاتا ہے- **1** کرنتھیوں**2:16** وچ پولوس اسی حصے دا حوالہ دیندا ہے مگر عنوان نُوں ایشو دے لئے "حاکم " منسوب کرتا ہے-

**11:35** یہ آزاد حوالہ ہے **35:7** یاں **41:11**

**11:36** " اُسی دے ذریعے اتے اُسی دے ساتھ اتے اُسی وچ تمام چیزیں نیں"یہ جزوجملے اس مضمون وچ خدا دے باپ ہونے دا حوالہ دیتے نیں(بحوالہ **1** کرنتھیوں**11:12** ) ، مگر نویں عہد نامے دے حصوں سے بڑی مطابقت رکھتے نیں جو کہ خدا دے بیٹا ہونے داحوالہ دیتے نیں(بحوالہ **1** کرنسگیوں**8:6** ; کلسیوں **1:16** ; عبرانیوں **2:10** )- پولوس دعوی سے کہتا ہے کہ سب چیزیں خدا دی طرف سے ملی نیں اتے خدادی طرف واپس جانی نیں-

☆" اُسی دی ہمیشہ تعریف ہو"

## سوالات برائے مباحثہ:

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں- ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں- آپ، بائبل اتے رؤح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں- آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں-

یہ سوالات برائے مباحثہ آپ دی معاونت دے لئے فراہم کئے گئے نیں تا کہ آپ کتاب دے اس حصئے دے اہم معاملات پر سوچ

بچار کرسدیں۔ یہ حتمی ننیں بلکہ محض آپ دے خیالات نُوں اُبھارنے دیلئے نیں۔

1۔ اسرائیل نے کس طرح خدا دے مُکتی دے راستے نُوں چھوڑ دیاں؟

2۔ پولوس نُونسی دو وجاوہات دیندا ہے کہ خدا نے اسرائیل نُوں رد ننیں دیاں؟

3۔ خدا نے یہودیوں دے دلوں نُوں سخت دیوں دیاں ؟ کیویں؟

4۔ یہودی خیاں ل دے مطابق " بقیہ " دا دیاں مطلب ہے(آیات 5-2)؟

5 ۔ نویں عہد نامے وچ اصطلاح " راز" دی تعریف کریں۔

6۔ 11:26 دا دیاں معنی ہے؟ دیاں؟ یہ کس طرح 9:6 سے کیویں تعلق پیدا کرتا ہے۔

7۔ پولوس غیر یہودیوں ماننے والوں نُوں دیاں تنبیہ کرتا ہے۔ (آیات 24-17)؟

# رومیوں 12 باب(Romans 12)

## جدید تراجم دی عبارتی تقسیم

| JB | TEV | NRSV | NKJV | USB'S |
|---|---|---|---|---|
| روحانی پرستش | زندگی خدا دی خدمت ہے | متبرک زندگی | خدا دے لئے زندہ قربانی | ایشو وچ نئی زندگی |
| 12:1-2 | 12:1-2 | 12:1-2 | 12:1-8 | 12:1-2 |
| انسانی سخاوت | | | | |
| 12:3-8 | 12:3-8 | 12:3-8 | | 12:3-8 |
| ہر کسی دے لئے قربانی بشمول دُشمن | | نصیحتیں | مسیح دی طرح سلیقه | مسیحی زندگی دے اصول |
| 12:9-13 | 12:9-13 | 12:9-13 | 12:9-21 | 12:9-21 |
| 12:14-21 | 12:14-16 | 12:14-21 | | |
| | 12:17-21 | | | |

## پڑھنے دا طریقه دار سوئم (دیکھئے صفحه vii )

## عبارتی سطح پر مُصنف دے اصل مقصد دی پیروی کریں۔

یه اك مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے که آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمه دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اك نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے روُح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یه تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

اك باب نُوں اك ہی نشست وچ پڑھیں، اتے ایس باب دے موضوع دی نشاندہی کریں۔اپنے موضوعات دی تقسیم دا اوپر دئے گئے پانچ تراجم سے موازنه کریں۔ عبارت سازی الہامی ننیں ہے لیکن یه اصل مُصنف دے مقصد دی اك کڑی ہے جو که ترجمے دی روُح ہے۔ہر عبارت دا صرف اتے صرف اك موضوع ہوتا ہے۔

۱۔ پہلی عبارت

۲۔ دوُسری عبارت

۳۔ تیسری عبارت

۴۔ وغیرہ وغیرہ

## شبداں اتے اکھان دی تحقیق

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:2-12:1

۱-پس اَے بھائیو-مَیں پرمیشور دی رحمتیں یاںد دِلا کر تُم سے اِلتماس کرتا ہوں کہ اپنے بدن ایسی قُربانی ہونے دے لِئے نذر کرو جو زندہ اتے پاک پرمیشور نُوں‌پسندِیدہ ہو-یہی تُمہاری معقُول عِبادت ہے -۲-اتے ایس جہان دے ہمشکل نہ بنو بلکہ عِقل نئی ہوجانے سے اپنی صُورت بدلتے جاؤ تاکہ پرمیشور دی نیک اتے پسندیدہ اتے کمِل مرضی تجربہ سے معلُوم کرتے رہو-

☆ "اس لئے" پولوس اس اصطلاح نُوں بامعنی عبوری نقاط دے ساتھ رومیوں دی کتاب وچ انجیلی سچائی نُوں اپنی پیش داری وچ استعما ل کرتا ہے- **5:1** وچ اکٹھا کرتا ہے " ایمان دے ساتھ واجبیت(گناہ دے جرمانے سے آزادی)؛ **8:1** وچ ماننے والوں نُوں اکٹھا کرتا ہے، گناہ دیساتھ تعلق،جوکہ تطہیر کہلاتے سگے(

| | | |
|---|---|---|
| **12:1** | **NASB** | "وچ تمھیں ترغیب دیندا ہوں" |
| | **NKJV** | "وچ تمھاری منت کرتا ہوں" |
| | **NRSV, TEV** | "وچ تم سے گذارش کرتا ہوں" |
| | **JB** | "وچ عاجزی سے مانگتا ہوں" |

یہ فقرہ دونوں تحریری درخواست اتے مضبوطی سے پیش کرتا ہے- اسے جاندار قبضہ کہتے نیں- پولوس اکثر یہ اصطلاح استعمال کرتا ہے(بحوالہ **12:1;15:30;16:17** ; **1** کرنتھیوں**1:10;4:16;16:15** ; **2** کرنتھیوں**2:8;5:20;6:1;10:1;12:8** ; افسیوں **4:1** ; فلپیوں **4:2** ; **1** تسالونیدیوں**4:10** ; **1** تیموتائوس**1:3** ; فلیمون آیاںت **9-10**)-

☆ "ہم ذات" پولوس اکثر نویں مضمون نُوں متعارف کروانے دے لئے یہ اصطلاح استعمال کرتاہے-

☆ " خدا دی رحمدلی سے" **LXX** وچ یہ خدا دے ترس کھانے دی عادت نُوں‌بیان کرتا ہے(بحوالہ خروج **34:6** )- یہاں یہ ابواب **1-11** دی معالجانہ پیش روی دا حوالہ دیتے نیں- رومیوں وچ گری ہوئی انسانیت دے ساتھ خدا دی "رحم" سے برتائو دی واضع تادید ہے(بحوالہ **9:15,16,18,23; 11:30,31;12:8;15:9** )-کیوں جے خدا دا رحم اتے دلکشی آزادی سے ملتی نیں ، ماننے والے متقی زندگیاں گذاریں (بحوالہ افسیوں **2:10 ;1:4**)شُکر گزاری دے بغیر ، ناکہ قابلیت سے(بحوالہ افسیوں **2:8-9**)-

☆ "پیش کرنا" یہ فعل مطلق مضارع ہے- یہ بہت سی قربانی سے متعلق اصطلاحات وچ سے اک ہے جو اس مضمون وچ استعمال ہوئی : قربانی ، آیت نمبر **1** ؛ پاک ، آیت نمبر **1** ؛ بجا طور پر مسرور،آیت نمبر**1** - یہ اوہی تصور**6:13,16,19** وچ ملتا ہے- انسان خواہ اپنے آپ نُوں خدا نُوں دے یاں شیطان نُوں- جیسا کہ ایشو نے اپنے آپ نُوں بے مثال باپ دے ارادے دے لئے دے دیاں،حتی کہ صلیبی موت تک، اُس دے ماننے والے اُسدی بے غرض زندگی پر رشک کریں(بحوالہ **2** کرنتھیوں**5:14-15** ; گلتیوں **2:20** ; **1** یوحنا **3:16** )-

☆ " تمھارے جسم " مسیحت یونانی فلسفے سے بہت مختلف ہے، جس دے خیال وچ جسمانی بدن گناہ ہے۔ یہ بہداوے دا میدان جنگ ہے مگر اخلاقی طور پر غیر جانبدار ہے۔ آیت نمبر 2 وچ "جسم " "دماغ " دے متوازی اصطلاح نظر آتی ہے۔ ماننے والوں نُوں چاہیے کہ اوہ اپنے آپ نُوں مکمل طور پریاں خدا انفردی طورپر خدا نُوں سونپ دیں (بحوالہ تثنیہ شرع 6:5 ; 1 کرنتھیوں6:20 ) جیسا کہ ماضی وچ اوہناں ہوں نے اپنے آپ نُوں گناہ دے حوالے کردیاں تھا(بحوالہ رومیوں 6 )۔

☆ "زندگی بسر کرنا" یہ یہودی یاں مظاہر پرست مندروں دی انتہا پسندانہ انداز سے پیشکشوں سے مختلف تھی(بحوالہ6:13 ; گلتیوں 2:20 )۔یہ پرہیزگاری سے وی مختلف ہوں(مذہبی مقاصد دے حصول دیلئے جسمانی بدن دا سخت رویہ)۔ یہ جسم دی علیحدگی ننیں، سزا یاں تجرد جس دی کہ مشاتیت ، مگر خدمت دی عملی زندگی اتے ایشو دے پسند دا پیارر۔

☆ " اتے مقدس قربانی" اصطلاح " مقدس " دے معنی " خدا دی خدمت دے لئے علیحدہ زندگی تیارر کرنا"۔ اس مضمون وچ مرکز نگاہ اصطلاح ماننے والوں دی تقدیس اتے دستیاں بی خدا دے استعمال دے لئے اتے ااوہدے مقاصد دی تکمیل دے لئے۔

## خصُوصی موضوع: پاک

**1۔ پرانے عہد نامے دا استعمال**

ا۔ اس اصطلاح دی لسانیت (دیدوش) غیر یقینی ، حتی الامداں مہم۔ یہ ممکن ہے کہ بُنواں دی حصہ دا مطلب " تقسیم کرنا " ہے۔ یہ تعریف دا ذریعہ ہے (مہم دی تہذیب سے ، 'بحوالہ تثنیہ شرع26:19 ; 14:2,21 ;7:6 )' خدا دے استعمال دے لئے علیحدگی سے "۔

ب۔ یہ تہذیبی چیزوں ، اوقات اتے لوگوں سے تعلق رکھتا ہے۔ یہ پیدائش وچ استعمال ننیں ہوا، مگر خروج ، احبار اتے عدد وچ مشترکہ آتا ہے۔

ج۔ پیغمبرانہ مواد وچ (خاص طور پر اشعیاں اتے ہوسیاں) ذاتی عنصر جوکہ ماضی وچ پیش دیاں گیاں ، مگر کسی خاص لفظ پر زور ننیں دیاں، پیش دیاں جاتا ہے۔ یہ خدا دی ذات نُوں موسوم کرنے دا راستہ بناتی ہے(بحوالہ اشعیاں 6:3)۔ خدا مقدس ہے۔ اُسدا نام اُسدے مقدس کردار نُوں پیش کرتا ہے۔ ااوہدے لوگ جنھوں نے ااوہدے کردار نُوں ضرورت مند دُنیا پر منکشف دیاں مقدس نیں( اگر اوہ ایمان سے معاہدے دی فرمانبرداری کریں)۔

د۔ خدا دا رحم اتے پیارر معاہدے سچائی ، اتیضروری کرداردے الہیاں تی تصور سے ناقابل جُدا نیں۔ یہاں اس وچ تنائو خدا وچ ناپاک ، گری ہوئی، سرکش انسانیت دی طرف سے ہے۔ یہاں رابرٹ بی وچ بہت دلچسپ مضمون اتے خدا دے تعلقات بطور " رحمدل" اتے خدا بطور"مقدس"پیش کرتے نیں۔

**2 ۔نواں عہد نامہ**

ا۔ نویں عہدنامے دے لکھاری عبرانی سوچ دے مالک نیں(ماسوائے لوقا دے)، مگر نُوں ئنے یونانی دے اخلاقی اثر دے تابع نیں(مثال دے طور پرتوریت)۔ یہ پُرنے عہد نامے دا یونانی زبان وچ ترجمہ جواپنی لغت دی نگرانی کرتی ہے، ناکہ اعلی درجے

دی یونانی مضمون ، سوچ ، یاں مذہب۔

ب۔ایشو مقدس ہے کیوں جے اوہ خدا دی طرف سے ہے اتے خدا دی طرح ہے اتے خدا ہے(بحوالہ لوقا**4:34** ;**1:35** ; اعمال **3:14;4:27,30**)۔ اوہ مقدس ہے اتے متقی ہے(بحوالہ اعمال **3:14;22:14** )۔ ایشو مقدس ہے کیوں جے بیگناہ ہے(بحوالہ یوحنا**;8:46** ; **2** کرنتھیوں**5:21** ; عبرانیوں **4:15;7:26** ; **1** پطرس **1:19;2:22** ; **1** یوحنا **3:5** )۔

ج۔ کیوں جے خدا مقدس ہے ، ااوہدے بچے وی مقدس نیں(بحوالہ احبار**19:2;20:7,26** ;**11:44-45** ; **1** پطرس **1:16**)۔ کیوں جے ایشو مقدس ہے ااوہدے مانن والے وی مقدس نیں(بحوالہ رومیوں **8:28-29** ; **2** کرنسگیوں**3:18** ; گلتیوں **4:19** ; افسیوں **1:4** ; **1** تسالونیدیوں **3:13; 4:3** ; **1** پطرس **1:15** )۔ مسیحی محفوظ نیں ایشو دی پسندیدگی دے موافق خدمت کرنے دیلئے۔

☆ ”خدا دے قابل منظور“ یہ پرانے عہد نامے دے زبردست قربانی دے حوالے دیندی نیں(بحوالہ آیت نمبر**2** )۔ یہ ” بیگناہ “ دے تصور دے مطابق،جب لوگوں دے حوالے سے استعمال ہوتاہے(بحوالہ پیدائش **6:9;17:1** ; تثنیہ شرع**18:13** ; ایوب **1:1** )۔

☆ **NASB** ”جوکہ تمھاری پرستش دی روحانی خدمت ہے “
**NKJV** ’’ جوکہ تمھاری واجب خدمت ہے“
**NRSV** ” جوکہ تمھاری روحانی خدمت ہے“
**TEV** ”یہ سچی پرستش ہے جو تمھیں کرنی چاہیے“
**JB** ”اس طرح جو مستحق ہے خلقت دی سوچ وبچاردیلئے “

یہ اصطلاح (لوگینُوس)نکلی ہے لوگییزومائی، جس دے معنی ”وجہ“(بحوالہ مرقس **11:31** ; **1** کرنتھیوں**13:11** ; فلپیوں **4:8** )۔ اس مضمون وچ یہ صاحب عقل یاں مناسب دے معنوں وچ ہے۔ مگر **1** پطرس **2:2** دے مطابق اصطلاح ”روحانی “ شعور دے طور پر استعمال ہوئی ہے۔ جاوہر جو نظر آتاہے کسی واقف دی سچی قربانی بمقابلہ مُر دہ جانوروں دی رسمی قربانی ۔ خدا چاہتا ہے کہ ہم اپنی زندگیاںااوہدے پیاں ر اتے خدمت وچ گزاریں، ناکہ رسمی طریقہ دار سے جن دا کہ ساڈی روزمرہ زندگی وچ کوئی اثر ننیں۔

**12:2** ” تعمیل دے مطابق نہ ہونا“یہ موجودہ غیرمتحرک بصورت امر ہے(یاں مکمل درمیان ) منفی ریزہ دے ساتھ جس دا عام طور پر معنی جاری کردہ عمل نُوں روکنا ہے۔ آیت نمبر **2** وچ فرق دیکھنا ہے جوکہ فلپیوں **2:6-8** وچ اک دے ساتھ مشابہ ہے، بیرونی تبدیلی(خاکہ **2:8**) دے درمیان اتے اندرونی ناتبدیل ہونے والے جاوہر (مورفعی **2:6-7** )۔ اعتماد کرنے والے نصیحت کرتے نیں کہ تبدیلیوں دے جاری رہنے نُوں نا پسند کریں،گری ہوئی دُنیا دا طریقہ دار(سرکشی دی پُرانی زندگی)جس وچ اوہ اوی وی جسمانی طور پر علیحدہ نیں، مگرانتہا پسندانہ انداز سے ایشو دی پسندیدہ زندگی نیں تبدیلی (روح دی نئی زندگی)۔

☆ ”اس دُنیا نُوں“یہ لغوی معنی نیں اصطلاح ”زندگی “ دے۔ یہودی نے دو زندگیاںدیکھیں (بحوالہ متی**12:32** ; مرقس

10:30 ؛ لوقا 35-20:34-35 )، موجودہ گناہ دی زندگی(بحوالہ گلتیوں1:4 ؛ 2 کرنتھیوں4:4 ؛ افسیوں 2:2 )□□,,□□□ آنے والی زندگی(بحوالہ متی 28:20 ؛ عبرانیوں 1:3 ؛ 1 یوحنا 17-2:15-17 )۔ اعتماد کرنے والے پریشان کن وقت وچ رہتے جن وچ یہ زندگیاںیداک اک دوسرے نُوں ڈھانپتی نیں ۔ کیوں جے ایشو دے دو دفعہ آنے سے ،اعتماد کرنے والے "وقت مقررہ پر اتے اوی تک ننیں"خدا دی بادشاہت دونوں موجودہ اتے ماسوا مستقبل پریشانی وچ رہتے نیں۔

## خصوصی موضوع : یہ دور اتے آنے والا دور

پرانے عہد نامے وچ انبیاء آنے والے دور کع موجودہ دے تناظر وچ دیکھتے سگے۔ آن دے مطابق آنے والا دور ایسا ہوگا جس وچ اسرائیل نُوں جغرافیائی لحاظ سے تقویت ملے گی، حتی کہ انہوں نے نواں دور وی دیکھا ۔ ( اشعیاں 17:65 ؛ 22:66) اوہ محسوس کرتے سگے کہ خدا نے ابراہیم دی نسل نُوں اوہناں دے گناہوں دے بنا پر چھوڑ دیاں ہے ،موجودہ دور شیطان دا ہے آنے والا دور مسیحا دا ہوگا۔

یہودی دی الٰہیات جوکہ نویں عہدنامے وچ ہے -یہ دونوں دور اک دوسرے دے ساتھ اس طرح پیوست نیں کہ اک دوسرے سے دونوں نُوں جُدا ننیں دیاں جاسکتا ہے کیوں جے دونوں ادوار دے مسیحا دی آمد دا ذکر اتے پیشن گوئیاںموجود نیں ۔ ایشو مسیح دے تجسم دے موقع دے ساتھ پرانے عہد نامے وچ دی گئی پیشن گوئیوں دے مطابق نویں مسیحا دے دور دا آغاز ہوتا ہے۔ پرانے عہد نامے دے مطابق مسیحا فاتح اتے انصاف کرنے والے دے طور پر نمودار ہوگا، لیکن جب اوہ آتا ہے تو مصائب سے بھرپور خادم ہے۔ (اشعیاں 53) حلیم اتے فرمانبردار (زکریاں 9:9) لیکن جب اوہ دوبارہ آئے گا تو اوہ بہت طاقتور ہوگا جیسا کہ پرانے عہد نامے دی پیشن گوئیانیں ، یہ دونوں ادوار اک بادشاہت دا آغاز کریں گے ، اک دور موجودہ اتے دوسرا مستقبل دی بادشاہی دا ہوگا۔

☆۔"بدلتے جاؤ۔"گرائمر دے اعتبار سے یہ اصطلاح موجودہ درمیانی بصورت امرانہ ہوسکتی ہے، " اپنے آپ نُوں بدلتے رہنا جاری رکھیں یاں موجودہ غیر متحرک بصورت امرانہ،" اپنے آپ نُوں بدلتے رہنا ۔" یہ آیت نمبر 2a وچ "موافق ہونے " وچ وی سچ ہے۔ فرق دیکھنے دیلئے حزقیاںل 18:31 دا موازنہ کریں(انسانی وعدہ اتے عمل)حزقیاںل 27-36:26 دے ساتھ(خدا داد تحفہ) ۔ دونوں ضرورت مند نیں!

اسی لفظ دا قاعدہ "سابق" ایشو نے تبدیلیِ صورت دے وقت (بحوالہ متی 17:2 )استعمال دیاں ، جہاں اُسدا سچا ظاہر ہونے والا جاوہر نمایاںہوتاہے۔ یہ سچا خداداد جاوہر(بحوالہ 2 پطرس 4-1:3)ہر ماننے والے دے اندر پیدا ہونا چاہیے(بحوالہ 2 کرنتھیوں3:18 ؛ افیسوں 4:13)۔

☆۔"عقل نئی ہو جانے سے"-یہ یونانی جڑوچسے نئی خصوصیات دیلئے (دینوس)، وقت وچ نئی ننیں(نُوں رُنس)۔ یہودیوں دے لئے دیکھنے اتے سُننے دے حواس روح دی کھڑدیاںسگیں۔ جو کچھ کوئی سوچتا ہے، اوہ ویسا بن جاتا ہے۔ مُکتی دے بعد ، کیوں جے دیندار روح دی وجہ سے، ایمان لانے والوں دا نواں منظر(بحوالہ افیسوں 4:13,23 ؛ ططس 3:5 )۔ یہ دیندار روح دے ساتھ نئی انجیلی دُنیا دا خیاںل ہے، ، جوکہ نویں ایمان لانے والوں دے ذہنوں اتے معیاںر زندگی نُوں بدلتا ہے۔ ایمان لانے والے اس

حقیقت نُوں بالکل مختلف طرح سے دیکھتے نیں کیوں جے اوہناں دے ذہن روح دیساتھ امادہ عمل نیں۔ نویں مُکتی دلانے والے روح دی رہنمائی دے نتیجے وچ اوہناں دے زندگی گزارنے دا انداز ذہن نُوں نواں پن دیندا ہے!

☆۔"خدا دی نیک اتے پسندِیدہ اتے کملِ مرَضی ۔"یہ موجودہ فعل مطلق ہے۔ لفظ (ڈودیمزو) دلالت دے ساتھ استعمال ہوتا ہے"رائے پسندیدگی دی صلاحیت آزمانے دے ساتھ منظوری۔ " دیکھیں 2:18 پرخاص مضمون ۔

☆۔"پرمیشور دی مرضی معلوم کرتے رہو۔"خدا دی مرضی یہ ہے کہ ہم ایشو دے ذریعے محفوظ رنیں(بحوالہ یوحنا 6:39-40)، اتے پھر ایشو دے طرز زندگی دے مطابق رنیں(بحوالہ رومیوں 8:28-29 ; گلتیوں 4:19، افسیوں 1:4;4:13,15;5:17-18)۔ مسیحی یقین دہانی دی بُنوادد (1) خدا دے قابل اعتبار وعدے؛ (2)دیندار روح القدس(بحوالہ رومیوں 8:14-16)؛ اتے (3)ایمان لانے والوں دی تبدیلی اتے تبدیلیِ زندگی(بحوالہ یعقوب اتے 1 یوحنا)؛"نہ پھل ، نہ جڑ" (بحوالہ متی 13:1-9,19-23)۔

## خصُوصی موضوع: پرمیشور دی مرضی (سگیلیمہ thelema )

نحوی تردیب دی انجیلیں:

- پرمیشور دی مرضی پوُری کرنا قطعی ہے۔ (بحوالہ متی 7:21)۔
- پرمیشور دی مرضی پوُری کرنا ہر اک نُوں مسیح وچ بھائی بہن بنا دیندا ہے (بحوالہ متی 12:5 مرقس 3:35)
- یہ پرمیشور دی مرضی ننیں ہے کہ کوئی تباہ ہو (بحوالہ متی 18:14 پہلا تمیتھیس2:4 دوُسرا پطرس 3:9)
- کلوری ایشو دیلئے باپ دی مرضی تھی (بحوالہ متی 26:42 لوُقا 22:42)

یوحنا دی انجیل:

- ایشو باپ دی مرضی پوُری کرنے دیلئے آیاں (بحوالہ 6:38 ;5:30 ;4:34)
- اوہ تمام جن نُوں باپ نے بیٹا دیاں ہے آخری دن جی اُٹھیں گے (بحوالہ 6:39)
- کہ تمام بیٹے پر یقین رکھتے نیں (بحوالہ 4 ,6:29)
- پرمیشور دی مرضی پوُری کرنے سے متعلق دُعاوَں دا جواب دیندا ہے (بحوالہ 9:31 اتے پہلا یوحنا 5:14)

پولوُس دے خطوط:

- کہ جو اچھی اتے قابل قبوُل اتے کمل ہے (بحوالہ رومیوں 12:1-2)
- ایس بُرائی دے دور سے چھٹکارا پانے والے ایماندار (بحوالہ گلتیوں 1:4)
- پرمیشور دی مرضی اُس دا پاپ دے کفارے دا منصوبہ تھا (افسیوں 1:5,9,11)
- ایماندار روُح سے بھر پوُر زندگی دا تجربہ اتے بسر کرتے نیں (بحوالہ افسیوں 5:17)
- ایماندار پرمیشور دے علم سے بھر پوُر ہوتے نیں (بحوالہ کُلسیوں 1:9)
- ایماندار کمل اتے مکمل بن جاتے نیں (بحوالہ کُلسیوں 4:12)

- ایماندار مقُدس قرار دئے جاتے نیں (بحوالہ پہلا تھسلنیکیوں4:3 )
- ایماندار ہر کم وچ شُکر گُزاری کرتے نیں (بحوالہ پہلا تھسلینیدیوں 5:18 )
- ایماندار کمل اتے مکمل بن جاتے نیں (بحوالہ کُلسیوں 4:12 )
- ایماندار مقُدس قرار دئے جاتے نیں (بحوالہ پہلا تھسلنیکیوں4:3 )
- ایماندار ہر کم وچ شُکر گُزاری کرتے نیں (بحوالہ پہلا تھسلینیدیوں 5:18 )

پطرس دے خطوط:

- ایماندار راست کم کرتے نیں (یہ کہ خپوش اخلاقی سے پیش آنا) اتے ایس طرح نادان آدمیوں دی جہالت دی گلوں نُوں بند کرتے نیں
(بحوالہ پہلا پطرس 2:15 )۔
- ایماندار دُکھ اُٹھاتے نیں (بحوالہ پہلا پطرس 4:19 ;3:17 )
- ایماندار خُود پرستی دی زندگی ننیں گُزارتے (بحوالہ پہلا پطرس 4:2 )

یوحنا دے خطوط:

- ایماندار ابد تک قائم رہتے نیں (بحوالہ پہلا یوحنا 2:17 )
- ایمانداروں دی دُعا سُنی جاتی ہے۔ (بحوالہ پہلا یوحنا 5:14 )

☆ "تُم پاک بنو"۔ یہ لفظ "پادی" اتے "مُقدسین" دے ساتھ بُنیادی لفظی شراکت کرتا ہے۔ پاک بننا، واجبیت دی طرح فضل دا ابتدائی فوری عمل ہے۔ (بحوالہ پہلا کرنتھیوں6:11 ;30 ,1:2 )۔ موقع محل دے اعتبار سے ایماندار مسیح وچ نیں۔ بھر حال یہ ارتقائی پاک بننا طرز زندگی دے کردار وچ قائم ہونا چاہئیے۔ (بحوالہ آیت 3:13 ;7 رومیوں 6:19-23 )۔ پرمیشور دی مرضی ہر مسیحی دیلئے مسیح دی طرح ہونا ہے۔

☆نیک اتے پسندِیدہ اتے کملِ۔"یہ مُکتی دے بعدایمان لانے والوں وچ خدا دی مرضی نُوں پیش کرتینیں(بحوالہ فلپیوں 4:4-9 )۔ اب خدا دا ہدف ہر ایمان لانے والے دے لئے ایشو دی طرح پختگی ہے(بحوالہ متی 5:14 )

☆۔"کملِ۔" اس اصطلاح دے معنی "پختہ ، مقرر کردہ ذمہ داری نُوں پوری طرح مسلح ہوکر پورا کرنا، لائق ، مکمل۔"اس دا ہرگز معنی "گناہ سے پاک"ننیں۔ یہ استعمال ہوا(1) بازو اتے ٹانگیں جوکہ ٹوٹی ہوئی نیں مگر دردرفع کرنے اتے تازہ دم کرنے دے لئے فائدہ مند؛ (2 ) مچھلیاں پکڑنے والے جال جوکہ پھٹے ہوئے مگر مرمت دیے ہوئے اتے دوبارہ مچھلیاں پکڑنے دے لئے فائدہ مند؛(3 )مرغی دے بچے اب اتنے بڑے ہوگئے نیں کہ ماردیٹ وچ تلے جانے دے لئے لے جائے جائیں؛ اتے (4 ) کشتیوں دے بادبان چلانے دے لئے اُٹھا لئے گئے۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت:12:3-8

۳۔مَیں اُس تـوَفیـق دی وجـہ سے جـو مـجـھُ نُـوں مِـلـی ہے تُـم مَیں سے ہر اک سے کـہتا ہوں کہ جیسا سمجھنا چاہیے اُس سے زِیاںدہکوئی اپنے آپ نُوں نہ سمجھے بلکہ جیسا پرمیشور نے ہر اک نُوں اندازہ دے مُوافقِ اِیمان تقسیم دِیا ہے اعتدل دے ساتھ اپنے آپ نُوں وِیسا ہی سمجھے ۔۴۔کیوں جے جِس طرح ساڈے اک بدن وچ بہُت سارے اعضاء ہوتے نیں اتے تمام اعضا دا کم یکساں ننیں ۔۵۔اُسی طرح ہم وی جو بُہت سے نیں مسیح وچ شامِل ہو کر اک بدن نیں اتے آپس وچ اک دُوسرے دے اعضا ۔۶۔چونکہ اُس توفیق دے مُوافقِ جو ہم نُوں دِی گئی ہوچ طرح طرح دی نِعمتیں ملیں ایس لِئے جِس نُوں نبوّت مِلی ہو اوہ اِیمان دے اندازہ دے مُوافق نبوّت کرے ۔۷۔اگر خِدمت مِلی ہو تو خدِمت وچ لگا رہے ۔اگر کوئی مُعلّم ہو تو تعلیم وچ مشغول رہے ۔۸۔ اتے اگر ناصِح ہو تو نصیحت وچ ۔خَیرات بانٹنے والا ۔سخاوت سے بانٹنے ۔پیشوا سر گرمی سے پیشوائی کرے رھم کرنے والا خوشی دے ساتھ رحم کرے ۔

**12:3** آیاںت **1-2** زور دیندی نیں ”نویں دماغ نُوں“۔ آیت نمبر **3** وچلفظ ”سوچ“ ذریعہ ہے۔ ”بڑھا چڑھا کر بیان کرنے دی سوچ۔۔۔ حقیقی سوچ۔۔۔بامقصد سوچ۔۔۔پرہیز گارسوچ۔“ صفحہ **138** ۔یہ کردار سازی بڑی مدد گار ہے۔ یہ آیاںت جیساکہ **11:13-24** شاید منعکس کریں( **1** ) ایمان لانے والے یہودیوں اتے ایمان لانے والے غیر یہودیوں دے درمیان کچھائو یاں( **2**) حقیقت جو پولوس نے کرنتھیوںوچ لکھی جھاں اوہ متکبر، اپنی شیخی سے ایمان لانے سے لڑائی لڑتا ہے۔

☆ ”مَیں اُس تـوَفیـق دی وجہ سے جو مجھُ نُوں مِلی ہے“ یہ غیرمتحرک صفت فعلی مضارع ہے۔ دلکشی ماضی وچ خدا دی طرف سے آئی، مکمل واقعہ۔ اس مضمون وچ ”دلکشی“ روحانی تحفہ جا ت سے تشبیہ دیندی ہے(بحوالہ **15:15** ; **1** کرنتھیوں **3:10;15:10** ; گلتیوں **2:9** ; افسیوں **3:7-8** )، نا کہ پارسائی دے تحفے(بحوالہ رومیوں **4** )۔ یہ پولوس دی تبدیلی دا حوالہ دیتے نیں اتے غیریہودیوں دا نبی بنانے دے لئے بلاتے نیں(بحوالہ اعمال **9:15** ; رومیوں **1:1,5** ; گلتیوں **1:15-16;2:7-8** ; افسیوں **3:1-2,8** ; **1** تیمسگیُس **2:7** ; **2** تیمسگیُس **4:17** )۔

☆ ”وچ تم وچ سے ہر اک نُوں کہتا ہوں“ آیت نمبر **3** دی تنبیہ سب مسیحوں نُوں ہے، نہ کہ رہنمائوں نُوں۔

☆ ”اُس سے زیاںدہ کوئی اپنے آپ نُوں نہ سمجھے“ خاص مضمون ملاحظہ فرمائیں : **1:30** پر پولوس دے احاطے دا استعمال۔

☆ ”جیسا خدا نے ہر اک نُوں اندازہ دے موافق“ یہ عملی دکھانے والا مضارع ہے۔ ایمان لانے والوں نے اپنے روحانی تحائف ننیں چُننے سگے(بحوالہ **1** کرنتھیوں **12:11** ; افسیوں **4:7** )۔ اوہناں نُوں روح مُکتی دی طرف سے مشترکہ پادیز گی دے لئے ملا(بحوالہ **1** کرنتھیوں **12:7**)۔ روح دے تحائف لیاںقت دی علامات ننیںجو کہ ذاتی بُلندی دیں، بلکہ خدمتگار دے تولیے دی طرح نیں کہ ہر ایماندار ایشو دے جسم کلیساء دی خدمت کرے۔

☆ ”اندازہ دے موافق ایمان“۔ یہ کسی فرد واحد دی قابلیت اُسدی/اُسدے روحانی عطاعت دی خدمت نُوں موثر طریقے سے کرنے دا حوالہ دیندی ہے(بحوالہ آیت نمبر **6** ۔ صحتمند روحانی عطاعت دے لئے مشق روح دے پھلوں نُوں مدنظر رکھتے ہوئے

کرنی چاہیے (بحوالہ آیات 12-9 ; گلتیوں 23-5:22 )-تحائف ایشو دی منسڑی نیں جو کہ ااوہدے مانںے والوں دے درمیان تقسیم دی گئی نیں، جبکہ پھل ایشو دا ذہن ہے- موثر خدمت دے لئے دونوں ضروری نیں-

12:4 یہ پولوس دی کتابت دا مشترکہ استعارہ ہے- انسانی جسم دا باھمی انحصار کلیسیائی عطاعت قابل بیاںہے (بحوالہ 27-12:12□□¢□□□§□„□ □ˇ□□□1 ; افسیوں 1:23;4:4,12,16;5:30 ; کلسیوں 1:18,24;2:19)- مسیحت مستند اتے انفرادی ہے-

12:5 "اُسی طرح ہم وی جو بُہت سے نیں مسیح وچ شامل ہو کر اك بدن نیں" یہ آیت ایمان لانے والوں نُوں وحدانیت اتے فرق پر زور دیندی ہے- یہ کلیسیاء وچ روحانی عطاعت دی بے چینی ہے- پیار دا باب 13□□¢□□□§□„□ □ˇ□□□1 عطاعت دی بے چینی دے فرق پر بحث کرتاہے (بحوالہ 1 کرنسگیوں12 اتے 14 )- مسیحی مقابلے وچ ننیں مگر تعاون وچ نیں!
12:6-8 یہ آیات یونانی وچ اك جملہ دو فعلی صفتوں دے ساتھ بناتی نیں مگر فعل ننیں- یہ عام طور پر تیسرے فردی بصورت امرانہ ترجمہ دی جاتی ہے، "چلو ہم استعمال کریں"

12:6 "تحائف---دلکشی" اصطلاحات "تحائف" (ہوشیاںری سے) اتے "دلکشی" (ہوشیاںری سے) اك یونانی جڑ رکھتی نیں جس دا مطلب "مفت دئیے جانے دا ہے"-روح دے تحائف دی فہرست 12□□¢□□□§□„□ □ˇ□□□1 ; رومیوں 12 ; افسیوں 4 اتے 1 پطرس 4- فہرستیں اتے اوہناں دی تراتیب ویسی ہی ننیں ، اس لئے اوہ نمائندہ ہونی چانیں ، ناکہ تھدادینے والی- بائبل ایما ن لانے والوں نُوں اوہناں دے روحانی تحائف دی شناخت مطلع ننیں کرتی ہے-اك بہترین غیر انجیلی حکمت دے ذریعے اس مسئلے پر جامع پریس دے اصولوں پر مبنی کتابچہ چھوٹے پولوس دی طرف سے خدا دی مرضی دا دعویٰ کہلاتی ہے- یہ اوہی خدا نُوں جاننے والے طریقہ ہائے دار کسی فرض منصبی دی موثر خدمت نُوں جاننے دا کم کرتی نیں-بظاہر ایمان لانے والوں دے تحائف حاصل کرنے دے بارے وچ جاننے سے زیاںدہ ضروری یہ شناخت کرنا ہے کہ اوہناں نُوں یہ تحائف کیویں ملے یاں نُونسا مخصوص تحفہ اوہناںہوں نے دیاں-

☆ " اگر "دونوں وچ سے اك (بحوالہ آیات 6,7 (دودفعہ)، 8)، جس دا ترجمہ ہوا " اگر--اگر" یاں "چاہے--چاہے" معنوںوچ- اس آیت وچ یہ کسی فعل دا تعاقب ننیں کرتی (بحوالہ 1 کرنسگیو ں 3:22;8:5 ; 2 کرنتھیوں5:10 )، مگر اکژ موجودہ دکھانے والے دا تعاقب کرتی ہے (بحوالہ 12:26□□¢□□□§□„□ □ˇ□□□1 ; 2 کرنتھیوں1:6 )اتے یہ ، اس لئے ، پہلے درجے داشرطیہ جملہ ، جو کہ اِن روحانی تحائف دی موجودگی تصور کرتی ہے-

☆ "پیشن گوئی" یہ پُرانے عہدنامے سے مطابقت ننیں رکھتی جیسا کہ انکشاف کرنے والے (تلقین کرنے والا)خدا دے پیغامات - پُرانے عہد نامے وچ پیغمبروں نے نوشتے لکھے (الہام)- نویں عہد نامے وچ خدا دی سچائی دا عملی اعلان ہے- یہ پیشن گوئی نُوں شامل کرتاہے (بحوالہ اعمال 11-11:27-28;21:10 )-نواں مواد مرکزنگاہ ننیں مگر انجیل دے پیغام دی تشریح اتے آج یہ کس طرح عملکمد ہوتا ہے-اصطلاح وچ لچك ہے-یہ ایمان لانے والوں دی خدمت کرنے دا حوالہ دے سکتی ہے (بحوالہ 1

کرنتھیوں 14:1,39 )، اتے مخصوص روحانی تحفہ(بحوالہ 1 کرنتھیوں13:28 ;12:28 ; افسیوں 4:11)۔ یہ ویسی ہی لچک پولوس دے خطوط وچ دیکھی جاسکتی ہے جوکہ اُسی وقت دے لئے لکھے گئے سگے(بحوالہ 1 کرنتھیوں12:10,12;13:8;14:1,5.29,39)۔

## خصُوصی موضوع : نویں عہدنامے دا نوشتہ

1۔یہ ویسے ننیں جیسے کہ پُرانے عہد نامے دے نوشتے، جوکہ یہواہ سے موسوی شریعت دی تعبیرتلقین کرنے دا انکشاف کرتا ہے(بحوالہ اعمال3:18,21 ; رومیوں 16:26)۔ پیغمبر صرف نوشتے لکھ سکتے نیں۔

ا۔ موسی نُوں پیغمبر کہا جاتا تھا(بحوالہ استیٹنا18:15-21)۔

ب۔ تاریخی کُتب(یشوع ۔سلاطین[سوائے رُوت])" سابق پیغمبر" کہلاتے نیں(بحوالہ اعمال3:24)۔

ج۔ پیغمبروں نے بڑے پادریوں دے کردار دی جگہ معلومات دے ذرائع طورپر خدا سے لی (بحوالہ یسعیاہ۔ملادی)۔

د۔عبرانیوں دی دوسری تقسیم شرع "پیغمبر نیں"(بحوالہ متی 5:17;22:40 ; لوقا 24:25,27 ;16:16 ; رومیوں 3:21 )۔

2۔ نویں عہد نامے وچ تصور بہت سے دوسرے طریقوں سے استعمال ہوا ہے۔

ا۔ پُرانے عہد نامے دے پیغمبروں دے حوالے سے اتے اوہناں دے تحریک دینے والے پیغامات(متی 2:23;5:12;11:13;13:14 ; رومیوں 1:2)

ب۔فرد واحد دے لئے پیغام دے حوالے سے برعکس منظم گراوہ کہ(پُرانے عہد نامے دے نبیوں دی اسرائیل نُوں ابتدائی پاوندیش)

ج۔دونوں دے حوالے سے یوحنا بتسمہ دینے والا (بحوالہ متی 21:26; 14:5; 11:9 ; لوقا1:76 )اتے ایشو بطور خدا دی بادشاہت دی منادی کرنے والا(بحوال متی 21:11,46 ;13:57 ; لوقا 24:19 ;13:33 ;7:16 ;4:24 )۔یسوع پیغمبروں وچ سے بڑا ہونے دا دعویٰ کرتا ہے(بحوالہ متی 12:41 ;11:9 ; لوقا 7:26 )۔

د۔ نویں عہد نامے وچ دوسرے پیغمبر

1۔ ایشو دی ابتدائی زندگی بمطابق لوقا دی انجیل ( مثال دے طورپرمریم دی یادگاریاں)

اے۔ الزبتھ(بحوالہ لوقا1:41-42 )

بی۔ زکریاں دی(بحوالہ لوقا 1:67-79 )

سی۔ شمعون(بحوالہ لوقا 2:25-35 )

ڈی۔ حناہ(بحوالہ لوقا 2:36)

2۔ طنزیہ پیشن گوئیاں(دیاںفا ، یوحنا 11:51 )

ر۔ااوہدے حوالے سے جو انجیل دی منادی کرتاہے ( 1 کرنتھیوں12:28-29 ; افیسوں 4:11 وچ منادی کرنے والوں دے تحائف دی فہرستیں)

ڑ۔ کلیسیاء وچ جاری رہنے والے تحفے دے حوالے سے(بحوالہ متی 23:34 ; اعمال 15:32 ;13:1 ; رومیوں 12:6 ; 1 کرنتھیوں 12:10,28-29;13:2 ; افسیوں 4:11 )۔ کسی وقت یہ عورتوں داحوالہ سے دی جاسکتی ہے(بحوالہ لوقا 2:36 ;

اعمال 21:9 ;2:17 ; 1 کرنتھیوں11:4-5)۔

ز۔ کسی الہامی کتاب دی وحی دے حوالے سے(بحوالہ22:7,10,18,19 ;1:3 )

3۔ نویں عہدنامے دے پیغمبر

ا۔ یہ پُرانے عہدنامے دے پیغمبروں دی جیسی حوصلہ افزاء الہامی قوت ننیں دیتے(مثال دے طور پر نوشتہ)۔یہ عبارت ممکن ہے کیوں جے فقرہ " ایمان " دے استعمال دی وجہ سے(مثال دے طورپر مکمل انجیل دی قوت) اعمال 14:22 ;13:8 ;6:7 ; گلتیوں 6:10 ;3:23 ;1:23 ; یہوداہ 3,20 وچ استعمال ہوا ہے۔

یہ تصور یہوداہ 3 وچ استعمال ہونے والے پورے فقرے وچ واضع ہے ، پہلے ایمان اتے تمام مقدسین حوالے دیے جانے پر۔"اك دفعہ سب دے لئے ایمان حوالہ دیندا ہے سچائیوں ،تعلیم وتربیت، تصورات، دُنیاوی نظریہ مسیحی تعلیمات۔یہ اك دفعہ دیاں جانا بنواں دی انجیلی الہیاںتی حدود نویں عہد نامے دی تحریروں دی حوصلہ افزائی اتیاںس دے بعد یاں دوسری تحریروں نُوں انکشافی تسلیم ننیں کرتا۔ نویں عہد نامے وچ بہت سے مشنُوںك، غیریقینی اتے اُداس حصے نیں، مگر ایمان لانے والے دعویٰ سے ایمان رکھتے نیں کہ ہر اوہ چیز جس دی ایمان دے لئے ضرورت ہے دافی وضاحت دے ساتھ نویں عہد نامے وچ شامل دی گئی ہے۔ یہ تصور جس نُوں کہ " انکشاف کرنے والی تنُوں "بیان کرتے نیں۔

1 ۔ خدا نے اپنے آپ نُوں کشادگی وقت تذکرے وچ ظاہر دیاں ہے۔(انکشافات)

2 ۔ ااوہنے موثر انسان نُوں اپنے احکم نُوں قلمبند اتے بیان کرنے دے لئے چُنا۔(حوصلہ افزائی)

3۔ااوہنے انسانوں دے دلوں اتے دماغوں نُوں کھولنے دے لئے اپنا روح دیاں ان تحریروں نُوں سمجھنے دے لئے۔۔ ناکہ محدود کرنے والی صفت ،مگر پورے طورپر مُکتی اتیموثر

مسیحی زندگی دے لئے(درخشائی)

نقطہ یہ ہے کہ حوصلہ افزائی صرف نوشتہ لکھنے والوں تك محدود ہے۔یہاں کوئی اتے مستند کتابت ، بصارتیں یاں انکشافات موجود ننیں۔ شرع بند ہے۔ ساڈے پاس اوہ تمام سچائی مناسب طور پر خدا نُوں جواب دینا دے لئے موجود ہے۔

یہ سچائی انجیلی تحریروں دی آیات دے معاہدے وچ اچھی نظر آتی نیں راست دی نااتفاقی سے، متقی ایمان لانے والوں سے۔ جدید لکھاری یاں مقرر دا خداداد پیشوائی دا معیار ننیں جیسا کہ نوشتہ دے لکھاریوں دا تھا۔

ب۔ کچھ طرح سے نویں عہد نامے دے پیغمبر پرُانے عہد نامے دے پیغمبروں دے مشابہ نیں۔

ا ۔ مستقبل دے واقعات دی پیشن گوئی(بحوالہ پولوس ، اعمال 27:22 ; ایگابس، اعمال 11:27-28; 10-11 ; دوسرے بے نام پیغمبر، اعمال 20:23 )

۲۔انصاف کرنے والے دی منادی(بحوالہ پولوس ، اعمال 13:11 ;28:25-28 )

۳۔علامتی اعمال جوکہ شوخ رنگ دیساتھ واقع دی تصویر بنائیں(بحوالہ ایگا بس، اعمال 21:11 )

ج ۔ یہ انجیلی سچائی دی بعض اوقات پیشنگوئی دے انداز وچ دی منادی کرتے نیں(بحوالہ اعمال 11:27-28; 20:23;21:10-11 )، مگر یہ ابتدائی مرکز نگاہ ننیں ۔ 1 کرنتھیوں وچ پیشن گوئیاں بُنیادی طورپر انجیل نُوں بیان کرنا ہے(بحوالہ14:24,39)۔

د۔ یہ زندگی دے ذرائع حوصلہ افزائی دے ہم عصر اتیخدا دی تجرباتی مصروفیت سچائی ہر نئی صورتحال دیلئے ، تہذیب

یاں وقت دی مدت(1 کرنتھیوں14:3 )

ر۔ اوہ پولوس دی ابتدائی کلیسیاں نوں وچ سر گرم سگے(بحوالہ 1 کرنتھیوں ;13:29 ;12:28,29 ;11:4-5 14:1,3,4,5,6,22,24,29,31,32,37,39 ; افسیوں 4:11 ;3:5 ;2:20 ; 1 تیمسگیس 5:20 ) اتے ڈیڈاچ وچ ذکر ہے (پہلی صدی دے عوایل وچ یاں دوسری صدی وچ، تاریخ غیر واضع ہے)اتیپہاڑی ملك شمالی افریقه وچ دوسری اتے تیسری صدیاں ں۔

4 ۔ دیاں نویں عہدنامے دے تحائف ترک کردئیے گئے ؟

ا۔ اس سوال دا جواب دینا مشکل ہے ۔یہ مسئلے دی وضاحت تحائف دے مقصد نُوں بیان کرتے ہوئے مدد دے گا۔ دیاں اُن دا مقصد ابتدائی انجیلی تعلیمات دی تصدیق کرنا ہے یاں اوہ کلیسیاء دی واقعه سمتوں دے لئے ، اپنے لئے اتے کھوئی ہوئی دُنیا دی خدمت کرنے دے لئے ؟

ب۔ دیاں کوئی سوال دا جواب دینے دے لئے کلیسیاء دی تاریخ دیکھے گا یاں خود سے نویں عہدنامے نُوں؟نویں عہد نامے وچ کوئی اشارہ ننیں کہ روحانی تحائف عارضی سگے۔ اوہ جو 1 کرنتھیوں ¢¬ 13:8-13 اس بدسلودی دا مسئلہ بیان کر استعمال کرنے دی نُوں شش کرتے نیں اس حصے دا منصفانه مقصد ، جوکہ ہر چیزدا دعویٰ کرتا ہے مگر پیاںر ترک ہوجائے گا۔

ج۔ وچ اکسانے دے لئے کہتا ہوں کہ نویں عہدنامے دے دور سے ، ناکہ کلیسیاء دی تاریخ، نُوں اختیاںر ہے ایمان لانے والے ضرور دعوے سے اوہناں تحائف نُوں جاری رکھیں۔ بہرحال وچ مانتا ہوں کہ تہذیب اس تشریح پر اثراندازہوگی۔ کچھ بہت واضع مضامین زیاں دہ عرصے تك قابلِ استعمال ننیں ہوتے(مثال دے طور پرمبارك بھوسه، عورتوں دا پردہ کرنا ، کلیسیاں ئوں دی گھروں وچ ملاقاتیں وغیرہ)۔اگر تہذیب مضامین پر اثرانداز ہوتی ہے ، تو کلیسیاء دی تاریخ دیوں ننیں؟

د۔یہ صرف سوال ہے جس دا ضروری ننیں کہ جواب دیاں جائے ۔کچھ ایمان لانے والے ''التوا'' دی وکالت کریں گے اتے دوسرے ''غیر التوا'' دی۔ اس حصے وچ ، جیسا کہ بہت سے تشریح دے مسائل وچ ، ایمان لانے والوں دے دل بُنواں د نیں۔ نواں عہد نامہ گول مول اتے تہذیبی ہے۔ یہ فیصلہ کرنا مشکل ہے کہ نُونسے مضامین تہذیب/تاریخ سے اثرانداز ہوں گے اتے نُونسے ابدی نیں(بحوالہ اُجرت اتے زبردستی سے بائبل نُوں کیویں پڑھنا ہے اُسدی تمام تر قابلیت دے ساتھ، PP.14:1-15:13 اتے 1 کرنتھیوں8-10 ،فیصلہ کن نیں۔ہم سوال دا جواب کیویں دیں گے دو طرح سے خاص ہے۔

۱ ۔ ہر ایمان لانے والاضرور ایمان وچلے جو روشنی اوہناں دے پاس ہے۔ خدا ساڈے دلوں اتے ارادوں نُوں دیکھتا ہے۔

۲۔ ہر ایمان لانے والا ضروری ہے کہ دوسرے ایمان لانے والوں نُوں اوہناں دی ایمانی مفاہمت وچ چلنے دی اجازت دے۔ انجیلی حد بندیوں وچ برداشت ضروری ہے۔ خدا چاہتا ہے کہ ہم وی اك دوسرے دے ساتھ پیاںر کریں جیسے ااوہنے دیاں۔

ر۔ اس مسئلے نُوں سمیٹنے دے لئے ، مسیحت ایمان اتے پیاںر دی زندگی ہے، مکمل الہایت ننیں۔ ااوہدے ساتھ تعلق جوکہ ساڈے تعلقات دا دوسروں پر اثر انداز ہونا زیاں دہ ضروری ہے محدود معلومات یاں عقیدے دی پختگی سے۔

☆ ''ایمان دے اندازہ دے موافِق؛'' یہ براہ راست آیت نمبر 3 دے ساتھ تعلق پیدا کرتی ہے، ''جیسا کہ خد ا نے ہر اك نُوں ااوہدے ایمان دے موافق دیاں۔'' (بحوالہ افسیوں 4:7 )۔ یہ ضرور بڑے مضمون دے ساتھ تعلق رکھے جس دا کہ ایمان لانے والوں نُوں اپنے تحائف دااستعمال کیویں کرتے نیں۔ یہ ایمان لانے والوں دے رویوں ، مقاصد ، اتے طاقتوں دے حوالے سے جو خدا دی

طرف سے اوہناں دے ذاتی کمیشنوں وچ کم کررہی نیں،جو کہ بُنیادی طور پر روح دے پھل جن دا ذکر گلتیوں 5:22-23 وچ ہوا ہے۔

12:7

NASB "اگر خدمت"

NKJV, NRSV "یاں کمیشن ، چلو اسے اپنے کمیشن وچ استعمال کریں"

TEV "اگر یہ خدمت کرنے دے لئے ہے تو ، ہوچ خدمت کرنی چاہیے"

JB "اگر انتظام ،تو پھر انتظام کرنے دے لئے استعمال کریں"

جدید تراجم وچ فرق ہے کیوں جے کوئی صحیح انگریزی اس یونانی اصطلاح دے برابر ننیں(ڈیئونا)۔ اس دا مطلب ہوسکتا ہے (1) عملی خدمت یاں( 2) انتظام(بحوالہ اعمال 6:1 ; 1 کرنتھیوں12:5,28 )۔ تجزیاں‌تی یونانی لغت دی تصیح ہیرولڈ دے مولٹن نے دی، اس دی وضاحت بطور ""کم کرتا ہوا ، کمیشن ، یاں دفتر "" رومیوں وچ 12:7 ; 1 کرنتھیوں12:5 ; کلسیوں 4:17 ; 2 تیمسگیُس 4:5 "(صفحہ نمبر92 )۔ مضامینی نقطہ نظر دوسرے ایمان لانے والوں دی مدد پر ہے۔

☆ "اُستادوں ---تعلیمات" یہ تحفہ (پوچھتاہے) 1 کرنتھیوں12:28 اتے 14:26 وچ درج ہے۔ یہ پیغمبروں‌دے ساتھ تعلق رکھتا ہے اعمال 13:1 اتے راہبوں دیساتھ افسیوں 4:11 ۔ ابتدائی کلیسیاںء اِن تحائف یاں‌فتہ لوگوں نُوں اک دوسری گلوں نُوں ڈھانپتے ہوئے راستوں پر کم کرتے دیکھا۔ تلقین، پیشن گوئیوں ، بشارتیں اتے تعلیمات سب انجیل نُوں بیان کرتی نیں ، مگر مختلف تادیدوں اتے طریقوں دے ساتھ۔

12:8 "ناصح--- نصیحت وچ"یہ اصطلاح تعلیمات سے تعلق رکھتی ہے(بحوالہ 1 تیمسگیُس 4:13 )۔ شاید یہ مہارت ہے جس دے ذریعے سچ زندگی وچ مددگار ہوتاہے۔ یہ پھر تعلق رکھتا ہے افسیوں 4:15,16 "محبت وچ سچ بولنا---بدن اپنے آپ نُوں محبت وچ اونچابنائے۔"

☆ "خیرات بانٹنے والا، سخاوت سے بانٹے"یہ اصطلاح دے دو دلائل نیں، "سخی" یاں "مخلص"۔ یہ استعارہ تھا جس دا تعلق بصارت سے ہے۔ پُرانے عہد نامے وچ آنکھ بطور استعارہ استعمال ہوئی ہے مقاصد دے حصول دے لئے دو سمتوں وچ (1)بدی دی آنکھ(کنجوس، بحوالہ استثنا15:9 اتے مزامیر23:6 )، اتے (2)اچھی آنکھ( سخی ، بحوالہ امثال 22:9)۔ ایشو یہ عمل استعمال کرتا ہے(بحوالہ متی6:22-23;20:15 )۔ پولوس اس اصطلاح نُوں دو ادراک وچ استعمال کرتاہے(1 ) " سادگی ، مخلصی ، پادیزگی" (بحوالہ 2 کرنتھیوں11:3 ;1:12 ; افسیوں 6:5 ; کلسیوں 3:22)اتے (2 )" آزادی سے" ( بحوالہ رومیوں 12:8 ; 2 کرنتھیوں9:11,13 ;8:2 )۔

☆ "پیشوا سرگرمی سے پیشوائی کرے" یہ مسیحی پیشوائی دا حوالہ، چاہے سفری یاں مقامی۔

☆ " رحـم کـرنـے والا خـوشـی دے سـاتـھ رحم کرے" یہ بیماروں اتے ضرورت مندوں دی مدد دا حوالہ دیتے نیں- یہاں ایمان لانے والی برادری دی اصولی تعلیمات اتے سماجی غرض دے درمیان کوئی تمیز ننیں ہونی چاہیے- یہ اک سدے دے دو حصے نیں- یہاکوئی "سماجی انجیل" ننیں، صرف انجیل ہے!

## آیات 1-8 دے سوالات برائے مباحثہ:

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں- ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں- آپ، بائبل اتے روُح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں- آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں-

یہ سوالات برائے مباحثہ آپ دی معاونت دے لئے فراہم کئے گئے نیں تا کہ آپ کتاب دے اس حصئے دے اہم معاملات پر سوچ بچار کرسدیں- یہ حتمی ننیں بلکہ محض آپ دے خیالات نُوں اُبھارنے دیلئے نیں-

1- بدن دی زندہ قربانی پیش کرنے دے لئے دیاں شامل ہونا ضروری ہے؟

2-□□□□□□،□ ہر ایـمـان لانـے والـے دے پـاس روحانی تحفہ ہے(آیات 8-3 ; 1 کرنتھیوں 12:7)؟ اگر ہے ، تو دیاں ااوہنے نُونسے نُوں چُنا جواوہناں نُوں چاہیے تھا؟

3- روحانی تحائف دے دیاں مقاصد نیں؟

4- دیاں بائبل وچ ان تحائف دی تشریحی فہرست موجود ہے؟

5 - کوئی اپنے روحانی تحفے دی شناخت کیویں کرسکتا ہے؟

## آیات 11-9 دی سیاق و سباق دے حوالے سے بصیرت :

ا- یہ حصہ بہترین لقب ہوسکتا ہے"مسیحی رہنمائی دے ذاتی اندرونی تعلقات"-یہ پیار دی عملی بحث ہے (بحوالہ متی 5-7 ; 1 کرنتھیوں13 اتے 1 یوحنا 21-4:7 ;3:18 )-

ب- رومیوں باب نمبر 12 مواد اتے ساخت وچ 1 کرنسگیوں 13-12 ابـواب سے بـڑی مماثلت رکھتا ہے- روحا نی تحائف دی بحث دے فوراً بعد فخر اتے عملی پیار دی زندگی پر تادید دے بارے تنبیہ آتی ہے-

ج- مواددیساتھ بحث

ا - سـاڈے دوسـرے مسیحوں دے ساتھ تعلقات(بحوالہ 13-12:9 )- یہ مباحثہ تفصیل وچوی 14:1-15:13 اتے 1 کرنتھیوں33-10:23 ;8:11ff -

٢- سـاڈے تـعـلـقـات نـہ ایمان لانے والوں دے ساتھ یاں اکثرزیاںدہ شاید، دوسرے مسیحوں دے ساتھ جن دے ساتھ اختلاف ہے(بحوالہ 21-12:14 )- یہ حصہ ایشو دے نظر آنے نُوں منعکس کرتا ہےٗ پہاڑی واعظ(بحوالہ متی 7-5 )-

۳۔ یہ پیرے دی تقسیم مصنوعی ہے کیوں جے یہ حصے (تعلقات)اک دوسرے نُوں ڈھانپتے نیں۔

د۔ یہ حصہ جاری کردہ زندگی گزارنے دے احکمات پر غالب آتا ہے(موجودہ عملی بصورت امر، بحوالہ آیت 14,16,20,21 اتے موجودہ عملی صفت فعلی دے ساتھ بصورت امرانہ صفت وچ استعمال ہوا ہے، سترہ بار)۔ مُکتی خدا دی دلکشی دا مفت تحفہ ایشو دے مکمل شُدہ کم دے ذریعے اتے روح دے عجزونوازسے، مگر اک دفعہ ملنا، یہ ہر چیز دی قیمت اتے زندگی گزارنے دا طریقہ دار ہے! ایشو نُوں بُلانا " مالک "استعارہ ننیں! (بحوالہ لوقا 6:46)۔

ر۔ اس حصے وچ بہت سے موجودہ صفتِ فعلی نیں بصورت امرانہ صفت وچ منفی حصہ استعمال ہوا ہے جو کہ عام طور پر جاری کردہ عمل نُوں روکنے دی نُوںشش کرتے نیں، آیات 16 ,14 (دو دفعہ) 9 ،،، 1 17, 21۔مسیحی پہلے ہی حدود دے بغیر رہ رہے سگے! اک طرح سے گناہ دی تعریف اس طرح سے ہے کہ خدادے تحائف دی دوسری طرف خدا دی طرف سے مقرر کردہ حدود نیں۔

ڑ۔ مسیحت ضروری ہے کہ " کُھلی "---کھُلے ذہن ،کھُلے ہاتھ،کھُلے دل اتے کھُلے دروازے (بحوالہ یعقوب 2 )۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:12:9-13

۹۔مُحبّت بے رِیاں ہو۔بد ی سے نفرت رکھوّ۔نیدی سے لپٹے رہو۔۱۰۔برادرانہ مُحبّت سے آپس وچ اک دُوسرے نُوں پیاں ر کرو۔ عّزت دی رُو سے اک دُوسرے نُوں بہتر سمجھو۔۱۱۔نُوںشِش وچ سسُتی نہ کرو۔ رُوحانی جوش وچ بھرے رہو۔پربھو دی خدِمت کرتے رہو۔۱۲۔اُمّید وچ خُوش ۔مُصیبت وچ صابر۔ دُعاکرنے وچ مُشغول رہو۔۱۳۔مقدُسوں دی اِحتیاںجیں رفع کرو ۔مُسافر پروَری وچ لگے رہو۔

12:9 " محبت بے ریاں ہو "یونانی عبارت وچ کوئی ملانے والے شبداں ننیں نیں(اسینڈٹن) اس عبارت وچ جو کہ یونانی وچ بڑی غیر معمولی تھی۔یہ شاید عبرانی گرائمری قاعدہ نُوں متی 5 دی مبارک بادیوں دے پیچھے منعکس کرے۔یہ گرائمری قاعدہ ہر فقرات پر بطور ادیلے ٹھہرے سچ پرزور دیندا ہے۔
"ریاںداری " ڈرامائی اصطلاح تھی " پردے دے پیچھے بولنے "دے لئے۔ پیاںر نُوں ضروری ننیں کہ اوہ قائم مقام دی طرح کھیلے یاںبناوٹ(بحوالہ 2 کرنتھیوں6:6 )۔ پیاںر ایما ن لانے والوں دی نمایاںصفت ہے(بحوالہ یوحنا 15:12,17 ;13:34-35 ; 1 یوحنا 3:11,18;4:7-21 ) کیوں جے یہ خدا دا کردار ہے۔

☆ "بد ی سے نفرت رکھوّ "یہ موجودہ عملی فعلی صفت بصورت امر دے طور پر استعمال ہوتی ہے۔ ایمان لانے والونُوں حیران ہونے دی ضرورت ہے اتے گناہ سے روگردانی کرنے دی(بحوالہ 1 تھسلُنیدیوں5:21-22)۔ بساوقت ہم صرف نتائج سے جو سیدھے ساڈی زندگیوں وچ اثر کرتے نیں اوہناں سے حیران ہوجاتے نیں۔

☆ NASB, NKJV "چمٹے رنیں اُس سے جو اچھا ہے "

NRSV "اُس نُوں مضبوطی سے پکڑے رکھیں جو اچھا ہے"

TEV "پکڑے رکھیں جو اچھا ہے"

NJB "ساتھ دیں اوہ جو اچھا ہے"

یہ موجودہ غیرمتحرک (مگر درمیانی سوچ وچ استعمال ہوتا ہے) صفت فعلی بصورت امر دے طور پر استعمال ہوتی ہے---چپدے رہو(بحوالہ LXX پیدائش2:24 ; اعمال 8:29 اتے فلپیوں 4:8 ; 1 تھسلُنیدیوں ¤□¢□5:21-22)۔

12:10 NASB "اک دوسرے پر برادرانہ محبت سے فدا ہوجائو"

NKJV "برادرانہ مُحبّت سے آپس وچ اک دُوسرے نُوں پیاں رکرو"

NRSV "اک دوسرے نُوں محبت باہمی جذبے دے ساتھ"

TEV "اک دوسرے نُوں محبت گرم جوش مسیحوں دی طرح کرو"

JB "اک دوسرے نُوں محبت اتنی زیادہ کرو جتنی بھائی کرسکتے نیں"

یہ یونانی اصطلاحات دا احاطہ تھا(فیلیو+سٹوریج)متحدہ " برادرانہ محبت" "خاندانی محبت "دے ساتھ اتییہاں صرف نویں عہد نامے وچ استعمال ہوا ہے۔ مسیحی خاندان نیں۔ ہوچ حکم ہے کہ اک دوسرے نُوں محبت کریں(بحوالہ 1 تھسلُنیدیوں 4:9 )۔

یہ پہلا سلسلہ منعول جوکہ یونانی فقرے وچ پہلی بار تادید دے لئے رکھا گیاں۔

☆ NASB "احترام وچ اک دوسرے نُوں ترجیح دیاں کرو"

NKJV "احترام وچ اک دوسرے نُوں ترجیح دینا"

NRSV "سبقت لے جائو اک دوسرے نُوں احترام دینے وچ"

TEV "اتے اک دوسرے نُوں عزت دکھانے وچ متمنی رہو"

JB "اک دوسرے دے لئے عمیق عزت ہونی چاہیے"

یہ موجودہ درمیانی (تصدیق) صفت فعلی بصورت امر دے طور پر استعمال ہوتی ہے۔ ایمان لانے والے دوسرے معاہدے دے حصہ داروں دے ساتھ سلوک زیادہ ضروری ہے (بحوالہ افسیوں 4:2 ; فلپیوں 2:3 )۔

12:11 NASB "نہ پیچھے رہو نُوں شش وچ سُستی کرنے سے"

NKJV "نُوں شِش وچ سسُتی نہ کرو"

NRSV " نہ گرفتار رہو سر گرمی وچ"

TEV "سخت محنت کرو اتے سُست نہ بنو"

JB "مالک دے لئے کم کرونہ تھکنے والی نُوں شش سے"

سچی محبت بڑی طاقت فراہم کرتی ہے(بحوالہ گلتیوں6:9 )۔

☆ NASB, NKJV " رُوحانی جوش وچ بھرے رہو"

NRSV "روح وچ پرجوش"

TEV "دینداری سے بھرپور دل دے ساتھ"

JB "روح بڑی مستعدی دے ساتھ"

یہ موجودہ عملی صفت فعلی بصورت امر دے طور پر استعمال ہوتی ہے۔ یہ لغوی معنی وچ" ابالنے دے لئے"۔ یہ حوالہ ہوسکتا ہے انسانی روح نُوں زندگی بخشتا ہو یاں روح القدس گھر لیتاہو( RSV بحوالہ اعمال25: 18 ; REV 3:15-16 )۔

☆ " پربھو دی خدِمت کرتے رہو"یہ موجودہ عملی صفت فعلی بصورت امر دے طور پر استعمال ہوتی ہے۔یہاں پر قلمی اختلاف ہے۔کجھ مغربی خاندان یونانی رسم الخط(MSSD,F,AND G) پڑھتے نیں"وقت سے"(دیورس)"خدا وچ "(دیوریس )دی بجائے۔جُدا ہونیوالا خدا دی خدمت پر اتے اُسدی کلیسیاء جیسے ہی موقع ملے گا زوردے گا(بحوالہ یوحنا 9:4 ; افسیوں 5:16 )۔ تمام ممکنات دے بعد اُلجھن پیداہوتی ہے کیوں جے دیوریس نُوں غلط سمجھا گیاں یاں غلط پڑھا گیاں۔ اچھی اتے پُرانی یونانی رسم الخطوط P 46 ،اے اتے بی "خدادی خدمت" یو بی ایس اس دا اندازہ" مالک " بطور"موثر" (A)۔

12:12 "اُمّید وچ خُوش"یہ موجودہ عملی صفت فعلی بصورت امر دے طور پر استعمال ہوتی ہے۔اصطلاح " اُمید ' اکثر دوسری آمد دے ساتھ جوڑ کر استعمال دی جاتی ہے(بحوالہ 5:2)۔ یہ انگریزی فہم وچ سہارے کمطلب ننیں، مگر نویں عہدنامے وچ سمجھ دا کوئی واقعہ، مگر مشنُوںک وقتی عنصر دے ساتھ۔ دیکھیں 4:18 اتے 5:2 پر خصوصیات۔

☆ "استقلال سے"یہ موجودہ عملی صفت فعلی بصورت امر دے طور پر استعمال ہوتی ہے۔اصطلاح دا مطلب"سر گرم ، رضادارانہ،ثابت قدم برداشت۔"

☆ "مُصیبت وچ"جیساکہ 5:3,5 "اُمید "دا تعلق مُصیبت سے جوڑا گیاں(تھلپسس)۔یہ گری ہوئی دُنیا وچایشو دے ماننے والوں دے لئے نمونہ ہے(بحوالہ اعمال 14:22 ; رومیوں 8:17ff ; 1 پطرس 4:12ff )۔ ہوچ اس نُوں نہ ہی ڈھونڈنا چاہیے نہ ہی اجتناب کرنا چاہیے! خصوصی موضوع ملاحظہ فرمائیں:مصیبت ,5:3 پر۔

☆ " دُعا کرنے وچ مُشغول رہو"یہ موجودہ عملی صفت فعلی بصورت امر دے طور پر استعمال ہوتی ہے۔دُعا روحانی نظم وضبط اتے تحفہ ہے جو کہ خدا دے عملی ہاتھ دی تاریخ وچ شناخت ہے۔ ایمان لانیوالے محبت کرنے والے روحانی باپ نُوں تصنع کرسکتے نیں۔ خدا نے چُنا ہے اپنے آپ نُوں محدود کردے اپنے بچوں دی دُعائوں دی طرف(بحوالہ اعمال 6:4 ;2:42 ;1;14 ; افسیوں 6:18-19 ; کلسیوں 4:2 )۔ یہ دُعا نُوں بڑی ذمہ داری بناتاہے۔ دیکھیں تین فیصلہ کن سوالات برائے روحا نی محاتییہ کلنٹن آرنلڈدی طرف سے ، 43-44,187-188 .pp ۔

**12:13 NASB,NRSV** "مقدسین دی ضرورتوں وچ مدد"

**NKJV** "مقدسین دی ضرورتوں وچ تقسیم"

**TEV** "اپنی لوازمات ضرورت مند مسیحوں وچ بانٹیں"

**JB** "خدا دے مقدس لوگ جو کوئی وی ضرورت مند نیں اوہناں وچ بانٹیں"

یونانی فعل نُوں‌یونوناں دے معنی "شراکت"- اس اصطلاح وچ پولوس دے لئے وسیع صف بندی ہے- یہ دونوں نُوں شامل کرتاہے انجیل وچ شراکت اتے جسمانی ضرورتیں(بحوالہ گلتیوں **6:6**)- یہ حتی کہ ایشو دی تدالیف دی حصہ داری وچ استعمال ہوئی نیں(بحوالہ فلپیوں **3:8-10** ; **1** پطرس **4:13**)اتے پولوس دی(بحوالہ فلپیوں **4:14**)- ایشو وچ متحد ہونے دے معنی ہر سطح پر ااوہدے لوگوں وچ متحد ہونا ہے! خاص مضمون ملاحظہ فرمائیں: **1:7** پر مقدسین-

یہ موجودہ عملی صفت فعلی بصورت امر دے طور پر استعمال ہوتی ہے(بحوالہ امثال **3:27** ; گلتیوں **6:10**)- ایمان لانے والونُوں سخت محنت کرنی چاہیے تاکہ ایشو دے نام وچ دوسروں دے لئے اتے ہو(بحوالہ **2** کرنسگیوں**8:11-12** ; افسیوں **4:28** )-

☆ "مُسافر پروَری وچ لگے رہو" یہ موجودہ عملی صفت فعلی بصورت امر دے طور پر استعمال ہوتی ہے- یہ لغوی معنی وچ "مہمان نوازی"(بحوالہ **1** تیمسگیُس**1:8** ; عبرانیوں **13:2** ; **1** پطرس **4:9** )- یہ کمیشن اشد ضروری تھا ابتدائی کلیسیاںء وچمسافرخانوں‌دی بُری شہرت دی وجہ سے- یہ خاص طورپر گھروں اتے کھانوں‌مسیحی کمیشنوں دا حوالہ دیندی ہے-

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت :12:14-21

۱۴-جو تُمنیں ستاتے نیں اوہناں دے واسطے برکت چاہو-برکت چاہو- لعنت نہ کرو-۱۵-خوشی کرنے والوں دے ساتھ خوشی کرو-رونے والوں دے ساتھ روؤ-۱۶-آپس وچ یِك دِل رہواُونچے اُونچے خیاںل نہ باندھو بلکہ ادنی لوگوں دی طرف متوجہ رِہو-اپنے آپ نُوں عِقلمند نہ سمجھو-۱۷-بدی دے عوِض کِسی سے بدی نہ کرو-جو گلیں سب لوگوں دے نزدِیداچھی نیں اُندی تدبیر کرو-۱۸-جہاں تك ہو سدے تُم اپنی طرف سے سب آدمیوں دے ساتھ مِیل ملاپ رکھّو-۱۹-اَے عزیزو! اپنا اِنتقام نہ لو بلکہ غضب نُوں موقعہ دو کیوں جے یہ لِکھا ہے کہ پربھو فرماتا ہے -اِنتقام لینا میرا کم ہے بدلَہ وچ ہی دُوں گا-۲۰- بلکہ اگر تیرا دُشمن بھودا ہو تو اُس نُوں کھانا کھلِا-اگر پیاںسا ہوتو اُسے پانی پلاِکیوں جے اِیسا کرنے سے تُو ااوہدے سر پر آگ دے انگاروں دا ڈھیر لگائے گا-۲۱-بدی سے مغلوُب نہ ہو بلکہ نیدی دے ذِریعہ سے بدی پر غالب آؤ-

**12:14** "جو تُمنیں ستاتے نیں اوہناں دے واسطے برکت چاہو" یہ موجودہ عملی صفت فعلی بصورت امر دو دفعہ اس آیت وچ استعمال ہوا ہے-ہم انگریزی اصطلاح " نذر" اس اصطلاح سے، "برکت"(بحوالہ متی **5:44** ; لوقا **6:28** ; **1** کرنسگیوں**4:12** ;یعقوب **3:9-12** ; **1** پطرس**3:9** )- **P 46** وچ(صندوق پر غالب آنا)اتیعبارت بی( **Vaticanus**)،"آپ"باقی بچا ہے عبارت نُوں اتے زیاں‌دہ ملانے یاں‌دوسرے طریقے سے بیان کرنے دے لئے،اتے زیاں دہ عام عبارت-

☆ "لعنت نہ کرو" اس حصے وچ بہت سے موجودہ صفتِ فعلی نیں بصورت امرانہ صفت وچ منفی حصہ استعمال ہوا ہے جو کہ عام طور پر جاری کردہ عمل نُوں روکنے دی نُوں‌شش کرتے نیں-یہ خدادے نام نُوں دُعا وچ بدلے دے طورپر پُدارنے داحوالہ دیندی ہے( 1 کرنتھیوں12:3 وچ بیان دی گئی لعنتوں سے مطابقت)-یہ خدادی بے ادبی دا حوالہ ہرگزننیں دیندی(بحوالہ افسیوں 4:29 ; 1 پطرس3:9 )-

12:15 "خوشی کرنے والوں دے ساتھ خوشی کرو، اتیرونے والوں دے ساتھ روؤ"یہ دونوں موجودہ فعل مطلق بصورت امر دی منطق وچ استعمال ہوئے نیں-مسیحی خاندان نیں-ایمان لانے والے مقابلے وچ ننیں،مگرضرور اک دوسرے نُوں خاندانی محبت دے ساتھ سلوک کرناچاہیے- کیوں جے مضمون دی آیات 14-21 یہ شاید ممکن ہے کہ یہ ایمان لانے والوں‌غیر ایمان لانے والی برادری نُوں جواب تہذیبی مواقع استعمال کرتے ہوئے یاں‌بشارتی مواقع دے حالات-

12:16 NASB, NKJV "اک دوسرے دے لئے یکساں ذہن رکھو"

NRSV "اک دوسرے دے ساتھ مطابقت وچ رہو"

TEV "ہر کسی دے لئے یکساں‌تعلق ہو"

JB "ہر کسی نُوں برابر شفقت دے ساتھ سلوک کریں"

یہ موجودہ عملی صفت فعلی بصورت امر دی منطق وچ استعمال ہوا ہے(بحوالہ 15:5 ; 2 کرنتھیوں13:11 ; فلپیوں 2:2 )-
آیت 16 شاید اختلاف دے درمیان تعلق نُوں پیش کرتی ہے( 1 )رومی کلیسیاءوچ ایمان لانے والے یہودی اتے ایمان لانے والے غیر یہودی (بحوالہ24-11:13-11)؛ (2 )معاشی اقسام دے درمیان ضعیف العمری دے اختلاف؛ یاں (3 )روحانی تحائف وچ فرق-

☆ "آپس وچ یک دِل رہواُونچے اُونچے خیال نہ باندھو بلکہ ادنی لوگوں دی طرف متوجہ‌ہو" یہ موجودہ عملی صفت فعلی منفی ٹکڑے دے ساتھ جو کہ عام طور پر جاری کردہ عمل نُوں روکنے دی نُوں‌شش کرتے نیں-اصطلاح "ادنی" مذکریاں الگ ہوسکتی ہے-اگر یہ الگ ہے توپھر ترجمہ" متحمل مزاجی دے ساتھ پڑھنا قبول ہے"؛ اگر مذکر،"غریب اتے متحمل مزاج لوگوں دے ساتھ شریک ہے-"

☆ "اپنے آپ نُوں عِقلمند نہ سمجھو"یہ موجودہ درمیانی (تصدیق کرنا)بصورتِ امر صفت وچ منفی حصہ استعمال ہوا ہے جو کہ عام طور پر جاری کردہ عمل نُوں روکنے دی نُوں‌شش کرتے نیں(بحوالہ امثال 3:7 ; یسعیاہ 5:21 ; 1 کرنتھیوں10:12 ; گلتیوں6:3 )-ایمان لانے والوں نُوں اک دوسرے پر برتری ننیں‌یاں نہ ایمان لانے والی برادری دی طرف متکبرانہ-

12:17 "بدی دے عوِض کِسی سے بدی نہ کرو"یہ موجودہ صفتِ فعلی نیں بصورت امرانہ صفت وچ منفی حصہ استعمال ہوا ہے جو کہ عام طور پر جاری کردہ عمل نُوں روکنے دی نُوں‌شش کرتے نیں- یہ خدا دی مرضی ہے کہ اوہ چیزوں نُوں سیدھا رکھے،ایمان لانے والوں نُوں ننیں(بحوالہ امثال 20:22;24:29 ; متی 5:38-48 ; لوقا 6:27 ; 1 تھسلُنیدیوں5:15 ; 1 پطرس3:9

-(

☆ ”جو گلیں سب لوگوں دے نزدِیداچھی نیں اُ ندی تدبیر کرو“ یہ موجودہ درمیانی صفت ِفعلی جو کہ بصورت امردی صورت وچ استعمال ہوا ہے(بحوالہ 2 کرنتھیوں 8::21 ; 1 تھسلُنیدیوں 5:22 اتے 1 تیمتیس 3:7 )-یہ شاید امثال 3:4 دا یونانی وچ حوالہ ہے(LXX)- ایمان لانے والے نہ ایمان لانے والوں پر بشارتی آنکھ رکھے رہتے سگے ہوچ ایسا کچھ وی ننیں کرنا چاہیے جو نہ ایمان لانے والوں نُوں دلگیر یاں منحرف کرے (بحوالہ 1 کرنتھیوں 9:19-23 )-حتی کہ ساڈے گہرے احساس جرم دا اظہار وی محبت دے اندازوچ کرنا ضروری ہے-

12:18 ”جہاں تک ہوسدے تُم اپنی طرف سے سب آدمیوں دے ساتھ مِیل ملاپ رکھّو“یہ پہلے درجے دا شرطیہ جملہ جو کہ مصنف دے نقطہ نظر سے درست تصور دیاں جاتا ہے یاں ااوہدے تحریری مقاصد دے لئے-یہ اگلے جزو وچ موجودہ عملی صفت فعلی دا تعاقب کرتا بصورت امرانہ دی سمجھ وچ استعمال ہوا ہے-یہ ہر بار ایمان لانے والوں دی مرضی ننیں ، مگر گرائمر ماخوذ کرتی ہے کہ یہ بساوقت ممکن ہے(بحوالہ مرقس 9:50 ; 2 کرنتھیوں 13:11 ; 1 تھسلُنیدیوں 5:13 )-

12:19 ” اپنا اِنتقام نہ لو“ ‘یہ موجودہ عملی صفتِ فعلی منفی حصہ بصورت امرانہ استعمال ہوا ہے جو کہ عام طور پر جاری کردہ عمل نُوں روکنے دی نُوںشش کرتے نیں- خدا اک دن اسے سیدھا رکھے گا-

☆ ” کیوں جے یہ لِکھا ہے“یہ مکمل غیر متحرک دکھانے والا ، جو کہ سامی بامحاتیہ الہا ی نوشتہ دا حوالہ طریقہ ہے- یہ الہامی محاتیہ متوازی ہے ”جیسا کہ خدا کہتا ہے“(بحوالہ „§¢14:21 „ ˇ 21 کرنتھیوں 6:17 )-یہ استثنا 32:35 وچ سے حوالہ ہے-

12:20 ” بلکہ اگر تیرا دُشمن “یہ تیسرے درجے دا شرطیہ جملہ ہے جس دا مطلب مستقبل دا زبردست عمل ہے- دُشمن وی آئیں گے!

☆ ”ااوہدے سر پر آگ دے انگاروں دا ڈھیر“یہ امثال 25:21-22 دا حوالہ ہے- مفروضوں دی تشریح ہے

1- یہ تہذیبی حوالہ شاید مصر سے ہے جس دا مطلب رحمدلی کسی دُشمن نُوں دوست وچ تبدیل کرنے دا بہترین طریقہ ہے-

یہ اوی تک گناہ نُوں خندق وچ ڈالنے دا مسیحی ردعمل ہے(بحوالہ متی 5:44 )

2- ”جلتے نُوںئلے “ کسی دے نامناسب اعمال پر شرمندگی نُوں بیان کرتا ہے جو کہ صاف طورپر کسی دوسرے دے پیار اتے معافی دی روشنی ظاہر کرتا ہے (بحوالہ Ambrosiaster, Augustine and Jerome )

3- ابتدا ء اتے انتہا کہتے نیں کہ یہ حوالہ مسیحی رحمدلی جو کہ خدا دے منصف ہونے نُوں ظہور وچ لانے حتی

که بہت دفعه ناپشیماہونے نُوں

بیان کرتے نیں(بحواله جیرم بائبل کمنٹڑی، والیم 2 ، صفحه نمبر 21 )

اُوپر دی گئی تمام تحریریں صرف آیت نمبر 21 وچ پولوس دے مرکزی خیاںل دی بُنواںد پر عبارت ہے-

12:21 "بدی سے مغلوُب نه ہو بلکه نیدی دے ذِریعه سے بدی پر غالب آؤ"یه موجوده غیر متحرک بصورت امر اتے موجوده عملی صفتِ فعلی ہے- ہمارا ردعمل ناروا برتائو پر احاطه کرئے گا اتے ساڈے اند ر دے امن اتے خوشی دے درجے نُوں منعکس کرے گا- عداوت روحانی دینسر ہے- ایمان لانے والے ضرور اسے خدا نُوں دیں-

☆ "بدی"یه حتی که مذکر ہے اتے ، اسی لئے ، برائی دی طرف حواله ہے ، یاں یه بے جنس ہوسکتا ہے اتے عام طور پر گناه دا حواله دیندی ہے- یه مشترکه نویں عہدنامے دی مبہم گل (بحواله متی 13:19,28 ;6:13 ;5:37 ; یوحنا 17:15 ; 2 تھسلُنیدیوں 3:3 ; 1 یوحنا 2:13-14;3:12;5:18-19 )-

## سوالات برائے مباحثه:

یه اك مُطالعاتی رہنمائی دا تبصره ہے ، جس دا مطلب ہے که آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمه دار نیں- ہم وچ سے ہر اك نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں- آپ، بائبل اتے روُح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں- آپ یه تبصره نگار پر مت چھوڑیں-

یه سوالات برائے مباحثه آپ دی معاونت دے لئے فراہم کئے گئے نیں تا که آپ کتاب دے اس حصئے دے اہم معاملات پر سوچ بچار کرسدیں- یه حتمی ننیں بلکه محض آپ دے خیاںلات نُوں اُبھارنے دیلئے نیں-

1 - آیاںت 9-21 وچ بہت سے موجوده بصورت امر منفی ٹکڑے دے ساتھ دیوں نیں؟

2 - اِن آیاںت وچ تمام احکم دی علیحده دالم وچ فہرست بنائیں-¦□¢□□□ غیرمعمولی فہرست جس وچ که عملی طورپر ایشو دی پسندیدگی شامل ہوتی ہے!

3- یه احاطه کرنا دیوں مشکل ہے که نُونسی آیاںت مسیحوں دے دوسرے ایمان لانے والوں دے ساتھ سلوك دا حواله دیندی نیں اتے نُونسی نه ایمان لانے والوں دا حواله دیندی نیں؟

# رومیوں ۱۳ (Romans 13)

## جدید تراجم دی عبارتی تقسیم

| UBS | NKJV | NRSV | TEV | JB |
|---|---|---|---|---|
| تابعداری دے ضابطے | حنُوں‌مت دے حوالے | مسیحی اتے ریاں‌ست | ریاں‌ستی اختیاں‌رات دی طرف ذمه داریاں | عہدے دی فرمانبرداری |
| 13:1-7 | 13:1-7 | 13:1-7 | 13:1-5،13:6-7 | 13:1-7 |
| برادرنه محبت<br>13:8-10 | اپنے پڑوسی سے محبت<br>13:8-10 | محبت قانون نُوں پورا کرتی ہے<br>13:8-10 | اک دوسرے دی ذمه داریاں<br>13:8-10 | محبت اتے جنگ<br>13:8-10 |
| آج ایشو تك رسائی<br>13:11-14 | ایشو پر ڈالو<br>13:11-14 | ایشو دے دوبارہ آنے دا نزول<br>13:11-14 | 13:11-14<br>13:14 | روشنی دے بچے<br>13:11-14 |

### پڑھنے دا طریقه دار سوئم (دیکھئے صفحه vii ) عبارتی سطح پر مُصنف دے اصل مقصد دی پیروی کریں۔

یه اك مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے که آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمه دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اك نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے روُح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یه تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

اك باب نُوں اك ہی نشست وچ پڑھیں، اتے ایس باب دے موضوع دی نشاندہی کریں۔اپنے موضوعات دی تقسیم دا اوپر دئے گئے پانچ تراجم سے موازنه کریں۔ عبارت سازی الہامی ننیں ہے لیکن یه اصل مُصنف دے مقصد دی اك کڑی ہے جو که ترجمے دی روُح ہے۔ہر عبارت دا صرف اتے صرف اك موضوع ہوتا ہے۔

۱۔ پہلی عبارت
۲۔ دوُسری عبارت
۳۔ تیسری عبارت
۴۔ وغیرہ وغیرہ

## شبداں اتے ضربِ اُلمثال دی تحقیق :۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:13:1-7

۱۔ہر شخص اعلی حُنوںُمتوں دا تابِعدار رہے کیوں جے کوئی حنُوں‌مت اِیسی ننیں‌جو پرمیشور دی طرف سے نہ ہُو اتے جو حُنوںُمتیں مَوجُود نیں اوہ پرمیشور دی طرف سے مُقّرر ہوئی نیں ۔۲۔پس جو کوئی حُنوں‌مت دا سامنا کرتا ہے اوہ پرمیشور دے اِنتظام دا مُخالفِ ہے اتے جو مُخالِف نیں اوہ سزا پائیں گے ۔۳۔کیوں جے نیئُوں‌دار نُوں حاکموں سے خوف ننیں بلکہ بد دار نُوں ہے ۔پس اگر تو حاکم سے نڈر رہنا چاہتا ہے تو نیدی کر ۔اُس دی طرف سے تعرِیف ہو گی۔۴۔ کیوں جے اوہ تیری بہترِی دے لِئے پرمیشور دا خادِم ہے لیکن اگر تو بدی کرے تو ڈر کیوں جے اوہ تلوار بے فائدہ لِئے ہُوئے ننیں‌اتے پرمیشور دا خادِم ہے کہ ااوہدے غضب دے مُوافقِ بد دا ر نُوں سزا دیندا ہے ۔۵۔پس تابِعدار رہنا نہ صِرف غضب دے ڈر سے ضُرور ہے بلکہ دِل وی یہی گواہی دیندا ہے ۔۶۔تُم ایسی لِئے خرِاج وی دیتے ہو کہ اوہ پرمیشور دے خادِم نیں اتے ایس خاص کم وچ مشغوُل رہتے نیں ۔۷۔سب دا حق ادا کرو۔ جِس نُوں خِراج چاہئے خِراج دو ۔جِس نُوں مُحصول چاہئے محصُول۔جِس سے ڈرنا چاہئے اُس سے ڈرو ۔جِس دی عزّت کرنا چاہئے اُس دی عّزت کرو

**13:1**۔"ہر شخص اعلی حُنوںُمتوں دا تابِعدار رہے۔"یہ اک زمانہ حال مجہول صیغہ امر ہے جس دا مطلب "تابعدار رہنا جاری رکھیں" (بحوالہ طیطس **3:1** پہلا پطرس **2:13** )۔

☆ ۔"اعلی 'حنُوں‌متوں دا ۔"حالانکہ پولپوس نے ایس لفظ نُوں دیگر سیاں‌ق و سباق وچ فرشتانہ قوتیں، بُنیادی طور پر شیطانی طاقتوں دیلئے استعمال دیاں (بحوالہ **8:38** کُلسیوں **1:16;2:10,15** افسیوں **1:21;3:10;6:12** )، یہاں سیاں‌ق و سباق "سول حُکم" دا تقاضا کرتا ہے (بحوالہ پہلا کرنتھیوں**2:6,8** طیطس **3:1** پہلا پطرس **2:13** )۔

## خصُوصی موضوع: انسانی حنُوں‌مت

**ا۔** تعارف

ا۔ تعریف ۔حنُوں‌مت، انسانوں دا اپنی محسوس دی جانے والی مادی ضرورتوں دے تحفظ اتے فراہم کرنے دیلئے منظم ہونا ہے ۔

ب۔ مقصد۔ پرمیشور دی مرضی ہے کہ حُکم قانونی حنُوں‌مت دے تعطل نُوں بڑھانے دے قابل ہے۔

۱۔ موسوئ شریعت، خاص طور پر دس احکم پرمیشور دی انسانی معاشرے وچ مرضی ہے۔ یہ پرستش اتے زندگی دا توازن رکھتے نیں۔

۲۔ کسی قسم یاں حنُوں‌مت دی ساخت دی بائبل وچ وِدالت دی گئی ہے، حالانکہ قدیم اسرائیل دی مذہبی حنُوں‌مت متوقع عالم اقدس دی صُورت

ہے۔جمہوریت اتیسرمایہ داری دا اصُول بائبل دی سچائیاننیں نیں ۔مسیحیوں نُوں مناسب انداز وچ عمل برآں ہونا چاہئیے چاہے دیسا ہی

حنُوں‌متی نظام اوہناںیں ملتا ہے۔مسیحیت دا مقصد مسیحیت دا پرچار اتے خدمت ہے نہ کہ انقلاب

لانا ہے۔

ج۔ انسانی حنُوں‌مت دی ابتدا بائبل دی سچائیاننیں نیں ۔مسیحیوں نُوں مناسب انداز وچ عمل برآں ہونا چاہئیے چاہے دیسا ہی حنُوں‌متی نظام اوہنانیں ملتا ہے۔مسیحیت دا
مقصد مسیحیت دا پرچار اتے خدمت ہے نہ کہ انقلاب لانا ہے۔

ج۔ انسانی حنُوں‌مت دی ابتدا

۱۔ رومن داتھولك دعویٰ کرتے نیں کہ انسانی حنُوں‌مت اك جبلی ضرورت حتی کہ برگشتگی سے پہلے دی ہے۔ ارسطو ایس تمہید سے متفق
دکھائی دیندا ہے ۔ اوہ کہتا ہے "انسان اك سیاں‌سی جانور ہے" اتے ایس سے اُس دا مطلب ہے کہ حنُوں‌مت "اچھی زندگی دے فروغ دیلئے وجود
رکھتی ہے"۔

۲۔ پروٹسٹنٹ، خاص طور پر مارٹن لُوتھر دعویٰ کرتا ہے انسانی حنُوں‌مت برگشتگی وچ اك اہم عنصر ہے ۔ اوہ ایسے "پرمیشور دی بائیں بازو دی
بادشاہی " کہتا ہے ۔ اوہ کہتا ہے کہ "پرمیشور دا بُرے لوگوں نُوں اختیاںر وچ کرنے دا طریقه داریه ہے کہ بُرے لوگوں نُوں اختیاںر وچ ڈال دیں۔

۳۔ دارل مارکس نے دعویٰ دیاں ہے کہ حنُوں‌مت اك ایسا ذریعه ہے جس سے چند منتخب لوگ عام لوگوں نُوں ماتحت رکھتے نیں ۔ ااوہدے
نزدیك، حنُوں‌مت اتے مذہب اك جیسا ہی کردار ادا کرتے نیں ۔

II ۔ بائبل دا مواد:

ا۔ پُرانا عہد نامه

۱۔ اسرائیل اك ایسا نمونه ہے جو عالم اقدس وچ وی استعمال دیاں جائے گا۔ قدیم اسرائیل وچ یہواہ بادشاہ تھا۔ مذہبی حنُوں‌مت (حنُوں‌مت
الیه) اوہ اصطلاح ہے نُوں پرمیشور دی براہ راست حُکمرانی نُوں بیان کرنے دیلئے استعمال ہوئی ہے (بحواله پہلا سیموئیل 8:4-9)۔

۲۔ پرمیشور دی بادشاہی اِن انسانی حنُوں‌مت وچ واضح طور پر دیکھی جا سکتی ہے :

ا۔ یرمیاہ 27:6 عزرا 1:1

ب۔ دوُسرا تواریخ 36:22

ج۔ یسعیاہ 44:28

د۔ دانی ایل 2:21

ر۔ دانی ایل 2:44

س۔ دانی ایل 4:17,25

ص۔ دانی ایل 5:28

۳۔ پرمیشور نُوں لوگوں نُوں فرمانبردار اتے باادب رہنا چاہئیے حتی کہ حملہ آور اتے مقبوضہ حنُوں‌متوں دے زیر تحت وی۔

ا۔ دانی ایل 1-4 ، نبوُکد نظر

ب۔ دانی ایل 5 ، بیلشضر

ج۔ دانی ایل 6؛ دارا

د۔ عزرا اتے نحمیاہ

۴۔ پرمیشور دے لوگوں نُوں مُلدی حُکم دیلئے دُعا کرنی چاہئیے۔

ا۔ یرمیاہ 28:7

ب۔ طوبیاہ 3:2

ب۔ نواں عہد نامہ ۔

ا۔ ایشو نے انسانی حنُوں‌متوں دیلئے تعظیم دا مُظاہرہ دیاں

ا۔ متی 17:24-27 ؛ نیم مثقال ادا دیاں

ب۔ متی 22:15-22 ؛ رومی ٹیکس اتے پھر رومی ملدی حُکم دے مُقام دی وِدالت کرتا ہے ۔

ج۔ یوحنا 19:11 ؛ پرمیشور مُلدی اختیار دیندا ہے

۲۔ پولوُس دے انسانی حنُوں‌متوں سے متعلقہ شبداں

مسیحیت دا پرچار اتے خدمت ہے نہ کہ انقلاب لانا ہے۔

ج۔ انسانی حنُوں‌مت دی ابتدا

۱ ۔ رومن داتھولک دعویٰ کرتے نیں کہ انسانی حنُوں‌مت اک جبلی ضرورت حتی کہ برگشتگی سے پہلے دی ہے۔ ارسطو ایس تمہید سے متفق

دکھائی دیندا ہے ۔ اوہ کہتا ہے ”انسان اک سیاں‌سی جانور ہے“ اتے ایس سے اُس دا مطلب ہے کہ حنُوں‌مت ”اچھی زندگی دے فروغ دیلئے وجود

رکھتی ہے“۔

۲۔ پروٹسٹنٹ، خاص طور پر مارٹن لُوتھر دعویٰ کرتا ہے انسانی حنُوں‌مت برگشتگی وچ اک اہم عنصر ہے ۔ اوہ ایسے ”پرمیشور دی بائیں بازو دی

بادشاہی “ کہتا ہے ۔ اوہ کہتا ہے کہ ”پرمیشور دا بُرے لوگوں نُوں اختیار وچ کرنے دا طریقہ دار یہ ہے کہ بُرے لوگوں نُوں اختیار وچ ڈال دیں۔

۳۔ دارل مارکس نے دعویٰ دیاں ہے کہ حنُوں‌مت اک ایسا ذریعہ ہے جس سے چند منتخب لوگ عام لوگوں نُوں ماتحت رکھتے نیں ۔ ااوہدے

نزدیک، حنُوں‌مت اتے مذہب اک جیسا ہی کردار ادا کرتے نیں ۔

II ۔ بائبل دا مواد:

ا۔ پُرانا عہد نامہ

۱ ۔ اسرائیل اک ایسا نمونہ ہے جو عالم اقدس وچ وی استعمال دیاں جائے گا۔ قدیم اسرائیل وچ یہواہ بادشاہ تھا۔ مذہبی حنُوںمت (حنُوںمت

الیہ) اوہ اصطلاح ہے نُوں پرمیشور دی براہ راست حُکمرانی نُوں بیان کرنے دیلئے استعمال ہوئی ہے (بحوالہ پہلا سیموئیل 8:4-9 )۔

۲۔ پرمیشور دی بادشاہی اِن انسانی حنُوںمت وچ واضح طور پر دیکھی جا سکتی ہے :

ا۔ یرمیاہ 27:6 عزرا 1:1

ب۔ دوُسرا تواریخ 36:22

ج۔ یسعیاںہ 44:28

د۔ دانی ایل 2:21

ر۔ دانی ایل 2:44

س۔ دانی ایل 4:17,25

ص۔ دانی ایل 5:28

۳۔ پرمیشور نُوں لوگوں نُوں فرمانبردار اتے باادب رہنا چاہئیے حتی کہ حملہ آور اتے مقبوضہ حنُوںمتوں دے زیر تحت وی۔

ا۔ دانی ایل 1-4 ، نبوُکد نظر

ب۔ دانی ایل 5 ، بیلشضر

ج۔ دانی ایل 6؛ دارا

د۔ عزرا اتے نحمیاںہ

۴۔ پرمیشور دے لوگوں نُوں مُلدی حُکم دیلئے دُعا کرنی چاہئیے۔

ا۔ یرمیاہ 28:7

ب۔ طوبیاںہ 3:2

ب۔ نواں عہد نامہ ۔

ا۔ ایشو نے انسانی حنُوںمتوں دیلئے تعظیم دا مُظاہرہ دیاں

ا۔ متی 17:24-27 ؛ نیم مثقال ادا دیاں

ب۔ متی 22:15-22 ؛ رومی ٹیکس اتے پھر رومی ملدی حُکم دے مُقام دی ودالت کرتا ہے ۔

ج۔ یوحنا 19:11 ؛ پرمیشور مُلدی اختیاںر دیندا ہے

۲۔ پولوُس دے انسانی حنُوںمتوں سے متعلقہ شبداں

ا۔ رومیوں 13:1-7 ؛ ایماندار وں نُوں مُلدی حُکم دے ماتحت رہنا چاہئیے اتے اوہناں دیلئے دُعا

کرنی چاہئیے۔

ب۔ پہلا تمیتھیس 2:1-3 ؛ ایمانداروں نُوں مُلدی حُکم دیلئے دُعا کرنی چاہئیے۔

ج۔ طیطس 3:1 ؛ ایمانداروں نُوں مُلدی حُکم دے ماتحت رہنا چاہئیے۔

۳۔ پطرس دے انسانی حنُوں‌متوں سے متعلقه شبداں

ا۔ اعمال 4:1-31;5:29 پطرس اتے یوحنا سردار داہن دے سامنے (یہ مُلدی نافرمانی ظاہر کرتے نیں)

ب۔ پہلا پطرس 2:13-17 ؛ ایمانداروں نُوں مُلدی حُکم دے ماتحت رہنا چاہئیے۔

۴۔ یوحنا دے انسانی حنُوں‌متوں سے متعلقه شبداں

ا۔ مُداشفه 17 ، بابل دی کسبی جو پرمیشور دے خلاف انسانی حنُوں‌متوں دے طور ہے

**III**۔ نتیجه۔

ا۔ انسانی حنُوں‌مت پرمیشور دی طرف سے مُقرر ہوتی ہے -یہ ”بادشاہوں دا الٰہی حق“ ننیں ہوتا بلکه حنُوں‌مت دا الٰہی مُقام ہوتا ہے۔ کوئی وی اک قسم دوُسری سے افضل دی وِدالت ننیں دی جاتی۔

ب۔ یہ ایمانداروں دیلئے مذہبی ذمه داری ہے که اوہ مُلدی حُکم دی مناسب تعظیمی روئیے سے تابعداری کریں ۔

ج۔ یہ ایمانداروں دیلئے مُناسب ہے که اوہ انسانی حنُوں‌متوں‌دی ٹیکس دی ادائیگی اتے دُعائوں سے مدد کریں ۔

د۔ انسانی حکُومت حُکم دے مقصد دیلئے ہے ۔ اوہ ایس ذمه داری دیلئے پرمیشور دے خادم نیں ۔

ر۔ انسانی حکُومت حتمی ننیں ہے اوہ اپنے اختیاں‌رات وچ محدود ہے ۔ ایمانداروں نُوں اپنی ہوشمندی دی خاطر مُلدی حُکم نُوں ٹُھکرانا چاہئیے جب اوہ اپنے الٰہی مُقرر کردہ اختیاں‌رات سے باہر ہوں ۔ جیسے که اگسٹین نے اپنی کتاب ”پرمیشور دا شہر“ وچ دعویٰ دیاں ہے که ہم دو مملکتوں دے شہری نیں اک عارضی اتے اک ابدی۔ ساڈی دونوں وچ ذمه داریانیں لیکن پرمیشور دی بادشاہی حتمی ہے ۔ ساڈی پرمیشور دیلئے ذمه داری وچ دونوں انفرادی اتے مستند توجه ہونی چاہئیے۔

س۔ ہوچ ایمانداروں نُوں جمہوری نظام وچ حوصله افزائی کرنی چاہئیے که اوہ حنُوں‌مت دے عمل وچ سرگرمی سے حصّه لیں اتے جب ممکن ہو کلام دی تعلیمات نُوں رائج کریں۔

ص۔ سماجی تبدیلی انفرادی تغیر دی بنا پر ہونی چاہئیے ۔ حنُوں‌مت وچ کوئی حقیقی ابدی قیاں‌مت سے متعلقه اُمید ننیں ہے ۔ تمام انسانی حنُوں‌متیں حالانکه اوہ پرمیشور دی مرضی سے استعمال وچ نیں انسانی تنظیم دا پرمیشور سے علیحدہ پاپگار اظہار ہے ایس نظرئیے دا اظہار یوحنائی ”دُنیا“ دے استعمال وچ ہے۔

☆ NASB ”اوہ جو زندہ نیں خدا دی طرف سے بحال نیں“

NKJV ”جو زندہ نیں خدا دی طرف سے تقررشدہ نیں“

NRSV ”اوہ خدا دی طرف سے انجمن نیں“

TEV ”خدا دی طرف سے اوہاں رکھے گئے“

NJB ”خدا دی طرف سے تقررنیں“

یہ مکمل غیر متحرک حسی صفت فعلی ہے۔ یہ دلیل دیندا ہے کہ خدا تمام انسا نی حنُوںمت دے پیچھے ہے(بحوالہ یوحنا 19:11 )۔یہ ”بادشاہوں دے خداداد حق“ دا حوالہ ننیں دینکمگرحکم دی خدا داد خواہش نُوں۔ یہ مخصوص قسم دی حنُوںمت دے دلائل ننیں دیندا، مگر حنُوںمت خود سے۔ اجتماعی حکم ابتری سے بہتر ہے (بحوالہ آیت نمبر 6 )۔

13:2 ”جو کوئی حُنُوںمت دا سامنا کرتا ہے “ یہ موجودہ درمیانی صفت فعلی ہے۔ یہ مقرر کردہ حکم ،لغوی معنی وچ ، ذاتی عادی بغاوت دے خلاف حوالہ دیندی ہے ” خود نُوں کسی دے مخالفت وچ رکھنے“(بحوالہ اعما ل 18:6 ; یعقوب 5:6 )۔ مرقس 12:17 وچ ، ایشو واضع طورپر مملکت بیان کرتا ہے حنُوںمت اتے کلیسیاںء دونوں دیلئے۔اعمال 5:25-32 وچ ہم دیکھتے نیں کہ دیاں ہوتا ہے جب حنُوںمتیں اپنی حدود سے باہر قدم اُٹھاتیں نیں۔

☆ ”مخالف ہے---مخالف نیں“یہ مکمل عملی دکھانے والا اتے مکمل عملی صفت فعلی ہے۔یہ قائم اتے بحال کردہ بغاوت دے بارے گل کرتیں نیں۔خدا نے اپنے حکم دے لئے اس گری ہوئی دُنیا نُوں دیاں(بحوالہ آیاںت 4,6 )۔حکم دی مخالفت کرنا خدا دی مخالفت کرنا ہے، حتیٰ کہ دوسری طرف شہری حنُوںمتیں اپنے خدا دی مقرر کردہ حدود دی طرف قدم اُٹھائیں۔ حقیقی روحانی مسئلہ حنُوںمت دی فرمانبرداری ہے۔ گری ہوئی انسانیت آزادی چاہتی ہے!

☆ ” اتے جو مُخالِف نیں اوہ سزا پائیں گے“ کنگ جیمس ورژن پر ”دوزخ دا عذاب ۔“اس لفظ دی انگریزی معنی وچ AD 1611 شدت اختیاںر دی۔ نواں کنگ جیمس ورژن اس دا ترجمہ بطور فیصلہ کرتا ہے۔ مضمون وچ یہ حوالہ ہوسکتا ہے کہ (1)خدا دا فیصلہ یاں (2)شہری سزا(بحوالہ آیت نمبر 4 -یہ لوگ اپنے اوپر فیصلہ اپنے رویوں اتے حنُوںمت دے خلاف اعمال سے لیتے نیں (بحوالہ یوحنا 3:17-21 )۔

13:3 دیکھیں 1 پطرس 2:14 وچ متقابل تبصرہ

13:4 ”کیوں جے اوہ تیری بہترِی دے لِئے پرمیشور دا خادِم ہے“سرداری حنُوںمتیں شہری گناہ کرنے والوں دے خلاف عمل کرتی نیں جہاں کہ پر ایمان لا نے والااپنی ذاتی بدلے وچ محدود ہے(بحوالہ 12:17-19 )۔ لوتھر بیان کرتا ہے ”خدا دا بُرے آدمیوں نُوں قابو کرنادا طریقہ ہے کہ بُرے آدمیوں نُوں قابو وچ دے دینا۔“

☆ "اگر"یہ تیسرے درجے داشرطیہ جملہ جس دی معنی متوقع مستقبل دا عمل ۔

☆ NASB "اس نیت سے تلوار برداشت ننیں ہوتی کہ کچھ ننیں"
NKJV "اس نیت سے اوہ تلوار بے بُنواںد برداشت ننیں کرتا"
NRSV "حنُوںمت دی خاطر بے بُنواںد تلوار برداشت ننیں ہوتی"
TEV "اوہناں دی سزا دے لئے طاقت حقیقی ہے"
NJB "یہ نہ کچھ ننیں کہ حنُوںمت دی علامت تلوار ہے"

لفظ" تلوار "حوالہ دیندی ہے چھوٹی تلوار دارالسلطنت وچ سزا دیلئے استعمال ہوئی(بحوالہ اعمال 12:2 ; رومیوں 8:35 )۔ یہ حصہ اتے اعمال 25:11 نویں عہد نامے دارالسلطنت سزادی بُنواںد دیندا ہے، جبکہ پیدائش 9:6 صفائی سے پُرانے عہد نامے دا منظر بیان کرتی ہے۔خوف ابتریوں دے لئے اک موثرمزاحمت ہے!

☆ ۔انتقام لینے والے دی اصطلاح پُرانے عہد نامے وچ بہت دفعہ بہت دفعہ استعمال ہوئی ہے۔ یہ حتی کہ احبار 19:18 دے پہلے حصے وچ استعمال ہوا ہے۔پُرانے عہد نامے وچ اگر آدمی دوسرے آدمی دا قتل کرتا،حتی کہ حادثاتی طورپر،اُس شخص دے خاندان نُوں یہ حق حاصل تھا کہ بدلے وچ " آنکھ دے بدلے آنکھ"(خون دا انتقام)۔پولوس پرانے عہد نامے دے رسم و رواج نُوں شہر ی حنُوںمت دے اختیاںر دے ساتھ تعلق جوڑتے ہوئے معلوم ہوتا ہے ۔

13:5 "پس تابِعدار رہنانہ صِرف غضب دے ڈر سے ضُرور ہے"یہا ں پر دو وجاوہات بیان دی گئی ہے( 1)سزا سے بچائو،چاہے یہ خدا دی طرف سے یاں حنُوںمت کرتے ہوئے شہری اختیاںرات اتے (2 )ایمان لانیوالوں دے ایمان دیلئے۔

☆ "ایمان دے لئے "پُرانے عہد نامے وچ یونانی اصطلاح "ایمان " دا جواب ننیں بغیر عبرانی اصطلاح "سینہ " اپنے بارے وچ علم اتے ااوہدے متحردات ماخوذ کرنا۔اصلی یونانی اصطلاح احساس دا حوالہ جن دا تعلق پانچ حواس سے ہے ۔ یہ اندرونی حواس دے استعمال کرنے دے لئے وجود وچ آتی ہے(بحوالہ رومیوں 2:15 )۔پولوس اعمال وچ اس اصطلاح نُوں دو باراپنی مصیبت وچ استعمال کرتا ہے (مثال دے طورپر23:1 اتے 24:16 )۔ یہ اپنے اُس حواس دا حوالہ دیندی ہے جو ااوہنے خدا دی طرف سے دی گئی ذمہ داریوں نُوں نہ جانتے ہوئے کسی نُوں جانتے ہوئے خراب دیاں(بحوالہ 1 کرنتھیوں4:4 )۔
ایمان ایمان لانے والوں دے مقاصد اتے اعمال دی بُنواںدپر سمجھ بڑھا رہا ہے ( 1 )دُنیاوی انجیلی خیاںل؛ ( 2 )اندرونی روح؛ اتے (3 )خدا دے شبداں دی بُنواںد پر زندگی گزارنے دا علم۔ یہ انجیل دی ذاتی رسائی دی وجہ سے ممکن ہوسکتا ہے۔

13:6 "اس دی وجہ سے تم وی محصول ادا کرو"یہ موجودہ عملی دکھانے والا ، اگرچہ قاعدے وچ یہ موجودہ عملی بصورت امرہوسکتا ہے(بحوالہ یروشلم بائبل)۔ یہ مسیحوں دی شہری اختیاںرات پر ذمہ داری دے احاطے پر اک مثال ہے کیوں جے

سرداری اختیاں‌رات خدا دے خادم نیں۔

13:7 NASB "سب نُوں مہیاں کرو جو اوہناں دا حق ہے: محصول---؛ برتائو---؛ خوف---؛ عزت"
NKJV "اس لئی سب نُوں مہیاں کر و جو اوہناں دا حق ہے:محصول---؛ برتائو---؛ خوف---؛ عزت"
NRSV "سب نُوں ادا کرو جو اوہناں دا حق ہے:محصول---؛ آمدنی---؛ عزت---؛ عزت"
TEV"ادا، پھر ، جس دے تم مقروض ہو؛ اوہناں نُوں اپنے ذاتی اتے ملدیندی محصول ادا کرو، اتے اوہناں دے لئی احترام اتے عزت دکھائو"
JB "ہر حنُوں‌مت نُوں ادا کرو جو اُس دا سرداری پوچھنے داحق ہے –خوا ہ یہ سیدھا محصول یاں بہ واسطہ،خوف یاں عزت"

یہ دو علیحدہ شہری گراوہوں دے اختیاں‌رات دا حوالہ ہوسکتا ہے(بحوالہ RSV)،مگرغالباً اس دا مطلب ہے کہ مسیحونُوں‌دونوں شہری اختیاں‌رات اتے محصول دینے ہونگے کیوں جے اوہ خدا دے کمیشنز ہونے دی حیثیت سے کم کررہے نیں(بحوالہ آیاں‌ت 1,4 (دو دفعہ)،6 ; متی22:15-22 )۔

☆ "دو اصطلاحات، "محصول"اتے "برتائو"یہاں مساوی استعمال ہوئی نیں(اگرچہ TEV امتیاں‌ز بناتی ہے)۔اگر الھیاں‌تی تجزیہ دیاں جائے(اصلی معنی)، پہلے حوالہ فتح دی ہوئی قوم دے ادا کردہ محصول (بحوالہ لوقا 20:22 )اتے دوسرا ذاتی محصول نُوں(بحوالہ متی 22:17,19 ;17:25 )۔

## رومیوں 13:8-14 دی سیاں‌ق و سباق دے حوالے سے بصیرت:

ا۔ آیاں‌ت 1-7 نُوں یہ سمجھنابطور خود شامل علمی مضمون ممکن ہے۔بہرحال ، آیت نمبر 7 وچ موضوع "قرض" معلوم ہوتا ہے کہ مختلف ادراک وچ آیت نمبر 8 وچ وی جاری رہے گا۔ ایمان لانے والے ریاں‌ست پر احسان دے لئی مقروض؛ایمان لانے والے دوسرے بسنے والے انسانوں دے لئی وی مقروض ۔

ب۔ آیاں‌ت 8-10 مشترکہ سوچ ، جیسا کہ آیاں‌ت 11-14 ۔ اوہ بحث نُوں باب 12مسیحوں نُوں دوسروں نُوں پیاں‌ر کرنے دی ذمہ داری سے جاری رکھتے نیں۔

ج۔ پولوس دے پُرانے عہد نامے دے دس احکم دا استعمال نویں معاہدے دے ایمان لانے والوں نُوں بطور رہنما قیاں‌دت پُرانے عہد نامے نُوں شامل مطابقت خدادے حصے وچ رہنے دے لئی دیکھاتا ہے(پاک قراردینا)،نہ کہ مُکتی(واجبیت)۔یہ معلوم ہوتا ہے کہ پولوس دے پاس اپنی رہنمائی نُوں‌مرتب کرنے دے بہت سے مشترکہ ذرائع موجود سگے:

1۔ ایشو دے شبداں
2۔ روح دی رہنمائی
3۔ پُرانہ عہد نامہ

4۔ شریعت دی تعلیم

5۔ اُس دا یونانی مفکروں دے بارے علم (خاص طورپر فلسفی زینودی پیرو)

یہ " پیار دے قانون" دی خصلت بیان کرتا ہے – خدا دے لئے پیار، انسانیت دے لئے پیار ، خدا دے لئے خدمت، انسانیت دے لئے خدمت!

د۔ آیات 11-14 دے پاس جائداد دی ضبطگی (آخری وقت)سمت۔اندھیرے اتے روشنی دا فرق یہودی علم دی نمایاں صفت تھی، بشمول بحیرہ مُردار دے پلندے۔یہ یوحنا اتے پولوس دی لکھایوں وچ وی مشترکہ ۔"پہلے ہی سے "آیات "اوی تک ننیں"مسیحی زندگی دی پریشانی خدا دی زندگی وچ رہنے دی تحریک ہے۔"نئی عمر"(خدا دی بادشاہت)دا آغاز ہوگیاں ہے اتے جلد ہی کمل ہوجائے گا۔ یہ حصہ 1 تھسلُنیدیوں 5:1-11سے بڑی مطابقت رکھتا ہے۔

ر۔ آیات 13-14 اگسٹین پر گرمی وچ زندگی بدلنے والا اثر ڈالا ہے۔ اوہ اپنے اعترافوں 8:29 وچ کہتا ہے ، اس سے آگے وچ ننیں پڑھ سکتا ، نہ ہی مجھے کوئی ضرورت ہے؛ اس جملے دے آخر وچ فوراً ، صاف روشنی نے میرے دل نُوں بھر دیاں اتے سب شک دا اندھیرا معدوم ہوگیاں۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:13:8-10

۸۔آپس دی مُحبّت دے سِوا کسِی چیِز وچ کِسی دے قرضدار نہ ہوکیوں جے جو دُوسرے سے مُحبّت رکھتا ہے ااوہنے شرِیعت پر پُورا عِمل دیِا۔۹۔کیوں جے یہ گلیں کہ زِنانہ کر۔ خون نہ کر۔چوری نہ کر۔لالچ نہ کر اتے اِن نے شرِیعت پر پُورا عِمل دیِا۔۹۔کیوں جے یہ گلیں کہ زِنانہ کر۔ خون نہ کر۔چوری نہ کر۔لالچ نہ کر اتے اِن دے سوِا اتے جو کوئی حُکم ہو اوہناں سب دا خلاصہ ایس گل وچ پایاں جاتا ہے کہ اپنے پڑوسی سے اپنی مانندِ مُحبّت رکھ۔۱۰۔مُحبّت اپنے پڑوسی سے بدی ننیں کرتی ۔ایس واسطے مُحبّت شرِیعت دی تعمِیل ہے ۔

13:8 " کسِی چیِز وچ کِسی دے قرضدار نہ ہو" یہ موجودہ عملی صفت فعلی منفی ٹکڑے دے ساتھ جوکہ عام طور پر جاری کردہ عمل نُوں روکنے دی نُوں‌شش کرتے نیں۔اس موثر فقرہ دے دو منفی نیں۔ یہ شا ید محاصل دے اجراء سے تعلق رکھتا ہے(آیات 6-7 )۔ مالی ادھار ہمیشہ جذباتی اتے باطنی روحانی نالی بناتاہے۔ مادیت سے محتاط رنیں۔یہ ایمان لانے والوں دی مسیحوں دی وجاوہات اتے ذاتی فیاضی دی مدد دی قابلیت نُوں چُراتی ہے۔بہر حال ، یہ آیت عبارت دے ثبوت دے طور پر استعمال کرنے والے دے فائدے وچ استعمال ننیں ہوتی۔"ضرور ہے کہ بائبل دا ترجمہ اپنے دن دی روشنی وچ دیاں جائے۔یہ امریدی صُبح دا اخبار ننیں!آیات 8-10 ساڈے اک دوسرے نُوں پیار کرنے دی اولیت پر زور دیندی نیں( 1)بطور عہد دے بھائی(متی 22:39-40;13:34-35 )؛□□,,□□□ (2)بطور رفیق انسانیت (بحوالہ متی5:42 ; گلتیوں 6:10 )۔

☆ "آپس دی مُحبّت دے سِوا"یہ آیات 8-10 دی بُنیادی سوچ ہے(بحوالہ یوحنا 15:12 ;13:34 ; رومیوں 12:10 1 کرنتھیوں13 ; فلپیوں2:3-4 ; 1 تھسلُنیدیوں 4:9 ; عبرانیوں 13:1 ; 2 پطرس1:7 ; 1 یوحنا 11-12 ;3:11 )۔

☆ ”اوہ جو اپنے پڑوسی سے مُحبّت رکھتا ہے“یہ فعل موجودہ عملی صفت فعلی ہے۔ یہ تنہا یاں موسمی پیار دے اعمال داحوالہ ننیں دیندا، مگر ایشو دی زندگی جیسے پیار دی۔

اصطلاح ”پڑوسی “لغوی معنی وچ ،دوسری مختلف قسم دی “(ہیڑوس)، اگرچہ مختلف اتے الاوس دے درمیان امتیاز(اک اتے ویسی قسم)یونانی وچ نیچے دی طرف توڑنے سے تھی۔ مضمون وچ شاید کسی دے پڑوسی دا حوالہ دے، بڑھانے والی ممکن اصطلاحات وچ،ایمان لانے والے یاں ننیں(بحوالہ 12:14-21 ; لوقا 10:25-37 )۔بہرحال ، احبار 19:18 سے اقتباس،مضمون وچ،اک اتے عہد دے ساتھی دا حوالہ (ساتھی اسرائیلی)۔

مسیحوںنوں دوسرے مسیحوںسے بھائیوں دی طرح پیار کرنا چاہیے اتے گمشدہ لوگوںنوں طاقتور بھائیوںدی طرح۔ مسیحت خاندان ہے۔ہر فرد اتے سب دی صحت اتے بڑھوتری دے لئے خدمت متحرک(بحوالہ 12:7□□¢□□□§□„□ □ˇ□□□1 )۔

☆ NASB, NKJV

NRSV ” قانون دا پورا ہونا“

TEV ”قانون دا تابع ہونا“

JB ”تمھاری مہربانیوںنوں اُٹھائے رہنا“

ایس مشترکہ یونانی فعل دابہت سے طریقوں سے ترجمہ دیاں جاسکتا ہے۔یہ مکمل عملی دکھانے والا ، جوکہ ترجمہ دیاں جاسکتا ہے بطور”اس دا اتے لگاتار پوران ہونا۔ “ رابرٹ حنا،یونانی نویں عہدنامے دے اقتباسات دی گرائمری مدد اے ٹی رابرٹ سن اتے کہتا ہے” مکمل کہاوت(برتائو دے حقیقی حوالے سے، حاصل کرنے والوں دے اچھی طرح جاننے سے)“ (صفحہ نمبر 28 )۔ یہ آیت نمبر □□¢□10 دوبارہ دہرایاں گیاں ہے(بحوالہ گلتیوں 5:14;6:2 )۔

13:9 یہ پولوس دے لئے موسوی قانون نُوں استعمال کرنا غیر معمولی ننیں تھا(خروج 20:13-17 یاں استثنا 5:17-21 اتے احبار 19:18 )نویں عہد دے ایمان لانیوالوں نُوں تلقین کرنا۔افسیوں 6:2-3 وچ پولوس دس احکم وچ سے اک نُوں مسیحوں دی تلقین دے لئے استعمال کرتا ہے(بحوالہ 1 تیمسگیُس 1:9-10 )۔یہ پُرانے عہد نامے دا مضمون مُکتی دی دلیل ننیںمگر یہ خدا دی منکشف ہونے والی خواہش انسانیت دے لئے کہ اوہناں نُوں خدا دے ساتھ ا ور اک دوسرے دے ساتھ دیسا برتائو کرنا چاہیے (بحوالہ رومیوں 15:4؛1 کرنسگیوں 10:6,11 )۔ممکن ہے، نویں عہد نامے سے اقتباس پولوس دا طریقہ دار رومی کلیسیاںء وچ دونوں یہودی اتیغیر یہودی ایمان لانے والوں دے تعلق نُوں ۔ اس اصطلاح دا استعمال ”پورا“ایشو دے ساتھ وی تعلق نُوں جوڑتا ہے، قانون پر متی 5:17 وچ بحث۔یہ ممکن ہے کہ یہ عام طورپر قانون دا حوالہ دے، قانون بطور معاشرتی قاعدے، اتینہ کہ موسوی قانون نوعی حیثیت سے(بحوالہ JB )۔بہرحال ، حقیقت جوکہ پولوس دے پُرانے عہد نامے دی آیت نمبر 9 دے اقتباسات موسوی شریعت دی دلیل دا حوالہدیتے نیں۔یاںد رکھیں کہ صرف پیار ، نہ کہ انسانی طریقہ ، حقیقت وچ قانون نُوں پورا کرسکتے نیں!

## خصُوصی موضوع : پولُوس دے موُسویٰ شریعت دے نظریاںت

ا۔ شریعت خُوب ہے اتے پرمیشور دی طرف سے ہے (بحوالہ رومیوں 7:12,16 )

ب۔ یہ راستبازی اتیپرمیشور دے مقبُول نظر ٹھہرنے دا راستہ ننیں ہے (یہ حتی طور لعنت وی ہوسکتی ہے، بحوالہ گلتیوں 3 )

ج۔ یہ پھر وی ایمانداروں دیلئے پرمیشور دی رضا ہے کیوں جے یہ پرمیشور دا خُود مُداشفه ہے (پولُوس اکثر پُرانے عہد نامے دا حوالہ ایمانداروں نُوں قائل اتے حوصلہ افزائی دیلئے دیندا ہے)

د۔ ایمانداروں نُوں پُرانا عہد نامہ مطلح کرتا ہے (بحوالہ رومیوں 4:23-24;15:4 پہلا کرنتھیوں10:6,11 ) مگر پُرانے عہد نامہ سے مُکتی ننیں پاوندے (بحوالہ اعمال 15 رومیوں 4 گلتیوں 3 عبرانیوں )

ر۔ یہ نویں عہد وچ درج ذیل دیلئے کم کرتا ہے

١۔ پاپ نُوں ظاہر کرنے دیلئے (بحوالہ گلتیوں 29-3:15 )

٢۔ چُھڑائے گئے انسان دی معاشرے وچ راہنمائی دیلئے

٣۔ مسیحیوں نُوں اخلاقی فیصلہ جات دے بارے وچ بتانے دیلئے

اتے یہ اوہ الہیاںتی پس منظرہے جولعنت سے برکت پانے وچ تبدیلی اتے مُستقلی جو پولوُس دے موُسوی شریعت دی جانداری نُوں سمجھنے وچ مُشکل پیدا کرتی ہے ۔ جیمز سٹیوارٹ اپنی کتاب "مسیح وچ انسان" وچ پولوُس دے خلاف قیاںس اُفدار اتے تحاریر ظاہر کرتا ہے ۔

"آپ عام طور پر ایسے انسان دی توقع کرسکتے نیں جو اپنے آپ نُوں الہیاںتی تعلیم اتے اُفدار دے نظام دی تعمیر دیلئے مقرر کرتا ہے تا کہ ممکنہ طور جو اصطلاح اوہ استعمال کرتا ہے ااوہدے مطالب نُوں مقرر کر سدے۔ آپ اُس نُوں ااوہدے رہنما اصُولوں دی فقرہ سازی دے اختصار پر مرنُوںز پا سکتے نیں ۔ آپ توقع کریں گے کہ اک لفظ جو آپ دے مُصنف نے اک مرتبہ استعمال دیاں ہے

اوہ مکمل طور اوہی معانی رکھے۔ مگر پولوُس سے ایسے دی توقع کرنا ممکن ننیں ہے ۔ اُس دی بہت سی فقرہ سازی وچ لچک ہے اتے مُستقل ننیں ہے ۔ اوہ لکھتا ہے کہ "شریعت پاک ہے" اتے "باطنی انسانیت دی روُ سے تو وچ پرمیشور دی شریعت نُوں بہت پسند کرتا ہُوں" (بحوالہ رومیوں 7:12,22 ) مگر یہ nomos دا کوئی اتے پہلو ہے جو اُسے کنیں اتے یہ کہتے دکھائی دیندا ہے "مسیح نے ہوچ موُل لیکر شریعت دی لعنت سے بچایاں" (بحوالہ گلتیوں 3:13 ) ۔(صفحہ 26 ) ۔

☆ " اس دے لئے "یہ دس احکم دا حوالہ یاں موسوی شریعت دی بُنواںد ہے ۔دس احکم دے سننے دے حکم نُوں دوسرے نصف نُوں یونانی رسم الخط بی دا اتباع کرتی ہے، ویٹکنس کہلاتی ہے۔یہ موسوی عبرانی مضمون احبار 20 اتے استثنا 5 سے خفیف سی مختلف ہے ۔دس احکم دا دوسرا نصف اسرائیل دے اک دوسرے دے ساتھ تعلقات یہواہ دے ساتھ تعلقات دی بُنواںد پر بحث کرتا ہے ۔

☆ " اتے اگر جو کوئی حُکم ہو" یہ پہلے درجے دا شرطیہ فقرہ ہے جو کہ مصنف دی نقطہ نگاہ سے درست تصور دیاں جاسکتا

ہے یاں ااوہدے علمی مقصد دیلئے-یہاں اتے وی احکم نیں-فقرے دے معنی "اگریہاں دس احکمات دے علااوہ اتے وی احکم نیں-" دوسرے لفظوں وچ ، یہ تمام
موسوی قانون نُوں جمع کرتاہے یاں عام طور پر ممکن قانون -
یہا ں یونانی رسم الخط دی روایت وچ جدائی ہے جیسا کہ کتنے اتے دیاں ترتیب سے یہ دس احکمات دی فہرست بنی-یہودیت دا پہلا نمبر ؛ دیتھولک اتے پروٹسٹنٹ دے وی مختلف نمبر- اس حصے دے معنی اس جدائی سے موثر ننیں، جو کہ درست ہے وسیع رسم الخط دی جدائی دی زیاںدتی -

☆ " اوہناں سب دا خلاصہ ایس گل وچ پایاں جاتا ہے"یہ اقتباس احبار **19:18** وچ سے ہے- انجیلوں وچ یہ بہت دفعہ حوالہ دیاں گیاں ہے (بحوالہ متی **19:19;22:39** ;**5:43** ; مرقس **12:31** اتے لوقا **10:27** )-ایشو اس نُوں دوسرا بڑا حکم کہتا ہے- یہ گلتیوں **3:14** وچ وی یہ حوالہ تھا اتے یعقوب **2:8** - جب کوئی خدا نُوں پیاںر کرتاہے تو پھر اوہ اُسی نُوں پیاںر کرے گا جس نُوں خدا پیاںر کرتا ہے—انسانیت اُسی دی شبیہ پر بنائی گئی ہے-

☆ " اپنے پڑوسی سے اپنی مانندِ مُحبّت رکھ"ایمان لانے والے ضرور اپنے آپ نُوں ویسے ہی پیاںر کریں جیسا کہ خدا نے اوہنانیں پیاںر دیاں اس سے پہلے کہ اوہ دوسروں نُوں پیاںر اتے قبول کریں-صحیح خود پیاںر گناہ ننیں ہے-اس حصے دا بڑا سچ صاف بیان دیاں گیاں ہے – دوسروں نُوں پیاںر کریں(بحوالہ آیت نمبر **10** )-اوہ جن نُوں اپنا آپ خدا نُوں دینے دے بعد چھوا گیاں ہے، قربانی دیاں ہوا پیاںر دوسروں نُوں وی اُسی طرح پیاںر کرے گا-یہ ایشو دی پسندیدگی دی فیصلہ کن (خدا دی تازہ دم شبیہ)-اس قسم دے پیاںر دی موجودگی وچ "قانون "دی کوئی ضرورت ننیں-

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:13:11-14

۱۱-اتے وقت نُوں پہچان کر اِیسا ہی کرو-ایس لِئے کہ اب اوہ گھڑی آپہنچی کہ تُم نیند سے جاگوکیوں جے جِس وقت ہم اِیمان لائے سگے اُس وقت دی نِسبت اب ساڈی مُکتی نزدِیک ہے -۱۲-رات بہُت گُذر گئی اتے دِن نکلِنے والا ہے پس ہم تارِیدی دے کموں نُوں ترک کر دے رَوشنی دے ہسگیاںر باندھ لیں-۱۳-جِیسا دُنیا دا دُستور ہے شایستگی سے چلیں نہ کہ ناچ رنگ اتے نشہ بازی سے -نہ زِنا داری اتے شہوت پرستی سے اتے نہ جھگڑے اتے حسد سے -۱۴-بلکہ پربھو یِسُوعؔ مسیِح نُوں پہن لو اتے جِسم دی خواہِشوں دے لِئے تدبیریں نہ کرو

**13:11**

**NASB** "یہ کرو"

**NKJV** "اتے یہ کرو"

**NRSV** "اس دے علااوہ"

**TEV** "تم ضرور یہ کرو"

**NJB** "علااوہ"

یہ جوڑنے دا طریقہ ہے اوہ جو تعاقب کرتاہے(آیات **11-14** )جو برتری دے ساتھ قابل ہے(آیات **8-10** )۔شبداں پر کم کرنے والے بنو، نہ صرف سننے والے! پیار نُوں ضرور عمل وچ لائو۔

☆ " وقت نُوں پہچان"یہ مکمل عملی صفت عملی ہے۔یہ وقت دے لئے اصطلاح خاص عرصہِ وقت دی سمجھ وچاستعمال ہوئی ہے، مسلسل تاریخ وار وقت ننیں(کرونس)۔ایمان لانے والے ضرور کسی لمحے دی روشنی وچ ایشو دی واپسی وچ رنیں۔

☆ "ایس لئے کہ اب اوہ گھڑی آپہنچی "یہ استعارہ، " گھڑی " (اکثر یوحنا دی انجیل وچ استعمال ہوئی ہے)، خاص عرصہ دا حوالہ دیندی ہے(دیور دے مطابق)خدا دے تلافی دے منصوبے وچ(بحوالہ **3:26 ; 10:11 ;7:29**□□¢□□□§□„□ □ ˇ□□□**1 ;** یعقوب **5:8 ; 1** پطرس **3:9-13 ; 1** یوحنا **2:18 ; Rev 1:3;22:10** )۔ یہ ایشو دے دونوں زمانوں وچ استعمال ہوئی ہے، صلیب پر چڑھایاں جانے اتیدوبارہ واپس آنے ۔

☆ "نیند"یہ اصطلاح استعاری طور پر عادت اتیروحانی کشادگی دے لئے استعمال ہوئی ہے(بحوالہ افسیوں **5:8-14 ; 1** تھسلُنیدیوں **5:6** )۔شبداں دے معنی صرف مخصوص مضمون وچ ۔ قائم تعریف دی احتیاںط سے رنیں۔تمام شبداں دے بہت سے ممکن معنی نیں(خارجی میدان)۔

☆ " اب ساڈی مُکتی نزدِیك ہے" مُکتی ابتدائی فیصلہ اتے طریقہ دار ہے۔ **10:13** پرخاص مضمون ملاحظہ فرمائیں۔مُکتی اُس وقت تك مکمل ننیں ہوگی جب تك ایمان لانے والوں دے پاس نویں جسم نہ ہوں(بحوالہ **1** یوحنا **3:2 ; 1** تھسلُنیدیوں**4:13-18 ;** عبرانیوں **9:28 ; 1** پطرس **1:5** )۔الہیاںتی طورپر اسے "حمدوثنا" کہتے نیں(رومیوں **8:30**)۔ یہ ہرمسیحی نسل دی اُمید ہے کہ مالك ااوہدے دی زندگی دے وقت وچ واپس آئے گا(بحوالہ لوقا**21:28** )۔ پولوس نُوں اعتراض ننیں تھا(بحوالہ **1** تھسلُنیدیوں**4:5** )

☆ "جِس وقت ہم اِیمان لائے سگے"مسیحت فیصلے سے شروع ہوتی ہے (فوراً واجبیت اتیپاك قرار دینا)، مگر ضرور ہے کہ اس دا نتیجہ خدا ئی طرز زندگی وچ ہو(ارتقاء تطہیر)اتے اس دا اختتام ایشو دی پسندیدگی(تمجید)۔ کوئی اك ضرور خدا دی نذر ایشو وچ قبول کرے(بحوالہ یوحنا **1:12;3:16 ;** رومیوں **10:9-13** )۔

## سوالات برائے مباحثہ:

یہ اك مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اك

نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے رُوح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

یہ سوالات برائے مباحثہ آپ دی معاونت دے لئے فراہم کئے گئے نیں تا کہ آپ کتاب دے اس حصئے دے اہم معاملات پر سوچ بچار کرسدیں۔ یہ حتمی ننیں بلکہ محض آپ دے خیاںلات نُوں اُبھارنے دیلئے نیں۔

1۔ پولُوس دے ابتدائی مسیحیوں سے حکُومت دے بارے وچ بیانات اتنے انقلابی دیوں سگے؟

2۔ دیاں مسیحیوں نُوں ہر قسم دی حکُومت دے ماتحت رہنا چاہئیے ؟

3۔ دیاں مسیحیوں نُوں حکُومت دی ہر قانونی لوازمات دے ماتحت رہنا چاہئیے ؟

4۔ دیاں آیت 1 بادشاہوں دے الٰہی حقوق دے بارے وچ تعلیم دیندی ہے ؟

5۔ دیاں پولُوس کسی نویں الٰہیاںتی موضوع دی ابتدا کررہا ہے یاں دیاں ایشو دے متی 22:21 وچ شبداں وچ پیش روی ہے ؟

6۔ دیاں سول نافرمانی مسیحیوں دیلئے کوی واجب ہے (بحوالہ اعمال 5:25-32 )؟

7۔ آیت 4 کیویں بُنیادی سزا دے مسئلے سے مطابقت رکھتی ہے ؟

8۔ دیاں مسیحیوں دا شعور ہمیشہ دُرست ہوتا ہے (بحوالہ آیت 5 )؟

9۔ آیت 8 دی بُنواںد پر دیاں ایمانداروں نُوں کریڈٹ دارڈ ننیں بنوانے چاہئیے ؟

10۔ دیاں آیت 8 ساڈی دوُسرے لوگوں سے مُحبت یاں اک دوُسرے سے مُحبت پر گل کرتی ہے ؟

11۔ پولُوس دیوں **Decalog** نُوں نویں ایمانداروں دیلئے بطور مشاہرہ استعمال کرتا ہے ؟

12۔ پولُوس دیوں ایمانداروں دے حوالے سے ایسے ہولناک پاپوں دا اندراج کرتا ہے ؟

13۔ کوئی کیویں "پربھو ایشو مسیح پر لاد" سکتا ہے ؟

# رومیوں ۱۴ (Romans 14)

## جدید تراجم دی عبارتی تقسیم

| UBS | NKJV | NRSV | TEV | JB |
|---|---|---|---|---|
| اپنے بھائی پر الزام نہ لگائو<br>14:1-12 | آزادی دا اصُول<br>14:1-13 | مُحبت دؤسروں دے شک و شبہوں دی تکریم کرتی ہے 14:1-4<br>14:5-6;14:7-9;14:10-12 | دؤسروں پر الزام مت لگائو<br>14:1-4;14:5-12 | اوہمیوں دی جانب سخاوت<br>14:1-12; 14:13-15;<br>14:16-21 |
| اپنے بھائی نُوں گرنے مت دو<br>14:13-23 | مُحبت دا اصُول<br>14:14-23 | 14:13-23 | دؤسروں نُوں بر گشتہ مت بنائو<br>14:13-18;14:19-23 | (14:22-15:6) ;<br>14:22-23 |

### پڑھنے دا طریقہ دار سوئم (دیکھئے صفحہ vii ) عبارتی سطح پر مُصنف دے اصل مقصد دی پیروی کریں۔

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے روُح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

اک باب نُوں اک ہی نشست وچ پڑھیں، اتے ایس باب دے موضوع دی نشاندہی کریں۔اپنے موضوعات دی تقسیم دا اوپر دئے گئے پانچ تراجم سے موازنہ کریں۔ عبارت سازی الہامی ننیں ہے لیکن یہ اصل مُصنف دے مقصد دی اک کڑی ہے جو کہ ترجمے دی روُح ہے۔ہر عبارت دا صرف اتے صرف اک موضوع ہوتا ہے۔

۱۔ پہلی عبارت

۲۔ دؤسری عبارت

۳۔ تیسری عبارت

۴۔ وغیرہ وغیرہ

### آیا‌ت (1تا 12)دے سیا‌ق و سباق دی بصیرت :۔

ا۔ یہ باب مسیِحی آزادی اتے دے قول محال وچ توازن دی نُوں‌شش کرتا ہے ادبی ادائی (15:13) تک دی جاتی ہے ۔

ب۔ مسئلہ جو اس باب وچ شاملِ ہے محکمانہ طور پر رومیوں دی کلیسیاں وچ غیر قوموں اتے یہودی اِیمانداروں دے

درمیان تناؤ تھا (یاں محکمانہ طور پر پولوس دا نُوں رنتھ وچ موجود تجر بہ

تھا ) ۔تبدیلی سے قبل یہودی شرعی ہونے دی رغبت رکھتے سگے اتے مشرقین غیر اخلاقی ہونے دی یاںد رکھیں یہ باب ایشو دے مخلص پیروداروں نُوں مخاطب کر تا ہے یہ باب سطحی

ایمانداروں نُوں مخاطب ننیں کر تا (بحوالہ پہلا کر نسگیوں 3:1) اعلیٰ مقصد دونوں گراوہوں نُوں مسنوخ دیاں جاتا ہے یہاں دونوں طرفوں شدت دے خطرات نیں یہ گفتگو من مانی

دی شر یعت یاں آزادی دے لِئے کوئی اجازت نامہ ننیں ہے ۔

ج۔ ایمانداروں نُوں دھیان رکھنا چاہئے کہ اوہ تمام دوسرے ایمانداروں دے لِئے اپنی الہیاںت یاں اخلاقی معیاںر نہ واضع کرے (بحوالہ دوسرا کر نسگیوں 10:12) ایمانداروں نُوں اُس

روشنی وچ چلنا چاہے جو اوہ رکھتے نیں لیکن ساتھ ہی یہ وی سمجھنا چاہے کہ اوہناںدی الہیاںت خود بخود خدا دی الہیاںت ننیں ہے ایماندار وی گناہ دا اثر رکھتے نیں ہوچ اک دوسرے

دی توریت سے منطق سے اتے تجربہ سے لیکن ہمیشہ محبت وچ حوصلہ افزائی کر نی چاہے تنبیھہ کر نی چاہے اتے سکھا نا چاہے جنتا زیاںدہ کوئی جانتا ہے اوہناںتا زیاںدہ ہی اوہ جان پاتا

ہے کہ اوہ ننیں جانتا (بحوالہ پہلا کر نسگیوں 13:12) ۔

د۔ کسِی دا خدا دے سامنے رویہ اتے مقاصد اس دے اپنے کموں دے تجزیہ دے لئے حقیقی کُلید ہے مسیِحی مسیح دے سامنے سزا دے لئے جواب دہ ہو ں گے کہ اوہ اک دوسرے

دے ساتھ دیسا بر تاؤ رکھتے نیں (بحوالہ آیاںت □□„□□□10-12 دوسرا کر نسگیوں 5:10)۔

ر۔ مارٹن لوتھر کہتا ہے " مسیِحی شخص سب زیاںدہ آزاد حاکم ہے اوہ کسِی دا ماتحت ننیں مسیِحی شخص سب زیاںدہ خدمت گار خادم ہے اوہ سب دا ماتحت ہو تا ہے "۔ بائبل دی سچائیاںاکثر

تناؤ سے بھر پور قول محال وچ پیشدی جاتی ہے ۔

س۔ یہ مشکل لیکن لازمی موضوع پر رومیوں □□„□□□14:1-15:13 پہلا کر نسگیوں □□„□□□10-8 کلیسوں ¤□،□ 2:8-23 وی پوری ادبی ادائی وچ گل چیت ہو ئی ہے ۔

ص۔ بہر حال یہ بیان کر نا ضروری ہے کہ مخلص ایمانداروں دے درمیان (plurar a isn) بری چیز ننیں ہے ہر ایماندار وچ خوبیاںاتے خامیاںہو تی نیں ہر اک نُوں اس روشنی

وچ چلنا ہے جو اوہ رکھتا ہے ہمیشہ روح القدس اتے بائبل سے مزید ہدایت حاصل کر نے دے لئے نُوںشاں رہنا چاہے اس تاریدی وچ دیکھنے دے دوَر وچ (پہلا کر نسگیوں

13:8-13) ہے اک نُوں محبت (آیت 15) اتے سلامتی (آیت 17) وچ باہمی جاننے دے لِئے چلنا چاہے ۔

ط۔ پوری بحث دا مندرجہ ذیل خلا صہ پیش دیاں جا سکتا ہے ۔

1۔ اک دوسرے نُوں قبول کرے کیوں جے خدا مسیِح وچ ہوچ قبول کر تا ہے (بحوالہ 14:1-3،15:7)۔

2۔ □□□□ دوسرے دی عدالت نہ کرے کیوں جے مسیِح ہی اتے واحد مالك اتے انصاف کر نے والا ہے ۔(بحوالہ 14:3-12)۔

3۔ محبّت شخص آزادی سے زیاںدہ اہم ہے ۔(بحوالہ 14:13-23)

4۔ مسیح دے نمونہ دی پیروی کرے اتے اپنے حقوق سے دوسروں نُوں جانیں اتے نیدی کرنے دے لئے دستبردار ہوں (بحوالہ 15:1-13)

## شبداں دی ضربِ المثال دی تحقیق:۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:14:1-4

۱۔کمزور اِیمان والے نُوں اپنے وچ شاملِ تو کر لو مگر شك وشبُہ دی تکراروں دے لِئے ننیں۔۲۔اك نُوں اِعتقاد ہے کہ ہر چِیز دا کھانا روا ہے اتے کمزور اِیمان والاساگ پات ہی کھاتا ہے ۔۳۔کھانے والا اُس نُوں جو ننیں کھاتا حِقیر نہ جانے اتے جو ننیں کھاتا اوہ کھانے والے اِلزام نہ لگائے کیوں جے پرمیشور نے اُس نُوں قبول کر لِیاں ہے ۔ ۴۔تُو نُوں َن ہے جو دوُسرے دے نَوکر پر اِلزام لگاتا ہے ؟ اُس دا قائمِ رہنا یاں گِر پڑنا ااوہدے مالِك ہی سے متُعلّق ہے بلکہ اوہ قائمِ ہی کر دِیاں جائے گا کیوں جے پربھو ااوہدے قائمِ کرنے پر قادِر ہے ۔

14:1۔ NASB "اب قبُول کرلو"
NKJV "شامل تو کرلو"
NRSV,TEV "خوش آمدید "
NJB "خوش آمدید کہو"

یہ ایك درمیانی حالت صیغئہ امر ہے (بحوالہ15:1)۔اس موضوع پر خصو صی توجہ دے ساتھ یہ ایك جاری حکم ہے۔اسم ضمیر "تم "یو نانی فعل میں ہے ،لیکن انگر یز ی میں مو ثر اشارہ دیا گیا ہے اتے "مضبوط"مسیحیو ںدا حوالہ دیتا ہے(بحوالہ15:1)۔یہ روم دی کلیسیا ئو ںمیں دو گراوہوں دااشارہ دیتا ہے۔یہ ان دے متعلق ہو سکتا ہے(۱ )یہو دیوں اتیغیر یہودیو ںدے یقین دے درمیان تنا ئو(بحوالہ 15:7۔21 )یا (2)مُختلف شخصیت دی اقسام ہونا ۔یہ پورا متن سچ دے ، سچے ایمانداروں؛کچھ مضبو ط ، کچھ کمز ور ایما ن والوں دے بارے میں ہے۔ایما ن یہا ںبائبل نُوں سمجھنے دے معنو ںمیں اتیاںس دے نویں بنیادی اتے آزادانہ ضمنی مفہو م دے لیے استعما ل ہو ا ہے۔

NASB,NKJv۔ "کمز ور ایما ن والے نُوں "
NRSV,TEV۔ "اوہ جو ایمان میں کمزورہیں "
JB۔ "اگر ایك انسان دا ایما ن مضبوط نہیں ہے"

یہ فقرہ یو نانی متن میں ،نما یاں رکھنے ،یا پہلے رکھنے پر زوردیتا ہے ۔لفظی نوعیت سے یہ"ایما ن میں کمز ور "ہے ۔فعل حال اس حقیقت پر مر نُوں ز ہے کہ یہ ایك طرز زند گی دی خصوصیت ہے ۔یہ قانونی پابندی دی ذہنی عادت دا حوا لہ د تیا ہے۔ا صولی گلوںدے بارے میں بہت زیادہ ا حتیاط کرنے والا مسیحی بھا ئی اس باب میں تین طریقوںسے بیان دیا گیا ہے (۱)خوراك

دی مما نعت(بحوالہ 14:2,6,21)؛(2)خا ص دنوں پر زور (بحوالہ 14:5-6)؛اتے (3)شراب دی ممانعت (بحوالہ 14:17,21)۔بالکل اسی طرح دا انسان(رومیوں □□,,□□□ 15:1 اکرنتھیوں 8:9-13;9:22 )میں بیان دیا گیا تھا ۔احتیا ط کر یں انپے آپ نُوں وی مضبوط یا کمز ور مسیحی دے طور پر جلد در جہ بند نہ ہونے دیں ۔اکژ ایماندار ایک حصے میں کمزور اتے دوسرے میں مضبوط ہوتے ہیں۔

پولُوس دا رو یہ ان معاملا ت دی طرف دافی حد تک مختلف ہے ، گلتیوں □□,,□□□ 4:9-10 کلسیوں 2:16-23 میں ۔یہ متن غلط تعلیمات دینے والوں دے رویوں اتیان دی تعلیمات نُوں ظاہر کر تا ہے ۔رو میوں میں اوہ سچے ایما ندار ہیں جن دے ضمیر اصو لی گلوں دے با رے میں بہت سخت ہیں۔

## خصُوصی مو ضو ع: کمزوری

یہ ایک مواز نہ ہے ۔غلط تعلیما ت دینے والے اپنی اسنا د اتے مو ثر خطیبا نہ اند از دی شیخیا ں بگھا رتے ہیں ، لیکن پو لوُس ”کمز وری “دی قیمت جانتا ہے (asthene)۔غو ر کر یں کہ اکثر کتنی بار یہ اصطلاح(یا ان دی مختلف اقسام) II□□,,□□□Iکر نتھیو ں میں استعمال ہو ئی ہیں ۔

| شیخیاں | کمز ور |
|---|---|
| ا ۔کر نتھیوں 1:29,31 | ا ۔کرنتھیوں 1:25,27 |
| 3:21 | 2:3 |
| 4:7 | 4:10 |
| 5:6 | 8:7,9,10,11,12 |
| 9:15,16 | 9:22 |
| II کرنتھیو ں 1:12-14 | 11:30 |
| 5:12(دوبار) | 12:22 |
| 7:4,14(دوبار) | 15:43 |
| 8:24 | II کر نتھیو ں 10:10 |
| 9:2,3 | 11:21,29,30 |
| 10:8,13,15,16,17 | 12:5,9,10 (دوبارہ) |
| 11:12,16,17,18,30 | 13:3,4,9 |
| 12:1,5,6,9 | |

پو لوُس نے کمز ور ی دی اختر اع نُوں بہت سے مختلف طر یقوں میں استعما ل دیا ہے ۔

ا ۔خدا دی کمز وری ،Iکر نتھیو ں-1:25

2۔ دنیا دی کمز وری ،Iکر نتھیو ں -1:27

3۔پولُوس دی کمزوری اتے خوف ،I کرنتھیوں 2:3;9:22؛II کرنتھیوں 11:29,30;12:5۔

4۔پولوُس اتیاں دا تبلیغی گر اوہ،I کرنتھیوں 4:10؛II کرنتھیوں 11:12۔

5۔کمزور ایمان والا (بحوالہ ۔رومیوں ۔14:1-15:13)،I کرنتھیوں 8:7,9,10,11,12;9:22۔

6۔جسمانی بیماری ، I کرنتھیوں ۔11:30۔

7۔انسانی جسم دے اعفاء ،I کرنتھیوں ۔12:22۔

8۔وجود رکھنے والا جسم ،I کرنتھیوں۔15:43۔

9۔پولوُس دی جسمانی موجود گی یا اوہدے موثر ہنر ،II کرنتھیوں 10:10۔

10۔پولوُس دی کمزوری نے خدا دی طاقت نُوں پھیلا یا ہے،II کرنتھیوں 12:9,10;13:4,9۔

11۔مسیح دا پیغام پولوُس دے ذریعے ،II کرنتھیوں ۔13:3۔

12۔ مسیح دا انسانی وجود رکھنے والا جسم ،II کرنتھیوں ۔ 13:4۔

☆ NASB ۔"مگر شک وشُبہ دی تکراروں دے لئے نہیں "

NKJV۔"مگر شک و شُبہ دی بنا پر تکرار دے لئے نہیں "

NRSV۔"مگر آراء پر لڑانے دے مقصد سے نہیں "

TEV۔"مگر ان دے ذاتی آراء دے بارے میں ان سے بحث کرنے دے لئے نہیں "

JB۔"کسی بحث دی شروعات دے بغیر "

ایماندار وں نُوں دوسرے ایماندار وں جن دے ساتھ اوہ اختلاف رائے رکھتے ہیں انہیں بدلنے دی نُوں شش کئے بغیر قبول کر لینا چاہیے ! جماعت دی بنیاد دے لئے یہ ضمیر دی آزادی دا مطالبہ کرتا ہے ، عائد دی گئی یکسانیت نہیں ۔ایماندار عمل میں ہیں انہیں روح نُوں وقت دینا چاہیے کہ اوہ اوہناں پر کم کرے اتے انھیں پختگی عطا کرے،لیکن پختگی میں وی ،اوہ سب تب وی راضی نہ ہوں گے ۔

14:2۔غذا اس آیت میں مذہبی مقاصد دا حوالہ دے رہی ہے،صحت دا نہیں ۔یہ خوراک کمسئلہ دو ممکن ذرائع سے پیدا ہوئے ہیں ۔(ا) یہودی خوراک دے قانون (بحوالہ احبار 11)یا (2) دا فروں دے بتوں نُوں گوشت دی قربانی (بحوالہ اقرنتیوں 8-10) ۔یسوع نے واضح طور پر بتایا ہے کہ خوراک اوہ نہیں ہے جو آدمی نُوں ناپاک کرتی ہے(بحوالہ متی 15:10-20;مرقس 7:14-23)۔یہ سچ مثالوں دے ذریعے پطرس دی بصارت 10اعمال میں corveliusسے متعلق بتایا گیا ہے ۔

14:3" کھانے والا اس نُوں جو نہیں کھاتا حقیر نہ جانے" "حقیر نہ جانے ¤ ، ezouthene حالت فاعلی فعل منفی جز دے ساتھ مشتق ہے جس دا عموماً مطلب ایک ایسی حرکت نُوں روکنا ہے جو عمل میں ہے۔"حقارت" لفظی نوعیت دے لحاظ سے " بتی بجھانا" "نادارہ بنانا" یا "بے قیمت دے طور پر گننا" (بحوالہ 14:10؛ لوقا 18:9؛ I کرنتھیوں 6:14;16:11؛ II کرنتھیوں 10:10؛ گلتیوں 4:14؛ اتھسلینئنوں5:20)۔ ایمانداروں دی منکسرانہ ذاتی۔ پاکبازی دے خلاف حفاظت کرنی چاہیے جو ایمان میں مضبوط ہیں انہیں جو ایمان میں کمزور ہیں ان دی مذمت نہیں کرنی چاہیے۔

☆ ”الزام“ یہ حالت فاعلی صیغہ امر منفی جز دے ساتھ ہے جس دا عام طور پر مطلب ایسے عمل نُوں روکنا ہے جو پہلے ہی سے عمل میں‌ہو۔جو ایمان میں کمزور ہیں انہیں اپنے بہن /بھائیوں دے اعمال پر الزامات لگانے بند کردینے چاہیں جو ذاتی ایمان دے تنازع دے بارے میں ان دے ساتھ اکتفا نہیں کرتے !

☆ ” دیونکہ خد انے اس نُوں قبول کر لیا ہے“ یہ ایک Aoristدرمیانہ اشارہ کرنے والا جملہ ہے۔ بالکل ایسی اصطلاح دا ترجمہ ” وصول“ آیت 1میں دیا گیا ہے۔ ایماندارں دیلئے ایک دوسرے نُوں قبول کرنے دی بنیاد یہ ہے کہ خدا نے مسیح دے ذریعے (15:7)سے انہیں قبول کر لیا ہے۔ متن آیت 3براہِ راست انتہا۔ معقولیت پسندوں سے گل کرتی ہے، مسیحی ایمان میں کمزور ہیں۔

14:4” تو نُوں ہے“ اس پر یونانی زبان میں شدت سے زور دیا گیا ہے ، جو کمزور بہن بھائیوں سے منسوب کرتا ہے۔
” نوکر “ یہ اصطلاح Oiketsہے، جو اصطلاح oikes لئے بنائی گئی ہے، جس دے معنی ہیں ”گھر“ اس لئے، یہ گھر دا نوکر یا غلام ہے(بحوالہ لوقا 16:13؛ اعمال 10:7؛
رومیوں 14:4؛ اپطرس 2:18(۔ یہ اس لحاظ سے ہفتادی میں استعمال دیا گیا ہے (بحوالہ تنُوں‌ین 50:18;44:16,33;27:37;9:25)۔ یہ نویں عہد نامے میں غلام یا نوکر دے لئے برتر اصطلاح دے طور پر استعمال نہیں دیا گیا، جو کہ doulosہے۔پولوس دی بحث یہاں یہ ہے کہ ہر ایماندار مسیح دا نوکر یا غلام ہے۔ اوہ اوہاں ہے ”آقا“ اتے اوہ اتے اوہ ادیلا ہی انہیں ہدایت کریگا اتے انہیں ہدایت کرے گا اتے انہین ان دے اعمال اتے مقاصد دے لئے ذمہ دار ٹھہرائے گا(بحوالہ IIکرنتھیوں 5:10)۔

☆ ” اس دا قائم رہنا یا گر پڑنا اس دے مالک ہی سے متعلق ہے “ متن میں پولوس نہایت احتیاط پسندوں سے گل کر رہا ہے، لیکن بے شک بیان دونوں گراوہوں دے ساتھ منسوب ہے۔ایمانداروں دے لئے بہتر یہی ہے کہ اوہ اپنی آنکھ دا تنگا ندالیں (بحوالہ ،متی 7:1-15)۔

☆ ” بلکہ اوہ قائم ہی کر دیا جائے گا دیونکہ پربھو اس دے قائم کرنے پر قادر ہے“ یہ ایک شاندار وعدہ تھا (بحوالہ آیت 15:1-2؛یہودہ آیات 24-25)۔ یہ ہر ایماندار دا تعاون وی شامل کرتا ہے (بحوالہ Iکرنتھیوں 15:1-2)۔ خاص موضوع دیکھئے: قائم 5:2پر
اس نقطہ پر یونانی لکھے گئے میں تبدیلی ہے۔ NKJV، درج ذیل ہاتھ سے لکھی ہوئی تحریر خطاطی 048,G'F'D اتے 0150، اس دے ساتھ بائبل دا لاطینی روپ، میں ”خدا“ (Theos)ہے، تاہم ، MSS P46، A,B,C,Pمیں ” پربھو“ (kurios)ہے۔USB”پربھو“ نُوں یقینی درجہ دیتا ہے (A)۔

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت:14:5-9

۵-کوئی تو اك دِن نُوں دُوسرے سے افضل جانتا ہے اتے کوئی سب دِنوں نُوں برابر جانتا ہے ہر اك اپنے دِل وچ پُورا اِعتقاد رکھے
۔ ٦-جو کسِی دِن نُوں مانتا ہے اوہ پربھو دے لِئے مانتا ہے اتے جو کھاتا ہے اوہ پربھو واسطے کھاتا ہے کیوں جے اوہ پرمیشور دا
شکُر کرتا ہے اتے جو ننیں کھاتا اوہ وی پربھو دے واسطے ننیں کھاتا اتے پرمیشور دا شکُر کرتا ہے ۔٧-کیوں جے ہم وچ سے
کوئی اپنے واسطے نہ جِیتا ہے نہ کوئی اپنے واسطے مَرتا ہے ۔٨-اگر ہم جِیتے نیں تو پربھو دے واسطے جِیتے نیں اتے اگر مَرتے نیں
تو پربھو دے واسطے مَرتے نیں پس ہم جِئیں یاں مَریں پربھو ہی دے نیں ۔٩-کیوں جے مسیِح ایسی لِئے مَوااتے زِندہ ہُوا کہ
مُردوں اتے زِندوں دونوں دا پربھو ہو۔

**14:5**" کوئی تو ایك دن کسی دوسرے نُوں اپنے سے افضل جانے " کچھ لوگ اوی دیلنڈر دے بارے میں بہت محتاط رہتے ہیں جو مذہب سے تعلق رکھتا ہے (بحوالہ گلتیوں **4:10**؛ کلسیوں **2:16-17**) ہر دن خدا سے برابری دا تعلق رکھتے ہیں۔ کوئی وی خاص دن نہیں ہیں ۔ کوئی وی "دنیاوی امور سے متعلق" آیات " مقدس " نہیں ہے۔ تمام مقدس ہیں !

☆ " ہر ایك اپنے دل میں پورا اعتقاد رکھتا ہے" یہ حالت معفولی صیغہ امر ہے ۔ یہ اس علاقے میں امن دی چابی ہے۔ایمانداروں دی ذاتی سزا یا بیان ان دے اعمال دے لئے ترجیح ہین (بحوالہ آیت 23)، لیکن دوسرے ایمانداروں دے لئے نہیں۔ خدا میرے الہیاتی خانے میں نہیں رہتا۔ میری الہیات ضروری نہیں کہ خدا دی ہوں !

**14:6**" پربھو دے لئے " یہ آیت اس جملہ میں تین مرتبہ آیت نمبر **6**میں اتے آیت نمبر **8**میں دو مرتبہ استعمال ہوئی ہے۔مخلص ایمانداروں دے لئے تمام طرزِ زندگی دے چناؤ دی ضرورت ہے ، بالکل ایسے ہی بننے دی ضرورت جیسے " خکمیں ہو" (بحوالہ افسیوں ,,**6:7** کلسیوں **3:23**)، نہ کہ صرف ذاتی حوالے سے۔

**14:7**" دیونکہ ہم میں سے نہ کوئی اپنے واسطے جیتا ہے" کوئی مسیحی جزیرہ دی طرح نہیں ہے ۔ مسیحی پہلے اتے اولین مسیح دے لئے ہی جیتے ہیں(بحوالہ آیت 8) ایمانداروں دا عمل دوسروں دی زندگی پر اثر انداز ہوتا ہے۔اوہ روحانی زندگی دا ایك بہت بڑا حصہ ہیں۔ لہذا ان نُوں اپنی ذاتی محبت میں آزادی تك محدود رہنا چاہیے (بحوالہ **1**کرنتھیوں **10:24,27-33**)۔ انہیں دوسروں نُوں وی ذاتی آزادی میں آگے بڑھنے دی اجازت دینی چاہیے۔ قانون دی پاسداری اپنی پارسائی ایك ہی اصول دی پاسداری سکھاتی ہے جو کہ خدا دی نہیں ہے۔ یسوع دے سخت شبداں اتے ملامت فریسیوں دی ذاتی پارسائی دی ہدایت دی طرف اشارہ کرتے ہیں ۔

**14:8**" اگر۔۔۔ اگر" یہ دونوں تیسرے درجے دے مشروط جملے ہیں جن دا غالباً مطلب مستقبل دے اعمال ہیں ۔ایماندار پربھو دی تمام اتے ہر ممکن حالات دی بے یقینی میں خدمت کرتے ہیں(بحوالہ افسیوں **6:7**؛ کلسیوں **3:23**) !۔

9:4" زندوں اتے مُردوں دا پربھو" یہ ان اصطلاحوں دے بارے میں غیر معمولی حکم دیتا ہے-ان دے حکم شائد یسوع دی موت اتے جی اُٹھنے نُوں ظاہر کرے- اوہ اب دونوں بادشاہوں دا مطلق العنان فرما روا ہے-
یہ الہیاتی وجاوہات قائم کرتا ہے کہ مسیحی اپنے لئے ، بلکہ دوسرے ایمانداروں دے لئے وی دیوں نہ جئیں- اوہ محض اپنے لئے نہیں ہیں؛اوہ ایک قیمت سے خریدے گئے ہیں - اوہ یسوع دے غلام ہیں ، جو ان دے گناہوں دے سبب سے مرا تا کہ اوہ اب اتے زیادہ گناہ دے غلام نہ رہیں، بلکہ خدا دے غلام رہیں (بحوالہ رومیوں 6)- ایمانداروں نُوں یسوع دی پیار بھری خدمت دی زندگی دی نقل اپنی ذاتی مرکزی خواہشات نُوں مار کر کرنی چاہیے(بحوالہ II کرنتھیوں 5:14-15؛ گلتیوں 2:20؛ ایوحنا 3:16)-

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:14:10-12

۱۰-مگر تو اپنے بھائی پر کِس لِئے اِلزام لگاتا ہے ؟یاں تُو وی کِس لِئے اپنے بھائی نُوں حقیر جانتا ہے ؟ہم تو سب پرمیشور دے تختِ عدالت دے آگے کھڑے ہوں گے- ۱۱-چناوہناں‌چہ یہ لِکھا ہے کہ پربھو فرماتا ہے مُجھے اپنی حیات دی قسم ہواک گھٹنا میرے آگے جھُدے گا اتے ہر اک زِبان پربھو دا اِقرار کرے گی -۱۲-پس ہم وچ سے ہر اک پرمیشور نُوں اپنا حساب دے گا-

14:10" مگر تو" اس دے سامنے زور دے کر بیان کرنے دے لئے پیش دیا گیا ہے-
آیت ،10 دو سوالات آیات 1-12 دو گراوہوں دا مرکز ہیں جن نُوں منسوب دیا گیاہے اتے آیت 3میں دوبارہ اس دا موازنہ دیا گیا ہے- ایک گراوہ "الزام لگانے والا" دوسرا گراوہ "حقارت دے ساتھ" جانتا ہے- دونوں رویے "غلاموں" دے لئے غیر مناسب ہیں ! ان دا مالک ، یسوع مسیح، اوہ واحد ہے جس نُوں یہ حق ہے " تنقید " کرنے دا یا "حقارت سے دیکھنے
دا" - ایمانداروں دے لئے پرکھنے دا عمل(1)خدا دے مقام نُوں غصب کر لینا اتے (2)ابتدائی اتے نامکمل ہے-

☆ " ہم تو سب خدا دے تختِ عدالت دے سامنے کھڑے ہونگے" بالکل II کرنتھیوں 5:10میں‌یہی سچ بیان دیا گیا ہے- ایماندار خدا دے سامنے جواب دہ ہونگے کہ اوہ آپس میں کس طرح ایک دوسرے دے ساتھ اپنا رویہ رکھتے سگے- یسوع الٰہی انصاف کرنے والے دے طور پر عمل کریگا (بحوالہ متی 25:31-46)-
،NKJV پاس " مسیح دی کرسیِ عدالت " ہے- یونانی لکھاوت جو ¢¬ KJV سہارا دیتی ہے قدیم خطاطی یونانی لکھی ہوئی کتابوں دے ابدتائی توصیح کرنے والے ہیں، اتے C2-*Theos*میں MSS ہے اتے اس میں F , D,C,B اتے Gمیں ہے- لکھاریوں نے غالباً یونانی متن نُوں مماثل بنانے دے لئے II کرنتھیوں 5:10میں تبدیل کر دیا تھا-یہ وی ممکن ہے کہ لکھاریوں نے اس آیت نُوں مسیح دے ابتدائی نظریہ جو کہلاتا ہے "گود لینے دا عمل" دی مخالفت کرنے دے لئے تبدیل کرتے ہیں- یہاں پر متن دے لحاظ سے بہت سی تبدیلیاں ہیں جو یوں محسوس ہوتا ہے کہ اس متن نُوں زیادہ سے زیادہ راسخ الاعتقاد بنانے دے لئے بنائی گئی نیں(بحوالہ Bart D Ehrman's, *the Orthodox Corruption of Scripture,* جو آکسفورڈ یونیورسٹی پریس 1993میں شائع ہوئی)pp, 90-91-

14:11" چنانچه یه لکھا ہے" یہ کمل معفولی اشارہ کرنے والا فقرہ ہے جو پرانے عہد نامے دی متاثرہ کہاوتونُوں بیان کرنے دے لئے استعمال دیا گیا ہے۔ یہ اشعیاہ ¤،45:23 جانب ایك اشارہ ہے ، جو فلپیوں 11-2:10میں کہاوت دے طور پر وی کہا گیا ہے۔

☆ "مجھے اپنی حیات دی قسم"یہ حلف کلیہ جملہ ہے جو خدا، یہواہ دے عہد دے نام پر لفظوں دا کھیل ہے۔ یہواہ عبرانی فعل "بننا" دی کسی معلول دی علت ہونا دی قسم میں سے ہے(بحوالہ خروج 3:14)۔ اوہ ہمیشہ زندہ رہنے والا ، واحد جینے والا خدا ہے ۔ تاہم ، اوہ اپنی حیات دی قسم اُٹھاتا ہے۔

14:12" پس ہم میں سے ہر ایك خدانُوں اپنا حساب دے گا" مسیحیوں دا حساب ہوگا(بحوالہ II کرنتھیوں 5:10)، اتے تنقید کرنے والے بھائی وی اس تجربہ دا حصہ ہونگے۔ کچھ قدیم یونانی کتابیں " خدا نُوں " نظر انداز کرتی ہیں ۔ یہ بلا شبہ اس متن سے ظاہر دیا گیا ہے ۔ یہ تبدیلی شائد آیت 10میں ہوئی جو کہ تبدیلی دے اثر سے اندازہ دیا گیا ہے۔

## سیاق و سباق دی بصیرت : رومیوں14:13-23

A۔ آیات ایك تا بارہ میں مسیحیوں نُوں ایك دوسرے دے ساتھ کس طرح دا رویہ رکھنا چاہیے دے حوالے سے موضوع دا آغاز ہوتا ہے۔یہ اس سچائی پر مبنیٰ ہے کہ انہیں ہر طرح دے مسیحیوں نُوں مسیح دی وجہ سے قبول کرنا ہوگا، جو ان دا مالك اتے منصف ہے ، دونوں گراوہوں نُوں مکمل طور پر قبول کرتا ہے۔ اکثر روحانی چیزیں جو کہ ایك گراوہ دا نشان ہے انہیں چیزوں دی وجہ سے جیسا کہ ان دا ماضی، ان دی شخصیت دی قسم، ان دے والدین، ان دی ذاتی ترجیح، ان دی تجربات، وغیرہ۔ خدا دے نزدیك بے معنی ہیں۔

B۔ مسیحی آزادی اتے ذمہ داری دے تبصرے دا یہ دوسرا حصہ مختلف نقطہ نظر سے موضوع پیدا کرتا ہے۔ ان آیات میں یہ خدا دے لئے ایمانداروں دا پیار ہے ، جو مسیح میں اپنے مختلف مسیحی بھائیوں نُوں پیار کرنے دے لئے انہیں تیار کرتا ہے۔جیسے یسوع نے ایمانداروں دے لئے اپنی زندگی نُوں جھدا دیا، انہیں اپنی آزادی نُوں چھوڑنا یا جھدانا ہوگا ان دے لئے جن دے لئے اوہ مرا ۔یہ اس گل پر زور دیتی ہے کہ پیار مسیحی زندگی دا بنیادی مقصد ہے یہ 10-13:8میں وی ایمانداروں دا تعلق غیر ایمان والوں دے ساتھ دیکھا گیا ہے۔

C۔ یہ سچ ہے کہ تمام چیزیں اس وجود رکھنے والی دنیا میں عیاں ہیں کچھ مسیحیوں دے لئے انہیں اپنانا بہت مشکل ہے۔یہاں تك کہ اکثر ایماندار گناہوں دا الزام وی اپنے آپ پر لگانے دی بجائے دوسری"چیزوں" پر دیتے ہیں۔پالوس بار بار کہتا ہے کہ تمام چیزیں صاف ہیں (بحوالہ 14:14,20، I کرنتھیوں 6:12;10:25-26؛ I تیموتاؤس 4:4؛ طیطس 1:15)۔ اس دے بیانات مرقس 7:18-23میں کھانے دے بارے میں یسوع دی تعلیمات دی پیروی کرتے ہیں۔صاف اتے غیر صاف کھانا پطرس پراستعمال دیا جاتا ہے پطرس پر توضیح کرنے دے لئے خدا دا اعمال 10:15میں دارنیلیس نُوں قبول کرنا۔

D: یہ حصہ بنیا دی طو ر پر ”مضبوط بھائی“سے مخا طب ہے ۔پولوُس اس بیا ن دے آدھے سچ نُوں تسلیم کرتا ہے کہ ”تمام چیز یں پاک ہیں “،لیکن یہ وی شامل کرتا ہے کہ تما م چیز یں خدا دے خاندان نُوں نہ تو بنا سکتی ہیں اتے نہ ہی بصیر ت بخشتی نیں(بحو الہ I کرنتھیوں 6:12;10:23)۔مضبوط بھائی دی آزادی دوسرے مسیحی بھائیونُوں برباد کر سکتی ہے ۔ایما ندار اوہناں دے بھائیوں دے محافظ ہیں ،مسیح سے اتیمسیح دے لئے ۔

E: یہ بہت دلچسپ ہے کہ پولوُس بیا ن یا اشارہ نہیں کر تا ہے کہ ”کمز ور بھائی “ایک روحانی عمل میں ہے جو اُسے ایک ”مضبوط بھائی“بننے دی طرف لے جائے گا ۔یہ ساراتبصر ہ عظمت میں بڑ ھنے دے بارے میں نہیں ہے بلکہ مختلف مسیحی ہم آہنگی دے درمیان محبت دی اہمیت ہے۔دونوں میں سے ایک گراوہ میں ایمانداروں دی شمولیت زیادہ شخصیت دے زمرے پر ،”صحیح “یا ”غلط “سے زیادہ مذ ہبی تر بیت اتے تجر گل پر مبنی ہے ۔ایمانداروں داکم دوسروں نُوں بدلنا نہیں بلکہ دوسرے گراوہوں دی عزت اتیمحبت کرنا ہے۔یہ دل دا مسئلہ ہے ،دماغ دانہیں ۔خدا پیا ر کرتا ہے ،قبول کرتا ہے اتیاں اوہنے اپنا بیٹا پوری انسا نیت ،دونوں گراوہوں دے لیے بخشا ہے۔

## شبداں اتے اکھان دی تحقیق:

## NASB (تجدیدشُدہ)عبارت:14:13-23

۱۳۔پس آیندہ نُوں ہم اک دوُسرے پر اِلزام نہ لگائیں بلکہ تُم یہی ٹھان لو کہ کوئی اپنے بھائی دے سامنے اوہ چِیز نہ رکھّے جو اُس نُوں ٹھوکر کھانے یاں گرِنے دا باعث ہو۔۱۴۔مُجھے معلُوم ہے بلکہ پربھو یِسُوعؔ وچ مُجھے یقِین ہے کہ کوئی چِیز بذاتہٖ حرام ننیں لیکن جو اُس نُوں حرام سمجھتا ہے ااوہدے لِئے حرام ہے ۔ ۱۵۔اگر تیرے بھائی نُوں تیرے کھانے سے رنج پہنچتا ہے تو پھِر تُو مُحبّت دے قاعدہ پر ننیں چلتا۔جِس شخص دے واسطے مسیح مُوااُس نُوں تُو اپنے

کھانے سے ہلاک نہ کر۔۱۶۔پس تمہاری نیدی دی بدنامی نہ ہو۔۱۷۔کیوں جے پرمیشور دی بادشاہی کھانے پینے پر ننیں بلکہ راستبازی اتے مِیل ملاپ اتے اُس خوشی پر موقُوف ہے جو رُوح القدُس دی طرف سے ہوتی ہے ۔۱۸۔اتے جو کوئی ایس طوَر سے مسیح دی خِدمت کرتا ہے اوہ پرمیشور دا پسندیدہ اتے آدمِیوں دا مُقبول ہے ۔۱۹۔ پس ہم اوہناں گلوں دے طالب رنیں جِن سے مِیل ملاپ اتے باہمی ترقّی ہو۔۲۰۔کھانے دی خاطِر پرمیشور دے کم نُوں نہ بگاڑ ۔ہر چِیز پاک تو ہے مگر اُس آدمی دے لِئے بُری ہے جِس نُوں کھانے سے ٹھوکر لگتی ہے ۔۲۱۔یہی اچھّا ہے کہ تُو نہ گوشت کھائے ۔نہ مَے پئے۔نہ اتے کُج اَیسا کرے جِس دے سبب سے تیرا بھائی ٹھو کر کھائے۔۲۲۔جو تیرا اِعتِقاد ہے اوہ پرمیشور دی نظر وچ تیرے ہی دِل وچ رہے ۔مُبارک اوہ ہے جو ایس چِیز دے سبب سے جِسے اوہ جائز رکھتا ہے اپنے آپ نُوں مُلزم ننیں ٹھہراتا۔ ۲۳۔مگر جو کوئی کِسی چِیز وچ شُبہ رکھتا ہے اگر اُس نُوں کھائے تو مُجرم ٹھہرتا ہے ایس واسطے کہ اوہ اِعتقاد سے ننیں کھاتا اتے جو کچھ اعتقاد سے ننیں اوہ گناُہ ہے۔

14:13۔”بس آئندہ نُوں ہم ایک دوسرے پر الزام نہ لگائیں “یہ ایک حالت فا علی تمنا ئی فعل نفی دے قلیل جز و دے ساتھ ہے

جو اُس عمل نُوں رو کنے دا اشا رہ کر رہی ہے جو پہلے سے زیر عمل ہے۔یہ ایک آگاہی نہیں بلکہ ایک مما نعت ہے ۔یہ 16آیت سے بالکل ملتی ہے۔اصطلا ح"الزام "12-1آیت میں پولوُس نے پہلے ہی 5بار استعمال دیا ہے اتیاںب 22-13 آیت میں چار بار۔

☆ "اپنے بھائی دے سامنے اوہ چیز نہ رکھے جو اسدے ٹھوکر کھانے یا گرنے دا باعث ہو" یہ ایک حا لت فاعلی مصدر دے ساتھ نفی دا قلیل جز اوہے جو اُس عمل نُوں روکنے دا اشارہ کر تاہے جو پہلے ہی زیر عمل ہے ۔بالکل اوہی سچ 21آیت اتے Iکرنتھیوں8:9میں بیا ن ہوا ہے ۔
اصطلاح "رداوٹ"راستے پر موجود ایسی چیز دا حوالہ دیتی ہے جو کسی دے ٹھوکر کھانے دا سبب بنتی ہے ۔ اصطلا ح "سنگ راہ"لفظی طور پر جا نوروں نُوں پھا نسنے دے لیے لالچ دینے دے طر یق عمل دے آغا ز دا حو الہ دیتی ہے۔
مسیحیت دا ایک اجتماعی پہلو ہے کہ ہم اپنے بھا ئی اتے بہنو ں دے نگر ان ،حوصلہ افز ائی کرنے والے،اتے دو ست ہیں ۔ایما ن خا ندان ہے !

**14:14**
**NASB**"مجھے ُ معلوم ہے بلکہ پربھویسوع میں مُجھے یقین ہے"
**NKJV**"مجھے معلوم ہے اتے پربھو یسوع سے مجھے یقین ہے"
**NRSV**"مجھے معلوم ہے اتے پربھو یسوع میں مجھے یقین ہے"

**TEV**"پربھو یسوع دے ساتھ میرا ملاپ مجھے پُر عتماد بناتا ہے"
**JB**"اب میں اچھی طرح جانتا ہوں،بالکل ،اتیمیں پربھو یسوع مسیح دے لئے بولوں گا"
¤،*oida* ایک تکمیل فاعل قسم ہے ،جو فاعل حال دے ساتھ کمل معفولی بیانیہ حالت دے معنوں میں استعمال ہوا تھا۔لفظی طور پر اس دا مطلب "میں جانتا رہوں گا اتے یقین کرتا رہوں گا"۔آیات 23-22,, *5b*.میں سچ دا یہ دوبارہ ذکر ہے۔ ایمانداروں دی روحانی چیزوں دے بارے میں سمجھ بوجھ پوتر آتما دے ذریعے سے یسوع دے ساتھ اوہناں تعلق سے آئی ہے۔انھیں اُس روشنی میں جینا چاہیے جو اوہناں دے پاس ہے۔
"کہ کوئی چیز بذاتہً حرام نہیں"بالکل یہی سچ اعمال 10:9-16میں بیان ہوا ہے۔چیزیں برُی نہیں ہیں،بُرے لوگ ہیں۔کچھ وی نہ تخلیق میں بُرا اتے نہ خود بُرا ہے۔(بحوالہ 20.آیت؛مرقس7:18-23;Iکرنتھیوں10:25-26؛ Iتیموتاؤس 4-4 طیطس 1:15) !
"لیکن جو اُسنُوں حرام سمجھتا ہے اُسدے لئے حرام ہے" اس دا مطلب حرام مذہبی معنوں میں ہے۔ایمانداروں نُوں اپنے ضمیر دے مطابق متعین کرنا چاہیے(بحوالہ 5.22-23آیت)اگر انھیں کسی عمل یا مسلئے دے بارے میں گمراہی دا احتمال ہو،انھیں خدا دے سامنے اُس روشنی میں چلنا چاہیے جو اوہناں دے پاس ہے۔انھیں،دوسرے ایمانداروں دے ساتھ اپنے علم سے تکرار وی نہیں کرنی چاہیے،خاص طور پر ناقابل شناخت جگہوں میں(بحوالہ 14:1,3,4,10,1)۔

14:15 ”اگر تیرے بھائی نُوں تیرے کھانے سے رنج پہنچتا ہے“یہ ایک پہلے درجے دا شرطیہ جملہ ہے جو مصنف دے تناظر سے یا اس دے ادبی مقاصد دے لیے سچ سمجھاتا ہے۔محبت،حقوق نہیں،ذ مہ داری،آزادی نہیں ہمارا طرز زندگی دا تعین ہے۔
یہ دونوں منسلک ہو سکتے ہیں (۱) یہودی خوراک دے قوانین (بحوالہ احبار 11 )؛یا(2) بتوں نُوں گوشت قربانی چڑھانا (بحوالہ I کرنتھیوں .10-8) ۔آیت 20اس سچ نُوں بہت واضح طور پر بیان کرتی ہے۔

☆ ”تو پھر تُو محبت دے قاعدہ پر نہیں چلتا “یہ اکثر ”آزادی دا قانون“(بحوالہ یعقوب 1:25;3:12) ،”شاہی قانون“(بحوالہ یعقوب2:8 )یا”مسیح دا قانون (بحوالہ گلتیوں 6:2) کہلا یا جاتا ہے۔نئی میثاقی ذمہ داریاں اتیرہنما اصُول ہیں!
NASB,NKJV ”جس شخص دیواسطے مسیح مؤااُسنُوں‌تو اپنے کھانے سے ہلاک نہ کر“
NRSV ”جو تم کھاتے ہو اُسے اُس دی ہلاکت دا سبب نہ کرنے دوجس دے واسطے مسیح مُوأ“!
TEV ” جو کھانا تم کھاتے ہو اسے اس شخص نُوں ہلاک نہ کرنے دو جس دے واسطے مسیح موأ“!
JB ” یقینا تم جو چاہتے ہو اوہ تم کھانے دے لئے آزاد نہیں ہو اس دا مقصد اس شخص دا زوال ہے جس دے واسطے مسیح موأ“ !
یہ ایک حالت صیغہ امر نفی دے قلیل جزو دے ساتھ ہے، جس دا عام طور پر مطلب اس عمل نُوں روکنا ہے جو پہلے

ہی زیرِعمل ہے۔ یہ ایک بہت ہی مضبوط فقرہ ہے۔ کچھ مسیحیوں دی آزادی دوسرے مسیحیوں دی تباہی دا سبب نہیں بنناچاہیے ! یہ مُکتی دے نقصان دا حوالہ نہیں دیتا، لیکن امن، خود اعتمادی اتے موثر خدمت دے نقصان دا۔
اصطلاح ” تباہ“ یونانی لفظ *lupeo*ہے، جس دا مطلب ” غم، رنج ، یا تکلیف دا سبب ہونا“] (جیسا *LXX*میں)۔ پولوس نے زیادہ تر اس لفظ نُوں II کرنتھیوں (بحوالہ 2:2,4,5;6:10;7:8,9,11) میں استعمال دیا ہے۔ تباہ ایک بہت ہی سخت ترجمہ ہے۔ یہ نجت دے نقصان دا حوالہ نہیں دیتا ہے، لیکن روح القدس دا عقیدہ کسی دے ذاتی ایمان دی بے حرمتی پر ہے۔اگر ایماندار دے اعمال اعتقاد سے نہیں تو اوہ گناہ ہے(بحوالہ آیت 23)۔

14:16
NASB ” پس تمہاری نیدی دی بدنامی نہ ہو“
NKJV,NRSV ” تمہاری نیدی دی بدنامی نہ ہو“
TEV ” جو تم سے جڑی نیدی ہے اسے برا نام نہ ملے“
JB ” تمہیں اپنے حق دے بارے میں سمجھوتہ نہیں کرنا چاہیے“
یہ ایک حالت معفولی صیغہ امر نفی دے قلیل جزو دے ساتھ ہے، جس دا مطلب اس عمل نُوں روکنا ہے جو پہلے سے زیرِ عمل ہے۔آزادی آسانی سے اجازت میں بدل سکتی ہے !
اس آیت میں ”اچھی چیز“ مضبوط بھائی دے اعمال دا حوالہ ہے۔ اگر ایک مضبوط مسیحی اس دی آزادی پر اس طرح عمل کرے کہ کمزور ایماندار منفی طور پر متاثر ہوں اتے روحانی طور پر تباہ ہوجائیں‌تو، ”اچھی چیز“ برائی دے لئے ایک موقع بن

جاتی ہے !

یہ آیت مرکز بدلتے ہوئے نظر آرہی ہے کہ کس طرح مسیحی ایک دوسرے سے پیش آتے ہیں یا یہ کہ غیر مسیحیوں دے ساتھ ان دا تعلق دیسا ہے (بحوالہ آیت **18b**)۔

یہ فعل لفظ " بے حرمتی" (کہنے) سے ہے جو یہ دین عام طور پر استعمال کرتے ہیں۔

**14:17**" خدا دی بادشاہی" رومیوں میں اس فقرے دا صرف یہی استعمال ہے۔ یسوع دا یہ اکثر موضوع ہے۔ یہاں یہ ایک حقیقت ہے اتے اب اس دے ساتھ ساتھ ایک مستقبل دی تکمیل وی ہے (بحوالہ متی **6:10**)۔

مسیح دے جسم دی شراکتی زندگی ذاتی آزادی سے زیادہ قیمتی ہے !

## خصُوصی موضوع: پرمیشوردی بادشاہی

پرانے عہد نامے میں ¢¬ **YHWH** اسرائیل دا بادشاہ (بحوالہ 1 سیموئیل **8:7**؛ زبور **10:16;24:7-9;29:10;44:4;89:18;95:3**؛ اشعیاہ **43:15;4:4,6**) اتے مسیحا نُوں مثالی بادشاہ سمجھا جاتا تھا(زبور **2:6**)۔ بیت الحم میں یسوع دی پیدائش دے ساتھ (**6-4 BC**)خدا دی بادشاہی انسانی تاریخ دی نئی طاقت اتے مُکتی دا آغاز ہوا (نیا میثاق ، بحوالہ ارمیا **31:31-34**؛ حزقیال **36:27-36**)۔یوحنا بپتسمہ دینے والے نے بادشاہت دے قریب ہونے دی منادی دی (بحوالہ متی **3:2**؛مرقس **1:15**)۔ یسوع نے واضح طور پر بتایا کہ بادشاہت اس میں اتے اس دی تعلیمات میں موجود ہے (بحوالہ متی **4:17,23;9:35;10:7;11:11-12;12:28;16:19**؛مرقس **12:34**؛ لوقا **10:9,11;11:20;12:31-32;16:16;17:21**)پس مستقبل وی بادشاہت ہی ہے (بحوالہ متی **16:28;24:14;26:29**؛مرقس **9:1**؛ لوقا **21:31;22:16,18**)۔

مرقس اتے لوقا میں خلاصے پر مبنی موازنے میں ہم " خدا دی بادشاہی " دے اس فقرے نُوں پاوندے ہیں ۔ یسوع دی تعلیمات دا یہ عام موضوع انسانوں دے دلوں میں خدا دی موجودہ حنُوںمت

دے متعلق ہے جو ایک دن پوری دنیا پر کمل ہو گی۔یہ متی **6:10**میں یسوع دی دعا سے ظاہر ہوتا ہے ۔ متی ، یہودیوں نُوں لکھتاہے ، اس فقرے نُوںاہمیت دیںاوہ جو خدا دا نام نہیںلیتے(آسمان دی بادشاہی)، جب کہ ، مرقس اتے لوقا غیر یہودیوں دے لکھتے ہوئے ، خدا دا نام استعمال کرنے دی بجائے عام نام استعمال کرتے ہیں۔

تینوں اناجیل میں یہ ایک ایسا کلیدی فقرہ ہے۔یسوع دا پہلا اتے آخری وعظ ، اتے زیادہ تر اس دی تمثیلی کہانیاں، اس موضوع پر بحث کرتی ہیں ۔یہ اب انسانوں دے دلوں میں خدا دی حنُوںمت دا حوالہ دیتا ہے !

یہ حیران کن ہے کہ یوحنا نے اس فقرے نُوں صرف دو بار استعمال دیا ہے (اتے نہ ہی یسوع دی تمثیلوں میں )۔ یوحنا دی انجیل میں "ابدی زندگی" ایک کلیدی اصطلاح اتے استعارہ ہے۔

اس موضوع دے متعلق تنائو دی وجہ مسیح دی دو آمدیں ہیں۔پرانا عہد نامہ خدا دے مسیحا دی صرف ایک آمد پر غور کرتا ہے۔ایک لشکری،فیصلہ کن،شاندار آمد ۔لیکن نیا عہدنامہ ظاہر کرتا ہے کہ اوہ پہلیبار ایک تکلیف سہنے والے غلام اشعیاہ **53** مطابق اتے ایک عاجز بادشاہ دے طور پر آیا ہے۔زکریا ، **9:9** مطابق ۔دو یہودی دور،بدی دا دور اتے پاکبازی دا نیا دور،متراکب ہیں۔موجودہ دور دے ایمانداروںدے دلوںمیں یسوع حنُوںمت کرتا ہے ،لیکن ایک دن اوہ ساری مخلوق پر

حنُوں مت کر گیا ۔اوہ اس طرح آئے گا جیسا کہ پرانے عہد نامے نے پیشن گوئی دی ہے !ایماندار خدا دی بادشاہت ”پہلے سے “بمقابلہ ”اوی نہیں“ میں زندہ ہیں (بحوالہ ۔گارڈن دی۔فی اتے ڈگلس سٹورٹ دی کتاب ”کس طرح با ئبل مقدس نُوں اس دی تمام تر شان و شوکت دے ساتھ پڑھا جائے “،pp.131-134)۔

☆ ”بلکہ راستبازی اتے میل ملا پ اتیاںُس خوشی پر موقوف ہے جوا لُقدس دی طرف سے ہوتی ہے“یہ روُح ا لُقدس ہے جو یہ خوبیاں خاص ایما نداروں اتے ایمانداروں دی جماعت نُوں د یتا ہے ۔خدا دے خاندان خصوصیات ہیں،بیرونی اتے اندورنی۔
اصطلا ح”راستبازی “پولُوس نے خاص معنوں میں یہاں ا ستعمال دی ہے ۔ دیکھیے خاص مو ضوع 5:1پر۔عام طور پر یہ ااوہدے لیے اُس دی راستبازی پر الزام لگانے نُوں بیان کرتا ہے ،خدا دی طرف سے ایمانداتیں دے لیے معافی اتے مسیح میں مقام(بحوالہ ۔3:21-31;4)دا ایک اصُولی (قانونی )اعلان ہے ۔گناہ گارانسانیت نہ صرف را ستباز نہیں گے ۔ یہ ایک تحفہ اتے ایک مقصد دونوں ہے ،بیانیہ اتے صیغئہ امر ،ایک مقام اتے ایک زینہ ،ایک ایمان دا عمل اتے ایک

ایمان دی زندگی !دیکھئے خاص موضوع 6:4پر۔اصطلاح ”امن“ پر زیادہ تفصیلات دے لیے دیکھئے خا ص موضوع 5:1پر ۔14:18ایمانداروں دی انپی آزادی پر کمزور ایمانداتیں دی خاطر ذاتی بندش خودمسیح دی خاطر ایک خدمت ہے ۔یسوع دے لیے انپے پیار نُوں جتانے دے لیے جن دی خاطر ااوہنے ا پنی جان دی اوہناں سے پیار کرنے،خیال کرنے اتے حفاظت کرنے سے مضبوط راستہ کوئی نہیں ہے۔
——”آدمیوں دا مقبول ہے“ یہ وضاحت کرنے دا ایک طریقہ وی ہو سکتا ہے کہ مسیحیوں دا دوسروں دے لئے پیار ایمان نہ رکھنے والوں دی جماعت دے لیے خدمت اتے مشہارتدے دروازے دا کھلنا وی ہو سکتا ہے ۔(بحوالہ v.16;IIcor.8:21;Ipet.2:12)۔ایمان دی جماعت میں ہم ایک دوسرے سے کس طرح پیش آتے ہیں ایک مضبوط بشارت ہے ،مثبت یا منفی دونوں میں سے کوئی۔

☆ ”پس ہم اوہناں گلوں دے طالب رہیں“یہ اصطلاح diOkO،ایک پُرانے عہد نامے دا محاتیاں جو ہفتاری میں عام ہے اتے پولوس دی تحریروں میں وی عام ہے ،اس دا مطلب ”حاصل کرنے دے لئے بے تاب“یا ”حاصل کرنے دے لئے لگن سے نُوں شش کرنا“ ہے ۔پولوس نے یہ لفظ Rom.9:30,31;12:13میں استعمال دیا ہے اتے یہاں ” مطالب“دے معنوں میں۔لیکن 12:14میں ااوہنے اسے اوہناں دے لیے استعمال دیا ہے جو ایمانداروں نُوں پریشان کرتے ہیں(بحوالہ Iاترنتھیوں۔4:12;اپنے آپ نُوں وی IIکرنتھیوں9:4;گلتیوں 1:13,23;فلپیوں3:6)۔
یہ یا تو ایک حالت فاعلی بیانیہ ( MSS,A,B,F,G,L&P)یا ایک حالت فاعلی تمنائی فعل(MSS,C,D)ہے جو صغیہ امر دے معنوں میں استعمال ہوا ہے ۔UBSنے اپنے متن میں تمنائی فعل نُوں رکھا ہے ،لیکن اسے ”D“درجہ رہا ہے (بہت مشکل سے )۔
ان چیزوں پر غور دیجئے جن دا مسیحیوں نُوں طالب رہنا چاہیے ۔
1۔مسافر نوازی،12:13.
2۔اوہناں چیزوں دے جن سے میل ملاپ اتے باہمی ترقی ہو،14:19.

3۔محبت،Iکرنتھیوں14:1۔
4۔مسیح سے محبت، فلپیوں3:12.14۔
5۔جو ایک دوسرے دے لیے اتے سب دے لیے بہتر ہو،Iتھسیلنسنُوں5:15۔
6۔راستبازی،دینداری،ایمان،محبت،صبر،اتے حلیم،Iتمیتھیس6:11۔
7۔جوپاک دل دے ساتھ پربھو نُوں دعا کرتے ہیں اوہناں نُوں ساتھ راستبازی،ایمان،محبت،اتے صلح دا طالب ہو،IIتمتھیس2:22۔

”جن سے میل ملاپ اتے باہمی ترقی ہو“سب چیزوں میں ایک ایماندار دا یہی مقصد ہونا چاہیے(بحوالہ Ps.34:14;Heb.12:14)۔کسی دی ذاتی آزادی اتے مذہبی سمجھ بوجھ مسیح دے جسم دے استحکم اتے ترقی دے لیے ہونا چاہیے(بحوالہ I15:2;کرنتھیوں 14:26;6:12;افیسوں4:12)۔دیکھیے خاص موضوع:ترقی15:2پر۔

14:20”خدا دے کم نُوں نہ بگاڑو“یہ ایک حالت فاعلی صغیہ امر نفی دے قلیل جزو دے ساتھ ہے،جس دا عام طور پر مطلب بڑھتے ہوئے عمل نُوں روکنا ہے۔ یہ ایک مظبوط فعل مرکب ہے(kata+ku)۔یہ پولوس دی تحریروں میں صرف تین بار استعمال ہوا ہے(بحوالہ IIکرنسگیوں5:1موت دے لئے اتے گلیوں2:18یہاں تباہ دے معنوں میں)۔

یہاں پر”ترقی پانا“آیت9میں اتے اس لفظ دے درمیان ایک کھیل ہے،جس دا لفظی طور پر مطلب ”بگاڑ دینا“ہے۔ دونوں تعمیری استعارہ ہیں۔

”خدا دا کم“اس متن میں دیا ہے؟ یہ چنتگی دا حوالہ نہیں دے سکتی،لیکن”کمزور“ایمانداروں دی زندگی مین روح دے کم دا۔اس متن میں کہیں نہیں یا Iکرنتھیوں۔¤،8-10Iپولوس نے کہا کہ ایک گراوہ نُوں دوسرے گراوہ دے مماثل یا بدلنے میں مدد کرنی چاہیے!

”ہر چیز پاک تو ہے“دیکھیے نوٹ آیت14پر۔

☆

**NASB**”مگر اُس آدمی دے لئے برس ہے جسنُوں اُسدے کھانے سے ٹھوکر لگتی ہے“
**NKJV**”مگر یہ اس لئے بری ہے جو دلآزاری سے کھاتا ہے“
**NRSV**”مگر جو تم کھاتے ہو اُس سے دوسروں جو نیچا رکھنا یہ تمہارے لئے غلط ہے“
**TEV**”مگر ایسی چیز کھانا غلط ہے جو کسی دے گناہ میں مبتلا ہونے دا سبب بنے“
**JB**”مگر یہ بدی بن جاتی ہے اگر تمہارا اس نُوں کھانے کسی دوسرے دا نیچے گرنے دا سبب بنتی ہے“

یہ آیت اس باب دا مرکزی سچ ہے(بحوالہ Iکرنتھیوں 10:25-26;تیتس1:15)۔یہ ایک بت نُوں گوشت پیش نُونے دے ساتھ منسوب کرتا ہے(بحوالہIکرنتھیوں8-10)۔یہ گوشت برائی دے لیے اچھا نہیں ہے،لیکن اگر ایک کمزور بھائی،جو سوچتا ہے دے یہ نامناسب ہے،کسی دوسرے مسیحی نُوں کھاتا دیکھ اتے خود وی کھانے لگ جاتا ہے،کہ جو اخلاقی طور پرغیر جانبدار برائی ہے دیونکہ یہ خدا دی مرضی دی مذکر/مونث دی ذاتی ہو شمندری پر تشدد کرتا ہے۔

بہت سی انگریزی تر جماعتاس فقرے نُوں"مضبوط ترین بھائی" دے فقرے میں جوڑتا ہے کہ اوہناں دے کھانے سے کمزور بھائی متاثر ہوا ہے۔نئی امریدی بائبل دے دیتھولك ترجمے دوسرا چنائو دیتے ہیں اتے یہ سطر نُوں"کمزور بھائی" دی سچر دے ساتھ جوڑتا ہے اس دا ترجمہ کر دے،"مگر یہ انسان دے کھانے دے لئے غلط ہیجب کھانا اس دے ضمیر نُوں ناراض کرتا ہے"۔متن دا چنائو بہترین نظر آتا ہے مگر یہ ابہام با مقصد وی ہو سکتا ہیاںتے اوہناں دونوں نُوں ساتھ منسوب نُوںتا جیسے نُوں vv.22-23میں نُوںتا ہے۔

14:21یہ"مظبوط بھائیوں"پو لفظ ہے۔یہ بائبل میں واحد بنیادیں ہیں دینیاتی تصواراتی دے لیے"مکمل پرہیز"دی،مخصوص کھانوں یا مشروگل دی طرف سے۔مضبوط مسیحوں نُوں اپنے آپ نُوں پیار میں محدود کرنا چاہیے مسیحی بھائیوں /بہنوں دے اتے وفادار مفتش(کھوئے کھوئے لوگ)اس ذاتی بندش میں زیادہ ترثقافتی،علاقائی اتے یا مذہبی فرقے سے متعلق اقاب ہے۔

یہ دو مضارع فاعل مصدر منفی جز دے ساتھ ہے جو ظاہر کرتا"کوئی عمل شروع نہ کرو"۔کچھ نے ان ¤،AORIST تشریحات دی ہیں جیسے صرف کچھ مخصوص تقریگل پر لاگو کر رہے ہیں(بحوالہ Iکرنتھیوں10-8)۔یے شك کھانا اتے پینا ممنوع نہیں قرار دیے جا سدے۔

☆

NASB"جو تیرا اعتقاد ہے اوہ خدا دی نظر میں تیرے ہی دل میں رہے۔مبارك اوہ ہے جو اُس چیز نُوں سبب سے جسے اوہ جائز رکھتا ہے اپنے آپ نُوں ملزم نہیں ٹھراتا۔"

NRSV"جو تمہارا ایمان ہے،خدا سے پہلے اپنے عقیدہ دی طرح لے لو۔مبارك اوہ ہیں جن دے پاس اپنے آپ پر مذمت کرنے دی کوئی وجہ نہیں ہوتی دیونکھجس دی انہوں نے تصدیق دی ہے"

TEV"اس معاملے دے بارے میں جو تمہارا ایمان ہے اُسے رکھ لو،پھر،خدا اتے اپنے درمیان میں۔خوش اوہ ہیں جو پچھتاتے نہیں ہیں جب اوہ کچھ کرتے ہیں صہیح مصنف نُوںتے ہیں!"

JB"اپنے ایمان نُوں تھامے رکھو،خدا اتے اپنے درمیان ,,- مان لو آدمی دی قسمت جو اپنا فیصلہ بغیر اپنے ضمیر دے خلاف جائے لے سدے"۔

یہ توثیق مزید کرنا ہے کہ ایمانداروں نُوں روح ا لقدس دی دی ہوئی روشنی میں چلنا چاہئے جو اس دے پاس ہے،مگر،اپنے ساتھی ایمانداروںدے ایمان نُوں بے عزت کرنے دے طور پر نہیں آیت 22"مضبوط ترین بھائی" دے ساتھ منسوب کرتی ہے، جب کہ آیت 23" کمزور بھائی" دے ساتھ منسوب کرتی ہے۔آیت 22 کتاب دی تبدیلی دے ساتھ شروع ہوتی ہے یہ سوال (NKJV) ہو سکتا ہے یا بیا ن( ,,JB NASB,NRSV,TEV۔

☆ " تصدیق" دیکھیئے خصوصی موضوع: 2:18آیت پر۔

14:23" مگر جو کوئی شخص کسی چیز میں شبہ رکھتا ہے" یہ حالت فاعلی اوسط فعل سے مشتق جملہ ہے۔ آیت 3 نہایت احتیاط پسند مسیحیوں دے ساتھ منسوب کرتا ہے۔

" مجرم ٹھہرتا ہے" یہ کمل معفولی اشارہ کرنے والا ہے۔ kata ¤ krin طرف سے ، مطلب (1)" احساسِ جرم دی روشنی میں رکھا ہوا موازنہ دے ذریعے" (بحوالہ harole k. Moulton, the analytical greek lexicon revised, P. 216)۔ یا (2)" مجرم نہ ٹھہرایا گیا،لیکن سزا سنا دی گئی ہو" (بحوالہ 5:16,18:8:1 {Moulton and Milligan, the vocabulary of the greek testament, P.328}۔یہاں یہ کسی دے ضمیر پر تشدد کرنے دی طرف منسوب کرتا ہے اتے نتیجہ دی در د دا الحاق روح القدس دی سزا یابی دے ساتھ ہے۔

☆ "کھاتا ہے" یہ تیسرے درجے دا مشروط جملہ ہے ۔

☆ " اتے جو کچھ اعتقاد سے نہیں اوہ گناہ ہے" بائبل دے مبہم علاقوں میں ، گناہ ساڈے ضمیر دا تشدد ہے، قانون دا تشدد نہیں۔ہمیں اس روشنی میں چلنا چاہیے جو ساڈے پاس ہے۔بائبل اتے روح دی طرف سے ہمیشہ زیادہ روشنی کھلتی ہے۔ ایمانداروں دا خدا دی مرضی نُوں سمجھنا ان دے اعمال ضرور تعین کرنے چاہیں۔پختہ ایمانداروں دے لئے بائبل دے مبہم تنازات نُوں سنبھالنا ممکن ہے اتے دونوں خدا دی پاک مرضی میں ہوں۔

☆ ۔ کچھ یونانی تحریروں میں 16:25-26 کلیسیائی حمد دے شبداں ہیں باب 14 اختتام پر۔ کچھ میں دونوں جگہ ہیں ایک قدیم مصری تحریر ، p46، باب 15 بند ہونے پر رکھتی ہے۔ یہاں پر رومیوں دی ثقافتوں یونانی تحریر میں اس کلیسیا حمد دے شبداں دی چھ مختلف طرفین ہیں۔پوری بحث دے لئے تجویز کریں، A Textual Conmmentary of the greek new Testament by Bruce M. Metzger،متحد بائبل سوسائٹیز دی طرف سے شائع کردہ ، pp.533-536۔ ان نظریات دا قلیل خلاصہ یہاں سے ہے (1)یجن کہتا ہے روم ، Marcionمیں ابتدائی بدعتی، رومیوں دے آخری دو اسباق مٹاتا ہے ۔ یہ کلیسیا حمد دے شبداں نُوں باب 14پر بیان کر سکتا ہے۔(2)دوسرے علماء قیاس کرتے ہیں کہ پولوس دا رومیوں دی ایک قسم دے بارے میں لکھا ہوا روم ویجا گیا، اسباق 1-14، اتے بعد میں یہی خط افسیوں نُوں ویجے دی ضرورت نظر آئی ؛ روم نُوں نہیں۔ (3)باب ¤ 16 خیر سگالی روم دے راستے ہوئے نکلے ہوئے ایمانداروں دے لئے تھا دیونکہ اُنوں‌اله اتے پرسکلا افسیس میں تھیں اتے یہ کوی وی روم سے واپسی دے طور پر درج نہیں دیا گیا ؛ اتے (4)کلیسیائی حمد دے شبداں اصل نہیں سگے تاہم بعد میں داتبوں دے ذریعے اسے لطوریا مقاصد پورا کرنے دے لئے اس میں شامل کئے گئے ۔

M.R.Vincent, Word Studies, vol 2دلچسپ ہے۔

## سوالات برائے مباحثہ:

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں- ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں- آپ، بائبل اتے روُح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں- آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں-

یہ سوالات برائے مباحثہ آپ دی معاونت دے لئے فراہم کئے گئے نیں تا کہ آپ کتاب دے اس حصئے دے اہم معاملات پر سوچ بچار کرسدیں- یہ حتمی ننیں بلکہ محض آپ دے خیالات نُوں اُبھارنے دیلئے نیں-

1 - ’’کمزور‘‘ بھائیوں نُوں بیان کریں ؟ دیاں پولُوس یہ مفہوم دیندا ہے کہ اوہ ناپُختہ نیں؟

2 - مسیحی آزادی کیویں مسیحی ذمہ داری سے تعلق رکھتی ہے ؟

3 - دیاں فطرت وچ سب کُج ’’پاک صاف‘‘ یاں اخلاقی طور پر غیر جانبدار ہے (آیات 14,20 ) ؟

4 - نُوں رنتھ وچ خوراک دا سوال اتنے اہم دیوں تھا (بحوالہ پہلا کرنتھیوں 8,10 ) یاد رکھیں کہ پولُوس نے رومیوں نُوں نُوں رنتھ وچ رہتے ہوئے لکھا تھا ؟

5 - ایس باب وچ علم، آزادی اتے مُحبت دے درمیان تعلقات دی وضاحت کریں ؟

6 - کلیسیاں وچ شراکت ہم کِس دی بُنواد پر کرسکتے نیں ؟

7 - ہم کِس بُنواد پر اپنی پسند اتے انتخاگل رکھ سکتے نیں ؟

8 - ساڈے اعمال کیویں دوُسروں نُوں مُتاثر کرتے نیں ؟ یہ ہم سے کس گل دا تقاضا کرتا ہے ؟

9 - ہم مُناسب مسیحی اخلاقیات دا تعین کیویں کر سکتے نیں ؟

10 - دیاں یہ بالیدہ مسیحیوں دیلئے مُمکن ہے کہ اوہ مُتفق وی نہ ہوں اتے دونوں طرح پرمیشور نُوں قابل قبُول وی ہوں ؟

# رومیوں پندرہ باب (Romans 15)

## جدید ترجمیاں دی عبارتی تقسیم

| UBS | NKJV | NRSV | TEV | JB |
|---|---|---|---|---|
| اپنے بھراواں نُوں خُوش کرو، نہ کہ اپنے آپ نُوں 15:1-6 | دوُجیاں دا بھار چُنُوں 15:1-6 | زورور کمزور دا ساتھ دیوے 15:1-6 | دوجیانُوں خُوش کرو نہ کہ اپنے آپ نُوں15:1-6 | (14:22-15:6) |
| غیر قوماں اتے یہودیاں لئی برابر خُوشخبری15:7-13 | پرمیشور دی تمجید کرو 15:7-13 | 15:7-13 | غیر قوماں لئی خُوشخبری 15:7-12;15:13 | اتحاد لئی درخواست 15:7-12;15:13 |
| پولُوس دی مشنری ذمہ واری 15:14-21 | یروشلیم تھوں الرُکم 15:14-21 | ذاتی نوٹ 15:14-21 | پولُوس دا ایہنی دلیری نال لکھن دی وجہ 15:14-21 | اختتامیہ 15:14-16;15:17-21 |
| پولُوس دا روم دے دورے دا منصوبہ 15:22-29;15:30-33 | روم دے دورے دا منصوبہ 15:22-33 | 15:22-29;15:30-33 | پولُوس دا روم دے دورے دا منصوبہ 15:22-29;15:30-33 | پولُوس دے منصُوبے 15:22-29;15:30-33 |

### پڑھنے دا طریقہ دار سوئم (دیکھئے صفحہ vii )

### عبارتی سطح پر مُصنف دے اصل مقصد دی پیروی کریں۔

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے روُح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

اک باب نُوں اک ہی نشست وچ پڑھیں، اتے ایس باب دے موضوع دی نشاندہی کریں۔اپنے موضوعات دی تقسیم دا اوپر دئیے گئے پانچ تراجم سے موازنہ کریں۔ عبارت سازی الہامی ننیں ہے لیکن یہ اصل مُصنف دے مقصد دی اک کڑی ہے جو کہ ترجمے دی روُح ہے۔ہر عبارت دا صرف اتے صرف اک موضوع ہوتا ہے۔

۱۔ پہلی عبارت

۲۔ دوُسری عبارت

۳۔ تیسری عبارت

۴۔ وغیرہ وغیرہ

## آیتاں 1-13 دے سیاق و سباق دی بصیرت:

ا۔ مسیحی آزادی اتے ذمہ واری اُتے گل گل باب 14 تھوں 15:1-13 وچ جاری رہندی ائے۔

ب۔ 14:1-15:13 دی ساری بحث دا خاکہ انج کھچیاں جا سکدا ائے :

۱ ۔ اک دوجے نُوں قبُول کرو دیوں جے پرمیشور سانوں مسیح وچ قبُول کردا ائے (بحوالہ 14:1,3;15:7 )

۲۔ اک دوجے دی عدالت نہ کرو دیوں جے مسیح ہی ساڈا واحد مالک اتے عدالت کرن والاائے (بحوالہ 14:3-12 )۔

۳۔ مُحبت شخصی آزادی تھوں زیاں‌دہ اہم ائے (بحوالہ 14:13-23 )

۴۔ مسیح دے نمونہ دی پیروی کرو اتے اپنے حقوق تھوں دوُجیاں‌دی چنگیاں‌ئی لئی دستبردار ہوجائو (بحوالہ 15:1-13 )۔

ج۔ 15:5-6 سارے سیاق و سباق دے مقصد دے حصول دے لئی ایہدے وچ تِن طرآں دیاں تہاں نیں۔

1۔ اک دوجے دے نال سنُون وچ رہوئو۔

2۔ مسیح دی مثال دے نال مطابقت وچ رہو۔

3۔ متحد دلاں دے نال اتے متحد لباں نال پرمیشور دی تعریف کرو۔

د۔ 1 کرنتھیوں 8-10 وچ ذاتی آزادی اتے تعاون اتے ذمہ واری دے درمیان تناؤ دے پاروں گل دیندی گئی ائے۔

## شبداں اتے اکھان دی تحقیق:۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:15:1-6

۱۔غرض سانوں زورورونُوں چاہیدا ائے کہ ناتواناں‌دی کمزوَریاں‌دی رِعایت کرئیے نہ کہ اپنی خُوشی کرئیے ۔ ۲۔ساڈے وچوں ہر شخص اپنے پڑوسی ااوہدی بہتری دے واسطے خُوش کرے تاں جے ااوہدی ترقّی ہووے ۔۳۔دیوں جے مسِیح نیں وی اپنی خُوشی نویں‌دیندی بلکہ انج لکھیاں ائے کہ تیرے لَعن طَعن کرن والیاں‌دے لَعن طَعن میرے اُتے آن پون ۔۴۔ دیوں جے جنواں گلاں پہلاں لکھیاں گئیانیں ااوہ ساڈی تِعلیم دے لِئی لکھیاں گئیاں‌تاں جے صِبر نال اتے کِتاب مُقدّس دی تسلّی نال اُمیّد رکھئیے ۔۵۔اتے پرمیشور صبر اتے تسلّی دا چشمہ تُہانوں ایہہ تَوفِیق دیوے کہ مسیِح ایشو دے مُطابِق آپس وچ یِک دِل رہوئو۔۶۔تاں جے یِک زُبان ہو دے ساڈے پربھو ایشو مسیِح دے پرمیشور اتے باپ دی تِمجید کرو۔

**15:1**۔ "غرض سانوں زورورونُوں چاہیدا ائے کہ ناتواناں‌دی کمزوَریاں‌دی رِعایت کرئیے نہ کہ اپنی خُوشی کرئیے"۔

ایہہ دو حال مصدر صیغہ امر دے معنی وچ استعمال دیتے گئے نیں ۔ مضبوط اتے کمزور نُوں درج کرنا ظاہر کردا ائے کہ باب 15

ایس تبصرے نُوں جاری رکھدا ائے جیہڑا 14:1 وچ شروع ہوئیاں -ایہہ رومی کلیسیاء اتے سبھے کلیسیاواُں دے درمیان تناؤ نُوں ظاہر کردا ہوئیاں نظرآوندا ائے ، ایس طرآں مسیحی اپنیاں زندگیاں بائبل دے مبہم علاقوں‌وچ گُزاردے نیں- پولوس دوبارہ اپنے آپ نُوں " مضبوط " گراوہ دے نال شناخت کرواندا ائے -

جدید انگریزی پڑھن والیاں‌لئی دو تناظر "مضبوط" اتے "کمزور" دا نشان لگاونا دو گراوہاں وچ تعصب پیدا کردا ائے- ایہہ پولُوس دا مقصد نویں‌سگا- مضبوط گراوہ ااوہناں لوداں نال منسوب کردا ائے جنہاں نُوں حُکمرانی یاں‌رسمی ، موقف متعین دیندی ہوئی مذہبی حیاں‌تی تھوں آزادی دیندا ائے- ااوہاں دا پرمیشور دے نال تعلق مخصُوص کم کن یاں‌مخصُوص مذہبی بندشاں تھوں کتراں اُتے غیر یقینی طور انحصار کرن والا نویں‌ائے- دوُجا گراوہ پُوری طرآں نال مسیحی سگا، اتے پُوری طرآں نال اپنایاں ہوئیاں اتے ایمانداروں نُوں پُوری طرآں نال سانجھ دا گراوہ - تا ہم ااوہ اپنے ایمان نُوں اپنے ماضی دے تجربات دے مذہبی نظریاںت دے ذریعے ویکھدے نیں- یہودی ایماندار یہودیت دے پُرانے عہداں دی مشقاں اُتے اختیاں‌رلین لئی متحرک نیں-

اصطلاح "کمزور" (*adunates*، بغیر قوت دے، بحوالہ رومیوں **8:3**) **14:1,2,21**اصطلاح ***asthene*** تھوں مختلف ائے (بحوالہ **I**کرنتھیوں **8:7,10,11,12;9:22**)، جیہدا مطلب وی بغیر طاقت دے ائے- ایہہ متن ظاہر کردا ائے کہ مسیحیاں نُوں دوجے مسیحیاں نُوں بد دلی دے نال نویں برداشت کرنا چاہیدا بلکہ پیار دے نال آپس وچ " خیال کرن دے لئی "اتے نال کم کرنا- اصطلاح ، "برداشت "، ایشو دے " صلیب نُوں برداشت کرنا" دے لئی وی یوحنا **19:17**ا تے لوقا **14:27**وچ استعمال ہویاں‌ائے-

☆ " نال کہ اپنی خوشی کرئیے "- ایہہ حالت فاعلی صیغہ امر ائے منفی جزو دے نال ،جیہدا عام طور اُتے مطلب ایس حرکت نُوں روکنا ائے جو عمل وچ ائے-اٹل کھرا پن ناپختگی دا یقینی نشان ائے؛ایشو دی مثال دی پیروی کرنا (بحوالہ آیت **3**؛ فلپیوں **2:1-11**)،پختگی دا نشان ائے- دوبارہ ،ا اوہ مضبوط ائے جیہدے نال گل دیندی جا رہئی ائے(بحوالہ **14:1,14,16,21,27**)- ایہہ ایس گل نُوں ظاہر کرن لئی نویں‌ائے کہ ساری ذمہ واری پیرورداری نُوں قائم رکھن وچ ائے - کمزوراں نال آیات **14:3,20,23;15:5-6,7** وچ گل ہو رہئیائے-

**15:2**" ساڈے وچوں ہر شخص اپنے پڑوسی نُوں ااوہدی بہتری دے واسطے خوش کرے "- ایہہ "پڑوسی" مسیحی ساتھی دے معنی وچ استعمال ہویاں ائے -ایہہ حتمی رائے دے ذاتی سمجھوتے نُوں ظاہر نویں کردا ، بلکہ ایہہ کسے وی مبہم علاقیاں‌وچ اپنے ذاتی حوالیاں‌یاں‌رائے نُوں نویں گھسیٹنا چاہندا - ایشو دے بدن دا اتحاد اتے بڑھوتری ، ذاتی آزادی نویں، افضل ائے- (بحوالہ **I**کرنتھیوں **9:19-23;10:24-33**؛ افسیوں **4:1-16**)-

☆ -"ااوہدی بہتری دے واسطے "- ایہہ باب **14**دا سب تھوں وڈا نفسِ مضمون ہے (بحوالہ **14:16,19**)- ایہہ روحانی نعمتاں‌دے حصول لئی آزمائشاں وچوں وی اک ائے جیہڑا **I**کرنتھیوں **10:23;11:7;14:26**؛ افسیوں **4:29** وچ ملدا ائے -

ایہہ متن ایس مضبوط ایماندار دے نال منسوب کردا ائے جو اپنے پیار دی آزادی نُوں اپنے دیگر مسیحی ساتھیاں دے ایمان وچ ودھن وچ ااوہناں دی مدد کرن دے مقصد دے لئی محدود کر رہئیے نیں- **The Jerome Bibical Commentary, Raymond E. Brown, ed. and Joseph A. Fitzemyer(vol 2)** وچ ایس آیت اُتے باوہت من بھاوندا تبصرہ ائے-

ایس سطر دا اکثر مطلب ،ااوہنوں بہتر کرن دے لئی ، (پڑوسی) وچ لیا جاوندا ائے ، کسے دے مسیحی پڑوسی دی ذاتی ترقی دی طرف منسوب کردا ائے-پر ایہہ منواں جاوندا ائے کہ پولوس بنواں ہویاں استعارہ اپنے پتراں وچ اجتماعی معنی وچ اکثر استعمال کردا ائے،ایسگے سطر دا بلا شبہ معاشرتی، اجتماعی معنی وی ائے (بحوالہ **I** کرنتھیوں **14:12**؛ افسیوں **4:12**؛رومیوں **14:19**)، **(p.328)**۔

## نوویکلہ موضوع : ترقی

ایہہ اصطلاح **oikodome** اتے ایہدیاں دوُجیاں قسماں اکثر پولوس نیں استعمال دیتیانیں- شبدی نوعیت تھوں ایہدے معنی " گھر تعمیر دے لئی" (بحوالہ متی **7:24**)،پر ایہہ بطور استعارہ ایہناں لئی استعمال ہویاں ائے۔

**1**۔یسوع دا بدن ، کلیسیاء ، **I** کرنتھیوں **3:9**؛افسیوں **2:21;4:16**؛

**2**۔ تعمیر کرنا

**a**۔ کمزور بھرا ، رومیوں **15:1**

**b**۔ پڑوسی ، رومیوں **15:2**

**c**۔ اک دوجے نُوں ، افسیوں **4:29**؛ **I**تھسلینئوں **5:11**

**d**۔ مقدسین دی خدمت، افسیوں **4:11**

**3**۔ سانجھی تعمیر دے لئی یاں بہتری دے لئی بنائے جاوندے نیں

**a**۔پیار، **I** کرنتھیوں **8:1**؛ افسیوں **4:16**

**b**۔ ذاتی آزادی نُوں محدود کر دے ، **I** کرنتھیوں **10:23-24**

**c**۔کوئی وچار یاں قیاس اُتے مبنی نظریہ نُوں ظر انداز کر دے ، **I**تیموتاؤس **1:4**

**d**۔عبادتی خدمات وچ بولن والیانُوں گھٹ کر دے (گاون والے، اساتذہ، نبی، زبان تھوں گل کرن والے، اتے تشریح کرن والے)، **I** کرنتھیوں **14:3-4,1** دے ذریعے تھوں اکٹھے دیتے جاوندے نیں -

**4**۔ سب شیواں وچ بہتری ہونی چاہیدی ائے۔

**a**۔ پولوس دا اختیار ، **II** کرنتھیوں **10:8;12:19;13:10**

**b**۔ خلاصے دے بیانات- رومیوں □□,,□□□**14:19** **I** کرنتھیوں **14:26**میں۔

**15:3**۔" دیوں جے مسیح نیں وی "- مسیح ساڈے لئی اک بہترین نمونہ اتے مثال ائے - ایس سچ اُتے آیت **5**؛ فلپیوں **2:1-11**؛ **I**پطرس **2:21**؛ **I** یوحنا **3:16** وچ وی زور دتا گیاائے۔

**15:4**۔" دیوں جے جنواں گلاں پہلاں لکھیاں گئیانیں ااوہ ساڈی تعلیم دے لئی لکھیاں گئیانیں "-پرانا عہد نامہ نویں عہد نامے نُوں منن والیاں لئی وی لکھیاں گیاں ائے (بحوالہ رومیوں **4:23-24;15:4**؛ **I** کرنتھیوں **9:10;10:26,11**)- ایہہ نویں عہد نامے دے درمیان تسلسل ائے، پر غیر تسلسل وی ائے -

☆ " امید رکھئیے " ایہہ فاعلی حالت فعل تمنائی ائے ، جیہڑا ایہہ ظاہر کردا ائے کہ ساڈی امید اعمال اُتے ااوہدی آمد نال منسوب ہووندی ائے جد ساڈی مُکتی ہووے گی (بحوالہ رومیوں 8:30؛ ایوحنا 3:2)۔ ایس یونانی اصطلاح دا غیر یقینی دا بطور انگریزی اصطلاح دا اطلاق نویںائے اتے غیر یقینی ویلے دے عنصر نال دوجی آمد یقینی ائے۔

پولوس ایس اصطلاح نُوںاکثرنویکلے پر رلدے ملدے معنی وچ استعمال کردا ائے ۔عموماً ایہدا الحاق ایمانداراں دے ایمان دی تکمیل دے نال ائے ۔ ایہو عظمت،ہمیش دی جنڈڑی ،انتم مُکتی ، دوجی آمد ، وغیرہ دے ذریعے بیان دیتا جا سکدا ائے ۔ تکمیل یقینی ائے پر ویلے دا عنصر مستقبل اتے انجان ائے۔ ایہہ "ایمان" اتے پریت دے نال الحاق شدہ ائے (بحوالہ I کرنتھیوں 13:13؛ ا تھسلینئوں 2:16)

پولُوس دے چند استعمالاں دی جزوی فہرست ایہہ ہے:

1۔ دوجی آمد ، گلتیوں 5:5؛ افسیوں 1:18;4:4؛ طیطس 2:13۔

2۔ ایشو ساڈی ساڈی امید ہے ، اتیموتاؤس 1:1

3۔ انجیل وچ ایمان رکھو، کلیسیوں 1:23؛ اتھسلینئوں 2:15۔

4۔ انتم مُکتی ، کلسیوں 1:5؛ اتھسلینئوں 4:13;5:8۔

5۔ پرمیشور دی تمجید ، رومیوں 5:2؛ II کرنتھیوں 3:12؛ کلسیوں 1:27۔

## نویکلہ موضوع: یوحنا دی تحریراں وچ "قائم رہنا"

یوحنا دی انجیل پرمیشور باپ اتے بیٹے ایشو دے درمیان اک خاص تعلق نُوں بیان کردی ہے۔ایہہ تسلط اتے برابری دی بُنواںد اُتے باہمی دوستی ائے۔ پُوری انجیل وچ ایشو ایہو کہندا ائے جوا اوہ باپ نُوںلوں سُن دا ائے ، ا اوہی کردا ائے جو ااوہ باپ نُوں کردیاںویکھدا ائے ۔ ایشو اپنی مرضی نال کوئی کم نویں کردا سگا بلکہ باپ دی مرضی نال۔

ایہہ دوستانہ سانجھ اتے خدمت ایشو اتے ااوہدے پیروداراں دے درمیان تعلقات دی اک طرز وضع کردی ائے ۔ایہہ دوستانہ نسبت فرد دی مشغولیت نویںسگی (جیویں کہ مشرقی صوفیانہ پن وچ سگا )بلکہ تقلید دا اک اخلاقی اتے اچھائی دا طرز جنڈڑی ائے ۔ سانجھ : (1) گیانی (انجیل دا دُنیاوی نظریہ بطور پرمیشور دا کلام) ؛ (2) اضافی (ایشو پرمیشور دا وعدہ دیتا گیاں مسیحا سگا جیہدے اُتے بھروسہ دیتا جا سدے اتے اعتماد دیتا جا سدے؛ اتے (3) مسیح ورگا ہوونا (ااوہدا کردار جیہڑا پرمیشور پرست ایمانداراں وچ پیدا ہووندا ائے )۔

ایشو اک مثالی شخص، اک حقیقی اسرائیلی اتے انسانیت دا معیاںر سگا۔ااوہنے ااوہ ظاہر دیتا جو آدم نُوں کرنا چاہئیدا سگا اتے کر وی سکدا سی (انسانی طور گل کردیاںہویاں)۔ ایشو بُنیادی "پرمیشور دی صُورت" ہے ۔ ااوہ انساناں وچ

بر گشتہ صُورت دی بحالی درج ذیل طرآں تھوں کردا ائے :(1) پرمیشور نُوں ظاہر کرن نال (2) ساڈی خاطر جان دین نال (بدلے دے طور کفارہ دیون نال)؛ اتے (3) انساناں نُوں پیروی لئی مثال دیون نال ۔ اصطلاح 'قائم رہنا' (meno) مسیح ورگی طرز دی منزل دی عکاسی کردا ائے (بحوالہ رومیوں 8:29 ) جیہڑا بر گشتاں دی بحالی ائے (بحوالہ پیدائش 3 )۔

ایہہ پرمیشور اتے ااوہدی بُنیادی تخلیق انسان دا ملاپ سانجھ دے مقصد لئی پولُوس رسُول دے مطابق "مسیح وچ اتے" اتے

یوحنا رسُول دے مطابق "میرے وچ قائم" ائے۔

یوحنا دے استعمال اُتے تنُوں :

1 ۔ باپ اتے بیٹے دے درمیان قائم رہنا ۔

ا۔ باپ بیٹے وچ (یوحنا 10:38;14:10,11,20;17:21,23 )۔

ب۔ بیٹا باپ وچ (یوحنا 10:38;14:10,11,20;17:21 )۔

2۔ ایماندار اتے الاوہیت دے درمیان قائم رہنا۔

ا۔ ایمانداراں وچ باپ (یوحنا 14:20,23 پہلا یوحنا 3:24;4:12-13,15 )۔

ب۔ باپ وچ ایماندار (یوحنا 14:20,23;17:21 پہلا یوحنا 2:24,27;4:13,16 )۔

ج۔ ایمانداراں وچ بیٹا (یوحنا 6:56;14:20,23;15:4,5;17:21,23 )۔

د۔ بیٹے وچ ایماندار (یوحنا 6:56;14:20,23;15:4,5,7 پہلا یوحنا 2:6,24,27,28 )۔

3۔ ہور قائم رہن والے عناصر (مثبت)

ا۔ پرمیشور دا کلام

1 )۔ منفی طور (یوحنا 5:38;8:37 پہلا یوحنا 1:10 دوُسرا یوحنا 9 )۔

2 )۔ مثبت طور (یوحنا 8:31;15:2 پہلا یوحنا 2:14,24 دوُسرا یوحنا 9 )۔

ب۔ پرمیشور دی پریت (یوحنا 15:9-10;17:26 پہلا یوحنا 3:17;4:16 )

ج۔ پرمیشور دی آتما

1) بیٹے اُتے (یوحنا 1:32 )

2 ) ایمانداراں وچ (یوحنا 14:17 )

د۔ تابعداری قائم رہنا ائے (یوحنا 15:10 پہلا یوحنا 3:24 )۔

ر۔ پریت نُور وچ قائم رہنا ائے (پہلا یوحنا 2:10 )۔

س۔ پرمیشور دی مرضی پُوری کرنا قائم رہنا ائے (پہلا یوحنا 2:17 )۔

ص۔ مسح قائم رہندا ائے (پہلا یوحنا 2:27 )۔

ط۔ سچ قائم رہندا ائے (دوُسرا یوحنا 2 )۔

ع۔ بیٹا قائم رہندا ائے (یوحنا 8:35;12:34 )۔

4۔ ہور قائم رہنے والے عناصر (منفی)

ا۔ پرمیشور دا غضب قائم رہندا ائے (یوحنا 3:36 )۔

ب۔ ہنیرے وچ قائم رہنا (یوحنا 12:46 )۔

ج۔ سُٹ دتا جاوندا ائے ---آگ وچ جھونك دیندے نیں (قائم نه رہنا) (یوحنا 15:6 )۔

د۔ پاپ کرنا (قائم ناں رہنا) (پہلا یوحنا 3:6 )۔

ر۔ پریت ناں کرنا (قائم نہ رہنا) (پہلا یوحنا **3:14** )۔

س۔ کوئی خُونی نویں(ہمیش دی زندگی قائم نویں رہندی)(پہلا یوحنا **3:15** )۔

ص۔ موت وچ (پہلا یوحنا **3:14** )۔

## NASB (تجدید شُدہ)عبارت:15:7-13

۷۔ایس لئی جیویں مسیح نیں پرمیشور دے جِلال دے لِئی تُہانوں اپنے نال شامِل کرلِیا ائے ا وسے طرآں تُسی وی اک دُوجے نُوں شامِل کر لوئو۔۸۔مَیں کہندا ہاں کہ مسیح پرمیشور دی سچّا ئی ثابت کر ن دے لِئی مُختوناں دا خادِم بناوندا تاں جے ااوہناں وعدیاںُوں پُورا کرے جو باپ دادا نال دیتے گئے سگّے ۔۹۔اتے غیر قَوماں وی رحم دے دارن پرمیشور دی حمد کرن چنُانچہ لِکھیاں ائے کہ ایس واسطے مَیں غَیر قَوماں وچ تیرا اقرار کراں گا اتے تیرے ناں دے گِیت گاؤاں گا۔۱۰۔ اتے فیر ااوہ فرماوندا ائے دے اَے غَیر قَومو! ااوہدی اُمّت دے نال خُوشی کرو۔۱۱۔پھِرایہہ کہ اَے سب غَیر قَومو! پربھو دی حمد کرو اتے سب اُمّتاں ااوہدی ستِایش کرن ۔۱۲۔اتے یسعیاہ وی کہندا ائے کہ یسیّ دی جَڑ ظاہِر ہووے گی یعنی ا اوہ شخص جیہڑا غَیر قَوماں اُتے حنُوںمت کر ن لئی اُٹھے گا ااوہدے تھوں غَیر قَوماں اُمیّد رکھن گئیاں ۔۱۳۔ایس لئی پرمیشور جیہڑا اُمیّد دا چشمہ ائے تُہانوں اِیمان رکھن دے باعث ساری خُوشی اتے اِطمینان نال مُعمور کرے تاں جے پوتر آتما دی قُدرت نال تُہاڈی اُمیّد باوہتی ہووندی جاوے ۔

**15:9**” رحم دے دارن پرمیشور دی حمد کرن“۔ پرمیشور دا رحم رومیاں دی تقدیر دے لئی اک الہیاتی کلید (بحوالہ **9:15,16,18,23**) اتے غیر یہودیاں دے لئی اک اندر آون دا رستہ وی ائے (بحوالہ **11:30,21,32;5:9**)۔ایہہ پرمیشور دا اک رحم ائے جو اسرائیل نُوں بچاوندا ائے ۔ ایہہ پرمیشور دا اک اجیہا رحم وی ائے جو غیر یہودیاں دے ایمان دی حفاظت کردا ائے۔ایہہ طریقِ عمل انسانی دارکردگی نویں‌ائے (بحوالہ رومیوں **9**)، پر پرمیشور دی رحمت اتے لاتبدیل کردار (بحوالہ خروج **24:6**؛ نحمیاہ□□,,□□□**9:17** زبور **103:8,4**؛ یوئیل **12:13**)اتے مسیحا دا عہد (بحوالہ اشعیاہ **11:1,10**)۔

**15:13**۔”پرمیشور جیہڑا امید دا چشمہ ائے“۔ ایہہ کلیسیائی حمد دے اختتامیہ دے ادبی یونٹ دا سواگت سگا **14:1**۔ایہہ اک ہور بہترین عنوان ائے الاوہیت دے حوالے نال امید دا پرمیشور ۔

**15:13**۔”تُہانوں خوشی اتے اطمینان نال معمور کرے“۔ ایہہ اک کسے زمانے دا تعین کرن دا فاعلی خواہش نُوں ظاہر کردا ائے ، جیہڑا ایماندارں دے لئی روم وچ پولُوس دی پراتھنا نُوں ظاہر کردی ائے ۔ ”سب“ دی موجودگی دا نوٹس (بحوالہ **5:1-2;14:17**)۔

☆ "تُہاڈی امید باوہتی ہووندی جاوے"۔ ایہہ اک موجودہ حالت فائلی فعل مطلق جملہ ائے، جیہدا بنیادی مفہوم "باوہتا اتے طاقت" دے نیں اتے پولُوس رسول نیں ایس اصطلاح نُوں کئی واری استعمال دیتا، خاص کر IIقرنتیوں وچ:

1۔ پرمیشور دی سچائی ااوہدی ستائش نُوں بھر پور یت عطا کردی ائے۔

2۔ پرمیشور دی عظمت دے وسیلے نال یسوع ورگا انسان اک بھر پور تحفے دی صورت وچ میسر آیا ائے۔

3۔ ایماندار امید نال معمور ہوئے ۔رومیوں15:13۔

4۔ ایماندار کھانے دے ذریعے ہی معمور نیں ہوئے یاں ایہہ کہ ااوہ محض کھانا کھاون نال بھر پور ہوئے۔

5۔ ایماندار کلیسیا دی ترویج و ترقی وچ معمور ہوئے۔

6۔ ایماندار پربھو دے کماں وچ بھر پور ہوئے ،Iکرنتھیوں 15:58

7۔ ایمانداراں نیں ایشو دے دکھاں وچ بھر پور شمولیت دیندی اتے ایشو دی تسلی و تشفی وچ وی بھر پوریت حاصل دیندی۔

8۔ نینُوںداری دی خدمت حمد و ستائش وچ بھر پور ہوئی۔ IIکرنتھیوں 3:9

9۔ ایمانداراں دی شکر گزاری پرمیشور دی ستائش تھوں بھر پور رہئی۔

10۔ ایماندار خوشی نال معمور ہوئے ۔ IIکرنتھیوں 8:2

11۔ ایماندار ہر شے مثلاً ایمان ، خیال، علم اتے ادراک، سنجیدگی اتے پریت وچ بھر پور ہوئے حتی کہ یروشلیم دی کلیسیا دے تحفہ دی صورت وچ وی ۔

12۔ ایمانداراں نُوں سب بردات معموری عطا کردیانیں ۔ (IIکرنتھیوں 9:8)

13۔ ایماندار کثرت نال پرمیشور دا شکر ادا کردے نیں ۔(IIکرنتھیوں 9:12)

14۔ پرمیشور دی عظمت ایمانداراں اُتے بہتات نال ورسدی ائے ۔ افسیوں 1:8

15۔ ایمانداراں وچ پریت زیادہ تھوں زیادہ بھر پوری حاصل کردی ائے ۔ فلپیوں 1:9

16۔ ایمانداراں دا پولوس اُتے اعتماد ایشو وچ بھر پوری حاصل کردا ائے ۔ فلپیوں 1:26

17۔ بھر پوری ہونا ۔ فلپیوں 4:12,18۔

18۔ ایماندار شکر گزاری نال چھلک گئے (کلسیوں 2:7)

19 ایماندار اک دوجے نال پریت نُوں ودھاوندے اتے بھر پور کردے رہئے ۔(تھسلندیوں 3:12)

20۔ نیک طرزِ زندگی وچ بھر پوری ۔(Iتھسلندیوں 4:1)

21۔ ایمانداراں دی جماعت دے لئی پریت دی بھر پوری

پولوس دی ایشو پاروں پرمیشور دی عظمت وچ سمجھ بوجھ ایہہ کہ ا اوہ "ہر شے اُتے قادر"سگا ۔ لہذا ایہہ ایمانداراں دی اہم ضرورت ائے کہ ااوہ اپنی زندگیاں وچ عظمت اتے پریت یعنی "ہور" ودھدے جائو۔

☆ " پوتر آتما دی قدرت نال"۔پوتر آتما تثلیث دا بنیادی رکن ائے جیہڑا ایس نویں دور وچ متحرک ائے۔ایشو دے علااوہ قدر اتے

عمل جاری نیں رہ سکدا۔

شبداں اتے اکھاں دی تحقیق:

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:15:14-21

۱۴-اتے اَے میرے بھرائیو ! مَیں خُود وی تُہاڈے پاروں یقِین رکھدا ہاں دے تُسی آپ نیدی تھوں معمُور اتے تُمام معرِفت تھوں
بھرے ہو اتے اک دُوجے نُوں نصِیحت وی کر سکدے ہو۔۱۵-فیر وی وچ کئی تھاواں اُتے باوہتی دِلیری دے نال یاں دِ کران لئی
ایس لئی تُہانوں لکھیاں دے مینوں پرمیشور ولوں غَیر قَوماں دے لِئی مسیح ایشو دے خادِم ہون دی تَوفِیق مِلی ائے۔۱۶-کہ
مَیں پرمیشور دی خُوشخبری دی خدمِت داہن وانگر انجام دواں تاکہ غَیر قَوماں نذر طوُراُتے پوتر آتما نال مقدّس بن دے مقبُول
ہو جاون -۱۷-ایس لئی مَیں ااوہناں گلاں وچ جیہڑیاں پرمیشور تھوں مُتعلِق نیں مسیح ایشو دے باعِث فخر کر سکدا ہاں
-۱۸-دیوں جے مینوں ہور کسے گل دے ذِکر کرن دی جُرات نیں سِوا ااوہناں گلاں دے جو مسیح نیں غَیر قَوماں دے تابع کر ن
دے لِئے قَول اتے فعل تھوں نِشاناں اتے مُعجزیاں دی طاقت نال اتے پوتر آتما دی قُدرت نال میرے ذریعے دیندی ۔۱۹-ایتھوں
تیکر دے مَیں یرُوشلیم تھوں لے دے چاروں پاسے اُلرُکُم تیکر مسیح دی خُوشخبری دی پُوری پُوری مُنادِی دیندی۔۲۰-اتے
مَیں ایہہ حوصلہ رکھیّا کہ جسگے مسیح دا ناں نیں لِیاں گیاں اوسگے خُوشخبری سنُاواُں تاں جے دُوجے دی بُنیاد اُتے عِمارت
ناں چُداں ۔۲۱-بلکہ جَیویں لِکھیاں ائے اونج ہی ہووے دے جنہاں نُوں ااوہدی خُبر نیں پُہنچی ااوہ ویکھن گے اتے جنہاں نیں
نویں سُنواں ااوہ سمجھن گے۔

15:15" میں باوہتی دلیری نال تُہانوں لکھیاں"- پولوس نیں ایہہ پتر رومیوں نُوں اوس ویلے لکھیاں جدوں ا اوہ کرنتھیوں دے علاقے وچ سگا۔ پولوس اُتے اک سیاسی فریق گراوہ نیں حملہ کر دتا سگا، ایس کلیسیا وچ جسگے ااوہدا پتر دلیری نال سُنایا جا رہئیاں سگا۔ پر لوداں وچ کمزوری ظاہر ہو رہئی سگی ۔ شبد "جُرات نال " دا فعل II کرنتھیوں 10:2,12;11:21 وچ ویکھیاں جا سکدا ائے -پولوس وچ دلیری ااوہدی اپنی تبدیلی، بلاہٹ اتے انجیل دے علم تھوں پیدا ہوئی۔

☆ -"اوس عظمت دے پاروں جیہڑی پرمیشور نیں مینوں دتی"-پولوس پرمیشور دی عظمت (بحوالہ 1:5,12:3؛

I کرنتھیوں 3:10,15:10؛ گلتیوں □□,,□□□2:9 افسیوں 3:7-8) جو ااوہدی بلاہٹ، ااوہدا مُکتی پاونا، ااوہدا نعمتاں نال نوازیاں جانا
اتے ااوہنوں غیر قوماں وچ ویجے جاون دا حوالہ دیندا ائے -(بحوالہ 11:13;15:16)۔ ایہہ ااوہدی رسالت اتے اختیار دے حق نُوں جتاون دا رستہ ائے (1:1,5)۔

15:16- "پوتر آتما نال مُقدس قرار دتا جاونا "۔ ایہہ فعل تھوں مشتق حالت معفولی ائے جیہدا مطلب "پوتر آتما دے ذریعے

مسلسل پوتر قرار دتا یاں"مُقدس ہونا " ائے -ایہہ فیر اوسے طرآں رومن کلیسیا دے یہودیاں اتے غیر قوماں دے وچدار تناؤ نُوں ظاہر کردا ائے -پولوس ایسگے واضح طور اُتے قوماں (غیر یہودی) نال پوتر آتما دے مسَح اتے ااوہنوں قبول کرن دے پاروں کہہ رہیاں ائے (بحوالہ I کرنتھیوں 6:11)۔

15:17-19۔تثلیث دے پرمیشور دے متحد عمل دا مشاہدہ کرنا یعنی پرمیشور دا (آیت 17)، ایشو وچ (بحوالہ آیت 17) اتے پوتر آتما دی قوت وچ (بحوالہ آیت 19)۔پرمیشور وچ تِن لوداں دا وی جائزہ لینا (آیت 30)، دیوں جے "تثلیث" دی اصطلاح بائبل دے حوالے تھوں نیں‌ائے، ایہہ وچار (بحوالہ متی 28:19؛ 3:16-17؛ اعمال 2:33-34؛ رومیوں 8:9-10؛ I کرنتھیوں 12:4-6؛ II کرنتھیوں 1:21؛3:14؛ افسیوں 1:3-14؛4:4-6؛ طیطس 3:4-6؛ I پطرس 1:2) ویکھو نویکلہ موضوع -تثلیث 8:11 اُتے -

15:18-19۔پولوس مختلف طریقیاں‌نال اک فہرست بناوندا ائے کہ ااوہدی غیر یہودیاں وچ خدمت کنی دے موثر رہئی (1) کلام دے ذریعے (2) کم دے ذریعے (3) علامتاں دے ذریعے (4) کرامات دے ذریعے اتے (5) تمام پوتر آتما دی قوت نال ہتھ نال لکھی کتاب وچ فرق محسوس کرن دے لئی جو نمبر 5 یعنی " آتما " بعض یونانی متن وچ شامل "پوتر آتما " بعض دے نزدیک "پرمیشور دی پوتر آتما" - ایس طرآں باوہت ساری تبدیلیاں دے نال ایہہ ایڈیشن یاں غیر الہامی طور اُتے صفائی پیش کرنا،ایس آیت دی سچائیاُتے اثر انداز نیں‌ہو سکدی-ایہہ اک نویں عہد نامے دے بعد از لکھاریاں دے ولوں درجہ بندی دی اک عام جیہی نُوں‌شش سگی-

15:18- " غیر یہودیاں‌دی تابعداری دے دارن"- پرمیشور دا مقصد ہمیش اوس بندے وچ نظر اوندا ائے جیہڑا پرمیشور دے کردار نُوں ظاہر کردا ائے- ایشو دی انجیل پرمیشور دے تصور نُوں بحال کردی ائے جو تنُوں‌ین 3 وچ گواچ گیاں سگا- پرمیشور دے نال گہری دوستی پرمیشور دے حقیقی کردار دی گواہی ائے-مسیحیت دا مقصد پرمیشور نال تعلق نُوں ہور وی گوڑا کرنا اتے مسیحیت پسندی ائے-

15:19" نشاناں اتے کرامات دی قوت وچ "ایہہ دونوں اصطلاحات کئی واری اعمال (بحوالہ ;14:8-10;6:16-18,25-26 20:9-12;28:89) وچ اکٹھے پرمیشور دی قوت نُوں انجیل دے ذریعے بیان کردے نیں (بحوالہ II کرنتھیوں 12:12)-

☆ " میں مسیح دی خوشخبری دی پوری پوری منادی دیندی"- ایہہ اک کمل فائلی مصدق جملہ ائے(بحوالہ آیت 14)-ایہہ ایس گل دی دلیل ائے کہ پولوس نُوں یقین سگا کہ ااوہنے مشرقی بعید دے علاقیاں‌وچ منادی دا کم مکمل کر لیا ائے(بحوالہ آیت 23)-

15:20- "جسگے مسیح دا ناں نیں‌لیا گیا اوسگے خوشخبری سناوأں"- ایہہ پولوس دی اک ٹھوس قسم دی مشنری حکمتِ عملی ائے(بحوالہ I کرنتھیوں 11:10؛ II کرنتھیوں 10:15-16)-ااوہ ااوہناں لوداں تک پہنچنا چاہندا سگا جنہاں نیں ہجے تیکر

انجیلِ مقدس نُوں نویس سنواں اتے ناں ہی قبول دیتا سگا۔ا اوہ عموماً روم دے اجیہے علاقیاں اتے شہراں دا انتخاب کردا سگا جیہڑے وڈے اتے حکمتِ عملی دے حوالے نال موزوں ہووندے سگے تاں جے ااوہ اوسگے کلیسیائی بشارت کر سکدا ہووے اتے ااوہناں تھاواں اُتے شاگرد بنا سکدا ہووے ۔

15:21۔ ایہہ یسعیاہ 52:15 دے مطابق ہفتادی اقتباس ائے (LXX) جیہدے وچ دسیاں گیاں ائے دے غیر یہودیاں نیں پرمیشور دے پاروں سُنواں ائے ۔پولوس نیں ایس پیشگوئی نُوں اپنی مشنری حکمتِ عملی دے طور اپنایا۔

## NASB (تجدید شُدہ)عبارت :15:22-29

۲۲۔اِیسے لِئی مَیں تُہاڈے نُوں ل آون تھوں کئی واری رُکدا رہئیاں۔۲۳۔دیوں جے مینوں ہُن ایہناں مُلداں وچ تھاں باقی نیں رہئی اتے باوہت وریاں تھوں تُہاڈے نُوں ل آون دی تانگ وی سگی ۔۲۴۔اِیس لِئی جدوں ایسفا نیہؔ نُوں جاواں گا تاں تُہاڈے نُوں لوں ہووندا جاواں گا دیوں جے مینوں اُمیّد ائے کہ اوس سفر وچ تُہانوں ملاں گا اتے جدوں صُحبت تھوں کسے حد تیکر میرا جی بھر جاوے گا تاں تُسی مینوں اوس پاسے روانہ کر دو گے ۔۲۵۔پر بِالفعل تاں مُقدّساں دی خِدمت کرن لئی یرُوشلیم نُوں جاوندا ہاں ۔۲۶۔دیوں جے مَکدُینہؔ اتے اخیہؔ دے لودی یُروشلیم دے غِریب مُقدّساں لئی کُجھ چِندہ کرن نُوں رِضامنِد ہوئے ۔۲۷۔کِیہ رضا مندی نال پر ا اوہ ااوہناں دے قرض دار وی نیں دیوں جے جدوں غَیرقَوماں رُوحانی گلاں وچ ااوہناں دے شرِیک ہُوئے نیں تاں لازِم ائے کہ جِسمانی گلوں وچ اوہناں دی خِدمت کریں ۔۲۸۔پس مَیں ایس خِدمت نُوں پُورا کر دے اتے جو کُج حاصل ہُوا اوہناں نُوں سونپ کر تُمہارے پاس سے ہوتا ہوا ایسفاینہؔ نُوں جاؤں گا ۔۲۹۔اتے مَیں جانتا ہُوں کہ جب تُمہارے پاس آؤں گا تو مسیح دی کمِل برکت لے کر آؤں گا ۔

15:22” اس وجہ سے “ یہ وجہ آیت 20میں بیان دی گئی ہے۔

☆ ”میں تمہارے پاس بار بار آنے سے ردا رہا“ یہ ایک بیانیہ استخراری معفولی فقرہ ہے۔ اوہ بار بار ردا رہا(بحوالہ 1:13)اس دا کسی گماشتہ نے اظہار نہیں دیا تھا۔ یہ خدا ، شیطان، برے انسان یا دیگر انجیلی خاص مواقع ہوسکتے

سگے۔ یاد رہے کہ پولوس نے رومیوں نُوں اس وقت لکھا تھا جب اوہ کرنتھیوں دے علاقے میں تھا۔کرنتھیوں میں پولوس پر مخالفوں نے حملہ کر دیا تھا دیونکہ اوہ اوی تک اپنے سفر دی منصوبہ سازی بہتر طریقے سے نہ کر سدا تھا۔پولوس کرنتھیوں دی کلیسیا میں حملہ دے دوران بری طرح زخمی ہوا تھا۔

15:23” مجھ نُوں اب ان ملکوں میں جگہ باقی نہیں رہی“یہ آیت ضرور ایشیاء اصغر یا مشرقی اندرونی علاقے دے محدود جغرافیائی معنوں میں لی گئی ہے۔ پولوس نے ہر کسی دے لئے تبلیغ نہیں دی، نہ ہی اس علاقے میں ہر جگہ، بلکہ صرف چند

جگہوں پر دی تھی۔

☆ " اتے بہت برسوں تمہارے پاس آنے دا مشتاق وی ہوں"پولوس نے اکثر روم جانے دی خواہش ظاہر دی (بحوالہ 15-1:10؛ اعمال 19:21;23:11)-یہاں پر یونانی ہاتھ سے لکھی ہوئی کتاب میں اس نقطہ پر تبدیلی دی ہے کہ یہ □□،□USB4 تقیدی زیریں نوٹ دی فہرست میں نہیں‌ہے۔ قدیم یونانی ہاتھ سے لکھی ہوئی کتابیں *G,F,D,A,MSS P*
میں"کئی" (polus)ہے جو آیت 22میں استعمال ہوا ہے، لیکن B □□,,□□□P C,MSSمیں" بے شمار "(ikanos)ہے۔ممکنہ طور پر بعد میں پولوس دے مبالغے سے کم لینے دیوجہ سے داتب پریشان ہوئے سگّے۔

15:24" اس لئے جب اسفانیہ نُوں جاؤں گا"پولوس رومی سلطنت دے مغربی علاقے میں جانا چاہتاتھا (بحوالہ II کرنتھیوں 10:16)۔ اعمال دے بند ہونے دے بعد اوہ رومی قید سے آزاد ہوا تھااتے پھر اوہ اپنے چوسگّے تبلیغی سفر پر چلا گیا۔

## خصُوصی موضوع: پرمیشور دی بادشاہی

پُرانے عہد نامے وچ یہواہ بنی اسرائیل دا بادشاہ سمجھا جاتا تھا (بحوالہ پہلا سیموئیل 8:7 زبُور ;10:16 ;9-24:7 ;29:10 44:4;89:18;95:3 یسعیاہ 43:15;4:4,6 ) جبکہ مسیحا بطور مثالی بادشاہ (بحوالہ زبُور 2:6 ) ۔ بیت الحم وچ ایشو دی پیدائش دے ساتھ (4-6 قبل مسیح) پرمیشور دی بادشاہت انسانی تاریخ وچ نئی قوت اتے کفارے (نواں عہد بحوالہ یرمیاہ 34-31:31 حزقی ایل 36-36:27 ) دے ساتھ تقسیم ہوتی ہے ۔ یوحنا اصطباغی پرمیشور دی بادشاہی دی قریبی دی مُنادی کرتا ہے (بحوالہ متی
3:2 مرقس 1:15 ) ۔ ایشو واضح طور پر سکھاتا ہے کہ بادشاہت ااوہدے اپنے آپ وچ اتے اُس دی تعلیمات وچموجود ہے (بحوالہ متی 4:17,23;9:35;10:7;11:11-12;12:28;16:19 مرقس 12:34 لُوقا ;10:9,11 ;11:20 12:31-32;16:16;17:21 ) ۔ ایس دے علاوہ بادشاہت مُستقبل وی ہے (بحوالہ متی 26:29 ;24:14 ;16:28 مرقس 9:1 لُوقا 22:16,18 ;21:31 ) ۔
مرقس اتے لُوقا وچ نحوی تردیب دے متوازوں وچ ہم فقرہ "پرمیشور دی بادشاہت" پاوندے نیں ۔ یہ ایشو دی تعلیمات دے

مُشترکہ موضوع وچ انسان دے دلوں وچ پرمیشور دی موجودہ حُکمرانی شامل ہے جو اک دن تمام دُنیا وچ ہو گی ۔ ایس دا عکس متی 6:10 وچ ایشو دی دُعا وچ دکھائی دیندا ہے ۔ متی یہودیوں نُوں لکھے گئے وچ ایسے فقروں نُوں ترجیح دیندا تھا جس وچ پرمیشور (آسمان دی بادشاہی)دا نام استعمال نہ ہو ۔ جب کہ مرقس اتے لوُقا غیر یہودیوں نُوں لکھتے ہُوئے عام لقب استعمال کرتے سگّے جس وچ پرمیشور دے نام دا استعمال تھا ۔

یہ نحوی تردیب دی انجیلوں وچ اک بہت ہی اہم فقرہ ہے ۔ ایشو دا پہلا اتے آخری وعظ اتے بہت سی تمثیلیں ایسی موضوع

پر گل کرتے نیں - - یہ پرمیشور دے انساناں دے دلوں پر اب حُکمرانی دا حوالہ ہے - یہ حیران کُن ہے کہ یوحنا یہ فقرہ صرف دو مرتبہ استعمال کرتا ہے(جب کہ کوی وی ایشو دی تمثیلوں وچ ننیں) - یوحنا دی انجیل وچ "ہمیشہ دی زندگی" اک اہم اصطلاح اتے استعارہ ہے -

یہ اُلجھاؤ مسیح دی دو آمدوں سے پیدا ہوتا ہے - پُرانا عہد نامہ پرمیشور دے مسیحا دی صرف اک آمد پر مرتُوں‌ز رہتا ہے - - اک عسکری، عدالتی، جلالی آمد - - مگر نواں عہد نامہ ظاہر کرتا ہے کہ اوہ پہلی مرتبہ یسعیاہ 53 دے مطابق اک تکلیفیں اُٹھانے والے خادم دے طور آتا ہے اتے زکریاہ 9:9 دے مطابق اک فروتن بادشاہ دے طور پر - دو یہودی ادوار، گُمراہی دا دور اتے راستبازی دا دور اک دوُسرے نُوں قطع کرتے نیں - ایشو موجودہ دور وچ ایمانداروں دے دلوں وچ حُکمرانی کرتا ہے مگر اک دن تمام دُنیا پر کرے گا- اوہ پُرانے عہد نامے دی پیشن گوئی دی مانند دوبارہ آئے گا - ایماندار "پہلے سے ہی" بمقابلہ "تا حال ننیں" پرمیشور دی بادشاہت وچ رہتے نیں (بحوالہ گورڈن ڈی فی اتے ڈگلس سٹیوارٹ دی کتاب "بائبل نُوں اپنی پوُری قدرو قیمت دے ساتھ کیویں پڑھا جائے" صفحات 134-131 ) -

## NASB (تجد یدشُدہ)عبارت :15:30-33

۳۰-اتے اَے بھائیو! مَیں یِسُوع مسیَح دا جو ہمارا پربھو ہے واسطہ دے کر اتے رُوح دی مُحبّت نُوں یاں‌دِ دلا کر تُم سے اِلتماس کرتا ہُوں کہ میرے لِئے پرمیشور سے دُعائیں کرنے وچ میرے ساتھ مِل کر جانفشانی کرو - ۳۱ کہ مَیں یہوُدیہ دے نافرمانوں سے بچا رہوُں اتے میری خِدمت جو یرُوشلیم دے لِئے ہے مقدُسوں نُوں پسند آئے -۳۲-اتے پرمیشور دی مَرضی سے تُمہارے پاس خُوشی دے ساتھ تُمہارے ساتھ آرام پاؤں - ۳۳-پرمیشور جو اطمینان دا چشمہ ہے تُم سب دے ساتھ رہے -آمِین -

15:31-" نافرمانوں سے -"- یہ یہودی مُخالفت یاں مُمکنہ طور پر یہودیت دا حوالہ ہے لیکن مجموعی طور پر کلیسیاں ننیں(بحوالہ 11:30,31 )-

15:33-"پرمیشور جو اطمینان دا چشمہ ہے-"- یہ پرمیشور دیلئے شاندار لقب ہے(بحوالہ 6:20 دوُسرا کرنتھیوں 13:11 فلپیوں 4:9
پہلا تھسلنیکیوں5:23 دوُسرا تھسلنیکیوں3:16 عبرانیوں 13:20 )-

☆-"آمین-"- دیکھئیے خصُوصی موضوع: 1:25 پر-

## سوالات برائے مباحثہ:

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں- ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں- آپ، بائبل اتے روُح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں- آپ یہ تبصرہ نگار پر مت

چھوڑیں۔

یہ سوالات برائے مباحثہ آپ دی معاونت دے لئے فراہم کئے گئے نیں تا کہ آپ کتاب دے اس حصئے دے اہم معاملات پر سوچ بچار کرسدیں۔ یہ حتمی ننیں بلکہ محض آپ دے خیالات نُوں اُبھارنے دیلئے نیں۔

1 ۔ پُرانا عہد نامہ کیویں نویں عہد نامے دے ایمانداروں دیلئے اک موقع ہے (آیات 4-5 ، پہلا کرنتھیوں10:6,11 ) ؟

2 ۔ پولُوس دیوں آیات 9-12 وچ پُرانے عہد نامے دا اقتباس دیندا ہے ؟ نُونسی بڑی سچائی اوہ سکھاتی نیں ؟

3 ۔ رومیوں دے نُونسے حصّے وچ یہودیوں اتے غیر قوموں دے درمیان تنائو مُمکنہ طور پر ظاہر ہوتا ہے ؟

4 ۔ رومیوں دے نُونسے حصّے وچ پولُوس دی رسالت دے بارے وچ تنائو طاہر ہوتا ہے ؟

5 ۔ یروشلیم دی کلیسیاں وچ غیر قوموں دی کلیسیاںئوں دی قُربانیوں دے دیاں اسباب پولُوس بتاتا ہے ؟

6 ۔ پولُوس دا مشنری لائحہ عمل دیاں تھا ؟ اوہ ہسپانیہ دیوں جانا چاہتا تھا ؟

7 ۔ پولُوس دیوں اتے کیویں اپنا کم بطور داہن دے (آیت 16 ) اسرائیل سے بطور داہنوں دی بادشاہت (خروج 5-6:19 ) یاں کلیسیاں سے دا حوالہ دیتے ہوئے بیان کرتا ہے
(پہلا پطرس 2:5,9 مُداشفہ 1:6 ) ؟

8۔ دیاں پرمیشور پولُوس دی آیات 30-37 دی دُعا دا جواب دیندا ہے ؟

# رومیوں باب سولہواں (Romans 16)

## جدید تراجم دی عبارتی تقسیم

| JB | TEV | NRSV | NKJV | UBS⁴ |
|---|---|---|---|---|
| تسلیمات اتے نیک خواہشات 16:1-2;16:3-5a;16:5b-16 | شخصی تسلیمات; 16:1-2 16:3-5a;16:5b-7 | تسلیمات 16:1-2 | فیبے بہن دی سفارش16:1-2 رومیوں مُقدسین نُوں سلام16:3-16 | شخصی تسلیمات 16:1-2,16:3-16 |
| تنبیہ اتے پہلا اضافی16:17-20 | 16:8-11;16:12-15;16:16 | 16:3-16;16:17-20 | تفرقہ باز لوگوں سے کنارہ کرو16:17-20 | 16:17-20 |
| آخری تسلیمات اتے دوُسرا اضافی 16:21-23 | آخری ہدایاںت 16:17-20a 16:20b-21;16:22;16:23 | 16:21;16:22 | پولُوس دے دوستوں دی طرف سے سلام 16:21-24 | 16:21-23 |
| حمدوثنا 16:25-27 | تمجید دی اختتامی دُعا 16:25-26;16:27 | 16:23 16:25-27 | برکت 16:25-27 | حمدوثنا 16:25-27 |

## پڑھنے دا طریقہ دار سوئم (دیکھئے صفحہ **vii** ) عبارتی سطح پر مُصنف دے اصل مقصد دی پیروی کریں۔

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے روُح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

اک باب نُوں اک ہی نشست وچ پڑھیں، اتے ایس باب دے موضوع دی نشاندہی کریں۔اپنے موضوعات دی تقسیم دا اوپر دئے گئے پانچ تراجم سے موازنہ کریں۔ عبارت سازی الہامی ننیں ہے لیکن یہ اصل مُصنف دے مقصد دی اک کڑی ہے جو کہ ترجمے دی روُح ہے۔ہر عبارت دا صرف اتے صرف اک موضوع ہوتا ہے۔

۱۔ پہلی عبارت

۲۔ دوُسری عبارت

۳۔ تیسری عبارت

۴۔ وغیرہ وغیرہ

آیات (27-1)دے سیاق و سباق دی بصیرت:۔

ا۔ غور کریں کہ تمام عورتیں اس افتتاحی حصےّ وچ پولوس دے ساتھ اہم رکن سگیں انجیل وچ (فلپیوں 4:3) آیت 1 فیبےؔ اتے آیت 3 وچ پرسکہ ، آیت 6 وچ مریم، آیت 7 وچ یونواں‌س (یاں Junias اگر تو یہ اک آدمی تھا ) آیت 12 وچ تروفینہؔ اتے تروفوسہ آیت ¢12 پرسس،آیت 13ِ وچ "اس دی ماں " آیت 15 وچ یولیہؔ اتے "اس دی بہن " آیت 15 وچ خواتین دی خدمت دے بارے وچ اُصول پرستی دے بارے وچ محتاط رنیں تمام ایمان رکھنے والے نعمیتں پاوندے نیں (پہلا کرنسگیوں 12:7-11) ہمہ وقت خدمتیں (افیسوں 4:12)۔

بائبل خدا دی مرضی دے مطابق مذکر-سربراہی پر ضرور دیندی ہے ۔ اس فہرست وچ ساڈے پاس شماس خاتون ہے ، فیبےؔ، اتے ممکن ہے اک شاگرد خاتون ، یونواں‌س (بحوالہ اعمال 2:16-21،یُوئیل 2:28) یہ جاننا مشکل ہے کہ بائبل دے مطابق اس مسئلہ نُوں کیویں حل دیاں جائے پولوس دے ظاہری متناقض بیانات دی وجہ سے جیسا کہ (پہلا کرنسگیوں 11:4-5) دا موزانہ (14:34) دے ساتھ ۔

ب۔ ان ناموں دے ممکن نسلی پس مناظر پر غور کریں ۔

1۔ یہودیوں نُوں مانتے ہوئے : اَنُوںِلہؔ، پرِسکہؔ، اندرنیکسؔ، یونواں‌سؔ ، مریم ( کچھ MSSمریم نیں )؛۔

2۔ باوقار رومی خاندان دے نام : پرِسکہؔ، اَمپلیاں طسؔ، اَپلیسؔ، نرکتُسؔ ، یولیہؔ، (Philologus) ۔

3۔باوقار یہودی خاندان دے نام : اَرستبوُلُس ہیر ودیونؔ ۔

ج۔آیاں ت (1-6) پولوس دی ذاتی پتاک نیں ، جب کہ آیت (17-20) غلط تعلیم دینے والوں دے خلاف اُس دی اختتامی ا نتباہی ہے ۔آیاں ت (21-23) وچ ( Corin th)دی
طرف سے تبلیغی جماعت خیر سگالی دے شبداں بھجتی ہے ۔

د۔باب (16) دا (Tyndale New Testament Commntary) وچ (F.F.Bruce) دا تبصرہ بہت مفید ہے اگر آپ اس باب وچ پائے جانے والے ناموں دا
تصفیلی مطالعہ کرنا چاہتے نیں ، (266,284)صفحات پڑھئے۔

ر۔اس دے بارے وچ کچھ شبہ ہے کہ خط کہاں ختم ہوتا ہے اختتام باب (15,14) (Ms p46) اتے (16) دے آخر وچ نظر آتا ہے ،قدیم یونانی ہاتھ دی لِکھی ہوئی دستاویزات
وچ ۔البتہ (16:25-27) دا رسمی اختتام (Mss p61)،،D,,,C ساتھ ساتھ روم دے (Clement)(A.D.95) دے یو نانی متن دے استعمال وچ نظر آتا ہے ۔

آیت (24) وچ قدیم یو نا نی ہاتھ سے لکِھے ہوئی دستاویزات "p61,,,p46"A,B,C وچ نظر ننیں آتی ، نہ

ہی(Abaandiea)دے ساتھ (Origen)دے استعمال کردہ لاطینی
متن یاں یونانی متن وچ ۔ مخلتف اقسام دے پورے تبصرے دے لِئے دیکھے (Bruce Metzger)یونا نی نویں عہد نامے پر متنی تبصرہ ، (PP533-536) لفظ اتے فقرے دا مطالعہ ۔

## شبداں اتے اکھاں دی تحقیق:۔
## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت :16:1-2
ا۔مَیں تُم سے فِیبےؔ دی جو ساڈی بہن کنخِریہؔ دی کلیسیاں دی خادِمہ ہے سِفارش کرتا ہُوں ۔۲۔کہ تُم اُسے پربھو وچ قبول کروجیَسا مقدُسوں نُوں چاہئے اتے جِس کم وچ اوہ تُمھاری مُحتاج ہو اُس دی مدد کرو کیوں جے اوہ وی بہُتوں دی مدد گار رہی ہے بلکہ میری وی۔

**16:1**۔میَں تم سے سفارش کرتا ہوں ۔"یہ شماس فیبے دے لِئے سفارشی خط ہے اوہ غالباً پولوس دا خط لے کر روم گئی اس خط دی بے شمار دوسری مثالیں نیں نویں عہد نامے وچ " سفارش یاں تعارف دا (اعمال **18:27**،پہلا کرنسگیوں **16:3**،دوسرا کرنسگیوں **8:18**،**3:1**،اتے فلپیوں **2:19-30**)۔

☆۔"فیبے ۔"اس دے نام دا مطلب "روشن " یاں "شعاع ریز "ہے ۔

**NKJV**۔"جو گرجا گھر دی خادمہ ہے ۔"
**16:1**۔ **NASB**۔"جو گرجا گھر دی خادمہ ہے ۔"
**NRSV**۔"گرجا گھر دی خدمت کرنے والی "شماس"۔"
**TEV**۔"گرجا گھر دی خدمت کرتی ہے ۔"
**JB**۔"گرجا گھر دی شماس ۔"

یہ اصطلاح (**Diakonos**) ہے یہ اک حالت مفعولی واحد مونث دی قسم ہے یہ خدمت کرنے والے خادم دے لئے یونانی اصطلاح ہے اسے ایشونے (**15:8**) وچ اتے پولوس نے ( بحوالہ افسیوں **3:7**،اتے کلسیوں **1:23,25**)وچ استعمال دیاں ہے یہاں پر نویں عہد نامے اتے ابتدائی سابقہ بائبل سے متعلق کلیسیاںء دی لکھائی وچ شماس دے دفتر دے لئے ثبوت موجود نیں نویں عہدنامے وچ مقامی کلیسیاں ئی خدمت وچ عورت دی اک اتے مثال شبانی دی " بیاوہ دا کردار " ہے (بحوالہ پہلا تمیتھیس**5:3-16** ، **3:11**) (**RSV**)عبارت دی تفسیر کرتا ہے اتے فلپس دے ترجموں وچ "شماس" ہے (**16:1**) وچ (**NASB**) اتے (**NJB**) اسے زیریں تحریر وچ رکھتے نیں (**NEB**) دے پاس ہے " جو دفتر سنبھالتا ہے ۔"تمام ایماندار ، نعمتیں ،ہمہ وقت خدمت کرنے والے کہلاتے نیں (افسیوں **4:11**) ساڈی ثقافتوں وچ بائبل نُوں جگہ دینی

چاہئے ابتداء دے یہ شماس اتے شماس دے فرائض انجام دینے والی خواتین غلام سگے ،با اختیاںر انتظامی گراوہ نہ سگے ۔
**M.R.Vincent،Word Studies، 2. Vol، PP**۔□□،,□□□ **752 1196**، کہتے نیں ۔"
کہ رسولی قوانین ،آخری دوسری یاں تیسری صدی دے شروع دے دورانیے وچ ،کلیسیاںء دی مدد گار خواتین دے فرائض اتے

تقر ری دے درمیان فرق بتایاں ہے ۔

**1**۔شماس دے فر ائض انجام دینے والی خواتین ۔

**2**۔بیاوہ عورتیں (پہلا تیمتھِیس **3:11**،**10-5:9**)۔

**3**۔ کنواریاں(اعمال □□,,□□□**21:9** ممکن ہے ۔پہلا کر نسگیوں **7:34**)۔ ان دے فرائض وچ شاملِ تھا ۔

**a**۔بیماروں دی دیکھ بھال کر نا۔

**b**۔جسمانی آزاد پہنچائے ہوؤں دی دیکھ بھال کر نا۔

**c**۔ ایمان دے باعث قید وچ لوگوں سے ملنا ۔

**d**۔نویں ایمان لانے والوں نُوں تعلیم دینا۔

**e**۔عورتوں دے بپتسمہ وچ مدد کر نا ۔

**f**۔ گر جا گھر دی کچھ خواتین افراد دی نگرانی کرنا ۔

☆۔ " کنخِریہؔ۔" یہ (**Corinth**) دی دو بندر گاہوں وچ سے اک تھی یہ اک مشرقی حصّے پر تھی (اعمال**18:18**)۔

**16:2**۔"کہ تُم اُسے پربھو وچ قبول کرو"۔ یہ اک مضارع وسطی (منحصر) موضوعاتی دا تمنائی فعل ہے، جس دا مطلب"اک مہمان دی طرح نرمی سے قبول کر نا "ہے (بحوالہ فلپئیوں **2:29**)۔ پو لوس اس خاتون پر بھروسہ کر تا تھا اتے چاہتا تھا کہ کلیسیاں ء اس نُوں قبول کرے اتے اس دی مدد کرے ۔

☆۔"مقدّسوں "۔ اس اصطلاح دا مطلب ہے "نیک لو گ "۔یہ نہ صرف اک ایماندار دا ایشو وچ مُقام بتاتی ہے بلکہ اُمید ہے ان دی نیک زندگیوں نُوں وی بیان کر تی ہے ، نیز مسیحِ وچ بڑھتے ہوئے ان دے نویں مُقام نُوں بیان کر تی ہے ۔ اصطلاح "مقدس " ہمیشہ جمع وچ ہے اک مر تبہ (بحوالہ فلپیوں **4:21**) دے علاوہ اتے اوہاں وی یہ اجتماعی معنوں وچ نیں اک مسیِحی ہو نا ،اک ایمان رکھنے والی جماعت ، اک خاندان ،اک جسم دا حصہّ ہو نا ہے مغرب وچ جدید کلیسیاؤں نے بائبل دے ایمان دے اس شراکتی پہلو نُوں کم کر دیاں ہے ۔ دیکھے خا ص موضو ع مقدسین **1:7** پر۔

☆۔"اتے جِس کم وچ اوہ تُمہاری مُحتاج ہو اُس دی مدد کرو"۔دوتمنائی افعال نیں پہلا ( **Parirst**) مضارع عملی ، جس دا مطلب " مدد کرنے دے لِئے (بحوالہ پہلا پطرس**5:14**، پہلا تھسلنیدیوں**5:26**)خیر سگالی دا یہ طریقہ کلیسیاںء وچ اک مسئلہ بن گیاں تھا اتے غیر مذہبوں نے ایس نُوں غلط سمجھا اتے اس لئے ختم کر دیاں تھا ۔

☆۔ **NKJV**۔"کیوں جے اوہ وی بہُتوں دی مدد گار رہی ہے۔"

☆۔"تیاں ر ہو نا ۔"دوسرا ( حالت فاعلی ) جس دا مطلب " جس چیز دی ضرورت ہو مد د دی جائے (دوسرا کر نسگیوں **3:1**) یہ جگہ جگہ گھومنے والے وزراء دے لِئے سامان مہیاں کرنے دا حوالہ دیندا ہے یہ سفارش دے ان خطوط دا مقصد تھا ۔

NASB,NKJV۔"بہتوں دی مدد گا ر رہی ہے ۔"

NRSV۔ "بہتوں دی مر بی رہی ہے ۔"

TEV۔ "اوہ خود بہت سے لو گوں دی دوست رہی ہے ۔"

JB۔ " بہت سے لو گو ں دی دیکھ بھال کر تی رہی ہے ۔"

یہ اصطلاح ( Proistatis)صرف یہاں نویں عہد نامے وچ پائی جاتی ہے یہ جسمانی یاں مالی مدد دا حوالہ ہو سکتا ہے اس لفظ دا اصلی حوالہ اک دولت مند مر بی ہے چونکہ فیبے روم جا رہی تھی (V1) اتے اس نے بہتوں دی مدد دی تھی (V.2)یہ اس دے بارے وچ تاریخی سچ ہو سکتا ہے ۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت :16:3-16

۳۔پر سِکہؔ اتے اَکُوِلہؔ سے میرا سلام کہو ۔اوہ مسیَح یِسُوعؔ وچ میرے ہم خِدمت نیں ۔۴۔اوہناں‌وں نے میری جان دے لِئے اپنا سر دے رکھّا تھا اتے صرِف مَیں ہی ننیں بلکہ غَیرقَوموں دی سب کلِیسیاں‌ئیں وی اوہناں دی شکُر گُذار نیں ۔۵۔اتے اُس کلیسیاں سے وی سلام کہو جو اوہناں دے گھر وچ ہے ۔پیاں‌رے اِپینتُسؔ سے سلام کہو جو مسیَح دے لِئے آسیہؔ دا پہلا پھَل ہے ۔۶۔ مریمؔ سے سلام کہو جِس نے تُمہارے واسطِے بُہت محِنت دی ۔ ۷۔اندرُنیکُسؔ اتے یوُنواں‌سؔ سے سلام کہو ۔اوہ میرے رِشتہ دار نیں‌اتے میرے ساتھ قَید سگّے اتے رسوُلوں وچ نامور نیں اتے مُجھ سے پہلے مسیِح وچ شاملِ ہُوئِے ۔۸۔اَمپلیاں‌طُسؔ سے سلام کہو جوپربھو وچ میرا پیاں‌را ہے ۔۹۔اُربانُسؔ سے جو مسیِح وچ میرا ہم خدِمت ہے اتے میرے پیاں‌رے استخسؔ سے سلام کہو ۔۱۰۔اَپلِّیس سے سلام کہو جو مسیِح وچ مُقبول ہے اَرستُبولُسؔ دے گھر والوں سے سلام کہو۔۱۱۔میرے رِشتہ دار ہیرودِیونؔسے سلام کہو۔نرکُسؔ دے اوہناں گھر والوں‌سے سلام کہوجو پربھو وچ نیں ۔۱۲۔تُروفینہؔ اتے تُروفوسہؔ سے سلا م کہو جو پربھو وچ مِحنت کرتی نیں پیاں‌ری پرسِس سے سلام کہو جِس نے پربھو وچ بُہت مِحنت دی ۔۱۳۔رُوفسؔ جو پربھو وچ بر گذیدہ ہے اتے اُس دی ماں جو میری وی ماں ہے دونوں سے سلام کہو۔۱۴۔اَسنُکرِتُسؔ اتے فلِگونؔ اتے ہر میسؔ اتے پُترباسؔ اتے ہر ماسؔ اتے اوہناں دی بھائیوں سے جو اوہناں دے ساتھ نیں سلام کہو۔ ۱۵۔فِللُگسؔ اتے یوُلیہؔ اتے نیریوُسؔ اتے اُس دی بہن اُلمپُاسؔ اتے سب مقدّسوں سے جو اوہناں دے ساتھ نیں سلام کہو۔۱۶۔آپس وچ پاک بوسہ لے کر اک دُوسرے نُوں سلام کرو ۔مسیِح دی سب کلِیسیاں‌ئیں تُمنیں سلام کہتیں نیں۔

16:3۔"پر سِکہؔ اتے اَکُوِلہؔ"۔ لوقا اُسے "پر سکلہ " پدارتا تھا اکثر اس دا نام اس دے شاوہر دے نام سے پہلے آتا تھا جو بہت ہی غیر معمولی تھا (بحوالہ پہلا کرنتھیوں16:19،اعمال 18:18، دوسرا تیمسگیس4:19)۔ ممکن ہے اوہ رومی طبقہ امراء یاں اس جوڑے دی نمایاں شخصیت تھی دونوں پولوس اتے یہ جوڑا خیمہ بنانے والے یاں چمڑے دا کم کرنے والے سگّے پولوس انھیں مسیِح وچ اہم دا رکن کہتا تھا ۔ممکن ہے اس نے رومی کلیسیاں ء دی طاقتوں اتے کمزوریوں دے بارے وچ اس جوڑے سے سنا

ہو۔

16:4۔"اپنا سر دے رکھّا تھا "۔ یہ "جلاد دے کلہاڑا" دے لئے محاتیہ ہے اصطلاح سے پولوس دا اس فقرے سے دیاں مطلب تھا بائبل اس بارے وچ خاموش ہے ۔

☆۔"اتے صرف مَیں ہی ننیں بلکه غَیرقَوموں دی سب کلِیسیاںئیں وی اوہناں دی شکُر گُذار نیں"۔ پولوس اس جوڑے دی پر جوش مدد اتے دوستی دا بہت شکر گزار تھا اس نے ان دی خدمت نُوں "غیر قوموں دی سب کلیسیاںؤں " تك بڑھایاں دیاں جو کہ اك عمومی عمل توثیق اتے شکر گزاری ہے یہ شاید ان دی حوصله افزائی اتے رسولُوں نُوں آگاہ کرنے دا حواله دیندا ہے ( بحواله اعمال 28-18:24)۔

16:5۔"اُس کلیسیاںسے "۔ یہ لوگوں دا حواله دیندی ہے ،اك عمارت دا ننیں اصطلاح دا مطلب "اوہ بلائے گئے " ہے یونانی پرانے عہد نامے وچ ،ہفتادی (Lxx)، یہ اصطلاح عبرانی اصطلاح (Gahal) دا ترجمہ کرنے دے لئے استعمال ہوتی تھی ۔ترجمہ " مجمع" دیاں ابتدائی کلیسیاں ء اپنے آپ نُوں قدرتی وارث اتے پرانے عہد نامے نُوں پورا کرنے والے " اسرئیلوں نُوں اکٹھا کرنے والے " دیکھتے سگے ۔اتے نہ کہ اك دھڑ ادے رکن ۔

☆۔"جو ان دے گھر وچ ہے "۔ ابتدائی مسیِحی گھروں وچ ملتے سگے ( اعمال 16:23,12:12، پہلا کرنسگیوں 16:19، کلیسوں 4:15،اتے فلیمون 2) گرجا گھر دی عمارتیں تیسری صدی ( A .D) تك نظر ننیں آئی سگیں ۔

☆۔" اِپینتُسؔ "۔ اس آدمی دے نام دا مطلب " سر اہنا " ہے ۔

☆۔"پہلا پھَل ہے "۔ پہلا کرنسگیوں 16:15 وچ (Step hanas) دے گھر دے بارے وچ وی کہا گیاں ہے۔

☆۔آسیه سے "۔ یہ رومی صوبه دا حواله دیندا ہے جو جدید تردی دا مغربی اك تہائی حصّه بناتا ہے ۔

16:6۔" مریم... جِس نے تُمہارے واسطِے بُہت مِحنت دی۔"اس انسان دے بارے وچ کچھ وی ننیں معلوم اوہ رومن گرجا گھر دی مبلغّ بھه ہوسکتی ہے بہت سے کمال ، نیك ایمانداروں سے ہم ناواقف نیں لیکن خدا انھیں اچھے سے جانتا ہے ۔

16:7۔" میرے ساتھ قَید سگے۔"کس قید دا یہ حواله دیندا ہے جدید علماء اس دے بارے وچ پر اعتماد ننیں نیں پولوس نے اپنے

یقین دی خا طر بہت برداشت دیاں (دوسرا کر نسگیوں 4:8-11,6:4-10,11:25-28) اوہ فلپیی ، قیصریہ ، روم ، اتے غالباً دوسری جگہوں پر وی قید وچ رہا (پہلا کر نسگیوں15:32،دوسرا کر نسگیوں 1:8)

☆۔"یونواں س۔"یہ نام مذکر یاں مونث وی ہو سکتا ہے جو بعد وچ آ نے والے بزہ نشانات سے ضرور پتہ چل جاتا ہے یو نا نی دستاویزات دی تبدیلیاں‌پائی جاتی نیں (Iounian،Mss،C . B. A
D.E.F.G.، اتے P)وچ موجود نیں لیکن نُوں ئی بزہ نشان ننیں ہے بزہ مونث حا لت (Mss،B2،D2،اتے O150)وچ پائی جا تی نیں ابتدائی آبی پو دے سے بنے ہوئے داغذ دی
دستاویز (p46) اتے کچھ لاطینی (Iouliam) ہے جو مونث ہے کچھ علماء دا یہ خیال‌ ہے کہ یہ اك قلم کشی غلطی ہے یہ مو نث حالت (16:15) وچ نظر آئی ہے ۔یہ ممکن ہے کہ آیت
(7) وچ دو لو گوں دے نام سگے (1) دو یہودی پیرودار جو پولوس دے ساتھ قید سگے ۔(2)بھائی اتے بہن یاں (3) میاں‌اتے بیوی اگر یہ مونث ہے اتے اگر فقرہ "رسول" بارہ" دے علااوہ
اس اصطلاح دے وسیع استمال دا حوالہ دیندا ہے توپھر یہ اك خاتون شاگرد تھی۔ یہ وی دلچسپ ہے کہ "یونواں س "ہجے ّ رومی تفیفات وچ پادیزہ کئے ہوئے شبداں کنیں وی پائے
ننیں گئے نیں لیکن " یونواں س " نام بہت عام تھا یہ اك رو می خاندان دا نام تھاؔ خواتین دی خدمت دے بارے وچ مزید تفصیلات دیکھے ۔
(Linda.L.Bell eville ,Women Leaders And the Church,foot note 42)

☆۔ NASB۔"جو رسولوں وچ نمایانیں ۔"
NKJV۔"جو رسولوں وچ ممتاز نیں ۔"
NRSV۔"اوہ رسولوں وچ نمایانیں ۔"
TEV۔"اوہ رسولوں وچ مقبول نیں ۔"
NJB۔"اوہناں نمایاں‌رسولوں دا ۔"

یہ ان بارہ دا حوالہ دے سکتی ہے اگر ایسا تھا تو یہ دونوں ان سے واقف سگے اتے وزرائاك بڑے گراوہ دے لئے جو " رسولوں " دے نام سے جانا جاتا تھا (پہلا تھسلنیکیوں2:6،فلپیوں2:25، گلتیوں 1:19، پہلا کر نسگیوں 4:9، اعمال

4:14,4:18)متن اس وسیع استمال دا موثر اشارہ دیندا ہے ،جیسا کہ (افسیوں4:11) وچ ،لیکن واضع تبدیلی حصہّ بارہ دا اشارہ دیندا ہے ۔

☆۔" اتے مُجھ سے پہلے مسیحِ وچ شاملِ ہُوئے۔" اس دا ظا ہر ی مطلب ہے کہ اوہ محفوظ سگے اتے پولوس دی دمشق دی راہ دے تجربے سے پہلے اوہ مسیحِ دی خدمت وچ پیش پیش سگے ۔

اس حصہّ دے نام علمیت نُوں نامعلوم نیں اوہ خدا اتے پولوس دے پیارے نیں مگر ان دی خدمت اتے نام نویں عہد نامے اتے ابتدائی مسیحی ادب وچ درج نیں غیر معمولی دیاں ہے کہ عام غلاموں
اتے رومی اتے یہودیوں دے باوقار خاندانوں دے نام ملے ہوئے نیں ۔ مرد اتے خواتین نیں دولت مند آزاد کر دہ غلام اتے جگہ جگہ گھوم کر تعلیمات دینے والے نیں ایران دے باشندے
نیں تمام بندشیں مسیح کر گھر وچ نیچے نیں (اعمال 2:14-21،یوایل 2:28-32،10:12،3:22، کلسیوں 3:11، گلتیوں 3:28،پہلا کر نسگیوں 12:11)۔

16:8۔"اَمپلیاطُسؔ ۔" یہ نام ، پر سکہ اتے یو نواس دی طرح ، اک مشہور رومی دا خاندان دانام تھا ۔

☆۔"جوپربھو وچ میرا پیارا ہے ۔" یہ " اصطلاح " پیارا " خدا باپ نے اپنے بیٹے ایشو دے لِئے استمال دی تھی ( متی 3:17،اتے □□17:5□¢ ، جو غلام یسعیاہ دے گیتوں دی
طرف اک خطاب وی ہو سکتا ہے (یسعیاہ42:1،متی 12:18) تاہم پولوس اُسے ایمانداروں سے خطاب دے نے وچ استمال کر تا ہے (بحوالہ1:7،فلیمون 16آیت ،
پہلا تیمتھِیس6:2، کلسیوں 4:7,9,14، فلپیوں 2:12، افسیوں 6:21،پہلا کر نسگیوں 15:58 ,4:14-17، 16:8-9)۔

16:9۔"اُربانُسؔ ۔" نام دا مطلب " شہر دا مقیم " یاں " شہر دی پیداوار " ہے
☆۔" مسیِح وچ۔" یہ داوہرایاں ہو فقرہ ہے ، " خدا وچ " دے ساتھ ، اس پو رے باب وچ یہ سب مسیِحی دار کنان اک ہی خاندان ، اک ہی مسیِحا دا حصہّ سگے ۔

☆۔" اتسخس ۔" یہ اک غیر معمولی نام ہے جس دا مطلب " بالی " ( غلے دے پودے دے ہے) آثاریات نے یہ نام قیصر دے نام دے ساتھ جڑا ہوا پایاں ہے ۔

☆۔"ہم خدمت ۔"

16:10۔"جو مسیح وچ مُقبول ہے۔" یہ محاتیتی فقرہ اس دا حوالہ دیندا ہے جو مقدمات سے گزرا ہو اتے وفا دار رہا ہو۔دیکھے خاص موضوع 2:18پر۔

☆۔" گھر والوں سے ۔" کچھ علماء دا خیال ہے کہ یہ فقرہ ارستبولس دی خانگی ملازمت وچ ملازم دا حوالہ دیندا ہے نہ کہ گھر دے افرا دا اتے (V.11) وچ فقرے دی وی یہی حقیقت

ہے ، " نر کس دے گھر والوں نُوں ۔"

☆۔" اَرسِتُبِولُس دے ۔" کچھ علماء (Light Foot) دا یہ خیال ہے کہ یہ (Herod Agrippa1) (جس نے اعمال 12 ¢
رسول یقوب نُوں مارا تھا ) دا بھائی تھا ۔اگر ایسا ہے
تو، یہ ظاہر کر تا ہے کہ انجیل کس طرح اس شاہی ( Idumean) خاندان وچ سرایت کر رہی تھی ۔

16:11۔" ہیرودِیون۔" یہ ہیرودیس دے گھرانے دا نوکر ہو سکتا ہے ۔

☆۔"نر کُس دے اوہناں گھر والوں سے سلام کہو۔" یہ شہنشاہ (Clandius) دے جانے پہچانے غلام دا حوالہ ہو سکتا ہے اگر ایسا ہے تو ، یہ ظاہر کر تا ہے کہ انجیل کس طرح رومی
شہنشایت وچ پھیلتی جارہی تھی ۔

16:12۔"تروفینہ ۔"اس نام دا مطلب "نفیس" ہے۔

☆۔"تروفوسہ۔" اس نام دا مطلب "نازك " ہے اوہ شاید بہنیں ہو سکتی نیں جڑواں وی ہو سکتی نیں ۔

☆۔"محنت ۔" اس اصطلاح دا مفہوم محنت "ختم ہو جانے دی حد تك کرنے " دا نکلتا ہے ۔"
☆ "پرسسِ۔" اس دا مطلب "ایرانی خاتون " ہے ۔

16:13"۔رُوفس۔" اس نام دا مطلب "سرخ " یاں سرخ بالوں والا " ہے روم وچ ظاہر ی اك جانا پہچانا روفس تھا (مرقس 15:21)
آیاں اوہ اس شخص دے ساتھ وابستہ ہے یہ غیر
واضع ہے لیکن یقیناً ممکن ہے ۔

☆۔ NASB۔ "خدا وچ چننا ہوا آدمی ۔"

NKJV.NRSV۔" مسیح وچ چننا ہوا ۔"
TEV۔"خدا دی خدمت وچ اوہ نمایاں‌دار کن ۔"
JB۔"خدا وچ چننا ہوا خدمت گزار۔"

لفظی نوعیت سے یہ " اوہ اك چنیدہ " ہے یہاں یہ اصطلاح نہ صرف خدا دے بلاوے دے ساتھ تعلق ننیں رکھتی ، بلکہ اس دی زندگی دی طرز زندگی دی خدمات نُوں وی بیان کر تی ہے ۔

اس دی ماں وی پولوس دے ساتھ بہت پیار سے پیش آتی تھی ۔

16:14۔"ہر میس۔" یہ نام خوش بختی دے دیوتا دا نام ہے یونا نی وروما پہلی صدی دے غلاموں دا یہ بہت ہی عام نام تھا ۔

16:15۔"سب مقدسوں ۔" دیکھے خاص موضوع ؛ مقدسین (1:7)پر۔

16:16۔" اس دا نُوں ئی ابتدائی ثبوت موجود ننیں ہے کہ کس نے کس نُوں بوسہ دیاں ، یاں کب اتے کہاں بعد تاریخ وچ مرد مرد نُوں گال پر بوسہ دیتے سگے اتے عورت عورت نُوں بوسہ دیندی سگیں ۔
(دوسرا کر نسگیوں 13:12،پہلا کر نسگیوں 16:20)۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:16:17-20

۱۷۔اب اَے بھائِیو ! مَیں تُم سے اِلتماس کرتا ہُوں کہ جو لوگ اُس تعلیم دے بر خلاِف جو تُم نے پائی پھَوٹ پڑنے اتے ٹھو کر کھانے دا باعِث نیں‌اوہناں نُوں تاڑ لیا کرو اتے اوہناں سے کنارہ دیِا کرو ۔۱۸۔کیوں جے اِیسے لوگ ساڈے پربھو مسیِح دی ننیں بلکہ اپنے پیٹ دی خِدمت کرتے نیں اتے چکِنی چپڑی گلوں سے سادِہ دِلوں نُوں بہداتے نیں۔۱۹۔کیوں جے تُمہاری فرماداری سب وچ مُشہور ہو گئی ہے ایس لِئے وچ تُمہارے بارے وچ خُوش ہُوں لیکن یہ چاہتا ہُوں کہ تُم نیدی دے اِعتبار سے دانا بن جاؤ اتے بدی دے اِعتبار سے بھولے بنے رہو۔۲۰۔اتے پرمیشور جو اطمینان دا چشمہ ہے شَیطان نُوں تُمہارے پاؤں سے جِلد کُچلوا دے گا ساڈے پربھو یِسُوؔع مسیِح دا فضل تُم پر ہوتا رہے۔

☆۔" اوہناں سے کنارہ دیِا کرو ۔"یہ تنبیہہ غیر متوقع طور پر اس (عبارت ) نُوں توڑتی ہوئی نظر آتی ہے یہاں پر جھوٹے اساتذہ دی آیات دی فہرست دی گئی ہے کہ اوہ دیاں کرتے رہے نیں
1۔اوہناں‌ہوں نے ہیجان خیزی وچ تقسیم دی ۔
2۔انہوں نے ایمانداروں دے راستے وچ روڑے اٹدائے ۔

3۔اوہناں‌ہوں نے کلیسیاںء دے مخالف تعلیم دی ۔
4۔اوہناں‌ہوں نے اپنی ہی بھوک مٹانے دی غرض سے خدمت دا کم دیاں ۔
5۔ اوہناں‌ہوں نے مکرو فریب دے ذریعے غیر مشنُوں‌ك لوگوں دے دِلوں وچ اپنی خوشامد زبا ن سے شك ڈالا ۔
" اتے اوہناں سے گریز کرو " (Present Active Imperative) جملہ ہے یہ (گلتیوں □□„□□□1:8-9 دوسرا تھسلنیکیوں3:16,14، دوسرا یوحنا 10) دے مطابق متواتر رہنے والے
موضوعات نیں ۔

16:18۔ NASB.NRSV.TEV۔"ا ن دی اپنی رغبت ۔"
NKJV۔ " اُ ن دا اپنا پیٹ ۔"
NJB۔ " اوہناں دا اپنا لالچ۔"
لغوی طور پر "شکم میری" (بحوالہ فلپیوں 3:19،ططس1:12) جھوٹے اُستادوں نے ہر چیز نُوں اپنے فائدے دے لِئے بدل دیاں ۔

☆۔" اتے چکِنی چپڑی گلوں سے ۔" جھوٹے استاد اکثر اوقات جسمانی لحاظ سے پر کشش نظر آتے نیں اتے ان دی ولولہ انگیز شخصیت دے مالک ہوتے نیں (بحوالہ کلیسوں 2:4)
اوہ اکثر پیش کش دے لحاظ سے منتقی ہوتے نیں خبردار جھوٹے استادوں دی پر کھ اتے پہچان دے لِئے بائبل وچ جانچ موجود ہے دیکھے ایستشنا13:1-5،18:22،متی 7،فلپیوں 3:2-3
18-19،پہلا یوحنا 4:1-6۔

☆۔"سادِہ دِلوں نُوں بہداتے نیں۔" " سادہ دلوں نُوں گمراہ کرتے نیں ۔"یہ اک دھوکہ فریب دے ہونے دی جانچ کرنے والا (Present Active Indicative) فقرہ ہے ۔
یہ ظاہری طور پر نویں اتے سادہ لوح ایمانداروں نُوں نشانہ بناتے نیں ۔

16:19۔"کیوں جے تُمہاری فرماداری سب وچ مُشہور ہو گئی ہے۔" " تمہاری فر ماداری سب وچ مشہور ہے " یہ آیت نمبر (1:8) دی طرف حوالہ دیندی ہے یہاں پولوس دی حد سے زیاںدہ تعریف دی گئی ہے ۔

☆۔"نیدی دے اِعتبار □□,,□□□.... بدی دے اِعتبار سے بھولے بنے رہو۔" کہ تم نیدی دے اعتبار سے دانا بن جاؤ اتے بدی دے اعتبار سے بھولے بنے رہو۔یہاں ایشو دی تعلیم دی اک جھلك نظر آتی ہے (بحوالہ متی 10:16،اتے لوقا10:3)۔

16:20۔"اتے پرمیشور جو اطمینان دا چشمہ ہے۔" یہ خدا دا اک حیرت انگیز لقب ہے (بحوالہ 15:33، پہلا کر نسگیوں 13:16،فلپیوں 4:9،پہلاتھسلنیدیوں5:23،اتے عبرانیوں13:20)۔

☆۔" شَیطان نُوں تُمہارے پاؤں سے جِلد کُچلوا دے گا ۔" یہ تنُوںین (3:15) جیسا اک اشارہ ہے مسیِحا دے ساتھ ایماندار وں دا تعلق اوہنانیں کمیاںبی عطا وی کر تا ہے (بحوالہ پہلا
یوحنا 5:18-20) یہ بہت ہی اچھا وعدہ اتے ذمہداری ہے اس متن وچ شیطان جھوٹے استادوں دے ذریعے اُلجھن اتے تقسیم دا انتخاب کر تا ہے جو کلیسیاںء دے عظیم مقصد نُوں نقصان پہچانے دا سبب بنے چھوٹے استادوں دے پیچھے شیطانیت موجود

ہے تاہم انجیل مقدس تاریدی اتے برائی جیسے خطرات نُوں دور کرتی ہے جھنوں نے بائبل مقدس نُوں اپنایاں اتے اس وچ رہتے نیں اس موضوع پر اک اچھی کتاب دیکھے (Three Crucial Questions About Spirital Warfare) (منصف کلنٹن - ای- آرنلڈ )۔

## خصُوصی موضوع: ذاتی بُرائی (پاپ)

یہ کئی وجاوہات دی بنا پر بہت مُشکل موضوع ہے۔

1 -پُرانا عہد نامہ اچھائی سے پدی دُشمنی ظاہر ننیں کرتا، مگر یہواہ دا خادم جو انسانوں نُوں اک متبادل فراہم کرتا ہے، اتے انسانیت نُوں ناراستی دا قصُوروار ٹھہراتا ہے۔

2-پربھو دے ذاتی عناد (پدی دُشمنی) دا نظریہ بین اُل بائبل (غیر شرعی) تحریری مواد وچ فارس دے مذہب (زرتشت دے احکم و عقائد) دے زیر اثر وجود پذیر ہوتا ہے۔ جس نے
جواب وچ ربی یہودیت پر بہت اثر چھوڑا۔

3 - نواں عہد نامہ پُرانے عہد نامے دے موضوعات دا حیران کنُ صاف صاف مگر مخصُوص اقسام تشدیل دیندا ہے۔

اگر کوئی بائبل دی الہیاںت(ہر کتاب یاں مصُنف یاں نسل نے علیحدہ علیحدہ مطالعہ اتے خُلاصہ پیش دیاں ہے) دے پس منظر وچ بُرائی دے مطالعہ دی طرف رجوع کرتا ہے تو بہت مختلف بُرائی دے مناظر آشدار ہوتے نیں۔

اگر، بحرحال کوئی بُرائی دے مطالعہ دا غیر بائبل یاں بائبل سے بالاتر دُنیائے مذاہب یاں مشرقی مذاہب دی روُ سے رسائی کرتا ہے تو نویں عہد نامے دی بہت سی ترویج زرتنشی داوہراپن اتے روُمی یونانی روُح پرستی دے زیر اثر دکھائی دیندی نیں۔

اگر کوئی قیاںس اولین طور کلام دی الہی اختیاںر دی پابندی وچ ہے تو پھر نویں عہد نامے دی ترویج تعمیری مُداشفہ دے طور دیکھی جا سکتی ہے - مسیحیوں نُوں یہودی لوک فن یاں مغربی تحریری مواد (ڈانٹے ، ملٹن) دے بائبل دے نظریاںت نُوں بیان کرنے سے متعلق دفاع کرنا چاہئیے-یہاں مُداشفہ دے ایس معاملے وچ یقیناً بھید یاں ابہام نیں۔ پرمیشور نے ننیں چُنا کہ بُرائی دے سارے پہلوؤں، اُس دی ابتداء، ااوہدے مقاصد نُوں افشاں دیاں جائے لیکن ااوہنے ایس دی شکست افشاں دی ہے۔

پُرانے عہد نامے وچ اصطلاح شیطان یاں قُصور وار ٹھہرانے والے نُوں تین مختلف گراوہوں سے نسبت پاوندے دیکھتے نیں :

ا - انسانی قصُوروار ٹھہرانے والے (پہلا سیموئیل 29:4 دوُسرا سیموئیل 19:22 پہلا سلاطین11:14,23,25 زبُور 109:6 )

۲- فرشتانہ (پاک) قُصوروار ٹھہرانے والے (گنتی 22:22-23 زکریاںہ 3:1 )

۳- شیطانی قصُوروار ٹھہرانے والے (پہلا تواریخ 21:1 پہلا سلاطین 22:21 زکریاںہ 13:2 )

صرف بعد وچ راغبانہ دور وچ پیدائش 3 دا سانپ شیطان دی پہچان دیندا ہے (بحوالہ حکمت دی کتاب 2:23-24 دوُسرا حنوک 31:3 ) اتے ایس سے پہلے ننیں حتیٰ کہ بعد وچ یہ ربئین پسند بن جاتی ہے۔ (بحوالہ صوت 9 بی اتے سنحا 29اے)۔

”پرمیشور دے فرزند“ بمطابق پیدائش 6 پہلا حنوک 54:6 وچ فرشتے بن جاتے نیں۔ وچ اِن دا ایس لئے ذکر کررہا ہوں اِن دی الہیاںتی درستگی دیلئے مگر ایس دی ترویج ظاہر کرنے دیلئے۔ نویں عہد نامے وچ یہ پُرانے عہدنامے دی سرگرمیاںپاک (فرشتانہ) سے منسوب نیں - یعنی بُرائی مجسم قرار دئے جانا جو کہ دوُسرا کرنتھیوں11:3 اتے مُداشفہ 12:9 وچ شیطان ہے۔

بُرائی دے متجسم ہونے دی ابتدا دا پُرانے عہد نامے سے (اپنے نکتہ نظر پر انحصار کرتے ہوُئے) تعین کرنا مُشکل یاں ناممکن ہے۔ ایس دی اک وجہ اسرائیل دی مضبوط وحدانیت

ہے(بحوالہ پہلا سلاطین 22-22:20 استعثنا 7:14 یسعیاںہ 45:7 عاموس 3:6 )۔ تمام سبب جاننے دی قوت اُس دی انفرادیت اتے فضیلیت ظاہر کرنے دیلئے یہواہ سے منسوب ہے۔
ممکنہ معلومات دے ذرائع اِن پر زور دیتے نیں (1) ایوب 2-1 جہاں شیطان "پرمیشور دے بیٹوں" وچ سے اک ہے۔ (یعنی کہ فرشتے) یاں (2) یسعیاںہ 14 حزقی ایل 28 جہاں مشرقی بادشاہتوں (بابل اتے یاںئر) دے تکبُر نُوں شیطان دا غرور ظاہر کرنے دیلئے استعمال دیاں جاتا ہے۔ (بحوالہ پہلا تمیتھیس3:6 )۔ وچ ایس رسائی دے متعلق جذبات شامل کردئے نیں۔ حزقی ایل باغ عدن دے استعارے نہ صرف یاںئر دی بادشاہی نُوں بطور شیطان دے لئے استعمال کرتا ہے (بحوالہ حزقی ایل 16-28:12 ) بلکہ مصر دی بادشاہی دیلئے وی بطور نیک و بد دی پہچان دا درخت (حزقی ایل 31 )۔ بحر حال یسعیاںہ 14 خاص طور پر آیاںت 14-12 فرشتانہ بغاوت تکبر سے بھر پوُر بیان کرتے دکھائی دیندی نیں۔ اگر پربھو ہم پر شیطان دی خاص فطرت اتے ابتدا ظاہر کرنا چاہتا تھا تو یہ بہت شفاف راستہ اتے مقام ایس کرنے دیلئے ہے۔ ہوچ تحفظ کرنا چاہئیے ایسے الہیاںتی نطام دے دستور دا جو کہ چھوٹے، مختلف عہد ناموں دے مشنُوںک حصوں ، مصُنفوں، کتابوں اتے نسلوں نُوں لیتے نیں اتے اوہناں نُوں ترتیب دیکر اک الہی ابہام دے ٹکڑوں دے طور پیش کرتے نیں۔
الفریڈ ایڈرشیم (ایشو بطور مسیحا دی زندگی اتے ادوار، دوُسری جلد، جدول ۸[صفحات 763-748 ] اتے 14 [صفحات 776-770 ] کہتے نیں کہ ربئین یہودیت مکمل طور پر زرتشی داوہرے پن اتے شیطانی غوروفکر دے زیر اثر تھا۔ ربی ایس معاملے وچ سچائی دا اچھا ذریعہ ننیں نیں۔ ایشو انتہا پسندانہ انداز سے عبادتخانوں دی تعلیمات سے منتشر ہوتا ہے۔ میرا خیاںل ہے کہ پاک وساطت دا ربئین نظریہ اتے موُسیٰ نُوں نُوںہ سینا پر احکمات دے دئے جانے دی مخالفت

یہواہ دے پاک عنانت بلکہ انسانیت دے نظرئیے دے دروازے کھولتا ہے۔
زرتشی داوہرے پن دے دو بڑے دیوتا اخمان اتے اتیمازاء اچھائی اتے بُرائی اتے یہ داوہرا پن یہودیت دے محدود داوہرے پن یہواہ اتے شیطان نُوں ترویج دیندا ہے۔
یہاں نویں عہد نامے وچ یقیناً ترقی پزیر مُداشفہ ہے بتدریج بُرائی دی بڑھوتری دیمگر اُتنا واضح ننیں جتنا ربی دعویٰ کرتے نیں۔ ایس فرق دی اک اچھی مثال "عالم اقدس پر لڑائی" ہے۔ شیطان دا ندالا جانا اک منطقی ضرورت تھا مگر تفصیلات ننیں دی جاتی۔ حتیٰ کہ جو کُج الہامی طور پر وی دیاں جاتا ہے اوہ ظاہر دیاں گیاں ہے (بحوالہ مُداشفہ 13-12:4,7,12 ) حالانکہ

شیطان دی شکست ہوتی ہے اتے اوہ زمین سے دور کردئے جاتا ہے اوہ پھر وی یہواہ دے خادم دے طور کم کرتا ہے۔ (بحوالہ متی 4:1 لوُقا 32-22:31 پہلا کرنتھیوں;5:5 پہلا تمیتھیس1:20 )۔
ہوچ اپنے اشتیاںق نُوں ایس معاملے وچ روکنا ہوگا۔ یہاں بُرائی اتے حریص دی ذاتی قوت ہے مگر اوہاں اوی وی صرف اک پرمیشور ہے اتے انسانیت اوی وی اپنی پسند دی ذمہ دار ہے۔ اوہاں روحانی لڑائی ہے دونوں پہلے اتے مُکتی دے بعد۔ فتح

صرف ایس صُورت آسکتی ہے اتے رہتی ہے تثلیثی پرمیشور دے وسیلے سے۔ بُرائی نُوں شکست ہوچُدی ہے اتے ختم ہو جائیگی۔

☆۔"ساڈے پربھو یِسُوعؔ مسیح دا فضل تُم پر ہوتا رہے۔"

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت :16:21

۲۱۔میرا ہم خِدمت تُیمُتھِیُسؔ اتے میرے رِشتہ دار لُوکِیُسؔاتے یاںسونؔ اتے سوسطِپرُس تُمنیں سلام کہتے نیں۔

☆۔" سوسطِپرُس۔" یہ آدمی ممکنہ طور پر بریاں دا سوپطرس ہے ( اعمال 20:4)وچ۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت: 16:22

۲۲۔ایس خَط دا داتب تر تیُسؔ تُم نُوں پربھو وچ سلا م کہتا ہے۔

16:22۔"ایس خَط دا داتب تر تیُس۔"پولوس دستاویز (Arrenuensis) اس خط نُوں لکھنے دے لِئے استمال کر تا ہے ( دوسراتھسلنیکیوں3:17،کلیسوں 4:18 ، گلتیوں 6:11 ، پہلا کر نسگیوں 16:21) مجھے لگتا ہے کہ پولوس دی نظر کمزور تھی اتے اوہ اک چھوٹا سا لفظ وی ننیں لکھ سکتا تھا سخت لکھائی نُوں پاپیرس دے داغذ یاں چمڑے دے گول

لپٹے ہوئے داغذ پر جگہ بچانے دی ضروت ہوتی ہے (گلتیوں 6:11)۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:16:23-24

۲۳۔گُیسؔ میرا اتے ساری کلِیسیاں دا مہان دار تُمنیں سلام کہتا ہے۔اِراستُسؔشہر دا خزانچی اتے بھائی نُوںارتُسؔ تُم نُوں سلام کہتے نیں۔۲۴۔[ساڈے پربھو یِسُوعؔ مسیح دا فضل تُم سب دے ساتھ ہو۔آمین۔

16:23۔"گُیسؔ۔" یہ ہو سکتا ہے (اعمال 18:7) گیس تیتس جستس (2) (Derbe) دا گیس (اعمال 20:4,19:29، پہلا کر نسگیوں 1:14) یاں (تیسرا یوحنا آیت□□،□1 گیس۔

☆۔"اتے ساری کلِیسیاں دا مہان دار۔" میرا اتے کلیسیاں ء وچ مہان نوازی دی ضرورت تھی کچھ ذرائع رکھنے والے ایمانداروں نے سفر کرنے والے مسیحی وزراء نُوں کمرے اتے لکڑی
دے تختے پیش کئے کچھ، اس آدمی دی طرح، اپنے گھر نُوںجمع تقاریب دے لئے مٹینگ کرنے دی جگہ بنانے دے لئے کھول

دیاں ۔کلیسیاںؤں دے گھر سوسال سے زیاںدہ عرصہ پہلے دی مثال
سگے ۔
☆۔"اِراستُسؔ شہر دا خزانچی۔" اس نُوں (اعمال 19:22،دوسرا تیمسگیس 4:20، وچ وی درج دیاں گیاں ہے اس پولوس سے
جڑی ہوئی اک گشتی عدالت تھی ۔

☆۔"نُوںارتُس۔" لا طینی زبان وچ اس نام دا مطلب " چوتھا " ہے یہ غالباً ترتس دا بھائی تھا جس دا لاطینی وچ مطلب تیسرا
ہے (V:22)

16:24۔" یہ آیت ابتدائی یونانی کتابوں (P46,61، A , B , C،اتے 0150) وچ یہ پیش ننیں دی گئی یہ کچھ یونانی کتابوں
وچ (□□„□□□16:23 باقی □□،□16:27 بعد ملتی ہے
یہ بلا شبہ پولوس دے ساتھ اصل ننیں ہے یہ (NASB،NRSV،TEV،اتے □□،□NJB تر جموں وچ نظر انداز دی گئی ہے
(UBSاپنی بھول چوک نُوں "یقینی " دا درجہ دیندا ہے (A)
یہ خط دے قریب عمل دی گئی ہے اتے اختتامی کلیسیاں ء دے حمد دے شبداں دے مسئلے دے ساتھ تعلق رکھتا ہے جو
سبق(14،15،16) دے آخر ،مختلف قدیم یونانی تحریروں وچ ہے ۔

## NASB(تجدیدشُدہ)عبارت:16:25-27

۲۵۔اب پرمیشور جو تُم نُوں میری خُوشخبری یعنی یِسُوع مسیح دی مُنادی دے مُوافِق مُضبوط کر سکتا ہے اُس بھید دے
مُداشفہ دے مُطابِق جو اِزل سے پوشیِدہ رہا۔۲۶۔مگر ایس وقت ظاہِر ہو کر پرمیشوریِ ازلی دے حُکم دے مُطابِق نبیوں دی
کِتابوں دے ذرِیعہ سے سب قَوموںنُوں بتایاں گیاں تا کہ اوہ اِیمان دے تابع ہو جائیں ۔۲۷۔اُسی واحِد حکِیم پرمیشور دی یِسُوع
مسیِح دے وسِیلہ سے ابد تک تمجِید ہوتی رہے۔آمین۔

16:25 ۔ "جو ازِل سے پوشیدہ رہا۔"

یہ یونانی وچ اک ہی جملہ ہے یہ دعانے برکت سبق (□□„□□□14 سبق15دونوں دے آخر وچ ملتی ہے یہ متن بڑے نفس
موضوع دا خلاصہِ روداد ہے غالباً پولوس دی اپنی ہاتھ سے لکھی
ہوئی کتاب دا کچھ ماننے والے نیں کہ یہ کلیسیاں ء دے حمد دے شبداں ہوسکتے نیں۔
1۔ افسیوں دے دو لاہی خط دے لئے پوشش خط یاں ۔
2۔ان دے لئے جو روم دے راستے پر نیں کیوں جے (A) پولوس کوی روم ننیں گیاں یہاں تک کہ اس نے چھبیس لوگوں نُوں سلام
بولا ، (b) سبق نمبر(16) جھوٹے استاتذہ دا اندراج ہے ،
اتے (c) یہ کلیسیاں دے حمد دے شبداں یونانی کتابوں وچ مختلف جگہوں پر ظاہر ہوتی ہے یہ وی ممکن ہے کہ پولوس دو

نقلیں بنائی ہو ں ۔ اسباق (14-1روم پر ، اسباق(16-1)افیسوں )۔
عا م طور پر یہ واضع اعلان دے عمل دا جو اب دیاں گیاں ہے ان دے ذریعے (1) حقیقت یہ کہ ان وچ سے کئی ابتدائی مسیحی دار کن سفر کر تے (2) حقیقت کہ رومیوں دی کوئی یو نا نی کتا ب
سبق (16) دے بغیر ننیں ہے ، اتے (3) ممکن ہے کہ جھوٹے استاتذہ (14:1-15,13)وچ مونٹری طور پر اشارہ کئے گئے نیں ۔

16:25 ۔ ”جو ازِل سے پوشیدہ رہا۔“ ” اس پر جو لائق ہے ۔“خدا دے لئے یہ اك اتے شاندار خطاب ہے نویں عہد نامے وچ تین مر تبہ استمال دیاں گیاں ہے ( مُکاشفہ 24،
افسیوں 3:20)۔غور کریں خدا ایمانداروں نُوں کس طرح قابل بناتا ہے ۔
1۔پولوس دی انجیل ۔
2۔ ایشو مسیح دے بارے وچ تعلیم دینا ۔
3۔خدا دی ابدی مُکتی دے منصوبہ نُوں ظاہر کر نا جو راز رکھا گیاں ہے (پو شیدہ ) ایمانداروں نُوں انجیل دی تعلیم ذریعے قابل بنایاں گیاں ہے یہ انجیل اب سب نُوں باآسانی دستیاں‌ب ہے ۔

☆۔”پوشیدہ ۔ “خدا دی نسلِ انسانی دی مُکتی دے مقصد دے لئے متحد کر تا ہے کہ یہاں تك ترتیب وچ نیچے دی طرف جاتا ہے (تنُوں‌ین3) اس منصوبہ دے اشارے پرانے عہد
نامے وچ ظاہر کئے گئے نیں (پیدائش3:15,12:3،خروج 6-19:5) اتے نبیوں وچ دنواں‌وی عبادتیں ) ۔ تاہم یہ پورا منصوبہ واضع ننیں تھا (پہلا کر نسگیوں 8-2:6) ایشو اتے روح
دی آمد دے ساسگیہ اتے زیاں‌دہ واضع ہو نا شروع ہو گیاں ہے پو لو س اصطلاح ” پو شیدہ“ استمال کر تا ہے پورے مُکتی دے منصوبے نُوں بیان کرنے دے لئے (پہلا کر نسگیوں 4:1،
افسیوں 6:19،3:13،2:11،کلیسوں 4:3 ، پہلا تیمسگیس 1:9)تا ہم اوہ اسے مختلف طریقوں وچ استمال کر تا ہے
1۔غیر یہودیوں نُوں شامل ہونے دی اجازت پر اسرائیلوں دی جزوی سختی ۔غیر یہودیوں دی یہ مسلسل قطار یہودیوں دے لئے ایشوؑ پیشن گوئی دے مسیحا دے طور پر اپنانے وچ فنی طریقہ
دار دے طور پر کم کرے گی (رومیوں 32-11:25) ۔
2۔ انجیل نُوں قوموں وچ جا نا گیاں ، جو سب ایشو وچ اتے یسور دے ذریعے شامل نیں (رومیوں 27-16:25،کلیسوں 2:2)۔
3۔ایمانداروں دا دوسری آمد پر نواں جسم ( پہلا کر نسگیوں 57-15:5،پہلا تھسنلیدیوں 18-4:13)۔
4۔ایشو وچ تمام چیزوں دا اکٹھا کر نا (افیسوں 11-1:8)۔
5۔غیر یہودی اتے یہودی پیرودار ۔ورثا ء نیں ( افیسوں 2:11,3:13)۔
6۔ایشو اتے کلیسیاںء دے درمیان دی گہرائی نُوں شادی دے معنوں وچ بیان دیاں گیاں ہے (افیسوں 33-5:22)۔
7۔غیر یہودی وعدہ دے لوگوں وچ شامل نیں اتے ارواح دی طرح حلول کرتے نیں ایشو دی روح دے ذریعے پس ایشو دی طرح پختگی پیدا کرنے جیسے یہ ہے کہ خدا دے تصور نُوں

گرتی ہوئی انسانیت وچ بحال کریں (تنُوںین 6:5,11،13,8-21)خدا دا انسان وچ (تنُوںین 9:6،5:1،1:26-27، کلیسوں 1:26-28)۔

8۔آخری ایشو مسیحِ دا جانی دشمن ((دوسرا تھسلنیکیوں2:1-11)۔

9۔ابتدائی کلیسیاءء دے راز دا خلا صه (پہلا تیمسگیس 1:16) وچ ملتا ہے ۔

☆۔" مُنادی۔"

16:26۔"مگر ایس وقت ظاہِر ہو کر۔" خدا دا یه راز یاں منصوبه اب تمام نسلِ انسانی پر واضع طور پر ظاہر کر دیاں گیاں ہے یه ایشو مسیحِ دی انجیل ہے (افسیوں 2:11,3:13)۔

☆ ۔"اتے نبیوں دی کتا بوں دے ذریعے ۔"خدا نے اس راز نُوں شخص اتے ایشو دے کم وچ ظاہر کر دیاں ہے یه پرانے عہد نامے دے نبیوں دے ذریعے سے پہلے سے بتا گیاں تھا نویں عہد نامے دی کلیسیاءء دی تشدیل یہودیوں اتے یہودیوں پر ایمان دی ہے جو ہمیشه خدا دا منصوبه ہے ( تنُوںین 2:3،یرمیاں ہ 3:15، خروج19:5-6,31:31-34)۔

☆۔"سب قَومونُوں بتایاں گیاں۔" یه اك (Aorist)مفعولی فعل سے مشتق ہے یه یو نا نی جملے وچ آخر وچ رکھا گیاں تھا ذود دینے دے لئے ۔ خدا نے انجیل پیش دی پوری دنواں نُوں پیچ دی جو ہمیشه اس دا مقصد تھا (تنُوںین 3:15)

☆۔

NASB۔"ایمان دی تابعداری دی طرف رہمنائی کر تا ۔"

NKJV۔"ایمان پر تا بعداری دے لئے ۔"

NRSV۔"ایمان دی تا بعداری دے متعلق لا نا ۔"

TEV۔" ایمان دی تابعداری دی طرف رہمنائی کر تا ۔"

JB۔"ایمان دی تابعداری دے لئے اوہنانیں لانا۔"

یہاں پر مختلف طریقے نیں اس سطر نُوں سمجھنے دیلئے ، یه شاید منسوب کر تا ہے ۔

1۔مسیحِ دے متعلق ہدایت نامه ۔2۔مسیح وچ ایمان لانا ،یاں۔(2) ۔انجیل دی تا بعداری کر نا دونوں شروع سے اتے مسلسل ۔ تابعداری نُوں دین سے متعلق ضرو ر جوڑا جائے نکمت اتے ایمان دے تصور دے ساتھ (مرقس1:15،اعمال20:21,3:16-19)۔

16:27۔"اُسی واحِد حکِیم پرمیشور دی۔"یه واحدنیت دی طرف خفیه اشاره ہے (استشنا4-5)مسیحیت دا صرف اك خدا ہے بالکل یہودیت دی طرح ، تاہم ،ایشو دی مکمل مرتبہِ پربھوی اتے روح دی مکمل شخصیت ہم پر "تین " ۔متحد ، تثلیت ، قائم کر تی ہے ۔

☆۔"ابد تك تمجِید ہوتی رہے۔" نوٹ دیکھے 3:23پر۔

☆۔"آمین۔" **1:25** پر خاص موضوع دیکھیں۔

## سوالات برائے مباحثہ:

یہ اک مُطالعاتی رہنمائی دا تبصرہ ہے ، جس دا مطلب ہے کہ آپ بائبل دی اپنی تشریح دے خُود ذمہ دار نیں۔ ہم وچ سے ہر اک نُوں روشنی وچ چلنا ہے جس وچ ہم نیں۔ آپ، بائبل اتے روُح القُدس تشریح وچ ترجیحات نیں۔ آپ یہ تبصرہ نگار پر مت چھوڑیں۔

یہ سوالات برائے مباحثہ آپ دی معاونت دے لئے فراہم کئے گئے نیں تا کہ آپ کتاب دے اس حصئے دے اہم معاملات پر سوچ بچار کرسدیں۔ یہ حتمی ننیں بلکہ محض آپ دے خیالات نُوں اُبھارنے دیلئے نیں۔

# ضمیمہ اوّل

## یونانی گرائمر دی اصطلاحات دی مُختصر تعریف

کوئنے یونانی عام طور اتے ہیلینسٹک یونانی کہلائے جاون والی رومی خطے دی مشترکہ زبُان سگی جیہڑی سکندر اعظم (336-323BC) دی فتح تھوں شروع ہوکے کوئی آٹھ سو برس (AD 500 300 BC-) تک رہئی۔ایہہ محض سادہ طور مُستند یونانی ننیں سگی بلکہ کئی طرآں نال یونانی دی اک نئی قسم سگی جو کے قدیم مشرقِ وسطی اتے رومی خطے دی دوُسری زبان بن گئی۔

نویں عہد نامے دی یونانی کئی طرح تھوں مُنفرد سگی کیونکہ ایس دے بولن والے ماسوائے لوُقا اتے عبرانی دے مُصنفین یقیناً آرامی اپنی بُنیادی زبان دے طور استعمال کردے سگے۔ ایس لئے اوہناں دی تحریریں آرامی دے اکھان اتے فقریاں دی تشکیلی ساخت دے زیر اثر سگے۔ ایس دے علاوہ اوہ Septuagint یونانی زبان دی توریت (پُرانے عہدنامے دا یونانی ترجمہ) پڑھدے اتے حوالہ د یندے سگے جو کہ کوئنے یونانی وچ ہی لکھا گیا سگا۔ لیکن یونانی زبان دی توریت وی یہودی عالماں نیں لکھی سگی جدوں کے مادری زبان یونانی ننیں سگی ۔

ایہہ اک یاد دہانی دلاوندا ائے کہ اسیں نویں عہد نامے نُوں مضبوط گرائمر دی ساخت وچ ننیں بدل سکدے ۔ ایہہ بیمثال ائے اتے ایس دے علاوہ( ۱ ) یونانی زبان دی توریت،( ۲ ) یہود یوں دی تحاریر جیویں کے جوزفز دی اتے( ۳) مصر وچ دریافت ہوون والے ورقیاں تھوں کافی رلدی ملدی ائے ۔ تاں فیر اسیں کیویں نویں عہد نامے دے گرائمر دے تجزیے دی طرف جا سکدے ہاں؟

کوئن یونانی اتے نویں عہدنامے دی کوئن یونانی دی گرائمر دی خُصوصیات وچ روانی ائے۔ کئی طرآں تھوں ایہہ گرائمر دی سادہ بیانی دا ویلہ سگا ۔ عبارت ساڈی اہم رہنمائی ہووے گی۔شبداں دا صرف وڈیاںعبارتاں وچ مطلب موجود ائے ، ایس لئے گرائمر دی ساخت صرف ( ۱ ) کسی مخصُوص مُصنف دا انداز یاں (۲) کسی مخصُوص عبارت دی روشنی وچ سمجھی جا سکدی ائے۔ یونانی ا قسام اتے ساختاں دی کوئی وی بھر پوُر تعریف ممکن ننیں ائے۔

کوئن یونانی بُنیادی طور اُتے غیر تحریری زبان سگی۔ عموماً ترجمے دی رہنما افعال دی قسم اتے ساخت ائے۔بوہت سارے اہم فقریاں وچ فعل اوس دی پہلاں تھوں برتری ظاہر کرن لئی پہلاں آوندی ائے ۔ یونانی فعل دا تجزیہ کرن ویلے تِن اہم معلومات زیر غور رکھنی ہووے گی:( ۱ ) فعل دے زمانے دی بُنیادی اہمیت، صوت اتے انداز بیان (تصریف اتے گردان)( ۲ ) مخصُوص فعل دے بُنیادی معنی (لغُت) اتے( ۳) عبارت (نحو علم ) دی روانی۔

### 1۔ فعل دے زمانے

A ۔ فعل دے زمانے یاں پہلو وچ فعل دے مکمل کردہ کم یاں نا مکمل کم دا تعلق شامل ہوتا ہے۔ یہ عام طور پر مکمل اتے

غیر مکمل کہلاتا ہے۔

1 ۔ مکمل فعل دے زمانے کسی کم دے واقع ہونے پر زور دیتے نیں۔ کوئی دوُسری معلومات ننیں دی جاتی ماسوائے ایس دے کہ کوئی کم ہوُا۔ ااوہدے شروع،
جاری رہنے اتے تکمیل دا ذکر ننیں دیاں جاتا۔

2۔ غیر مکمل فعل دے زمانے کسِی کم دے جاری رہنے دے عمل پر زور دیتے نیں۔ یہ سیدھے خط دے عمل، مُدتی عمل، جاری رہنے والے عمل دی اصطلاحات دے
طور بیان کئے جاتے نیں۔

B ۔ فعل دے زمانے دی درجہ بندی دی جا سکتی ہے کہ کیویں مُصنف تکمیل پانے والے عمل نُوں دیکھتا ہے۔

1۔ یہ وقوع ہوُا = مضارع (جس وچ کِسے زمانے دا تعین نہ ہو)

2 ۔ یہ وقوع ہوُا اتے نتیجہ مستقل رہا = مکمل

3 ۔ یہ ماضی وچ وقوع ہورہا تھا اتے نتیجہ مستقل رہا تھا لیکن اب ننیں = پُرافشانی مکمل

4 ۔ یہ وقوع ہورہا ہے = حال

5۔ یہ وقوع ہورہا تھا = غیر مکمل

6 ۔ یہ وقوع ہو گا = مُستقبل

جامعہ مثال کہ کیویں یہ فعل دے زمانے ترجمے وچ مدد گار ہوتے نیں اوہ ہے اصطلاح "مُکتی"۔ یہ بہت سے مختلف زمانوں وچ دونوں ایس دا عمل اتے تکمیل ظاہر کرنے دیلئے استعمال ہوئی ہے۔

1۔ مضارع ۔ "مُکتی پائی" (بحوالہ رومیوں 8:24 )

2 ۔ مکمل۔ "مُکتی پا چُکے اتے نتیجہ جاری رہتا ہے" (بحوالہ افسیوں 2:5,8 )

3 ۔ حال ۔ "مُکتی پاوندے نیں" (بحوالہ پہلا کرنتھیوں15:2 ;1:18 )

4۔ مُستقبل۔ "مُکتی پائیں گے" (بحوالہ رومیوں 10:9 ;5:9, 10 )

C۔ فعل دے زمانوں پر زور دیتے ہوئے، مترجم اوہناں وجاوہات دی تلاش وچ ہوتے نیں جو اصل مُصنف کِسی مخصُوص زمانے وچ اپنا اظہار کرنے دیلئے کرتے نیں۔ معیارِ (کوئی سنجاف ننیں) زمانہ مضارع تھا۔ یہ مسلسل "غیر واضح"، "غیر خط کشیدہ" یاں "غیر روایتی" فعل دی قسم ہے۔ یہ جو وی عبارت بیان کرتی ہے ااوہدے وسیع طر انداز وچ استعمال ہوتا ہے۔یہ سادہ طور بیان کرنا ہے کہ کُج وقوع ہوُا۔ گُزرے وقت دا پہلو صرف استعاراتی انداز وچ ظاہر ہوتا ہے۔ اگر کوئی اتے فعل دا زمانہ استعمال ہوُا تھا تو کُج اتے واضح پر زور ہوتا ہے۔ لیکن دیاں؟

1۔ مکمل زمانہ: یہ مکمل عمل دا مستقل نتیجے دے ساتھ ذکر کرتا ہے۔ کُج طرح یہ مضارع اتے زمانہ

حال دا مجموعہ تھا۔ عام طور پر زور مستقل نتائج یاں کم دے تکمیل ہونے پر ہے۔مثلاً : افسیوں 2:5 اتے 8 "تُم پاوندے سگے اتے مُکتی پانا جاری رکھو گے"۔

2۔ ماضی بعید دا زمانہ ۔ یہ مکمل دی طرح تھا ماسوائے حاصل نتائج ترک کردئے گئے ۔ مثلاً: "پطرس

باہر دروازے پر کھڑا تھا" (یوحنا 18:16 )

3۔ فعل حال: یہ غیر مکمل اتے غیر کمل عمل دی گل کرتا ہے۔ زور عموماً واقعہ دے جاری رہنے پر ہے۔
مثلاً "ہر کوئی جو اُس وچ کمل ہے پاپ جاری
ننیں رکھتا" "ہر کوئی جو پرمیشور دا فرزند ہے، پاپ کرنا جاری ننیں رکھتا"۔ (پہلا یوحنا 9 & 3:6 )

4 ۔ غیر مکمل زمانہ: ایس زمانے وچ فعل حال دے زمانے دا تعلق مکمل زمانے اتے ماضی بعید دے زمانے سے ملتا جُلتا ہے۔ غیر مکمل نامکمل عمل دی گل کرتا ہے جو وقوع ہورہا ہوتا ہے مگر اب رُک گیاں ہے یاں ماضی وچ اُس عمل دا شروع ہے۔ مثلاً "اتے اُس وقت یروشلیم دے سب لوگ نکل کر اُس دے پاس گئے" یاں "پھر تمام یروشلیم دے لوگ نکل کر ااوہدے پاس گئے"۔ (متی 3:5 )

5 ۔ مُستقبل دا زمانہ : یہ اُس عمل دی گل کرتا ہے جو آنے والے وقت ہونا ممکن ہے۔ یہ وقوع ہونے دی صلاحیت پرزور دیندا ہے بجائے اصل واقع ہونے دے۔
یہ عموماً واقعہ دے یقینی ہونے دی گل کرتا ہے۔ مثلاً "مُبارك نیں---اوہ ہوُنگے---" (متی 5:4-9 )

## II ۔ صوت:

A۔ صوت فعل دے عمل اتے ااوہدے فاعل دی درمیان تعلق نُوں ظاہر کرتا ہے۔

B ۔ عملی صوت ، باقاعدہ، متوقع، غیر تادیدی انداز سے کہنا ہے کہ فاعل فعل دا کردار ادا کررہا ہے۔

C۔ مجہول صوت دا مطلب ہے کہ فاعل کسی فعل دا عمل موصُول کر رہا ہے جو کسی بیرونی فاعل دا پیدا کردہ ہے۔ عمل پیدا کرنے والا بیرونی فاعل یونانی نویں عہد نامے
وچ درج ذیل حروف جار اتے معاملات دی صُورت وچ ظاہر دیاں گیاں ہے۔

1۔ ہپو دی جانب سے اك ذاتی سیدھے فاعل دا مفعول لہ دے معاملے سے (بحوالہ متی 1:22 اعمال22:30 )
2۔ دیاں دی جانب سے اك ذاتی درمیانی فاعل دا مفعول لہ دے معاملے سے (بحوالہ متی 1:22)
3۔ این دی جانب سے اك غیر ذاتی فاعل دا معاونتی معاملے سے۔
4۔ کوی کبھار محض ذاتی یاں غیر ذاتی فاعل دا صرف معاونتی معاملے سے

D۔ درمیانی صوت دا مطلب ہے کہ فاعل فعل دا عمل پیدا کرتا ہے اتے فعل دے عمل وچ مکمل طور شامل ہوتا ہے۔ یہ اکثر اصلاحی ذاتی توجہ دا صوت وی کہلاتا ہے-یہ بناوٹ
فقرے یاں جزو دے فاعل پر کسی طور زور دیندی ہے - یہ بناوٹ انگریزی وچ ننیں پائی جاتی۔ ایس وچ یونانی دے تراجم اتے وسیع مطالب دے مواقع نیں صورت دی کُج مثالیں درج ذیل نیں :

1۔ فعل معنُوںس - فاعل دا اپنے آپ پر براہ راست عمل۔ مثلاً "اپنے آپ نُوں پھانسی دے دی" (متی 27:5 )

2۔ زور دینے والی - فاعل اپنے آپ عمل پیدا کرتا ہے مثلاً "شیطان وی اپنے آپ نُوں نوُرانی فرشتہ دا ہمشکل بنا لیتا ہے"(دوُسرا کرنتھیوں 11:14 ) ۔

3۔ متبادل ۔ دو فاعلوں دا درمیانی ساتھ ۔ مثلاً ”اوہناں ہوں نے اک دوُسرے دیساتھ مشورہ دیاں“ (متی 26:4) ۔

## III ۔ طور (یاں طرز)

A۔ نُوں ئنے یونانی وچ چار اطوار نیں ۔ اوہ فعل دا حقیقت دے ساتھ کم از کم مُصنف دے اپنے ذہن وچ تعلق ظاہر کرتے نیں ۔ اطوار دو وسیع درجات وچ تقسیم کئے جاتے نیں : اک اوہ جو حقیقت نُوں ظاہر کرتے نیں (علامتی) اتے اوہ جو خصُوصیت ظاہر کرتے نیں (موضوعی، صُورت آمر اتے تمنائی) ۔

B۔ علامتی طورعمل جو واقع ہو چُدے سگے یاں واقع ہو رہے سگے کم از کم مُصنف دے ذہن دے مُطابق دے اظہار دیلئے اک باقاعدہ طور تھا ۔ یہ واحد یونانی طور تھا جو قطعی وقت دا اظہار کرتا تھا اتے حتی کہ یہاں یہ پہلو ثانوی تھا۔

C۔ موضوعی طور مُمکنہ مُستقبل دے عمل نُوں ظاہر کرتے نیں ۔ کُج اوی ننیں واقع ہوُا ہے مگر امدان نیں کہ یہ ہوگا ایس وچ مُستقبل دے علامتی وچ بہت کُج مُشترک ہے ۔ فرق یہ تھا کہ موضوعی شک دے کُج درجات دا اظہار کرتے سگے ۔ انگریزی وچ اکثر اِن اصطلاحات دا اظہار ”سدا“، ”ہونا“، ”مُمکن“ یاں ”شاید“ سے ہوتا ہے ۔

D۔ تمنائی طور اک خواہش دا اظہار ہے جو مفروضاتی طورممکن تھی ۔ یہ موضوعی دے بجائے حقیقت سے اک درجہ آگے تصور دی جاتی تھی ۔ تمنائی کُج شرائط دے تحت ممکنات دا اظہار کرتا ہے ۔ تمنائی نویں عہد نامے وچ غیر معمولی تھا ۔ ایس دا زیادہ کثرت سے استعمال پولوُس دی مشہُور اکھان ”ہر گز ننیں“

(KJV, "God forbid") جو پندرہ مرتبہ استعمال ہُوا (بحوالہ روُمیوں 3:4,6,31;6:2,15;7:7,13;9:14;11:1,11 دوُسرا کرنتھیوں 6:15 گلتیوں 2:17;3:21;6:14 )۔ دوُسری مثالیں لُوقا 1:38,20:16 اعمال 8:20 اتے پہلا تھسلنیکیوں 3:11 وچ پائی جاتی نیں ۔

E۔ بصُورت آمر طور حُکم پر زور دیندا تھا جو ممکن تھا مگر وزن بولنے والے دے مقصد پر تھا ۔ یہ محض اختیاری ممکنات دا دعویٰ کرتا تھا اتے یہ کسی اتے دی متبادل صُورت پر منحصر تھا ۔ اوہاں ایس دا خاص استعمال بصُورت آمر دُعاؤں وچ اتے تیسری شخصی درخواستوں وچ تھا ۔ یہ احکمات نویں عہد نامے وچ صرف حال اتے مضارع زمانوں وچ پائے جاتے سگے ۔

F۔ کُج گرائمریں صفت فعلی نُوں طور دی اک اتے قسم جانتی نیں ۔ یہ یونانی نویں عہد نامے وچ بہت عام سگیں، حسب معمول فعلی اضافی دے طور پر بیان دی گئی سگیں ۔ یہ تلازم وچ مرکزی فعل جس سے یہ مناسبت رکھتی نیں ترجمہ دی جاتی نیں ۔ صفت فعلی دا ترجمہ کرتے ہُوئے وسیع اقسام ممکن سگیں ۔ یہ بہتر ہے کہ بہت سے

انگریزی تراجم سے رجوُع دیاں جائے ۔ بائبل چھبیس تراجم وچ، بیکر دی شائع کردہ یہاں بہت مددگار ہے ۔

G۔ مضارع عملی علامتی واقع ہونے دے اندراج دیلئے حسب معمول یاں غیر علامتی ذریعہ تھا ۔ کسی اتے زمانے، صوت یاں طور وچ کُج خاص تراجمی اہمیت تھی جو اصل مُصنف پہنچانا چاہتا تھا ۔

## IV ۔ ایسے شخص دیلئے جو یونانی سے واقفیت ننیں رکھتا ، درج ذیل مطالعاتی امداد ضروری معلومات فراہم کرے گی۔

A۔ فریبرگ، باربرا اتے تموتھی۔ تشریحی یونانی نواں عہد نامہ ، گرینڈ ریپڈز، بیکر، 1988

B۔ مارشل، الفریڈ، درمیانی خطوط پر یونانی ۔ انگریزی نواں عہد نامہ ، گرینڈ ریپڈز، زوندروان، 1976

C۔ ماونس، ولیم ڈی۔ یونانی نویں عہد نامے دیلئے تشریحی فرہنگ، گرینڈ ریپڈز، زوندروان، 1993

D۔ سمرز، رے۔ یونانی نویں عہد نامے دے لوازمات؛ بروڈ مین، 1950

E۔ جامعاتی مستند نُوں‌ئنے یونانی دے خط و کتابت دے نُوں‌رسز مُوڈی بائبل انسٹیٹیوٹ، شدا گو، الینیوس دے ذریعے دستیاب نیں ۔

## V ۔ اسمائے ذات

A۔ ترتیبی اعتبار سے اسمائے ذات دی درجہ بندی نوعیتی لحاظ سے ہوتی ہے ۔ نوعیت تھی کہ اسم ذات دی بگڑی ہوئی صُورت جو اپنا تعلق فعل اتے فقرے دے دوُسرے

اجزا سے ظاہر کرے ۔ نُوں‌ئنے یونانی وچ بہت سی نوعیتوں دا کم کرنا حرف جار سے ظاہر دیاں جاتا تھا ۔ چونکہ نوعیت دی صُورت کئی مختلف تعلقات دی نشاندہی کرسکتی

تھی۔ حرف جار اِن دی اوہناں ممکنہ کموں سے واضح علیحدگی وضح کرتی تھی ۔

B۔ یونانی نوعیتیں اِن آٹھ انداز وچ تقسیم دی جاسکتی نیں :

1۔حالت فعلی دی نوعیت نام دینے دیلئے استعمال ہوتی تھی اتے یہ اکثر فقرے یاں جزو دا فاعل تھا یہ اسمائے ذات اتے صفتی دے ربطی فعل ”نُوں ہونا“ یاں ”ہوجانا“ دے

ثبوت دیلئے وی استعمال ہوتی تھی ۔

2۔مضاف الیہ نوعیت تفصیل بیان کرنے دیلئے اتے اکثر اُس لفظ نُوں منسوب یاں معیاںر مقرر کرتی ہے جس سے یہ مناسبت رکھتا تھا ۔ یہ سوال ”کس قسم ؟“ دا جواب

دیندا تھا ۔ یہ عام طور پر انگریزی دے حرف جار ”دا، دی، دے“ دے استعمال سے ظاہر دیاں جاتا تھا ۔

3۔اسم دی اخراجی حالت دی نوعیت اوہی بگڑی ہوئی صُورت جیسے کہ مضاف الیہ استعمال کرتی تھی مگر یہ علیحدگی بیان کرنے دیلئے استعمال ہوتی تھی ۔ یہ عام طور پر وقت، جگہ، ذریعہ، ابتدا یاں درجاتی مرکز سے

علیحدگی ظاہر کرتی ہے ۔ یہ اکثر انگریزی حرف جار ”سے“ دا استعمال ظاہر کرتی تھی ۔

4۔مفعول نوعیت ذاتی مُفاد نُوں بیان کرنے دیلئے استعمال ہوتی تھی ۔ یہ مثبت یاں منفی پہلوؤں نُوں ظاہر کر سکتی تھی ۔ اکثر یہ غیر واسطہ فاعل تھا ۔ یہ اکثر انگریزی حرف

جار ”نُوں“ دا استعمال ظاہر کرتی تھی ۔

5۔مُقاماتی نوعیت ، مفعول دی طرح بگڑی ہوئی صُورت تھی ۔ مگر یہ جگہ، وقت یاں منطقی حدود وچ حیثیت یاں مُقام نُوں بیان کرتی تھی ۔ یہ اکثر انگریزی حرف جار

"وچ، پر ، دے ، دے درمیان، دے دوران، سے ، اوپر، اتے دیساتھ" دے استعمال سے ظاہر دی جاتی تھی ۔

6۔آلاتی نوعیت وی مفعول اتے مُقاماتی دی طرح بگڑی ہوئی صُورت تھی ۔ یہ ذرائع یاں مناسبت نُوں ظاہر کرتی تھی ۔ یہ اکثر انگریزی حرف جار "دے" یاں "سے" سے
ظاہر دی جاتی تھی ۔

7۔صیغہ مفعولی نوعیت کسی عمل دا نتیجہ بیان کرنے دیلئے استعمال ہوتی تھی ۔ یہ حد بندی ظاہر کرتی تھی ۔ ایس دا اہم استعمال براہ راست فاعل تھا ۔ یہ سوال "کتنی
دوُر ؟" یاں "کس حد تک ؟" دا جواب دیندی تھی ۔

8۔حالت ندائیہ دی نوعیت براہ راست تخاطب دیلئے استعمال ہوتی تھی ۔

## VI۔ حرف ربط اتے ملانے والے

A۔ یونانی اک بہت ہی باقاعدہ زُبان ہے کیوں جے ایس وچ بہت سے ملانے والے نیں ۔ اوہ افدار (جزو جملہ، فقرے اتے عبارتوں) نُوں ملاتے نیں ۔ اوہ اتنے عام نیں کہ اوہناں دی غیر موجودگی ( بھول چوک) اکثر شرح دار طور پر معنی خیز ہے حقیقت دے طور پر یہ حرف ربط اتے ملانے والے مُصنف دی سوچ دی سمت ظاہر کرتے نیں ۔ یہ اکثر تعین کرنے دیلئے اہم نیں کہ مُصنف حقیقتاً دیاں بتانے دی نُوں‌شش کر رہا ہے

B۔ یہاں پر کُچ حرف ربط اتے ملانے والوں اتے اوہناں دے مطالب دی فہرست ہے ۔ (یہ معلومات زیاں‌دہ تر ایچ، ای، ڈانا اتے جولئیس دے مینتیز دا یونانی نویں عہد نامے دا مینیوئل گرائمر سے انتخاب ہے ) ۔

1۔ وقت دے ملانے والے

ا۔ epei, epeide, hopote, has, hote, hotan (فاعلی) "کب"

ب۔ heas "جب کہ"

ج۔ heas, achri, mechri (فاعلی) "جب تک"

د۔ priv (فعل مطلق) "سے پہلے"

ر۔ hos "اُس وقت سے"، "کب"، "جس طرح"

2۔ منطقی ملانے والے

ا۔ مقصد

i۔ hina (فاعلی)، hopos (فاعلی)hos "ایس وجہ سے"، "اوہ"

ii ۔ hoste (جوڑا ہوُا صیغہ مفعولی فعل مطلق ) "یہ"

iii ۔ pros (جوڑا ہُوا صیغہ مفعولی فعل مطلق) یاں eis (جورا ہوُا صیغہ مفعولی فعل مطلق) "یہ"

ب۔ نتیجہ (مقصد اتے نتیجے دی گرائمر دی صُورتوں دے درمیان نزدیدی تعلق ہے )

i۔ hoste (فعل مطلق، یہ سب سے زیادہ عام ہے) ۔ ”ایس وجہ سے“، ”اوہ“

ii۔ hiva (فاعلی) ”ایس وجہ سے اوہ“

iii۔ ara ”ایس لئے“

ج۔ وجہ یاں سبب

i۔ gar (وجہ / اثر یاں سبب / نتیجہ ) ”لئیے“، ”کیوں جے“

ii ۔ dioti, hotiy ”کیوں جے“

iii۔ epei, epeide, hos ”اُس وقت سے“

iv ۔ dia (صیغی مفعولی دے ساتھ) اتے (جوڑے ہوُئے فعل مطلق دے ساتھ) ”کیوں جے“

د۔ مفہومی

i۔ ara, poinun, hoste ”ایس لئے“

ii۔ dio (مضبوط مفہومی حرف ربط) ”کِس بُنواد پر“، ”کس سبب سے“، ”ایس لئے“

iii۔ oun ”ایس لئے“، ”تو“، ”پھر“، ”ایس وجہ سے“

iv ۔ toinoun ”لہذا“

ر۔ تقابلی یاں تفرق

i۔ alla (مضبوط تقابلی)، ”لیکن“، ”ماسوائے“

ii۔ de ”لیکن“، ”جب کہ“، حتی کہ“، ”دوُسری طرف“

iii۔ kai ”لیکن“

iv ۔ mentoi, oun ”بحر حال “

v۔ plen ”ایس دے باوجود“ (زیادہ تر لُوقا وچ “

vi ۔ oun ”بحرحال“

س۔ موازنہ

i۔ has, kathos (موازناتی جزو جملوں دا تعارف)

ii۔ kata (مُر کگل وچ، katho,kathoti,kathosper,kathaper )

iii۔ hosos (عبرانی وچ)

iv ۔ e ”سے“

ص۔ جاری رہنے والی یاں سلسلہ

i۔ de ”اتے“، ”اب“

ii۔ kai ”اتے“

iii ۔ tei ”اتے“

iv ۔ hina,oun ”یہ “

v۔ pun ”پھر“ (یوحنا وچ)

3 ۔ زور دینے والے استعمال

ا۔ alla” یقین سے“ ”جی ہاں“، ”حقیقت وچ“

ب۔ ara ”اصل وچ“، ”یقیناً“ یاں حقیقتاً

ج ۔ gar ”مگر حقیقت وچ“، یقیناء ”اصل وچ “

د۔ de ”اصل وچ‘]

ر۔ ean ”جب کہ“

س۔ kai ۔ ”یقیناً“، ”اصل وچ“، حقیقتا وچ

ص۔ mentoi ”اصل وچ“

ط۔ oun ”حقیقتاً“ ،” تمام ذرائع سے “

## VII ۔ شرطیہ فقرے

A۔ شرطیہ فقرہ اوہ ہے جس وچ اک یاں دو شرطیہ جزو شامل ہوتے نیں ۔ گرائمر دی یہ بناوٹ ترجمے دیلئے مدد دیندی ہے کیوں جے یہ شرط، وجاوہات یاں اسباب فراہم کرتی ہے کہ دیوں مرکزی فعل دا عمل واقع ہُوا یاں ننیں ہُوا ۔ چار اقسام دے شرطیہ فقرے سگے ۔ یہ اُس سے آگے بڑھتے نیں جومُصنف دے نُکتہ نظر سے سچ متصور دیاں جاتا تھا یاں ااوہدے مقصد دیلئے تھا اُس تک جو محض خواہش تھی ۔

B۔ پہلے درجے دا شرطیہ فقرہ عمل یاں موجودیت دا اظہار کرتا ہے جومُصنف دے نُکتہ نظر سے سچ متصور دیاں جاتا تھا یاں ااوہدے مقصد دیلئے تھا حالانکہ یہ ”اگر“ دے اظہار دے ساتھ تھا۔ کئی سیاںق و سباق وچ ایس دا ترجمہ ”اُس وقت سے“ دیاں جاسکتا ہے ۔ (بحوالہ متی 4:3 رُومیوں 8:31 ) ۔ جب کہ ایس دا مطلب یہ مفہوم دینا ننیں ہے کہ تمام پہلے درجات حقیقتاً سچ نیں ۔ اکثر یہ بحث وچ کوئی نُکتہ وضح کرنے دیلئے استعمال ہوتے سگے یاں کسی غلطی نُوں واضح کرنے دیلئے (بحوالہ متی 12:27 ) ۔

C۔ دوُسرے درجے دے شرطیہ فقرے اکثر ”حقیقت سے متضاد“ کہلاتے نیں ۔ یہ نُکتہ وضح کرنے دیلئے غلط سے حقیقت دی طرف کُج بیان کرتے نیں ۔ مثلاً :

1۔ ”اگر یہ شخص نبی ہوتا، جو کہ یہ ننیں ہے ، تو جانتا کہ جو اُسے چھوُتی ہے اوہ نُون اتے دیسی عورت ہے،مگر یہ ننیں جانتا “ ( لُوقا 7:39 ) ۔

2۔ کیوں جے اگر تُم موُسیٰ دا یقین کرتے ، جو تُم ننیں کرتے ، تو میرا وی یقین کرتے ، جو تُم ننیں کرتے“ (یوحنا 5:46 ) ۔

3۔ ”اگر اب تک آدمیوں نُوں خُوش کرتا رہتا ، جو کہ وچ ننیں کرتا، تو مسیح دا بندہ نہ ہوتا، جو کہ وچ ہوُں“ (گلتیوں

1:10 ) ۔

D۔ تیسرا درجہ مُمکنہ مُستقبل دے کموں دی گل کرتا ہے ۔ یہ اکثر اُس ممکنہ عمل دا تعین کرتا ہے ۔ یہ عموماً اتفاقیت دا مفہوم دیندا ہے ۔ مرکزی فعل دا عمل "یہ" جزو وچ عمل دی اتفاقیت ہے ۔ پہلا یوحنا ;1:6-10 2:4,6,9,15,20,21,24,29; 3:21; 4:20;5:14,16 ۔

E۔ چوتھا درجہ مُمکنات وچ سے ہٹایاں گیاں سب سے دوُر دا ہے ۔ یہ نویں عہد نامے وچ غیر معمولی ہے ۔ حقیقی امر یہ ہے کہ اوہاں کوئی مُکمل چوسگے درجے دا شرطیہ فقرہ ننیں ہے جس وچ شرط دے دونوں حصّے تعریف وچ مناسب بیٹھتے ہُوں ۔ جزوی چوسگے درجے دی مثال پہلا پطرس 3:4 دا ابتدائی جزو ہے ۔ جزوی چوسگے درجے دے اختتامی جزو دی مثال اعمال 8:31 ہے ۔

## VIII ۔ امتناعی حُکم

A۔ زمانہ بصُورت آمر "وچ" صفت فعلی دے ساتھ اکثر (مگر بلا شرکت غیرے) پہلے سے عمل پذیر کم نُوں روکنے پرزور دیندا ہے ۔ کُج مثالیں : "اپنے واسطے زمین پر مال جمع نہ کرو۔۔۔۔" (متی 6:19 ) ۔ "اپنی جان دی فکر نہ کرنا ۔۔۔۔" (متی 6:25 ) "اپنے اعضا ناراستی دے ہسگیاںر ہونے دیلئے پاپ دے حوالہ نہ دیاں کرو۔۔۔" (رُومیوں 6:13 )؛ "پرمیشور دے پوتر آتما نُوں رنجیدہ نہ کرو۔۔" (افسیوں 4:30 ) ؛ اتے "شراب دے متوالے نہ بنو۔۔۔" (5:18 ) ۔

B۔ مضارع موضوعی "وچ" صفت فعلی دے ساتھ "اوی شروع وی ننیں دیاں یاں کم شروع دیاں" دا زور ہوتا ہے ۔ کُج مثالیں : "یہ نہ سمجھو کہ وچ ۔۔۔" (متی 5:17 ) ؛ "ایسلئے فکرمند ہو کر یہ نہ کہو کہ ۔۔۔۔" (متی 6:31 ) ؛ "شرم نہ کر بلکہ ۔۔۔" (دوُسرا تُمیسگیس 1:8 ) ۔

C۔ داوہرا منفی موضوعی طور دے ساتھ اک بہت موثر نفی ہے ۔ "کوی ننیں، ننیں کوی ننیں" یاں "کسی وی صُورت وچ ننیں"۔ کُج مثالیں : "تو ابد تک کوی موت دا مزہ نہ چکھیگا" (یوحنا 8:51 ) ؛ "تو وچ کوی ہر گز گوشت نہ کھاوّنگا۔۔۔" (پہلا کرنتھیوں8:13 ) ۔

## IX ۔ جُز یاں حصّہ

A۔ نُوںئنے یونانی وچ کمل جُز "حرف تخصیص" دا انگریزی دی طرح دا استعمال ہے ۔ ایس دا بُنیادی کم کسی لفظ، نام یاں اکھان دی جانب توجہ دلانے دیلئے "اشارہ دکھانے والا" ہونا ہے ۔ استعمال نویں عہد نامے وچ مُصنف تامُصنف متفرق ہے ۔ کمل جُز یہ کم وی سر انجام دے سکتا ہے :

1۔ علامتی اسم ضمیر دی طرح موازناتی آلہ دے طور پر

2۔ پہلے سے مُتعارف موضوع یاں شخص دا حوالہ دینے دے نشان دے طور پر

3۔ فقرے وچ رابطہ فعل دیساتھ فاعل دی نشاندہی دے طور پر۔ مثلاً "پرمیشور روُح ہے" یوحنا 4:24 "پرمیشور نوُر ہے" پہلا یوحنا 1:5 ؛ "پرمیشور مُحبت ہے" 4:8,16 ۔

B۔ نُوںئنے یونانی وچ غیر معین جُز انگریزی دے "اک" یاں "واحد" دی طرح ننیں ہوتا ۔مُعین جُز دی غیر موجودگی دا

مطلب یہ ہوسکتا ہے ۔

1۔ کسی چیز دے معیار یاں خصُوصیت پر توجہ

2۔ کسی چیز دی اقسام پر توجہ

C۔ نویں عہد نامے دے مُصنفین وسیع طور فرق رکھتے نیں کہ کیویں جُز استعمال ہُوا ہے ۔

## X۔ یونانی نویں عہد نامے وچ تادید ظاہر کرنے دے انداز

A۔ نویں عہد نامے وچ مُصنف تا مُصنف تادید ظاہر کرنے دی تکنیک فرق ہے ۔سب سے زیادہ با اصُول اتے حسب دستور مُصنفین لوُقا اتے عبرانی دے مُصنفین سگے ۔

B۔ ہم نے پہلے وی ذکر دیاں ہے کہ مضارع عملی علامتی تادید دیلئے معیاری اتے غیر نشان بردار تھا مگر کوئی وی اتے زمانہ ، صوت یاں طور وچ ترجمہ دے معنی ہوتے نیں ۔ ایس دا یہ مفہوم ننیں ہے کہ مضارع عملی علامتی پُر معنی گرائمر دے معنوں وچ اکثر استعمال ننیں ہوتا تھا ۔ مثال : روُمیوں 6:10 (دو مرتبہ)

C۔ نُوں‌ئنے یونانی وچ شبداں دی ترتیب

1۔ نُوں‌ئنے یونانی اک بگڑی ہہوئی زُبان تھی جو انگریزی دی طرح شبداں دی ترتیب پر منحصر نہ تھی ۔ ایس لئے مُصنف حسب معمول متوقع ترتیب یہ ظاہر کرنے دیلئے فرق کرسکتا تھا ۔

ا۔ جو مُصنف پڑھنے والوں نُوں تادید کرنا چاہتا تھا ۔

ب۔ جو مُصنف سمجھتا تھا کہ پڑھنے والوں دیلئے حیران کُن ہو گی ۔

ج۔ جس دے بارے وچ مُصنف گہرا اثر لیتا تھا ۔

2۔ معمول دے مطابق شبداں دی ترتیب یونانی وچ اوی وی اک متنازعہ مسئلہ تھا ۔ جب کہ فرض دی گئی معمول دے مطابق ترتیب یہ ہے :

ا۔ ملانے والے افعال دیلئے

۱۔ فعل

۲۔ فاعل

۳۔ مکمل کرنے والا

ب۔ فعل متعدی دیلئے

۱۔ فعل

۲۔ فاعل

۳۔ شے

۴۔ بلواسطہ شے

۵۔ حرف جار دے متعلق اکھان

ج۔ اسمائے اکھان دیلئے

۱۔ اسم ذات

۲۔ ترمیمی

۳۔ حرف جار دے متعلق اکھان

3۔ شبداں دی ترتیب بہت زیادہ اہم شرح دار نُکتہ ہوسکتا ہے ۔ مثال :

ا۔ ”مُجھے اتے برنباس نُوں دہنا ہاتھ دیکر شریک کر لیاں“ (گلتیوں 2:9 ) ۔ اکھان ”دہنا ہاتھ دیکر شریک“ نُوں جُدا اتے مطلب ظاہر کرنے دیلئے آگے لایاں جاتا ہے ۔

ب۔ ”مسیح دے ساتھ“ (گلتیوں 2:20 ) نُوں پہلے رکھا جاتا تھا ۔ اُس دی موت مرکزی تھی ۔

ج۔ ”ایسے حصّہ بہ حصّہ اتے طرح بہ طرح “ (عبرانیوں 1;1 )پہلے رکھا جاتا تھا ۔ یہ تھا کہ کیویں پرمیشور اپنے آپ نُوں ظاہر کرتا تھا جن دا پہلے سے موازنہ دیاں گیاں نہ کہ مُداشفہ دے حقائق ۔

D۔ اکثر تادید دے کُج درجات درج ذیل دے ساتھ ظاہر کئے جاتے سگّے ۔

۱۔ اسم ضمیر دا دہراوٓ جو کہ پہلے ہی فعل دی بگڑی ہوئی صُورت وچ موجود تھا مثال : ”وچ، میرا اپنا، ہمیشہ تُمہارے ساتھ ہونگا۔۔۔“ (متی 28:20 )۔

۲۔ متوقع حرف ربط دی غیر موجودگی، یاں دوُسرے ملانے والے شبداں دے درمیان آلے ، اکھان، جزو یاں فقرات۔ یہ حرف ربط دی عدم موجودگی کہلاتا ہے (”مقید ننیں“)۔ ملانے والا آلہ متوقع تھا پس ایس دی غیر حاضری توجہ طلب ہوتی ہے ۔ مثالیں:

ا۔ مُبارک بادیاںمتی 5:3ff (فہرست زور دیندی ہے)

ب۔ یوحنا 14:1 (نواں موضوع)

ج۔ رومیوں 9:1 (نواں حصّہ)

د۔ دوُسرا کرنتھیوں12:20 (فہرست پر زور دیندی ہے)۔

۳۔ دستیاںب عبارت وچ موجود شبداں و اکھان دا دہراوٓ۔ مثالیں : ”اُس فضل دے جلال دی ستائش ہو“ (افسیوں 1:6,12 & 14 )۔ یہ اکھان تثلیث دے ہر شخص دا کم ظاہر کرنے دیلئے استعمال ہوُا تھا ۔

۴۔ محاتیہ یاں شبداں (آواز) دا استعمال اصطلاحات دے درمیان آزادانہ حرکت کرتے نیں۔

ا۔ بلواسطہ اظہار - ممنوعہ موضوع دیلئے متبادل شبداں جیسے موت دیلئے ”سو گئے“ (یوحنا 14-11:11 ) یاں مردانہ عضو دیلئے ”پاوٓں“ (روُت 8-3:7 پہلا سیموئیل 24:3 )۔

ب۔ طولائی - پرمیشور دے نام دیلئے متبادل شبداں، جیسے ”آسمان دی بادشاہت“ (متی 3:21 ) یاں ”آسمان سے آواز“ (متی 3:17 )۔

ج۔ کلام دی شکلیں

(1) ناممکن مبالغات (متی 3:9;5:29-30;19:24 )

(2) بیانات پر نرم مزاجی (متی 3:5 اعمال 2:36 )۔

(3) مجسم ہونا (پہلا کرنتھیوں15:55 )۔

(4) طعن (گلتیوں 5:12 )

(5) شاعرانہ حوالے (فلپئیوں 2:6-11 )

(6) شبداں‌وں دے درمیان آواز آزادانہ حرکت کرتی ہے

ا۔ "کلیسیاں"

i ۔ "کلیسیاں" (افسیوں 3:21 )

ii ۔ "بُلا رہا ہے " (افسیوں 4:1,4 )

iii ۔ "بُلاتا ہے" (افسیوں 4:1,4 )

ب۔ "آزاد"

i ۔ "آزاد عورت" (گلتیوں 4:31 )

ii ۔ "آزاد دیاں" (گلتیوں 5:1 )

iii۔ "آزاد" (گلتیوں 5:1 )

د۔ محاتیاں‌تی زبان - خاص زبان اتے اوہ زبان جو عام طور پر ثقافتی ہے ۔

۱ ۔ یہ "کھانے " دا تمثیلی استعمال تھا (یوحنا 4:31-34 )

۲۔ یہ "ہیکل" دا تمثیلی استعمال تھا (یوحنا 2:19 متی 26:61 )

۳۔ یہ تلطف"نفرت" دیلئے عبرانی محاتیہ تھا (پیدائش29:31 استعثنا 21:15 لُوقا14:36 یوحنا12:25 رومیوں 9:13 )

۴۔ "سب" بمقابلہ "بہتوں"۔ موازنہ کریں یسعیاہ 53:6 (سب) دا 53:11-12 (بہتوں)۔ اصطلاحات مترادف نیں جیسے رومیوں 5:18 اتے 19 ظاہر کرتی نیں ۔

۵۔ اک واحد لفظ دے بجائے مکمل لسانی اکھان دا استعمال ۔ مثلاً "پربھو ایشو مسیح"

۶۔ خُوددار دا خاص استعمال

ا۔ جب جزو دے ساتھ (وصفی حیثیت) ، ایس دا ترجمہ" اوہی" دیاں جاتا ہے

۲۔ جب جزو دے بغیر (وثوقی حیثیت)، ایس دا ترجمہ اک شدید لچکدار اسم ضمیر دے طور دیاں جاتا ہے ۔ "اوہ آپ" ، "اوہ خُود" یاں "خُود ہی"۔

E۔ غیر یونانی بائبل پڑھنے والے طُلبا زور دی کئی انداز وچ نشاندہی کرسکتے نیں :

۱ ۔ تحلیلی اسلوب دی فرہنگ دا استعمال اتے سیدھے خط دی مدفون یونانی/انگریزی عبارت

۲۔ انگریزی تراجم دا موازنہ ، خاص طور پر تراجم دے متفرق نظریات سے ، مثلاً: "لفظ بہ لفظ" ترجمے دا موازنہ (دے جی وی، این دے جی وی، اے ایس وی، این اے ایس بی، آر ایس وی، این آر ایس وی)

"قوت عمل رکھنے والی مساوی" دیساتھ (ولیمز، این آئی وی، این ائی بی، این ائی بی، آر ائی بی، جے بی، این جے بی، ٹی ائی وی)۔ یہاں اک اچھی معاونت بیکر دی شائع کردہ"چھبیس تراجم وچبائبل"ہوسکتی

۳۔ جوزف برائنٹ روتھرہیم (کریگل 1994 ) دی تادیدی بائبل دا استعمال۔

۴۔ نہایت ادبی ترجمے دا استعمال

ا۔ 1901 دا امریدی معیاںری ترجمہ

ب۔ رابرٹ ینگ (گارڈین پریس 1976 ) دی تصنیف ینگ دا بائبل دا ادبی ترجمہ

گرائمر دا مطالعہ اُکتا دینے والا عمل ہے مگر دُرست ترجمے دیلئے بہت ضروری ہے ۔ یہ مختصر تعاریف، تبصرے اتے مثالیں غیر یونانی مطالعہ کرنے والے شخص دی حوصلہ افزائی اتے اُسے لیس کرنے دے لئے ہے تا کہ اوہ ایس والیم وچ گرائمر سے متعلقہ علامات نُوں استعمال کر سدے ۔ یقیناً یہ تعریفیں پچیدگی دور کرنے سے بالاتر نیں ۔ یہ خُود رائے اتے سخت انداز وچ استعمال نہ دی جائیں بلکہ نویں عہد نامے دے نحو علم نُوں بہتر سمجھنے دے لئے اک عملی اقکم دے طور لیاں جائے ۔اتے یقینی طور پر یہ تعریفیں قارئین نُوں دوُسرے مطالعاتی مواد دے تبصرے جیسے کہ نویں عہد نامے دی تکنیدی تفسیریں نُوں سمجھنے دے وی اہل بنائیں گی ۔

ہم بائبل وچ پائی جانے والی معلومات دے اجزا دی بُنواںد پر اپنے ترجمے دی تصدیق دے قابل وی ہو جائیں گے ۔گرائمر اِن اجزا وچ سے سب سے زیاںدہ مددگار ہوتی ہے ۔ دوُسرے اجزا وچ تاریخی پس منظر، ادبی سیاںق و سباق، ہم عصر شبداں دا استعمال اتے متوازی عبارتیں شامل نیں ۔

# ضمیمہ دوئم

# عبارتی تنقید

یہ موضوع ایس انداز وچ نبڑایاں جائے گا جیسے کہ ایس تفسیر وچ پائے جانے والے عبارتی حوالوں دی تشریح دی جارہی ہو۔ درج ذیل خاکہ استعمال دیاں جائے گا۔

I ۔ ساڈی انگریزی بائبل دے عبارتی ذرائع

ا۔ پُرانا عہد نامہ

ب۔ نواں عہد نامہ

II ۔ "زیریں تنقید" جو کہ "عبارتی تنقید" وی کہلاتی ہے دے مفروضوں اتے مسائل دی مختصر تشریح۔

III ۔ مزید مطالعے دیلئے تجویز کردہ ذرائع۔

I۔ ساڈی انگریزی بائبل دے عبارتی ذرائع

ا۔ پُرانا عہد نامہ

1 ۔ میسوریٹک عبارت {Masoretic Text (MT)} ۔ عبرانی ہم آہنگی عبارت ربی عقیبہ (Rabbi Aquiba) نے سنہ100عیسوی وچ ترتیب دی تھی۔ حرف علت دے نُدات، تلفظ، حاشیہ دی علامتیں، وقفہ جات اتے آلاتی نُدات دا اضافہ چھٹی صدی عیسوی وچشروع ہوُا اتے نویں صدی عیسوی وچ تکمیل پایاں۔ یہ یہودی عُلما،  اک خاندان میسوریتیس (Masoretes) نے سر انجام دیاں۔ عبارتی صُورت جو اوہ استعمال کرتے سگے اوہ¦¢ ی تھی جو مِشنہ ، تلمُود، ترگُومز، پشیتہ اتے ولگییٹ (Mishnah, Talmud, Targums, Peshitta and Vulgate) وچ تھی ۔

2۔ توریت (LXX)ہفتاوی ۔ روایاںت بتاتی نیں کہ یہودی توریت ستر یہوُدی عُلما نے ستر دنوں وچ سکندریہ ائبریری دیلئے شاہ پتولمی دوئم (285-246B.C.) دی سرپرستی وچ تیارر دی تھی۔ ترجمہ کہا جاتا ہے کہ سکندریہ وچ رہائش پذیر اک یہودی رہنما دی دُرخواست پر دیاں گیاں تھا۔ یہ روایت' ارستیس دے خط' سے عمل وچ آتی ہے ۔ہفتاوی (LXX) ربی عقیبہ(MT) سے متفرق عبرانی عبارتی روایت دی بُنوادِ پر بارہا بار تھا۔

3۔ بحیرہ مُردار دے داغذوں دا پلندہ Dead Sea Scrolls (DSS) ۔ بحیرہ مُردار دے داغذوں دا پلندہ روُمی قبل از مسیح دے دور (200B.C.-A.D.70) وچ یہودیوں دے علیحدگی پسند فرقے نے لکھا تھا جو ' ایسینیز' (Essenes) کہلاتا تھا۔ دونوں میسورینٹ عبارت اتے ستر دے پس پُشت عبرانی نُسخہ جات، جو بحیرہ مُردار وچ مختلف جگہوں پر پائے گئے سگے قدرے مختلف عبرانی عبارتی خاندان ظاہر کرتے نیں ۔

4۔ کُج خاص مثالیںجو ظاہر کرتی نیں کہ کیویں اِن دونوں عبارتوں دے موازنے نے مترجمین نُوں پُرانا عہد نامہ سمجھنے وچ مدد دی ہے ۔

ا۔ ہفتاوی(LXX) نے مترجمین اتے عُلما دی میسورینٹ عبارت (MT) سمجھنے وچ معاونت دی ہے

(1) یسعیاہ 52:14 داہفتاوی(LXX) "جس طرح بہتیرے اُسے دیکھکر حیران ہونگے "۔

(2) یسعیاہ 52:14 دی میسورینٹ عبارت (MT) "جس طرح بہتیرے تجھ نُوں دیکھکر دنگ ہو گئے"

(3) یسعیاہ 52:15 وچہفتاوی (LXX) دے اسم ضمیر دے فرق دی تصدیق ہوتی ہے ۔

ا۔ ہفتاوی (LXX) "اُسی طرح بہت سی قووچ اُس پر تعجب کرینگی"

ب۔ میسورینٹ عبارت (MT) "اُسی طرح اوہ بہت سی قوموں نُوں پاک کرے گا"

ب۔ بحیرہ مُردار دے داغذوں دے پلندے (DSS) نے مترجمین اتے عُلما دی میسورینٹ عبارت (MT) سمجھنے وچ معاونت دی ہے۔

(1) یسعیاہ 21:8 بمطابق DSS "پھر وچ دل سے پُدارا کہ وچ دید گاہ پر کھڑا ہوُں"

(2) یسعیاہ 21:8 بمطابق میسورینٹ عبارت "تب ااوہنے شیر دی سی آواز سے پُدارا، اے پربھو وچ اپنی دید گاہ پر تمام دن کھڑا رہا "

ج۔ دونوںہفتاوی (LXX) اتے بحیرہ مُردار دے داغذوں دے پلندے (DSS) نے یسعیاہ 53:11 دی تشریح وچ معاونت دی ہے۔

(1) ہفتاوی (LXX) اتے بحیرہ مُردار دا داغذوں دا پلندہ (DSS) "اپنی جان ہی دا دُکھ اُٹھا کر اوہ اُسے دیکھے گا اتے سیر ہو گا"

(2) میسورینٹ عبارت "اوہ اُسے دیکھے گا اتے اپنی جان دا دُکھ اُٹھانے دے سبب سے اتے تسلی پائے گا"

۲۔ نواں عہد نامہ

1۔ تمام وچ سے تقریباً 5,300 نُسخہ جات یاں یونانی نویں عہد نامے دے حصّے اب وی موجود نیں ۔ کوئی 85 پیپری papyri پر لکھے ہوُئے نیں اتے 268 اوہ نُسخہ جات نیں جو تمام بڑے حروف (بڑے حروف دی تحریر) وچ لکھے گئے نیں۔ بعد وچ کوئی نویں صدی عیسوی وچ اک متواتر نُسخہ (چھوٹا قلم برداشتہ) ظاہر دیاں گیاں۔ یونانی نُسخہ جات تحریری انداز وچ تعداد وچ کوئی 2,700 نیں ۔ ساڈے پاس کوئی 2,100 بائبل دی بارت دی فہرستوں دی داپیاںوی نیں جو پرستش وچ استعمال ہوتی نیں اتے اوہنانیں کتاب الصلوات کہا جاتا ہے ۔

2۔ کوئی 85یونانی نُسخہ جات جو پیپری پر لکھے ہوُئے نیں اتے نویں عہد نامے دے حصّوں پر مُشتمل نیں اوہ عجائب گھروں وچ موجود نیں ۔ کُج دوُسری صدی عیسوی سے تعلق رکھتے نیں مگر زیاںدہ تر تیسری اتے چوتھی صدی سے تعلق رکھتے نیں ۔ اِن وچ سے کسی وی میسورینٹ عبارت وچ مکمل نواں عہد نامہ ننیں ہے ۔ محض ایس لئے یہ نویں عہد نامے دی قدیم داپیانیں اتے ازخُود یہ مطلب ننیں رکھتی کہ اوہناں وچ تھوڑا فرق ہے۔ اِن□□¢□ سے

بہت سی جلد بازی وچ مُقامی استعمال دیلئے داہی دی گئی سگیں ۔ اتے ایس عمل وچ احتیاںط یاں توجہ ننیں برتی گئی۔ ایس لئے اوہناں وچ بہت تفرق ہے ۔

3 ۔ نُوںڈ کس سینائیتیکس (Codex Siniaiticus) جو عبرانی حرف این (ایلف aleph ) یاں (01) دے طور وی جانا جاتا ہے ۔ نُوںہ سینا پر مُقدسہ دیسگیرین دی خانقاہ پر تسدینڈرف Tischendorf نے دریاںفت دیاں تھا ۔ یہ چوتھی صدی عیسوی سے تعلق رکھتا ہے اتے ایس وچ دونوں عہد قدیم اتییونانی عہد جدید دے ہفتاوی (LXX) پائے جاتے نیں ۔ یہ "اسکندریہ عبارت" دی قسم دا ہے ۔

4۔ نُوںڈ کس اسکندریہ (Codex Alexandrinus) جو "اے" یاں (02) دے طور وی جانا جاتا ہے پانچویں صدی دا یونانی نُسخہ ہے اتے اسکندریہ ، مصر وچ دریاںفت ہوُا تھا ۔

5۔ نُوںڈ کس ویٹی دینس (Codex Vaticanus) جو "بی" یاں (03) دے طور پر وی جانا جاتا ہے ، روم وچ ویٹی کن دی لائبریری وچ دریاںفت ہُوا تھا اتے چوتھی صدی عیسوی دے وسط سے تعلق رکھتا ہے۔ ایس وچ دونوں عہد قدیم اتے عہد جدید بمطابق (LXX) موجود نیں ۔ یہ وی "اسکندریہ عبارت" دی قسم ہے۔

6۔ نُوںڈ کس افرائیمی (Codex Ephraemi) جو بطور "سی" یاں (04) جانا جاتا ہے پانچویں صدی عیسوی دا نُسخہ جو جزوی طور مسخ ہو گیاں تھا۔

7۔ نُوںڈ کس بیزائی (Codex Bezae) جو بطور "ڈی" یاں (05) جانا جاتا ہے پانچویں یاں چھٹی صدی عیسوی دا یونانی نُسخہ ہے ۔ یہ جو آج "مغربی عبارت" کہلاتی ہے دی کُلیدی نُمائندگی کرتا ہے ۔ ایس وچ بہت سے اضافے شامل نیں اتے یہ کنگ جیمز دے تراجم دیلئے بُنیادی گواہی تھا۔

8۔ نویں عہد نامے دی میسورینٹ عبارت تین یاں ممکنہ طور پر چار خاندانوں وچ تقسیم دی جاسکتی ہے جو چند خصُوصیاںت دی شراکت کرتے نیں:

ا۔ مصر دی اسکندریہ عبارت

1۔ پی 75 ، پی 66 (تقریباً 200 عیسوی)، جو انجیلوں دی قلمبندی بتاتے نیں۔

2۔ پی 46 (تقریباً 225 عیسوی) ، جو پولُوس دے خطوط دی قلمبندی بتاتے نیں۔

3۔ پی 72 (تقریباً 225-250 عیسوی) ، جو پطرس اتے یہوداہ دے خطوط دی قلمبندی بتاتے نیں۔

4۔ نُوںڈیکس بی، جو ویٹی دینس کہلاتا ہے (تقریباً 325 عیسوی) جس وچ مکمل پُرانا عہد نامہ اتے نواں عہد نامہ شامل ہے۔

5۔ ایس عبارت دی قسم وچ سے اتیی گن حوالہ جات۔

6۔ دیگر میسورینٹ عبارتیں جو ظاہر کرتی نیں کہ یہ عبارت دی قسم این، سی، ایل، ڈبلیو، 33 نیں۔

ب۔ شمالی افریقہ سے مغربی عبارت۔

1۔ شمالی افریقہ دے کلیسیاںئی اہبوں، ترتولین، قبرصی اتے پُرانے لاطینی تراجم سے حوالہ جات۔

2۔ ارینیس سے حوالہ جات۔

3۔ طاطین اتے قدیم شامی تراجم سے حوالہ جات۔

4۔ نُوں ڈیکس ڈی "بیزائی" ایس عبارت دی قسم دی تقلید کرتا ہے۔

ج۔ قسطنطنیہ سے مشرقی بیزنتائین Byzantine عبارت ۔

1۔ یہ عبارت دی قسم 5,300 میسورینٹ عبارتوں وچ سے 80% سے زیادہ وچ ظاہر ہوتی ہے۔

2۔ انطادیہ سے شامی کلیسیائی راہبوں، دیپادوسین (Cappadoceans)

کریسوستوم (Chrysostom) اتے تھرڈوریت (Therdoret) دے حوالہ جات ۔

3۔ نُوں ڈیکس اے، صرف انجیلوں وچ ۔

4۔ نُوں ڈیکس ائی (آٹھویں صدی ) مکمل نویں عہد نامے دیلئے۔

د۔ چوتھی ممکنہ قسم فلسطین سے سیزرین (Caesarean) ہے۔

1۔ یہ بُنیادی طور پر صرف مرقس وچ دکھائی دیندی ہے۔

2۔ ایس دی کُج شہادتیں پی 45 اتے ڈبلیو نیں۔

II ۔ "زیریں تنقید" یاں "عبارتی تنقید" دے مسائل و مفروضے۔

ا۔ کیویں فرق وقوع پذیر ہُوا۔

1۔ بے خیالی یاں حادثاتی (وسیع اکثریت دے واقعات)

ا۔ ہاتھ سے نقل کرتے ہوئے نظر دا مبالغہ جس وچ دوسری مرتبہ پڑھتے ہوئے دو مترادف شبداں وں دا سامنے آنا اتے درمیانی تمام شبداں دا ہذف ہوجانا (ہومئیوتیلئیوتن homoioteleuton )۔

1۔ داوہرے حرف دے شبداں یاں اکھاں دا نظر دے مبالغے سے ہذف ہونا (ہیپلو گرافی haplography )

2۔ یونانی عبارت دی سطر یاں اکھاں نُوں دُہراتے ہوئے ذہنی مبالغہ (ڈائٹو گرافی dittography )۔

ب۔ زُبانی املا لکھتے ہوئے سننے وچ مبالغہ جہاں غلط جوڑ وقوع ہوتے نیں۔ اکثر غلط جوڑ ملتی جُلتی آواز والے یونانی لفظ دی آواز یاں مفہوم دیتے نیں ۔

ج۔ ابتدائی یونانی عبارتوں وچ کوئی باب یاں آیات دی تقسیم ننیں ہوتی تھی نیز بہت کم یاں نہ ہونے دے برابر ٹھہراؤ اتے شبداں وں وچ کوئی تقسیم نہ ہوتی تھی۔ مختلف شبداں بناتے ہوئے حروف دی مختلف مقامات پر تقسیم ممکن تھی۔

2 ۔ دانستہ طور ۔

ا۔ نقل دی گئی عبارت دی گرائمر دی قسم نُوں بہتر بنانے دیلئے تبدیلیاں دی گئیں۔

ب۔ عبارت دی دیگر بائبل دی عبارتوں سے ہم آہنگی بنانے دیلئے تبدیلیاں دی گئیں (متوازیت دی ہم آہنگی)۔

ج۔ دو یاں زیادہ مطالعات نُوں اک طویل مُشترکہ عبارت وچ جوڑنے دیلئے تبدیلیاں دی گئیں (مرُکب)

د۔ عبارت وچ ادراک مسئلے نُوں دُرست کرنے دیلئے تبدیلیاں دی گئیں (بحوالہ پہلا کرنتھیوں 11:27 اتے پہلا

یوحنا 5:7-8 )۔

ر۔ کُجھ اضافی معلومات جیسے کہ تاریخی پس منظریاں عبارت دا مناسب ترجمہ اک داتب دی جانب سے حاشیہ وچ درج دیاں گیاں جبکہ دوُسرے داتب دی جانب سے عبارت وچ درج دیاں گیاں۔ (بحوالہ یوحنا **5:4**)۔

س۔ عبارتی تنقید دا بُنیادی عقیدہ (فرق دے ہوتے ہوُئے عبارت دے اصل مطُالعے نُوں طے کرنے دیلئے منطقی راہنمائی)۔

1۔ اصل عبارت ممکنہ طور پر سب سے زیاں‌دہ بے سلیقہ اتے گرائمر دی رُو سے غیر معمولی ہے۔

2۔ اصل عبارت ممکنہ طور پر سب سے مختصر ہے۔

3۔ قدیم عبارت اصل سے اپنی تاریخی قربت دی وجہ سے زیاں‌دہ اہمیت رکھتی ہے جب کہ باقی سب مساوی نیں۔

4۔ میسورینٹ عبارت جو کہ جغرافیاںئی طور پر انواع و اقسام دی ہے ، عام طور پر اصل مطالعہ دی حامل ہوتی ہے۔

5۔ مذہبی الہیاں‌تی طور پر کمزور عبارتیں، خاص طور پر جو نُسخہ جات دی تبدیلی دے دورانیہ دی اہم مذہبی الہیاں‌تی گُفتگو سے مناسبت رکھتی ہے جیسے کہ پہلا یوحنا **5:7-8** وچ تثلیث ترجیح دی حامل نیں ۔

6۔ اوہ عبارت جو بہتر طور پر دیگر متفرقات دی بُنواں‌د نُوں بیان کرسدے ۔

7۔ دو حوالے جو اِن تلاطم پیدا کرنے والے متفرقات نُوں متوازن ظاہر کرنے وچ مدد کرتے نیں درج ذیل نیں ۔

ا۔ جے ہیرلڈ گرین لی دی کتاب ”نویں عہد نامے دی عبارتی تنقید دا تعارف“صفحہ **68** ”کوئی وی مسیحی مذہبی الہیاں‌ت قابل بحث عبارت پر منحصر ننیں ہے اتے نویں عہد نامے دے طالبعلم دی خبردار رہتے ہوُئے یہ خواہش ہونی چاہئیے کہ اُس دی عبارت اصل الہامی طور سے زیاں‌دہ راسخ العتقاد اتے مذہبی الہیاں‌تی طور پر مضبوط ہونی چاہئیے“۔

ب۔ ڈبلیو اے کرسویل نے گریگ گیریسن نُوں برمنگھم دی خبر دے بارے وچ بتایاں کہ اوہ (کرسویل) یقین ننیں رکھتا کہ بائبل وچ ہر لفظ الہامی ہے ”کم از کم ہر لفظ جو جدید عوام نُوں مترجمین نے صدیوں پر محیط دیاں ہے“۔ کرسویل کہتا ہے: ”وچ خُود وی عبارتی تنقید پر بہت بڑا یقین رکھنے والا ہوُں، جیسے کہ وچ سمجھتا ہوُں کہ مرقس دے سولہویں باب دا آخری آدھا حصّہ خلاف شرع ہے الہامی ننیں ہے، یہ محض من گھڑت ہے۔۔۔جب آپ اوہناں نُسخہ جات دا بہت پہلے سے موازنہ کرتے نیں تو مرقس دی کتاب دے اختتامیے وچ ایسی کوئی گل نہ تھی۔ کِسی اتینے یہ شامل دی ہے۔۔۔۔“بُزرگان ایس بی سی انیرینٹسٹ یہ وی دعویٰ کرتے نیں کہ یوحنا پانچ باب وچ ایشو دے بیت حسدا دے حوض دے حوالے سے ”اضافہ“ دا ثبوت وی ملتا ہے ۔ اتے اوہ یہوداہ اسکریوُتی دی خُود کشی دی مناسبت سے دو مختلف رائے دی گل کرتا ہے، کرسویل کہتا ہے ”اگر یہ بائبل وچ ہے تو ایس دی تشریح وی موجود ہے۔ اتے بائبل وچ یہوداہ دی خُود کشی دے دو حوالے نیں“۔ کرسویل اضافہ کرتے ہوُئے کہتا ہے ”عبارتی تنقید اپنے آپ وچ اک دلچسپ سائنس ہے۔ یہ نہ ہی چند روزہ ہے نہ ہی بے تعلق ہے یہ قوت عمل رکھنے والی اتے مرکزی ہے۔۔۔۔“

**III**۔ نُسخہ جاتی مسائل (عبارتی تنقید)

ا۔ مزید مطالعہ دیلئے تجویز کردہ ذرائع

1۔ آر، ایچ۔ ہیریسن دی کتاب: تنقیدِ بائبل : تاریخی، ادبی اتے عبارتی

2۔ برُوس ایم میتزگر دی کتاب : نویں عہد نامے دی عبارت: اُس دی ترسیل، اخلاقی بگاڑ اتے تجدید

3۔ جے ایچ گرینلی دی کتاب: نویں عہد نامے دی عبارتی تنقید دا تعارف

# ضمیمہ سوئم

# فرہنگ

**متبنیٰ بنانے دا عقیدہ (Adoptionism) :**

یہ ایشو دا پرمیشورئی سے تعلق دا اک ابتدائی نظریہ تھا ۔ یہ بُنیادی طور پر دعویٰ کرتا ہے کہ ایشو ہر انداز وچ اک عام انسان تھا اتے نیز بپتُسمہ دے وقت پرمیشور دی طرف سے اک مخصُوص معنوں وچ متبنیٰ بنایاں گیاں (بحوالہ متی 3:17 مرقس 1;11 ) یاں ااوہدے جی اُٹھنے پر (بحوالہ رومیوں 1:4 )۔ ایشو نے ایسی مثالی زندگی گُزاری کہ کسی مقام (بپتُسمہ یاں جی اُٹھنا) پر پرمیشور نے اُسے اپنا" مُتبنیٰ بیٹا" بنا لیاں (بحوالہ رومیوں 1:4 فلپئیوں 2:9 )۔ یہ ابتدائی کلیسیاں اتے آٹھویں صدی عیسوی دا اقلیتی نظریہ تھا۔ پرمیشور دے انسان بننے دے بجائے( متجسم ہونے دے) یہ اُلٹ ہو جاتا ہے اتے اب انسان پرمیشور بنتا ہے۔ یہ شبداں وچ بیان کرنا مُشکل ہے کہ کیویں ایشو، پرمیشور بیٹا، پہلے سے موجود پرمیشورئی نُوں مثالی زندگی دی بنا پر نوازا جاتا ہے یاں انعام دیاں جاتا ہے۔ اگر اوہ پہلے ہی پرمیشور تھا تو کیویں اُسے نوازا جا سکتا ہے؟ اگر اُس وچ پہلے سے موجود الٰہی فضل تھا تو کیویں اُس دی اتے عزت افزائی دی جاسکتی ہے؟ حالانکہ یہ ساڈے لئے سمجھنا مُشکل ہے ۔لیکن باپ کسی حد تک خاص معنوں وچ ایشو نُوں باپ دی مرضی دی کمل تکمیل کرنے پر نوازتا ہے۔

**مکتبہ اسکندریہ (Alexendrian School) :**

بائبل دے ترجمے دا یہ طریقہ اسکندریہ، مصر وچ دوُسری صدی عیسوی وچ قائم ہُوا تھا۔ یہ فیلو**Philo** دا بائبل دے ترجمے دا اصُول استعمال کرتا تھا ۔ فیلو افلاطون دا شاگرد تھا۔ یہ اکثر تمثیلی طریقہ دار کہلاتا ہے۔ یہ کلیسیاں وچ اصلاح دے دور تک رایج تھا۔ ایس دے سب سے اہل محرک اتییگن اتے اگسٹین سگے۔ دیکھئیے مویسس سیلوا (**Moises Silva**) ، "دیاں کلیسیاں بائبل نُوں غلط پڑھتی ہے ؟ (نصابی **1987** )

**اسکندریاںئی نُسخہ (Alexandrinus) :**

یہ پانچویں صدی دا اسکندریہ مصر سے یونانی نُسخہ جس وچپُرانا عہد نامہ، اسفار محرفہ اتے زیاںدہ تر نواں عہد نامہ شامل تھا۔ یہ ساڈی مکُمل یونانی نویں عہد نامے (ماسوائے متی، یوحنا اتے دوُسرا کرنتھیوںدے کُج حصّوں دے) دیلئے اک بڑی اہم گواہی ہے ۔ جب یہ نُسخہ جسے "اے" دا درجہ دیاں جاتا ہے اتے نُسخہ جو "بی" (ویٹی کن سے متعلقہ) کہلاتا ہے کسی مطالعہ پر مُتفق ہوتے نیں تو کئی اطوار سے زیاںدہ تر عُلما دی جانب سے اصل متسور دیاں جاتا ہے ۔

**تمثیل (Allegory) :**

یہ بائبل دے ترجمے دی اوہ قسم ہے جو بُنیادی طور اسکندریاںئی یہودیت وچ قائم ہُوئی۔ایسے اسکندریہ دے

فیلو دے توسط سے پزیرائی ملی۔ ایس دی بُنیادی توجہ کلام نُوں بائبل دا تاریخی پس منظر اتے یاں ادبی سیاںق و سباق نُوں نظر انداز کرتے ہُوئے مقامی ثقافت یاں فلسفانہ نظام سے مطابقت کرنے دی خواہش رکھنا ہے۔ یہ بائبل دی ہر عبارت دے پس پردہ مخفی یاں روحانی معنوں دی تلاش کرتی ہے ۔ یہ تسلیم کرنا پڑے گا کہ ایشو نے متی 13 اتے پولوُس نے گلتیوں 4 وچ سچائی

بیان کرنے دیلئے تمثیل دا استعمال دیاں۔ یہ بحردیف واقعاتی صُورت وچ سگیں نہ کہ مکمل طور تمثیلی۔

### تحلیلی اسلوُب دی فرہنگ (Analytical lexicon) :

یہ تحقیق دے آلے دی اک قسم ہے جو ہوچ نویں عہد نامے وچ ہر قسم دی یونانی صُورت دی نشاندہی دے اہل کرتی ہے۔ یہ یونانی حروف تہجی دی ترتیب وچ اقسام اتے بُنیادی تعریفوں دا مجموعہ ہے۔ بین المتوازی خط دے ترجمے دے اتفاق وچ یہ غیر یونانی مطالعاتی ایمانداروں نُوں نویں عہد نامہ دی یونانی گرائمر اتے ترتیبی صُورت دے تجزئیے دا اہل کرتا ہے۔

### بائبل دی ترتیب (Analogy of Scripture) :

یہ اک اکھان ہے جو ایس نظرئے نُوں بیان کرتی ہے کہ بائبل مُکمل طور پرمیشور دا الٰہی کلام ہے اتے ایس لئے یہ متنازیہ ننیں بلکہ ہر لحاظ سے مُکمل ہے۔ یہ پہلے سے قیاں‌سی تصدیق ایس دے متوازی حوالوں دا بائبل دی عبارت دے ترجمے وچ استعمال دیلئے بُنواں‌د ہے۔

### ابہام (Ambiguity) :

یہ اُس غیر یقینی دا حوالہ ہے جو تحریری دستاویز دے نتیجے وچ ہوتا ہے جب دو یاں زیاں‌دہ ممکنہ مفہوُم ہوں یاں جب دو یاں زیاں‌دہ چیزوں دا اک ہی وقت وچ حوالہ دیاں جاتا ہے۔ یہ وی ممکن ہے کہ یوحنا بامقصد ابہام استعمال کرتا ہے ۔ (دُاوہرے بیانات)

### انسانی خصُوصیاں‌ت سے متعلقہ (Anthropomorphic) :

مفہوم ”ایسی خصُوصیاں‌ت دا حامل ہونا جو انسانوں سے متعلق ہوں“۔ یہ اصطلاح ساڈی پرمیشور دے بارے وچ مذہبی زُبان دے بیان دے استعمال دیلئے ہے ۔ یہ انسانیت دیلئے یونانی اصطلاح سے نکلی ہے۔ ایس دا مطلب ہے کہ ہم پرمیشور دے بارے وچ یُوں گل کرتے نیں جیسے اوہ وی کوئی انسان ہو۔ پرمیشور نُوں‌اوہناں مادی، سماجی اتے نفسیاں‌تی اصطلاحات وچ بیان دیاں جاتا جو انسانوں سے مناسبت رکھتی نیں (بحوالہ پیدائش 3:8 پہلا سلاطین 22:19-23 ) ۔ یہ یقینی طور محض اک ترتیب ہے۔ حالانکہ کوئی وی ایسی اقسام یاں اصطلاحات انسانوں دے علاوہ ننیں نیں جو ہم استعمال کر سدیں ۔ ایس لئے ہمارا پرمیشور سے متعلقہ علم حالانکہ سچائی ہے مگر محدود ہے۔

### مکتبہ انطادیہ (Antiochian School) :

یہ اسکندریہ مصر دے تمثیلی طریقہ دار دے رد عمل دے طور تیسری صدی عیسوی وچ انطادیہ شام وچ قائم

ہونے والا بائبل دے ترجمے دا طریقہ دار ہے ۔ ایس دا بُنیادی مقصد بائبل دے تاریخی مفہوموں پر توجہ دینا تھا۔ یہ بائبل دا اک عام انسانی ادب دے طور ترجمہ کرتا ہے ۔ یہ مکتبہ ایس بحث وچ پھنس گیاں کہ آیاں مسیح دے دو اوصاف سگے ۔(نیسٹوریںایزم Nestorianism ) یاں اک وصف (مُکمل طور پر انسان اتے مُکمل طور پر پرمیشور)۔ ایسے رومن داتھولك کلیسیاں دی جانب سے بدعتی ہونے دا لیبل لگا اتے بالآخر فارص نُوں منتقل ہو گیاں مگر مُکتبہ کُج معنی ضرور رکھتا تھا۔ ایس دا بُنیادی شرعی اصُول بعد وچ کلاسیکل پروٹیسٹنٹ اصلاح کرنے والوں (لُوتھر اتے دیلون) دے ترجمے دے اصُول بنے ۔

### تقابلی (Antithetical) :

یہ تین تشریحی اصطلاحات وچ سے اک ہے جو عبرانی شاعری دی سطور دے درمیان تعلق نُوں ظاہر کرنے دیلئے استعمال ہوتی ہے۔ یہ اوہناں شاعری دی سطور سے مناسبت رکھتی نیں جو مفہوم وچ اُلٹ نیں (بحوالہ امثال 10:1,15:1 )۔

## مُداشفائی ادبی علوم (Apocalyptic literature) :

یہ قوی تر، حتی الامدان بلکہ مُنفرد طور یہودی طرز فن تھا۔یہ مخفی قسم دا رسم اُلخط تھا جو بیرونی غیر مُلدی قوتوں دا یہودیوں پر یلغار اتے قبضے دی صُورتحال وچ استعمال ہوتا تھا۔ یہ فرض کرتا تھا کہ شخصی، اتے پاپ دا کفارہ ادا کرنے والا پرمیشور دُنیا دے واقعات نُوں خُود ہی تخلیق کرتا تھا اتے اختیاںر رکھتا تھااتے یہ کہ قوم بنی اسرائیل ااوہدیلئے خاص توجہ اتے اہمیت دی حامل تھی۔ یہ ادبی علوم پرمیشور دے خاص منصوبوں دے وسیلے سے انتہائی فتح دا وعدہ دیندا ہے۔

یہ بہت سی مخفی اصطلاحات دے ساتھ بہت زیاںدہ علامتی اتے خیاںلی ہے۔ یہ اکثر سچائی دا اظہار رنگوں، عددوں، رویاں، خوابوں، فرشتوں دے پیغامات، خفیہ اشاراتی شبداں اتے اکثر نیدی اتے بدی دے درمیان واضح مخالفت سے کرتا تھا۔

ایس طرز فن دی چند مثالیں درج ذیل نیں : (1) پُرانے عہد نامے وچ حزقی ایل( ابواب 12-7 )، دانی ایل (ابواب 12-7 )، زکریاہ ، اتے (2) نویں عہد نامے وچ متی 24 مرقس 13 دوُسرا تھسلنیکیوں2 اتے مُداشفہ۔

## دلائل سے ثابت کرنے والا(والے) {Apologist (Apologetics)} :

یہ یونانی اساس "قانونی دفاع" سے نکلا ہے۔ یہ مذہبی الہیاںت وچ خاص نظم و ضبط ہے جو مسیحی ایمان دیلئے بُنیادی وجاوہات اتے ثبوت فراہم کرنے دی تلاش وچ رہتا ہے۔

## پہلی فوقیت (A priori) :

یہ بُنیادی طور پر اصطلاح "پہلے سے فرض کرلینے" دی مترادف ہے۔ ایس وچ پہلے سے تسلیم کردہ تعریفوں، اصُولوں، اتے حیثیتوں دیلئے منطق شامل ہوتا ہے جن نُوں سچ تصور دیاں جاتا ہے۔ یہ اوہ نیں جن نُوں بنا مُشاہدے یاں تجزئیے دے تسلیم کر لیاں جاتا ہے ۔

## اریوسیت (Arianism) :

یہ تیسری اتے ابتدائی چوتھی صدی عیسوی وچ اسکندریہ مصر دی کلیسیاں وچ اریس (Arius) پرسبیٹرین دارکن تھا۔ اُس دا دعویٰ تھا کہ ایشو پہلے سے موجود تھا مگر الہی فضل سے نہ تھا

(یعنی باپ دی طرح اوہی روح نہ رکھتا تھا)، ممکنہ طور پر امثال 8:22-31 دی تقلید کرتے ہُوئے۔ اُسے اسکندریہ دے بشپ نے چیلنج دیاں جس سے تحریری جواب و سوال دا سلسلہ شروع

( 325عیسوی) ہو گیاں جو کئی برس تک چلتا رہا۔ اریوسیت مشرقی کلیسیاں دا باضابطہ عقیدہ بن گیاں۔ نکئیے Nicaea دی نُونسل نے 325 عیسوی وچ اریس دی مذمت دی اتےپرمیشور بیٹے دی مکمل برابری اتے پرمیشورئی دا دعویٰ دیاں۔

## ارسطو (Aristotle) :

یہ قدیم یونان دا اک عظیم فلسفہ دان تھا، افلاطون دا شاگرد تھا اتے اسکندراعظم دا اُستاد تھا ۔ اُس دا اثر آج وی دُنیائے عالم دی جدید تحقیقوں وچ عمل دخل رکھتا ہے۔ یہ ایس لئے کہ اوہ علم بذریعہ مُشاہدات اتے درجہ بندی پر زور دیندا تھا۔اتے یہ سائنسی طریقہ دار دا اک اہم عقیدہ تھا۔

**قلمی مسودات (Autographs) :**

یہ بائبل دی اصل تحریر نُوں نام دیاں گیاں ہے ۔ یہ اصلی، قلمی نُسخہ جات تمام تر گُم ہو چُکے نیں ۔ محض نقلوں دی نقلیں موجود نیں ۔ یہ عبرانی و یونانی نُسخہ جات اتے قدیم ترجموں وچ بہت سے عبارتی تفرقات دی بُنواںد ہے۔

**بیزائیے (Bezae) :**

یہ چھٹی صدی عیسوی دا یونانی اتے لاطینی نُسخہ ہے ۔ یہ درجہ بندی وچ "ڈی" کہلاتا ہے ۔ ایس وچ انجیلیں، اعمال دی کتاب اتے کُج عام خطوط نیں ۔ یہ لاتعداد داتبی اضافوں سے موسوم دیاں جاتا ہے ۔ یہ کنگ جیمز ورژن دے پس پُشت اہم یونانی نُسخہ دی روایت "عبارتی ادخال" دی بُنواںد بناتا ہے ۔

**تعصب پیدا کرنا (Bias) :**

یہ کسی شے یاں نُکتہ نظر دی طرف مضبوط رغبت بیان کرنے دیلئے اک اصطلاح دے طور استعمال ہوتی ہے۔ یہ اک تناظر ہے جس وچ کسی خاص شے یاں نُکتہ نظر دیلئے بے لاگ رویہ نامممکن ہے ۔ یہ اک متعصب حیثیت ہے ۔

**بائبل سے متعلقہ اختیاںر (Biblical Authority) :**

یہ اصطلاح بہت ہی مخصُوص مفہوم وچ استعمال ہُوئی ہے ۔ یہ اُس آگہی دی تعریف دے طور پر بیان دی جاتی ہے کہ جو اصل مُصنف نے اپنے دور وچ کہا تھااتے یہ سچ آج ساڈے دور وچ عمل پذیر ہو رہا ہے ۔ بائبل سے متعلقہ اختیاںر نُوں یوں وی بیان دیاں جا سکتا ہے کہ ایسا نُکتہ نظر رکھنا کہ بائبل ساڈی واحد راہنمائی دا

ذریعہ اتے اختیاںر ہے ۔ جب کہ موجودی غیر مناسب تراجم دی روشنی وچ ، وچنے بائبل نُوں نظریہ تک محدود رکھا ہے جیسے کہ تاریخی گرائمر دے طریقہ دار دے عقائد نے ترجمہ دیاں ہے ۔

**شرع (Canon) :**

یہ اوہناں تحریروں نُوں بیان کرنے دیلئے اصطلاح ہے جو یقینی طور پر مکمل الہی نیں ۔ یہ دونوں پُرانا عہد نامہ اتے نواں عہد نامہ دے کلام دیلئے استعمال ہوتی ہے۔

**مسیح پر مرنُوںز (Christocentric) :**

یہ اصطلاح مسیح دی مرکزیت بیان کرنے دیلئے استعمال ہوتی ہے ۔ وچ نے ایس نُوں ایس نظرئیے دے توسط سے استعمال دیاں ہے کہ ایشو تمام بائبل دا پربھو ہت ۔ پُرانا عہد نامہ اُس دی طرف اشارہ کرتا ہے اتے اوہ خُود ہی تکمیل اتے منزل ہے (بحوالہ متی 5:17-48 )۔

**تفسیر / تبصرہ (Commentry) :**

یہ خاص قسم دی تحقیقی کتاب ہے۔ یہ بائبل دی کتاب دا عمومی پس منظر دیندی ہے ۔ ایس دے علااوہ یہ کتاب دے ہر حصّے دا مفہوم وی بیان کرنے دی نُوںشش کرتی ہے ۔ کُج استعمال پر زور دیتے نیں جبکہ کُج عبارت پر اتے زیاںدہ تکنیدی انداز وچ توجہ دیتے نیں ۔ یہ کتابیں مدد دیندی نیں مگر تب استعمال کرنی چاہئیں جب کسی نے اپنا ذاتی بُنیادی مطالعہ مُکمل کر لیاں ہو۔ تبصرہ نگار دی تشریح کوی غیر تنقیدانہ طور پر تسلیم ننیں کرنی چاہئیے۔ مختلف تفسیروں دا مختلف الہیاںتی پہلوؤں دی روشنی وچ موازنہ عموماً مدد گار ہوتا ہے ۔

**ہم آہنگی (Concordance) :**

یہ بائبل دے مُطالعہ دیلئے اک قسم دا تحقیقی آلہ ہے ۔ یہ پُرانے و نویں عہد نامے وچ ہر لفظ دے واقعہ ہونے دی فہرست دیندا ہے ۔ یہ درج ذیل کئی انداز وچ معاونت کرتا ہے : (1) کسی عبرانی یاں یونانی لفظ دا تعین کرنا جو کسی خاص انگریزی لفظ دے پس پُشت موجود ہے ۔(2) ایسے حوالوں دا موازنہ کرنا جہاں دونوں عبرانی و یونانی شبداں استعمال ہُوئے نیں (3) جہاں دو مختلف عبرانی یاں یونانی اصطلاحات دا اک ہی انگریزی لفظ سے ترجمہ ہُوا ہے اُسے ظاہر کرنا (4) مخصُوص مُصنفین یاں کتابوں وچ مخصُوص شبداں دے استعمال دی تعداد نُوں ظاہر کرنا (5) کسی نُوں
بائبل وچ کوئی حوالہ تلاش کرنے وچ مدد دینا (بحوالہ والٹر کلارک دی کتاب "کیویں یونانی مطالعاتی معاونت سے نویں عہد نامے نُوں استعمال دیاں جائے" صفحات 54-55 )۔

**بحیرہ مُردار دے داغذوں دا پلندہ (Dead Sea Scrolls) :**

یہ عبرانی اتے آرامی وچ لکھی گئی قدیم عبارتوں دے سلسلے دا حوالہ ہے جو 1947 وچ بحیرہ مُردار وچ دریاں‌فت ہُوئے ۔ یہ پہلی صدی عیسوی دی فرقہ ورانہ یہودیت مذہبی لائبریریاں‌سگیں ۔ رومی قبضے دے دباوؔ اتے ساٹھ دی دہائی دی تشدد پسند جنگوں نے اوہنانیں مجبُور دیاں کہ اوہ اِن داغذوں دے پلندوں نُوں مٹی دے برتنوں وچ دفن کردے غاروں یاں سوراخوں وچ چُھپا دیں ۔ انہوں نے ہوچ پہلی صدی دے فلسطین دے تاریخی پس منظر نُوں سمجھنے وچ مدد دی ہے اتے میسورینٹ عبارت دی تصدیق دی ہے کہ اوہ دُرست نیں کم از کم قبل از مسیح دے دور تلک ۔ یہ اختصارے "DSS" سے شناخت رکھتے نیں ۔

**استخراجی (Deductive) :**

یہ منطق یاں دلیل دا طریقہ دار عام اصُولوں سے خاص استعمال تلک اسبابی ذرائع سے حرکت کرتا ہے ۔ یہ استقرائی دلیل سے اُلٹ ہے جو سائنسی طریقہ دار یعنی مُشاہدہ کئے گئے اجزا سے نتائج (مفروضوں) تلک حرکت کرنے دی عکاسی ہے ۔

**مقامی زُبان سے متعلقہ (Dialectical) :**

یہ دلائل دا طیقہ دار ہے جہاں اوہ جو برعکس یاں خلاف قیاں‌س دکھائی دیندا ہے اُسے باہم کھچاوؔ وچ رکھتے ہُوئے ایسے اک کرنے والے جواب دی تلاش کرنا ہے جو قول محال دے دونوں رُخ رکھتا ہو ۔ بہت سی بائبل سے متعلقہ مذہبی تعلیم وچ مُقامی زُبان سے متعلقہ ملاپ، قضا و قدر---آزاد مرضی، تحفظ---مُستقل مزاجی؛ ایمان ---کم؛ فیصلے---شاگردی؛ مسیحی آزادی ---مسیحی ذمہ داری ہے۔

**تقسیم (Diaspora) :**

یہ تکنیدی یونانی اصطلاح فلسطینی یہودی اوہناں دوُسرے یہودیوں دیلئے استعمال کرتے سگے جو وعدے دی سرزمین دی جُغرافیاں‌ئی حدوں سے باہر رہتے سگے۔

**قوت عمل رکھنے والی برابری (Dynamic Equivalent) :**

یہ بائبل دے ترجمے دا مفروضہ ہے ۔ بائبل دا ترجمہ مُستقل "لفظ بہ لفظ" خط و کتاب دے طور پر دیکھا جا سکتا ہے جہاں اک انگریزی لفظ ہر عبرانی یاں یونانی لفظ دیلئے فراہم دیاں جائے اُس تشریح دیلئے جہاں محض خیاں‌ل دا ترجمہ اصل شبداں یاں تشریح نُوں نظر انداز کرتے ہوئے دیاں جاتا ہے ۔ اِن دونوں مفروضوں دے بیچ "قوت عمل رکھنے والی برابری" ہے جو اصل

عبارت نُوں سنجید گی سے لیتی ہے مگر ایس دا ترجمہ جدید گرائمر دی صُورت اتے محاتیاںت وچ کرتی ہے ۔ تراجم دے اِن مختلف مفروضوں پر حقیقی موثر گُفتگو فی اتے سٹیوارٹ دی کتاب "بائبل اپنی پوُری قدروقیمت دیساتھ کیویں پڑھی جائے" صفحہ 35 اتے رابرٹ بریچر دے TEV دے تعارف وچ پائی جاتی ہے ۔

چُننے والا (Eclectic) :

یہ اصطلاح عبارتی تنقید دے توسط سے استعمال ہوتی ہے ۔ یہ مختلف یونانی نُسخہ جات وچ سے مُطالعہ چُننے دے عمل دا حوالہ ہے تا کہ اُس عبارت تک پہنچا جا سدے جو اصل قلمی نُسخے سے قریب تر تصور دی جاتی ہے ۔ یہ اُس تاثر نُوں مُسترد کرتا ہے کہ کوئی وی یونانی نُسخے دا خاندانی جزو اصل ہی ہوتا ہے ۔

ذاتی تشریح (Eisegesis) :

یہ تشریح دا اُلٹ ہے ۔ اگر تشریح اصل مُصنف دے مقصد وچ سے "باہر نکلتی" ہے تو یہ اصطلاح یُوں مفہوم دیندی ہے کہ کسی بیرونی رائے یاں نظریہ پر "اندرونی رد عمل"۔

لسانیات (Etymology) :

یہ شبداںی تحقیق دا اک پہلو ہے جو لفظ دا اصل مطلب معلوم کرنے دی نُوںشش کرتا ہے ۔ایس بُنیادی مفہوم سے ،خصُوص استعمال آسانی سے شناخت دیاں جا سکتا ہے ۔ ترجمے وچ لسانواںت اہم مرکز ننیں ہوتا بلکہ شبداں دا استعمال اتے ہم عصر مفہوم ہوتا ہے ۔

تشریح (Exegesis) :

یہ خاص حوالے دے ترجمے دی مشق دیلئے اک تکنیکی اصطلاح ہے ۔ ایس دا مطلب ہے "باہر ندالنا" (عبارت وچ سے) ۔ یہ مفہوم دیتے ہُوئے کہ ہمارا مقصد اصل مُصنف دے مقصد نُوں
تاریخی پس منظر، ادبی سیاںق و سباق، نہو علم اتے ہم عصر شبداں دے مطلب نُوں جاننا ہے ۔

طرز فن (Genre) :

یہ فرانسیسی اصطلاح ہے جو مختلف اقسام دے ادبی مواد دی طرف اشارہ کرتی ہے ۔ اصطلاح دا مرکز ادبی صُورتوں دی درجات وچ تقسیم ہے جو مُشترکہ خصُوصیاںت مثلاً تاریخی تذکرہ، شاعری، امثال، مُداشفائی اتے شرعی دی شراکت کرتے نیں ۔

راسخ الاعتقادی (Gnosticism) :

ایس بدعت دے متعلق ہمارا زیاںدہ تر علم دوُسری صدی عیسوی دی راسخ الاعتقاد تحریروں سے آتا ہے ۔ جب کہ پہلی صدی عیسوی اتے اُس سے پہلے وی ابتدائی نظریاںت موجود سگے ۔
کُج بیان کردہ عقیدے جو ولینٹین اتے سیرنسگین راسخ الاعتقادی (Valentian and Cerinthian Gnosticism) سے متعلقہ درج ذیل نیں : (1) مادہ اتے روُح شریک ازلی نیں (موجودیت دا دُہراپن)۔ مادہ بدی ہے اتے روُح اچھائی ہے ۔ پرمیشور جو کہ روُح ہے کوی وی بدی دے مادے نُوں تہہ کرتے ہُوئے براہ راست شامل ننیں ہوسکتا۔ (2) پرمیشور اتے مادے دے درمیان یہاں ظہور پذیری ہے (مُدتی یاں فرشتانہ درجے پر)۔ آخری یاں ادنا ترین پُرانے عہد نامے دا یہواہ ہے جس نے دائنات دی تخلیق

دی ۔ (3) ایشو داوی یہواہ دی طرح ظہور ہوا تھا مگر اعلیٰ پیمانے پر سچے خدا سے قریب تر ہوتے ہوئے۔ کُج اُسے اعلیٰ ترین دا درجہ دیتے نیں مگر

پھر وی پرمیشور سے کُج کم تراتے یقینی طور متجسد پرمیشورئی ننیں(بحوالہ یوحنا 1:14 )۔ چونکہ مادہ بدی ہے پس ایشو انسانی جسم رکھتے ہوئے الٰہی ننیں ہوسکتا ۔ اوہ روحانی طور مُجسم ہوُا (بحوالہ پہلا یوحنا 6-1:1-3;4:1 ) اتے

(4) مُکتی حاصل کرنا ایشو پر ایمان رکھتے ہُوئے اتے خاص علم رکھتے ہوئے جو خاص لوگ ہی جانتے نیں ۔ آسمانی درجات منزلت سے گُزرنے دیلئے علم (شناختی لفظ) چاہیئے تھا ۔ پرمیشور تک پہنچنے دیلئے یہودی شرع وی ضروری تھی۔ راسخ الاعتقاد جھوٹے اُستاد دو مختلف اخلاقی نظاموں دی وِدالت کرتے سگے: (1) کُج دے نزدیک، طرز زندگی مکمل طور پر مُکتی سے متعلقہ نہ تھی۔ اوہناں دے نزدیک مُکتی اتے روحانیت پوشیدہ علم (شناختی لفظ) وچ فرشتانہ درجات منزلت دا غلاف لئے سگیں یاں (2) دوُسروں دیلئے طرز زندگی مُکتی دیلئے ضروری امر تھا ۔ اوہ سچی روحانیت دے ثبوت دیلئے پرہیز گار طرز زندگی پر زور دیتے سگے۔

تشریح و تاویل (Hermeneutics) :

یہ اُس اصُول دیلئے تکنیدی اصطلاح ہے جو تشریح دی رہنمائی کرتی ہے ۔ یہ دونوں طور اک خاص رہنمائی اتے اک فن/ تحفہ ہے ۔ بائبل سے متعلقہ یاں مقدس تشریح و تاویل عام طور دو اقسام وچ تقسیم ہوتی ہے: عام اصول اتے خاص اصُول ۔ یہ بائبل وچ پائے جانے والے مختلف اقسام دے مواد سے مناسبت رکھتی ہے۔ ہر مختلف قسم (طرز فن) دی اپنی ذاتی مُنفرد رہنمائی ہوتی ہے مگر ترجمے و تشریح دے کُج مُشترکہ طریقہ دار اتے تعلات دی وی شراکت کرتے نیں ۔

اعلیٰ تنقید (Higher Criticism) :

یہ بائبل سے متعلقہ تشریح دا طریقہ دار ہے جو کسی خاص بائبل دی کتاب دے تاریخی پس منظر اتے ادبی ساختوں پر توجہ دیندا ہے

محاتیہ (Idiom) :

یہ لفظ مختلف ثقافتوں وچ پائے جانے والی اکھانوں دیلئے استعمال ہوتا ہے جن دے خاص معنی ہوتے نیں اتے جو انفرادی اصطلاح دے عمومی مطلب سے کوئی تعلق ننیں رکھتے۔ کُج جدید مثالیں درج ذیل نیں : ''یہ پُر وقار طور پر اچھا تھا'' یاں ''تُم نے تو مُجھے مار ہی دیاں''۔ بائبل وچ وی ایس قسم دے اکھان ہوتے نیں ۔

معرفت (Illumination) :

یہ اُس نظرئیے نُوں دیاں جانے والا نام ہے کہ پرمیشور نے انسان سے گلیں دیں۔ پوُرا نظریہ اکثر تین اصطلاحات سے ظاہر ہوتا ہے :

(1) مُداشفہ ---پرمیشور نے انسانی تاریخ وچ کم دیاں ،

(2) الہیت ---ااوہنے اپنے کموں دی مناسب تشریح اتے اوہناں دے مفہوم دیلئے کُج چُنے ہُوئے لوگوں نُوں دیاں کہ اوہ انسانوں دیلئے اُس دا اندراج کریں اتے (3) معرفت ---ااوہنے اپنی پوتر آتما معاونت دیلئے دی تا کہ انسان ااوہدے پوشیدہ بھیدوں نُوں سمجھ سدے۔

**استقرائی (Inductive):**

یہ منطق یاں دلائل دا طریقہ دار ہے جو تفصیلات سے مکمل تلک سفر کرتا ہے ۔ یہ جدید سائنس دا تجرباتی طریقہ دار ہے ۔ یہ بُنیادی طور پر ارسطو دا طریقہ دار ہے ۔

**بین ال متوازیت (Interlinear):**

یہ تحقیقی آلے دی اک قسم ہے جو اوہناں نُوں اہل بناتی ہے جو بائبل دی زُبان ننیں پڑھ سکتے تا کہ ااوہدے معنی اتے ساخت دا تجزیہ کرسدیں ۔ یہ انگریزی ترجمے نُوں لفظ بہ لفظ دی سطح پر فوری طور پر اصل بائبل دی زُبان دے زیر تحت رکھتا ہے۔ یہ آلہ تحلیلی اسلوب دی فرہنگ دے ساتھ ملکر عبرانی اتے یونانی دی بُنیادی تعریف اتے صُورتیں دیندا ہے ۔

**الہیت (Inspiration):**

یہ اوہ نظریہ ہے کہ پرمیشور انسانوں سے گل کرتا تھا یعنی بائبل دے مُصنفین نُوں ااوہدے مُداشفہ دے درُست اتے واضح اندراج دیلئے رہنمائی کرتا تھا ۔ پُورا نظریہ عموماً تین اصطلاھات سے ظاہر ہوتا ہے ۔ (1) مُداشفہ ---پرمیشور نے انسانی تاریخ وچ کم دیاں ، (2) الہیت ---ااوہنے اپنے کموں دی مناسب تشریح اتے اوہناں دے مفہوم دیلئے کُج چُنے ہُوئے لوگوں نُوں دیاں کہ اوہ انسانوں دیلئے اُس دا اندراج کریں اتے (3) معرفت --ااوہنے اپنی پوتر آتما معاونت دیلئے دی تا کہ انسان ااوہدے پوشیدہ بھیدوں نُوں سمجھ سدے۔

**بیان کرنے دی زُبان (Language of description):**

یہ محاتیاںت دی مناسبت دیساتھ استعمال ہوتا ہے جس وچ پُرانا عہد نامہ لکھا گیاں ہے۔ یہ ساڈی دُنیا دی اُس انداز وچ گل کرتا ہے کہ کیویں حواس خمسہ نُوں چیزیں ظاہر ہوتی نیں ۔ یہ نہ تو سائنسی بیان کرنا تھا اتے نہ ہی ایسا مطلب رکھتی تھی۔

**شریعت (Legalism):**

یہ رویہ اصُولوں اتے روایاںت پر زیاںدہ زور دینے دی خُصوصیت رکھتا ہے ۔ یہ ضابطوں پر انسانی دارکردگی دا پرمیشور دی جانب سے قبولیت دے ذریعے انحصار دی رغبت رکھتا ہے ۔ یہ تعلقات دی کمتری اتے دارکردگی دی فوقیت دی رغبت رکھتا ہے دونوں جو کہ گناہگار انسان اتے پاک پرمیشور دے درمیان عہد دے تعلقات دے اہم پہلو نیں ۔

**ادبی (Literal):**

یہ انطادیہ سے عبارتی مرنُونز اتے تاریخی تشریح و تاویل دے طریقہ دار دا اک اتے نام ہے ۔ ایس دا مطلب ہے کہ تشریح وچ انسانی زبان دے عام اتے واضح مطلب شامل ہوتے نیں حالانکہ یہ پھروی علامتی زبان دی موجودگی دی شناخت دیندا ہے ۔

**ادبی طرز فن (Literary genre):**

یہ مُختلف صُورتوں دا حوالہ ہے جو انسانی ذرائع ابلاغ وچ وقوع پذیر ہوتی نیں جیسے کہ شاعری یاں تاریخی کہانی۔ ادب دی ہر اک قسم وچ تمام تحریری ادب دیلئے عام اصُولوں دے اضافے دیساتھ اپنا خاص تشریح و تاویل دا طریقہ دار ہوتا ہے۔

ادبی ادائی (Literary unit) :

یہ بائبل دی کتاب دی اہم اُفداری تقسیم دا حوالہ ہے - یہ چند آیات، پیروں یاں ابواب پر مُشتمل ہوسکتا ہے - یہ مرکزی موضوع دیساتھ اک خُود ذاتی ادائی ہے -

زیریں تنقید (Lower criticism) :

دیکھئیے " عبارتی تنقید"

نُسخہ جات (Manuscript) :

یہ اصطلاح یونانی نویں عہد نامے دی مختلف نقول سے مناسبت رکھتی ہے - عموماً یہ درج ذیل طور مختلف اقسام وچ تقسیم ہوتی ہے - (1) مواد جس پر لکھا جاتا ہے (درختوں دی چھال یاں چمڑا) یاں (2) تحریر دی ازخُود قسم (تمام بڑے حروف یاں مسلسل نُسخہ)- ایس دیلئے اختصارہ "MS" بطور واحد اتے "MSS" بطور جمع استعمال ہوتا ہے -

میسورینٹ عبارت (Masoretic Text) :

یہ نویں صدی عیسوی دے پُرانے عہد نامے دے عبرانی نُسخہ جات دا حوالہ ہے جو یہودی عُلما دی نسلوں نے تیار کئیے اتے جن وچ حرف علت دے نُدات اتے دیگر عبارتی علامتیں ہوتی سگیں- یہ ساڈے انگریزی دے پُرانے عہد نامے دی بُنیادی عبارت بناتے نیں - ایس دی عبارت تاریخی طور پر MSS سے مصدقہ ہے خاص طور پر یسعیاہ جو کہ بحیرہ مُردار دے داغذی پلندوں سے وی عیاں ہے- ایس دا اختصارہ "MT" ہے-

علم بیان دی صفت (Metonymy) :

یہ بول چال دی اک شکل ہے جس وچ کسی اک چیز دا نام اُس سے منسلک کسی اتے چیز نُوں ظاہر کرنے دیلئے استعمال ہوتا ہے- مثال دے طور پر "ہانڈی پک رہی ہے" جس دا اصل مطلب یہ ہے کہ ہانڈی دے اندر موجود چیز پک رہی ہے-

موراتورین حصّے (Muratorian Fragments) :

یہ نویں عہد نامے دی شرعی کتابوں دی فہرست ہے - یہ روم وچ 200 عیسوی وچ لکھی گئی - یہ اوہنانیں ستائیس کتابوں دی گل کرتے نیں جو پروٹسٹنٹ نویں عہد نامے وچ نیں - یہ واضح ظاہر کرتے نیں کہ رومن سلطنت دے مختلف حصّوں وچ مقامی کلیسیاؤں نے چوتھی صدی دی اہم کلیسیائی نُونسلوں دے سامنے اپنی شرع نُوں عملی طور پر اپنی مرضی موافق ترتیب دیاں تھا-

قُدرتی مُداشفہ (Natural revelation) :

یہ پرمیشور دے انسان پر ذاتی اظہار دی اک قسم ہے- ایس وچ قُدرتی ترتیب (رومیوں 1:19-20 ) اتے اخلاقی ہوشمندی (رومیوں 2:14-15 ) شامل ہے- ایس دا ذکر زبُور 19:1-6 اتے رومیوں 1-2 وچ ہُوا ہے - یہ خاص مُداشفہ سے فرق ہے جو کہ پرمیشوردا بائبل وچ خاص ذاتی ظاہر ہونا اتے اعلیٰ طور ناصرت دے ایشو وچ ہے-

ایس الہیاتی قسم دا دوبارہ مسیحی سائنسدانوں دے مابین "قدیم زمین" دی تحریک وچ زور دیاں گیاں ہے (مثلاً ہیوگ راس دی تحاریر)- اوہ ایس قسم نُوں ایس دعویٰ دیلئے استعمال کرتے سگے کہ تمام سچائی پرمیشور دی سچائی ہے- فطرت پرمیشور دے بارے علم دیلئے اک کھلا دروازہ ہے ؛ یہ خاص مُداشفہ (بائبل) سے مختلف ہے- یہ جدید سائنس نُوں قُدرتی ترتیب

پر تحقیق دی آزادی دی اجازت دیندی ہے ۔ میرے خیاں‌ل وچ یہ اک شاندار نواں موقع ہے جدید سائنسی مغربی دُنیا دی گواہی دا۔

نیستورینازم (Nestorianism) :

نیستوریس پانچویں صدی عیسوی وچ قسطنطنیہ دا داہن اعظم تھا ۔ ااوہنے شامی انطادیہ وچ تربیت پائی اتے تصدیق دی کہ ایشو دی دو فطری صفات سگیں اک مکمل طور پر انسانی اتے اک مکمل الہی۔ یہ نظریہ اسکندریہ دے راسخ الاعتقاد اک فطری صفت دے نظریہ سے نکلا ہے۔ نیستوریس دا اہم خوف لقب "پرمیشور دی ماں" تھا جو مریم نُوں دیاں گیاں۔

نیستوریس نُوں اسکندریہ دے سیرل دی طرف سے مخالفت دا سامنا کرنا پڑا اتے پُر معنی طور پر اپنی زاتی انطادیہ دی تربیت دی طرف سے وی۔ انطادیہ بائبل سے متعلقہ تراجم دے حوالے سے گرائمر دی عبارتی رسائی دا بڑا مرکز تھا جب کہ اسکندریہ چہار تہی (تمثیلی) تراجم دے مداتب دا بڑا مرکز تھا۔ نیستوریس نُوں بالآخر دفتر سے خارج کردیاں گیاں اتے جلا وطن کردیاں گیاں۔

اصل مُصنف(Original author) :

یہ بائبل دے حقیقی مُصنفین یاں لکھاریوں دا حوالہ ہے۔

پیپری (Papyri) :

یہ اک طرح دا مصر سے تحریری مواد تھا۔ یہ دریاںئی نرسل سے بنتا تھا۔ یہ اوہ مواد ہے جس پر ساڈے یونانی نویں عہد نامے دی قدیم نقول لکھی گئیں۔

متوازی حوالے (Parralel passages) :

یہ اُس نظرئیے دا حصّہ نیں کہ تمام بائبل پرمیشور دا الہام ہے اتے ایس لئے اپنی قول محال دی سچائیوں دی بہتر ترجمان اتے توازن ہے۔ یہ اُس وچ وی مدد گار ہوتی ہے جب کوئی کسی غیر واضح یاں مبہم قطعے دے ترجمے دی نُوں‌شش کرتا ہے۔ یہ کسی نُوں مطلوبہ موضوع اتے علااوہ ازیں مطلوبہ موضوع دے بائبل دے پہلوؤں پر واضح حوالے دی تلاش وچ وی معاونت کرتا ہے۔

مفصل بیان (Paraphrase) :

یہ بائبل دے ترجمے دے مفروضے دا نام ہے ۔ بائبل دا ترجمہ مُستقل "لفظ بہ لفظ" خط و کتاب دے طور پر دیکھا جا سکتا ہے جہاں اک انگریزی لفظ ہر عبرانی یاں یونانی لفظ دیلئے فراہم دیاں

جائے اُس تشریح دیلئے جہاں محض خیاں‌ل دا ترجمہ اصل شبداں یاں تشریح نُوں نظر انداز کرتے ہوئے دیاں جاتا ہے ۔ اِن دونوں مفروضوں دے بیچ "قوت عمل رکھنے والی برابری" ہے جو اصل عبارت نُوں سنجیدگی سے لیتی ہے مگر ایس دا ترجمہ جدید گرائمر دی صُورت اتے محاتیاں‌ت وچ کرتی ہے ۔

تراجم دے اِن مختلف مفروضوں پر حقیقی موثر گُفتگو فی اتے سٹیوارٹ دی کتاب "بائبل اپنی پوُری قدروقیمت دیساتھ کیویں پڑھی جائے" صفحہ 35۔

پیرا (Paragraph) :

یہ نثر وچ بُنیادی ترجمہ دی ادبی ادائی ہے- ایس وچ اک مرکزی سوچ اتے اُس دی ترویج ہوتی ہے- اگر ہم ایسی پر ٹھہرے رنیں تو ہم نہ تو ایس دی اہمیت یاں کمتری یاں اصل مصُنف دے مقصد نُوں سمجھ پائیں گے-

پیروشیاں لازم (Parochialism) :

یہ اوہناں تعصگل دا حوالہ ہے جو مقامی الٰہیاتی یاں ثقافتی پس منظر وچ مقید ہے - یہ بائبل سے متعلقہ سچائیوں اتے اوہناں دے استعمال دی ثقافت سے پار فطرت وچ شناخت ننیں کرتی-

قول محال (Paradox) :

یہ اوہناں سچائیوں دا حوالہ ہے جو بظاہر متضاد دکھائی دیندی نیں مگر دونوں حقیقت ہوتی نیں بحرحال اک دوُسرے سے الجھاوّ وچ ہوتی نیں- اوہ سچائی دے دونوں رُخ نمایاں کرتے ہوُئے منظر کشی کرتی نیں- بہت سی بائبل سے متعلقہ سچائیاں قول مہال یاں مُقامی زبان سے متعلقہ جوڑوں وچ پیش دی گئی نیں - بائبل سے متعلقہ سچائیاں تنہا ستارے ننیں نیں بلکہ انواع و اقسام دے ستاروں پر مُشتمل ستاروں دا جھُرمٹ نیں-

افلاطون (Plato) :

یہ قدیم یونان دا اک اہم فلسفہ دان تھا اُس دا فلسفہ بہت حد تک ابتدائی کلیسیاں پر اسکندریہ، مصر دے عُلما اتے بعد وچ اگسٹین دے ذریعے اثر انداز ہُوا- اُس دا کہنا تھا کہ زمین پر ہر چیز فریب نظر ہے اتے محض روحانی اصلی نمونے دی نقل ہے- عالم الٰہیات نے بعد وچ افلاطون دی" صُورتوں/نظریات" نُوں روحانی دور دے مساوی قرار دیاں-

قبل از قیاس (Presupposition) :

یہ ساڈی کسی معاملے دی پہلے سے حاصل دی گئی جانداری دا حوالہ ہے - اکثر ہم بائبل تک رسائی سے پہلے ہی اپنے رائے یاں کسی معاملے دے متعلق فیصلے مرتب کرلیتے نیں - قبل از قیاس تعصب، اولین فوقیت، اک فرض کرنا، یاں پہلے سے سمجھ رکھنا وی کہلاتا ہے

عبارتی ثبوت (Proof-texting) :

یہ بائبل دی تشریح دا عمل ہے جس وچ بغیر فوری سیاق و سباق یاں اُس دی ادبی ادائی دے بڑے سیاق و سباق نُوں مدِ نظر رکھے آیات دا حوالہ دیاں جاتا ہے - یہ اصل مُصنف دے مقصد سے آیات ہٹانا ہے اتے اکثر ایس وچ بائبل دے اختیار دار دا دعویٰ ظاہر کرنے وچ اپنی ذاتی رائے دے ثبوت نُوں شامل کرنے دی نُوں شش کرنا ہوتا ہے -

ربائین یہودیت (Rabbinical Judaism) :

یہودی لوگوں دی زندگی دا یہ مرحلہ بابل دی جلاوطنی (538-586قبل مسیح) دے دوران شروع ہُوا- چونکہ جب ہیکل اتے داہنوں دا اثرورسوخ ختم ہو گیاں تو مقامی عبادتخانوں پر یہودی زندگی دی توجہ مرکُوز ہو گئی- یہ مقامی یہودی ثقافت، شراکت، پرستش اتے مطالعہِ بائبل دے مراکز اوہناں دی قومی مذہبی زندگی دا وی مرکز بن گئیے- ایشو دے دنوں وچ یہ "داتبین دا مذہب" داہنوں دے متوازی تھا- 70 عیسوی وچ یروشلیم دے زوال پر، داتبی صُورت پر فریسیوں دا غلبہ چھا گیاں اتے اوہناں ہوں نے یہودیوں دی مذہبی زندگی دا نظام سنبھال لیاں- یہ عملی، توریت دی شرعی تشریح جیسے کہ زبانی روایات (تلمند) وچ بیان دیاں گیاں ہے سے منسوب دی جاتی ہے-

مُداشفه (Revelation) :

یہ اوہ نظریہ ہے کہ پرمیشور انسانوں سے گل کرتا تھا یعنی بائبل دے مُصنفین نُوں ااوہدے مُداشفہ دے درُست اتے واضح اندراج دیلئے رہنمائی کرتا تھا ۔ پُورا نظریہ عموماً تین اصطلاھات سے ظاہر ہوتا ہے ۔ (1) مُداشفہ ۔۔۔پرمیشور نے انسانی تاریخ وچ کم دیاں ، (2) الہیت ۔۔۔ااوہنے اپنے کموں دی مناسب تشریح اتے اوہناں دے مفہوم دیلئے کُج چُنے ہُوئے لوگوں نُوں دیاں کہ اوہ انسانوں دیلئے اُس دا اندراج کریں اتے (3) معرفت ۔۔ااوہنے اپنی پوتر آتما معاونت دیلئے دی تا کہ انسان ااوہدے پوشیدہ بھیدوں نُوں سمجھ سدے۔

مفہومی دائرہ دار (Semantic field) :

یہ لفظ سے متعلقہ انواع و اقسام دے مطالب دا حوالہ ہے ۔ یہ بُنیادی طور پر لفظ دے مختلف سیاںق و سباق وچ مختلف تعبیریں نیں ۔

یہودی توریت (Septuagint) :

یہ عبرانی پُرانے عہد نامے دے یونانی ترجمے نُوں دیاں جانے والا نام ہے ۔ روایاںت بتاتی نیں کہ یہ ستر دنوں وچ ستر یہودی عُلما نے اسکندریہ مصر دی لائبریری دیلئے لکھا تھا۔ روایاںت دے مطابق تاریخ کوئی 250 قبل مسیح دی ہے (جبکہ حقیقت وچ ایسے تکمیل پانے وچ کوئی اک سو برس لگے سگے)۔ یہ ترجمہ بامعنی ہے کیوں جے (1) یہ میسورینٹ عبرانی عبارت سے موازنے دیلئے قدیم عبارت دیندا ہے (2) یہ دوُسری اتے تیسری صدی قبل مسیح وچ یہودی ترجمے دی صُورتحال ظاہر کرتا ہے (3) یہ ایشو نُوں رد کئے جانے سے قبل یہودیوں دی مسیحا دے بارے وچ جانداری دیندا ہے ۔ ایس دا اختصارہ LXX ہے ۔

سینیٹیکس (Sinaiticus) :

یہ چوتھی صدی عیسوی دا یونانی نُسخہ ہے ۔ یہ جرمن عالم تسکنڈورف نے مقدسہ دیتھرین دی خانقاہ پر جو جبل مُوسیٰ (روایتی طور نُوںہ سینا ) پر واقع ہے دریاںفت دیاں تھا۔ یہ نُسخہ عبرانی حروف تہجی دے پہلے حرف جو الیف (این) کہلاتا ہے سے منسوب ہے۔ ایس وچ دونوں پُرانا اتے نواں عہد نامہ شامل نیں ۔ یہ ساڈی سب سے قدیم بڑے حروف دی تحریر MSS ہے۔

روحانیت (Spirtualizing) :

یہ اصطلاح تمثیلوں دیساتھ مترادف ہے اِن معنوں وچ کہ یہ عبارتی حصّے دا تاریخی اتے ادبی سیاںق و سباق ہٹاتے ہوئے ایس دا ترجمہ کسی اتے پہچان معیاںر سے کرتا ہے۔

مترادف (Synonymous) :

یہ بالکل اک جیسے یاں بہت ملتے جُلتے معنوں والی اصطلاحات دا حوالہ ہے (حالانکہ حقیقت وچ کوئی وی دو شبداں مکمل مفہومی ٹکراوّ ننیں رکھتے)۔ اوہ اک دوُسرے دے اتنے قریب تر ہوتے نیں کہ اوہ اک دوُسرے دی جگہ فقرے وچ بغیر مفہوم کھوئے بدلے جا سکتے نیں۔ یہ عبرانی شاعرانہ متوازیت دی تین وچ سے اک صُورت داخاکہ اُتارنے دیلئے وی استعمال ہوتا ہے ۔ اِن معنوں وچ یہ شاعری دے اوہناں دو مصرعوں دا حوالہ دیندا ہے جو اک ہی سچائی دا اظہار کرتے نیں(بحوالہ زبُور103:3)

نحو علم (Syntax) :

یہ یونانی اصطلاح ہے جو فقرے دی بناوٹ دا حوالہ ہے۔ یہ اوہناں تدابیر دی گل کرتا ہے جس ے فقرے دے حصّے اکٹھے ملکر

اک سوچ دی تکمیل کرتے نیں ۔

تردیبی **(Synthetical)** :

یہ تین اصطلاحات وچ سے اک ہے جو عبرانی شاعری دی اقسام دی گل کرتی نیں ۔ یہ اصطلاح شاعری دے مصرعوں دی گل کرتی ہے جو اک دوُسرے پر مجموعی معنوں وچ تعمیر کرتے نیں اتے کوی کبھار "موسمی" کہلاتے نیں (بحوالہ زبُور **19:7-9** )۔

باالصُول الہیات **(Systematic theology)** :

یہ ترجمے دا اوہ مرحلہ ہے جو بائبل دی سچائیوں دا یک رنگ اتے معقول انداز وچ گل کرنے دی نُوںشش کرتا ہے ۔ یہ منطقی ہے بجائے محض تاریخی ہونے اتے مسیحی الہیات دی اقسام (پرمیشور، انسان، پاپ، مُکتی وغیرہ ) دی بنا پر پیش کرنے دے ۔

تالمد **(Talmud)** :

یہ یہودی زبانی روایات دی ترتیب قوانی دیلئے لقب ہے ۔ یہودی ایمان رکھتے سگے کہ یہ نُوہ سینا پر پرمیشور نے خُود مُوسیٰ نُوںزبانی طور پر دیں سگیں ۔ حقیقت وچ یہ یہودی اساتذہ دی برسوں دی مجموعی حکمت دکھائی دیندی ہے ۔ اِن دے دو مختلف تحریری تراجم نیں ۔ تالمد جو بابل سے مناسبت رکھتا ہے اتے قدرے مختصر نیز نامکمل فلسطینی۔

عبارتی تنقید **(Textual criticism)** :

یہ بائبل دے نُسخہ جات دا مطالعہ ہے ۔ عبارتی تنقید ایس لئے ضروری ہے کیوں جے کوئی وی اصل موجود نہ ہے جبکہ نقول اک دوُسرے سے مطابقت ننیں رکھتیں ۔ یہ فرق بیان کرنے دی نُوںشش کرتا ہے اتے پُرانے اتے نویں عہد ناموں دے قلمی نُسخوں دے اصل شبداں تک پہنچتا ہے (جتنا ممکن ہوسدے)۔ یہ اکثر "زیریں تنقید" وی کہلاتی ہے ۔

عبارتی قابلیت **(Textus Receptus)** :

یہ یونانی نویں عہد نامے دا نام **1633** عیسوی وچ ایلزوئیر دے ایڈیشن وچ ظاہر ہُوا۔ بُنیادی طور پر یہ یونانی نویں عہد نامے دی قسم ہے جو چند درج ذیل یونانی نُسخہ جات اتے لاطینی تراجم سے منظر عام پر آئی۔ ایرسمس **Erasmus (1510-1535)** سٹیوفینس **(1546-1559) Stephanus** اتے ایلزوئیر **(1624-1678) Elzevir** ۔

نویں عہد نامے دی عبارتی تنقید دے تعارف وچ صفحہ **27** پر اے-ٹی-رابرٹسن کہتا ہے "بیزنٹئین عبارت عملی طور پر عبارتی قابلیت ہے"۔ بیزنٹئین عبارت ابتدائی یونانی نُسخہ جات (مغربی، اسکندرین، بیزنٹئین) دے تین خاندانوں وچ سے کم قدروقیمت دا حامل ہے ۔ ایس وچ صدیوں سے ہاتھ سے لکھی گئی عبارتوں دی مجموعی غلطیاں شامل نیں۔ جبکہ اے-ٹی-رابرٹسن یہ وی کہتا ہے "عبارتی قابلیت نے ساڈے لئے استواری سے دُرست عبارت محفوظ رکھی ہے"( صفحہ **21** )۔ یہ یونانی نُسخہ جات دی روایت (خاص طور پر "ایرسمس " **1522** دا تیسرا ایڈیشن) **1611** عیسوی دے کنگ جیمز ورژن دی بُنیاد بناتی ہے۔

توریت **(Torah)** :

یہ "تعلیم دینے" دیلئے عبرانی اصطلاح ہے ۔ ایس نے مُوسیٰ دی تحاریر دی مناسبت سے باضابطہ لقب پایا (پیدائش سے استعثنا تک)۔ یہ یہودیوں دیلئے عبرانی شریعت دی سب سے بااختیار تقسیم ہے ۔

طباعتی درجه بندی (Typological):

یه ترجمے دی اک خاص قسم ہے ۔ عموماً ایس وچ پُرانے عہد نامے دے حوالوں وچ پائی جانے والی نویں عہد نامے دی سچائیاں جو تشبیہاتی علامتوں سے شامل ہوتی نیں ۔ تشریح و تاویل دی یہ قسم اسکندریہ دے طریقه دار دا اہم عنصر تھا ۔ ایس قسم دے ترجمے سے ناجائز فائد اُٹھانے دیوجه سے ہوچ ایسے نویں عہد نامے وچ درج مخصُوص مثالوں دے استعمال دی حد تک ہی رکھنا چاہئیے۔

ویٹیدینس (Vaticanus):

یه چوتھی صدی عیسوی دا یونانی نُسخه ہے ۔ یه ویٹیکن دی لائبریری سے دریاںفت ہُوا۔ ایس وچ بُنیادی طور پر پُرانا عہد نامه، اسفار محرفه اتے نواں عہد نامه شامل ہے۔ جبکه کُج حصّے گُم ہوگئے سگے (پیدائش، زبُور، عبرانیوں، راہبانویں‌ت، فلیمون اتے مُداشفه)۔ یه قلمی نُسخوں دے اصل شبداں متعین کرنے دیلئے بہت مُفید نُسخه ہے۔ یه بڑے "B" دے نام سے جانا جاتاہے۔

ولگیٹ (Vulgate):

یه جیروم دے بائبل دے لاطینی ترجمه دا نام ہے ۔ یه رومن داتھولك کلیسیاں دیلئے بُنیادی یاں "مُشترکه" ترجمه بنا۔ یه 380 عیسوی وچ مکمل دیاں گیاں ۔

حکمت سے متعلقه مواد (Wisdom Literature):

یه قدیم قرون مشرق (اتے جدید دُنیا) وچ مُشترکه ادب دا طرز فن تھا ۔ یه بُنیادی طور پر نئی نسل دی رہنمائی دیلئے سکھانے دی اک سعی تھی که شاعری، امثال اتے مضامین دے وسیلے سے کمیاںب زندگی گُزاری جائے۔ یه پیشه ورانه معاشرے دے بجائے انفرادی طور پر طرز تخاطب تھا۔ یه تاریخی حوالوں دے بجائے زندگی دے تجربات اتے مُشاہدات دی بُنواںد پر استعمال زیاںده تھا۔ بائبل وچ ایوب غزل الغزلات وچ یہواہ دی پرستش اتے موجودگی محسوس کرتا ہے ۔ مگر یه مذہبی تناظر دُنیا ہر دور وچ ہر انسانی تجربے وچ اتنا مفصل ننیں ہے ۔

طرز فن دے طور پر یه عمومی سچائیاںبیان کرتا ہے ۔ جبکه یه طرز فن ہر صُورتحال وچ استعمال ننیں ہوسکتا ۔ یه عمومی بیانات نیں جو ہر انفرادی صُورتحال وچ ہمیشه دارگر ننیں نیں ۔یه عُلما زندگی دا مُشکل سوال کرنے دی جُرات ننیں کرتے۔ اکثر یه روایتی مذہبی نظریاںت (ایوب اتے واعظ) نُوں وی چیلنج کرتے نیں۔ یه زندگی دے المیوں دے آسان جواگل دیلئے توازن اتے تناوّ قائم کرتے نیں ۔

بین القوامی تصویر اتے عالمی تناظر (World picture and world-view):

یه جڑواں اصطلاهات نیں ۔ یه دونوں تخلیق سے متعلقه فلسفانه نظریاںت نیں ۔ اصطلاح "بین القوامی تصویر" تخلیق "کیویں" دا حواله ہے جبکه "عالمی تناظر" ، "نُون" دا حواله ہے۔ یه اصطلاحات اُس وضاحت سے مطابقت رکھتی نیں جو پیدائش 1-2 بُنیادی طور پر "نُون" نه که "کیویں" بحواله تخلیق ذکر کرتی ہے ۔

یہواہ (YHWH):

یه پُرانے عہد نامے وچ پرمیشور دیلئے عہد دا نام ہے ۔ ایسے خروج 3:14 وچ بیان دیاں گیاں ہے ۔ یه عبرانی اصطلاح "ہونے" دی

اسبابی صُورت ہے ۔ یہودی یہ  نام اکھوان سے ڈرتے سگے کہ کنیں اوہ بے فائدہ نہ لے لیں ایس لئے اوہناں ہوں نے ایسے عبرانی اصطلاح **Adonai** "پربھو" بطور متبادل لفظ رکھ لیاں تھا ۔ اتے ایس طرح
ایس عہد دے نام وچ انگریزی وچ ترجمہ ہُوا ۔

## ضمیمہ چہارم ۔ بیانِ عقیدہ

وچ خاص طور پر ایمان یاں عقیدے دے بیان دی اتنی پرواہ ننیں کرتا ۔ وچ بائبل دی خُود تصدیق نُوں ترجیح دیندا ہُوں ۔بحرحال وچ جانتا ہُوں کہ بیانِ عقیدہ اوہناں نُوں اک ذریعہ فراہم کرے گا جو مُجھے جانتے ننیں نیں تا کہ میرے مذہبی ظاہری تناسب نُوں پرکھا جا سدے۔ ساڈے آج دے الہیاتی اغلاط اتے غلط فہمیوں دے دور وچ درج ذیل مختصر خُلاصہ میری مذہبی الہیات دے بارے وچ پیش کرتا ہُوں ۔

**1۔** بائبل دونوں نواں اتے پُرانا عہد نامہ پرمیشور دا الہامی، غلطیوں سے پاک، بااختیار، ابدی کلام ہے ۔ یہ خُود پرمیشور نے اپنے برگزیدہ لوگوں دے ذریعے مُداشفائی انداز وچاپنی مافوق الفطرت قیادت وچ دیاں۔ یہ پرمیشور اتے ااوہدے منصوبوں دے بارے وچ واضح سچائی دا ہمارا واحد ذریعہ ہے ۔ اتے یہ اُس دی کلیسیاں دیلئے ایمان اتے عمل دا واحد ذریعہ وی ہے۔

**2۔** صرف اک ہی واحد ابدی خالق اتے مُکتی دہندہ پرمیشور ہے ۔ اوہ تمام نظر آنے والی اتے نہ نظر آنے والی چیزوں دا خالق ہے ۔ ااوہنے اپنے آپ نُوں پیار کرنے والے اتے فکر کرنے والے دے طور پر ظاہر دیاں ہے حالانکہ اوہ عادل اتے راست ہے ۔ ااوہنے اپنے آپ نُوں تین واضح شخصیات وچ ظاہر دیاں ہے۔ باپ،بیٹے اتے رُوح القُدس؛ جو حقیقی طور پر جُدا نیں مگر رُوح وچ اک ہی نیں۔

**3۔** پرمیشور مُکمل طور پر اپنی تخلیق پر قُدرت رکھتا ہے ۔ ااوہدے دو منصُوبے نیں اک اپنی تخلیق دیلئے ابدی منصوبہ جو کہ تبدیلی سے مُبرا ہے اتے اک انفرادیت پر مرنُوز جو انسانوں نُوں آزاد مرضی دی اجازت دینداہے۔ کُج وی پرمیشور دے علم اتے اجازت دے بغیر ننیں ہوتا، لیکن اوہ انفرادی پسند کرنے دا حق فرشتوں اتے انسانوں دونوں دا دیندا ہے۔ ایشو باپ دا چُنا ہُوا انسان ہے اتے تمام اُسی دے وسیلے سے بالقوی چُنے جاتے نیں۔پرمیشور دی آنے والے واقعات دے بارے وچ جانداری انسانوں نُوں کسی طور وی پہلے سے طے کردہ تقدیر سے کمتر ننیں کرتی۔ ہم سب اپنے خیالات اتے کموں دے خُود ذمہ دار نیں ۔

**4۔** انسان، حالانکہ پرمیشور دی شکل پر بنایاں گیاں اتے پاپ سے آزاد تھا مگر خُود پرمیشور دے خلاف بغاوت چُنتا ہے ۔ گرچہ مافوق الفطرت عنصر دے بہداوے وچ آکر آدم اتے حوا اپنی آزاد ذاتی مرکزیت دے ذمہ دار سگے۔ اوہناں دی بغاوت نے انسانیت اتے تخلیق پر بہت اثر دیاں۔ہم سب لوگ دونوں ساڈی مجموعی آدم وچ صُورتحال اتے ساڈی انفرادی مرضی دی بغاوت دیلئے پرمیشور دے رحم اتے فضل دے طلبگار نیں ۔

**5۔** پرمیشور نے برگشتہ انسان دیلئے پاپوں دی معافی اتے کفارے دا ذریعہ فراہم دیاں ہے ۔ ایشو مسیح ،پرمیشور دا اکلوتا بیٹا انسان بنا، پادیزہ زندگی گُزاری اتے اپنی دُنیاوی موت دے ذریعے انسانوں دے پاپوں دیلئے کفارہ ادا کرتا ہے۔ اوہ پرمیشور سے مصالحت اتے شراکت دا واحد ذریعہ ہے ۔ کسی وی اتے ذریعے ماسوائے ااوہدے تکمیل کردہ کم پر ایمان لانے دے وسیلے سے مُکتی ننیں ہے ۔

**6۔** ہم وچ سے ہر اک نُوںذاتی طور پر مسیح وچ پرمیشور دی معاف کرنے اتے تجدید کرنے دی دعوت نُوں قبُول کرنا

چاہئیے - یہ ایشو دے وسیلے سے پرمیشور دے وعدوں پر اپنی مرضی سے ایمان لانے اتے آزادانہ کئے گئے پاپوں سے کنارہ کرنے دے ذریعے پُورا ہوتا ہے-

7- ہم سب پاپوں سے توبہ کرنے اتے مسیح پر ایمان لانے دی بُنوادں پر مکمل احیاں اتے معافی پاوندے نیں جبکہ ایس نویں تعلق دا ثبوت اک تبدیل شُدہ اتے تبدیلی دے عمل سے گُزرنے والی زندگی وچ دکھائی دیندا ہے - پرمیشور دا انسان دیلئے مقصد بالآخر عالم اقدس ننیں ہے بلکه آج مسیح دی طرح ہونا ہے - اوہ جو حقیقی طور مُکتی پاوندے نیں حالانکه کدی کدائیں پاپ وی کرتے نیں ایمان اتے توبه وچ اپنی ساری زندگی گُزاریں گے-

8- پوتر آتما "دوُسرا ایشو" ہے- اوہ دُنیا وچ گُمراہوں نُوں مسیح دی راہ پر لانے اتے مُکتی پانے والوں وچ مسیح دا سا طرز زندگی قائم کرنے دیلئے موجود ہے - پوتر آتما دے انعام مُکتی پانے دی صُورت وچ ملتا ہے - یہ ایشو دی منادی اتے زندگی ااوہدے بدن، کلیسیاں وچ تقسیم ہونے دی صُورت وچ ہے - اوہ انعامات جو بُنیادی طور ایشو دے مقاصد اتے روئیے نیں اوہ پوتر آتما دے پھل دے طور پر تحریک پاوندے نیں - پوتر آتما ساڈے دور وچ وی متحرک ہے جیسے اوہ بائبل دے دور وچ تھا-

9- باپ نے جی اُٹھنے والے ایشو مسیح نُوں تما م چیزوں پر قادر دیاں ہے -اوہ واپس دُنیا وچ تمام انسانوں دی عدالت دیلئے آئے گا- اوہ جو ایشو پر ایمان لائے نیں اتے جن دا نام برے دی کتاب حیاںت وچ لکھاہے اوہ اُس دی واپسی پر اپنا ابدی جلالی بدن پائیں گے- اتے اوہ ااوہدے ساتھ ہمیشه تك رنیں گے، اتے اوہ جنھوں نے پرمیشور دی سچائی پر یقین کرنے سے اندار دیاں ہوگا اوہ ہمیشه دیلئے تثلیثی پرمیشور دے ساتھ شادمانی وچ شراکت سے جُدا ہو جائینگے اوہ شیطان اتے ااوہدے فرشتوں دے ساتھ سزا پائیں گے-

ایہه پك نال مکمل اتے پُورا نیں ائے پر مینوں اُمید ائے که ایہه تُہانوں میرے من دی الہیات دا مزا دیوے گا- مینوں ایہه بھاوندا ائے -

"لازمی طور اُتے ---اتحاد ، بیرونی طور اُتے ---آزادی ، اتے سب شیواں وچ---پریت"